

༡༡། །ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱང་འརྱག་ཁང་བཟང་
 ཏུ་བསྐྱོད་པའི་དེན་ཆེན་ཐེམ་སྐས་ཞེས་
 བྱ་བ་བརྒྱགས་སོ།།

གཏེར་རྒྱུ་མཛུགས་པའི་ལྷན་ཁྱེད་ཀྱི་ལུང་།

ངག་དབང་ཚེས་འཕེལ་གྱིས་ཁྱེན་གྱིས་བྲུས།
༡༠༡༥ ལོར་དཔར་ཐངས་དང་པོར་དེབ་གྲངས་ ༥༥༠ དཔར་སྐྱབ་ཁྱེས།

Ngawang Choephel
Institute of Buddhist Dialectics,
Dharamsala, India
Printed @ Sarah Printing & publications.

ལྷ་སྒྲིག་པའི་གཏམ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་དམར་གྲུང་ཁུན་གྱིས་བོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་བཅན་
 བཟུང་བྱས་ཏེ་བོད་མི་རིགས་རིག་གཞུང་དང་བཅས་པ་གཏོར་བཅགས་ཆེན་
 བོ་བཏང་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྐབས་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་ཡལོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་
 ཆེན་པོས་གཙོས་པའི་རིས་མེད་ཀྱི་སྒྲ་ཆེན་དང་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་བུ་
 དམ་པ་མང་པོ་ཞིག་བཅན་བྱོལ་དུ་ཕེབས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། སྤྱི་ནོར་ཡལོང་ས་
 ཡསྐབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་རྒྱལ་སྐྱོང་ཆེན་ཀྱི་དགོངས་གཞི་དང་ཡང་དག་
 པའི་དབུ་ཁྲིད་འོག་འཕགས་ཡུལ་དུ་བཅན་བྱོལ་སྤྱིག་འཛུགས་གསར་འཛུགས་
 དང་། བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་མི་ཉམས་རྒྱུ་འདོན་ཆེད་བོད་མི་འདུས་སྡོད་ཀྱི་གཞིས་
 ཆག་ཁག་སློབ་གྲྭ་ཁག དེ་བཞིན་ཆོས་སྡེ་ཁག་བཅས་རིས་པས་གསར་འཛུགས་
 བསྐྱངས་ཏེ་བོད་ཀྱི་ཆབ་དཔལ་རིག་གསུམ་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་གྱི་ལས་གཞི་
 བརྒྱ་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་གནང་བ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྒྲ་ན་མེད་པའི་མཛད་རྗེས་
 ཆེན་པོ་ཞིག་འདོག་གནང་མཛད་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ རེ་བྱངས་ནང་གཏན་ཉིན་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནས་ནང་ཆོས་ལ་ཐུགས་
 རྐྱང་ཡོད་པའི་སློབ་མ་རྗེ་སྟེད་ཅིག་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་པ་ཆོར་ཆེད་དམིགས་
 ཀྱིས་དེར་དུས་དང་མཐུན་པའི་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁག་ལ་སློབ་གཉེར་བྱ་སའི་
 བསྟེ་གནས་ཤིག་གསར་འཛུགས་བསྐྱེད་རྒྱ་དགོངས་གཞིར་འཁུངས་པ་བཞིན་
 མ་སུ་རི་གཏན་སློབ་ཀྱི་བོད་དགེ་དང་ཆོས་དགེ་གཅིག་སྟེན་གྱི་ཐུགས་འགན་

བཞེས་བཞིན་པ་འབྲས་སྒོ་སྒྲིང་ཕུ་ཁང་དགེ་བཞེས་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཚོར་ཐུགས་
འགན་འཁུར་བཞེས་དགོས་པའི་བཀའ་ལུང་སྤྱི་པོའི་རྒྱན་དུ་ཐེབས་པ་བཞིན། ཕྱི་
ལོ་ ༡༩༧༣ ལོར་བཞུགས་སྐྱར་དུ་རིགས་ལམ་སྒོ་བ་གཉེར་ཁང་གསར་འཛུགས་
དང་འབྲེལ་དབུ་དགེ་གཅིག་སྟོན་གི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཏེ་གཏན་ཉིན་སྒོ་བ་བྲ་
ཁག་ནས་ཐེབས་པའི་ནང་ཆོས་དོན་གཉེར་བ་ཚོར་འགོ་བསྐྱེད་བྲ་ནས་བཟུང་སྟེ་
སྒོ་རིག་ཏུགས་རིགས་དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་པར་བྱིན་དང་། ཆད་མ། དབུ་
མ་སོགས་ལ་སྒོ་བ་བྲིད་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོར་ཡལོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་
ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་དགོངས་བཞིན་མཛོད་འདུལ་དང་རིས་མེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་བ་
ཁག་ལ་ལོ་ངོ་བཞིའི་རིང་སྒོ་བ་གཉེར་བྱེད་སའི་རིས་མེད་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་འཛིན་
བྲ་ཞིག་གསར་འཛུགས་བསྐྱུངས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལོར་སྒོ་བ་གཉེར་བུ་མཐུན་
རྒྱན་སྲིང་ཆེད་ལོ་ངོ་གཉིས་རིང་གསར་སྐྱབས་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོ་བ་གཉེར་གྱི་
རིས་མེད་དགེ་བཞེས་ཀྱི་འཛིན་བྲ་ཞིག་གསར་འཛུགས་ཁྲིམ་པ་བཅས་མདོར་ན་
མདོ་སྐྱབས་གཉིས་དང་རིས་མེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་བཅས་ལ་སྒོ་བ་གཉེར་གནང་བུས་
ཡིན། འོན་ཀྱང་གསར་སྐྱབས་ཀྱི་བྲག་དཔེ་མཁོ་སྐྱབ་གནང་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་མི་
ཅུང་བ་ཞིག་འབྲད་བཞིན་འདུག་པར་བརྟེན་སྤྱིར་གསར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ལ་
ཐོས་བསམ་སྒོ་བ་གཉེར་གནང་མཁན་ཡོངས་དང་ལྷག་པར་དུ་འདི་ག་རིགས་
སྒོ་བ་གསར་སྐྱབས་འཛིན་བྲའི་སྒོ་བ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་དམིགས་ཏེ་ད་ལམ་ཐེ་
གསེར་ཏོག་སྒོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་༩ གསང་ཆེན་དོན་རྩེ་
ཐེག་པའི་ས་དང་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་རྒྱུ་འཇུག་ཁང་བཟང་དུ་བསྐྱོད་པའི་

གཞུང་འདིའི་མཛད་པ་པོ་གསེར་རྟོག་སྒོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཆོ་
མཆོག་གི་ནམ་ཐར་མདོར་བསྟུས་བཞུགས་སོ།།

རྗེ་འདི་ནི་མདོ་སྨད་ཙེང་ཚུའི་ཉེ་འགམ་ཨར་ཆ་ཞེས་པར་ཡབ་རྟ་མགྱིན་
དང་ཡུམ་ཆེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་སྤུལ་གྱི་ལོ་
༡༥༥༥ལོར་འབྲུངས། དགུང་ལོ་གསུམ་ཅམ་ལ་གསེར་ཁང་སྒོ་བཟང་བསྟན་
འཛིན་ཀྱི་མཆོའི་བྱང་དུ་དགོ་བསྟེན་གྱི་སྟོན་པ་མཛོས། མཆོན་སྒོ་བཟང་ཀྱི་མཆོ་
ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ལྔ་ལ་གསེར་རྟོག་དགོན་དགའ་ལྡན་འགོ་པན་སྤིང་དུ་
གདན་བྲངས། རྗེ་སྐལ་བཟང་ཀྱི་མཆོའི་བྱང་ནས་གྱི་མེའི་ཡི་གེ་སུམ་ཅུ་དང་ཉེར་
མཁའི་སྟོག་འདོན་གསན་བཞེས་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་ཚུ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་
སྒོ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རབ་རྒྱས་བྱང་དུ་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་མཛོས་ནས་མཆོན་
སྒོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆོས་གྲགས་ཞེས་བསྟུལ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཐོག་སྤྱི་འབུམ་
བྱམས་པ་སྤིང་གི་རང་སྐར་དུ་གདན་བྲངས། དགུང་ལོ་དགུ་ནས་ཉེར་གཉིས་པར་
ཉ་རྒྱ་ལྔ་རམས་པ་དག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་སྐར་པ་
རང་དུ་འདོན་ཆོས་སྟོན་དང་། རྒྱན་འཇུག་བསྟུས་གཞུང་། རྣམ་འགྲེལ་སོགས་
སྒོ་འཛིན་དང་། དཔེ་ཁྲིད་དང་། སུམ་རྟགས། སྟན་དག་སོགས་རིག་གནས་དང་
བཅས་པ་གསན་བཞེས་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུའི་ཐོག་དབྱིད་ཆོས་དང་པོའི་
སྟེང་ཆོགས་ལངས་མཛད། དེ་སྐབས་ཀྱི་སོག་དུས་ཟིང་གི་རྒྱུན་པས་དབུ་མཛོད་
འདུལ་བ་སོགས་གསན་བཞེས་གནང་མ་ཐུབ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུར་ཤིང་བཟའ་སྒོ་

བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱག་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བྱང་དུ་བསྟེན་པར་རྫོགས། རྗེ་དེ་དང་
 གྲུབ་དབང་འཛིགས་མེད་བསམ་གཏན། རྗེ་ཞུ་དམར་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ལ་ཆོས་བཀའ་
 རྒྱ་ཆེར་གསན། དགྲུང་ལོ་ཉིར་གཅིག་ལ་སྐྱེ་འབྱུང་གི་རྒྱུད་གྲར་མཁན་པོའི་ཁྲིར་
 ལོ་གཅིག་བཞུགས། དགྲུང་ལོ་ཉིར་བཞི་ལ་སྐུ་རྟགས་ཀྱི་མཆན་འགྲེལ་ངོ་མཆར་
 འཁྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག་བཙུངས། དགྲུང་ལོ་ཉིར་བདུན་ལ་སྐྱེ་འབྱུང་གི་ཁྲིར་བཞུགས།
 དགྲུང་ལོ་སོ་བདུན་ལ་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱི་གདན་ས་བྱུ་ཁྱུང་དགོན་པའི་
 ཁྲི་ལ་བཞུགས། དགྲུང་ལོ་དང་ཕྱག་སྐབས་ཟེ་ན་སྐལ་བཟང་དར་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་བྱང་
 རྣམ་ཅིས་སྐར་ནག་དང་། དགའ་ལྡན་ཅིས་གསར་སོགས་ཅིས་རིག་གསན་བཞེས་
 མཛད། དགྲུང་ལོ་དང་དགྲུ་ལ་སྐྱེ་འབྱུང་གི་གདན་རབས་ཕྱག་ཚོམ་མཛད། ཚོམ་པ་
 ཁྱུང་དུ་འཕགས་པས་དགོ་ལྡན་ཅིས་གཞུང་ཁྲུང་དོར་གསལ་བའི་སྤང་བའི་མཛོད་
 མཛོད་པར་བྱངས་པའི་རེའུ་མིག་མདོར་བསྟུན་མགྲོགས་འགྲོ་བདུན་ལྡན་གྱི་ཤིང་རྩ་
 དང་། བོད་ཀྱི་བདེ་སྤྱོད་པ་སྐུ་ཅུ་པ་དང་རྟགས་ཀྱི་འཕྲུག་པའི་མཆན་འགྲེལ་མདོར་
 བསྟུན་ཉེ་བཞེད་པ་ངོ་མཆར་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག་སྐྱབ་ཐབས་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་
 ཀྱི་རྗེས་གནང་སྐབས་སུ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་མཆོད་གཏོར་སོགས་ཀྱི་ལག་ལེན་བྱར་
 དུ་བཀོལ་བ་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང་། གསང་ཆེན་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ས་དང་ལམ་གྱི་རྣམ་
 པར་གཞག་པ་བྱུང་འཕྲུག་ཁང་དུ་བཞོད་པའི་རིན་ཆེན་ཐེམ་སྐས། སོགས་བཀའ་
 ཚོམ་པོད་འབྲིང་བཅུ་ཅམ་མཛད། དགྲུང་ལོ་དོན་གཅིག་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཙོ་
 ལུ་པའི་ཤིང་ཡོས་བྱེ་ལོ་ ༡༩༡༥ ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐེམ་པ་བཙས་
 ཀྱི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྟུན་འདི་ཉིད་དུང་དཀར་ཆེག་མཛོད་ལས་བྱངས་པའོ། །

དཀར་ཆག

ཁྱ་མྱེག་པའི་གཏམ།	□□
མཛད་པ་པོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྟུས།	□□
དང་པོ། ཐེག་པ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་.....	2
གཉིས་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་གཞག་.....	3
༡༡ ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།	4
༡༩ ལྷ་རྟ་དུ་བྱེ་བའི་གྲངས།	4
༢༠ བ་སོ་སའི་དོན།	4
༢༡ ལྷ་རྟ་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན།	6
༡༢ རྗེ་ཐེག་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་དབྱེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་བ།	8
༢༢ སྤགས་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲོ་མི་འདྲ་བ་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཡོད་བ།	8
༢༣ འཇུག་སྒྲོ་མི་འདྲ་བར་འཛོག་པའི་བྱད་པར་ངོས་བསྟུང་བ།	9
༢༤ བྱད་པར་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ས་ལམ་བསྐོད་པའི་ ཚུལ།	10
༢༥ སྤགས་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སྔོན་དུ་སྟན་མོང་བའི་ལམ་ཀྱིས་ རྒྱད་སྟོང་དགོས་པར་བསྟན་བ།	10
༢༦ སྟན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ དངོས་བཤད་བ།	12

ང། རྒྱུད་སྡེ་འོག་ས་གསུམ་གྱི་ལམ་བསྐྱོད་ཚུལ་མདོར་བསྟན་བ།	12
༡༽ ལམ་སྒྲོམ་པའི་སྣོད་རུང་དུ་བྱེད་པའི་དབང་བསྐྱར་ཚུལ།	12
༢༽ སྣོད་དུ་གྱུར་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྣོམ་པ་བསྐྱར་པའི་ཚུལ།	14
༣༽ དམ་ཆོག་དག་པས་ལམ་བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ།	15
༡། སྤྱི་དོན།	15
༢། ཡན་ལག་གི་དོན།	17
༣། བྱ་རྒྱུད་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་བ།	17
༡༽ བརྒྱས་བརྗོད་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན།	17
༢༽ བརྒྱས་བརྗོད་ལ་མི་སྟོས་པའི་བསམ་གཏན།	21
༡། མེ་དང་སྒྲ་གནས་གྱི་བསམ་གཏན།	21
༢། སྒྲ་མཐའི་བསམ་གཏན།	23
༣༢ སྤྱོད་རྒྱུད་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་བ།	24
༡༽ མཆན་བཅས་རྣལ་འབྱོར།	24
༢༽ མཆན་མེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར།	26
༣༣ རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་བ།	26
༡༽ མཆན་བཅས་གྱི་རྣལ་འབྱོར།	26
༢༽ དེའི་ཡན་ལག་ཐུག་བཞེད་རྒྱས་བཏབ་ཚུལ།	26
༣༽ མཆན་མེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར།	30

ངམ རྣམ་འཁོར་མཐོང་གི་རྒྱུད་གི་ས་ལམ་བཟོད་ཚུལ་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པར་	
བཤད་པ།.....	34
ཆ། རྒྱུད་གཉིས་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།.....	34
༡༽ མཐོང་གི་རྒྱུད་ལ་མཚན་གི་དབྱེ་བ་བྱུང་ཚུལ།.....	34
༡། མཚན་ཉིད།.....	34
༡། དབྱེ་བ།.....	34
༡༽ དེ་དང་མཐུན་པའི་རྒྱུད་གཉིས་གི་རྣམ་གཞག་.....	36
༢༽ བྱེ་བ་སོ་སའི་དོན།.....	39
༡། བ་རྒྱུད་གི་གཙོ་བོ་འདུས་པ་བཤད་པ།.....	39
༡) ཅ་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་བྱི་མའི་དོན་བཤད་པ།.....	39
༡) བཤད་རྒྱུད་གིས་རི་ལྟར་བཤད་ཚུལ་འཛོམས་དང་བཅས་པ།.....	40
༡། མ་རྒྱུད་གི་གཙོ་བོ་བདེ་མཆོག་བཤད་པ།.....	45
༡) ཅ་བཤད་གི་རྒྱུད་དོས་བཟུང་བ།.....	45
༡) བཤད་རྒྱུད་གིས་ཅ་རྒྱུད་རི་ལྟར་བཤད་ཚུལ།.....	46
ཆམ དེ་ལྟར་གི་གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།.....	48
ང། མ་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའི་དབང་རི་ལྟར་བྱ་ཚུལ།.....	48
༡༽ ལམ་སྤྱད་པའི་སྤྱི་འཇུག་བཤད་པ།.....	48
༡༽ འཇུག་པའི་སྒྲིན་ཉིད་བསྟན་པ།.....	51
༡། ལྷགས་གི་འཇུག་སྒྲིན་དབང་ཡིན་པར་བསྟན་པ།.....	51

༡༥ ལྷ་སྐྱོབ་པན་ཚུན་བརྟག་དགོས་པར་བསྟན་པ།	53
༢༥ དབང་གི་རྣམ་གཞག་དངོས་བཤད་པ།	58
༡)གང་གིས་གང་ལ་བསྐྱར་བ་ལྷ་སྐྱོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་.....	58
༢)གང་དུ་བསྐྱར་བ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་གཞག་.....	61
༣)གང་བསྐྱར་བ་དབང་གི་རྣམ་གཞག་.....	63
༡)སྐྱོན་དུ་འགོ་བའི་ཆ་ག་.....	63
༢)དབང་དངོས་གཞིའི་ཆ་ག་འཕྲོས་དང་བཅས་པ།	65
༣༥ སྐྱོན་པ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དམ་ཆོག་དང་སྐྱོན་པ་བསྐྱར་ཚུལ།	73
༣༦ སྐྱོན་ཅིང་དག་པས་ས་ལམ་རི་ལྟར་བཟོད་ཚུལ།	76
༣༧ བཟོད་བྱ་ས་ཡི་རྣམ་གཞག་.....	76
༡) རྒྱུད་དང་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཚུལ་སྐྱོས་ཏེ་བཤད་པ།	76
༡) རྒྱུ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་སའི་དབང་དུ་བྱས་པ།	85
༢) འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་སའི་དབང་དུ་བྱས་པ།	86
༢) རོན་བསྐྱར་ཏེ་བསྟན་པ།	96
༡) རྒྱའི་ས་བཤད་པ།	96
༡)མཚན་ཉིད།	96
༢)སྐྱོ་བཤད།	96
༣)དབྱེ་བ།	96
༤)རྟོགས་བྱ་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་སྐོ་ནས་གོང་མར་འཕྲོས་ཚུལ།	96

3) འབྲས་བྱའི་ས་བཤད་པ།	101
༡༣ཚན་ཉིད།	101
3ལྷ་བཤད།	101
93 བཞེད་བྱེད་ལམ་གྱི་རིམ་པ།	102
97 རིམ་གཉིས་གྱི་ངོ་བོ་དང་གོ་རིམ་དེས་པའི་ཚུལ།	102
98 གོ་རིམ་ཅན་གྱི་རིམ་གཉིས་བསྐྱོམ་ཚུལ་དངོས།	106
99 བསྐྱེད་རིམ་སྐྱོམ་པའི་ཚུལ།	106
1) སྐྱེད་རིམ་སྐྱེད་པའི་ཆེད་ས་བཤད་པ།	106
2) བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	113
3) དེ་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་ནི་ལྟར་བསྐྱོམ་ཚུལ།	116
1) ལུན་གྱི་འགོར་ནི་ལྟར་བྱ་བ།	116
2) ལུན་དངོས་གཞི་ལ་ནི་ལྟར་བྱ་བ།	122
1) གང་སྦྱང་བ་གཞིའི་སྒྲ་གསུམ།	122
2) གང་གིས་སྦྱོང་བ་སྒྲ་གསུམ་ལམ་ཁྱེད་གྱི་ནམ་གཞག།	141
3) ཚུལ་ནི་ལྟར་སྦྱོང་བ་ཉིང་དེ་འཛིན་ནམ་གསུམ་འཕྲོས་དང་ བཅས་པ།	144
3) བསྐྱེད་རིམ་ཐ་རགས་གྱི་དམིགས་པ་དངོས་བཤད་པ།	179
4) ལུན་གྱི་མཐུག་ཏུ་ནི་ལྟར་བྱ་བ།	186
10) ལམ་ཐར་ཕྱིན་པའི་ཆད།	187

༥༽ བསྐྱེད་རིམ་ནས་རྫོགས་རིམ་དུ་འཕོས་ཚུལ།	195
ཐ༣ རྫོགས་རིམ་རི་ལྟར་སྒྲིམ་ཚུལ།	196
༡༽ རྫོགས་རིམ་སྤྱིའི་ནམ་གཞག་.....	196
༡༽ ཐོག་མར་སྒྲིམ་པའི་རྫོགས་རིམ་ངོས་བཟུང་བ།	203
༣༽ ལམ་བཞུགས་ཚུལ་གྱི་གྲག་ཏུ་བཤད་བ།	216
༡༽ རྫོགས་རིམ་གྱི་གཙོ་བོ་ཨེ་མི་གྱི་དོན་བསྟན་བ།	216
༡༽ རྫོགས་རིམ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་གོ་རིམ་དང་གྲངས་ངེས།	241
༣༽ བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བསྟན་བ།	244
ད༡ དབེན་བ་གསུམ་གྱི་རྫོགས་རིམ།	244
༡༽ ལུས་དབེན་སྐྱོད་ཅེའི་ཉིང་རེ་འཛིན།	244
༡༽ མཚན་ཉིད།	244
༡༽ དབྱེ་བ།	245
༡) དམ་པ་རིགས་བརྒྱའི་ལུས་དབེན།	245
༡) དེ་ཉིད་རིགས་ལྡེའི་ལུས་དབེན།	250
༣) གསང་བ་རིགས་གསུམ་གྱི་ལུས་དབེན།	251
༥) གསང་ཆེན་རིགས་གཅིག་གི་ལུས་དབེན།	251
༣༽ སྤྱི་བཤད།	252
༥༽ རི་ལྟར་སྒྲིམ་ཚུལ།	252
༥༽ ལམ་གོང་མར་འཕོས་ཚུལ།	257

༡༽ ངག་དབེན་གསུང་རྩོམ་མེད་ཉིང་ངེ་འཛིན།	258
༡། མཚན་ཉིད།	258
༡། སྐྱ་བཤད།	258
༣། ཤེས་བྱ་རྒྱུང་གི་དེ་ཉིད།	258
༤། སྐགས་ཀྱི་དེ་ཉིད།	268
༥། དཔྱེ་བ།	268
༦། རི་ལྷང་སྒོམ་ཚུལ།	268
༧། གོང་མར་འཕོས་ཚུལ།	276
༢༽ སེམས་དབེན་བྱགས་རྩོམ་མེད་ཉིང་ངེ་འཛིན།	276
༡། མཚན་ཉིད།	277
༡། སྐྱ་བཤད།	277
༣། སེམས་དབེན་གྱི་སྒྲིང་བ་བཞི་བཤད་བ།	278
༡། སྒྲིང་བ་བཤད་བ།	279
༢། རང་བཞིན་བཤད་བ།	282
༤། སྒྱི་ནང་གི་ཐབས་གཉིས་བཤད་བ།	285
༥། གོང་མར་འཕོས་ཚུལ།	292
ད༡ བདེན་བ་གཉིས་ཀྱི་རྩོགས་རིམ།	293
ན༡ བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་རྩོགས་རིམ།	293
བ༡ ཀྱན་རྩོབ་སྐྱུ་མའི་རྩོགས་རིམ།	293

༡༽ མཚན་ཉིད།	293
༢༽ སྤྱ་བཤད།	293
༣༽ སྤྱ་ལུས་གྱི་གདམ་པའི་སྔོན་འགོ་རིམ་བྱ་ཚུལ།	293
༤༽ གདམ་པ་རིན་པོ་ཆེ་དངོས་གྱི་དོན།	296
༥༽ དེ་དང་འབྲེལ་བའི་གདམས་པ།	304
༦༽ བོང་དམར་འཕོས་ཚུལ།	317
བཟ དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་རྫོགས་རིམ།	318
༡༽ མཚན་ཉིད།	318
༢༽ སྤྱ་བཤད།	318
༣༽ དབྱེ་བ།	318
༤༽ ཕྱི་ནང་གི་མངོན་བྱང་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་བཤད་པ།	319
༥༽ འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་དངོས།	322
༦༽ ལམ་དེ་ལམ་གཞན་གྱི་མཐར་འོང་ཚུལ།	324
༧༽ བོང་མར་འཕོས་ཚུལ།	330
ནམ བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་གྱི་རྫོགས་རིམ།	330
༡༽ མཚན་ཉིད།	330
༢༽ རིམ་བུ་ལྔ་དང་སྟོན་བསྐྱས་ལས་གསུངས་པའི་དོན་བསྟན་པ།	330
༣༽ སྤྱ་བཤད་དངོས་བཤད་པ།	336

༡༣ བོགས་འབྲིན་པའི་ཐབས་སྟོན་པ་བྱ་ཚུལ།	338
༡༽ སྤྱིར་བསྟན་པ།	338
༢༽ ཆགས་ཅན་གྱི་སྟོན་པ་གྲེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།	341
༡། དངོས་གྱི་དོན།	341
༢། དེ་ལ་སློབ་ཚུལ།	343
༤༤ བཟོད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་གྱེད་ཚུལ།	346
༡༽ སྤྱི་དོན།	346
༢༽ དངོས་གྱི་དོན།	353
དོན་བསྟུ་བ།	358
དཔར་བྱང་སྟོན་ཆོག།	365

གསང་ཆེན་རྟོ་རྩེ་བེག་པ་འི་ས་དང་ལ་མ་གྱི་རྣམ་པར་
 བཞག་པ་རྒྱང་འཁྱག་ཁང་བཟང་དུ་བསྐྱོད་པ་འི་
 རིན་ཆེན་བེམ་མ་སྐྱས་བཞུགས་སོ།།

༡༡། །སྒྲ་མ་དང་རྟོ་རྩེ་འཆང་དབྱེར་མེད་པའི་ཞབས་ལ་གྲུས་པས་བྱག་
 འཆལ་ལོ། །རྒྱས་པ་སློན་བྱེད་རྣམ་བཞིའི་དབང་རབ་བསྐྱར། །ཙ་བཤད་ལེགས་
 པར་སྦྱར་བའི་རྒྱད་དོན་བཤད། །སློན་གྲོལ་ཉམས་ལེན་ཟབ་གནད་མན་ངག་
 གནང། །གསུམ་ལྡན་ཙ་བའི་སྒྲ་མ་སྟོང་དབུས་བཞུགས། །མགོན་པོ་བྱོད་གྱི་
 གསང་གསུམ་རྣམ་རོལ་ལས། །དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཆོ་སྦྱོང་དང་བསྐྱ་བ་ཡི། །བྱེད་
 པོ་སྒྲ་ཆོགས་གར་གྱི་ཚུལ་སྟོན་པ། །ལྷག་པའི་ལྷ་མཆོག་བདེ་གསང་འཛིགས་
 གསུམ་རྒྱལ། །གངས་ཅན་མཁས་བྱ་བ་ཉི་ལྔས་འབྱེད་མིན་པའི། །གསང་ཆེན་
 གླ་མེད་རིམ་གཉིས་བ་ཀྱ་ལ། །ལེགས་གསུང་རྟེན་པའི་འགྲམ་ཆང་གིས་བཞད་
 མཁན། །འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་ཞབས་པད་གཙུག་དུ་བསྟེན། །ཉར་བཞིའི་
 དུལ་དུ་སྒྲ་ཆོགས་སྦྱལ་བ་ཡིས། །བཞུགས་ན་སྦྱབ་པོའི་རྩེས་སུ་ཉར་འབྲངས་
 ལེང། །བྱི་ནང་གསང་བའི་གྲོགས་མཆོག་ལེགས་མཛད་པའི། །མ་དང་མཁའ་
 འགྲོའི་ཆོགས་རྣམས་དངོས་བྱུང་སྦྱོལ། །གང་ཞིག་སྲིད་ཞིའི་བདེ་ལ་མ་ཆགས་
 པར། །མ་རྣམས་དོན་དུ་སྦངས་ཉོགས་ཡོངས་རྩོགས་སར། །རིང་མིན་སྟོད་ཅིག་
 ཉིད་ལ་བསྐྱོད་འདོད་པའི། །སྟོབས་ལྡན་སྦྱེས་བྱའི་འཇུག་རོགས་སྒྲ་ན་མེད། །ཐེག་

པ་ཀུན་གྱི་ཡང་ཅེ་གསང་སྒྲགས་གྱི། །ས་དང་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གནད་རྣམས་
ཀུན། སྙིང་པོ་བསྐྱས་ཏེ་སྒྲ་མའི་མན་ངག་ལ། །བརྟེན་ནས་མདོ་ཙམ་བདག་གིས་
བརྗོད་པར་བྱ། །

དེ་ཡང་ས་གསུམ་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་སྲིད་ཅ་སྟོབས་ཆེན་གྱི་སྒྲག་དུམ་སེལ་
བའི་སྟོན་མེ། བསྐྱལ་བ་དུ་མའི་བར་དུ་རྒྱབས་ཆེ་ཞིང་བྱ་དཀའ་བའི་སྟོད་པ་ལ་
བསྟོས་མི་དགོས་པར་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྟོད་པས་ཆེ་གཅིག་གམ་སྟེགས་དུས་
ཀྱི་ཆེ་མུང་གཅིག་ལ་ཡང་དོན་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་སྒྱུར་ལམ།
ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་སྟིང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ནང་ནས་རབ་དང་ཕུལ་དང་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་གསང་ཆེན་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ས་དང་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་ནི་འདིར་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སོ། །

འདི་ལ་གཉིས། ཐེག་པ་སྟྱའི་རྣམ་གཞག་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་གཞག་
གོ། དང་པོ་(ཐེག་པ་སྟྱའི་རྣམ་གཞག་)ནི། ཚུལ་གསུམ་སྟོན་མེ་ལས། བདེན་པའི་དེ་ཉིད་
ཚུལ་སྟོན་གང་། །པ་རོལ་བྱིན་ཚུལ་དོན་གང་ཡང་། །གསང་སྒྲགས་ཆེན་པོའི་
ཚུལ་དོན་ཡང་། །བསྐྱས་ནས་འདིར་ནི་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་གདུལ་བུའི་མོས་
པ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དམན་པ་ལ་
མོས་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྟོད་པ། རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་ལ་ས་དང་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པའི་སྟོད་པ། ཟབ་མོ་ལ་ལྟག་པར་མོས་པ་ལ་ཆགས་བཅས་ཀྱི་སྟོད་པ་བསྟན་
ནོ། །མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། སྟེ་སྟོད་དག་ནི་གསུམ་མམ་གཉིས་ཀྱང་རུང་། །ཞེས་

གོང་གི་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་རིགས་སུ་བསྟུན་ཏེ་དང་པོ་ནི་ཐེག་དམན་དང་། ཕྱི་མ་
གཉིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཐེག་པ་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་རྒྱ་
མཚན་ཡང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དམན་བ་བདག་གཅིག་ཕྱིར་དུ་ཐོབ་བྱ་དམན་བ་
ལའོར་བའི་སྟུག་བསྐལ་ཙམ་ནི་བའི་གོ་འཕང་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་
བ་མཆོག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་ཐོབ་བྱ་མཆོག་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གོ་
འཕང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གདུལ་བྱ་དམན་མཆོག་གཉིས་ཡོད་པས། དེ་གཉིས་
ཐེག་པ་གང་གིས་རང་རང་གི་གོ་འཕང་དུ་འགྲོ་བའི་ཐེག་པ་གཉིས་ལ་ཐེག་པ་
དམན་བ་དང་ཐེག་པ་མཆོག་གམ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་ཆོས་ལ་ཡང་ཐེག་པ་མཆོག་དམན་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ཅེས་
བཤད་དོ། །ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡང་ལྟ་བུའི་སློ་ནས་མི་འབྲེད་
པར་སྡོད་པའི་སློ་ནས་བྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་
དེ་ལས་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སློན་ལམ་དང་། །སྡོད་པ་ཡོངས་བསྡུ་མ་
བཤད་དེས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་ཐབས་མཁས་ཀྱི་
སྡོད་པ་དང་པར་བྱིན་དང་སློན་ལམ་དང་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་བསྡུ་བ་དང་ཆོགས་
གཉིས་སོགས་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྡོད་པ་ལ་རྒྱབས་ཆེ་ཞིང་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡོད་མེད་
ཀྱི་སློ་ནས་འབྲེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་གཞག)ལ་གཉིས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་
བ་དང་། རྩོམ་ཐེག་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་དབྱེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་

(ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་)ལ་གསུམ། རི་ལྟར་དུ་བྱེ་བའི་གངས། བྱེ་བ་སོ་སའི་
དོན། དེ་ལྟར་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །

དང་སོ་(རི་ལྟར་དུ་བྱེ་བའི་གངས་)ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་བ་
དུ་ཞིག་ཡོད་པ་བཞག་དུ་ཡོད་དེ། རྒྱ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་དང་། འབྲས་
བྱུང་རྗེ་ཐེག་པ་སྟེ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། འདྲ་ཀ་ར་མཆས། བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ་ས་དང་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་དང་།
གསང་སྤགས་འབྲས་བྱུང་རྗེ་ཐེག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་
རེ་རེ་ལ་ཡང་འདིས་བསྐྱོད་པ་རྒྱུའི་ཐེག་པ་དང་འདིར་བསྐོ་བ་འབྲས་བྱུའི་ཐེག་
པ་སྟེ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དོ། །གསང་བའི་ཐེག་པ་དང་སྤགས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་
འབྲས་བྱུའི་ཐེག་པ་དང་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པ་དང་ཐབས་ཀྱི་ཐེག་པ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་
གངས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(བྱེ་བ་སོ་སའི་དོན་)ནི། རྗེ་རྗེ་ཐེག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསང་བའི་
ཐེག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལྷོད་མིན་གྱི་ཡུལ་མིན་པས་དེ་ལ་མི་
བསྟན་ཞིང་གསང་ཞིང་སྤས་པའི་སྟོ་ནས་འབྱུབ་ལ་ཁྱུར་གྱིས་བསྐྱོད་པས་ན་དེ་
ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། གསང་སྤགས་གསང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། །ཆོས་ལ་སྟོན་ཡོད་
མ་ཡིན་ཏེ། །སྟོ་སྤང་ཐེག་པ་དམན་ལ་གསང་། །ཞེས་སོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན།
སྤགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡིད་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་ལས་
སྟོབ་པའི་ཐེག་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། འདུས་པའི་རྒྱུད་བྱི་མ་ལས།

དབང་པོ་དང་ནི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི། །རྒྱུན་གྱིས་གང་དང་གང་བྱུང་ཡིད། །ཡིད་དེ་
 ལྷན་ཞེས་བྱ་བར་བཤད། །རྒྱ་ནི་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པའི་དོན། །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་
 ཅན། འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་སའི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་མཛད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞི་དང་རྣམ་པ་
 མཐུན་པར་ད་ལྟ་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་ལྷའི་འཁོར་ལོ་དང་མཛད་པའི་ཡོ་
 བྱེད་དང་སྒོད་བཅུད་སྤྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་མཛད་པ་ཅན་དུ་ལམ་བུའི་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་
 སྒོམ་པའི་ཐེག་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཞུགས་པའི་བྱིར། ལྷ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དོན་ལ་
 འཇུག་པ་ལས། དེ་ནི་སྐྱེད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་གནས་དང་མཛད་པ་ཡོངས་སུ་
 དག་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པས་ན་འབྲས་བུ་སྟེ། ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། རྩི་རྩི་
 ཐེག་པ་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་སྤྱོད་པའི་དོ་
 རྩི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྷན་པས་དེ་ལྟར་བཞུགས་པའི་བྱིར། ལྷ་མེད་
 མེ་ཉག་ལས། རྩི་རྩི་ཐེག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མ་ལུས་པ་བསྟུས་པ་
 ནི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་བསྟུས་པ་ནི་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་
 ཡིན་ཞིང་དེ་དག་གྲང་བསྟུས་པ་རོ་གཅིག་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ཡང་རྩི་རྩི་སེམས་དཔའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་ནི་རྩི་རྩི་ཡིན་ལོ། །རྩི་རྩི་
 ཡང་དེ་ཡིན་ལ་ཐེག་པ་ཡང་ཡིན་པས་ན་རྩི་རྩི་ཐེག་པ་སྟེ་སྟགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཞེས་
 བྱ་བའི་དོན་ལོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཐབས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་དེ། པར་བྱིན་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ཐབས་མཁས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་
 པས་ན་དེ་ལྟར་བཞུགས་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན)ནི། འདིར་འགོ་བ་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་ལ་
ནི་སྒྲགས་དང་པར་ཕྱིན་གཉིས་ཀ་མཚོག་དམན་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་(པ་)ནི་ཐེག་
པ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོབ་བྱ་སངས་རྒྱས་ནི་སྦྱོན་ཀྱན་ཟད་ཡོན་ཏན་
ཀྱན་ལྡན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིས་བསྐྱོད་པ་རྒྱུའི་ཐེག་པ་ལ་བྱང་
པར་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྦྱོད་པ་
ཕྱིན་བྱག་དང་སྦྱོར་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ཙམ་ལ་བྱང་པར་མེད་པས་དེ་དག་གི་
སྒྲོན་པ་དབྱེ་བར་མི་རུས་སོ། །འོ་ན་གང་གི་སྒྲོན་པ་འབྱེད་སྟམ་ན། ཐབས་བྱང་
པར་ཙན་གྱི་སྒྲོན་པ་འབྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་གཉིས་ཀའི་ཡང་དོན་དུ་གཉེར་
བུའི་གཙོ་བོ་ནི་ཆོས་གཞུགས་ཀྱི་སྦྱ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གདུལ་བྱ་ལ་དངོས་
སུ་སྤང་ནས་དེ་དག་གི་དོན་སྦྱབ་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་ཆོས་སྦྱ་མིན་གྱི་གཞུགས་
ཀྱི་སྦྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་བྱང་པར་གྱི་གཙོ་
བོ་ནི་གཞུགས་ཀྱི་སྦྱ་སྐལ་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་ལ་སྤང་ནས་འཁོར་བ་རི་སྤིད་བར་
དུ་སེམས་ཙན་གྱི་མགོན་སྦྱབས་མཛད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཐབས་ལ་བྱ་དགོས་
སོ། །དེ་ལ་ཆོས་སྦྱ་སྦྱབ་པའི་ཐབས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
བསྐྱོམས་པས་འབྲས་བུ་ཆོས་སྦྱ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་བསྐྱོམ་པ་ནི་པར་
ཕྱིན་ཐེག་པ་ལ་ཡོད་ཀྱང་། འབྲས་བུ་གཞུགས་ཀྱི་སྦྱ་མཚན་དཔེས་སྤྲས་པ་དང་
རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་བསྐྱོམ་པ་མེད་ལ། སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པར་ཆོས་སྦྱ་དང་རྣམ་
པ་མཐུན་པའི་ལམ་བསྐྱོམ་པ་ཡོད་པར་མ་ཟད། གཞུགས་སྦྱ་སྦྱབ་པའི་རིགས་
མཐུན་གྱི་ཐབས་བྱང་པར་བ་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཕུན་སུམ་ཆོག་པས་

བ་བཞི་པོ་ལས་བྱེད་དུ་བྱས་ཏེ་ལྷའི་རྣམ་འབྱོར་བསྐྱོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་
 ཕྱིར་གཞན་དོན་གཟུགས་སྐྱེ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ལ་ལས་གྱི་ལུས་མི་འདྲ་བ་ཆེན་
 པོ་ཡོད་པས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཉིས་སུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། རྫོང་མེ་གྲུང་ལས།
 དེ་ཕྱིར་དགྲིལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་ཞེས། །བདེ་བའི་ཐབས་གྱི་སྒྲོམ་པ་སྟེ། །སངས་
 རྒྱས་ང་རྒྱལ་རྣམ་འབྱོར་གྱིས། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ཡུན་རིང་མི་འགྲུར། །སྟོན་པ་
 སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་མཆོན། །མངའ་བདག་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུར་ལྷན། །དེ་ཕྱིར་
 ཐབས་དེས་བསྐྱབ་བྱ་སྟེ། །ཐབས་ནི་སྟོན་པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །ཞེས་དང་།
 བཞི་བརྒྱུ་ལྷ་བཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཡང་ན་ལྷའི་བདག་ཉིད་ཅན་འབའ་ཞིག་
 ཅམ་བསྐྱོམས་ན་དེ་ལྷ་ན་ནི་དེ་ཅམ་གྱིས་འཆང་རྒྱ་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྲུར་ཏེ། ལས་
 (ལས་)རྫོགས་པ་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་ལྷ་རྣམས་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱོམ་གྱི་
 ལྷ་རྣམས་མ་ཡིན་ན་ནི། དེ་ལྷ་ན་ཡང་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པ་མང་པོར་སངས་
 རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྲུར་གྱི་སྦྲུང་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་གཉིས་ཀ་སྒྲོམ་
 པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེན་གྱིས་བརྒྱབས་གྱི་ཁྱད་པར་
 གྱིས་མཆོག་ཏུ་སྦྲུང་བར་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
 པར་འགྲུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཡང་
 གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་གང་ཞིག་ཆོས་སྐྱའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་ཡེ་ཤེས་གྱི་
 ཆོགས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་གཟུགས་སྐྱའི་ངོ་བོ་རྒྱ་བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་མཆོག་
 རྣམས་དང་། མཆོན་དཔེའི་ཁྱད་པར་གྱི་རྒྱ་སྒྲ་མ་བསུ་སྟེལ་སོགས་བསྐྱལ་བ་དུ་
 མའི་བར་དུ་བསགས་ཏེ་ས་མཐོན་པོར་སོང་བ་ན་མཆོན་དཔེ་རྗེས་མཐུན་པས་

བརྒྱན་པའི་ལུས་ཐོབ། དེ་ཡང་ཇེ་བཟང་ཇེ་བཟང་དུ་སོང་སྟེ་མཐར་སླིད་པ་ཐ་མ་
བར་གྱུར་པའི་ཆེ་སྤྲུག་ས་ལམ་གྱི་སྟོན་པ་བཏབ་ནས་འཛང་རྒྱ་མཐན་གཅིག་དང་།
ཡང་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་སྤྲོ་མོང་པའི་ལམ་གྱིས་རྒྱད་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་བྱང་
ཅུབ་གྱི་སེམས་ལ་སྤྱོད་བ་ལེགས་པར་ཐོན་པ་ན། མ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་
རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་ཆེས་ཆེར་རིངས་པའི་སྟོང་སྟོབས་ཀྱིས་ཉེ་ལམ་ལ་ཞུགས་ཏེ། རྒྱ་
ཆེ་བ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ཟབ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་དུ་ཉམས་སུ་
སྤངས་པ་ལས་དུས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ཆེ་གཅིག་གམ་ལྷག་པར་སྟོགས་
དུས་ཀྱི་ཆེ་སྤྲུང་གཅིག་ལ་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་ཅུས་མཐན་གཅིག་སྟེ་གཉིས་
ཡོད་དོ། །དེའི་དང་པོ་ནི་ལམ་ཤིན་ཏུ་རིང་ལ་བཟོད་པ་བྱུལ་ཞིང་སྤྱི་མ་ནི་ལམ་
ཤིན་ཏུ་ཉེ་ལ་བཟོད་པ་ཡང་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(རྫོ་ཇེ་ཐེག་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་དབྱེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་ས་)ལ་གསུམ། སྤྲུག་ས་
ལ་འཇུག་པའི་སྟོ་མི་འདྲ་བ་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། འཇུག་སྟོ་མི་འདྲ་བར་
འཇོག་པའི་བྱང་པར་ངོས་གཟུང་བ་དང་། བྱང་པར་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ས་ལམ་བཟོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །**དང་པོ་**(སྤྲུག་ས་ལ་འཇུག་པའི་སྟོ་མི་འདྲ་བ་ཅི་ཙམ་ཞིག་
ཡོད་པ་)ནི། རྫོ་ཇེ་ཐེག་པ་ཆོས་ཅན། བྱང་ལ་འཇུག་སྟོ་མི་འདྲ་བ་དུ་ཞིག་ཡོད་པ་
བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། བྱང་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་དམན་པ་དང་དེའི་ལྷག་
མ་འབྲིང་དང་མཆོག་དང་དེའི་ལྷག་མ་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་བཞི་ལ་རྒྱུད་སྟེ་
བཞི་གསུངས་པས་རྒྱུད་སྟེ་བཞིའི་སྟོ་ནས་འཇུག་སྟོ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་

ཕྱིར་ཉ། རྫོ་རྩེ་གྲུང་ལས། དམན་པ་རྣམས་ལ་བྱ་བའི་རྒྱད། །བྱ་མེད་རྣལ་འབྱོར་
དེ་ལྟག་ལའོ། །སེམས་ཅན་མཆོག་ལ་རྣལ་འབྱོར་མཆོག་ །སྤྲེལ་མེད་རྣལ་འབྱོར་
དེ་ལྟག་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(འཇུག་སྒོ་མི་འདྲ་བར་འཛོག་པའི་བྱུང་བར་ངོས་བརྒྱུད་བ་)ཞི། རྫོ་རྩེ་ཐེག་པ་ཆོས་
ཅན། བྱོད་ལ་འཇུག་སྒོ་མི་འདྲ་བ་བཞི་བཞག་པའི་བྱུང་བར་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ།
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྤྲེལ་མེད་ནས་གསུངས་པའི་མཆོན་དོན་གྱི་སྤྲེལ་ནས་འཛོག་
ཚུལ་ཞིག་ཡོད་པ་གང་ཞིག ཐུན་མོང་བ་ཐབས་ཀྱི་སྤྲེལ་ནས་འཛོག་ཚུལ་ཞིག་
ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སྤགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་གཙོ་བོས་
འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་
པ་རྣམས་ཟད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་རང་གིས་བསྒྲུམས་པའི་ལྷ་མོ་
ལ་བལྟས་པའི་བདེ་བ་ལམ་དུ་བྱེད་ཀྱས་ལ་དེ་ལས་རགས་པའི་ཆགས་པ་ལམ་
དུ་བྱེད་མི་རྒྱས་པས་ན་བྱ་རྒྱུད་དམ་ལྷ་བའི་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་ཞིང་། བསྒྲུམས་པའི་ལྷ་
མོ་ལ་བལྟས་པར་མ་ཟད་ཆོད་པའི་བདེ་བ་ལམ་དུ་བྱེད་ཀྱས་ལ་དེ་ལས་རགས་
པའི་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་ལ་སྒྲིད་རྒྱུད་དམ་ཆོད་པའི་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་ལ།
བསྒྲུམས་པའི་ལྷ་མོ་ལ་ཆོད་པའི་བདེ་བར་མ་ཟད་ལག་བཅངས་ཀྱི་བདེ་བ་ཡང་
ལམ་བྱེད་ཀྱས་ཤིང་དེ་ལས་རགས་པ་ལམ་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་
དམ་ལག་བཅངས་ཀྱི་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། བསྒྲུམས་པའི་རིག་མར་མ་ཟད་དངོས་
ཀྱི་བྱག་རྒྱ་ལ་ཡང་གཉིས་འབྱུང་གི་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་ཀྱས་ཤིང་དེ་ལས་གོང་

ན་ནལ་འབྱོར་གཞན་མེད་པས་ན་ནལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་དམ་གཉིས་སྦྱར་
གྱི་རྒྱད་ཅེས་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁ་སྦྱོར་ལས། རྟོན་དང་ལྷ་དང་ལག་
བཅངས་དང་། །གཉིས་གཉིས་འབྱུང་དང་ནམ་པ་བཞི། །སྤེན་བྱའི་ཚུལ་གྱིས་
རྒྱད་བཞིར་གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྲུབ་སྟེ། དེ་ལྷ་བྱའི་
འདོད་ཡོན་ལམ་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་ནི་སྟོང་བ་དང་ལྷའི་ནལ་འབྱོར་ཡིན་ལ། དེ་
གཉིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་བྱའི་བྲུབ་མང་པོ་ལ་བསྟོན་པ་ནི་བྲུ་རྒྱད་ཀྱི་གཤུལ་
བྲུ་དང་། བྱའི་བྲུ་བ་དང་ནང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་གཉིས་ཆ་མཉམ་པར་སྦྱོད་པའི་བྲུ་
བ་ཏུ་ཅང་མི་མང་བ་ལ་བསྟོན་པ་ནི་སྦྱོད་རྒྱད་ཀྱི་གཤུལ་བྲུ་དང་། བྱའི་བྲུ་བ་ཅུང་
ཟད་དང་ནང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་གཙོ་བོར་སྦྱོད་པ་ལ་བསྟོན་པ་ནི་ནལ་འབྱོར་རྒྱད་
ཀྱི་གཤུལ་བྲུ་དང་། བྱའི་བྲུ་བ་ལ་མི་བསྟོན་གིང་ནང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་མཆོག་དུ་
གྱུར་ཅིང་དེ་ལས་གོང་ན་གཞན་མེད་པའི་ནལ་འབྱོར་སྦྱེད་ལུས་པ་ནི་ནལ་འབྱོར་
སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་གཤུལ་བྲུ་དང་རྒྱད་ཀྱི་དོན་དུ་བཞག་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ (རྒྱད་པར་དེ་དག་དང་ཐུན་པ་ནམས་ཀྱིས་ས་ལམ་བསྐྱོད་པའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། རྣམས་
ལ་ཞུགས་པའི་སྤོན་དུ་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱིས་རྒྱད་སྦྱོང་དགོས་པར་བསྟན་
པ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྩི་ཐེག་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་ཚུལ་དངོས་བཤད་
པའོ། །**དང་པོ་** (རྣམས་ལ་ཞུགས་པའི་སྤོན་དུ་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱིས་རྒྱད་སྦྱོང་དགོས་པར་བསྟན་པ་)ནི།
སྦྱོད་བསྐྱུས་ལས། དེའི་རིམ་པ་ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་ནི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཐེག་པའི་བསམ་པ་ལ་བསྐྱབ་པོ། །གང་གི་ཆེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པའི་བསམ་

པ་ལ་ལོ་བས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་མེག་པ་གསར་ལ་བྱན་པ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལ་བསྐྱབ་པོ། །ཞེས་སྒྲགས་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མེག་
པའི་བསམ་པ་སྟེ་སྟོན་འཇུག་གི་སེམས་གཉིས་ལ་ལེགས་པར་བསྐྱབ་དགོས་
པར་གསུངས་ཤིང་། ལག་ན་དོ་རྩེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱད་ལས། གང་དག་གི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྫོགས་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་གཞུག་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་
དག་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་ལྟར་མི་གཞུག་གོ། དེ་དག་ལ་ནི་བྱག་རྒྱ་དང་གསང་
སྒྲགས་ཀྱང་བསྟན་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །སེམས་དེ་ཡང་སྟོང་རྩེའི་རྩ་བ་ལས་
འབྱུང་བ་ཡིན་ལ་སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་སྟེ་བ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མར་ཤེས་པ་
སོགས་སྟེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་འཇུག་དགོས་ཤིང་། སྟེས་བྱ་ཆེན་པོར་ཁས་
འཆེས་པ་ལ་རྒྱང་འབྲིང་གི་བསམ་པ་ཕྱོན་དུ་སྐྱང་དགོས་ཏེ། རང་ཉིད་དན་སོང་
གསུམ་སོགས་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱུལ་མཐའ་དག་ལ་ཡིད་ལོག་པའི་བསམ་པ་
མེད་པར་གཞན་སྤྱག་བསྐྱུལ་ལས་བསྐྱུལ་བར་འདོད་པ་ཡང་ཆོག་ཅམ་ལས་འོས་
མེད་དེ། སྟོང་འཇུག་ལས། སེམས་ཅན་དེ་དག་རྣམས་ལ་ཕྱོན། །རང་གི་དོན་
དུའང་འདི་འདྲའི་སེམས། །མི་ལམ་དུ་ཡང་མ་མིས་ན། །གཞན་གྱི་དོན་དུ་ག་
ལ་སྟེས། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་དང་པོར་སྒྲགས་ལ་མཆོངས་རྒྱག་མི་བྱེད་
པར་དགོ་པའི་བཤེས་གཉེན་མཆོན་ཉིད་དང་ལྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་མཉེས་པར་
བྱས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་འགོ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་བར་གྱི་ལམ་རྣམས་ལ་ངེས་ཤེས་གཉིང་རྒྱགས་པའི་མྱོང་བ་
བརྟན་པོ་ཐོན་པར་བྱེད་པ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་པོ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ (ཐུན་ཕྱོད་མ་ཡིན་པ་དོན་ཐེག་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ་) **ལ་གཉིས།**

ཐུན་ཕྱོད་ཐེག་མ་གསུམ་གྱི་ལམ་བཞུགས་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་འབྱོར་
ཟླ་མེད་ཀྱི་ཐུན་གྱི་ས་ལམ་བཞུགས་ཚུལ་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
(ཐུན་ཕྱོད་ཐེག་མ་གསུམ་གྱི་ལམ་བཞུགས་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ་) **ལ་བཞི།** ལམ་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོན་རུང་དུ་
བྱེད་པའི་དབང་བསྐྱར་ཚུལ། སྒྲོན་དུ་གྱུར་ནས་དམ་ཆེག་དང་སྒྲོམ་པ་བསྐྱར་བའི་
ཚུལ། དམ་ཆེག་དག་པས་ལམ་བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ། ལུས་པ་རྙེད་ནས་ལས་ཆོགས་
བསྐྱབ་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ (ལམ་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོན་རུང་བྱེད་པའི་དབང་བསྐྱར་ཚུལ་) **ནི།** འཇུག་གཉིས་ཀྱི་ཆེད་
དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐུན་གཉིས་ལས་གསུངས་པའི་དོན་རྣམས་
འཆང་བྱ་བའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་སྤྱད་ཚུལ་ཡོད་དེ། གང་དུ་སྐྱབ་པའི་གནས་དང་། བདག་
གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། རིག་སྒྲགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། བསྐྱེད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་དང་། མེ་གནས་དང་། སྐྱ་གནས་དང་། སྐྱ་མཐའི་བསམ་གཏན་དང་། སྒྲགས་
སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ་ག་དང་། སྤྱིན་སྤེལ་དང་། དབང་བསྐྱར་བ་སྟེ་ཡན་ལག་
བརྒྱུད་བསྐྱེད་ནས་ཉམས་སྲུ་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར། བསམ་གཏན་བྱི་མ་ལས།
དུས་གསུམ་དུ་ནི་སྤེལ་འདོད། །གསང་སྒྲགས་བསྐྱབ་ལ་བརྟན་པ་ཡིས། །ཆངས་
པ་ཉག་དུ་རིག་བྱ་བ། །ཡན་ལག་བརྒྱུད་ཡི་ཆོ་གའི་ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། མཆན་ལྟར་གྱི་སྒྲོམ་དཔོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲོམ་པ་གང་ཡང་འཛིན་
མི་ལུས་པའི་སྒྲོམ་མ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དབང་གང་ཡང་མི་བསྐྱར་

བར་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པ་ཙམ་ཞིག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྫོ་རྩེ་འབྲུང་བ་ལས།
གང་ཞིག་སྒྲིམ་པ་འཛིན་བར་མི་བྱེད་པ་དེ་ལ་ནི་དེང་ཁྱོད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ་སློབ་དཔོན་དུ་རྩེས་སུ་གནང་བ་དང་དབང་བསྐྱར་
བར་མི་བྱའོ། །གཞུག་པ་ཙམ་ཞིག་ནི་བྱེད་དུ་འབྲུག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཆོས་ཙན། བྱང་སྒྲིམ་འཛིན་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་རི་ལྟར་
བསྐྱར་ཚུལ་ཡོད་དེ། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་པའི་མཁུག་ཐོག་ཉིད་དུ་རྒྱ་དབང་དང་
ཙན་པན་གྱི་དབང་གཉིས་མཐའ་རྟེན་རྩེས་གནང་དང་བཅས་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར། ཡེ་
ཤེས་ཐིག་ལེ་ལས། རྒྱུད་གསུམ་གྱི་ནི་རིམ་བ་ཡིས། །དབང་བྱུག་རིམ་བ་བསྟན་
པའོ། །རྒྱ་ཡི་དབང་བསྐྱར་དབུ་རྒྱ་དག །བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་རབ་ཏུ་གྱགས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཙན། སྟོད་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་རི་ལྟར་བསྐྱར་ཚུལ་ཡོད་
དེ། རྒྱ་ཙན་པན་རྫོ་རྩེ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མཐའ་རྟེན་དང་བཅས་བསྐྱར་བའི་
ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། རྫོ་རྩེ་བྱེད་པའི་བཞེན་མིང་། །སྟོད་པའི་རྒྱུད་ལ་རབ་ཏུ་
གྱགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཙན། བྱང་སེམས་དང་ལྷགས་ཀྱི་
སྒྲིམ་པ་གཉིས་ཀ་འཛིན་ལུས་པའི་སློབ་མ་ལ་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་རི་ལྟར་
བསྐྱར་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལུས་མོང་བའི་དབང་ལྷ་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་དང་བཅས་
པ་བསྐྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་ཡི་ནི་དབང་། །རྣལ་
འབྱོར་རྒྱུད་དུ་གསལ་བར་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་
ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་དམ་ཆོག་གསུམ་འཛིན་
ཚུལ་ཡོད་དེ། རྫོ་བྱེད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཞུགས་པའི་སློ་ནས་རང་ཉིད་ལྷའི་སྐྱེ་བྱུག་རྒྱ་

ཆེན་པོར་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྒྱ་ལྷུ་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཐབས་དང་ཤེས་
རབ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཐབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡི་ཤེས་སྐྱེས་པར་མོས་པ་ཙམ་
གྱིས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་(སྔོན་དུ་སྐྱུར་ནས་དམ་ཆེག་དང་སྔོན་པ་བསྐྱུང་ཚུལ་)ནི། བྱ་སྔོན་གྱི་དབང་ཙམ་
ཐོབ་པ་ནམས་ལ་བྱང་སྔོན་ལས་ལོགས་སུ་སྒྲགས་ཀྱི་སྔོན་པ་བསྐྱུང་རྒྱ་མེད་
དོ། །དེ་ཡང་མ་མཐའ་མི་དགེ་བཅུ་སྔོན་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཙམ་དང་དགེ་བསྟེན་
གྱི་སྔོན་པ་ཙམ་དང་ཡ་མཐའ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྔོན་པའི་བར་སོ་ཐར་གྱི་སྔོན་
པ་གང་རུང་རྒྱད་ལ་མེད་པར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྔོན་པ་སྤར་མེད་གསལ་དུ་མི་
ཆགས་ཤིང་། བྱང་སྔོན་གྱི་བསྐྱུང་བྱ་ཅ་སྤྱད་བཙོ་བརྒྱད་དང་ཉེས་བྱས་ཞེ་བྲུག་
སོགས་སྔོན་འཇུག་གི་བསྐྱབ་བྱ་ནམས་ལེགས་པར་བསྐྱུང་བ་དང་། ཁྱད་པར་ཅ་
སྤྱད་གིས་མ་གོས་པ་ལ་ངེས་པར་འབད་དགོས་ཤིང་། མྱོས་ཀྱི་དམ་ཆེག་ནམས་
ཀྱང་ལེགས་བྱུབ་ཀྱི་རྒྱད་དང་། ནམ་སྤང་མངོན་བྱང་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་
པར་བྱས་ཏེ་དག་པར་བསྐྱུང་དགོས་སོ། །ནལ་འཕྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཐོབ་པས།
སྒྲགས་སྔོན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ནམས་ལོག་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ།
ལེགས་པར་བསྐྱུང་བ་ནི་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་གཞི་ཡིན་པས་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱུང་བ་
ལ་བཙོན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། ལེགས་བྱུབ་ཀྱི་རྒྱད་ལས། འདི་བྱ་འདི་ནི་མི་བྱའོ་
ཞེས། །རིགས་སྒྲགས་འདུལ་ལས་སྔོས་པ་དང་། །བསྐྱབ་པའི་སྔོན་པ་ཉིད་ལ་
ཡང་། །སྔོས་པས་ཉག་ཏུ་ནམ་པར་བསམ། །རང་གི་བདེ་ལ་ཆགས་པ་དག་ཉིན་

མཆན་དུ་ནི་སྤང་བར་བྱ། །འདི་དག་བྱས་ནས་འདི་བྱའོ་ཞེས། །མིག་གཡེལ་
བར་ནི་གྲུང་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། རིག་སྤགས་མཆོག་དང་རང་སྡོམ་དང་། རིག་
སྤགས་འདུལ་བ་དག་ལ་ཡང་། །སྤྱབ་པ་པོས་ནི་ནན་ཏན་གནས། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་(དམ་ཆོག་དག་པས་ལས་བསྐྱོམ་ཚུལ་)ལ་གཉིས། སྤྱི་དོན་དང་། ཡན་ལག་
གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་(སྤྱི་དོན་)ནི། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་དོན་
དང་ཐ་སྐྱད་གང་ཡང་མེད་དེ། བསྐྱེད་རིམ་མཆན་ཉིད་པར་འགྲོ་བ་ལ་རྣམ་བྱང་
ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་བཞི་དང་
རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་ད་ལྟ་ནས་བསྐྱོམ་པས་མི་མཆོག་གི། །ཀུན་ཉོན་ཕྱོགས་
ཀྱི་སྤིང་བ་སྤྱི་ཤི་བར་དོ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་ད་ལྟ་ནས་བསྐྱོམ་
པ་ཞིག་ཡོད་དགོས་ལ། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་ཀུན་ཉོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཤི་
བར་དོ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་ལས་བྱེད་དུ་བསྐྱོམས་པ་གཏན་མི་འོངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །རྫོགས་རིམ་ཡང་མེད་དེ། དེ་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
དོན་བསྐྱོམ་པ་དང་རྒྱུད་གི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི་རྩ་བ་དང་
ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཉིའི་ནང་དུ་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་
ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྤྱོད་གི་ཡེ་ཤེས་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་སྤྱུ་དང་དེ་གཉིས་
འབྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྣལ་
འབྱོར་བྱུང་པར་ཅན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་ལ། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་
ལ་སྤྱོད་ཉིད་དང་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་པ་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་

སྤྱིན་བྱེད་གྱི་རིམ་པ་དང་པོ་མཆན་ཉིད་པའང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བསྐྱེད་
རིམ་གྱི་དོད་མཆན་བཅས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་དོད་མཆན་མེད་
གྱི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ཡོད་དེ། རྣམ་སྒྲུང་མངོན་བྱང་ལས། མཆན་མར་བཅས་
པས་མཆན་བཅས་གྱི། །དངོས་བྱུང་རྒྱལ་བ་དམ་པ་བཞེད། །མཆན་མ་མེད་ལ་
གནས་པས་ནི། །མཆན་མ་ཅན་ཡང་བསྐྱབ་ཏུ་བྱུང་། །དེ་བས་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ། །མཆན་མ་མེད་ལ་བརྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་མཆན་བཅས་གྱི་
རྣལ་འབྱོར་ཅེས་པའི་སྒྲ་བཤད་ནི། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་མ་བེན་པའི་ལྷ་སྒྲུ་
སོགས་གྱི་སྒྲུང་བའི་མཆན་མ་དང་བཅས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པ་དང་། མཆན་
མེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི། སྒྲོས་པའི་མཆན་མ་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
སྒྲོས་བེན་པའི་ལྷ་འི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའོ། །འོ་ན་པར་བྱིན་
ཐེག་པ་དང་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆང་རྒྱ་བྱས་སམ་མི་
བྱས་ཤེ་ན། དེ་དག་རང་ལམ་རྒྱང་པས་སངས་རྒྱས་མི་བྱས་ཀྱང་རང་ལམ་གྱིས་
འཆང་རྒྱ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རང་རང་གི་ལམ་གྱིས་ས་བརྩ་པའི་བར་བསྐྱོད་
དེ་མཐར་སྒྲགས་སྒྲ་མེད་གྱི་སྟོན་པ་བཏབ་ནས་སངས་རྒྱས་པ་དེ། རང་ལམ་མ་
དོར་བར་སྟོན་པ་བཏབ་ཅམ་ཡིན་པས་རང་ལམ་གྱིས་འཆང་རྒྱ་བར་འཛིག་དགོས་
སོ། །འཆང་རྒྱ་བ་ལ་ངེས་པར་སྒྲགས་སྒྲ་མེད་གྱི་ལམ་ལ་བསྟོས་དགོས་པར་
གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཞེ་ན། འི་གཙོ་བསྟན་ཀྱང་གཉེན་པོ་མཆོག་སྤེས་
ཕྱིར། །ཞེས་ཡང་དག་མཐའ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་གོ་བ་ལ་བྱག་ཅིང་། དེ་ཡང་ཤེས་
སྤྱིབ་པ་མོ་ཐ་མལ་གྱི་སྒྲུང་བ་སྟོང་བ་ལ་སྒྲགས་སྒྲ་མེད་ནས་བཤད་པའི་ལྷན་སྒྲེས་

ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་
ལ་རག་ལས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ཏེ། ཉན་བྱགས་ཀྱི་སྤྲས་གཅིག་མཁས་བྱུབ་
རྗེས། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་རྩལ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་པས་མཆོག་མོད། དབང་
གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་བསྐྱར་བ་སོགས་ཀྱི་རྩལ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་
ཅེ་ན། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱུད་པའི་ལམ་གྱིས་ས་བཅུ་པའི་བར་དུ་བཟོད་རྒྱས་
ཀྱང་། མཐར་འཁོར་རྒྱ་བ་ལ་སྤྲགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ལ་ངེས་པར་
ལྟོས་དགོས་ཀྱི། དེར་མ་ཞུགས་པར་འཁོར་རྒྱ་བ་མི་སྤིང་དོ། །ཞེས་ཤེས་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན་)ལ་གསུམ། བྱ་རྒྱུད་དང་། ལྷོད་རྒྱུད་དང་། རྣལ་འབྱོར་
རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་(བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་)ལ་གཉིས། བཟླས་བརྗོད་
དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་དང་། བཟླས་བརྗོད་ལ་མི་ལྟོས་པའི་བསམ་གཏན་
ནོ། །

དང་པོ་(བཟླས་བརྗོད་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་)ནི། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་སྐབ་པ་པོ་ཆོས་ཅན།
བཟླས་བརྗོད་ཡན་ལག་བཞིའི་སྟོན་དུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་རྩལ་ཡོད་དེ། ཐོག་མར་དམ་
རྒྱ་བཅིངས་ནས་བྱུག་དང་སྐབས་སེམས་བསྐྱང་བ་རྣམས་དང་བྱི་རོལ་ཏུ་ཁྱུས་
ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་ཆང་བར་བྱས་ཏེ་ཆས་སུ་ཞུགས་པ་དང་བཅས་སྟན་ལ་འཁོད་
ནས་མཆོད་པ་བྱིན་བརྒྱབ་དང་བདག་དང་གནས་ལ་བསྐྱང་བ་སོགས་ཡོངས་
སུ་ཆང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་ལྟར་བསྐྱེད་རྩལ་ཡོད་དེ།

བདག་དང་ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་དམ་སྟོས་བྲལ་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་ང་རྒྱལ་བྱས་
ཏེ་སྣང་བ་མེད་པར་སྦྱང་བ་དོན་དམ་པའི་ལྷ་དང་དེ་ལས་ལངས་ནས་སྐབས་གྱི་
ལྷ་གང་ཡིན་དེའི་སྒྲགས་གདངས་གྲག་བ་སྦྱ་དང་དེ་ཉིད་ཡིག་འབྲུའི་རྣམ་པར་
ནམ་མཁར་གནས་པ་རང་སེམས་ཆེ་དཀྱིལ་སྟེང་དུ་འཁོད་བ་ཡི་གེ་དང་ཆེ་བ་
སྒྲགས་བྱེད་དང་བཅས་པ་ལས་འོད་ཟེར་སྟོ་བསྐྱས་གིས་སྐབས་གྱི་ལྷར་བསྟོམ་
སྟེ་རང་དང་ཐ་མི་དད་དུ་ང་རྒྱལ་བྱ་བ་གཞུགས་དང་སྒྲགས་རྒྱས་སྟེང་ག་སྟོན་
མཆོམས་མགྱོན་པ་དབྱུང་མགོ་རྣམས་སུ་རེག་ཅིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་བ་ཕྱག་རྒྱ་
དང་བསྐྱེད་ཐེན་པའི་ལྷ་དེ་ཉིད་བསམ་གཏན་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་སྟོམ་པ་མཆོན་
པའི་ལྷ་སྟེ་དུག་གི་སྟོ་ནས་བསྐྱེད་ཅིང་བསྟོམ་དགོས་པའི་བྱིར། བསམ་གཏན་བྱི་
མ་ལས། བདག་ཉིད་འདི་འདྲར་བྱས་ནས་ནི། །སྒྲགས་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་
བསྟོམ། །ཞེས་དང་། སངས་རྒྱས་གསང་བའི་རྣམ་འཛོམས་གྱི་འགྲེལ་པར། རྩོ་
རྩའི་གདན་ལ་གནས་ནས་ནི། །མཆོད་དང་གསོལ་བས་སྟོ་དུག་བསྟོམ། །སྟོང་
པ་ཡི་གེ་སྟོ་གཞུགས་དང་། །ཕྱག་རྒྱ་མཆོན་མ་དུག་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དམིགས་པ་གང་ལ་དམིགས་ཏེ་བརྒྱས་བརྟེན་བྱ་ཚུལ་ཡོད་ཏེ།
ཡི་གེའི་གཞུགས་ལ་དམིགས་པའི་བརྒྱས་བརྟེན་དང་། ཡི་གེའི་སྟོ་ལ་དམིགས་
པའི་བརྒྱས་བརྟེན་བྱ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། །དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རང་ལྷའི་ང་
རྒྱལ་དུ་བྱས་པ་བདག་དང་མདུན་དུ་རང་འདྲའི་ལྷ་སྟོམ་པ་གཞན་དང་མདུན་གྱི་
སྒྲགས་ཀར་ཆེ་བ་བཀོད་པ་སེམས་དང་ཆེ་བ་ལ་བརྒྱས་བྱའི་སྒྲགས་བཀོད་པ་སྟོ་
ལ་གཞོལ་བའི་ཡན་ལག་བཞི་ཆང་བའི་སྟོ་ནས་མདུན་གྱི་སྟོ་དང་སྒྲགས་ཀའི་ཆེ་

གདན་དེའི་སྟེང་གི་ཡི་གེ་གསུམ་ག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་སྟོག་ཅོལ་
 བསྐྱམས་ནས་བརྒྱས་བཅོལ་བྱ་ཞིང་། དབུགས་གཏོང་བ་ན་རང་ལྟར་བསྐྱོམས་པའི་
 སྐྱེ་ལ་སེམས་གཏད་ནས་འདུག་ཅིང་། ཡང་སྤར་བཞིན་རྒྱང་བརྒྱང་ནས་བརྒྱས་་
 བ་བྱ་ཞིང་གཡེང་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་གང་ལ་ངལ་གསོ་བའི་གཞི་བདག་ནི་ལྟའི་
 སྤྱར་བསམ་པ་བཏང་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་སུ་བསམས་ཏེ་ལྷང་བས་ངལ་གསོ་
 བ་སོགས་མདུན་གྱི་ཐུགས་ཀའི་ཡི་གེའི་གཞུགས་ལ་དམིགས་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་པ་
 གང་ཞིག །རང་གི་མདུན་གྱི་ལྟའི་ཐུགས་ཀར་སྤྲོད་གདན་སྤྲུགས་སྟེང་དང་བཅས་
 བ་དེ་རྒྱང་ནང་དུ་འདུག་པ་དང་ལྟན་ཅིག་རང་གི་སྟོང་གར་སྤྲོས་ལ་དེ་ལ་དམིགས་
 ནས་དབུགས་མ་བཏང་གི་བར་དུ་བརྒྱས་བཅོལ་བྱ་ཞིང་། གཏོང་བ་ན་རྒྱ་བ་སྤྲུགས་
 སྟེང་དང་བཅས་པ་རྒྱང་དང་མཉམ་དུ་ཕྱིར་ཐོན་ནས་མདུན་གྱི་ལྟའི་ཐུགས་ཀར་
 གནས་པར་བསམ་པ་སོགས་རང་གི་སྟོང་གའི་ཡི་གེའི་གཞུགས་ལ་དམིགས་ཚུལ་
 ཏེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་སྤྱི་མ་ལས། སྤྱ་དང་
 སེམས་དང་གཞི་ལ་གཞིལ། །གསང་སྤྲུགས་མི་འགྱུར་གཞི་ལ་གནས། །ཡན་
 ལག་མ་ཉམས་གསང་སྤྲུགས་བརྒྱས། །ངལ་ན་བདག་ལ་ངལ་སོས་ཤིག །ཅེས་
 སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། མི་འགྱུར་བ་དང་ཡི་གེར་ལྟན། །གཞི་
 ལས་གཞིར་གྱུར་དེ་བཞིན་ཏེ། །རང་སྤྲུགས་ཕྱིར་ནི་གང་བཏགས་པ། །ཡིད་ཀྱི་
 དག་པ་བསམ་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །ཐོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐོག་མར་
 བརྒྱས་བཅོལ་གྱི་ཡན་ལག་བཞི་གསལ་བཏབ་ལ། དེ་ནས་ལྟའི་སྤྱ་དང་རྒྱ་བ་དང་
 བརྒྱས་(བརྒྱ)ལྟའི་སྤྲུགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་གཞུགས་ལ་མི་དམིགས་པར་སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྱའི་

གདངས་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། སྐར་སྤྱད་པ་
ཡིས་བཀུག་ནས་ནི། སློག་དང་ཚྱལ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཡིད། གསང་སྤྱགས་
རིག་པ་སྤྱགས་ལ་སྤྱར། ཡིད་ཀྱི་བསྐྱེད་བརྟམ་པར་བྱ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ནི་
ཆོ་ག་ཡིས། ཡང་ན་ཤུབ་བྱར་བྱ་ཡང་རུང་། སྤྱགས་རིག་དངོས་བྱུང་འདོད་
པ་ཡིས། བསྐྱེད་གཞན་དུ་མི་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
སྤྱགས་གཞན་གྱིས་བཏོན་པ་རང་གིས་ཉན་པ་ལྟ་བུ་མིན་གྱི་རང་གི་སྤྱགས་སྒྲོ་
བའི་ཆོ་ན་སྤྱགས་དེའི་སྒྲ་གྲག་པར་དམིགས་པའོ། དེ་ལ་ཤུབ་བྱའི་བསྐྱེད་པ་
དང་ཡིད་བསྐྱེད་གཉིས་ཀ་བྱ་ཞིང་སློག་ཚྱལ་བསྐྱེད་པ་ན་ཡིད་བསྐྱེད་འབའ་
ཞིག་གོ། སྐྱ་མེད་ནས་བཤད་པའི་སློག་ཚྱལ་དང་རྒྱུད་སྡེ་ལོག་མར་བཤད་པའི་
སློག་ཚྱལ་གཉིས་མིང་འདྲ་ཡང་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། དང་པོའི་སློག་ཚྱལ་ནི་རོ་རྒྱང་
གི་རྒྱ་བ་བཀག་པའི་དོན་ཡིན་ལ། གཉིས་པའི་སློག་ཚྱལ་ནི་ནམ་རྟོག་གི་བཞོན་
པའི་རྒྱང་མིག་ན་བ་སྤྱ་སྤྱགས་ལུས་ཀྱི་བ་སྤྱའི་བྱ་ག་ནས་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པ་ནི་
སློག་དང་། ཚྱལ་བ་ནི་དམིགས་པ་གཞན་བྲན་པའི་གཡེང་བ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་
བསྐྱེད་ཏེ་དབྱགས་འབྱུང་འཇུག་འགོག་པ་གེན་དུ་འབྲེན་པའི་རྒྱང་གིས་ལུས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབྱགས་རྒྱ་བ་དང་ཡིད་རང་དགར་དབང་པོའི་གྲོང་ནས་རྒྱ་བ་
ནམས་ནང་དུ་བསྐྱེད་ཏེ་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་དོན་
ཡིན་ནོ། །དགོས་པ་ཡང་མི་འདྲ་སྟེ། འདིར་རིག་མཐོང་གི་མཆོན་མ་བཏན་པོ་
འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་སེམས་ཀྱི་རྟ་རྒྱང་ནང་དུ་བསྐྱུང་བས་སེམས་ཐེན་པའི་ཕྱིར་དུ་
ཡིན། དུས་ཀྱང་མི་གཅིག་སྟེ། འདིར་གཙོ་བོར་མཆོན་བཅས་ཀྱི་སྐབས་བསྐྱེད་

བརྗོད་དང་འབྲེལ་བར་བསྐྱོམ་པ་དང་། རི་ལྗར་བསྐྱོམ་ཚུལ་ཡང་མི་འདྲ་སྟེ། འདིར་གསལ་སྤང་དང་ར་རྒྱལ་སྤྱུ་བ་པའི་ཆེ་ལུས་གནད་དང་བཅས་སྟེ་སྟེང་འོག་གི་རྒྱུང་སྟེ་བར་བྲངས་ནས་མཉན་ཏེ་ཡིད་ཅེ་གཅིག་པར་གཏོང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(བརྒྱས་བརྗོད་ལ་མི་ལྟོས་པའི་བསམ་གཏན)ལ་གཉིས། མེ་དང་སྤྱ་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན། སྤྱ་མཐའི་བསམ་གཏན་ནོ། །**དང་པོ་**(མེ་དང་སྤྱ་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན)ནི། ལྷ་དྲུག་བསྐྱོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་མེ་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་བསྐྱོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་ལྗར་བསྐྱོམས་པའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་དོན་དམ་པར་བདེན་ཞེན་མེད་པའི་སྒྲོས་བྲལ་དུ་གཏན་ལ་པལ་བ་དེ་ཡིད་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་བདག་ལ་བསྐྱམས་ནས་དེ་ལ་གནས་ཤིང་། དེ་ལས་ལངས་ཏེ་རང་ལྗར་གསལ་བའི་སྤྲུགས་ཀར་གསལ་ཞིང་འབར་བ་མར་མེ་ལྷ་བྱའི་མེ་ལྷའི་ནང་དུ་རང་སེམས་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་སེམས་ཀྱི་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་གང་བརྒྱ་རྒྱུའི་སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྱིའི་ཐོང་བ་གནས་པར་བསམས་ཏེ་ཡི་གའི་སྤྱ་རིལ་བུ་རྒྱུང་བའི་སྤྱ་བཞིན་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་ལྷང་ལྷང་གྲག་པ་རང་གིས་ཉན་པ་བཞིན་དུ་བདེན་ཞེན་མེད་པར་བསམ་གཏན་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་ལས། མི་འབྲེད་ལས་བྱུང་དངོས་པོ་རྣམས། །སྟོ་ཅན་གྱིས་ནི་བདག་ལ་བསྐྱམས། །སྤྲུགས་པ་ཡན་ལག་འདས་ལ་གནས། །ཞེན་པ་མེད་པར་བསམ་གཏན་བྱ། །སྤྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོང་བར་སྦྱར། །ཡི་གེ་བརྒྱས་པ་མི་

འགྱུར་རྣམས། །དེའ་བྱའི་སྐྱ་བཞིན་མ་ཆད་པར། །ཡིད་ལ་ཞེན་པར་སེམས་པ་
ན། །མེ་ཡི་ནང་གནས་ཞི་བ་སྟེ། །ཆོག་རྣམས་དག་པ་ཡན་ལག་ལྟན། །སྟོག་
དང་ཚོལ་བ་བཀག་པའི་བདག །གཉིས་སྤངས་ནས་ནི་རྣམ་པར་བསམ། །ཞེས་
སོ། །མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆད་ནི། ཕྱི་རོལ་དུ་བཟའ་བཏུང་མ་སྤྱད་ཀྱང་བཤེས་སྒྲོམ་
གྱི་གཞོད་པ་མི་འབྱུང་ཞིང། རང་དུ་མེ་དམིགས་དང་རྒྱུད་སྦྱོར་གྱི་མཐུས་བདེ་
འོད་འབར་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྒྲེས་པ་ཡིན་ནོ། །མེ་གནས་གྱི་བསམ་
གཏན་ཆོས་ཅན། །ཁྱོད་ལ་དངོས་གྲུབ་སྟར་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཅེས་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། བསྐྱས་བརྗོད་རྣམས་མཐུ་ཅན་དུ་བྱེད་པ་དང་སེམས་རབ་དུ་གནས་པར་
བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། མེ་གནས་ལ་བརྟེན་
པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། སྐྱ་གནས་རི་ལྟར་བསྒྲོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་
ལྟར་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀར་སྐྱ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་གིན་དུ་སྤྱ་བའི་སྟེང་དུ་གསལ་
ཞིང་འབར་བའི་མེ་སྟེང་ནང་དུ་མི་འགྱུར་བའི་གཞི་སྟེང་སྐྱ་རང་འབྲེལ་གཞག་
པའམ་ཐུགས་གྱི་ཡིག་འབྲུ་བཞོད་པ་ལ་དམིགས་ལ། དེ་ནས་དེ་བཏང་སྟེ་ཐུགས་
གྱི་སྐྱའི་དབྱངས་འབའ་ཞིག་ལ་བསམ་གཏན་བྱ་ཞིང་དབྱགས་གཏོང་བ་ན་རང་
གི་ལྟའི་སྐྱ་ལ་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཉིད་ལས། སྐྱ་ལ་གནས་
པའི་བསམ་གཏན་ནི། །སྟོང་གར་གནས་པ་སྤྱ་བ་ནི། །དེ་མེད་སྐྱ་བའི་དགྱིལ་
འཁོར་ཏེ། །དེ་ནང་རབ་དུ་ཞི་བ་ཡི། །མེ་སྟེང་རབ་དུ་འོད་བཟང་བ། །མི་འགྱུར་
གཞི་ནི་དེར་གཞག་ནས། །བདེ་བར་འདུག་ནས་སྐྱ་བསམ་མམ། །མི་འགྱུར་
བ་ལ་ཡི་གེར་བཞག །སྐྱ་ཉིད་འབའ་ཞིག་བསམ་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །མེ་དང་

སྤྱི་གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་མེ་གནས་ལ་ཡིད་བསྐྱེས་བྱས་པའི་ངང་ནས་སྤྱི་གདངས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། སྤྱི་གནས་ནི་ཡིད་བསྐྱེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་སྤྱགས་གདངས་འབའ་ཞིག་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆད་ནི། སྤྱགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་སྤྱི་རིམ་ཅན་མ་ཡིན་པར་སྤང་བས་མངོན་སུམ་དུ་བོས་པ་བས་ཀྱང་ཆེས་གསལ་བའི་རྣམ་པ་ཅིག་ཆར་དུ་ཡིད་འོང་འཆར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མཆོན་མ་དང་བཅས་པའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ལེགས་པར་ཡང་ཡང་བསྐྱོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་སེམས་ཤིན་སྤངས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཞི་གནས་རྗེས་མཐུན་པ་དང་ཤིན་སྤངས་མི་གཡོ་བ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྤྱི་བ་ལས་ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ལ་རྣལ་འབྱོར་སྟེར་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཅས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་རྣལ་མའི་ངང་དུ་རང་དབང་འབྱོར་བའི་བསམ་གཏན་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(སྤྱི་མཐའི་བསམ་གཏན་)ནི། མཆོན་བཅས་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་འཁོར་བའི་ཅུ་བ་གཅིད་པའི་དངོས་གཉེན་སྤྱི་མཐའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤང་འོར་ལྟའི་སྤྱི་སྟོགས་ཉེན་དང་བཉེན་པ་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་སྤང་ཡང་ངེས་འོར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས། སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་མི་གཡོ་བའི་ཁྱད་པར་གཉིས་ལྡན་གྱི་རྒྱན། དབྱེད་འཛིག་གི་སྐྱོམ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ཏེ་མན་ངག་བཞིན་དུ་སྐྱོམ་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྤགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སྤྱ་མཐའ་ནས་ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་
ཞིང་དེར་ཡང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབྱེད་བ་མང་བྲག་(རྟགས་)ན་སྤར་
གྱི་གནས་ཆ་འཛིག་པས། དབྱེད་བ་དང་འཛོག་པའི་སྒྲོམ་གཉིས་སྤེལ་མར་བྱས་
ལ་ཞི་ལྷག་གཉིས་རྒྱང་དུ་འབྲེལ་བ་ཐོབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
མཆན་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལེགས་པར་བསྒྲོམས་པ་ལས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་
སེམས་ཤིག་སྤྱངས་དངོས་སུ་འབྲེན་བྱུང་བ་ནས་རིམ་གྱིས་ལྷག་མཐོང་མཆན་
ཉིད་པ་བྱུང་བ་ཅིང་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆད་ཀྱང་ཡིན་ལ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་
རྒྱང་དུ་འབྲེལ་བར་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྱ་མཐའི་བསམ་གཏུན་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ལ་ཐར་བ་སྟེར་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཅེས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། འཁོར་
བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་གཙོད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐར་པའི་ལམ་བཟང་སྟེར་བའི་བསམ་
གཏུན་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་(སྤྱད་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་)ལ་**གཉིས།** མཆན་བཅས་དང་། མཆན་མེད་
ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །**དང་པོ་**(མཆན་བཅས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་)ནི། སྤྱད་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱབ་པ་པོ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་མཆན་བཅས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ངེ་ལྟར་བསྒྲོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཕྱིའི་ཡན་
ལག་བཞིའི་བསྐྱམས་བརྗོད་དང་། བད་གི་ཡན་ལག་བཞིའི་བསྐྱམས་བརྗོད་གཉིས་
ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རང་དང་བསྒྲོམ་བྱའི་
ལྷ་གཉིས་ཀ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་མེད་དེ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་ནོ་སྟེས་པས་རང་དང་ལྷ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་

མེད་པའི་སྤྱད་ཉིད་གཉིས་དབྱེར་མེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རང་ལས་སྤར་བསྐྱེད་པ་
 བདག་གི་དང་། མདུན་དུ་རང་འབྲའི་ལྟའི་སྤྱ་བསྐྱོམ་པ་གཞན་དང་། དེའི་སྤྱགས་
 ཀར་རང་སེམས་རྩ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་པ་སེམས་དང་། དེའི་
 སྤྱང་དུ་བརྩམས་(བརྩ)བྱའི་སྤྱགས་ཀྱི་ཡི་གེ་བཀོད་པ་སྤྱ་ལ་གཞོལ་བ་སྟེ་ཡན་ལག་
 བཞིའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྤྱབ་སྟེ། ཡི་གེ་བཞི་གང་
 ཡང་རུང་བ་ལས་སྤར་བསྐྱེད་པ་བདག་དང་། དེའི་སྤྱགས་ཀར་རྩ་བའི་ནང་དུ་རང་
 དང་འབྲ་བའི་སྤྱ་བསྐྱོམ་པ་གཞན་དང་། དེའི་སྤྱགས་ཀར་རང་སེམས་རྩ་དགྲིལ་
 ཀྱི་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་པ་སེམས་དང་། དེའི་སྤྱང་དུ་སྤྱགས་ཀྱི་ཡི་གེ་བསྐྱོམ་པ་སྤྱ་
 སྟེ་ཡན་ལག་བཞིའི་སྤྱོ་ནས་སྟོག་ཚུལ་སྤྱོམ་པ་དང་བཅས་བརྩམས་བརྩོད་བྱ་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ་རྣམ་སྤར་མཛོན་བྱང་ལས། ཡི་གེ་དང་ནི་ཡི་གེ་སྤྱར། །དེ་བཞིན་
 གཞི་ལས་གཞིར་གྱུར་པ། །ཤིན་ཏུ་བསྐྱམས་པས་ཡིད་ལ་ནི། །བརྩམས་བརྩོད་
 འབྲམ་སྤྱག་གཅིག་བྱའོ། །ཡི་གེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་ཡིན་ཉེ། །གཉིས་པ་སྤྱ་ཞེས་
 བྱ་བ་ཡིན། །གཞི་ནི་རང་གི་སྤྱ་གཞན་པ། །རང་གི་ལུས་ཀྱི་གནས་ལ་བྱ། །གཞི་
 གཉིས་པ་ནི་རྩྱགས་སངས་རྒྱས། །རྒྱུ་གཉིས་མཆོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ། །རྩ་
 བའི་དགྲིལ་འཁོར་རྣམ་དག་པ། །སྤྱགས་པས་དེ་ལ་གནས་པར་བསམ། །ཡི་
 གེ་རྣམས་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །དེ་ཡི་དབྱུས་སུ་ལེགས་པར་དགོད། །སྤར་སྤྱད་
 པ་ཡི་ཆོག་གིས་ནོན། །སྟོག་དང་ཚུལ་བ་རྣམ་པར་སྤྱངས། །སྟོག་ཅེས་བྱ་བ་
 རྒྱུད་དུ་བཤད། །ཚུལ་བ་བྲན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། །དེ་གཉིས་བསྐྱམས་པ་བྱས་ནས་
 སུ། །སྤྱོད་དུ་བསྟེན་པ་ལེགས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(མཆན་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་)ནི། ལྷའི་སྐུ་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་
བྱུང་བ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བས་སྟོང་པར་གཅིག་དུ་བྲལ་
སོགས་ཀྱི་རིགས་པས་ངེས་པར་བྱས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
མཆན་མ་དང་བྲལ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒྲོམ་པར་བྱེད་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་(རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་)ལ་**གསུམ།** མཆན་བཅས་ཀྱི་རྣལ་
འབྱོར། དེའི་ཡན་ལག་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་རྒྱས་བཏབ་ཚུལ། མཆན་མེད་ཀྱི་རྣལ་
འབྱོར་རོ། **དང་པོ་**(མཆན་བཅས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་)ནི། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་སྐུ་བ་པོ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་མཆན་བཅས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བསྒྲོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། བདག་རྫོགས་རྣལ་
འབྱོར་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་གྱི་བ་མེད་པར་བསྒྲོམ་བ་
བསྟེན་བ་རྒྱས་བ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ལ་སོགས་པ་བསྐྱུས་པས་
བསྟེན་བ་འབྲིང་དང་། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ལྷ་གཅིག་གི་སྐུ་བ་ཐམས་བསྒྲོམ་བ་
བསྟེན་བ་བསྐྱུས་བ་སྟེ་དེ་གང་རུང་གི་སྒྲོ་ནས་རགས་པ་ལྷ་ལ་དམིགས་པའི་
རྣལ་འབྱོར་བསྒྲོམ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྟོང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཐབས་ཀྱི་དབྱེ་
བ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཉིད་ནི་དངོས་སུ་ཐབས་ཡིན་པས་
ན། ཞེས་དང་། རྟོག་སེམས་སྐུ་བ་ཐམས་ཆེ་བ་ལས་ཀྱང་། སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་
ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་བྱས་ལ་ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་
པར་སྦྱད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(དེའི་ཡན་ལག་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་རྒྱས་བཏབ་ཚུལ་)ནི། ཕྱག་རྒྱའི་དོན་ནི་འདར་

མི་རྩང་བ་ཡིན་པས་ལྷ་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ལས་འདར་མི་རྩང་བའི་ཆེད་དུ་བྲག་རྒྱ་
 བཞིས་རྒྱས་བཏབ་པོ། །བྲག་རྒྱ་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོ་
 དང་། ཆོས་ཀྱི་བྲག་རྒྱ། དམ་ཆེག་གི་བྲག་རྒྱ། ལས་ཀྱི་བྲག་རྒྱ་དང་བཞི་ཡོད།
 ཡང་སྐར་བྱ་གཞིའི་བྲག་རྒྱ་ལ་ཐ་མལ་གྱི་ལུས་ངག་ཡིད་དེ་དག་གི་བྱ་བ་དང་
 བཅས་པའམ། འདོད་ཆགས་གཏི་ཐུག་ཞེ་སྒྲུང་སེར་སྒྲུབ་བཞིའམ། ས་མེ་ཚུ་རྒྱུང་
 གི་ཁམས་བཞིའོ། །སྐྱོང་བྱེད་ལམ་གྱི་བྲག་རྒྱ་ནི། སྐྱ་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་གསུང་
 ཆོས་ཀྱི་བྲག་རྒྱ་དང་ཐུགས་དམ་ཆེག་གི་བྲག་རྒྱ་དང་འཕྲིན་ལས་ལས་ཀྱི་བྲག་
 རྒྱའོ། །ལམ་གྱི་བྲག་རྒྱ་བཞི་རེ་རེ་ལ་ཡང་། མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་བྲག་རྒྱ། མཆོན་བྱེད་
 ཕྱིའི་བྲག་རྒྱ། མཆོན་བྱེད་ནང་གི་བྲག་རྒྱ་དང་གསུམ་རེ་ཡོད་དེ། བྲག་ཆེན་ལ།
 རྣམ་སྒྲུང་ལ་སོགས་པ་ལྷ་དེ་དང་དེའི་སྐྱ་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་
 བྲག་རྒྱའོ། །སྐྱ་དེ་དང་མཐུན་པར་བཅས་པའི་ལག་པའི་འདུ་བྱེད་ནི་མཆོན་བྱེད་
 ཕྱིའི་བྲག་རྒྱའོ། །དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བདག་ཉིད་རྣམ་སྒྲུང་སོགས་ལྷ་དེ་དང་
 དེའི་སྐྱར་གསལ་བར་དམིགས་པ་ནི་མཆོན་བྱེད་ནང་གི་བྲག་རྒྱའོ། །ཆོས་རྒྱ་ལ།
 རྣམ་སྒྲུང་གི་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་ནི་དོན་ནོ། །རྣམ་སྒྲུང་དུ་བསྒྲོམས་
 པའི་ཕྱེ་དང་སྒྲོག་མ་སོགས་སུ་ཡི་གེ་དགོད་པ་ནི་ཕྱིའི་འོ། །དེར་གསལ་བའི་
 གསུང་འདུའི་རྣམ་པར་ཤར་བར་བསམ་པ་ནི་ནང་གིའོ། །དམ་རྒྱ་ལ། རྣམ་སྒྲུང་གི་
 ཐུགས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་བྲག་མཆན་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་བར་བསམ་
 པ་ནི་དོན་ནོ། །དེ་དང་མཐུན་པར་བཅས་པའི་ལག་པའི་འདུ་བྱེད་ནི་ཕྱིའི་འོ། །དེ་
 དང་དུས་མཉམ་དུ་རང་ཉིད་ལྷ་དེར་བསྒྲོམས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མཆན་མའི་

རྣམ་པར་ཤར་བར་བསམ་པ་ནི་ནང་གི་འོ། །ལས་རྒྱ་ལ། རྣམ་སྤང་གི་མཛད་པ་
འཕྲིན་ལས་ནི་དོན་ནོ། །རང་སྣང་གསལ་བའི་སྒོ་ནས་འོད་ཟེར་གྱི་སྒོ་བསྐྱེད་
པ་ཕྱི་འོ། །དེར་གསལ་བའི་མཛད་འཕྲིན་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པར་བསམ་པ་ནི་ནང་
གི་འོ། །སྤངས་པ་འབྲས་བུའི་ཕྱག་རྒྱ་ནི། ཆོས་སྐྱེ་ཡོངས་སྐྱེ་སྐྱེལ་སྐྱེ་དོ་བོ་ཉིད་
སྐྱེ་དང་བཞི་འོ། །ཕྱག་རྒྱ་བཞི་པོ་དེ་གང་ལ་རྒྱས་གདབ་ན་དམ་ཆེག་པ་བསྐྱེད་
དེ་ཡེ་ཤེས་པ་བརྟག་ནས་དེ་ལ་རྒྱས་བཏབ་པོ། །དགོས་པ་ནི་ཐ་མལ་གྱི་ལུས་
རག་ཡིད་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་འཕྲིན་ལས་སུ་བསྐྱར་
བའི་ཆེད་དུ་འོ། །རི་ལྷང་རྒྱས་འདེབས་ཚུལ་ལ། ཕྱག་རྒྱ་འབྱུང་བའི་རྒྱ། རྒྱས་
འདེབས་ཚུལ། འབྲུབ་པའི་རྒྱ། དབང་དུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བཞི་ཡེས་སོ། །དེ་ལ་
དམ་རྒྱ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་དོ་རྩེ་བསྐྱམས་པ་འོ། །དེ་ལས་རྣམ་སྤང་གི་དམ་བཅའ་
བཅིངས་ཏེ་སྤགས་བརྗོད་ཅིང་དགྲུག་གཞུག་བཅིང་དབང་དུ་བྱས་ནས་རང་ཉིད་
ཡེ་ཤེས་པ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་རྒྱལ་བྱས་པ་ནི་རྒྱས་བཏབ་ཚུལ་
འོ། །དེ་མ་ཐག་དུ་རྣམ་སྤང་གི་ཐུགས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཆེ་བའི་
སྣང་དུ་དོ་རྩེ་དཀར་པོ་ཅེ་ལྟ་པའི་རྣམ་པར་བསྐྱོམས་ཏེ་སྤགས་ལན་གསུམ་རེ་
བརྗོད་པ་ནི་འབྲུབ་པའི་རྒྱ་འོ། །དེ་ནས་རང་གི་ཕུང་སོགས་སྣང་ཉིད་དུ་རིགས་
པས་བཞིག་ནས་བསྐྱོམ་པ་ནི་དབང་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་འོ། །ཆོས་རྒྱ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་
བརྗོད་པ་སྒྲིའི་འདུ་བྱེད་དོ། །ལྷ་དེ་དང་དེའི་སྒོ་ག་མར་སྤྲིལ་ས་བསྐྱེད་མར་པོ་འདབ་
མ་བརྒྱད་པ་སྐྱེ་ཕྱོགས་ཀྱི་འདབ་མ་གཅིག་སྐྱེར་གྱུར་པའི་སྣང་དུ་དོ་རྩེ་དཀར་པོ་
ཅེ་ལྟ་པ་མཚུར་ཉལ་བར་བསམ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་དང་བཅས་པའི་བསྤགས་བརྗོད་པ་

ནི་རྒྱས་བཏབ་ཚུལ་ལོ། །ཆོས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་དོན་རྒྱུ་བ་ལ་དཀྱིས་པའི་ཚུལ་
 དུ་མོས་པ་ནི་འབྲུག་པའི་རྒྱུ་ལོ། །ཐབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རང་ནས་དོན་རྒྱུ་
 བཅས་པའི་ལྷ་ཅེ་ཡར་ཀན་ལ་སྦྱར་ཏེ་སྣ་ཅེར་སྤྲོ་བ་མོ་བསྐྱོམ་པ་ནི་དབང་དུ་བྱེད་
 པའི་རྒྱུ་ལོ། །ལས་རྒྱ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་དོན་རྒྱུ་ལོ། །པད་ཀོར་སྟོན་དུ་འགྲོ་
 བས་ལྟ་དེ་དང་དེའི་ཕྱག་མཆན་མེད་པའི་ཕྱག་ཆེན་འཆའ་སྟེ་རང་སྤྲུགས་བརྗོད་
 ལ་ཕྱག་རྒྱ་བཀོལ་བ་ན་སེ་གོལ་གཏོག་ཅིང་འཕྲིན་ལས་མཛད་པར་མོས་པ་ནི་
 རྒྱས་བཏབ་ཚུལ་ལོ། །ལྷའི་སྤྲུགས་ཀར་བྱ་སྦྱབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོ་སྣ་ཆོགས་དོན་རྒྱུ་
 བསྐྱོམ་པ་ནི་འབྲུག་པའི་རྒྱུ་ལོ། །ལུས་ངག་གི་གཡོ་བརྗོད་ཐམས་ཅད་སྦྱ་གར་གྱི་
 སྟོན་ལས་སྤྲུག་སྤྲོ་མཆོད་པར་མོས་པ་ནི་དབང་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལོ། །དོན་རྒྱུ་ལོ།
 ནི་ཕྱག་ཆེན་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ལོ། །རྒྱས་འདེབས་ཚུལ་ནི་རང་བཞིན་དུ་བཞུགས་
 པའི་ཕྱག་ཆེན་འཆའ་བའོ། །ལྷའི་སྤྲུགས་ཀར་དང་པོའི་དོན་རྒྱུ་ལོ། །དེ་ལས་བསྐྱོམ་པ་
 ནི་འབྲུག་པའི་རྒྱུ་ལོ། །ཐབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་པ་ནི་དབང་
 དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལོ། །དེ་ལྟར་སྣ་རེ་རེ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་བཞིས་རྒྱས་བཏབ་པའི་རྒྱ་
 མཆན་ཡང་། ཨ་ཤ་ཏ་ར་ལས། འོན་ཀྱང་པལ་ཆེར་ལུས་མེད་པའི་སེམས་ཀྱང་
 མི་སྲིད་ལ། སེམས་དང་ལུས་མེད་པའི་ངག་ཀྱང་མི་སྲིད་དེ་དེ་བས་ན་དཀྱིལ་
 འཁོར་སོ་སོ་ལས་ཀྱང་སྦྱ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཆར་དགོས་པར་བལྟའོ། །དེ་བས་
 ན་རིགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་སྦྱ་ལ་སོགས་མཆན་མར་སྦྱར་བ་
 གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་སོ་དང་དམ་ཆོག་དང་ཆོས་དང་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་
 དང་རྣམ་པ་བཞི་འདྲིར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །རགས་པའི་ནལ་

འབྱོར་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱོད་པ་ཕྱག་མཆན་ལ་དམིགས་
པའི་རྣམ་འབྱོར་བསྐྱོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྱི་ཅེར་ཕྱག་མཆན་སྤྱོད་མོ་གསལ་བཏབ་
བ་ལ་དམིགས་ཏེ་བྲན་ཤེས་ཀྱི་སྐྱོང་ལུགས་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་བྱིང་ཁྱོད་
དང་བྲལ་བར་ཡང་ཡང་གོམས་བ་ལས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྐྱེས་ཁྱོད་པར་
ཅན་འདྲེན་པ་སོགས་ཞི་གནས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་མ་གྲུབ་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱོམ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ལས། བྱེ་ནི་རྟན་ལ་སྦྱར་བྱ་ཞིང་། །སྤྱི་ཡི་ཅེ་
མོར་བསམ་བྱ་བ། །དོན་ཅེ་ཅེ་མོ་བདེ་རེག་པས། །སེམས་ནི་མཉམ་པར་བཞག་
པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །བརྟན་པ་ཐོབ་ནས་སྤྱོད་བསྐྱུ་བྱ་ཚུལ་ཡང་། དོན་ཅེ་སྤྱོད་མོའི་
གཞུགས་བསྐྱོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བརྟན་པ་རྟེན་པ་ན་དེ་ལས་དོན་ཅེ་སྤྱོད་མོ་མང་
སོ་གཏོར་བའི་ཚུལ་ཀྱིས་རང་གི་ལུས་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་པ་དང་དེ་ལས་ཀྱང་ཡུལ་
ཁམས་དང་དེ་ནས་ཁམས་གསུམ་བར་དུ་ཁྱབ་པར་སྤྱོད་པ་དང་། སྤྱིང་པའི་ཆེ་
རིམ་པ་བཞིན་སྤྱི་ཅེའི་བར་དུ་བསྐྱུས་ནས་ཅེ་བའི་དོན་ཅེ་ཡང་སྤྱོད་ཕྱག་གཡམས་ནས་
ཞུགས་ཏེ་སྤྱིང་གར་གནས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དོན་ཅེ་སྤྱོད་མོ་བདེ་
རེག་པའི། །མཆན་མ་གལ་ཏེ་བྱུང་བ་ན། །མཆན་མ་དེ་ནི་ཁྱབ་བྱ་བ། །སེམས་
ནི་ཀླན་ཏུ་ཁྱབ་པར་བྱ། །རི་ཅམ་འདོད་པས་སེམས་ཁྱབ་ནས། །ཁམས་གསུམ་
དུ་ཡང་ཁྱབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་(མཆན་མེད་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་)ནི། དེ་ལྟར་མཆན་བཅས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་མཐར་
ཕྱིན་ཀྱང་། མཆན་མེད་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་རི་ལྟ་བ་དང་རི་སྟེང་པ་རྟོགས་པའི་ལྷག་

མཐོང་མཚན་ཉིད་པ་མེད་པ་འཁོར་བ་ལས་འཕགས་པར་མི་རྒྱས་པས་ན་ལྷག་
 པར་མཐོང་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱབ་དགོས་ཤིང་། དེའི་ཕྱིར་འདིར་ཡང་སྤྱང་པོ་དང་
 བྱག་རྒྱ་དང་གསང་སྤྱགས་དང་རིགས་སྤྱགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱད་པར་ཅན་དབྱང་འཛིག་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ལེགས་པར་
 བསྐྱོམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཡི་གེ་ཨ་ལ་འཇུག་པ་ཡིས། །ཡི་གེ་ཐམས་
 ཅད་ནས་པར་བསྐྱོམ། །རང་གི་ཁ་ནས་གཞན་གྱི་ཁར། །བསྐྱོམས་ན་དངོས་གྲུབ་
 ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། དེ་ལྟར་རྒྱུད་སྡེ་རང་རང་གི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ནལ་འབྱོར་
 ལ་བཞེན་ནས་བསྐྱེན་པ་ལེགས་པར་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པར་བྱེད་
 པ་ཡིན་ཏེ། དབྱང་བཟང་གིས་ཁྱས་པའི་རྒྱུད་ལས། ཆོ་ག་བཞིན་དུ་དང་པོར་
 འབྲུམ་བཟླས་ནས། །དེ་ནས་གསང་སྤྱགས་སྐྱབ་ལ་འཇུག་པར་བྱ། །དེ་ནས་
 ལྷུང་དུ་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་འགྱུར་ལ། །གསང་སྤྱགས་ཆོ་གས་ཡུན་རིང་ཉོན་མི་
 མོངས། །ཞེས་དང་། བསམ་གཏན་བྱི་མ་ལས། རིགས་སྤྱགས་དེ་ཉིད་མ་ལུས་
 དང་། །བདག་གི་དེ་ཉིད་ཆོ་ག་དང་། །བཟླས་བརྗོད་དེ་ཉིད་མཚོག་ཤེས་ན། །མིས་
 བློ་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་དངོས་བསྐྱེན་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་
 དངོས་གྲུབ་ལ་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞི་བ་དང་རྒྱས་པ་དང་
 འག་པོའི་དངོས་གྲུབ་གསུམ་དང་། ཡང་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་རིག་འཛིན་མངོན་ཤེས་
 ཀྱན་ཤེས་པ་སོགས་དངོས་གྲུབ་རབ་དང་། མི་སྣང་བ་བརྟུང་ལ་རྟེན་མཁྱེས་གས་

སོགས་དངོས་བྱུང་འབྲིང་དང་། དབང་སྤྱད་བསད་བསྐྱད་སོགས་དངོས་བྱུང་
ཐ་མ་སྟེ་གསུམ་རེ་ཡོད། ཏགས་ཀྱི་སྟོ་ནས་ཇས་འབར་བ་དང་དུ་བ་འབྲུལ་བ་
དང་ཨོ་བ་ལས་དངོས་བྱུང་རབ་འབྲིང་ཐ་མ་གསུམ་དང་གཞིའི་སྟོ་ནས་ལུས་ཀྱི་
དངོས་བྱུང་དང་ཇས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་དང་ལོངས་སྟོང་གི་དངོས་བྱུང་གསུམ་དང་།
གསུང་བ་པོའི་སྟོ་ནས་འཕགས་བ་དང་ལྷ་དང་ས་ལྷ་པོའི་སྟགས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་
གསུམ་ཡོད་དོ། །གཞི་དང་གསུང་བ་པོའི་སྟོ་ནས་བཞག་པའི་དངོས་བྱུང་རྣམས་
ཀྱི་དང་པོ་རྣམས་དངོས་བྱུང་རབ་དང་བར་བ་རྣམས་འབྲིང་དང་ཐ་མ་རྣམས་དངོས་
བྱུང་ཐ་མ་འོ། །དངོས་བྱུང་དེ་དག་སྐྱབ་བ་པོས་ལེགས་པར་མ་འབད་པའི་བསྟེན་
བ་ལས་དངོས་བྱུང་སྟེར་བ་པོ་མཆོག་ཡིན་ཡང་དངོས་བྱུང་ཐ་མ་སྟོལ་བ་དང་།
ལེགས་པར་བསྟེན་ན་ནི་སྟེར་བ་པོ་ཐ་མས་ཀྱང་གཞན་ལ་བསྐྱངས་ནས་དངོས་
བྱུང་མཆོག་སྟེར་བ་ཡང་ཡོད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
ཀྱི་བསྟེན་བ་ལ་ལེགས་པར་འབད་བ་ནི་དོན་གྱི་གཙོ་པོ་འོ། །དེ་དག་སྐྱབ་བ་ལ་
བསྐྱས་བརྗོད་ཡན་ལག་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ཇས་དང་སྤྱིན་སྟེག་
སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བ་ཡིན་ནོ། །སྟོང་རྒྱུད་ཀྱི་དངོས་བྱུང་ནི། ཕྱི་ཡི་
ཇས་ལ་བརྟེན་ནས་རལ་གྱིའི་རིག་འཛིན་སོགས་བསྐྱབ་བ་དང་། བང་ལུས་ཀྱི་
གནས་རྣམས་སུ་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་བསྐྱེད་ནས་ལས་བཞི་
བསྐྱབ་བ་སོགས་དང་། གསང་བ་འཇམ་དབལ་སོགས་བསྐྱབ་ནས་བྱང་རྒྱུ་གི་
སེམས་མི་བརྗོད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་བ་སོགས་སོ། །རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལ། ཐ་
མོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པ་ནས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་

ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་བསམ་གཏན་གྱིས་སྦྱབ་ལ། དེ་མན་ཆད་དུ་བཞུས་
 བརྗོད་དང་སྦྱོན་སྟེན་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་
 དང་པོ་དབང་བསྐྱར་བ་ལེགས་པར་ཐོབ་ཅིང་བསྐྱར་བྱའི་དམ་ཆེག་དང་སྡོམ་པ་
 རྣམས་དག་པར་བྱས་ཏེ་སྦྱོན་བཞིར་མཆན་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་
 བས་བྱས་པ་ཆད་དུ་རྟེན་པ་དང་། དེ་ནས་སྦྱོན་མོང་དང་སྦྱོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 དངོས་གྲུབ་བྱད་པར་ཅན་བསྐྱབས་ནས་ས་ལམ་བཟོད་དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟར་མིན་
 པར་སྟོང་པ་དང་ལྟའི་ནལ་འབྱོར་དང་རྒྱུད་དང་བཞུས་པ་སོགས་ལ་ཆེག་འདྲིལ་
 བྱས་ཏེ་ལམ་བཟོད་པར་འདོད་པ་ནི་གཏན་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག།

སྦྱས་པ། གདུལ་བྱ་གསུམ་གྱིས་མོས་པའི་བྱད་པར་ལས། །རྒྱུད་སྡེ་གསུམ་
 ཀྱི་རྒྱུད་འབྲེལ་དགོངས་པའི་དོན། །མཁས་པ་གསུམ་གྱི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་
 བས། །སྐལ་བཟང་གསུམ་གྱི་གསོས་སུ་ལེགས་པར་བཤད། །ཏ་ཅང་རྒྱས་ན་
 རྫོ་རྒྱུང་མགོ་པོ་འཛོམ། །བསྐྱུས་ན་ཕྱགས་བསྟན་མི་བྱེད་ཐེ་ཆོམ་འབར། །རྒྱས་
 བསྐྱུས་འཆོམ་སྟེལ་བྱས་པའང་བདག་ལ་མེད། །དེ་བྱིར་རྩོམ་པ་འདི་ཡང་དགོས་
 བྱས་རྒྱུར། །འོང་བས་ལག་གིས་ཡོ་བྱད་བཅའ་བ་བཞིན། །ཡིད་ལ་གང་ཤར་
 མིག་ལ་གང་ཐོགས་ཤིག། །གསལ་གསལ་རིབ་རིབ་ཚུལ་དུ་སྦྱས་པ་ཡང་། །ཀྱན་
 ལ་སྦྱོན་པར་འགྱུར་ན་སྟོོ་བ་དགའ། །ཞེས་པ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆེགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ས་ལམ་བསྐྱོད་ཚུལ་ཅུང་ཟད་རྒྱས་
བར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། དེ་ལྟར་གྱི་
གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མཆན་གྱི་དབྱེ་བ་བྱུང་ཚུལ། དེ་དང་མཐུན་པའི་རྒྱུད་གཉིས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་ བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་(སྒྲ་མེད་ལ་མཆན་གྱི་དབྱེ་བ་བྱུང་ཚུལ་)ལ་
མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ་གཉིས་སོ། །

དང་པོ་(མཆན་ཉིད་)ནི། ཐབས་སྒྲན་སྒྲེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཤེས་
རབ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་དབྱེར་མེད་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱུད་དངོས་སམ་དེའི་སྒྲེར་གཏོགས་གང་རུང་གི་གཞུང་དེ།
རྣམ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདུས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས།
ཐབས་དང་ཤེས་རབ་སྟོམས་འཇུག་པ། །རྣམ་འབྱོར་ཞེས་ནི་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་
དང་། དུས་འཁོར་ཅ་རྒྱུད་ལས། ཐབས་ཀྱི་ལུས་ཀྱིས་རྣམ་འབྱོར་མིན། །ཤེས་
རབ་གཅིག་ལུས་འགྱུར་མ་ཡིན། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་སྟོམས་འཇུག་པ། །དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་རྣམ་འབྱོར་གསུངས། །ཞེས་དང་། དགྲེས་རྟོག་ལས། ཉེ་
ཡིག་གིས་ནི་སྟོང་རྗེ་ཆེ། །བརྗོད་ཤེས་རབ་ཅེས་བརྗོད་དེ། །ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་
བདག་ཉིད་རྒྱུད། །དེ་ནི་བདག་གིས་བཤད་ཀྱིས་ཉོན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
དེ་དང་གཉིས་མེད་རྒྱུད་དོན་གཅིག་གོ།

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ནི། སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྡེ་ཆོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་

དབྱེན་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རྣམ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་དང་། རྣམ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་དེ་
 གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲུལ་པ་འབྱུང་བ་ལས། རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་ནི་
 ཚད། །བྱེ་བ་སྤག་ནི་རྒྱག་ཏུ་དེས། །དེ་བཞིན་རྣམ་འབྱོར་མ་རྒྱུད་གངས། །བྱེ་བ་
 སྤག་ནི་བཅུ་རྒྱག་གསལ། །ཞེས་སོ། །དེར་མ་ཟད། རྣམ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དབྱེ་གཞིར་
 བྱས་པ་ལ་ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱུད་ཅེས་དུས་འཁོར་སོགས་ལས་
 གསུངས་ཤིང་། རྩོམ་མེད་མོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་ལས། མཁའ་འགྲོ་མ་དང་མཁའ་འགྲོ་
 ས། །རྒྱུད་རྣམས་ཀྱན་གྱི་ཕྱི་མོ་སྟེ། །ཞེས་པ་ལྟར་མཁའ་འགྲོ་པའི་རྒྱུད་དང་མཁའ་
 འགྲོ་མའི་རྒྱུད་ཅེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །པ་རྒྱུད་ལ་རྣམ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ཅེས་བཏགས་
 པ་ནི་དཔེར་ན་བྱ་ནི་བྱ་མོ་དང་བྱ་མོ་གཉིས་ཀའི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་ཡང་བྱ་མོ་ལ་བྱ་
 ཞེས་སྒྲིམ་མིང་སྟོས་ལ་བཏགས་པ་ལྟར། རྣམ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ནི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་
 ཀར་འབྲུག་ཀྱང་ཐབས་རྒྱུད་ལ་རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་ཅེས་སྒྲིམ་མིང་སྟོས་ལ་བཏགས་
 པ་ལོ། །གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། བརྗོད་བྱ་
 རོན་གྱི་རྒྱུད་དང་། རྗོད་བྱེད་སྒྲུལ་རྒྱུད་དང་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་བ་གསུམ་ཡོད་དེ། རྒྱུད་རྒྱུད་དང་། ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་།
 འབྲས་བུའི་རྒྱུད་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་པ་ཕྱི་མ་ལས། རྒྱུད་ནི་རྒྱན་
 ཞེས་བྱ་བར་གསལ། །རྒྱུད་དེ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་གྱུར། །གཞི་དང་དེ་བཞིན་རང་
 བཞིན་དང་། །མི་འཕྲོག་པ་ཡིས་རབ་བྱེ་བ། །ཞེས་སོ། །དང་པོའི་མཚན་གཞི་
 ནི་གཤམ་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དབང་གིས་སྒྲིན་པ་རྣམས་དང་། གཉིས་
 པའི་མཚན་གཞི་ནི་བསྐྱེད་རྗེ་གསུམ་གྱི་ལམ་གཉིས་དང་། གསུམ་པའི་མཚན་གཞི་

མི་སྒོའ་པའི་ཟུང་འཇུག་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་བདུན་དཔྱོད་པ་ལས། རྣམ་འཁྱོར་རྒྱུད་
ཚུལ་གང་ལ་ཡང་། །རྒྱུད་ཚུལ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་སྤང་། །རྒྱ་ཡི་རྒྱུད་དང་ཐབས་
ཀྱི་རྒྱུད། །འབྲས་བུའི་རྒྱུད་ཅེས་མཁས་པས་བཤད། །ཅེས་མདོར་བསྟན་ནས་
དེའི་དོན་རྒྱས་པ་བཤད་པ་ནི། རྣམ་འཁྱོར་སྒྲ་མའི་རྒྱུད་འཛིན་པས། །འབྲས་
བུ་རྒྱ་ལ་རག་ལས་ཏེ། །ས་ཐོན་ལྷ་བུའི་གང་ཟག་ལ། །སྤང་སྤང་བྱེ་བྲག་ཤེས་
པར་བྱ། །དེ་ནས་རིམ་པར་དབང་སྤངས་ཏེ། །ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པར་
བྱ། །དང་པོ་ཉན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། །ཆོག་གི་རྒྱུད་ལ་ཐོས་པ་བསྐྱེད། །དེ་
ནས་བསམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། །ཆོག་དང་དོན་དུ་འབྲེལ་བ་བསྐྱེད། །དེ་ནས་
བསྐྱོམ་པའི་སྒོ་ཅལ་ཀྱིས། །དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་ལ་བསྐྱེད། །དེ་རྗེས་རྫོགས་
པ་མཐར་དབྱུང་སྟེ། །ཁ་སྐྱབ་དོལ་དང་དུག་ཅན་ཀྱིས། །སྒྲོན་རྣམས་སྤངས་ཏེ་
རྒྱན་གནས་ན། །ཆུ་ལུང་རྒྱུན་གྱིས་འབྲས་སྐྱེད་བཞིན། །འབྲས་བུ་མདོན་གྱུར་
ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(དེ་དང་མཐུན་པའི་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་ནམ་གཞག)ནི། སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ལ་པ་རྒྱུད་དང་མ་རྒྱུད་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་འབྲེད་ཆོས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། བལ་
པ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྒོ་ནས་དང་། གཙོ་པོ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྒོ་ནས་འཛིག་ཚུལ་ཏེ་
གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རྫོགས་རིམ་གྱི་རྒྱ་ལུས་འབྲུབ་པའི་རྒྱུད་
སྒྲིན་བྱེད་ཀྱི་རིམ་པ་དང་པོ་ཅམ་གཙོ་པོར་སྒྲོན་པའམ་གཟུགས་སྐྱེའི་རིགས་འབྲེའི་
རྒྱ་རྒྱུང་འཕོ་བ་ཉེར་བཞི་ཐེམ་པ་མཆོན་པའི་ཐེག་སྐྱེད་ཆ་ཆེན་ཉེར་བཞི་པས་ཐེག་

འདེབས་ཚུལ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་པ་རྒྱུད་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་
 ལྟོག་གི་དགའ་བཞི་འབྲེན་པའི་རྒྱུད་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་རིམ་པ་དང་པོ་ཙམ་གཙོ་བོར་
 སྟོན་པའམ་ཆོས་སྒྲུབ་རིམ་གསུམ་འབྲེད་དགའ་བ་བཅུ་དྲུག་མཆོན་པའི་ཐེག་སྒྲུད་ཆ་
 ཆེན་བཅུ་དྲུག་པས་ཐེག་འདེབས་ཚུལ་གཙོ་བོར་སྟོན་པས་མ་རྒྱུད་དུ་འཛོག་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྲལ་སྟེ། སྟོང་ཕྱོགས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་རྣམས་གཙོ་བོར་མི་
 འཆད་ཅིང་སྒྲུང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་ལུགས་འབྱུང་དུ་
 བསྐྱེད་ཅིང་དེ་ལས་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་ལྡང་བའི་ཆེ་སྟོང་པ་བཞིའི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་
 འོད་ཟེར་ལྷ་པ་ལས་ཀྱན་རྩེབ་སྒྲུ་མའི་སྒྲུ་སྒྲུབ་ཚུལ་ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པའི་
 རྒྱུད་དངོས་སམ་དེའི་སྒྲེར་གཏོགས་གང་རུང་ཡིན་པ་ལ་པ་རྒྱུད་དུ་འཛོག་སྟེ།
 མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཆོ་ལས། རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ལ་རྒྱུད་རྒྱལ་དུ། །དེ་དང་དེ་ཡི་
 ཆོག་དབྱེ་ཤེས། །འོད་གསལ་སྒྲུ་མ་དག་གིས་ནི། །སྒྲུ་མ་འཛིག་རྟེན་ལ་བཤད་
 དོ། །ཞེས་སོ། །སྒྲུང་ཕྱོགས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་གཙོ་བོར་མི་སྟོན་ཅིང་ཀྱང་ལྷ་
 བྱའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲི་བོ་ནས་ནོར་བྱའི་བར་དུ་བྱང་བའི་ཡས་བབས་དང་
 དེ་ནས་སྒྲི་གཙུག་གི་བར་དུ་ལྟོག་པའི་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་བཞི་སྟེ་ཚུལ་དང་
 དུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོན་ཅིག་སྒྲིམ་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་པ་གཉིས་དབྱེར་མི་
 བྱེད་པར་སྒྲོར་བའི་སྟོན་ནས་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་བདེ་
 བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པའི་རྒྱུད་དངོས་སམ་དེའི་སྒྲེར་
 གཏོགས་གང་རུང་ཡིན་པ་ལ་མ་རྒྱུད་ཅེས་བཤད་དེ། རྟོ་རྩེ་གྲུར་ལས། ཤེས་
 རབ་པ་རོལ་བྱིན་པའི་ཐབས། །འདི་ནི་རྣལ་འབྱོར་མར་བཞོན་དོ། །དུག་རྒྱ་ཆེན་

པོ་རབ་སྦྱོར་བས། །གང་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། །རྣལ་འབྱོར་མ་ཡི་རྒྱད་ཅེས་
བྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྒྱད་ཅེས་
པའི་ཐབས་ཤེས་དང་། ཐབས་ཤེས་སོ་སོ་བའི་རྒྱད་ཅེས་པའི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་
ཐབས་ཤེས་ཞེས་པའི་མིང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོག་ཏུ་མཚུངས་ཀྱང་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་
མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་ཐབས་ཤེས་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱད་
ཅེས་པའི་ཐབས་ནི་སྒྲན་སྒྲེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་ནི་བདག་མེད་
པ་སྦྱོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོ་ཡིན་པས་དེ་འདྲ་བའི་བདེ་སྦྱོང་གི་
ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པར་སྦྱོར་བ་ལ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་
པར་གསུངས་པས། སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ཡིན་ཆད་ཐམས་ཅད་དེ་འདྲ་ཞིག་བརྗོད་བྱའི་
དོན་མཆོག་ཏུ་བྱེད་པ་ལ་འདྲ་བ་ཡིན་པས་དེ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོའི་གནས་
ཚུལ་ནི་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ཉིད་དུ་གནས་ཤིང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ནི་པ་རྒྱད་
དང་མ་རྒྱད་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞིར་བྱའི་བྱེ་བའི་ཡ་གྲུལ་དུ་མི་བྱའོ། །ཐབས་ཤེས་
སོ་སོ་བའི་རྒྱད་ཅེས་པའི་ཐབས་ནི་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་སྦྱ་མའི་སྦྱ་
ཡིན་ལ་ཤེས་རབ་ནི་དོན་དམ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ནོ། །པ་རྒྱད་དང་
ཐབས་རྒྱད་དང་མཁའ་འགྲོ་པའི་རྒྱད་དང་རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་རྣམས་དོན་གཅིག་མ་
རྒྱད་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱད་དང་མཁའ་འགྲོ་མའི་རྒྱད་དང་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱད་
རྣམས་དོན་གཅིག་རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་པ་རྒྱད་དམ་ཐབས་རྒྱད་
ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྤྱིའི་ཉེར་
ལེན་ཀྱི་གཙོ་བོ་པའི་ས་བོན་དང་མཚུངས་ཤིང་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་སྦྱ་མའི་སྦྱ་དེ་

ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་སྤང་ཕྱོགས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་
 བའི་བྱིར། རྣམ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མ་རྒྱུད་དམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 རྒྱུད་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙུག་པོ་དོན་དམ་
 བདེན་པ་དབྱེར་མེད་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་འབྲས་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཆོས་སྤྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་གཙུག་པོ་ཡིན་པས་ན་མ་དང་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་
 སྤང་ཕྱོགས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་ཐབས་རྒྱུད་དང་། ཞེ་
 སྤང་ཐབས་རྒྱུད། གཉི་མུག་ཐབས་རྒྱུད་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྗེ་རྗེ་སྤྱིང་
 པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་གཞན་ཡང་བཤད་བྱ་བ། །འདོད་ཆགས་ཐབས་
 ཆེན་པོ་ཡི་རྒྱུད། །གང་གིས་ལེགས་པར་ཤེས་ན་ནི། །ཆེ་འདིར་དངོས་གྲུབ་སྤྱིན་
 བར་བཤད། །ཅེས་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་ཞེ་སྤང་གཉི་མུག་གི། །རྒྱུད་རྣམས་
 གུན་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱི་རོ། །

གསུམ་པ་(བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་)ལ་གཉིས། པ་རྒྱུད་ཀྱི་གཙུག་པོ་འདུས་པ་བཤད་པ་
 དང་། མ་རྒྱུད་ཀྱི་གཙུག་པོ་བདེ་མཆོག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(པ་རྒྱུད་ཀྱི་གཙུག་པོ་འདུས་པ་
 བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཅ་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་བྱི་མའི་དོན་བཤད་པ། བཤད་རྒྱུད་ཀྱིས་རྗེ་
 ལྟར་བཤད་ཚུལ་འཕྲོས་དང་བཅས་པའོ། །

དང་པོ་(ཅ་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་བྱི་མའི་དོན་བཤད་པ་)ནི། འདུས་པའི་རྒྱུད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
 དབྱེ་ན་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཅ་རྒྱུད་རྒྱས་པ་ལོ་ལོ་ཀ་ཉི་ཁྱིལ་སྤྱོད་དང་། བསྐྱུས་

པ་ལོ་ལོ་ག་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་དང་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱས་རྒྱུད་
ལེའུ་བཅུ་བདུན་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལ་བསྟོས་ཏེ་ཅ་བར་འཛོག་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་དེའི་སྔ་ལོགས་སུ་གསུངས་ཤིང་ཕྱིས་གསུངས་པའི་
ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པ་དེས་ཁྱོད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་རྣམས་ཁྱིམ་ལན་ལྟ་
བཅུ་ཅ་གསུམ་གྱི་སྟོ་ནས་འཆད་ཅིང་གཏན་ལ་ཐབ་པས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱུད་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བར་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱུད་སྟེ་ལོག་མ་གསུམ་གྱི་མཚན་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་
ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་ལམ་རྣམས་ཁྱོད་ཀྱི་ལམ་དུ་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྟོ་
ནས་འདུས་པ་དང་། རྒྱ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་གཞན་གྱི་ལམ་རྣམས་ཁྱོད་ཀྱི་ལམ་དུ་ངོ་
བོའི་སྟོ་ནས་འདུས་པ་དང་། དུས་འཁོར་ལུགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་བྲལ་གི་
ལམ་རྣམས་ཁྱོད་ཀྱི་ལམ་དུ་དོད་ཐུབ་ཀྱི་སྟོ་ནས་འདུས་པའི་དོན་ཀྱི་ཁྱོད་ཀྱི་ལམ་
དུ་རྒྱུད་དོན་ཐམས་ཅད་མ་ཆང་བ་མེད་པར་བསྐྱས་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་པས་དེ་ལྟར་
བཞག་པའི་ཕྱིར། བསྐྱས་རྒྱུད་ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྒྱུད་ཕྱི་
མ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱང་ཡིན་ལ་ཅ་རྒྱུད་གསུངས་
པའི་གནས་རྟོན་གཞལ་ཡས་ཁང་དེར་བརྟེན་པ་འཁོར་གྱི་ལྟ་ཆོགས་དེ་ལ་སྟན་
(སྟོན་)པས་ཅ་རྒྱུད་གསུངས་པའི་དཀྱུས་ཐོག་གཅིག་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་དེ་
ལྟར་བཞོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(བཤད་རྒྱུད་ཀྱིས་རི་ལྟར་བཤད་ཚུལ་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་)ནི། འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཤད་རྒྱུ་དུ་ཞིག་ཡོད་པའི་གངས་དེས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ།
 འདུས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལེའུ་བཙུང་བ་དང་། ལྷ་མོ་བཞིས་ཁྲུམ། དགོངས་
 པ་ལུང་སྟོན། རྩོམ་ཐེངས་བཅུ་ལྔ་ལས་བརྒྱུ་ལྔ་ལྔ་ལོངས་སུ་
 གཤམ་པ་ལྟ་དང་། བོད་དུ་མ་བསྐྱར་བ་ལྟའི་དབང་པོས་ཁྲུམ་པ་དང་རྒྱག་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་རི་ལྟར་
 འགྲེལ་ཚུལ་ཡོད་དེ། གསང་བ་འདུས་པའི་མཆན་དོན་དང་ཐབས་རྒྱུད་ཀྱི་དབྱེ་
 བ་དང་རྒྱུད་སྤྱིའི་སྟོན་ལ་བྲིས་ལན་མཛད་པའི་སྟོན་ལེའུ་སོ་སའི་བཙོང་བྱ་
 རྣམས་བྲིས་ལན་གྱིས་བསྟན་སྐབ་ཡན་ལག་བཞིར་བསྐྱུས་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་
 པའི་ཕྱིར། ལྷ་མོ་བཞིས་ཁྲུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཅ་རྒྱུད་རི་ལྟར་འགྲེལ་ཚུལ་
 ཡོད་དེ། གཙོ་བོར་སྟོན་ཚུལ་གྱི་གནད་རྣམས་གསལ་བར་བསྟན་པའི་སྟོན་
 འགྲེལ་པའི་ཕྱིར། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཅ་རྒྱུད་རི་ལྟར་
 འཆད་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྩོམ་ཐེངས་དང་རྩོགས་རིམ་གྱི་དེས་དོན་ཐབས་ལོ་རྣམས་དང་
 དགོངས་པས་བཤད་པ་རྣམས་གསལ་བར་མཛད་པའི་སྟོན་འཆད་པའི་ཕྱིར།
 རྩོམ་ཐེངས་བཙུང་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཅ་རྒྱུད་རི་ལྟར་འཆད་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཞི་ལ་
 སྤྱི་ལོ་བར་དོ་གསུམ་ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་གསུམ་དང་། དབང་གི་ཆིངས་ཆོ་གཉི་ལུ།
 བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཆིངས་ཉིང་ལེ་འཛིན་གསུམ་དང་རྣལ་འབྱོར་བཞི་དང་དེ་ཉིད་ཞེ་
 དགུ་ ལྷ་མོ་གཉིས་ཀྱི་གངས་དེས། ཨེ་ཨྲི་མ་ཡུ་སོགས་ཡི་གེ་བཞི་བཅུ་འཁྲུང་
 གཞིས་རྒྱུད་དོན་ཐབས་ཅད་བསྐྱུས་ཚུལ། རྩོགས་རིམ་གྱི་ཆིངས་རིམ་པ་ལྟར་
 མཛད་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་འཆད་པའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་རྩོམ་ཐེངས་ལས་བརྒྱུ་

བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་བ་རི་ལྟར་འབྲེལ་ཚུལ་ཡོད་དེ།
བརྗོད་བྱ་རྒྱལ་བདུན་དང་སྐྱུ་ལུས་སྐྱབ་ཚུལ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་
རོ། རྒྱལ་ས་མཐུན་གྱི་རྒྱུད་ནི་དོ་རྗེ་སྙིང་པོ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་དང་། སྐྱུ་འབྲེལ་བ་བའི་
རྒྱུད་ནམས་སོ། །དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་འཆད་བ་ན། མཆོན་བརྗོད་
པའི་སྐབས་སུ་དེ་བཞིན་གཤམས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་སྐྱགས་
ཀྱི་གསང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་ནམས་འདུས་པར་གསུངས་ཤིང་། བསྟན་པའི་
སྙིང་པོ་ཡང་གནས་མི་གནས་འདི་ཉིད་ཀྱི་བཤད་སྐབ་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་
ཏེ། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ལས། འདི་དོན་ན་བར་འཕོ་བྱེད་པ། །གང་གི་དུས་
སུ་གནས་བ་དེར། །སངས་རྒྱས་བསྟན་བ་རིན་ཆེན་ཀྱང་། གནས་པར་རབ་རྒྱ་
བཤད་བ་ཡིན། །བརྒྱུད་པའི་རིམ་བ་འདི་ཆད་ནས། །སངས་རྒྱས་བསྟན་བ་རུབ་
བ་བྱ། །ཀུན་གྱིས་རབ་རྒྱ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། གསང་བ་བྱུབ་བ་ལས།
དཔལ་ལྷན་འདུས་ལས་མཆོག་གཞན་མེད། །འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་རིན་ཆེན་
འགྲུར། །སྙིང་པོ་ལས་ནི་སྙིང་པོ་མཆོག་ །རྒྱུད་ཀུན་གྱི་ནི་ཟླ་མའི་ཟླ། །བསྟན་
དང་བཤད་བ་ནམས་གནས་ན། །རྗོགས་པའི་ནལ་འབྱོར་རིམ་བ་ཉིད། །འདུས་
བ་གང་གིས་མི་ཤེས་པ། །དེ་ཡིས་དངོས་བྱུབ་རི་ལྟར་འབྲེལ། །ཐེ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་གཅོད་བྱེད་ཅིང་། །མི་ཤེས་རབ་རིབ་སེལ་བྱེད་པ། །སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་
ཟ་མ་རྟོག་ །དཔལ་ལྷན་འདུས་བ་ཡོངས་སྤངས་ནས། །ནམ་རྟོག་དུ་མས་བརྟགས་
བ་ཡིས། །ཚོངས་བ་དངོས་བྱུབ་འདོད་སྒྱུར་པ། །མཁའ་ལ་ཁུ་རྒྱུར་རྟོག་བ་དང་།
སྤྲིག་རྒྱུའི་རྒྱ་ལ་འཐུང་བ་བཞིན། །ཞེས་དང་། སྒྲོན་གསལ་ལས་ཀྱང་། རི་སྤིད་

ཡ་ར་ལ་ཉའི་བར། །ཀ་ཁ་རྩ་མཐའ་ཏ་ཇའི་མཐའ། །ར་རྩའི་མཐའ་དང་མ་མཐར་
 བཅས། །དེ་དེའི་ཅ་བ་ཡི་གེ་གསུམ། །ཐུབ་པ་ཆེན་པོས་ཆོས་ལུང་པོ། །བརྒྱད་
 ཁྱི་བཞི་སྟོང་གསུངས་པ་ཡི། །དཔལ་ལྷན་འདུས་འདི་སྟོང་ཡིན་ཏེ། །དེ་བས་
 དེ་ནི་རྒྱུད་ཀྱི་ཅེ། །ཞེས་པ་ལྟར། གསལ་བྱེད་ཀ་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེའི་མཐའ་
 ཅན་ཅམ་དུ་མ་ཟད་དབྱངས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་སྟེ་ཀུན་ཀྱི་
 ཡང་ཅ་བར་བསྟན་ཅིང་། ཅ་བ་ཡི་གེ་གསུམ་ནི་གསང་བ་འདུས་པའི་འདུ་རྒྱ་
 གསང་བ་གསུམ་འབྲུ་གསུམ་སྟེ་སྟུ་གསུང་ཐུགས་ལ་རྒྱུད་བྱི་མར་བཤད་པས་
 འདུ་རྒྱའི་སྟོན་པ་འདུ་བ་ངོས་གཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ནི་འདུས་པའི་རྒྱུད་རྒྱུད་
 སྟེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བར་སྟོན་ཏེ། །ཤིང་སྟོང་པོ་ལ་ཡལ་འདབ་ལོ་མ་སོགས་དུ་
 མ་ཡོད་ཀྱང་གང་དུ་འདུ་བའི་གནས་ཅ་བ་ཡིན་པ་ལྟར། རྒྱུད་སྟེ་རྣམས་ལ་དོན་
 མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་གི་གནད་མཐར་གཏུགས་ན་འདུས་པའི་
 ལམ་དུ་འདུ་བས་ན་རྒྱུད་སྟེ་ཀུན་ཀྱི་ཅ་བ་དང་། མདོ་སྟེ་རྣམས་སུ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་
 ལམ་ཀྱི་ཆ་མི་འདྲ་བ་རྗེ་སྟེད་ཡོད་ཀྱང་དེའི་གནད་མཐར་ཐུག་པའང་འདྲིར་འདུ་
 བས་མདོ་སྟེ་ཀུན་ཀྱི་ཟ་མ་ཏོག་ཏུ་གསུངས་སོ། །དེར་མ་ཟད། དམར་ནག་གི་
 རྒྱུད་དག་ལས་ཀྱང་། རྒྱུད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་འདུས་པ་སྟེ། །མ་བྱུང་འབྱུང་བར་མི་
 འཇུག་རོ། །ཞེས་འདུས་པའི་བསྟན་པ་དང་མཇལ་བ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རྟེན་པར་དཀའ་
 ཞིང་རྟེན་ན་དོན་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ། འདུས་པའི་ལམ་ལ་ཐོས་བསམ་སྟོམ་པའི་
 སྟོན་པ་ཉམས་ལེན་དུ་དངོས་སུ་བྱེད་པ་ལྟ་ཅིས། མཆན་ཅམ་ཡང་ཐོས་པ་དང་
 ཡིད་ལ་བླན་པ་ཅམ་ཞིག་ལ་ཡང་དོ་རྗེ་འཆང་དང་འདྲ་བར་ཐུག་བྱ་བའི་གནས་

སྤྱ་གསུངས་ཏེ། འདུས་པའི་རྒྱུད་བྱི་མ་ལས། གང་གིས་གཙོ་བོ་སྤྱབ་པ་བོ་མཐོང་
རེག་པ་དང་། ལེགས་པར་བྲན་དང་མིང་ཙམ་ངེས་པར་ཐོས་པ་དང་། དད་པར་བྱེད་
ཅིང་སྤྱགས་གཅིག་ཙམ་ཞིག་འཛིན་པ་དག་བྱང་ཚུབ་དོ་རྩེ་འབྲར་བལྟ་དེ་ལ་བྱག་
འཆལ་ལོ། །ཞེས་སོ། །དེ་བས་ན་སྐལ་བ་དང་ལྷན་ཞིང་སློ་བྲིས་ཆེ་ལ་མཛུངས་
པའི་སྤྱེས་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་འདི་ལ་འབད་ཚེ་ཆེན་པོས་ལེགས་པར་འབྲིས་
པར་བྱོས་ལ་ནམ་ཞག་གཏན་གྱི་འདུན་མ་སྤྱབ་པར་གྱིས་ཤིག་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་
དོ་རྩེ་འཆང་གིས་ཙུ་རྒྱུད་ཀྱི་སློ་ལ་མཐའ་དུག་ཚུལ་བཞིས་རྒྱས་བཏབ་པའི་དོན་
རྣམས་གང་ཟག་སྤྱ་རུང་རུང་གིས་ནམ་ཡང་རྟོགས་པར་མི་བྱས་པ་དེའི་ཕྱིར།
རྩེ་བཙུན་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གཞུང་ལ་རིང་དུ་སྤྱངས་པས་དོན་གྱི་དཀའ་
གནད་ལེགས་པོར་ཐོན་པའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་པའི་རྒྱུད་རྣམས་དང་
ཤན་སྤར་བའི་ལྷེ་མིག་གིས། ཙུ་རྒྱུད་ཀྱི་སློ་ལེགས་པར་འབྱེད་པ་ཞིག་བྱང་ན་
རྒྱུད་ཀྱི་གདམས་ངག་ལ་མི་འཛིགས་པའི་སྟོབས་པ་མཆོག་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ།
དེ་ལྟར་ངེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུད་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་མཐའ་དག་མ་
འབྲེས་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པས། དེ་ཡང་གསང་འདུས་ལ་སྟོན་དུ་གོ་བ་ཆགས་ན་གཞན་རྣམས་ལ་
གོ་བ་འབད་མེད་དུ་འཆགས་དེ་ལས་བསྒྲིག་ན་དེ་ཙམ་དུ་པན་རྒྱུང་བར་ཡོད་པས་
སྟོན་ལ་འདུས་པ་ལ་འབྲིང་བ་ཡིན་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཙུ་བཤད་ལེགས་པར་
སྤར་བའི་ཚུལ་འདི་ཉིད་རྒྱུད་དོན་རྟོགས་པ་ལ་མེད་མི་རུང་གི་མན་ངག་མཆོག་
ཏུ་ཡོད་ལ་ཆོངས་ཤིག་འདུས་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་བཤད་སྟོལ་ལ། སྟོབ་

དོན་ཀྱན་གསལ་ལས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་བཤད་རྒྱུ་ལྡོང་བས་རྒྱུ་དང་ཞེས་
པའི་དང་ནི་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་དང་དུ་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟར། སྤྱན་མོང་བའི་བཤད་
རྒྱུ་ཁ་སྤྱོད་དང་ལྡོང་ཀྱང་མཁའ་འགྲོ་སོགས་བཞི་པོ་ནི་སྤྱན་མོང་མེན་པའི་
བཤད་རྒྱུ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྤྱིར་མཁའ་འགྲོ་
ལ་རྩི་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་དང་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་ཡིན་ལ།
འབྱུང་བ་ལ་ཡང་སྤྱོད་པ་འབྱུང་བ་དང་ཉེ་དུ་ཀ་མངོན་འབྱུང་དང་པག་མོ་མངོན་
འབྱུང་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི་བཤད་རྒྱུ་ཡིན་ལ་གསུམ་པ་ནི་མངོན་བརྙེན་ལས་
ལོགས་སུ་ཕྱུང་བ་ཡིན་པས་མངོན་བརྙེན་སྤྱོད་མ་ལས་ལོགས་པའི་བཤད་རྒྱུ་
མེན་ནོ། །བདེ་མཆོག་ཙ་རྒྱུད་གསུངས་པའི་གནས་ནི་མངོན་བརྙེན་གྱི་འགྲེལ་
པ་ནས་རི་རབ་ཀྱི་ཅིར་གསུངས་པར་བཤད་པ་ལྟར་རི་རབ་ཀྱི་སྤྱོད་དུ་ཉེན་དང་
བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་སྤུལ་ཏེ་ཞལ་འཇུག་བྱ་སྤྱིང་ལ་ཕྱོགས་པས་གསུངས་
པའི་དགྲིལ་འཁོར་ད་དུང་ཡང་མ་བསྐྱས་པར་ཡོད་པས་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་ཆོན་ཁ་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(བཤད་རྒྱུ་གྱིས་ཙ་རྒྱུད་རི་ལྟར་བཤད་ཚུལ་)ནི། ཉུང་དུ་ལྷོད་ཙ་རྒྱུད་ཆོས་ཅན།
རྩི་རྩེ་མཁའ་འགྲོས་ཁྱོད་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྱོད་རུང་བྱེད་པ་
དབང་གི་སྒྲོར་དང་། བསྐྱེད་རིམ་དང་། འཁོར་ལོ་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་
གཏུམ་མའི་རྣམ་འབྱོར། ཡབ་ཀྱི་ཙ་སྤྱགས་ཀྱི་ངེས་དོན་དང་། བདེ་སྤོང་གི་ཐབས་
ཤེས་དང་། དུག་རྒྱ་མ་བཞིའི་དབྱེ་བ་དང་། བརྒྱད་བཅེངས་ཚུལ། ཀ་ར་ནའི་བྱེད་

བ་སོགས་གསལ་བར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་འགྲེལ་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྒོ་མ་
 བ་འབྱུང་བས་རི་ལྟར་འགྲེལ་ཚུལ་ཡོད་དེ། མཐུན་ཡུལ་གསུམ་དང་མཐུན་པའི་
 བསྐྱེད་རིམ་སྒོ་མ་ཚུལ་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་རིམ་པ་བྲི་མ་གསུམ་དང་། མགོན་
 སོ་ལའི་ཆུང་དང་། ཆུང་དང་ཕྲགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་དང་། སྤྱང་གར་ཕྲགས་ཐིག་སྒོ་མ་
 ཚུལ་དང་། སྒོ་ག་རྩུ་འྱིར་འཛུགས་པའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་སྤྱང་སྤྱིང་ཚུལ། ལྷག་
 རྒྱའི་སྒོ་ག་ཚུལ་དང་། རྟོད་ཐོབ་པས་སྤྱོད་པ་བྱེད་ཚུལ་རྣམས་གསལ་བར་གཏན་ལ་
 འབེབས་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། མངོན་བརྗོད་སྒྲ་མས་རི་ལྟར་འགྲེལ་ཚུལ་ཡོད་
 དེ། བསྐྱེད་རིམ་བསྒོ་མ་པའི་གནས་དང་། ཆོགས་བསག་ཚུལ། ལུང་ཁམས་སྤྱི་
 མཆེད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཚུལ། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྐྱུང་འཁོར་
 གཉིས་དང་། སྤྱང་ཉིད་སྒོ་མ་སྟེ་འབྱུང་བཞིའི་རི་རབ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱང་དུ་རྟེན་བརྟེན་
 བ་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་། གཏུམ་མོ་དང་། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་མོ་དང་། བདག་བྱིན་རྒྱབས་
 སྤྱོད་ཚུལ་སོགས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རྣལ་འབྱོར་མ་
 གུན་སྤྱོད་གྱིས་རི་ལྟར་འགྲེལ་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱི་ནང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་
 བསྐྱེད་རིམ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་དང་། ལྷན་སྤྱོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བསྐྲགས་
 བ་དང་། རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་མོ་དང་། སྤྱོད་པ་བྱ་ཚུལ་རྣམས་གཏན་
 ལ་འབེབས་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁ་སྤྱོད་གྱིས་རི་ལྟར་འགྲེལ་ཚུལ་ཡོད་དེ།
 དབང་བསྐྱུར་བའི་ཚུལ་དང་། ར་ཏ་བྱ་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་། ལུལ་ཉིར་བཞི་
 བ་ལུས་ལ་སྤྱར་ཚུལ། དབྱིད་ཐིག་དང་འཁོར་ལོ་བཞིའི་ཡི་གེའི་གཙོ་བོ་རྣམས་
 དང་། ཅ་ཁམས་དང་། འབྱུང་བ་རིམ་བརྟེན་གསུམ་དང་སྤྱིན་སྟེག་སོགས་ནང་ལ་སྤྱར་

བ་དང་། གཏུམ་མོའི་རྣམ་འབྱོར་དང་། དགའ་བཞི་དང་བདེ་སྟོང་སྤྱད་ཚུལ་སོགས་གསལ་བར་བསྟན་པའི་སློན་ས་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། རྟོགས་མཐུན་གྱི་རྒྱུད་ནི། མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཉེ་དུ་ཀ་མངོན་འབྱུང་། རྣམ་འབྱོར་མ་བཞི་ཞལ་སྤྱོད་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ། ། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བཤད་སྟོལ་ཡང་། སྤྱབ་ཆེན་ལུ་ཉི་མ་དང་། ཉག་པོ་སྤྱོད་བ་དང་། རིལ་བུ་བའི་ལུགས་གསུམ་ཡོད་བ་ལས་འདིར་ལུ་ཉི་མའི་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཉེ་བཤད་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(དེ་ལྟར་གྱི་གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ་)ལ་བཞི། མ་སྤྱོན་བ་སྤྱོན་པར་བྱེད་པའི་དབང་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ། སྤྱོན་བ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དམ་ཆེག་དང་སྟོམ་བ་བསྐྱུང་ཚུལ། སྤྱོན་ཅིང་དག་པས་ས་ལམ་ཇི་ལྟར་བཞོད་ཚུལ། བཞོད་བ་མཐར་ཕྱིན་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ལོ། ། **དང་པོ་**(མ་སྤྱོན་བ་སྤྱོན་པར་བྱེད་པའི་དབང་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་)ལ་གཉིས། ལམ་སྤྱད་པའི་སྤྱིའི་ཆེངས་བཤད་བ་དང་། འཇུག་པའི་སློན་ཉིད་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་(ལམ་སྤྱད་པའི་སྤྱིའི་ཆེངས་བཤད་བ་)ནི། རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་གསུངས་པའི་དོན་རྣམས་ཆེངས་སུ་ཇི་ལྟར་སྤྱད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཆོ་ག་ལྟའི་སློན་ནས་དང་། རྒྱུད་གསུམ་གྱི་སློན་ནས་དང་། ཚུལ་བཞི་དང་དོན་ཆོན་ལྟའི་སློན་ནས་སྤྱད་ཚུལ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྱབ་སྟེ། སྤྱོན་བྱེད་དབང་གི་ཆོ་ག་དག་བྱེད་དམ་ཆེག་གི་ཆོ་ག་སྤྱོད་མཐུན་ནས་མཚན་ཉིད་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོ་ག་བྱང་ཚུབ་འབྲུབ་པར་བྱེད་བ་སེམས་སྤྱད་པའི་ཆོ་ག་མཐར་

ཕྱིན་པའི་ཐབས་སྐྱོད་པ་དག་པའི་ཆོ་ག་དང་ལྡ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐལ་བཟང་རྩོ་
 རྩའི་ལམ་རིམ་ལས། སྐལ་བ་དང་ལྡན་གང་ཟག་གི། །སྤྲོ་མ་དམ་པར་གྱུར་བ་
 ལ། །སེམས་བསྐྱེད་སྒོམ་སྒྲུང་དབང་ལོན་ཅིང་། །དེ་ཉིད་བསྐྱུང་དང་མཆན་ཉིད་
 ལེས། །སེམས་སྐྱུང་སྐྱོད་པ་དག་པ་དང་། །ཆོ་ག་ལྡ་ཡི་མཆན་ཉིད་དོ། །ཞེས་
 སོ། །གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། རྒྱ་རྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་སོགས་གང་ཟག་
 ལྡ་ཡིས་དབང་ལེགས་པར་སྟོབ་པ་དང་། ཐབས་རྒྱུད་སྒོམ་བསམ་གྱིས་རྒྱུད་དོན་
 ལེགས་པར་ངེས་པར་བྱས་ཏེ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ལ་རབ་ཏུ་འབད་བས། འབྲས་
 རྒྱུད་མི་སྒྲོབ་ལམ་མངོན་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་བདུན་དཔྱོད་པ་ལས།
 རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཚུལ་གང་ལ་ཡང་། །རྒྱུད་ཚུལ་རྣམ་པ་གསུམ་ཏུ་སྤྲང་། །རྒྱ་ཡི་
 རྒྱུད་དང་ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད། །འབྲས་བུའི་རྒྱུད་ཅེས་མཁས་རྣམས་བཤད། །ཅེས་
 སོ། །གསུམ་པ་བྱུབ་སྟེ། ཆགས་བྲལ་གྱི་ཐེག་པས་འདོད་ཁམས་སུ་ཆེ་དེ་ལ་
 འཁོར་རྒྱ་བའི་ཚུལ་བཞི་དཔེར་མངོན་ནས། ཆགས་ཅན་གྱི་ཐེག་པས་ཆེ་གཅིག་
 ལ་འཁོར་རྒྱ་བའི་ཚུལ་ལ་ཡང་། རྒྱུད་དང་སྤྱིར་གཞི་དང་ངེས་ཆོག་དང་རྒྱུའི་ཚུལ་
 དང་བཞིར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་ནི་ཆགས་བྲལ་གྱི་ཐེག་པས་
 འཁོར་རྒྱ་བ་ལ་མིའི་རྒྱུད་ཏུ་འབྱུངས་པ་དགོས་པ་བཞིན་ཏུ་འདིར་ཡང་རང་ལ་ཐ་
 མལ་བར་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་བསལ་ཏེ་དག་པ་ལྟའི་རྣམ་རོལ་ཏུ་ཤར་བའི་བསྐྱེད་
 རིམ་གྱིས་རྒྱུད་སྒྲིན་པར་བྱས་ཏེ། སྤྱིར་གཞིའི་ཚུལ་ནི་ཁབ་ན་གནས་པའི་ཆེ་
 ཉགས་དང་ཆ་ལུགས་སྟེ་ཆོགས་ཡོད་ཀྱང་བུང་བའི་ཆེ་རབ་བུང་གི་ཉགས་དང་
 ཆ་ལུགས་རྣམ་པར་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ལྟར། དེགས་ལྡ་སོགས་ལྟའི་རྣམ་རོལ་

སྤྱི་ཚོགས་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་གསང་ཆེན་རིགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་རྩོགས་
རིམ་མཆོག་ལ་ལེགས་པར་འབད་བ་དང་། དེས་ཆོག་གི་ཚུལ་ནི་ཆགས་བྲལ་གྱི་
ཐེག་པར་འདུལ་བའི་ཀུན་སྨྱོད་གཅང་མ་ལ་དེས་པར་གནས་དགོས་པ་བཞིན་དུ་
ཆགས་ཅན་གྱི་ཐེག་པར་ཞུགས་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་དམ་ཆོག་ལ་གནས་
པ་དེས་པར་དགོས་ཤིང་། རྒྱའི་ཚུལ་ནི་ཉེན་འདི་ལ་འབྲས་བུ་རྩོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་འཆང་བྱ་བར་འདོད་ནས་ཆོས་སྨྱོད་པའི་ཉེ་རྒྱ་དགོས་པ་ལྟར་ལམ་ལ་
བོགས་སྒྱར་དུ་འབྱིན་པའི་ཉེ་རྒྱ་སྨྱོད་པ་གསུམ་གང་རུང་སྨྱོད་པ་ལས་འབྲས་བུ་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོན་གསལ་ལས། འདོད་ཆགས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་
ནི། རྟོན་གསལ་རྟོགས་ཕྱིར་བཤད་པར་བྱ། རིགས་ལྗེའི་སངས་རྒྱས་སྦྱེད་པ་
ནི། རྒྱུ་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་བརྟུན། སྤྱིར་ཡང་རིགས་གཅིག་གྱུར་བ་ནི། སྦྱང་
གཞི་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བསྟན། རྟོ་རྩེ་ལ་སོགས་གཞུང་བ་ཉིད། དེས་པའི་ཆོག་
ནི་ཡིན་པར་བཤད། སྦྱེག་པ་ལ་སོགས་སྨྱོད་པ་ནི། རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་
བཤད། ཅེས་སོ། རྟེ་ལྟར་ཚུལ་བཞིའི་དོན་རྣམས་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་པ་དང་།
ཁས་སྦངས་པའི་དམ་སྟོམ་བསྐྱང་བ་དང་། ལམ་རིམ་པ་གཉིས་སྟོམ་ཚུལ་དང་།
བོགས་འདོན་པའི་ཐབས་སྨྱོད་པ་གསུམ་ལ་སྟོབ་ཚུལ་དང་། འབྲས་བུ་མངོན་
དུ་བྱེད་ཚུལ་ཉེ་དོན་ཆེན་ལྟར་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། རྟེས་ན་སྦྱ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དོན་
ཐམས་ཅད་ཚུལ་བཞི་དང་དོན་ཆེན་ལྗེའི་སྟོན་གཏན་ལ་པབ་ཚུལ་འདི་ཉིད་སྨྱད་
ཚུལ་དུ་མའི་ནང་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཤིང་། རྩི་སྒྲ་མས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་
མངོན་པར་སྤྱང་བས་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་དུ་སྨྱད་པ་ལ་མཁས་པར་

བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཟླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དོན་རྣམས་ཆིངས་སུ་སྤྱད་པ་ལ་ཆོས་
 ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ་རྒྱུད་དོན་གོང་ལོག་དགྲུགས་པ་དང་གཤམ་པ་དང་སྤྲས་པའི་
 དོན་རྣམས་གང་ཟག་གཅིག་འཆང་རྒྱ་བའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་འཛིལ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས།
 རྒྱུད་དང་དགོངས་འགེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམས་གདམས་ངག་
 མཆོག་ཏུ་འཆར་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟླ་མེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་
 ལ། བསྐྱ་དང་། བད་དཀར་དང་། ལྷན་ལ་དང་། ཅན་དན་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་བཞི་
 དང་། ཆོས་མཆོག་གི་གདུལ་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གཅིག་བཅས་ལྟ་ཡོད།
 ས་མཆོམས་ནི་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སྐྱུ་ལུས་ལོག་མ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཡོད། ལམ་
 ཐུན་མོང་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྒྲིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་རྣམས་སྟན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་ཉམས་
 སུ་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་མུང་འདིའམ་སྟོང་པ་གསུམ་གང་
 རུང་མ་བྱུབ་པས་བར་དོར་མཆོག་འབྱུབ་ངེས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་གང་ཟག་
 དེ། རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གདུལ་བྱའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(འཇུག་པའི་སྒོ་ཉིད་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། སྤྲགས་ཀྱི་འཇུག་སྒོ་དབང་ཡིན་
 པར་བསྟན་པ། ཟླ་སྒོ་བ་པན་ཚུན་བརྟག་དགོས་པར་བསྟན་པ། དབང་གི་རྣམ་
 གཞག་དངོས་བཤད་པའོ། །**དང་པོ་**(སྤྲགས་ཀྱི་འཇུག་སྒོ་དབང་ཡིན་པར་བསྟན་པ་)ནི། སྤྲགས་
 ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱུད་ལེགས་པར་སྤངས་ཐེན་པ་དེ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྲགས་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྒོ་བ་དཔོན་མཆོན་
 ཉིད་ཀུན་ལྡན་གྱི་སྤྱན་སྤར་སྒྲིན་བྱེད་རྒྱུའི་དབང་བདེ་དོན་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་

ཐོབ་པའི་སྒོ་ནས་འདྲུག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱག་ཆེན་ཐེམ་ལེ་ལས། དང་པོར་
རེ་ཞིག་གང་ཆེ་སྒོ་བ། །ལན་ཅིག་དབང་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བསྐྱར། །དེ་ཆེ་གསང་
ཆེན་བཤད་བ་ཡི། །དེས་པར་སྒོ་དུ་གྱུར་བའོ། །དབང་མེད་ན་ནི་དངོས་གྲུབ་
མེད། །བྱེ་མ་བཅོར་ལ་མར་མེད་ལྟར། །གང་ཞིག་རྒྱུད་ལུང་ར་རྒྱལ་གྱིས། །དབང་
བསྐྱར་མེད་པར་འཆད་བྱེད་བ། །སྒོ་བ་དཔོན་སྒོ་བ་མ་ཡི་མ་ཐག །དངོས་གྲུབ་
ཐོབ་ཀྱང་དཔུལ་བར་འགོ། །དེ་བས་འབད་བ་ཐམས་ཅད་གྱིས། །སྒྲ་མ་ལས་ནི་
དབང་དོན་ལྷ། །ཞེས་དང། རྟོག་སྤང་ལས། ཐོག་མར་སྒོ་བ་མ་གང་གི་ཆེ། །སྒོ་
ལྷན་ཡང་དག་དབང་བསྐྱར་ན། །རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ། །དེ་ཡི་
ཆེ་ན་སྒོ་དུ་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་བ་ལྟར་དང། སྤྲུགས་རིམ་ཆེན་
མོ་ལས། རྒྱུད་སྤེལ་ནས་བཤད་པའི་དགྱིལ་འཁོར་མཆན་ཉིད་དང་ལྷན་པར་གོ་
རིམ་འགངས་ཅན་རྣམས་མ་འཁྲུགས་པར་ཆོ་ག་ཆང་བས་དབང་བསྐྱར་ན་ཡང་
དག་པའི་གདམས་ངག་གི་སྒོ་དུ་རུང་བ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་གི་དེ་ལས་
གཞན་པའི་ཆོ་གས་ནི་འབྲས་བུ་སྐྱབ་བཞིའི་ས་བོན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡང་མི་ཐེབས་
ཡིང་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་གོགས་སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱི་མ་ཡང་འཁྱུང་མི་རུས་ལ།
གདམས་པའི་མཆོག་རྒྱུད་དང་དགོངས་འགྲེལ་ཟབ་མོ་ཉན་བ་ལ་སོགས་པའི་
སྒོ་དུ་ཡང་སྐྱབ་མི་རུས་པས་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་མང་འཛུགས་པ་འདིའི་སྐྱབས་སུ་
འབད་པར་རིགས་སོ། །ཞེས་རང་ཅག་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་བཅེ་བས་འདོམས་པར་
མཛད་བ་ལགས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཐུ་སྒྲོབ་པན་ཚུན་བརྟག་དགོས་པར་བསྟན་པ་)ནི། སྒོབ་དཔོན་དང་སྒོབ་མ་
གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཉིས་པན་ཚུན་ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ་འབྲེལ་བ་
འཛིག་དགོས་ཏེ། སྒོབ་དཔོན་གྱིས་སྒོབ་མ་མ་བརྟག་པར་སྲ་རུང་རུང་ལ་དབང་
བསྐྱར་ན་སྒོད་མིན་གྱིས་དམ་ཆོག་སྤང་བར་མི་རྒྱས་པས་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་
ཕྱང་ལ། དེའི་ཕྱིར་སྒོད་མིན་ལ་གསང་བ་སྒྲོག་པའི་ཉེས་པས་རང་གི་དམ་ཆོག་
ཉམས་ཤིང་དངོས་གྲུབ་རྒྱུ་རིང་དུ་བྱེད་པ་དང་བགེགས་གྱིས་འཆེ་བ་སོགས་གྱི་
གཞོད་པ་འབྱུང་བ་གང་ཞིག་སྒོབ་མས་ཀྱང་སྒོབ་དཔོན་མ་བརྟག་པར་སྲ་འཕྲད་
འཕྲད་ལས་དབང་མཐོས་ན་ལོག་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བསྐྱ་བ་དང་། སྒོབ་
དཔོན་གྱི་དམ་ཆོག་ནམས་ཀྱང་བསྤང་བར་མི་རྒྱས་པས་དངོས་གྲུབ་གྱི་ཅ་བ་
འཆད་པ་དང་བགེགས་གྱིས་འཆེ་བ་སོགས་ཉེས་དམིགས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་ཐུ་མ་ལྷ་བརྩུ་བ་ལས། ཐུ་མ་དང་ནི་སྒོབ་མ་དག །མཚུངས་པར་དམ་ཆོག་
ཉམས་འགྱུར་བས། །དཔའ་པོས་དང་པོ་སྒོབ་དཔོན་དང་། །སྒོབ་མའི་འབྲེལ་བ་
བརྟག་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། རྟོར་བྲེང་ང་བཞི་པ་ལས། ཇི་ལྟར་སོ་སྒྲེའི་ངོ་(ལྟ་)མ་
ནི། །ས་ཡི་སྒོད་དུ་གཞག་མི་བྱ། །དེ་བཞིན་ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུ། །སྒོད་
མིན་དག་ལ་སྦྱིན་མི་བྱ། །སྒོབ་མ་སྐྱད་ཅིག་དེ་ལ་འཆེ། །འདི་དང་པ་རོལ་ཏུ་ནི་
ཕྱང་། །སྒོད་མིན་མན་ངག་རབ་བཤད་ན། །སྒོབ་དཔོན་དངོས་གྲུབ་ཉམས་པར་
འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཇི་ལྟར་རིན་ཆེན་བདར་བ་དང་། །གསེར་ནི་བསྐྱེག་དང་བཅད་
པས་བརྟག་། དེ་བཞིན་དུ་ནི་སྒོབ་མ་ཡང་། །ལོ་ནི་བརྩུ་གཉིས་པར་དུ་བརྟག་། དེ་
ཕྱིར་པན་ཚུན་དེ་ལྟ་བུས། །དུས་ཀུན་ཏུ་ནི་དེ་ལྟར་བརྟག་། །གཞན་དུ་བགེགས་ནི་

འབྱུང་འགྱུར་ཏེ། །དངོས་གྲུབ་འཛོམས་ཤིང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཏེ། །ཞེས་སོ། །རི་
ལྷར་བརྟག་པའི་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་སྒྲ་སྟོབ་གྱི་མཆན་ཉིད་
ཐམས་ཅད་ཆང་མ་ཆང་ལེགས་པར་དབྱེད་དེ་བརྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྒྲ་སྟོབ་
གྱི་མཆན་ཉིད་རི་ལྷར་ཡིན་ཞེན། དེ་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི། རྟོར་ཐེང་
ལས། །ཞེ་བ་ལ་སོགས་ལས་ལ་བྱང་། །སྤགས་དང་ནལ་འབྱོར་ཆོག་ཤེས། །དེ་
ནི་སྒྲ་མར་མངོན་པར་བསྟགས། །ཚུལ་ཁྲིམས་དག་ཅིང་སྦྱོན་པ་གཏོང་། །བཟོད་
དང་བརྩོན་འགྲུས་མཆོག་དང་ལྷན། །ཉིན་དང་མཆན་དུ་སྟོམ་ལ་ཞེན། །ཤེས་
རབ་ལྷན་ཞིང་བཟོ་ལ་མཁས། །སྒྲ་མའི་བྱིར་ནི་ཡོན་ཏན་ཆོག་ཤས། །དཔལ་ལྷན་
སྟོབ་དཔོན་ཞེས་ནི་བཟོད། །ནང་ནི་གསང་འདུས་ལ་རབ་དགལ། །བྱི་རོལ་ཉན་
ཐོས་གྱི་སྦྱོད་པ། །དེ་ལྟའི་མན་དག་རིམ་པ་ཡིས། །སྟོབ་མ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་
བསྐྱབས། །དེ་ནི་སྟོན་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས། །ཞེས་པ་ལྷར་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་
པ་སོགས་པར་བྱིན་དུག་དང་ལྷན་པ་དང་ནང་དུ་འདུས་པས་མཆོན་ནས་སྒྲ་
མེད་གྱི་ཐེག་པའི་ལམ་སྦྱོང་ཞིང་བྱིའི་ཀུན་སྦྱོད་སོ་ཐར་དང་མཐུན་པར་འཇུག་
པ་དང་། དེ་ཉིད་བཅུ་ལ། རྟོ་རྗེ་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་ལས། བྱིར་བཏོག་གཉིས་
གྱི་ཆོག་དང་། །གསང་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དང་། །ཁ་སྦྱར་དབྱེ་པའི་ཆོག་
དང་། །གཏོར་མ་རྟོ་རྗེའི་བཟླས་པ་དང་། །དག་ཤུལ་སྦྱབ་པའི་ཆོག་དང་། །རབ་ཏུ་
གནས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་སྦྱབ། །གསང་བའི་དེ་ཉིད་བཅུ་ཡིན་ནོ། །དཀྱིལ་འཁོར་
ཉིང་འཛིན་ཕྱག་རྒྱ་དང་། །སྟངས་སྟབས་འདུག་སྟངས་བཟླས་བཟོད་དང་། །སྦྱོན་
སྟེག་མཆོད་པ་ལས་སྦྱར་དང་། །སྒྲར་སྦྱད་པ་ཡིན་རྣམ་པ་ནི། །བྱི་ཡི་དེ་ཉིད་

བཅུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཉེན་བྱེད་སློབ་མའི་མཆན་ཉིད་ནི། རྟོག་སྤང་
ལས། དད་ཅིང་སྒྲ་མ་ལ་ཡང་གྲས། །རྟོག་པ་དན་པ་རྣམ་པར་སྤངས། །ལུང་ནི་
མང་དུ་སྒོས་པ་དང་། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་གདོན་པའི་སློབ། །ཀྱན་ཏུ་བཙོན་
ལྟ་ཡང་དག་ལྟ། །དེ་ལྟ་བུ་ཡི་མཆན་ཉིད་ནི། །དད་པ་ཆེན་པོའི་སློབ་མ་
བཟང་། །ཞེས་དང་། སྐྱེ་འབྱུང་བ་བ་ལས། །དགེ་དང་སློམ་ལ་དགའ་བ་དང་། ཉག་
ཏུ་སྒྲ་མ་ལ་གྲས་དང་། །རྒྱུན་དུ་སྐྱ་རྣམས་མཆོད་བྱེད་པའི། །ཡོན་ཏན་ལྟ་ན་
སློབ་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །བསྐྱེན་པར་མི་འོས་པའི་སྒྲ་མའི་སྐྱོན་ཡང་།
སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་བ་ལས། སློན་ལྟ་སློབ་མས་སྒྲ་མར་ནི། །སྤྱིང་རྩེ་མེད་ཅིང་ཁོ་ལ་
འདུག །ཁེངས་ཤིང་ཆགས་ལ་མ་བསྐྱམས་དང་། །སྐྱོམས་དང་བཅས་པར་མི་
བྱའོ། །ཞེས་དང་། རྟོ་རྩེ་མཁའ་འགོ་ལས། །གང་ཡང་ཁོ་དང་སྐྱེ་ཅན་དང་། །དག་
ནི་ཤིན་ཏུ་རྩལ་པ་དང་། །ཡོན་ཏན་དག་གི་ཆོག་ཤེས་པ། །དེ་ནི་སྒྲ་མར་བསྐྱེན་
མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་མཆན་ཉིད་ཐམས་
ཅད་ཆང་བ་ཞིག་དེང་དུས་སུ་ཤིན་ཏུ་དགོན་པས་རྩེ་ལྟར་བྱ་སྐྱམ་ན། དེགས་ལྟ་
བསྒྲ་དཀར་པོས། ཅོད་ལྟ་དབང་གིས་སྒྲ་མ་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་འབྲེས། །རྣམ་པ་
ཀྱན་ཏུ་སྤྲེག་པ་མེད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །གང་ཞིག་ཡོན་ཏན་སྤྲེག་པ་ཡང་ནི་ལེགས་
དབྱེད་ནས། །བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་ལ་ལེགས་པར་བསྐྱེན་པར་བྱ། །ཞེས་པ་ལྟར་
སྐྱོན་ཡོན་གཉིས་སྤང་བ་ལྟ་བུར་བཤད་ནས་གང་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་གངས་མང་
བ་དེ་ཉིད་བསྐྱེན་པར་བྱ་ཡི། སྐྱོན་ཡོན་གང་ལའང་རྟོག་དབྱེད་མི་འདུག་པར་
ཁྱི་དང་སློབ་པ་འཕྲད་པ་བཞིན་ནས་ཡང་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ལས་ཉོན་གྱི་

སྒྲིགས་མ་ཆེས་བདོ་བའི་དུས་མཐའ་འདིར་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་པལ་ཆེར་
སྐྱེད་ངོས་ཀྱིས་མི་འབྱེད་པས། གང་འདུལ་གྱི་གདུལ་བྱའི་ལས་དང་སྐལ་བ་མོས་
བ་དང་མཐུན་པར་སྐལ་བ་སྒྲུ་ཆོགས་ཀྱིས་འགོ་བའི་དོན་མཛད་པའི་མཐའ་ནམ་
ཡང་དཔགས་པར་མི་རུས་ཏེ། བྱི་ཆེན་རྩོམ་ཆེ་འཆང་སྒོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་
རབ་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོས། བྱིད་རྣམས་ཁོ་བོ་ལ་དགེ་སྦྱོར་གི་ཚུལ་དུ་མཐོང་
བ་འདི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ཡིན། དེ་ལྟར་མིན་པར་བྱིད་པ་ག་སོགས་སུ་མཐོང་
ན་ཅི་བྱ། ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒྲིགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། མེད་དུ་མི་རུང་བའི་
མཆན་ཉིད་ནི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག་དབང་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པར་ཐོབ་ཅིང་དམ་
ཆོག་དང་སྒྲུལ་བ་ལ་གནས་པ། ལྷ་མ་བརྒྱད་པའི་བྱུག་ལེན་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་
དེ་ཉིད་བརྩེ་ཤེས་ཤིང་དབང་བསྐྱར་གྱི་ཆོག་ལ་མཁས་པ། བསྐྱེད་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་
བས་ལྷས་གནང་བའང་མ་བཞག་པ་སྒྲེ་ཆོས་གསུམ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ཞེས་
གསུངས་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་འཐད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་གྱི་བྱང་ཆོས་གསུམ་
པོ་འདི་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་མེད་མི་རུང་ཡིན་ཞིང་། གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད་
ལས། སྒོ་བ་མ་ཡན་ལག་མ་ཉམས་དང་། །ལྷག་པར་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་དང་། །ནད་
མེད་རིགས་ནི་བཅུན་པ་དང་། །དད་ཅིང་བརྟུལ་ཞུགས་ལྡན་པ་དགོན། །དགོན་
མཆོག་གསུམ་ལ་གང་དད་ཅིང་། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ལ་དགའ། །བསོད་
ནམས་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་ནི། །ཆེན་པོ་དེ་དག་མདོར་བཟུང་དོ། །ཞེས་པ་
ལྟར། དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤིན་ཏུ་དད་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡིད་ཆེས་
ཤིང་དགའ་བ་དང་བསོད་ནམས་ཏེ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་དོན་གཉེར་དང་ལྡན་པ་

སྒྲི་ཆོས་གསུམ་ནི་སྒྲོ་བ་མ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་མཆན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་འདི་
 འིན་རུ་གཤམ་ཆེདོ། །སྒྲོ་བ་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བརྟགས་པས་རུང་བར་ཤེས་པའི་
 སྒྲོ་བ་དཔོན་ལ་རི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱག་དང་མཐུལ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བའི་དབང་
 གི་དོན་དུ་གསོལ་བ་འདེབས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩོམ་མཁའ་འགྲོ་ལས། སྒར་
 ཡང་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བའི་ཕྱིར་སྒྲོ་བ་མ་ཡི་ནི་སྒྲ་མ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསོལ་
 བར་བྱ། ཞེས་སོ། །སྒྲོད་རུང་དུ་ཤེས་ན་གསོལ་བ་མ་བཏབ་ཀྱང་བསྐྱལ་ནས་
 དབང་བསྐྱར་བ་ཡང་རུང་སྟེ། རྣམ་སྒྲུང་མངོན་བྱང་ལས། ཡང་ན་བདག་གིས་
 སེམས་ཅན་དག །སྒྲོད་དུ་རུང་ཞིང་ཉེས་བྱལ་བ། །མོས་མང་བརྟན་ལ་དད་པ་
 ཅན། །གཞན་ལ་པན་དགའ་མཐོང་ནས་ནི། །དེ་ལྟ་བུ་ཡི་སྒྲོ་བ་མ་དེ། །ཤེས་ནས་
 སྒྲོ་བ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །མ་གསོལ་བར་ནི་དེ་བོས་ཏེ། །པན་འདོད་ཕྱིར་ནི་
 འདི་སྐད་བྱ། །ཞེས་སོ། །སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆོས་ཅན། སྒྲོད་རུང་གི་སྒྲོ་བ་མས་གསོལ་
 བ་བཏབ་པ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདི་བ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྒྲོ་ནས་སྤྲེག་
 པ་སྐྱངས་པ་དང་བསྐྱང་བ་སོགས་སྒྲོ་བ་མ་རྗེས་འདིན་གྱི་ཆོ་ག་བྱག་ལེན་ལྟར་
 བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། གསོལ་ནས་སྒྲ་མས་སྒྲ་བྱས་ཏེ། །ཡོ་བྱད་
 ཐམས་ཅད་འབྱོར་རམ་ཅི། །རུང་ཟད་ཅིག་ནི་འབྱོར་གྱུར་ལ། །ཁ་གཅིག་དག་
 ནི་མ་འབྱོར་ཞེས། །སྒྲ་ན་སྒྲོ་བ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །དེ་ཡི་སེམས་ནི་བརྟག་
 པར་བྱ། །བརྟན་པ་ལས་ནི་བརྟན་པར་ཏེ། །གཡོ་བ་ལས་ནི་གཡོ་བ་རུ། །འདེན་
 མ་ལས་ནི་འདེན་མར་ཤེས། །སྒྲོ་བ་མ་ཡི་ནི་རྐང་མཐེལ་དུ། །གཞུ་འབྲེལ་སྒྲུང་
 གི་དགྲིལ་འཁོར་བསམ། །ལྟེ་བར་ཡེ་ཤེས་མེ་འབར་བ། །དེ་ཡི་འོད་ཟེར་སྤྲིང་

གར་འབར། །འབར་བས་ཀུན་ནས་འཁྲིགས་པར་བསྐྱོམ། །པི་ལས་བྱུང་བའི་
མི་སྤྱག་གཟུགས། །སྤྱི་གཞི་སྤྲ་ཡི་སྐྱོན་ས་སྤྱུང་། །དེ་ནས་ཁྱོ་བའི་གཟུག་བསྐྱོམ་
ལ། །དེ་ནི་ཀུན་ནས་ཟ་བར་བསྐྱོམ། །ཨོ་བཟང་ཀྱི་ཁྱི་ཁ་ཁྱ་ཉི་ཁྱ་ཉི་སང་སྤྲ་པི་
ད་ཉ་ད་ཉ་ཉི་སྤྱ་རུ་རྩྱུ་རྩྱུ་པལ། །བསྐྱུ་བ་བྱ་སྤྱ་གཟུགས་བསྐྱེད་ནས་ནི། །བསྐྱུང་
བ་དག་ནི་དགོད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་(དབང་གི་རྣམ་གཞག་དངོས་བཤད་པ་)ལ་**གསུམ།** གང་གིས་གང་ལ་བསྐྱུར་
བ་ཟླ་སློབ་གྱི་རྣམ་གཞག གང་དུ་བསྐྱུར་བ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་གཞག གང་
བསྐྱུར་བ་དབང་གི་རྣམ་གཞག་གོ། **དང་པོ་**(གང་གིས་གང་ལ་བསྐྱུར་བ་ཟླ་སློབ་གྱི་རྣམ་གཞག་)
ནི། །བརྒྱུད་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་སྤྲིན་དབང་ལེགས་པར་ཐོབས་པས་དམ་ཆོག་
དང་སྤྲོམ་པ་ལ་གནས་པ། བྱི་ནང་གི་དེ་ཉིད་བརྒྱུ་རྒྱུད་ཤེས་ཤིང་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
དབང་བསྐྱུར་བའི་ཆོ་ག་དང་མཐོང་བ་བརྒྱུད་པའི་བྱ་ག་ལེན་ལ་མཁས་པ། །བསྐྱེན་
པ་སྤྲོན་དུ་སོང་བས་སྤྲོས་གནང་བའམ་མ་བཀག་པའི་བྱུང་ཆོས་གསུམ་ལྟན་གྱི་
ཐེག་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་དེ། རྩོམ་སློབ་དཔོན་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་རྟོགས་པའི་
སྐྱོན་ས་དབྱེ་ན། །བསམ་གཏན་ལ་གཞོལ་བ་རྫོགས་རིམ་པའི་སློབ་དཔོན་དང་།
སྤྱགས་ལ་གཞོལ་བ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སློབ་དཔོན་གཉིས་དང་། ཉེན་གྱི་སྐྱོན་ས།
དགོ་སྤོང་དང་། དགོ་ཚུལ་དང་། བྲིས་པའི་རྩོམ་སློབ་དཔོན་དང་གསུམ་ཡོད་དེ།
སློབ་དཔོན་སྤྲ་སྤྲོས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རྩོམ་སྤྲོས་ཡི། །ཐེག་པར་སློབ་དཔོན་
རྣམ་གཉིས་གསུངས། །གཅིག་ནི་གསང་སྤྱགས་གཙོར་བྱེད་འཇུག། །གཅིག་ནི་

བསམ་གཏན་ལ་གཞིལ་བ། །ཞེས་དང་། དུས་འཁོར་ཅ་རྒྱད་ལས། དེ་ཉིད་བཅུ་
 བེ་ཡོངས་ཤེས་པ། །གསུམ་ལས་དགེ་སློང་མཆོག་ཡིན་འབྲིང་། །དགེ་ཚུལ་ཞེས་
 བྱ་དེ་དག་ལས། །ཁྱིམ་ན་གནས་པ་ཐ་མཛོ། །ཞེས་སོ། །སྤྱོད་པ་འདེགས་ནི། རྩོམ་ཅི་
 འདར་མི་རུང་བ་ཡིན་པས་སྤྲུགས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོར་དུ་མི་
 རུང་པའི་དམ་ཆོག་གི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་སློབ་མ་རྣམས་ལ་ལམ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 པ་སྟོན་པའི་དཔོན་ནམ་ཇི་བོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན་རྩོམ་དཔོན་ལོ། །སྤྲུགས་
 དང་བསམ་གཏན་ལ་གཞིལ་བའི་བྱེད་པར་ནི། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་དབང་
 བསྐྱེད་པའི་སློབ་དཔོན་གྱིས་ནི་ཐུན་བཞིར་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སློམ་པ་གཙོ་བོར་
 བྱས་ནས་སྤྲུགས་བཞུགས་དགོས་པ་དང་། རྩོགས་རིམ་པའི་སློབ་དཔོན་གྱིས་དབང་
 བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མི་དགོས་པར་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱང་འཇུག་དང་
 རྒྱ་ལུས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལ་གནས་པས་ཆོག་པས་གསུངས་ཀྱི་བསམ་གཏན་
 གང་རུང་རུང་མིན་ལོ། །རྩོམ་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ལས་རུང་གི་བསྟེན་
 པ་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་འཇམ་མེ་ཏྲ་ག་པོ་ག་པའི་ལྟའི་
 བཞུས་པ་འབྲུམ། འཁོར་རྣམས་ལ་ཁྲི། ཡེ་ཤེས་འབེབས་སྤྲུགས་ཁྲིའམ་འབྲུམ་
 བཞུས་ཏེ་ཁ་སློང་གི་སྒྲིན་སྟེག་དང་བཅས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྩོམ་སྤྱོད་པ་
 ལས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་ཤེས་པས། །སྟོན་དུ་བསྟེན་པ་ཆོགས་གསོག་
 ཅིང་། །བགོགས་ནི་རྣམ་པར་ཉམས་བྱེད་བྱ། །བསྟེན་པ་མེད་པས་དངོས་གྲུབ་
 མེད། །དེ་བྱིར་རིམ་གཉིས་དེ་ཉིད་རིག་པའི་དབང་ལ་དག་གནས་ནས་ནི། །ལྟ་
 ཡི་འཁོར་ལོ་བསྟོམ་པར་བྱ། །སྟོན་དེ་ཡི་གསང་སྤྲུགས་བཞུས། །འཁོར་ལོའི་

གཙོ་བོ་འབྲམ་བཟུང་ཤིང་། །ཡང་ན་རང་གི་ལྷ་ཡི་འབྲམ། །དཀྱིལ་འཁོར་བ་
ཡི་ཁྲི་ཡིན་ཏེ། །འདི་ནི་སྟོན་དུ་བསྟེན་པར་བརྟེན། །ཅེས་སོ། །སྤྱོད་མོང་བའི་
ལམ་གྱིས་རྒྱུད་ལེགས་པར་སྦྱངས་པའི་སྟོན་ལྷ་དང་སྤྲོ་མ་དང་ཆོས་ལ་ཐེ་ཆོམ་
མེད་པའི་དད་པ་བརྟན་བོ་དང་ལྷན་ཞིང་། སྟོན་པ་ལེན་འདོད་དང་ལམ་ལ་སྟོན་
འདོད་ཀྱི་འདུན་པའི་དོན་གཉེར་ལུན་སྤྲུམ་ཆོགས་པའི་བྱད་ཆོས་གཉིས་ལྷན་གྱི་
གང་ཟག་དེ། རྟོ་རྩེ་སྟོན་མའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་རྟེན་གྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན་གསུམ་
ཡོད། རྟོ་རྩེ་སྟོན་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟོ་རྩེ་སྟོན་དཔོན་རི་ལྟར་བསྟེན་ཚུལ་ཡོད་
དེ། སྤྲོ་མ་ལྷ་བཅུ་བ་ནས་བཤད་པའི་ཚུལ་ངེས་པར་བྱས་ཏེ་སྤྲོ་མ་མི་མཉེས་པ་
ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་དང་སྤྲོ་མ་དབྱེས་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཚུལ་བཞིན་སྦྱབ་པའི་སྟོ་
ནས་སྟོག་དང་བསྟོན་ཏེ་བསྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྤྲོ་མ་བརྟག་པའི་
སྟོན་མཆན་ཉིད་རྣམས་ལེགས་པར་ངེས་པས་འབྲེལ་བ་གཞག་པ་ལ་ཐོག་
མར་དབང་བསྐྱར་དགོས་པས། དེ་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པ་དང་། ཞུགས་
པ་ལ་དབང་སྦྱོན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཅམ་བྱེད་པ་ལ་སྤྲོ་མ་གྱི་མཆན་ཉིད་
བརྟག་མི་དགོས་པར་དེ་ཉིད་བསྐྱས་པ་ལས་གསུངས་པས། སྟོན་པ་གཉིས་གང་
ཡང་འཛིན་པར་མི་བྱེད་ན་དམ་བཞག་གི་སྟོར་རྣམས་དོར་ཏེ་མེ་རྟོག་དོར་ནས་
ལྷ་རོ་སྟོན་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་འཇུག་པ་ཅམ་ཞིག་བྱེད་དུ་འཇུག་པས་ཆོག་ལ་དབང་
བསྐྱར་མི་རུང་ཞིང་། ཞུགས་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་
སྤངས་ནས་སྤང་བར་རུས་ཀྱི་སྤྲུམ་སྟོན་སྤང་མི་རུས་པ་ལ་སྟོན་མའི་དབང་དང་
རྩེས་གནང་གི་མཐའ་རྟེན་ཅམ་བསྐྱར་བར་རུང་གི་སྟོན་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་

མི་རུང་ལ། བྱང་སེམས་དང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་གཉིས་ཀ་སྤྱང་ཅུས་པ་ལ་སྒྲོབ་
དཔོན་གྱི་དབང་ཡང་བསྐྱར་རུང་བར་གསུངས་པས་བསྐྱང་སྒྲོམ་ལ་བརྟགས་ནས་
དབང་བསྐྱར་བ་ནི་སྒྲོབ་མ་བརྟག་པའི་གལ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པར་སྤྲུགས་རིམ་ཆེན་
མོ་ལས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(གང་དུ་བསྐྱབ་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་གཞག)ནི། སྒྲོབ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་
བའི་སྔོན་དུ་འབྲུག་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་དབྱེ་ན། རྩལ་ཆོན། རས་བྲིས། ལུས་
དགྱིལ། བསམ་གཏན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་དང་བཞི་ཡོད་དེ། སྒྲོབ་དཔོན་རྗེ་རྗེ་བུ་ལ་
བྱ་པས། དབང་བསྐྱར་དགྱིལ་འཁོར་སྔོན་འགྲོ་བར། །རྗེ་རྗེ་འཆང་གིས་གསུངས་
པ་སྟེ། །འོན་ཀྱང་དགྱིལ་འཁོར་དེའི་རང་བཞིན། །ཅི་ཡིན་དེ་ནི་འདིར་བཤད་
བྱ། །རི་མོར་བྲིས་པའི་ལས་དང་ནི། །ཐིག་ལས་ཆོན་དགྱེའི་རིམ་པ་དང་། །འགྲོ་
བ་འདི་དག་རང་བཞིན་གྱི། །བྱུང་བའི་དགྱིལ་འཁོར་གཉིས་མེད་པའོ། །ཞེས་
དང་། རྗེར་བྲེང་ལས། དེ་ནས་རྩལ་མཆོན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་རམ། རས་བྲིས་
ལ་སོགས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་རམ། ཡིད་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་
པ་དེར། ཇི་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཆོ་ག་ལ་སོགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས། སྐྱ་གཟུགས་
ལ་སོགས་པའི་རབ་གནས་ཀྱང་སྒྲོབ་མ་རབ་དུ་གནས་པ་བཞིན་བྱའོ། །ཞེས་
སོ། །དེ་ལས་ལུས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་སྔོན་དུ་བྱེད་དགྱིལ་དུ་
དབང་ཐོབ་དགོས་ཤིང་། བསམ་གཏན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་ཤིང་དབང་
བསྐྱར་བ་ཡང་ལྷ་སྒྲོབ་མཆོན་ཉིད་བྱུང་པར་དང་ལྡན་པ་འགའ་ཞིག་ལ་མ་གཏོགས་

སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་པས་ན། དང་པོ་གཉིས་ལ་བརྟེན་དགོས་ལ། རྩལ་
མཆོན་གྱིས་བཞེངས་པ་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་མཐའ་ཡས་པ་གསོག་ནས་
པས་ངས་པར་རྩལ་ཆོན་ལ་བརྟེན་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ། །རྩལ་ཆོན་གྱི་དགྲིལ་
འཁོར་ལ་ཡང་རྒྱའི་སློན་ནས་དབྱེ་ན་བདུན་ཡོད་དེ། དགྲིལ་མཆོག་ཉི་ཤུ་པ་ལས།
སློབ་མའི་དོན་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་བྱིར། །འཁོར་ལོ་རྣམ་བརྒྱད་བྱི་བར་བྱ། །རིན་ཆེན་
དེ་བཞིན་ས་ཐོན་དང་། །མེ་ཉྱག་ཆོན་དང་དེ་བཞིན་དུ། །བྱེ་མ་གཡོ་དང་བྱེ་མ་
སྟེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ནང་གི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་དབྱེ་ན། །ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་དང་། །ཟླ་གའི་དགྲིལ་འཁོར་དང་། །དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་དང་གསུམ་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་གྱི་དོན་ནི། སྦྱར་བ་
བདུན་པ་ལས། །ལྷག་པ་བྱང་སེམས་ཞེས་བྱ་བའི། །དགྲིལ་འཁོར་དུ་ནི་དེ་ཉིད་
ཐོབ། །ཅེས་པ་ལྟར། །གསང་དབང་གང་དུ་ཐོབ་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ནི་ཀུན་རྫོབ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་ཡིན་ཞིང་། །སྐབས་འདིའི་སྒྲ་མ་ཡབ་ཡུམ་
ཀྱི་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་ནི་བདེ་ཆེན་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྦྱིང་པོ་ཡིན་ལ་དེ་
ལེན་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་དང་། །ཤེར་དབང་གང་དུ་ཐོབ་པའི་དགྲིལ་
འཁོར་ནི། །བརྟག་གཉིས་ལས། །དགྲིལ་ནི་སྦྱིང་པོ་ཞེས་བརྗོད་དེ། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་ནི་བདེ་ཆེན་པོ། །ལེན་པར་བྱེད་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ཉིད། །ཅེས་པ་ལྟར་
ཕུག་རྒྱའི་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕུག་མའི་ཅ་ནང་གི་བྱང་སེམས་དེ་བདེ་བ་ཆེན་
པོའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པས་སྦྱིང་པོ་དང་དེ་ནི་ལེན་པར་བྱེད་པར་གསུངས་པ་བཞིན་
ཕུག་རྒྱའི་ཟླ་ག་ཡང་བདེ་ཆེན་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་དང་དེ་ཉིད་ལེན་པར་བྱེད་པས་

ན་རྩ་གའི་དགྲིལ་འཁོར་ཞེས་བཤད་པ་དང་། དབང་བཞི་པ་དགྲིལ་འཁོར་གང་
 དུ་ཐོབ་ན། ལེའུ་བཞི་པའི་སྒྲོན་གསལ་ལས། དགྲིལ་ནི་སྤྱང་པོ་སྤྱེ་དོན་དམ་པའི་
 བདེན་པའོ། །འཁོར་ནི་དེ་ལེན་ཅིང་འཛིན་པས་དགྲིལ་འཁོར་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར།
 བདེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་དེ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འོད་གསལ་གྱི་
 ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པས་ན་དོན་དམ་
 བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཏེ་སྤྱང་པོ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་ལེན་ཅིང་འཛིན་པའི་ཆེད་དུ་དགྲིལ་
 འཁོར་དེ་བརྟེན་སྒྲིད་ཀྱི་ལུས་ཀྱིས་ཆོག་གིས་ངོ་སྟོན་པའི་ཆུལ་གྱིས་བསྐྱར་
 བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་ཞེས་བཤད་
 པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་(གང་བསྐྱར་བ་དབང་གི་རྣམ་གཞག)ལ་གཉིས། སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆོ་ག་དང་།
 དབང་དགོས་གཞིའི་ཆོ་ག་འཕྲོས་དང་བཅས་པའོ། །**དང་པོ་**(སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆོ་ག་)
 བློ། རྒྱལ་ཆོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བཞེངས་པའི་སྒྲོན་དུ་ས་ཆོག་ཇི་
 ལྟར་བྱ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་པ་གསར་དུ་བྱེད་པའི་སའི་ཕྱོགས་
 དེ་ཉིད་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་གཞིར་རུང་མི་རུང་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཕྱོགས་དང་བརྟེན་
 ས་བརྟག་པ་དང་སས་དང་ཆུས་དང་ཁ་དོག་གིས་བརྟག་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
 བརྟགས་པས་ས་བརྟག་པ་དང་། དེ་ལྟར་བརྟགས་པས་རུང་བར་ཤེས་ན་ས་དེ་
 རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་དབང་ན་མངོན་པ་རྒྱལ་པོ་སོགས་བདག་པོ་
 ལས་བསྐྱངས་ཏེ་གནང་བ་གསོལ་བ་དང་མི་མངོན་པ་ས་སྤྱ་ཞིང་སྒྲིང་སོགས་

ལ་གཏོར་མ་བྱིན་ཏེ་གནང་བ་གསོལ་བས་ས་བསྐྱར་བ་དང་། དེ་ལྟར་བསྐྱར་ས་
པའི་ས་དེ་ཉིད་མ་དག་པའི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བ་ཞིག་དགོས་པས་ས་སེལ་དག་ཆེད་
དང་ལྟ་འབྱེ་བཏགས་ནས་བརྟོག་ནས་སྦྱང་བ་དང་རྩས་སྒྲགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་
གྱིས་སྦྱངས་པས་ས་སྦྱང་བ་དང་། སྦྱངས་ཏེ་དག་པའི་ས་དེ་ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་
གྱི་གཞིར་སློབ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་ཞིག་དགོས་པས་རང་ཉིད་ལྟའི་ང་རྒྱལ་དང་
ལྷན་པས་གསོལ་བ་གདབ་ཅིང་དཀྱིལ་འཁོར་བཏེགས་ཏེ་བགོགས་ལ་བཀའ་
བསྟོན་བ་དང་སྦྱངས་སྦྱབས་སོགས་བྱས་པས་ས་གཟུང་བ་དང་། བཟུང་བའི་ས་དེ་
ཉིད་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་དང་བགོགས་སྒར་ཡོད་གཞིམ་ཞིང་གསར་དུ་མི་འཇུག་
པའི་ཆེད་དུ་སྦྱའི་ང་རྒྱལ་དང་ལྷན་པས་བསྐྱར་འཁོར་བསྐྱོམས་ནས་བགོགས་
རྣམས་བཀྱགས་ཏེ་ཕུར་གདབ་བྱས་པས་བསྐྱར་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་དང་།
ལྟའི་སྐྱོན་ས་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་བ་གསར་དུ་མི་
བྱེད་ན་ས་བཅད་དང་པོ་དང་། རས་བྲིས་སོགས་ལ་ས་བཅད་དང་པོ་གསུམ་ག་
དོར་བའི་བྱེད་པར་ཤེས་དགོས་སོ། །

དོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སློབ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་སྟོན་དུ་ལྟ་
གོན་རི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཞི་དེར་དཀྱིལ་འཁོར་འབྲི་སྦྱབ་བྱེད་པའི་གནང་
བ་གསོལ་བའི་ཆེད་དུ་ས་སྐྱ་སྐྱ་གོན་དང་། བཞེངས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱིན་གྱིས་
བསྐྱབ་པའི་དོན་དུ་སྐྱན་གསན་འབེབས་ཆེད་སྐྱ་སྐྱ་གོན་དང་། སློབ་མ་ལ་རྒྱ་དབང་
བསྐྱར་བ་དང་བསང་གཏོར་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱམ་པ་སྐྱ་གོན་དང་། ལྷན་

སྤྲུངས་ཏེ་སྒོད་རུང་དུ་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་སྒོ་བ་མ་སྒྲིན་གོན་ཏེ་བཞི་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
རས་བྱིས་ལ་སྒྲིན་གོན་བཞི་ག་བྱ་བ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་བྱ་བ་དང་སྒྲིན་གོན་གང་ཡང་
མ་བཤད་པའི་ལུགས་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། སྤྲུགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སྒོ་བ་དཔོན་
གཞན་གཉིས་ཀྱིས་བྱམ་པ་དང་སྒོ་བ་མ་སྒྲིན་གོན་བཤད་པས་དེ་གཉིས་ངེས་པར་
བྱ་དགོས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར། བྱམ་པ་དང་སྒོ་བ་མ་སྒྲིན་གོན་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་
སོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། སྒོ་བ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་སྒོན་དུ་བདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་རྩི་ལྟར་བསྐྱབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། བདག་སྐྱེད་ཟུར་དུ་མི་གཏོང་བར་
དང་པོ་ཉིད་ནས་བསྐྱབ་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསང་སྐྱངས་བྱས་ཏེ་རང་དང་མདུན་
བསྐྱེད་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱབ་ཞིང་མཆོད་པ་དང་བདག་འཇུག་སོགས་ཀྱི་ཆེ་རང་གཙོ་
བོ་ལས་ལོགས་སུ་བྱེ་ནས་བྱེད་པ་བདག་མདུན་ཐ་མི་དད་འཇུག་པ་གཅིག་པ་
དང་། བདག་བསྐྱེད་སྒོན་དུ་བཏང་ནས་སྤར་ཡང་མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང་
རང་ཉིད་དབྱེར་མེད་པར་བྱས་ནས་སྐྱབ་ཅིང་མཆོད་པ་སོགས་ལ་གཙོ་བོ་ལས་བྱེ་
བ་སྤར་ལྟར་བྱེད་པ་བདག་མདུན་ཐ་མི་དད་འཇུག་པ་ཐ་དད་དང་། བདག་བསྐྱེད་
ཟུར་དུ་གཏོང་ཞིང་མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེ་རང་ཉིད་གཙོ་བོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་མི་
བྱེད་པར་ལོགས་སུ་སྐྱབ་པ་བདག་མདུན་ཡང་ཐ་དད་འཇུག་པ་ཡང་ཐ་དད་ཀྱི་
བསྐྱབ་ཚུལ་གསུམ་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་སྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(དབང་དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་)ནི། ལྷ་མེད་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་དབང་
ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། སྒོན་བྱེད་རྒྱའི་དབང་། ཁྲོལ་བྱེད་

ལམ་གྱི་དབང་། གྲོལ་བ་འབྲས་བུའི་དབང་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདུས་
པའི་རྒྱད་ཕྱི་མ་ལས། དབང་བསྐྱར་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་གསུམ། །རྒྱད་འདི་ལ་ནི་རབ་
ཏུ་བཏག །ཅེས་སོ། །དེ་ལ་སློན་བྱེད་རྒྱའི་དབང་ནི། སློབ་མའི་རྒྱད་ལ་སློ་གསུམ་
གྱི་རི་མ་འཁྲུང་ཅིང་བསྐྱེད་རྫོགས་གྱི་ལམ་བསྐྱོམ་པར་དབང་ཞིང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་
བཞི་འབྲུབ་པའི་རྒྱས་པ་དང་བག་ཆག་འཛོག་པར་ངེས་པའི་བུམ་དབང་སོགས་
བཞི་ཡིན་ལ། གྲོལ་བྱེད་ལམ་གྱི་དབང་ནི། དུས་འཁོར་བསྐྱར་རྒྱད་ལས། ཤེས་
རབ་ཡེ་ཤེས་དག་ནི་སེམས་དང་དེ་ཡི་སྤང་བ་དག་ཀྱང་རྣམ་པ་བརྩམ་པོ་ཉིད་དུ་
འགྱུར། །དབང་ནི་རི་མེད་རི་བོང་ཅན་མཚུངས་མེ་ལོང་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་
འདི་ལ་ཞུགས་པ་གང་ཡིན་ལ། །དེ་ལས་ཟུང་ན་འདས་པའི་བདེ་བ་འཕོ་མེད་
ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་འགྱུར་མེད་ཉིད་ནི་བཞི་བ་སྟེ། །ཞེས་པའི་ཐད་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་
ལས། སོར་སྤྱད་སོགས་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དང་པོ་བཞི་ལ་ཞུགས་པའི་ཐ་སྤྱད་
སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་རྣམས་ཡིན་ལ་
དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལམ་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་སློན་བྱེད་ཡིན་པ་དང་
རྫོགས་རིམ་དེ་དག་གིས་རང་རང་གི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བ་སྤྱོད་ཞིང་དེ་དང་དེའི་
ལག་རྩེས་འབྲུབ་པ་ལ་དབང་བར་བྱེད་པ་སོགས་གྱི་སློ་ནས་བཞག་པ་དང་། གྲོལ་
བ་འབྲས་བུའི་དབང་ནི་མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་མཐར་ཐུག་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རང་
རྒྱད་ལྟན་གྱི་གང་ཐག་གི་རྒྱད་ལ་སྐྱིབ་པའི་རི་མ་ཐམས་ཅད་དུས་ནམ་དུའང་སྐྱེ་
བ་བཀག་པའི་ཆ་ནས་དབང་དུ་གསུངས་ཏེ། སྤྲུལ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། གལ་ཏེ་
ཡན་ལག་བདུན་ལྟན་བཞི་བ་ཡིན་མོད་ཀྱང་དབང་བསྐྱར་དུ་རི་ལྟར་རིགས་སྟམ་

ན་ཚུ་དབང་ལ་སོགས་པ་ནམས་འི་མ་དག་པར་བྱེད་པས་དབང་བསྐྱར་དུ་འདོག་
པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་བདུན་ལྔ་ན་གྱི་བསྐྱབ་བྱས་ཀྱང་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
འི་མ་མེད་པར་བྱེད་པས་དབང་བསྐྱར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སློན་བྱེད་རྒྱའི་
དབང་ཆས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། བུམ་པ། གསང་བ། ཤེས་རབ་ཡེ་
ཤེས། སྟོད་རུང་གི་ཆོག་དབང་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདུས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་
ལས། བུམ་པའི་དབང་བསྐྱར་དང་པོ་སྟེ། །གཉིས་པ་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་
བ། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གསུམ་པ་སྟེ། །དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་བཞི་པ་ཡང་། །ཞེས་
དང་། རྟོག་སྤངས་པ་ལས། དང་པོའི་དབང་ནི་གཙོ་བོ་སྟེ། །གཉིས་པ་གསང་བའི་
མིང་ཅན་རོ། །གསུམ་པ་ཀུན་ནས་སྦྱར་བ་སྟེ། །བཞི་པ་དོན་ནི་དམ་པའོ། །ཞེས་
སོ། །སློན་བྱེད་བུམ་དབང་ཆས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རིགས་བསྐྱུས་གཙོ་བོའི་སྟོན་ནས་
དབྱེ་ན་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། མེ་ཉོག་སྤངས་དབང་སོགས་དགུར་བྱེ་ཚུལ་དང་། ཚུ་
དབང་སོགས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་བྱེ་ཚུལ་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བུམ་སྟེ།
སྟོད་བསྐྱུས་སྟོན་མེ་ལས། སྤངས་བ་ཚུ་དང་རྟོགས་སངས་རྒྱས། །རྟོག་འཕྲུ་
མེ་ཡོང་དང་། །མིང་དང་སྟོབ་དཔོན་རྗེས་གནང་སྟེ། །དབང་བསྐྱར་རིམ་པ་འདི་
ཡིན་རོ། །ཞེས་དང་། གཉིས་པ་བུམ་སྟེ། རྟོག་སྤངས་པ་ལས། གཙོ་བོའི་དབྱེ་བ་
བཅུ་གཅིག་སྟེ། །ཞེས་སོ། །

བུམ་དབང་བཅུ་གཅིག་ཏུ་དབྱེ་ཚུལ་ནི། ཚུ་དབང་དང་། ཅོད་པན། རྟོག་
འཕྲུ་མིང་། སྐྱུ་ལས་དབང་། ལུང་བསྐྱུ་དབྱུགས་དབྱུང་། རྟོག་འཕྲུ་བཅུ་

ཞུགས། སྤྱོད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས། རྟོ་རྩེ་སློབ་དཔོན། རྩེ་ས་གནང་གི་དབང་སྟེ་
བརྟུ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །དུས་འཁོར་ལས་ཆུ་དང་ཅོད་པན་དང་དར་དབྱངས་དང་
རྟོར་བྲིལ་དང་བརྟུལ་ཞུགས་དང་མིང་དང་རྩེ་ས་གནང་སྟེ་བྱིས་པ་ལྟར་འབྲུག་
པའི་དབང་བདུན་དང་། དབང་གོང་མ་བཞི་དང་གོང་ཆེན་བཞི་དང་རྟོ་རྩེ་སློབ་
དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་རྣམས་གྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་གསུངས་སོ། །

གསང་དབང་ལ་དབྱེ་ན། ཤིན་ཏུ་མཆོག་གི་གསང་དབང་དང་། མཆོག་གི་
གསང་དབང་དང་། ཅམ་པོ་བའི་གསང་དབང་དང་གསུམ་ཡོད། དེའི་དང་པོ་ནི།
རྒྱ་རོ་པའི་རྒྱུད་བྱི་མའི་འགྲེལ་པར་ལུང་བྲངས་པ་ལས། དེ་ནི་གསང་བ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། །དབང་བསྐྱར་བ་ཡི་ཐབས་མཆོག་གོ། རྟོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེ། །རང་
གི་ཁར་ནི་རྟོ་རྩེ་བཞག །སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྲངས་བྱས་ནས། །སེམས་གྱི་
བྱང་རྩུབ་བདེ་བ་ཐོབ། །འདི་ནི་མཆོག་ཏུ་གསང་བ་སྟེ། །ཞེས་པ་ལྟར། སློབ་
དཔོན་གྱི་རྟོ་རྩེ་སློབ་མའི་ཁར་བཞག་ལ་བྱང་སེམས་བཏང་བ་དེས་བྲངས་ནས་
འཐུངས་པ་ལས་བྱང་རྩུབ་སེམས་གྱི་བདེ་བ་ཐོབ་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་
ལས། རྟོ་རྩེ་བསྐྱོ་ལས་བྲངས་པ། །སློབ་པོ་དང་ནི་དབང་གི་སྤངས། རྟོ་རྩེ་རྟོན་
དུ་བཞག་པར་བྱ། །ཞེས་སོགས་ལྟར། རྟོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་ཡབ་ཡུམ་གྱི་མཐེ་བོང་
དང་སྤོན་ལག་གིས་རྟོ་རྩེ་དང་བསྐྱར་གནས་པའི་བྱང་སེམས་སྤངས་ནས་སློབ་
མའི་ལྷེ་དང་རྟོན་དུ་འཛོག་པ་དང་།

གསུམ་པ་ནི། སྤྱོད་གསལ་ལས། ལྷ་མས་ཀྱང་བྱང་རྩུབ་གྱི་སེམས་དུང་

ཐོར་ལ་སོགས་པར་བཞག་ལ། དེའི་ཚུ་དང་བསེས་ལ་བཀའ་ཤིས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་
བཅད་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲིན་དུ་འགྲོ་བས་སྒྲོབ་མ་དབང་བསྐྱར་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་
བ་ལྟར། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་གསང་ཇུས་ཞོ་དང་བདུད་ཅི་གང་རུང་ནང་མཆོད་
ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་སྒྲིན་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །གསང་དབང་ལ་རྒྱ་ཇུས་
བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་ཡབ་ཀྱི་བྱང་སེམས་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་
པའི་གསང་དབང་དང་། ཡུམ་གྱི་བྱང་སེམས་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་
གསང་དབང་གཉིས་ཡོད་དེ། ལེའུ་བརྒྱད་པའི་སྒྲོན་གསལ་གྱི་མཆན་འགྲེལ་ལས།
བསྐྱེལ་གནས་པའི་སྤྲ་མའི་དོ་རྗེའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། ཡུམ་གྱི་བྱང་ཚུབ་
ཀྱི་སེམས་གཉིས་ཀ་དགོས་པས། ཡབ་དང་ཡུམ་ལས་ཐོབ་པའི་གསང་དབང་
གཉིས་བསྐྱར་བ་ཤིས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

ཤིས་རབ་ཡེ་ཤིས་ཀྱི་དབང་ལ་ལྟོག་ཆའི་སྒྲོ་ནས། ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་འོད་
གསལ་གྱི་དོ་ཐོར་གྱུར་པའི་ཤིས་དབང་དང་། ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་དགའ་བའི་དོ་ཐོར་
གྱུར་པའི་ཤིས་དབང་དང་གཉིས་ཡོད། དེའི་དང་པོ་ནི། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་
ལས། འདོད་ཆགས་ཆགས་བྲལ་བར་མ་མི་དམིགས་ཡེ་ཤིས་སྐྱད་ཅིག་དེ་རུ་
གསལ། །རྩ་ཆོད་བརྒྱད་དམ་ཉིན་གཅིག་རྩ་བ་གཅིག་ཏུ་འཇམ། །འོ་གཅིག་བསྐྱལ་
བའམ་བསྐྱལ་བ་སྟོང་དུ་ཡེ་ཤིས་དེ་སྤོང་བྱ། །ཞེས་བ་ལྟར། ཆགས་བྲལ་སྤང་བ་
དང་འདོད་ཆགས་མཆོད་པ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་མ་ཉེར་ཐོབ་གསུམ་དང་བྲལ་
པའི་སྟོང་པ་བཞི་བ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའི་ཡེ་ཤིས་འོད་གསལ་ལ་དབང་གསུམ་

པར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། དཀྱིལ་ཆོག་རྫོང་གི་ཐང་བ་ལས། ལྷན་
ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བའི་ངོ་ཐོ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ལ་དེ་ཉིད་དུ་བརྟུན་དོ། །ཞེས་
པ་ལྟར། དགའ་བ་དང་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་དང་བྱད་པར་གྱི་དགའ་བ་གསུམ་གྱི་
རྗེས་ཐོག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་བྱད་པར་ཅན་ལ་
གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

ཤེར་དབང་ལ་རྒྱ་བྲག་རྒྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ལས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་
དང་། ཡེ་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་དབང་གཉིས་ཡོད་དེ། དེའི་དང་པོ་ནི། རྒྱ་
དང་འབྲེལ་པ་རྣམས་ལ་གསུངས་པའི་དངོས་དབང་བསྐྱར་ཚུལ་བསྟན་པ་རྣམས་
ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། དཀྱིལ་ཆོག་རྫོང་གི་ཐང་ལས། གལ་ཏེ་ཡང་ཕྱོགས་གྱི་བྱེ་
བྲག་སྐྱེ་བོ་ངན་པའི་སྤྱོད་ལུལ་དུ་གྱུར་ན། དེ་ཆེ་དེ་ལ་ཡང་ཡེ་ཤེས་གྱི་བྲག་རྒྱས་
གསང་བ་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་དབང་སྤྱན་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་བསྟན་བའོ། །

དབང་བཞི་བ་ལ། ལམ་དང་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་གྱི་དབང་གཉིས་དང་། སྤྱོད་
བྱེད་གི་ཆོག་དབང་དང་གསུམ་ཡོད་དོ། །དེའི་དང་པོ་གཉིས་ནི། །དབང་དོན་དེ་
ཉིད་རབ་གསལ་ལས། དེ་ལ་ཡང་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་གཉིས་
ཡོད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར། སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ནི་ཐོབ་བྱེད་ལམ་གྱི་དབང་བཞི་
པ་དང་། རྫོང་གི་ཐང་ལས། བཞི་བ་འབྲས་བུར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པ་ལྟར། མི་
སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ནི་ཐོབ་བྱེད་འབྲས་བུའི་དབང་བཞི་བ་ཡིན་ཞིང་།

གསུམ་པ་ནི། ད་ལྟ་སྟོབ་མའི་རྒྱ་ལ་ཆོག་གིས་བརྟུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་

དབང་བཞི་པའི་གོ་བ་སྒྲུས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དོ་རྩེ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་ཅན། །ཁྱེད་སྒྲོབ་
མ་ལ་དབང་བཞི་ཇི་ལྟར་བསྐྱར་ཚུལ་ཡོད་དེ། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པ་དང་།
ཞུགས་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ས་བཅད་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་སྐབས་གང་ཡིན་གྱི་
དམིགས་དོན་རྣམས་གསལ་ཞིང་གོ་བ་དེ་བར་བརྟེན་འཕྲོད་ངེས་སུ་བྱས་ཏེ། ཆོ་གའི་
གོ་རིམ་འགངས་ཅན་རྣམས་མ་འཁྲུལ་བར་བྱག་ལེན་རྣམ་པར་དག་པས་བསྐྱར་
ནས་སྒྲོབ་མ་རྣམས་སྤྲུགས་ཀྱི་ལམ་ཉན་བསམ་སྒྲོམ་པའི་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་ཅིང་
བག་ཆགས་ཐེབས་ངེས་སུ་བྱས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིན་བྱེད་རྒྱའི་དབང་ལ་
བྱམ་དབང་སོགས་བཞིར་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒྲོན་གསལ་ལས།
གསང་སྤྲུགས་སྒྱུ་ནི་རབ་སྐྱབ་བྱེད། །བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་པོ་ཡིན། །སེམས་
ལ་དམིགས་པ་ཅམ་ཞིག་ནི། །རིམ་པ་གཉིས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཀྱན་རྫོབ་བདེན་
པ་བསྟན་པ་ནི། །ཡིད་འོང་རིམ་པ་གསུམ་པའོ། །ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དག་པ་
ནི། །རིམ་པ་བཞི་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །བདེན་གཉིས་སྦྱར་བ་གང་ཡིན་པ། །རྩང་
འཇུག་ཅེས་བྱ་ཐུ་པ་སྟེ། །འདི་ནི་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་མཚོག། །རྒྱུད་ཀྱན་གྱི་ནི་
དོན་བསྐྱུས་པའོ། །རིམ་པ་འདི་ཡིས་དབྱེ་བ་ཡང་། །སྒྲོས་པའི་རིམ་པ་རྣམ་པ་
མང་། །དེ་རྣམས་ཡང་དག་བསྐྱུས་པར་ནི། །གང་གིས་ཤེས་པ་རྒྱུད་རིག་དེ། །ཞེས་
པ་ལྟར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་རིམ་ནས་རྩང་འཇུག་གི་བར་དེར་འདུ་ལ།
བསྐྱེད་རིམ་ནས་རྩང་འཇུག་གི་བར་གྱི་རིམ་པ་ཐུ་པོ་འདི་ཡིས་རྒྱུད་ཀྱན་གྱི་དོན་
བསྐྱུས་པ་དང་། འདི་དག་ལེགས་པར་ཤེས་པས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་མང་པོར་སྒྲོས་
བཤད་ཀྱི་དོན་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་མཐའ་དག་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་གསུངས་

བས། སྐྱགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དང་སེམས་དམིགས་དང་སྦྱ་ལུས་
དང་དོན་དམ་འོད་གསལ་དང་རྩུང་འཇུག་སྟེ་རིམ་པ་ལྟར་གྲངས་ངེས་ཤིང་དེ་ལས་
མང་ན་མི་དགོས་ལ་ཉུང་ན་མི་འདུ་བ་ཡིན་བས། དབང་དེ་དག་གིས་གང་གི་སྟོང་
རུང་དུ་བྱས་པའི་ལམ་དེ་ལ་བསྐྱེད་ཇོགས་གཉིས་ལས་བསྐྱེད་རིམ་སྟོན་བྱེད་བྱས་
དབང་གིས་སྦྱབ་ཅིང་། ཇོགས་རིམ་ལ་སྟེ་འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཇོགས་རིམ་གཉིས་
ལས། སོ་སྟེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཇོགས་རིམ་མ་དག་པའི་སྦྱ་ལུས་དང་དེ་སྦྱབ་བྱེད་དཔེན་
གསུམ་སྟོན་བྱེད་གསང་དབང་གིས་བྱེད་ལ། འཕགས་རྒྱད་ཀྱི་ཇོགས་རིམ་ལ་
ཡང་སྟོང་སྟོགས་དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་ཇོགས་རིམ་སྟོན་བྱེད་ཤེར་དབང་གིས་
སྦྱབ་ལ། སྒྲང་སྟོགས་རྩུང་འཇུག་གི་ཇོགས་རིམ་སྟོན་བྱེད་ཆོག་དབང་གིས་བྱེད་
པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །དབང་བཞི་གོ་རིམ་ཡང་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་
རིམ་མཚན་ཉིད་པ་ཞིག་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་ཇོགས་རིམ་མཚན་ཉིད་པ་མི་སྟེ་
བས་དང་པོར་བྱམ་དབང་བསྐྱར། ཇོགས་རིམ་ལ་ཡང་དཔེན་གསུམ་སྦྱ་ལུས་
དང་བཅས་པ་མ་འབྲུག་པར་རིམ་པ་བཞི་པ་མི་འབྱུང་བས་གསང་དབང་དུས་
གཉིས་པར་བསྐྱར་དགོས་ཤིང་། སྦྱ་ལུས་དེ་འོད་གསལ་དུ་དག་པའི་དོན་གྱི་འོད་
གསལ་མེད་ན་རྩུང་འཇུག་གི་ཡ་གཅིག་མེད་པས་དུས་གསུམ་པར་ཤེར་དབང་
བསྐྱར། ཡ་གཉིས་པོ་དེ་རྩུང་དུ་མ་འཇུག་པར་དུ་འབྲས་བྱ་མཐར་ཕྱིན་པ་མི་འོངས་
པས་ཆོག་དབང་བཞི་པར་བསྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། །དབང་གི་སྦྱ་བཤད་ཡོད་དེ། ས་
ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་རྒྱད་སྒྲངས་ཏེ་རུང་བར་བྱས་
པ་དང་། གཤུལ་བྱའི་རྒྱད་གཙང་མའི་སྟོན་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བཅུད་སྒྲགས་པ་དང་།

ཀྱུན་གཞི་ལ་ས་བོན་གཏོར་བས་འབྲས་བུ་འབྲུག་པའི་བག་ཆགས་འཛོག་པ་དང་།
ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྤྲིབ་པའི་རི་མ་འཁྲུང་བས་དག་པ་དང་། རྒྱུད་ཉན་པ་
དང་བསམ་པ་དང་སྟོན་པ་དང་ལམ་བཟོད་པ་ལ་དབང་བས་ན་དབང་ཞེས་བྱ་
བ་ཡིན་ཏེ། སྦྱར་བ་བདུན་པ་ལས། སྟོད་དུ་བྱུང་བྱིར་བུམ་དབང་སྟེ། །སྤྲུགས་
གཏོར་དག་པར་བྱེད་པས་དབང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(སློན་པ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དམ་ཆོག་དང་སློན་པ་བསྐྱེད་ཚུལ་)ནི། དེ་ལྟར་རྩོམ་
སྟོབ་དཔོན་མཁས་པའི་དེད་དཔོན་གྱི་བཀའ་བློན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་སློན་
ཁོལ་གྱི་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་སྟེ་བྱང་གི་སློན་བྱེད་རྒྱུའི་དབང་ལེགས་པར་
སྟོབ་པའི་དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ། རི་ལྟར་ཁས་བླངས་པའི་དམ་ཆོག་དང་སྟོན་
པ་རྣམས་སྟོག་དང་བསྟོས་ཏེ་རྒྱལ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་བ་ལ་འབད་དགོས་ཏེ། སྟོན་
འབྱུང་ལས། ཅེ་སྟེ་དངོས་གྲུབ་མཆོག་འདོད་ན། །སྟོག་ནི་ཡོངས་སུ་གཏོར་ཡང་
ཟླ། །འཆི་བའི་དུས་ལ་བབ་ཀྱང་ཟླ། །དམ་ཆོག་ཉག་ཏུ་བསྐྱེད་བར་བྱ། །ཞེས་
དང་། རྩོམ་ཅེ་མོ་ལས། བསྐྱེད་པ་བརྒྱ་པག་དག་ཏུ་ནི། ཅེ་སྟེ་མངོན་པར་བཅོན་
བུས་ཀྱང་། །གང་ཟག་བཞི་ནི་འཛིག་རྟེན་དུ། །བསྐྱེད་ཀྱང་འབྲུག་པར་ཉིད་མི་
འགྱུར། །བྱང་རྒྱུ་མེས་མི་མ་སྟེས་དང་། །ཐེ་ཆོས་ལྡན་པ་ཉིད་དང་ནི། །བཀའ་
བཞིན་དུ་ནི་མི་སྦྱོད་པ། །དད་པ་མེད་ཉིད་འབྲུག་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། སངས་
རྒྱུ་མཉམ་སྦྱར་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་དག་ཏུ་མ་ཞུགས་དང་། །དམ་ཆོག་རྣམས་
ནི་སྤངས་པ་དང་། །གསང་བའི་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་པས། །བསྐྱེད་ཀྱང་ཅེ་ཡང་མི་

འགྲུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དོ་རྩེ་འཆང་གི་བཅས་མཆམས་ལས། འདེལ་
བར་མི་བྱ་བའི་ལས་ནི་དམ་ཆོག་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། གང་བྱ་རྒྱ་མི་བྱེད་པ་དང་། མི་
བྱ་རྒྱ་བྱེད་པ་འགོག་པ་ནི་སྤྲོམ་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲ་བའི་དམ་སྤྲོམ་བསྐྱུང་
བ་ལ་གང་བསྐྱུང་རྒྱའི་བཅས་མཆམས་རྣམས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། སྒྲ་མ་ལྷ་
བཅུ་པ་ལས། དེ་ནས་སྒྲགས་སོགས་བྱིན་པ་ཡིས། །དམ་ཆོས་སྣོད་དུ་བྱས་ནས་
སྟ། །ཅ་བའི་ལྷུང་བ་བཅུ་བཞི་ནི། །ཁྲག་དང་འཛིན་པ་ཉིད་དུ་བྱ། །ཞེས་པ་ལྟར།
བྱང་ཚུབ་གཞུང་ལམ་དང་། དངོས་བྱུབ་སྟེ་མ་དང་། སྒྲ་མ་ལྷ་བཅུ་པའི་འགྲེལ་བ་
སོགས་རྩེ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གསུང་རབ་རྣམས་ལ་རིང་དུ་འདྲིས་པར་བྱས་ཏེ་སྐྱུངས་
དགོས་ཤིང་། སྒྲའི་མཐུ་དམན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་མཐའ་སྤྲོམ་ཆོག་ལྟ་བུའི་
སྟེང་ནས་བསྐྱུང་མཆམས་ངོས་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ་རང་རྒྱུད་ལ་ལྷུང་བས་གཏན་
ནས་མ་གོས་པ་ལ་འབད་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་ཅ་ལྷུང་དང་སྤོས་པའི་ལྷུང་བས་ནམ་
ཡང་མ་གོས་པ་ལ་འབད་ཚུལ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་སྤྲིམ་ནས། ཟུན་བྱུག་རྣལ་འབྱོར་
སོགས་ལ་བཙུན་པ་ལྷུང་བྱས་ཏེ་དང་པོ་རང་ནས་ལྷུང་བའི་བྲི་མས་མ་བསྐྱུང་
པར་བྱ་ཞིང་། བརྒྱ་ལ་གལ་ཏེ་ལྷུང་བ་བྱུང་ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཤགས་བསྐྱུངས་
སོགས་ཚུལ་བཞིན་བྱས་ཏེ་ལྷུང་བ་དང་ཞག་ཏུ་མི་གྲོགས་པར་བྱེད་དགོས་ཏེ།
ལེགས་བྱུབ་ཀྱི་རྒྱུད་ལས། ཉིན་པར་བག་མེད་བྱས་པ་དག །མཆོན་མོ་སོ་སོར་
བཤགས་པར་བྱ། །རྒྱབ་མོ་བྱས་པ་ནངས་པར་བཤགས། །ལེགས་པར་བྱས་ལ་
མངོན་དགར་བྱ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་བྲན་ཤེས་ཀྱི་བྱ་ར་བརྟན་སོས་བལྟ་རྟོགས་
ལེགས་པར་བྱས་ནས་དམ་ཆོག་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱུང་བ་ཡོད་ན་ལམ་བསྐྱོམ་པ་

སོགས་མ་གྱུར་ནའང་སྐྱེ་བ་བཅུ་དྲུག་ཚུན་ཆད་དུ་དེས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འགྱར་
 ཏེ། རྣལ་ལྷན་རྒྱལ་བས། མ་བསྐྱོམས་གྱུར་ཡང་ལྷུང་མེད་ན། །སྐྱེ་བ་བཅུ་དྲུག་
 དག་ན་འགྲུབ། །ཅེས་སོ། །ལལ་ཏེ་དམ་ཆོག་ཡལ་བར་དོར་ཏེ་ལམ་བསྐྱོམ་པ་
 དང་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པ་སོགས་ལ་ཅི་ཅམ་འབད་ཡང་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་
 གང་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་མ་ཟད་འདི་བྱི་གཉིས་ཀར་ཡིན་ཏུ་སྤང་བར་འགྱར་ཏེ། རྫོ་
 རྫོ་ཅེ་མོ་ལས། གཞན་དུ་དམ་ཆོག་ལས་ཉམས་ན། །ཉམས་པ་བདུད་ཀྱིས་བཟུང་
 བར་འགྱར། །འདི་དང་པ་རོལ་ཏུ་ནི་སྤང་། །བསྐྱེད་མེད་སྤྱི་ལྷ་ཚུགས་དཔྱལ་བར་
 འགྲོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བའི་རྫོ་རྫོ་ཐེག་པ་ཉེ་ལམ་ཡིན་པས་མི་
 ཆོག་པར་གང་ཟག་རང་ཉིད་ཉེ་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ཞིག་དགོས་པས། གང་ཞིག་
 དམ་ཆོག་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱང་ན་ཉེ་ལམ་ཞུགས་པ་ཡིན་གྱི། བསྐྱབ་ཁྱིམས་ཡལ་
 བར་ཐོར་ཏེ་སྐྱེ་གསུམ་ལམ་ཁྱེད་ཅི་ཅམ་ཞིག་བཏོན་ཡང་རིང་བ་བས་རིང་བའི་
 ལམ་དུ་ཞུགས་པར་གདོན་མི་ཟ་བས། དེག་འཛིན་གྱི་གལ་དུ་སྐྱེགས་འདོད་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་བཅས་མཆོམས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཐབས་ལ་ལེགས་པར་འབད་
 པར་བྱོས་ཤིག །

སྐྱས་པ། ལེགས་གསུང་སྐྱན་གྱི་སྤྱིང་པོ་ཅ་རྒྱུད་སྒོ། །མཐའ་ཚུལ་སྒོ་ལྷགས་
 དབྱེ་དཀའི་རྒྱས་བཏབ་པ། །ཅ་བཤད་མན་ངག་སྐྱར་བའི་ལྗེ་མིག་གིས། །བྱེ་ན་
 ཟབ་དོན་བཅུད་ཞོར་ཅིང་ཡང་མཐོང་། །རྣམ་བཞི་རྫི་མ་མཐའ་དག་འཁྱུད་བྱེད་
 པའི། །དབང་བཞི་བཟླ་དོན་ལེགས་པར་འཕྲོད་ཐོབ་ན། །སྐྱེ་བཞི་ས་ཐོན་རྒྱུད་ལ་

བཞག་པའི་མཐུས། །རྣམ་བཞི་རིག་འཛིན་ཐོབ་ལ་མི་རིང་སྟུང། །རང་གི་སྒོ་ག་
དང་བསྐྱབ་པའི་བཅས་མཆམས་གཉིས། །གང་ཞིག་གཤམ་ཆེ་སྟུང་ནས་འདེམ་
བྱེད་ན། །ཕྱི་མ་གཤམ་པོ་ཆེར་བཟུང་སྐྱེས་བྱ་དེ། །སྐྱས་བཅས་རྒྱལ་བའི་མདུན་
སར་མགོ་འཕང་མཐོ། །ཞེས་པ་ནི་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཅ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་སྟོན་ཅིང་དག་པས་ས་ལམ་བསྐྱོད་པའི་ཚུལ་
ལ་གཉིས། བསྐྱོད་བྱ་སའི་རྣམ་གཞག་དང་། བསྐྱོད་བྱེད་ལམ་གྱི་རིམ་པའོ། །དང་
པོ་(བསྐྱོད་བྱ་སའི་རྣམ་གཞག་)ལ་གཉིས། རྒྱུད་དང་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཚུལ་
སྟོས་ཏེ་བཤད་པ། རོན་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(རྒྱུད་དང་དགོངས་འགྲེལ་ལས་
གསུངས་ཚུལ་སྟོས་ཏེ་བཤད་པ་)ནི། སྤྱིར་པར་བྱིན་ཐེག་པར་ས་བཅུའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་
པར་བསྟན་ཅིང་འབྲས་བུའི་ས་ཀྱན་ཏུ་འོད་དང་བཅས་པ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་འདོད་
ལ། དེ་དང་མཚུངས་པར་སྟགས་ཀྱི་སྐྱབས་འདིར་སའི་རྣམ་གཞག་ཆེས་གསལ་
བར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་མེད་ཅིང་། རྒྱུད་དང་འགྲེལ་པ་རྣམས་ནས་སའི་མིང་ཅམ་
མཐུན་མི་མཐུན་ཅི་རིགས་པ་གསུངས་པ་ཡོད་ཀྱང་། དགོངས་གཞི་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་
དགའ་བས་བདག་འདྲའི་ཚོངས་པའི་སྟོ་གོས་ཀྱིས་གཞལ་བར་རུས་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱིས་རྩུང་འདུག་རིན་ཆེན་གླིང་དུ་བསྐྱོད་པ་ལ་ས་ལམ་འོག་མ་
འོག་མ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་སྟོ་ནས་གོང་མ་གོང་མའི་རྟོགས་པ་ཐོབ་དགོས་ཤིང་།
དེ་ལ་སྟོན་དུ་ས་དང་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་
བརྟན་ཤ་ཆོད་པ་ཞིག་མེད་མི་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར། ལྷ་མའི་མན་ངག་དང་རྒྱུད་འགྲེལ་

ཅད་དོན་གཅིག་སྟེ། འདི་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་ཏོ། །ཞེས་དང་། རིམ་ལྔ་གསལ་
སྟོན་ལས། རྒྱང་འདུག་གི་སྐབས་སུ་གསུངས་པའི་དོན་སྟོན་གསལ་ལས། ས་
བཙུ་ནི་འོད་ཟེར་བཙུ་སྟེ་དེ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད་
མོད་ཀྱང་། སྤར་བ་ཤད་པའི་ས་བཙུ་ནི་རབ་དགའ་སོགས་བཙུ་ལ་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །བདེ་མཆོག་ཙ་རྒྱུད་ལས། གནས་སོགས་བཙུ་ས་བཙུ་དང་སྦྲར་
བར་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟེན་པས་རབ་ཏུ་ཆོམ་ཞིང་དགའ་
བར་གྱུར་པའི་གནས་ཡིན་པས་ན། རབ་དགའ་སྟེ་ས་དང་པོའོ། །འཆལ་བའི་བྲི་
མ་འགོག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་ལ་ཏུ་བྱུང་བས་དེས་ལེགས་ལ་ཉེ་བར་བྱེད་པའི་
གནས་ཡིན་པས་བྲི་མེད་དོ། །བཟོད་པ་རབ་ཏུ་གྱུར་པས་མངོན་ཤེས་དང་ཉིང་
རེ་འཛིན་སོགས་སྟེ་བའི་ཞིང་ཡིན་པས་འོད་བྱེད་དོ། །པན་འདོགས་ཀྱི་བཙོན་
འགྲུས་རབ་ཏུ་འབར་བས་ཡོན་ཏན་སྟེ་བ་ལ་ཉེ་བར་བྱེད་པའི་ཞིང་ཡིན་པས་འོད་
འཕྲོ་བའོ། །རང་གཞན་གྱི་དོན་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པས་
ཡོངས་སུ་རྟོག་པས་ན་སྦྱང་དགའོ། །རྣམ་འབྱེད་ཤེས་རབ་སུལ་ཏུ་བྱུང་བས་གང་
ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཉེ་བར་འདུན་པས་རྟོག་པས་མངོན་དུ་གྱུར་
པའོ། །ཐབས་ཀྱི་པར་བྱིན་རབ་ཏུ་གྱུར་པས་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་མངོན་ཤེས་སོགས་
མཆོན་མ་མེད་པར་རྩོལ་བས་འདུ་བས་རིང་སོང་ངོ་། །སྟོན་ལམ་མཆོག་ཏུ་དག་
པས་རྣམ་བྱུང་གི་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་འབད་རྩོལ་མེད་པར་ཉེ་བར་འདུ་བས་
མི་གཡོ་བའོ། །བདག་མེད་པར་དུར་ཁྲོད་དང་མཚུངས་པའི་ཆོས་དབྱིངས་རྟོགས་
ནས་གཞན་ལ་ལེགས་པར་སྟོན་པས་ལེགས་པའི་སྟོ་གྲོས་སོ། །སངས་རྒྱུས་

རྣམས་ལས་བདག་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་
 ཉེ་བར་སྐོབ་པས་ན་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ཉེ་ས་བཅུ་བཤོ། །དེ་ལྟ་ཡང་ཉུང་བའི་ཅ་རྒྱུད་
 ལས། སྤྲིན་ཉེ་བའི་གཞུང་དུ་སྤྲོད། །འདི་ནི་ནང་གི་བདག་ཅན་ས། །པ་རོལ་
 ཕྱིན་བཅུའི་ས་རྣམས་ནི། །རྣལ་འབྱོར་མ་ཡི་བད་ཡི་སྐད། །ཅེས་དང་། གནས་
 བྱི་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས། །དེ་བཞིན་ཉེ་གནས་ངེ་མ་མེད། །ཞིང་འདིར་འོད་བྱེད་
 ཤེས་པར་བྱ། །ཉེ་བའི་ཞིང་ནི་འོད་འཕྲོ་བ། །ཆཛོལ་ཉེ་སྤྲུང་དགའ་བ། །ཉེ་བའི་
 ཆཛོལ་མངོན་དུ་གྱུར། །འདུ་བ་རིང་དུ་སོང་བ་ཡིན། །ཉེ་བའི་འདུ་བ་མི་གཡོ་
 བ། །དུར་ཁྲོད་ལེགས་པའི་སྒོ་གོས་ཉིད། །ཉེ་བའི་དུར་ཁྲོད་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན། །ཞེས་
 སོ། །དེ་དང་མཐུན་པར་སྒྲོམ་འབྱུང་ལས་ཀྱང་། གནས་བྱི་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་
 ས། །དེ་བཞིན་ཉེ་གནས་ངེ་མ་མེད། །ཞིང་ནི་འོད་བྱེད་པ་ཡིན་ཉེ། །ཉེ་བའི་ཞིང་
 བྱི་འོད་འཕྲོ་བ། །མངོན་དུ་གྱུར་བ་ཆཛོལ་ཤེས། །ཉེ་བའི་ཆཛོལ་སྤྲུང་དགའ་བ། །འདུ་
 བ་རིང་དུ་སོང་བ་སྟེ། །མི་གཡོ་བར་གྲགས་ཉེ་འདུ་བ། །དུར་ཁྲོད་དེ་ནི་ལེགས་
 སྒོ་གོས། །ཉེ་བའི་དུར་ཁྲོད་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན། །གནས་སོགས་ས་ཡི་རྣམ་དག་
 བ། །རིམ་པ་རི་བཞིན་བཤུད་པ་ཡིན། །གནས་དང་ཉེ་གནས་སོགས་བརྟེན་
 པས། །མི་རྣམས་ངེ་མ་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་མོད། ས་ལྟ་པ་དང་
 དུག་པ་གཉིས་སྟེན་སྤྲོར་མ་བཞུགས་པས་འགྱུར་གྱིས་ནོར་བ་སྟེ། ཆཛོལ་ཉེ་
 སྤྲུང་དགའ་བ། །ཉེ་བའི་ཆཛོལ་མངོན་གྱུར་ཉེ། །ཞེས་འབྱུང་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་
 ཤེས་ན་མངོན་བརྗོད་སྒྲ་མ་དང་། །སྤྲོད་ཀྱི་འགྱུར་སྤྲོན་ཡང་ཞེགས་པར་བྱས་
 སོ། །དོན་རྒྱུ་ལས། གང་ཞིག་རབ་དགའི་སར་གནས་དང་། །པ་རོལ་ངེ་མེད་

གང་ཕྱིན་དང་། ཁོད་འཕྲོ་ཅན་དུ་གནས་པ་དང་། །མི་གཡོའི་གནས་སུ་བྱས་པ་
དང་། །གང་ཞིག་ཆོས་སྤྱིན་ཟེས་སོང་དང་། །གང་ཞིག་སྤྱང་དཀར་སོན་པ་
དང་། །གང་ཞིག་རིང་སོང་ཐོབ་པ་དང་། ཁོད་བྱེད་དུ་ནི་གནས་པ་སྟེ། །ས་བཅུའི་
དབང་ཕྱག་མགོན་པོ་དང་། །ཞེས་ས་བཅུར་གསུངས་ཀྱང་དངོས་ཟིན་ལ་མངོན་
གྱུར་དང་ལེགས་པའི་སྒོ་སྒོས་གཉིས་མི་སྤང་བས་རྒྱ་དཔེའམ་བོད་དཔེ་གང་རུང་
མ་དག་པའི་སྦྱོན་ཡིན་འདྲོ། །ས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་འཛིག་ཚུལ་ནི། རིམ་ལྔ་ལས།
དང་པོའི་ལས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིས། །ས་བརྒྱད་པ་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། །སྤང་བ་གསུམ་
པོ་མཐོང་བ་དག །ས་བཅུ་པ་ལ་རབ་ཏུ་གནས། །ཞེས་པ་ལྟར། བསྐྱེད་རིམ་སྤྱ་
རགས་མཐར་ཕྱིན་པ་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་མ་ཐག་དང་སྦྱར། རྫོགས་རིམ་ལུས་དབེན་
གྱིས་ས་བརྒྱད་པའི་དགྱིལ་སྤྲད་དང་། དག་དབེན་ས་དགྲུ་པ་དང་། སེམས་དབེན་
དང་མ་དག་པའི་སྦྱུ་ལུས་ས་བཅུ་པའི་སྦྱོད་དང་། རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་
གསལ་དང་སྒོ་བ་པའི་ཟུང་འཇུག་ས་བཅུ་པའི་སྤྲད་དང་སྦྱར་བའི་ཤུགས་གྱིས་
མི་སྒོ་བ་པའི་ཟུང་འཇུག་ས་བཅུ་གཅིག་པ་ཀུན་ཏུ་འོད་ལ་འཛིག་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱོད་
བསྐྱས་ལས། རྫོ་རྗེ་ཐེག་པ་འདི་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ལ་བསྐྱབས་ནས་ས་བརྒྱད་པ་
འཐོབ་སྟེ། རི་སྤྱིད་རྫོགས་རིམ་མ་ཐོབ་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་ད་དུང་དགེ་པའི་བཞེས་
གཉེན་མཉེས་པར་བྱའོ། །སྦྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་མངོན་པར་རྫོགས་ནས།
ས་བཅུ་ཐོབ་པ། སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སོ་སོར་ཐོབ་ཅིང་། སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་
ཉིང་དེ་འཛིན་ཡང་དག་པར་རྫོགས་ནས། སྤང་བ་གསུམ་ནམ་པར་དག་པ་འོད་
གསལ་སོ་སོར་ཐོབ་སྟེ། སྤང་བ་མེད་པའི་འོད་གསལ་ལས་ལངས་ནས། ཟུང་

འཇུག་ལ་གནས་པའི་རིམ་གྱིས། སངས་རྒྱུ་གི་བྱ་བ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་
 རྫོང་རྩ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གྱིས་བརྒྱན་ནས་གནས་པར་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་བསྐྱེད་རིམ་ནས་བྱུང་འཇུག་གི་བར་གྱི་ལམ་རྣམས་
 རང་རང་གི་ཐད་དུ་མཐར་ཕྱིན་བ་ན། རབ་དགའ་སོགས་ས་དེ་དང་དེའི་ཡོན་ཏན་
 རྫོགས་པར་ཐོབ་ནས་དངོས་གནས་ལ་བཞག་པ་ཡིན་ནམ་དེའི་དོན་ཐུབ་པའི་
 སྒྲོ་ནས་བཞག་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་
 གིས་འཁོར་བར་སྒྲོག་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་ཙམ་གྱི་སྤྲུལ་ས་
 གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པར་འདོད་དགོས་པ་སོགས་ཉེས་བ་དུ་མས་གཞོད་པར་
 འགྱུར་ལ། གཉེས་པ་ལྟར་ན་ཡང་སྤྲུལ་ས་ལུགས་གྱི་ས་རྣམས་འཛོག་དཀའ་བར་
 མ་ཟད་སྒྲོབ་པའི་བྱུང་འཇུག་ས་བཅུ་པའི་སྤྲད་དང་དོན་ཐུབ་པར་བྱ་བའི། དེའི་
 གོང་དུ་ས་བཅུ་དངོས་གནས་པ་ཞིག་བཞག་རྒྱ་མེད་ལ། དེའི་མན་ཆད་དོན་ཐུབ་
 ཙམ་མ་གཏོགས་དངོས་གནས་པ་ཞིག་ཁས་བླངས་མི་རུང་བས་ཐལ་བ་ཡོད་
 དོ་ཞེ་ན། དེ་སྒྲིན་མེད་དེ། བསྐྱེད་རིམ་ནས་སྒྲོབ་པའི་བྱུང་འཇུག་གི་བར་གྱི་ལམ་
 རྣམས་པར་ཕྱིན་ནས་བཤད་པའི་ས་རྣམས་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་མཐུན་རེ་སྦྱར་
 བའི་སྒྲོ་ནས་མཚུངས་ཆོས་གྱི་དོན་ཐུབ་དུ་སྦྱར་བ་ཡིན་པས་ལྷན་ཀའི་གནས་
 མེད་དེ། རིམ་ལྡན་གསལ་སྒྲོན་ལས། དེ་ན་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ས་ས་བཅུ་
 པའི་བར་དུ་བཞོན་བ་དེས། ལམ་འདིའི་བསྐྱེད་རིམ་ནས་སྦྱ་ལུས་གྱི་བར་བཞོན་
 པའི་དོན་ཐུབ་པར་བཤད་པ་ལྟར། ཐེག་པ་འདིའི་ལམ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་འཆང་
 རྒྱ་བ་ལ་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་ས་དེའི་བར་དུ་བཞོན་པའི་དོན་ཐུབ་པས། དེ་རྣམས་

ཐོབ་པས་ས་བཅུའི་བར་དུ་ཐོབ་པར་གསུངས་ཀྱི། ལམ་པན་ཚུན་གྱི་ཡོན་ཏན་
ཇི་མ་ཇི་བཞིན་མཚུངས་པར་ཐོབ་པ་མི་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་རྫོགས་རིམ་གྱི་
རྫོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྐྱེ་བའི་སྤྲིན་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་ཡིན་པས། དེའི་
ཐ་མ་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པ་ནི་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་དང་། སྤྲིན་པ་བྱེད་པའི་
སྤྲ་མ་རྣམས་ས་བདུན་དང་སྐྱར་གྱི། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་བྱེད་པར་འདི་ས་བདུན་གྱི་
འདི་འོ་ཞེས་མ་སྐྱར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་པར་བྱིན་ཐེག་པའི་ས་བརྒྱད་པར་
ཞིང་དག་སྦྱར་བ་ཐོབ་པ་དང་ཆོས་མཚུངས་པར་བསྐྱེད་རིམ་སྤྲ་རགས་མཐར་
བྱིན་པ་ན་ཐ་མལ་དུ་རྣམ་པར་མི་རྫོག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཤིན་ཏུ་བརྟན་ཅིང་སྦོད་
བཅུད་གྱི་ཞིང་རྣམས་དག་པ་ལྷའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་སྤང་བའི་ཡོངས་སུ་དག་
པ་ཐོབ་པ་དང་ཆོས་མཚུངས། པར་བྱིན་ཐེག་པའི་ས་དགུ་པར་ཆོས་སྟོན་པའི་
ངག་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་ཐོབ་པ་དང་མཚུངས་པར་ངག་དབེན་
གྱི་སྐབས་སུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པའང་ཅི་རིགས་པར་ཐོབ་ཅིང་ངག་གི་
ཅ་བ་རྒྱུད་དག་པར་བྱེད་པའི་རུས་པ་ཐོབ་པ་དང་ཆོས་མཚུངས། པར་བྱིན་ཐེག་
པའི་ས་བཅུ་པའི་སྟོད་དུ་ལས་ལ་དབང་ཐོབ་པས་དམན་པའི་ལུས་ཀྱི་རྒྱའི་ལས་
གྱི་བག་ཆགས་ངན་པ་རྣམས་ལུས་མཆོག་གི་རྒྱར་སྦྱར་བ་དང་འོད་ཟེར་ཆེན་
པོའི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་དང་མཚུངས་པར་སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གི་རྒྱུད་
སེམས་ཡོངས་སྦྱར་བསྦྱར་རུས་པས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་དབང་བསྐྱར་བ་
ཐོབ་པ་དང་ཆོས་མཚུངས། ས་བཅུ་པའི་དཀྱིལ་སྤྲད་དུ་སྟོང་ཉིད་གྱི་རྫོགས་པ་
སྤྲིབ་པ་འཛོམས་པ་ལ་རུས་པ་མཐུན་ཐུན་དུ་འགོ་བའི་རྒྱ་ལམ་གྱི་རྫོགས་པ་ཡོངས་

སུ་རྫོགས་པས་སློབ་པ་འདྲིམས་པ་ལ་རྣམ་པ་ཆེ་ཞིང་སློབ་པའི་བྱང་འདུག་པས་
 གསར་དུ་བསྐབ་རྒྱའི་ལམ་གཞན་མེད་པ་དང་འབྲ་ཆོས་མཚུངས་པར་དོད་ཐུབ་
 ཏུ་སྦྱར་བས་སོ། །བསྐྱེད་རིམ་ཐ་རགས་མཐར་ཕྱིན་པ་ས་བརྒྱད་པ་དང་སྦྱར་
 བའི་ཤུགས་ཀྱིས་དེ་མན་ཆད་ས་དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་བར་སྦྱར་དགོས་པར་
 གསུངས་ཀྱང་། སྦྱོར་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་གསལ་བར། རྗེ་ཡབ་སྲས་དང་།
 པཎ་ཆེན་རིམ་བྱོན་སོགས་ཆད་ལྡན་མཁས་པ་སྤྱི་ཀྱང་བཟུལ་བ་ཞིག་མི་འདུག་
 པས། སློ་བོས་ཆེ་ལ་ཞིབ་ཅིང་མཛུངས་པའི་སྤྱི་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ད་དུང་ལེགས་
 པར་ཅད་གཅད་པར་གྱིས་ཤིག་སྤྱིན་བྱོལ་གྱི་ལམ་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཉམས་སུ་
 བླངས་པ་ལས་མི་སློབ་པའི་བྱང་འདུག་མདོན་དུ་བྱས་པ་ན། ས་བཅུ་གཅིག་པ་
 རོབ་པར་བཞེད་དེ། མན་ངག་སྟེ་མ་ལས། བོད་ནས་བོད་དུ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་
 བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་དང་ཀུན་
 ཏུ་འོད་ཅེས་པ་ས་བཅུ་གཅིག་པོ་རྣམས་སུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །ས་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེད་ཚུལ་ནི། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ་ལས། རི་ལྟར་ས་ནི་
 བཅུ་གཉིས་ལས། །ཐོག་མ་དེ་ཉིད་བཅུ་གཉིས་པའོ། །བཅུ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་
 ཤེས་བྱ། །གང་ཕྱིར་ས་བཅུའི་དབང་བུག་གོ། །ས་གཅིག་རང་བཞིན་རྣམས་ཀྱིས་
 བློ། །དོན་འདྲིན་པ་ཆེན་པོར་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟར། སོ་སྤྱིའི་ས་མོས་པ་སྦྱོད་
 པ་དང་པོར་བྱས། གཉིས་པ་རབ་དགའ་ནས་བཅུ་གཅིག་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན། བཅུ་
 གཉིས་པ་དོན་འདྲིན་པའི་སའོ། །ཀྱི་དོར་དང་། སི་བྱུ་ཏུ་ལས། གནས་དང་ཉེ་
 བའི་གནས་དང་ནི། །ཞིང་དང་དེ་བཞིན་ཉེ་བའི་ཞིང་། ཆེན་ཉེ་བའི་ཆེན་ཏུ། །འདུ་

བ་དེ་བཞིན་ཉེ་འདུ་བ། །དུར་ཁོང་ཉེ་བའི་དུར་ཁོང་དང་། །འཕུང་གཙོང་ཉེ་བའི་
འཕུང་གཙོང་ཉིད། །འདི་རྣམས་ས་ནི་བཙུ་གཉིས་ཏེ། །ཞེས་གནས་སོགས་བཙུ་
གཉིས་ས་བཙུ་གཉིས་དང་སྐྱར་བར་བྱ་སྟེ། འཕུང་གཙོང་ནི་མོས་སྦྱོད་ཀྱི་ས་དང་
སྐྱར། །གནས་ནི་རབ་དགའ་སོགས་དང་སྐྱར་བ་ནས་ཉེ་བའི་དུར་ཁོང་ཆོས་ཀྱི་
སྤྲིན་དང་། ཉེ་བའི་འཕུང་གཙོང་ཀུན་རྒྱུ་འོད་ཀྱི་ས་དང་སྐྱར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་
མན་དག་སྟེ་མ་ལས། འཕུང་གཙོང་མོས་བ་སྦྱོད་པའི་སའོ། །བཙུ་གཉིས་བ་ཀུན་
རྒྱུ་འོད་ནི་ཉེ་བའི་འཕུང་གཙོང་དོ། །ཞེས་སོ། །ཐུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་
པའི་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པའི་ས་དང་པར་བྱིན་ཐེག་པར་གསུངས་པའི་ཀུན་རྒྱུ་འོད་ཀྱི་
ས་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་ནོ། །མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ་ལས་ནི། གྲོང་མཐའི་གནས་
ནི་འདི་ལྟ་བུ། །ཀུན་རྒྱུ་འོད་ཀྱི་ས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཉེ་བའི་གྲོང་མཐའ་ཡང་
དག་གནས། །ས་ནི་མོས་བ་སྦྱོད་བ་སྟེ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །རྡོ་རྗེ་སྟོང་
པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་འོད་གསལ་བ། །ཀུན་རྒྱུ་འོད་ཀྱི་ས་
ཆེན་པོ། །ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་གཟི་བུ་ཅན། །གཉིས་བ་བདུད་ཅི་འོད་ཅེས་
བྱ། །ཆེ་བའི་འོད་ནི་འོད་གསལ་བ། །གསུམ་བ་ནམ་མཁའ་འོད་ཅེས་བྱ། །མཁའ་
བཞིན་ལེགས་པར་རབ་རྒྱ་གནས། །རྡོ་རྗེ་འོད་མཐའ་གང་ཞིག་བ། །བཞི་པ་དེ་
ནི་ཡིད་འོང་བ། །བསམ་བ་བརྟན་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིས། །རྡོ་རྗེ་ཞེས་ནི་ཡོངས་སུ་
གསལ། །ལྷ་པ་རིན་ཆེན་འོད་ཅེས་བྱ། །དབང་བསྐྱར་བ་ནི་རབ་རྒྱ་གནས། །བྱག་
པ་པར་འཆང་ཞེས་བྱ། །པད་བཞིན་རབ་རྒྱ་རྣམ་པར་སྤང་། །རང་གཞན་སྤྲིན་
པའི་ཆོས་ཉིད་དག །བདག་གི་མེད་ཅིང་བཟུང་དུ་མེད། །བདུན་པ་ལས་ཀྱི་ས་

ཞེས་བྱ། །སངས་རྒྱས་འཕྱིན་ལས་མཛད་པ་ཆེ། །བརྒྱད་པ་དཔེ་མེད་པ་ཞེས་
 བྱ། །དཔེ་ནི་དེ་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། །དགུ་པ་དཔེ་དང་བྲལ་ཞེས་བྱ། །དཔེ་རྣམས་
 ཐམས་ཅད་རབ་རྩ་འདུག །བརྒྱ་པ་ཤེས་རབ་འོད་ཅེས་བྱ། །སངས་རྒྱས་ས་ནི་
 སྒྲ་ན་མེད། །བརྒྱ་གཅིག་ཀྱན་མཁུན་ཉིད་ཅེས་བྱ། །ས་ཆེན་པོ་ནི་འོད་གསལ་
 བ། །བརྒྱ་གཉིས་སོ་སོ་བདག་རིག་པ། །རྣལ་འབྱོར་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་རྫོགས་
 ཉིད། །ཅེས་པ་ལྟར། ཀྱན་རྩ་འོད་དང་། བདུད་རྩ་འོད་དང་། རྣམ་མཁའ་འོད་དང་།
 རྫོ་རྫོ་འོད་དང་། རིན་ཆེན་འོད་དང་། བརྗོ་འོད་དང་། ལས་ཀྱི་འོད་དང་། དཔེ་
 མེད་པ་དང་། དཔེ་བྲལ་དང་། ཤེས་རབ་འོད་དང་། ཀྱན་མཁུན་པ་དང་། སོ་སོར་
 བདག་རིག་པའི་ས་སྟེ་བརྒྱ་གཉིས་གསུངས་པ་ཡང་མོས་སྦྱོད་ནས་ཀྱན་རྩ་འོད་
 ཀྱི་བར་བརྒྱ་གཉིས་ལ་སྦྱར་བར་གསུངས་ཏེ། སྤྱི་ཤོར་ཀྱན་གསལ་ལས། ཀྱན་
 རྩ་འོད་ཀྱི་ས་ཆེན་པོ། །ཞེས་དེ་ལས་དང་པོར་བྱས་ནས། བརྒྱ་གཉིས་སོ་སོ་
 བདག་རིག་པ། །རྣལ་འབྱོར་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་རྫོགས་ཉིད། །ཅེས་ས་བརྒྱ་གཉིས་
 པའི་བར་དུ་གསུངས་པ་ཡང་། བཤ་ཆེན་མཁས་པས་ས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་འཆད་
 ཚུལ་ལྟར་བྱས་ན་ལེགས་པར་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ས་བརྒྱ་གསུམ་
 དུ་འཛོག་ཚུལ་ལ་སྦྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་སའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། འཕགས་
 པ་ཁོ་ནའི་སའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་སུ་བཤད་དེ།

དང་པོ་(སྦྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་སའི་དབང་དུ་བྱས་པ་)ནི། སོ་སྦྱེའི་ས་ལ་ལས་དང་པོ་
 པའི་ས་དང་། མོས་སྦྱོད་ཀྱི་ས་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་རབ་དགའ་ས་

གསུམ་པར་བཞག་པ་ནས་ཀུན་ཏུ་འོད་ས་བཅུ་གསུམ་པར་འཛོག་པར་འདོད་
དེ། མན་སྟེ་ལས། དེ་ལྟར་ན་ས་བཅུ་གཅིག་རྣམས་ཏེ། མོས་བ་སྟོད་པའི་ས་
དང་ལྷན་ཅིག་བཅུ་གཉིས་དང་། ལས་དང་པོ་བའི་ས་དང་ལྷན་ཅིག་བཅུ་གསུམ་
རྣམས་སོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ (འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་སའི་དབང་དུ་བྱས་པ་)ནི། མངོན་བརྗོད་ལྷ་མ་ལས། ས་
ནི་བཅུ་གཉིས་བདག་ཉིད་དེ། རྫོ་རྗེ་ས་ནི་བཅུ་གསུམ་པ། རབ་ཏུ་དགའ་དང་
འི་མ་མེད། འོད་བྱེད་པ་དང་འོད་འཕྲོ་བ། སྦྱང་དགའ་བ་དང་མངོན་གྱུར་
ཉིད། རིང་དུ་སོང་དང་མི་གཡོ་བ། འཕགས་པའི་ལྷོ་གྲོས་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན། གཟུགས་
མེད་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ལྷན། རྡོ་ལྟར་ས་ནི་བཅུ་གཉིས་པོ། ཞེས་འཕགས་པ་སྟོབ་
པའི་ས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འབྲས་བུའི་ས་རྫོ་རྗེ་འཛོམ་པ་དང་བཅུ་གསུམ་
མངོན་ལ། ཁྲོ་བོ་གཏུམ་ཆེན་པོའི་རིམ་པར་བྱེ་བ་བཅུ་གསུམ་པ་ལས་ཀྱང་། ས་
ནི་བཅུ་གསུམ་དབང་ལྷག་ཏུ། རྡོ་རྗེ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་གྱུར། ས་ནི་རབ་དགའ་
ཞེས་བྱ་དང་། འི་མེད་དེ་བཞེན་འོད་བྱེད་དང་། འོད་འཕྲོ་བ་དང་སྦྱང་དགའ་
བ། མངོན་གྱུར་རིང་སོང་མི་གཡོ་བ། འཕགས་པའི་ལྷོ་གྲོས་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན། ཀུན་
ཏུ་འོད་དང་དེ་བཞེན་དུ། དཔེ་མེད་པ་དང་ཡེ་ཤེས་སྦྱན། བཅུ་གསུམ་ཞེས་བྱ་
འདི་རྣམས་སོ། །ཞེས་སོ། རྡོ་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ནི་ས་བཅུ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་
དང་། དཔེ་མེད་པའམ་གཟུགས་མེད་པ་ཞེས་བ་ནི་བཅུ་པ་དེའི་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་
དང་། ཡེ་ཤེས་ལྷན་ནི་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། མན་

དག་སྟེ་མ་ལས། ཡང་ན་བྱ་བ་ར་གྱི་ལམ་གྱི་རོ་བོ་དཔེ་མེད་པའི་ས་དང་སྟན་
 ཅིག་བཅུ་གཉིས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་
 ཡེ་ཤེས་ལྷན་པའི་ས་དང་སྟན་ཅིག་བཅུ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་
 དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ལས། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་གང་བརྟེན་པ། །སར་གྱུར་
 དེ་ནི་བཅུ་གསུམ་པ། །ཞེས་རིམ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ས་བཅུ་གསུམ་
 པར་བཞེད་པ་རྩེ་ལྷན་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་དོན་བཤད་ཚུལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། སྟོད་
 བསྐྱད་འགྲེལ་པ་ལས། །གང་ཆེ་ཐ་མའི་བྱོད་གྱུར་ནས། །བཅོད་དང་ཆོས་མཆོག་
 དབང་དུ་ནི། །རབ་འབྱིང་སྟོར་བ་བཅུ་གཉིས་ཏེ། །རབ་ཏུ་དགའ་བ་བཅུ་གསུམ་
 པའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཐོག་མའི་བསྐྱེད་རིམ་ནས་བཟུང་སྟེ་པ་མོ་མཐར་ཕྱིན་པའི་
 བར་གྱིས་སྟོར་ལམ་བྱོད་ཆུང་འབྱིང་ཆེ་གསུམ་དང་། ཅེ་མོ་ཆུང་འབྱིང་ཆེ་གསུམ་
 དང་། བཅོད་པ་ཆུང་དུ་སྟེ་བདུན་ཐོབ། རྩོགས་རིམ་གྱི་ལུས་དཔེན་རྟོག་བཞུས་
 དང་བཅས་པས་སྟོར་ལམ་བཅོད་པ་འབྱིང་དང་། དག་དཔེན་གྱིས་བཅོད་པ་ཆེན་
 པོ། སེམས་དཔེན་གྱི་ཆོས་མཆོག་ཆུང་དུ་དང་འབྱིང་། སྐྱེ་ལུས་གྱི་ཆོས་མཆོག་
 ཆེན་པོ་ཐོབ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་པ་ན། སྟོར་ལམ་གྱི་ས་བཅུ་གཉིས་ལ་
 བསྟོས་ཏེ་ས་བཅུ་གསུམ་རབ་དགའ་ཐོབ་པར་བཞེད་པ་མ་གཏོགས་འདིར་བསྟན་
 ས་བཅུ་གསུམ་པར་བཞག་པ་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལས། རབ་ཏུ་དགའ་ནས་ཆོས་
 གྱི་སྤྲིན། །གང་གི་རྩེས་ལ་ཐོབ་པ་རྣམས། །ཟུང་འཇུག་གིས་ནི་སྟོང་བར་བྱེད། །ཅེས་
 གསུངས་པས་སོ། །ཡང་ན་འབྲེལ་ཆོས་སྐྱུར་བའི་སྟོན་ལོན་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་
 སྟོན་འགྲོའི་ཆོགས་བསག་པ་ས་དང་པོ་མོས་སྟོད་སའི་འབྲེལ་ཆོས་ཀྱི་དོད་ཐུབ་

བ་ནས། སྤ་མོ་མཐར་ཕྱིན་པ་དགྲུ་བ་མི་གཡོ་བའི་དོད་ཐུབ། དབེན་པ་དང་པོ་
གཉིས་བརྩུ་བ་ཡེགས་པའི་སྒོ་གྲོས། སེམས་དབེན་བརྩུ་གཅིག་པ་ཆོས་སྒྲིན།
སྒྱུ་ལུས་ཀྱིས་བརྩུ་གཉིས་པ་དཔེ་མེད། འོད་གསལ་གྱིས་བརྩུ་གསུམ་པ་ཡེ་ཤེས་
ལྷན་གྱི་འབྲེལ་ཆོས་ཀྱི་དོད་ཐུབ་པར་བཞེད་དོ། །ས་བརྩུ་བཞིར་འཛོག་ཚུལ་ནི།
ཕྱག་ཆེན་ཐེག་ལེ་ལས། སྒོ་བ་དཔོན་དབང་ནི་བརྩུ་གཅིག་དགྲེ། །གསང་བའི་
དབང་ནི་བརྩུ་གཉིས་པ། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་བརྩུ་གསུམ་པ། །དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་
བརྩུ་བཞི་པའོ། །དབང་རེ་ལ་ནི་ས་རེ་སྟེ། །དེ་རྣམས་ས་ཡི་དབང་ཕྱག་བདག །ཅེས་
པ་ལྟར་ཆུ། ཅོད་པམ། རྩོ་རྩེ། རིལ་བུ། མིང་། སྒྲགས་དབང་། ལུང་བསྟན་དབྱགས་
དབྱུང་། རྩོ་རྩེ་བརྩུ་ལ་ཞུགས། སྦྱོད་པའི་བརྩུ་ལ་ཞུགས། རྩོ་རྩེ་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་
དབང་། རྩེས་གནད་གི་དབང་། གསང་དབང་། ཤེར་དབང་། དབང་བཞི་པ་ཆོག་
དབང་སྟེ་བརྩུ་བཞི་པོ། ས་དང་པོ་མོས་པ་སྦྱོད་པ། གཉིས་པ་རབ་དགའ་ནས།
བརྩུ་གསུམ་པ་ཡེ་ཤེས་ལྷན་གྱི་ས། བརྩུ་བཞི་པ་རྩོ་རྩེ་འཛོན་པའི་ས་དང་བཅས་
བརྩུ་བཞི་དང་སྦྱར་བར་གསུངས་ཏེ། རྩོར་སྒྲེང་ལས། དབང་བསྦྱར་རེ་རེ་ས་
རེའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་དབང་བཞི་ས་བརྩུ་བཞི་དང་སྦྱར་བར་གསུངས་ཀྱང་
སྦྱར་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན། ཞོང་མ་སྦྱས་ཀྱང་གསལ་བར་མ་མཛད་ཅིང་། སྦྱབས་
མཆོག་རྒྱལ་དབང་སྒོ་བཟང་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་དབང་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་
གསལ་དུ་དེ་ལ་རྒྱ་དབང་སོགས་བུམ་དབང་བརྩུ་གཅིག་མོས་སྦྱོད་ནས་བརྩུ་བ་
ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་གྱི་བར་དང་། དབང་གོང་མ་གསུམ་དཔེ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་
དང་རིམ་བཞིན་སྦྱར་དགོས་པ་ལས་དབང་དེ་དག་ཐོབ་པས་ས་དེ་དག་ཐོབ་པ་

དང་དོད་ཐུབ་པར་བཅི་ན་ནི་ཉ་ཅང་ཐལ་ཞིང་། བསྐྱོད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་ས་
 བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་དང་དོད་ཐུབ་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་གཞོད་ལ།
 ཡང་དབང་དེ་དང་དེས་ས་དེ་དང་དེ་ཐོབ་པའི་རྒྱས་པ་དང་བག་ཆགས་བཞག་
 པ་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་བཤད་དཀའ་ཞིང་། ཡང་དབང་བཅུ་བཞིའི་གངས་དང་ས་བཅུ་
 བཞིའི་གངས་གཉིས་མཚུངས་པ་ཅམ་སྒྲོར་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ནའང་ཉ་ཅང་གི་
 གོ་བ་ཆེ་བར་མི་སྣང་བས་དབང་དེ་དག་དང་ས་དེ་དག་སྒྲུར་བའི་དོན་གང་ཡིན་
 སྟམ་ན། རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས་འདྲ་ཆོས་རེའི་སྒོ་ནས་སྒྲུར་བར་གསུངས་
 པ་ལ་འདྲ་ཆོས་རིེ་ལྟར་ཡིན་མ་གསུངས་པས་གང་ཡིན་དུང་དཔྱད་དགོས་
 ཤིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ཅམ་ལས་འདི་ཡིན་ཞེས་ངོས་འཛིན་གསལ་བར་མ་
 གནང་ངོ་། །དེས་ན་དབང་དེ་དག་ཐོབ་པ་མང་དུ་སྒྲུར་ནའང་ས་དེ་དང་དེར་སྒྲུར་
 བའི་འདྲ་ཆོས་མ་ཤེས་ན་དེ་ཅམ་གྱིས་པན་པ་ཆེན་པོ་མི་འདུག་པས། འདྲ་ཆོས་
 རིེ་ལྟར་སྒྲུར་ཚུལ་ཞིག་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་སྒྲོང་བའི་སྒྲུབ་པའི་
 མཆོད་པའི་ཚུལ་དུ་རང་སྒོས་ཅི་ཅམ་རྒྱས་པ་ཞིག་བཟོད་ན། དེ་ཡང་མོས་སྦྱོད་
 ཀྱི་སའི་གནས་སྐབས་སུ་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་སྦྱེད་པའི་ཆེད་དུ་རང་གི་སས་བསྐྱུས་
 ཀྱི་མངོན་ཉིགས་རྣམས་མོས་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོད་ཅིང་བསྒྲོམ་པ་དང་མཚུངས་པར།
 མི་བསྦྱོད་པ་ཚུ་དབང་ནི་རྒྱལ་བ་གང་གི་རིགས་ཅན་ཡིན་པའི་རིགས་དེ་ལ་སྒྲིབ་
 པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་གི་སྒྲིབ་པ་སྒྲུང་ཞིང་སེམས་ལ་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་སྦྱེ་
 བར་མོས་པ་གཉིས་ཆོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གོང་མའི་ཉིགས་པ་སྦྱེ་བ་ལ་སྦྱར་བར་
 བྱེད་པ་གཉིས་མཚུངས་ཤིང་། ས་གཉིས་པ་རབ་དགའ་ནི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་

ལ་ཉེ་བར་བྱེད་ཅིང་སྤྱིན་པའི་ཕར་བྱིན་ཁྱད་ཐོན་པས་སེམས་ཅན་གྱི་འདོད་དགའི་
རེ་བ་སྐྱོང་བ་ལ་དགའ་བས་འཇུག་པ་དང་མཚུངས་པར། ཅོད་པན་གྱི་དབང་ནི་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷས་རིགས་བདག་འཛད་པའི་སློན་ནས་བྱང་ཚུབ་རུ་ཉེ་བར་
བྱེད་ཅིང་ཕྱོག་ཕྱོགས་སེར་སྣ་དག་པར་བྱས་པས་སྤྱིན་པ་རབ་རུ་གྱུར་ཉེ་བདེ་
དགའ་འཕེལ་བ་དང་ཆོས་མཚུངས། ས་གསུམ་པ་བྱི་མེད་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་
བ་དང་ཐེག་དམན་ཡིད་བྱེད་གྱི་ཚུལ་པའི་བྱི་མ་མེད་པ་དང་མཚུངས་པར། རྩོ་
རྩེའི་དབང་ནི་ལམ་དུས་གྱི་སྤང་ལྷང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སློན་ནས་འཆལ་ཚུལ་སོགས་
མི་མཐུན་པའི་བྱི་མ་རབ་རུ་བཅོམ་པ་དང་ཆོས་མཚུངས། ས་བཞི་པ་འོད་བྱེད་
ནི་རང་ཉིད་ཆོས་འཆོལ་བ་ལ་དོན་གཉེར་ཤིན་རུ་ཆེ་ཞིང་གཞན་ལ་ཆོས་ཚུལ་
བཞིན་སྟོན་པའི་བཟོད་པ་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་མཚུངས་པར། དེལ་བྱའི་
དབང་ནི་ཆོས་ཕྱང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་མཚོན་པས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་གྱི་ཚུལ་
ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་འབད་པ་དང་ཐུག་དོག་དག་པར་བྱས་པས་སེམས་ཅན་
རིས་སྤྱ་ཆད་པ་མེད་པ་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་དང་ཆོས་མཚུངས། ལྷ་པ་འོད་འཕྲོ་བ་
ནི། རྣམ་བུར་གྱི་ཆོས་ཀྱིས་རང་གི་རོ་སྐལ་གྱི་སྤྱིབ་པ་སྤེག་པ་དང་མཚུངས་པར།
མིང་གི་དབང་ནི་སྤྱིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་གྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིབ་པའི་བྱེད་ཤིང་བསྤེག་
ཉེ་དག་པའི་ཆ་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་ཆོས་མཚུངས། ས་རྩྭག་པ་སྤྱང་དགའ་བ་
ནི། སེམས་ཅན་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་གདུལ་བྱའི་ལོག་སྤྱིབ་བཟོད་དགའ་བ་
རྣམས་སྤྱོད་རུས་པ་དང་མཚུངས་པར། སྤགས་དབང་ནི་བྱང་ངེས་ཀྱི་སྤགས་
བཞུས་པའི་རུས་པ་ཐོབ་ནས་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་ཆར་གཙོད་རྩེས་འཛིན་གྱི་ལས་

རྣམས་རྒྱས་པ་དང་ཆོས་མཚུངས། བདུན་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
 བར་འབྱུང་བ་བསྐྱོམ་པས་འཁོར་བ་ལས་ལྷོག་སྟེ་མུང་འདས་ལ་མངོན་པར་
 རྟོགས་པར་གྱུར་པ་དང་མཚུངས་པར། ལུང་བསྟན་དབུགས་དབྱུང་གི་དབང་
 ནི་ཁམས་གསུམ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་རྒྱས་པ་ཁྱོད་ཡིན་
 པས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་དེ་ཉིད་རིག་པའི་སྟོན་ས་བྱུང་འཇུག་ལ་མངོན་
 དུ་རྟོགས་པར་གྱིས་ཤིག་པར་གདམས་པ་གཉིས་ཆོས་མཚུངས། ས་བརྒྱད་པ་
 རིང་སོང་ནི་ཡང་ཡང་འགོག་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་ཐབས་ཀྱི་རབ་རུ་གྱུར་པ་དང་
 མཚུངས་པར། རྟོ་རྟེ་བརྟུལ་ཞུགས་ནི་ཡེ་ཤེས་ལྡེའི་རང་བཞིན་གྱི་ཐབས་བདེ་
 བ་ཆེན་པོས་ཡུལ་སྟོང་བ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་བྲན་པར་བྱས་ནས་དེའི་རང་དུ་
 འཇུག་པ་དང་ཆོས་མཚུངས། ས་དགུ་པ་མི་གཡོ་བ་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་
 ཡང་བསྐྱུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པ་སྒྲ་ན་འབར་ཞིང་འཁོར་བར་མི་ལྷོག་པ་
 དང་མཚུངས་པར། སྟོད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ནི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྟོད་པ་འདོད་
 ཡོན་ལ་རྩི་ཅམ་སྟུང་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་རྒྱལ་བའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཐོབ་
 པ་ལས་རྟོགས་པའི་བྱོད་ཆེས་ཆེར་འབར་བ་དང་གཞན་གྱིས་སྟུང་ན་འཁོར་བར་
 ལུང་བའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་འཁོར་བའི་སྟུག་བསྐལ་ལས་ཐར་པའི་
 རྟོགས་སུ་ཤར་བས་བྱིར་མི་ལྷོག་པ་དང་ཆོས་མཚུངས། ས་བརྒྱུ་པ་ལེགས་པའི་
 སྒོ་སྒོས་ནི་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
 པ་ཐོབ་ཅིང་སྟོབས་ཀྱི་བྱུང་ལྷག་པར་ཐོན་པ་དང་མཚུངས་པར། རྟོ་རྟེ་སྟོབ་དཔོན་
 ཀྱི་དབང་ནི་དམ་ཆོག་གསུམ་བསྟེན་པས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བསྐྱུན་པ་ལ་

སྟོབས་ཀྱི་བྱད་ཐོབ་པ་དང་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་ལ་མངའ་བསྐྱར་
བས་ཆོས་ཚུལ་འཆད་པའི་དག་གི་ཡོན་ཏན་སྒྲ་ན་མེད་པ་དང་ཆོས་མཚུངས།
བཙུ་གཅིག་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ནི་ཆོས་ཆར་ཟབ་མོས་སེམས་ཅན་གྱི་དགེ་བའི་ལོ་
ཏོག་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་མཚུངས་པར། རེས་གནང་གི་དབང་ནི་ཆོས་བཤད་
པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ལ་སོགས་པའི་སློ་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་དགེ་བའི་ལོ་ཏོག་
བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཆོས་མཚུངས། །ས་བཙུ་གཉིས་པ་དཔེ་མེད་པ་ནི་མ་དེག་བག་
ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཡིད་ལུས་ཀྱི་རྒྱན་རྩེ་བཟང་
དུ་སོང་བ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པ་དང་མཚུངས་པར། གསང་དབང་ནི་ཕྱིན་
ཏུ་ཕྱ་བའི་རྒྱུད་སེམས་རོ་མོ་དབྱེར་མེད་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་
པ་དང་ཆོས་མཚུངས། ས་བཙུ་གསུམ་པ་ཡེ་ཤེས་ལྡན་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཁད་ཉེ་བ་དང་མཚུངས་པར། ཤེར་དབང་ནི་གཉུག་མའི་
སེམས་ཡེ་ཤེས་ལ་ཁད་ཉེ་བར་བྱེད་པ་དང་ཆོས་མཚུངས། བཙུ་བཞི་པ་རྩོ་རྩེ་
འཛིན་པའི་ས་ནི་སྤྱི་དག་པ་སྤྱི་མའི་སྤྱི་དང་ཐུགས་དག་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
གཉིས་དབྱེར་མེད་པ་དང་མཚུངས་པར། དབང་བཞི་པ་ཆོག་དབང་ནི་དབང་
གསུམ་པ་དཔེར་བྱས་ནས་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཆོག་གི་སློ་ནས་བསྟན་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་ཀྱི་ཟུང་འཇུག་ལ་གོ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་མཚུངས་
ཆོས་སུ་སྤྱར་བ་སྟེ། སྤྲགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། བྱམ་དབང་གཞུང་ཆུ་རྒྱན་བསྐྱར་
བ་ཡིས། །ཐ་མལ་སྤང་ཞེན་ལུས་ཀྱི་རྩི་མ་བཀྲས། །གསང་དབང་ཡེ་ཤེས་བདུད་
ཅི་མུངས་པ་ཡིས། །དག་གནས་རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་སྤྲགས་སུ་དག། །གསུམ་པ་ལྟན་

སྐྱེས་དགའ་བའི་ལྷགས་ཀྱི་ཡིས། །ཡིད་ཀྱི་སྐྱེས་བྱ་དོན་དམ་དབྱིངས་སུ་
 བངས། །བཞི་པ་རྩུང་འཇུག་དོན་ལ་ངོ་སྤྲོད་པས། །མཐར་ཐུག་སྐྱེལ་སའི་གནད་
 ལ་ཐེ་ཆོམ་བཅད། །དབང་བཞིའི་གནད་དོན་ཚུལ་བཞིན་ངེས་པ་ལས། །མཆོག་
 ཏུ་གྱུར་པའི་གདམས་པ་ཡོད་མིན་ཞེས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་དབང་
 བཅུ་བཞི་ས་བཅུ་བཞི་དང་འབྲ་ཆོས་སྤྱར་བའི་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་ན། ལམ་
 དུས་སུ་དབང་བཅུ་བཞི་པོས་སྤྲིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་གང་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་། འབྲས་
 སྐབས་སུ་ཐོབ་བྱའི་མཐར་ཐུག་གང་ཡིན་ངེས་པར་འགྱུར་བས། དབང་གི་ཁོངས་
 རས་ལམ་འབྲས་ཀྱི་དོན་འཆོལ་བ་ལ་གལ་ཆེ་ཤོས་སུ་སྤྲང་ངོ་། །ས་བཙེ་ལྷར་
 བྱེ་ཚུལ་ལ། སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་ན། །དང་པོ་མོས་སྤྱོད་ནས།
 བཅུ་གཅིག་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན། བཅུ་གཉིས་པ་མི་སློབ་པའི་ས་ལ་ཀུན་ཏུ་འོད་དང་།
 བཅུ་གསུམ་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྲང་བ་མཆེད་པའི་འོད། བཅུ་བཞི་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྲང་བ་ཐོབ་
 པའི་འོད། བཙེ་ལྷ་པ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཆད་མེད་པའི་འོད་ཀྱི་ས་དང་བཞིར་བྱེ་
 བས་བཙེ་ལྷ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཐེག་ལེ་ལས། གནས་ལ་སོགས་པ་དགའ་བའི་
 གནས། །ས་ཡི་སྤྱི་ཡིས་བརྗོད་པ་ཡིན། །མོས་པས་སྤྱོད་པས་ས་དང་པོ། གཉིས་
 པ་རབ་ཏུ་དགའ་བ། གསུམ་པ་རྩི་མ་མེད་པ། བཞི་པ་འོད་བྱེད་པ། ལྷ་པ་འོད་
 འཛོལ་བ། རྒྱག་པ་སྤྱང་དཀའ་བ། བདུན་པ་མདོན་དུ་གྱུར་བ། བརྒྱད་པ་རིང་དུ་
 སོང་བ། དགུ་པ་མི་གཡོ་བ། བཅུ་པ་ལེགས་པའི་སྒོ་གྲོས། དེ་རྣམས་ནི་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའོ། །ཀུན་ཏུ་འོད་
 ནི་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའོ། །ཀུན་ཏུ་སྤྲང་བ་མཆེད་པའི་

འོད་ནི། དཔལ་རྫོང་ཆེ་སེམས་དཔའ་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྤྱལ་པའི་སྤྱི་མཐོ། །ཀུན་
ཏུ་སྤང་བ་ཐོབ་པའི་འོད་ནི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱི་མཐོ། །བརྗོད་དུ་མེད་
པ་ཆད་མེད་པ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ས་སྟེ། ཞེས་སོ། །ཡང་འཕགས་པའི་སའི་
དབང་དུ་བྱས་ན། དང་པོ་རབ་དགའ་ནས། བཅུ་པ་ཆོས་སྤྱིན། བཅུ་གཅིག་པ་
སྤྱལ་སྤྱིའི་ས། བཅུ་གཉིས་པ་ལོངས་སྤྱིའི་ས། བཅུ་གསུམ་པ་ཆོས་སྤྱིའི་ས། བཅུ་
བཞི་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ས། བཙུ་ལྷ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཏྲག་
ཏུ་སྤྱལ་བ་ཡི་ནི་སྤྱེས། །ས་ནི་བཅུ་གཅི་པ་རུ་བླ། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྤྱེས་
བཅུ་གཉིས་པ། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ནི་བཅུ་གསུམ་པོ། །བདེ་བ་ཆེན་པོའི་བཅུ་བཞི་
པ། །གང་ཞིག་བཙུ་ལྷ་ཡེ་ནི་ས། །དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་ས་ཞེས་བྱ། །བཅུ་དྲུག་པ་ནི་
བརྟགས་པ་མིན། །ཞེས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་སོ་སོར་བྱེ་བ་ནི། སྤྱི་ཐོག་ཀུན་གསལ་ལས། བདག་ཉིད་
ཆེན་པོ་སེམྱེ་བཟང་པོས། ས་བཅུ་པ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་
ཁོ་ནར་བརྗོད་པར་བྱའི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་མ་ཡིན་
ན། །ཞེས་འབྲུང་བའི་བྱེད། ཞེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་བྱེ་བ་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་
ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་དེ་དང་འབྲེ། མན་སྟེ་ལས་ཀྱང་བྱང་དེ་བཞིན་དུ་
བྱེད། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ས་བཅུ་དྲུག་ནི། གོང་གི་རབ་དགའ་ནས་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་སའི་བར་བཙུ་ལྷའི་ཐོག་མར་མོས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་བགྲངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྫོང་གསང་
པའི་དགའ་འགྲེལ་ལས། མོས་པ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་དང་ཡང་སྤྱོད་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད། འོ་ན་བཅུ་དྲུག་པ་ནི་བརྟགས་པ་མིན། །ཞེས་པ་

གང་ཡིན་སྟེ་ལྷན་པ་ལྟ་བུ་ལས་མང་བ་མི་བྱེད་ཅེས་པའི་
 དོན་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ལོ་ལྷན་གྲུབ་གསལ་ལས། ཡེ་ཤེས་ཐེག་ལའི་འགྲེལ་བ་ལས་
 གྲངས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཤད་པས། ལུགས་འདི་ལ་ས་བཙུ་ལས་མང་བ་མི་བྱེད་
 པ་མིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །མོས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་ནི་སྤྱོད་ལས་དོན་སོགས་བཞི་ལ་འགྲེལ་
 པས་བཤད་པས་སོ་སྤྱོད་ས་དང་། བར་བ་བཅུ་ནི་སྤྱོད་བ་ལས་གསལ་པའི་ས་དང་།
 བྱི་མ་རྣམས་སངས་འཕགས་ཁོ་ནའི་ས་ཡིན་ལ། བྱི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་
 དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཆོས་སྤྱོད་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ནི་རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོད་
 བཅུ་ལོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུད་དང་དགོངས་འགྲེལ་རྣམས་ལས་སའི་གངས་མི་འབྲུ་བ་མང་
 སོ་གསུངས་པ་ནི། སོ་སྤྱོད་དང་འཕགས་པ་སྤྱོད་བ་དང་མི་སྤྱོད་པའི་ས་ལ་དབྱེ་
 བ་བྱེ་ཚུལ་མི་འབྲུ་བ་མ་གཏོགས་པན་ཚུན་འགལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སོ་
 སྤྱོད་ས་ལ་ལས་དང་སོ་བ་དང་། མོས་སྤྱོད་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་དེའི་སྤྱོད་དུ་སྤྱོད་
 པའི་ས་བཅུ་འབྲས་བུའི་ས་དང་བཅས་མན་ངག་སྟེ་མའི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ།
 སྤྱོད་པའི་ས་དང་སོ་དབྱེ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་ས་བཅུ་པ་ལ། བཅུ་པ་ཅེས་དང་།
 རྒྱུད་བར་གྱི་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་གསུམ་དུ་བྱེ་བ། མངོན་བརྗོད་དང་
 སྤྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན། མི་སྤྱོད་པའི་ས་ལ་སྤྱོད་གསུམ་བདེ་བ་ཆེན་
 སོ་དང་བཞིན་བྱེ་བའོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་དང་ལྷན་བྱེ་བ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཐེག་ལའི་
 དགོངས་པའོ། །དེས་ན་ལུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་དེར་ས་བཅུར་བྱེ་བ་ནས་བཅུ་དྲུག་
 ཏུ་བྱེ་བ་རྣམས་སྤྱོད་པས་སམ་ལྟོག་ཆའི་སྤྱོད་ནས་འབྱེད་པ་ཡིན་པས། བར་བྱེན་
 ཐེག་པ་ནས་བཤད་པའི་སོ་སྤྱོད་ས་དང་། སྤྱོད་པའི་ས་བཅུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་

ཀུན་ཏུ་འོད་རྣམས་ལས་ཐ་དད་གཞན་དུ་ནམ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་(རོན་བསྐྱས་ཏེ་བསྐྱན་པ་)ལ་གཉིས། རྒྱའི་ས་བཤད་པ་དང་། འབྲས་
བྱའི་ས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(རྒྱའི་ས་བཤད་པ་)ལ། མཚན་ཉིད། སྤྱ་བཤད། དབྱེ་
བ། རྟོགས་བྱ་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་གོང་མར་འཕོས་ཚུལ་དང་བཞི། དང་པོ་
(མཚན་ཉིད་)ནི། ཐབས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་བྱང་
སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐག་མེད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་དེ། འདིར་བསྐྱན་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སའི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་(སྤྱ་བཤད་)ནི། སས་རྒྱ་བ་བཅུད་དང་མི་རྒྱ་བ་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་
ཀྱི་གཞི་རྟེན་བྱེད་པ་བཞིན་གདུལ་བྱ་རང་གི་རྒྱད་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་སྟོང་བ་དང་ཡོན་
ཏན་སྐྱེ་བའི་རྟེན་དུ་འགྱུར་བས་ན་ས་ཞེས་བརྗོད་པའོ། །

གསུམ་པ་(དབྱེ་བ་)ནི། འདིར་བསྐྱན་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ས་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་དང་། དཔེ་
མེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལྷན་ཀྱི་ས་དང་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་བྱེ་
བ་ཡང་ཐབས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སོ་སོ་ལ་ས་
སོ་སོར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཐེག་ལེ་ལས། དེ་ཀུན་དགའ་བའི་བྱེ་བྲག་
ལ། །སར་ནི་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

བཞི་པ་(རྟོགས་བྱ་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་གོང་མར་འཕོས་ཚུལ་)ནི། བར་བྱིན་ཐེག་པའི་ལམ་ལ་

ལྷགས་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་ལ། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་རྒྱབས་ཆེ་
 བའི་སྦྱོད་པ་རྣམས་དང་། གཞུགས་སྤྱི་ཉར་ལེན་གྱི་རྒྱར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་
 གྱི་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པས་སློབ་གཉིས་སྦྱོར་བ་ལ་རྒྱས་མཐུ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
 བར་ཡོད་ཀྱང་། ཉོན་སློབ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྦྱོར་བ་ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་བར་
 དུ་མི་འོངས་ལ། དེ་ཡང་གཞུགས་སྤྱི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་དང་ཆོས་སྤྱི་ཉར་ལེན་
 གྱི་རྒྱ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་ཆོགས་པ་མེད་ཅིང་ལྷན་སྦྲེས་གྱི་བདེ་བས་སྦྱོར་ཉིད་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །འདིར་ནི་དབེན་པ་
 གསུམ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་སྤྱོད་མའི་སྤྱོད་ཡིས་བསྐྱལ་ཆེན་གངས་
 མེད་གསུམ་གྱི་བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་གྱི་དོད་ཐུབ་ཅིང་གོ་ཡང་ཆོད་པ་དང་།
 གཞུགས་སྤྱི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་དངོས་སུ་འདྲེན་རྒྱས་ཤིང་། དེ་ཉིད་བསམ་གཏན་
 གཉིས་གྱིས་འོད་གསལ་དུ་ཡང་ཡང་བརྟག་པ་ལས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་
 དུ་བྱས་པ་ན། སྤྱོད་ཡིས་གང་ལས་བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྒྱུད་འོད་ཟེར་ལྷ་པའི་རིགས་
 འདྲ་བྱི་མ་དེ་ཉིད་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱི་བཞོན་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ཞིང་། འོད་
 གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སེམས་དེ་ཉིད་ཆོས་སྤྱི་རིགས་འདྲའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པས། འོད་གསལ་གྱི་སེམས་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་དེའི་བཞོན་
 པར་གྱུར་པའི་རྒྱུད་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ན། ཆོས་གཞུགས་གྱི་སྤྱི་ཉར་
 ལེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཆོགས་པ་ཡོད་
 པའི་གནད་གྱིས་ཆོགས་གསོག་པ་དང་སློབ་པ་སྦྱོར་བ་ལ་ལམ་གང་གིས་ཀྱང་
 འགྲན་ཆེ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རང་ལམ་ལ་བསྐྱགས་པ་བརྟོད་པ་ཅན་མ་

ཡིན་པར་དོན་དངོས་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་ས་ཐོན་དང་བཅས་སྔོང་བ་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་པ་
ཐེག་པ་སྦྱིའི་ལུགས་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པས་པར་བྱིན་ཐེག་པའི་བསྐྱེས་
པ་བྱངས་མེད་གསུམ་དུ་བསགས་པའི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ། འདིར་
སྟིགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་མུང་གཅིག་གམ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་སྟོང་པོའི་སྟོན་བརྒྱད་
ཀྱི་གདམས་པའི་སྐལ་བཟང་ཐོབ་ན་ལོ་བཙུ་གཉིས་ཀྱིས་ཟུང་འཇུག་རྗེ་རྗེ་འཆང་
གི་གོ་འཕང་ཐོབ་རུས་པས་དུས་ཤིན་ཏུ་མུང་བར་ཆོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་བསགས་རུས་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཉིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་
ལ་འཕགས་པའི་ས་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་སོ་སྒྱེ་དང་འཕགས་པའི་ལམ་གཉིས་
སུ་འབྱེད་པ་པར་བྱིན་ཐེག་པ་དང་མཆུངས་ཤིང་། སོ་སྒྱེའི་ལམ་ལ་ཆོགས་ལམ་
དང་སྔོར་ལམ་གཉིས་ཡོད་པས་ལམ་ཐུན་མོང་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་བསྐྱོམས་སྟོབས་
ཀྱིས་ཆུང་རྒྱ་ཁྲིར་བཙུད་པ་ཐེམ་པས་སྟོང་བ་དངོས་སུ་འབྲེན་མི་རུས་པ་དེ་བྱིད་
ཆོགས་ལམ་དང་། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་མ་རྟོགས་པའི་སྐྱེ་ལུས་ཚུན་ཆད་སྔོར་ལམ་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ལོ། །མ་དག་པའི་
སྐྱེ་ལུས་པ་དེ་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱད་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟིག་རྒྱ་ནས་འོད་
གསལ་གྱི་བར་གྱི་རྟགས་རྣམས་ཤར། འོད་གསལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། སྐྱེ་ལུས་འོག་མ་འགག་པ། ས་དང་
པོར་འཕོས་པ་དུས་མཉམ་ལོ། །དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རིམ་པ་མཉམ་གཞག་

མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས། མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས་སོགས་ལས་བཤད་
 བའི་ཉོན་སྤྱིབ་དང་ཐལ་འགྱུར་པའི་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ནམས་དང་། ལྷགས་
 འདི་བས་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱིབ་པ་ཐ་མལ་གྱི་ཞེན་པ་སོགས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱས་
 ཉེ་སྤོང་། འོད་གསལ་ལས་ལྷང་བར་ཚུམ་པ་ན་རྒྱང་ཅུང་ཟད་གཡོས་ཉེ་ལྷགས་
 ལྷོག་གི་ཉེར་ཐོབ་བྱུབ་པ་དང་། ཉོན་སྤྱིབ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ནམ་
 གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པའོ། །དེ་ནས་ཉེར་ཐོབ་ནས་སྤྱིག་རྒྱུའི་བར་གྱི་ཉགས་ནམས་
 ལྷགས་ལྷོག་ཏུ་ཤར་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ལང་ངོ། །དེ་ལྟར་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་
 གྱི་འོད་གསལ་གྱིས་ཉོན་སྤྱིབ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་དུ་སྤངས་པ་རྗེ་ལྷ་བ་བཞིན་
 དུ་སློབ་པ་མཐའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་
 བ་ས་བོན་དང་བཅས་ཅིག་ཆར་དུ་སྤང་དགོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤང་བྱ་སྤྱིབ་པའི་
 སྒོ་ནས་སྒོམ་ལམ་ས་དགྲའི་ཆུ་གཞག་མི་འོང་ཡང་། སྤྱིབ་པ་སྤོང་པའི་ལྷན་
 ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་དགོས་
 བས་ཆོགས་དེ་ལ་རྒྱང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་གསུམ་དུ་བྱེ་
 བས་ཆོགས་སྒྲོར་དགྲུ་ལ་སྒོམ་ལམ་ས་དགྲའི་ཆུ་གཞག་མཛད་པ་ཡིན། དེ་
 ཡང་ནག་འགོས་སུ་བཤད་ན། སྤངས་པ་བྱུང་འཇུག་པ་དེ་སྤང་ཡང་སྤོང་ཉིད་ལ་
 མཉམ་པར་བཞག་པའི་འོད་གསལ་ལྷན་ཅིག་སྤྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་གྱུར་
 བ་དེའི་ཆེ་རྒྱགས་པ་བྱུང་འཇུག་གཙོ་བོ་ཐོབ་པ་དང་། ས་གཉིས་པར་འཕོས་པ་
 དུས་མཉམ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲའི་བྱུང་འཇུག་པ་དེ། རིམ་ལྡེ་ལས། བྱུང་འཇུག་ཉིད་
 འཛིན་ལ་གནས་པ། །སྤང་ཞིང་ཅི་ལའང་མི་སློབ་པོ། །ཞེས་སྤར་མ་བསྐབ་པའི་

ལམ་གཞན་ཞིག་གསར་དུ་བསྐྱབ་རྒྱ་མེད་ཀྱང་། བསྐྱབས་ཐེན་པ་རྣམས་གོམས་
བར་བྱས་ཏེ་ཆོགས་གཉིས་སྤྱད་པ་ལ་ཡང་ཡང་བཙོན་དགོས་པས། རྟོགས་པ་
རྩུང་འདུག་པ་དེ་རགས་པའི་ལུས་རྟེན་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་གནས་ཏེ། བསམ་
གཏན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱད་རིམ་སོགས་ཡང་ཡང་བསྐྱོམས་པས་འོད་གསལ་མངོན་
དུ་བྱས་ནས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱུད་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་
ས་གསུམ་པར་འཕོས། ལྷགས་ལྡོག་གི་རྟགས་རྣམས་ཤར་ཏེ་རྗེས་ཐོབ་དུ་ལང་
ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐར་ཡང་མཉམ་རྗེས་ཀྱི་དགེ་སྦྱོར་ལ་ཡང་ཡང་འབད་པས་
ཆོགས་རྒྱུད་དུ་འབྲིང་རྫོགས་པ་དང་ས་བཞི་པར་འཕོས། ཆོགས་རྒྱུད་དུ་
ཆེན་པོ་རྫོགས་པས་ས་ལྔ་པ། ཆོགས་འབྲིང་གི་རྒྱུད་དུས་ས་དྲུག་པ། ཆོགས་
འབྲིང་གི་འབྲིང་རྫོགས་པས་ས་བདུན་པ། ཆོགས་འབྲིང་གི་ཆེན་པོས་ས་བརྒྱད་
པ། ཆོགས་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་དུས་ས་དགུ་པ། ཆོགས་ཆེན་པོའི་འབྲིང་རྫོགས་པས་
ས་བརྒྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ཐོབ། ཆོགས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
དང་ས་བརྒྱ་གཅིག་པ་བརྒྱ་པའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་དཔེ་མེད་ཀྱི་སར་འཕོས་ཏེ་
ལྷགས་ལྡོག་གི་རྟགས་རྣམས་ཤར་ནས་རྗེས་ཐོབ་དུ་བཞེངས་པའོ། །དེ་འབྲའི་
རྩུང་འདུག་པ་དེ་ཆོགས་གཉིས་ལེགས་པར་མཐར་ཕྱིན་པའི་མཐུ་ལས་སློབ་པ་
མཐའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་འགྱུར་པ་ལ་སོགས་དབྱུང་བ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཆེ་
སྦྱོད་པ་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་རྩྭ་བ་དྲུག་ཚུན་ཆད་ལ་བསྐྱབས་པས་འབྲས་བུ་
འགྱུར་པའི་མཚན་མ་མཐོང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་ཐོ་རངས་ཀྱི་དུས་སུ་སྤྱི་ནང་
གི་མངོན་པར་བྱང་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་སློབ་པ་མཐའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་

མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ས་བཅུ་གཉིས་པ་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ཡེ་ཤེས་ལྡན་གྱི་སར་འཕོས་ཏེ། འོད་གསལ་དེའི་སྐད་ཅིག་དང་པོས་ཤེས་
སྒྲིབ་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་བའི་དངོས་གཉེན་བྱས་ཏེ་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(འབྲས་བུའི་ས་བཤད་པ་)ལ། མཆན་ཉིད། སྤྲ་བཤད་གཉིས་སོ། །དང་པོ་
(མཆན་ཉིད་)ནི། སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ཟག་མེད་མཐར་
ཐུག་གི་ཡེ་ཤེས་དེ། རྩ་རྩེ་འཛིན་པའི་སའི་མཆན་ཉིད། དེ་དང་། །ཀུན་ཏུ་འོད་
གྱི་ས་དང་། མི་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་རྣམས་དོན་གཅིག་གོ། །

གཉིས་པ་(སྤྲ་བཤད་)ནི། ལྡན་སྤྲེས་ཀྱི་བདེ་སྤོང་དབྱེར་མེད་པའི་ངེས་དོན་གྱི་
རྩ་རྩེ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་དབྱིངས་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་རྩང་ཟད་ཀྱང་
མ་གཡོ་བར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤྲུལ་པའི་སྤྲ་འབྲུལ་སྤྲ་ཆོགས་རོལ་བའི་རྟེན་
མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྤྲས་པ། གཞན་ལ་མེད་པའི་བྱང་ཆོས་ལྡན་སྤྲེས་ཀྱིས། །ཐབས་ཀྱིས་རྟེན་
འབྱུང་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་ལས། །མངོན་ཐོབ་ཡོན་ཏན་མཐུ་ཡི་དགའ་བ་
ཡི། །བྱེ་བྲག་ལ་ནི་ས་ཞེས་རབ་ཏུ་གྲགས། །དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་བྱང་ཞུགས་ཡེ་
ཤེས་ཉིད། །མ་ལུས་ཆོགས་ཀྱི་གྲོགས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས། །མཐར་ཐུག་སྤྲེས་
སའི་གནས་སུ་སྐད་ཅིག་ལ། །སྤྲོད་པའི་ཐབས་ཚུལ་འདི་གོ་ཨེ་མ་མཆར། །ཞེས་
པ་ནི་ངལ་གསོས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་(བསྐྱོད་བྱེད་ལམ་གྱི་རིམ་པ་)ལ་གསུམ། རིམ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་གོ་རིམ་
རིམ་པའི་ཚུལ། གོ་རིམ་ཅན་གྱི་རིམ་གཉིས་བསྐྱོམ་ཚུལ་དངོས། བོགས་འབྲེན་
པའི་ཐབས་སྦྱོང་བ་བྱ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(རིམ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་གོ་རིམ་རིམ་པའི་ཚུལ་)ནི།
བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུད་དབྱ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་
མ་བྱུང་ཞིང་རང་འབྲས་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྒྱུད་སློན་བྱེད་གང་ཞིག་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་
གསུམ་པོ་ཅི་རིགས་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་སྒྲོས་གསལ་དུ་བརྟགས་ནས་བསྐྱོམ་
པའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན། །དེ་དང་བཙུངས་པའི་རྣལ་
འབྱོར། བརྟགས་པའི་རྣལ་འབྱོར། རིམ་པ་དང་པོའི་རྣལ་འབྱོར། སློན་བྱེད་ཀྱི་
རྣལ་འབྱོར་རྣམས་དོན་གཅིག་ བསྐྱེད་རིམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཙུངས་མཁམ་
བརྟགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དབྱངས་གསལ་གྱི་
ཡི་གེ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཆེ་ཉི་དང་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་དང་ཕྱག་མཆན་སོགས་
ཀྱི་ཐབས་ལས་རང་ཉིད་སྒྲིའི་སྐྱར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་སྒྲོས་བཙུངས་ནས་བསྐྱེད་
ཅིང་རྟོག་པས་བརྟགས་པ་ཙམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར།
དེ་ཆོས་ཅན། རིམ་པ་དང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སྐགས་
ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་སྐོ་དང་པོ་ནས་རགས་པ་དང་ཕྱ་བའི་རྣམ་པའི་(པ)རིམ་གྱིས་
བསྐྱོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ལ་སློན་བྱེད་ཀྱི་རིམ་པ་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། རང་འབྲས་སྐོལ་བྱེད་ཀྱི་
རིམ་པ་ཡོངས་སུ་སློན་ཅིང་རྒྱུད་དག་པར་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་
བརྗོད་པའི་བྱིར། རིམ་པ་དང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ཞེས་

པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤྱི་ལི་བར་དོ་གསུམ་དང་ནམ་པ་མཐུན་པར་སྤྲུགས་དང་
 མཚན་མ་པ་(ལ་)སོགས་པའི་རིམ་གྱིས་སྤྱི་གསུམ་གྱི་ལྟའི་ནལ་འབྱོར་དུ་བསྐྱེད་
 བས་བསྐྱོམ་པའི་རིམ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། བསྐྱོམས་སྟོབས་
 གྱིས་རྒྱུད་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་རྩུང་བའི་སྟོབ་པའི་
 རྒྱུད་གྱི་ནལ་འབྱོར་དེ། རྫོགས་རིམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་མ་བཅས་པའི་ནལ་
 འབྱོར། མ་བརྟགས་པའི་ནལ་འབྱོར། རིམ་པ་གཉིས་པའི་ནལ་འབྱོར། གྲོལ་བྱེད་
 གྱི་རིམ་པ་ནམས་དོན་གཅིག་ རྫོགས་རིམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མ་བཅས་པའམ་
 མ་བརྟགས་པའི་ནལ་འབྱོར་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དབྱངས་གསལ་གྱི་
 ཡི་གེ་དང་རྒྱ་ཉི་མོགས་གྱིས་མཚན་པའི་དོན་སྟོས་བཅས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་
 ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་ལས་སུ་རུང་བའི་མཐུས་རྒྱུད་སེམས་ཅམ་ལས་བྱུབ་ཅིང་སྟོས་
 མ་བརྟགས་པའི་ལྟའི་སྤྱར་རྫོགས་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
 རིམ་པ་གཉིས་པའི་ནལ་འབྱོར་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བསྐྱེད་རིམ་ཐ་རགས་
 གྱི་ནམ་པ་མཐར་བྱིན་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་པར་བསྐྱོམ་པའི་ནལ་འབྱོར་ཡིན་པས་
 དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། རིམ་པ་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྫོགས་པའི་རིམ་
 པ་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་བྱུབ་ཅམ་ནས་རྫོགས་པའི་ལུས་གྱི་ཅ་རྒྱུད་
 ཐིག་ལེ་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་ནས་བསྐྱོམ་པའི་ནལ་འབྱོར་གྱི་རིམ་པ་ཡིན་པས་དེ་
 ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། གྲོལ་བྱེད་གྱི་རིམ་པ་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་དེ། གྲོལ་བ་མཐར་བྱིན་པའི་འབྲས་བུ་སྟེར་བར་བྱེད་པའི་རིམ་པ་ཡིན་པས་
 དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ནལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་གྱི་ལམ་ནམས་

རིམ་བ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐོབ་བྱ་ལ་གནས་སྐབས་
དང་མཐར་ཐུག་གི་དངོས་བྱུང་གཉིས་ཡོད་པས་དང་པོ་སྐྱབ་བྱེད་སྦྱོར་བ་བཞིའི་
རིམ་གྱིས་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་མཉེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཕྱི་མ་སྐྱབ་བྱེད་ཡན་ལག་
རྒྱག་གིས་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་རྫོགས་པར་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་ལམ་རིམ་བ་
གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདུས་བ་ཕྱི་མ་ལས། ཐུན་མོང་མཆོག་གི་དབྱེ་
བ་ཡིས། །བསྟེན་བ་རྣམ་བ་གཉིས་སུ་འདོད། །ཐུན་མོང་བ་ནི་དོ་རྩེ་བཞི། །མཆོག་
ནི་ཡན་ལག་རྒྱག་གིས་སོ། །ཞེས་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་
པ། །རིམ་བ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་གནས། །བསྐྱེད་བ་ཡི་ནི་རིམ་བ་དང་། །རྫོགས་
བ་ཡི་ནི་རིམ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀྱི་
གོ་རིམ་རྩེ་ལྷར་ངེས་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་སློན་པར་བྱས་པའི་རྒྱུད་ལ་
རྫོགས་རིམ་སྐྱེ་བར་བྱས་ཀྱི་དེས་མ་སློན་ན་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཆ་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་ཡང་
ལམ་བསྐྱོད་བྱས་པའི་རྫོགས་རིམ་མཚན་ཉིད་ཆང་བ་གཏན་ནས་མི་སྐྱེ་བས་ཐོག་
མར་བསྐྱེད་རིམ་དང་དེ་ནས་རྫོགས་རིམ་སྒོམ་བ་སྟེ་གོ་རིམ་དེ་ལྷར་ངེས་པའི་
ཕྱིར། སྦྱོད་བསྐྱས་ལས། སེམས་ཅན་དང་པོའི་ལས་ཅན་རྣམས། །དམ་པའི་དོན་
ལ་འདྲུག་པ་ལ། །ཐབས་འདི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །སྐྱས་ཀྱི་རིམ་བ་
ལྟ་བུར་བཞག། །ཅེས་དང་། རིམ་ལྔ་ལས། བསྐྱེད་པའི་རིམ་ལ་ལེགས་གནས་
ཤིང་། །རྫོགས་པའི་རིམ་བ་འདོད་རྣམས་ལ། །ཐབས་འདི་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས། །སྐྱས་ཀྱི་རིམ་བ་ལྟ་བུར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་བསྐྱེད་
རིམ་ཁོ་ན་དང་པོར་བསྒོམ་སྟེ་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་རྫོགས་རིམ་ཁོ་ན་བསྒོམ་བ་ཡིན་

ནམ་ལྷ་ན། སྲོད་བསྐྱུས་ལས། གང་གི་ཆེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཐེག་པའི་བསམ་
 པ་ལ་ལོབས་པར་གྱུར་བ་དེའི་ཆེ་ཐེག་པ་གསར་བ་དྲན་པ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་གྱིས་སློབ་པོ། །གང་གི་ཆེ་ཐེག་པ་གསར་ལ་དྲན་པ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་ལ་ལོབས་པ་དེའི་ཆེ་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སློབ་པོ། །གང་གི་ཆེ་རྟོག་
 པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ལོབས་པ་དེའི་ཆེ་ལས་དང་པོ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་རབ་ཏུ་
 གནས་པར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཆེ་ལས་དང་པོ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་གནས་པ་
 དེའི་ཆེ་རིགས་བརྒྱའི་དབྱེ་བ་ལ་འཇུག་གོ། །གང་གི་ཆེ་རིགས་བརྒྱའི་དབྱེ་བས་
 ལུས་རྣམས་པར་དབེན་པ་ཤེས་པ་དེའི་ཆེ་སྐྱོད་རྗེའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་གནས་པར་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་རིམ་པ་དང་པོ་ལ་ལོབས་པ་མཐར་ཕྱིན་བ་ན་རིམ་པ་གཉིས་པ་
 ལ་སློབ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་ལ་བརྟན་པ་
 མ་ཐོབ་བར་དུ་དེ་ལ་ཆིག་བྲིལ་བྱས་ཏེ་བསྐྱོམ་ནས་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་ན་ཐུན་ལ་ཆ་
 གཉིས་སུ་བཅད་དེ་ཐུན་སྟོད་དུ་བསྐྱེད་རིམ་དང་ཐུན་སྟོད་དུ་རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་
 པར་གསུངས་ཤིང་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །བསྐྱེད་རིམ་སྔ་མོ་མཐར་ཕྱིན་
 པའི་གང་ཟག་ཀྱང་བསྐྱེད་རིམ་ཞར་བྱུང་དང་རྫོགས་རིམ་ཆིག་བྲིལ་གྱིས་སྒོམ་
 དགོས་པ་མ་གཏོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྒྱང་སྐྱུར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྟག་གཉིས་
 ཀྱི་བྱི་མའི་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས། ལུས་ཀྱི་དངོས་མེད་ག་ལ་བདེ། །བདེ་བ་སྤྱོད་
 བར་མི་རུས་སོ། །བྱུང་དང་བྱུང་བྱེད་ཚུལ་གྱིས་ནི། །བདེ་བས་འཕྲོ་བ་བྱུང་བ་
 ཉིད། །རི་ལྷར་མེ་ཏོག་ལ་གནས་ཟི། །མེ་ཏོག་དངོས་མེད་ཤེས་མི་འགྱུར། །དེ་བཞིན་
 གཞུགས་སོགས་དངོས་མེད་པས། །བདེ་བ་ཉིད་ཀྱང་དམིགས་མི་འགྱུར། །ཞེས་

སོ། །དེས་ན་དོ་ཨྱེ་མཁའ་འགྲོ་ལས་གཟིངས་ཀྱི་དཔེ་གསུངས་པ་ཡང་ཉ་ཅང་
མཐོ་བའི་སྒྲིབས་ཤིག་ནས་ཡིན་པར་ཤེས་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་(གོ་རིམ་ཅན་གྱི་རིམ་གཉིས་བསྐྱོམ་ཚུལ་དངོས་)ལ་གཉིས། བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་
པའི་ཚུལ་དང་། རྫོགས་རིམ་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་)ལ་
ཟུ། བསྐྱེད་རིམ་སྐྱེད་པའི་ཆིངས་བཤད་པ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།
དེ་ལྟར་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་རི་ལྟར་བསྐྱོམ་ཚུལ། མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆད། བསྐྱེད་རིམ་
ནས་རྫོགས་རིམ་དུ་འཕོས་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་(བསྐྱེད་རིམ་སྐྱེད་པའི་ཆིངས་བཤད་པ་)ནི། ལྷ་མེད་དོ་ཨྱེ་ཐེག་པའི་གཏུལ་བྱ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱུད་གཉིས་ལས་གསུངས་པའི་རིམ་པ་དང་པོའི་ལམ་རྣམས་
ཆིངས་སུ་རི་ལྟར་སྐྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། བ་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ཡན་ལག་བཞི་དང་
རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་ཆིངས་སུ་སྐྱེད་པ་གང་ཞིག་ བ་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ཡན་ལག་
བྲུག་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་གྱི་ཆིངས་སུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱ་བ་ཉི།
བསྐྱེན་པ་དང་ཉི་བར་སྐྱབ་པ་དང་སྐྱབ་པ་དང་སྐྱབ་པ་ཆེན་པོ་བཞིས་བསྐྱེད་རིམ་
སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་གང་ཞིག་ རྣལ་འབྱོར་དང་རྩེས་སུ་རྣལ་འབྱོར་དང་ཤིན་ཏུ་རྣལ་
འབྱོར་དང་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་བཞིས་ཀྱང་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ས་ནས་རྣམ་མཉམས་ལུས་ལ་བསྐྱེད་པ་ཡན་ཆད་བསྐྱེན་པའི་ཡན་ལག་
དང་། འོད་གསལ་ལས་ལངས་ཏེ་དང་པོའི་མགོན་པོར་བསྐྱེད་པ་ནས་ལུས་དཀྱིལ་
བསྐྱོམ་པའི་བར་ཉིར་སྐྱབ་དང་། རྫོགས་ཀྱི་རྒྱུ་རྣམས་ནས་རིགས་བདག་གིས་

རྒྱལ་འདེབས་པའི་བར་ནི་སྐྱབ་པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་མན་ཆད་
 སྐྱབ་ཆེན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདུས་པ་བྱི་མ་ལས། རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་
 བྱི་ཐམས་ཅད་དུ། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་རྟག་པར་བསྐྱབས། །བསྐྱེན་པའི་ཆོ་ག་
 དང་པོ་སྟེ། །ཉེ་བར་སྐྱབ་པ་གཉིས་པ་ཡིན། །སྐྱབ་པ་ཡང་ནི་གསུམ་པ་ཡིན། །སྐྱབ་
 པ་ཆེན་པོ་བཞི་པའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་འུགས་གྱིས་ཡན་ལག་
 དང་པོ་གསུམ་དང་པོ་སྦྱར་བ་དང་རང་གི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་དང་། དཀྱིལ་
 འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་དང་ལས་རྒྱལ་མཆོག་རྣམས་གཞན་དོན་ཆེན་པོ་སྐྱབ་པའི་
 ཡན་ལག་ཏུ་བྱའོ། །ཆིངས་འདི་ལ་སྦྱོར་བ་ཆོགས་བསག་དང་། བསྐྱེད་འཁོར་
 གཉིས་སྐྱབ་ཐབས་དངོས་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་མ་བསྐྱས་སོ། །གཉིས་པ་དེར་
 ཐམས། བཅོམ་བྱང་ལྔ་ལས་བསྐྱབ་པའི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་
 རྒྱ་རྩེ་རྩེ་འཛིན་པ་བསྐྱེད་པ་རྣལ་འབྱོར་དང་། རྩེས་སུའི་དོན་འབྲ་བ་ལ་ཤེན་པས་
 བཤད་པས་འབྲས་བུ་རྩེ་རྩེ་འཛིན་པ་བསྐྱེད་པ་རྩེས་སུ་རྣལ་འབྱོར། ཡབ་ཡུམ་
 སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་འཁོར་ལོ་སྦྱོས་ནས་རང་གནས་
 སུ་བཀོད་པ་ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་པ་
 མན་ཆད་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དབྱ་ནག་གི་རྒྱད་ལས། རྩེ་རྩེ་སེམས་
 དཔའ་རྩོགས་པ་ནི། །རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་འདི་ལྟར་འདོད། །དེ་ཡི་རྒྱ་མཐུན་
 ལྷ་ཡི་སྐྱ། །རྩེས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་གྲགས། །འཁོར་ལོ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་
 རྩོགས་པ། །ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་འདོད། །སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་
 རྣམས་དང་། །ལྷ་ཡི་མིག་སོགས་བྱིན་རྒྱབས་དང་། །ཡེ་ཤེས་འཁོར་ལོ་གཞུག་

བ་དང་། །མཆོད་དང་བསྟོད་པ་ཆེན་པོ་ནི། །རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ཞེས་བྲལ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཆིངས་འདིར་ཆོག་ས་བསལ་དང་བསྐྱུང་འཁོར་དང་རྟེན་
གཞལ་ཡས་ཁང་སྐྱེད་པ་དང་ཐུན་མཚམས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་མ་བསྐྱས་
སོ། །ཤོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། །སྤང་མཛད་ཀྱི་སྟོན་ས་སྟོང་པའི་ངང་
ལས་གཟུགས་སྤང་རྣམ་དག་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་ཡན་ལག་དང་པོ་
དང་། །མདོན་བྱང་ལྗེའི་སྟོན་ས་བརྟེན་པ་དམ་ཆོག་པའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱེད་པ་ལ་
ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་ནས་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་རྣམས་དོར་སེམས་རིགས་ཀྱི་ཡན་
ལག་རིག་མ་བརྒྱད་ཀྱིས་མི་བསྟོད་པའི་ངོ་བོ་ཚུ་དབང་བསྐྱུར་བ་མི་བསྟོད་པའི་
རིགས་ཀྱི་ཡན་ལག་གསུང་དོན་རྗེ་ཆོས་བྱེད་བདུད་ཅི་ཐུངས་པ་བརྒྱའི་རིགས་
ཀྱི་ཡན་ལག་བྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་དོན་བྱུབ་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་
ཡན་ལག་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་ཆོག་ས་ལ་བསྟོད་པ་རིན་འབྱུང་གི་རིགས་ཀྱི་
ཡན་ལག་སྟེ་དུག་གི་སྟོན་ས་སྤྱད་པ་གང་ཞིག་རྟེན་ཀྱི་དབུས་སུ་རང་ཉིད་དཀྱིལ་
འཁོར་པའི་ལྷ་སྐུལ་པ་པོ་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་སོགས་སུ་སྟོམ་པ་དང་པོ་སྦྱོར་པའི་
ཉིང་འཛིན། །སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ལས་སྐུལ་པའི་དཀྱིལ་
འཁོར་པའི་ལྷ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་རང་གནས་སུ་བཀོད་པ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་
གི་ཉིང་འཛིན། །ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པ་མཛད་པ་ལ་སོགས་པའི་འཕྲིན་ལས་
ལྷག་མ་རྣམས་སྟོམ་པ་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཉིང་ངོ་འཛིན་གསུམ་ཀྱི་སྟོན་ས་
ཀྱང་སྤྱད་པའི་ཕྱིར། །དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། །ཀྱར་གྱི་བདུན་པ་ལས། །སངས་རྒྱས་གནས་
གཞི་རྫོགས་བྱས་ལ། །ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་བདེན་པའི་དོངས། །རྣམ་པ་ལྔ་པོ་བསྟོམ་

བྱས་ཏེ། །རང་ལྷག་ལྷ་ཡི་སྐྱབ་ཐབས་བྱ། །དེ་བཞིན་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་བཞོད་
ལ། །མཆོད་བསྟོད་བདུད་ཅི་ལ་སོགས་པར། །རིམ་བཤེད་ཡིས་བསྒྲོམ་བྱས་
ན། །ཡན་ལག་དྲུག་གི་སྦྱོར་བར་འདོད། །ཅེས་དང་། མི་ཐུབ་ཆེ་བས། བོ་བྱང་
སངས་རྒྱུ་རྣམ་སྤང་མཛད། །དབང་ནི་མི་བསྦྱོད་དེ་བཞིན་གཤེགས། །བདུད་
ཅི་རྒྱུད་པ་འོད་དཔག་མཛད། །བསྟོད་པ་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྷན་དཔལ། །མཆོད་པ་
དོན་ཡོད་ཡང་དག་མཛོད། །རྗེས་ཆགས་དྲོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་འོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་
པ་བྱུབ་སྟེ། །དོར་བེང་ལས། རྣལ་འབྱོར་རྗེས་སུ་རྣལ་འབྱོར་དང་། །འིན་རུ་
རྣལ་འབྱོར་རྣལ་འབྱོར་ཆེ། །དང་བའི་སྦྱོར་བ་མདོར་བསྐྱུས་པས། །དེ་བཞིན་
དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ །ལས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོག་རྣལ་འབྱོར་མཆོག་ །ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཀྱང་རྒྱུད་གཉིས་ནས་ཆིངས་སུ་སྦྱད་པའི་ཐ་སྙད་
དངོས་སུ་སྦྱར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། ཆིངས་རེ་ཡང་ཕྱོགས་
གཉིས་ཀྱི་ལམ་དུ་སྦྱར་མི་རུང་བ་མེན་པས་རྒྱུད་གང་གི་བསྐྱེད་རིམ་གཅིག་པོ་
དེ་ཆིངས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འགལ་བར་སྦྱད་ཤེས་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །གཞན་
ཡང་། བོད་གི་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་སྟེང་དུ་ཉིང་རེ་འཛིན་བྱི་མ་གཉིས་བསྐྱེད་ན་
རྣལ་འབྱོར་དྲུག་ཆིངས་དང་། འདུས་པའི་རྒྱུད་བྱི་མ་ལས། དང་བོ་སྦྱང་ཉིད་བྱང་
ཚུབ་སྟེ། །གཉིས་པ་ས་བོན་བསྐྱུས་པའོ། །གསུམ་པ་གཟུགས་ཉིད་རྩོགས་པ་
སྟེ། །བཞི་པ་ཡི་གེ་འགོད་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་གྱི་དྲོ་རྩེ་བཞིའི་ཆིངས་དང་། ཡང་
གནས་ཀྱི་དེ་ཉིད། སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་པའི་དེ་ཉིད། བསྐྱུང་འཁོར་གྱི་
གཙོ་བོ་བསྐྱེད་པའི་དེ་ཉིད། འཁོར་ཁོ་བོ་བསྐྱེད་པའི་དེ་ཉིད། བྱར་གདབ་ཀྱི་དེ་

ཉིད། ར་གྲུར་ནམས་སྒྲོམ་པའི་དེ་ཉིད་དེ་དུག་ནི་སྐུ་བ་ཐབས་ཀྱི་སྒྲོན་འགྲོ་དང་།
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྐྱེད་པའི་དེ་ཉིད། རྩོམ་ས་བསྐྱེད་པའི་དེ་ཉིད། གཞལ་ཡས་
ཁང་བསྐྱེད་པའི་དེ་ཉིད། ལྷའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱེད་པའི་དེ་ཉིད། ལྷག་མོས་ལུས་ལ་
སྤྱད་པའི་དེ་ཉིད། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཚུབ་པའི་དེ་ཉིད། ཉི་མ་སོགས་ལ་
དམིགས་ཏེ་ལྷང་བའི་དེ་ཉིད། ལྷ་བ་ལས་བྱང་ཚུབ་བ་དེ་ཉིད། ཡེ་ཤེས་ཙམ་ལ་
སྒྲོམས་པར་འདུག་པའི་དེ་ཉིད་དང་དགྲུ་ནི་ནམ་འབྱོར་གྱི་ཡན་ལག་དང་། རྩོམ་
འཆང་ཆེན་པོ་སྐྱེད་པའི་དེ་ཉིད་ནི་རྩོམ་སྤྱད་པའི་དེ་ཉིད་དང་། དང་པོའི་མགོན་པོ་
སྐུ་སྐུ་རྩོམ་སྤྱེད་པའི་དེ་ཉིད། ལུས་ཉེན་དུ་སྒྲོམ་པའི་དེ་ཉིད། སྤང་
པོ་ལྷ་གཤེགས་པར་སྒྲོམ་པའི་དེ་ཉིད། ཁམས་བཞི་ཡུལ་བཞིར་སྒྲོམ་པའི་དེ་ཉིད།
ཡུལ་ལྷ་རྩོམ་སྤྱེད་པའི་དེ་ཉིད། མིག་སོགས་ས་སྤྱོད་སོགས་སྤྱེད་པའི་དེ་ཉིད།
ཡན་ལག་ཁྲོ་བོར་སྒྲོམ་པའི་དེ་ཉིད་དང་བདུན་ནི་འིན་ཏུ་ནམ་འབྱོར་
དང་། སྐུ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་སྐྱབས་པའི་དེ་ཉིད་གསུམ། སེམས་དབའ་
གསུམ་བཅེགས་སྒྲོམ་པའི་དེ་ཉིད་གསུམ། རིག་མ་འདུ་བྱ་བའི་དེ་ཉིད། རྩོམ་
ཆགས་ཀྱི་དེ་ཉིད། མཆོད་པའི་དེ་ཉིད་དང་དགྲུ་ནི་ནམ་འབྱོར་ཆེན་པོ་སྤྱེད་པོ་
སྤྱོད་པོ། །གཤེགས་པ་དབྱུང་བའི་དེ་ཉིད། གཤེགས་མ་དབྱུང་བའི་དེ་ཉིད།
སེམས་དབའ་དབྱུང་བའི་དེ་ཉིད། སེམས་མ་དབྱུང་བའི་དེ་ཉིད། ཁྲོ་བོ་དབྱུང་བའི་
དེ་ཉིད་དང་ལྷ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྤྱེད་པའི་དེ་ཉིད་ལྷ་པོ། །སྤྱོད་སྤྱོད་
ཐུག་མཆོད་སྤྱོད་པའི་དེ་ཉིད། འོག་སྤྱོད་ཐེག་ལེ་སྤྱོད་པའི་དེ་ཉིད།
ཡིད་བཟླས་ཀྱི་དེ་ཉིད། དག་བཟླས་ཀྱི་དེ་ཉིད། གཙོ་བོ་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་

པའི་དེ་ཉིད། ལུ་བ་སྐྱུ་ས་བསྐྱུ་ལ་པའི་དེ་ཉིད། མཆོད་བསྐྱེད་བདུན་ཅི་མུང་པའི་
 དེ་ཉིད། མཐར་ཉི་བར་བསྐྱུ་པའི་དེ་ཉིད། ལུས་བཏས་པར་བྱེད་པའི་དེ་ཉིད། ཟས་
 གྱི་ནལ་འབྱོར་གྱི་དེ་ཉིད། དངོས་གྲུབ་རྩལ་ལུ་སྐྱུ་པའི་དེ་ཉིད། དངོས་གྲུབ་འབྲིང་
 སྐྱུ་པའི་དེ་ཉིད་དང་བཅུ་གཉིས་ནི་ལས་རྒྱལ་མཆོག་སྟེ་ནལ་འབྱོར་བྲག་པའོ། །དེ་
 ལྟར་དེ་ཉིད་ཞེ་དགའི་ཆིངས། ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་དང་ནལ་འབྱོར་བྲག་ཏུ་སྐྱེད་
 ཚུལ་བཤད་ནས་སྦྱོར་བ་བཞིའམ་རྩོམ་ཞེ་བཞིར་བསྐྱུ་ཚུལ་ནི། སྐྱུ་ཐབས་རྒྱས་
 པ་ལྟར་ན་གནས་གྱི་དེ་ཉིད་ནས་དང་། བསྐྱུ་པ་ལྟར་ན་ཡེ་ཤེས་གྱི་ས་སྒྲིམ་པ་
 བས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་རྩལ་པའི་བར་ནི་སྦྱོང་ཉིད་ལས་བྱང་རྩལ་པའི་རྩོ་
 རྩོ་དང་། ཉི་མ་སོགས་ལ་དམིགས་ཏེ་ལྟར་པའི་དེ་ཉིད་ནས་བྲག་མཆོན་ལས་བྱང་
 རྩལ་པའི་བར་ནི་ས་སོན་བསྐྱུ་པའི་རྩོ་རྩོ་དང་། དང་པོའི་མགོན་པོ་སྐྱེད་པ་ནས་
 ཡན་ལག་ཁྲོ་བོར་སྒྲིམ་པའི་བར་ནི་གཞུགས་ཉིད་རྩོགས་པའི་རྩོ་རྩོ་དང་། སྐྱུ་བྱིན་
 གྱིས་རྐབས་པ་ནས་སྐྱུ་ཐབས་རྒྱས་པ་ལྟར་ན་དངོས་གྲུབ་འབྲིང་སྐྱུ་པའི་དེ་
 ཉིད་གྱི་བར་དང་། བསྐྱུ་པ་ལྟར་ན་མཆོད་བསྐྱེད་བདུན་ཅི་མུང་པའི་དེ་ཉིད་གྱི་
 བར་ནི་ཡི་གེ་འགོད་པའི་རྩོ་རྩོ་ཡིན་ནོ། །དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་ཅ་རྒྱུད་ལས།
 དེ་ཉིད་བཅུ་བཞིའི་ཆིངས་གསུངས་པ་ནི། རྒྱུད་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་པའི་
 ཚུལ་དང་། བར་རྩོགས་རིམ་ལ་སྦྱར་བ་དང་། བྱི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྦྱར་བའི་ཚུལ་
 གྱིས་བཤད་པའི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། དང་པོ་གཉིས་ཟུར་ཙམ་
 བཤད་པས་གཞུང་དོན་རྩོགས་དཀའ་བ་ནམས་གསལ་བར་མི་ཐོན་པས་དགོས་
 པ་ཆེན་པོ་མི་འགྲུབ་ལ། རྒྱས་པར་བཤད་ན་སྒྲོ་གོས་གྱི་སྐྱེས་སྟེར་བར་བྱེད་པའི་

གནད་དམ་པ་ཡོད་མོད་གཞུང་མངས་པར་འགྱུར་བས་འདྲིགས་ཏེ་མ་སྒྲིལ་པས།
ཇིའི་གསུང་གི་ལེགས་བཤད་སྤྲོས་དོན་ཀུན་གསལ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་
བཤད་འདོད་འཇོ་སོགས་ལས་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག བསྐྱེད་རིམ་གྱི་གནད་གྱི་
ལམ་རྣམས་དེ་ཉིད་བཅུ་བཞིར་བསྟུས་ཚུལ་ནི། གོས་གྱི་སྐྱད་དོད་ནི་བ་ས་ན་
གནས་ལ་ཡང་འཇུག་པས་གང་དུ་སྒྲོམ་པའི་གནས་གྱི་དེ་ཉིད་བསྟན། ཕྱག་རྒྱ་
ལྷའི་དེ་ཉིད་ནི་གང་གིས་སྒྲོམ་པའི་གང་ཟག་རང་ཉིད་ཆས་སུ་འཇུག་པ་བསྟན།
ཤེས་རབ་ཡན་ལག་གི་དེ་ཉིད་ནི་སྒྲུབ་པ་པོའི་གྲོགས་ཕྱག་རྒྱ་བསྟན། བྱར་བྱ་
དང་གྲུར་གྱི་དེ་ཉིད་ནི་བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་པ་ལ་བར་ཆད་མི་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་
བསྟུང་འཁོར་སྒྲོམ་ཚུལ་བསྟན། ལྷ་ལི་ཀླ་ལིའི་དེ་ཉིད་ནི་དབྱངས་གསལ་གྱི་དེ་
ཉིད་གཉིས་བསྟན། རྒྱ་སོགས་སྟོང་བ་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་དེ་ཉིད་ནི་ཡེ་ཤེས་གྱི་
ཆོགས་གསོག་པ་བསྟན། འཇུག་པ་སྤྱ་ལ་སོགས་པའི་དེ་ཉིད་གྱིས་ནམ་མཁར་
ནྟ་དང་འཇོག་པ་ནས་རྒྱ་རྩེ་རྩེ་འཇོན་པ་བསྐྱེད་པའི་བར་བསྟན། བསྟུས་པའི་སྦྱར་
བ་དང་ལྷན་པའི་དེ་ཉིད་གྱིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཡེ་ཤེས་པ་བསྟོམ་
པའི་བར་བསྟན། བདུད་ཅི་ཆེས་བྱེད་གྱི་དེ་ཉིད་ནི་བྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
གྱི་མཆོད་པ་བྱེད་ཚུལ་བསྟན། ལྱང་འདས་གྱི་དེ་ཉིད་ནི་མཐར་ཉེར་བསྟུ་བྱ་བའི་
ཚུལ་དང་རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ཅུང་ཟད་སྒྲོམ་ཚུལ་བསྟན། གོ་ཆའི་དེ་
ཉིད་གྱིས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལ་གོ་ཆའི་ལྷ་དང་ཡི་གེ་འགོད་ཚུལ་བསྟན། ལག་
མཆོད་གྱི་དེ་ཉིད་ནི་རྒྱུད་འདིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་ཆོས་གཡོན་པའི་ཀུན་
སྦྱོང་སོགས་དམ་ཆོག་རྣམས་ལ་སྒྲོབ་ཚུལ་བསྟན། དབང་བསྐྱར་པའི་དེ་ཉིད་ནི་

སྒོམ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་ལྷ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་རབ་
གནས་ཀྱི་ཆོ་ག་སོགས་བསྟན། སྒྲགས་མཆོད་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུད་འདིའི་བྱུ་
མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲགས་ཀྱི་མཆོད་པ་བྱེད་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཅུང་དུའི་ཅ་
རྒྱུད་ལས། གོས་དང་ཕྱག་རྒྱ་ལྷ་ལ་སོགས། །ཤེས་རབ་ཡན་ལག་ཕྱར་བུ་
གྱུར། །ལྷ་ལི་ཀླ་ལི་ཞེས་བརྗོད་ནས། །རྒྱ་སོགས་སྟོང་བ་སྟོན་འགྲོ་བས། །འཇུག་
པ་སྒྲ་ལ་སོགས་བ་ནས། །རི་སྒྲིབ་བསྐྱར་པའི་སྒྲོར་ལྡན་པ། །བདུད་ཅི་ཆོས་
བྱེད་ཐུང་ལ་འདས། །ལག་པའི་མཆོད་པ་དབང་བསྐྱར་བ། །གོ་ཆ་ཆེན་པོས་
ཡང་དག་བསྐྱར། །སྒྲགས་ནམས་ཀྱན་གྱིས་མཆོད་པར་བྱ། །དེ་ལྟར་དེ་ཉིད་
བཅུ་བཞི་ནི། །མདོར་བསྐྱར་ནས་ནི་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
རོ། །

གཉིས་པ་(སྐྱེད་རིམ་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་)ནི། རིམ་པ་དང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན།
རོ་པོའི་སྒོ་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རགས་པ་བྲན་པ་གཅིག་པའི་
རྣལ་འབྱོར་དང་། བྲ་བ་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཡང་དེ་
ཆོས་ཅན། རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་རིམ་གྱི་སྒོ་ནས་བཞེར་དབྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལས་དང་པོ་
བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་དབང་ཐོབ་པ་དང་།
ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་དག་པར་དབང་བ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། བསྐྱེད་རིམ་རགས་
པའི་རྣལ་འབྱོར། སྒྲགས་ལ་གཞོལ་བའི་རྣལ་འབྱོར། རགས་པ་བྲན་པ་གཅིག་
པའི་རྣལ་འབྱོར་ནམས་དོན་གཅིག་ བསྐྱེད་རིམ་ཕྱ་མོའི་རྣལ་འབྱོར། རང་ལ་

གཞོལ་བའི་རྣལ་འབྱོར། སྤ་བ་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་དོན་གཅིག་བསྐྱེད་
རིམ་རགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རགས་པ་བྱ་བ་གཅིག་པའི་རྣལ་
འབྱོར་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤ་མོ་ལས་དམིགས་རྟོན་རགས་ཤིང་རང་
དང་ལྟ་གཅིག་ཏུ་བྲན་པའམ་གཅིག་ཏུ་ལྟ་བྲན་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་
བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྤ་གས་ལ་གཞོལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། སྤ་གས་ཀྱི་སྐྱེ་རགས་པ་ལ་གསལ་སྤང་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་
པའི་ཐབས་ལ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར། བསྐྱེད་རིམ་སྤ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྤ་བ་རྟོག་པའི་རྣལ་
འབྱོར་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་ལས་དམིགས་རྟོན་སྤ་
ཞིང་རྟོག་པས་བཏགས་ནས་བསྐྱོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རང་ལ་གཞོལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
སྤ་བའི་དམིགས་རྟོན་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་དུ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་མཆོག་ལ་
གཞོལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་རིམ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་བྱ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྟོན་དང་བརྟེན་
པ་ཐ་མལ་བར་སྤང་བ་དང་ཞེན་པའི་ང་རྒྱལ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་ལས། ཐ་
མལ་རྣམ་པ་གཞོལ་དོན་དུ། །ཡང་དག་བསྐྱོམ་པ་རབ་བསྐྱུགས་ཀྱི། །ཞེས་དང་།
སྐྱོད་བསྐྱེས་ལས། ཡང་འདི་ལྟར་སྤང་བོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་
ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཐ་མལ་བའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་གནས་པ་རྣམས་ནི། འདི་ལྟར་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤ་རབ་ལས་བསྐྱབས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་

བསྐྱེད་ཀྱི། ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཐ་མལ་པའི་སྤང་བ་ནི་དབང་ཤེས་ལ་སྤང་བའི་སྤོང་
 བཅུད་མིན་གྱི། ཡིད་ཤེས་ལ་ཐ་མལ་གྱི་སྤོང་བཅུད་དུ་སྤང་བ་ལ་ཟེར་རོ། །མདོ་
 བསྐྱེད་ལས། དེ་ལྟར་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་རབ་ཏུ་འཇུག་པའི་དམ་ཆེག་དང་སྤྲོམ་
 པ་དང་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་པས་ཐ་མལ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་བྲལ་བས་ཐུན་བཞིར་
 ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བསྒྲོམས་པས། ཞེས་པ་ལྟར་ཐ་མལ་བར་ཞེན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་
 གཉེན་པོར་ཉེན་དང་བཞེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་པའི་ང་རྒྱལ་བསྒྲོམས་ནས་མི་བསྐྱེད་
 པའི་རྣམ་སྤང་ངོ་སྤྲོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ངེས་པའི་འཛིན་སྤངས་གོམས་པར་བྱེད་
 པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་པའི་གཙོ་བོ་དང་། ཐ་མལ་པའི་སྤང་བ་བསྐྱོག་པའི་ཉེན་
 དང་བཞེན་པའི་སྤང་བ་བྱུང་པར་ཅན་སྤྲོམ་པ་ནི་དེའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཅོ། །ཡང་
 དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱི་སྤང་བྱ་ངེ་ལྟར་འགོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉེན་དང་བཞེན་པའི་
 དགྲིལ་འཁོར་གསལ་བཏབ་པའི་ཆེ་གསལ་གང་བཏབ་པ་བཞིན་དུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་
 ཞིང་བཞེན་པའི་སྤང་བ་སྐྱེས་ནས་ཡིད་ངོའི་ཐ་མལ་པའི་སྤང་བ་བསྐྱོག་ཅིང་། དེ་
 དང་དེའི་ང་རྒྱལ་བཟུང་བའི་ཆེ་ཡིད་ངོའི་ཐ་མལ་བར་ཞེན་པའི་ང་རྒྱལ་བསྐྱོག་སྟེ་
 ཉེན་དང་བཞེན་པ་ལྷའི་ང་རྒྱལ་དུ་འཕོ་བ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །བསྐྱེད་རིམ་གྱི་
 ཐ་མལ་པའི་སྤང་བ་དང་ཞེན་པའི་ང་རྒྱལ་འགོག་ཚུལ་ནི། འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་
 པའི་ལམ་གྱིས་ས་བོན་སྤོང་བ་ལྟར་གཏན་ལོག་ཏུ་སྤོང་བ་མིན་ཞིང་འཛིག་ཉེན་
 པའི་ལམ་གྱིས་ས་བོན་ཉམས་སྤྲད་ནས་སྤོང་བ་ལྟར་མངོན་གྱུར་སྤོང་བའང་མ་
 ཡིན་ཅོ། །འོ་ན་ངེ་ལྟར་འགོག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྤོ་བྱར་པའི་འགལ་རྒྱུན་གཞན་
 མེད་པ་ན་ཉེན་དང་བཞེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དེ་དང་དེའི་ང་རྒྱལ་བཟུང་བའི་ཆེ་

ཐ་མལ་བའི་ང་རྒྱལ་ལོག་ནས་ལྷའི་ང་རྒྱལ་བཅོས་མིན་སྐྱེ་བ་དང་གསལ་སྤང་
ཡང་དེ་ལྟར་བཅོས་མིན་སྐྱེ་ཞིང་། དེས་ཡིད་ངོའི་ཐ་མལ་བའི་སྤང་ཞེན་གཉིས་
བསྐྱོག་པ་ལ་འགོག་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་དངོས་སོ་ལ་ལྟར་
མ་སོང་ཡང་ལྷའི་བཅོས་མིན་གྱི་ང་རྒྱལ་སྐྱེས་ན་དེས་དགོས་པ་འགྲུབ་ལ་ཁྱད་
པར་ཅན་གྱི་སྤང་བས་ཡིད་ཤེས་གྱི་ངོར་ཐ་མལ་བའི་སྤང་བ་འགོག་པའི་རུས་
པ་ཐོབ་ན་འདྲ་དེས་དགོས་པ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་རི་ལྟར་བསྐྱོན་ཚུལ་)ལ་**གསུམ།** ཐུན་གྱི་འགོར་རི་ལྟར་
བྱ་བ། ཐུན་དངོས་གཞི་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ། ཐུན་གྱི་མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བའོ། །དང་
མོ་(ཐུན་གྱི་འགོར་རི་ལྟར་བྱ་བ་)ནི། བསྐྱེད་རིམ་སྐྱོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆོས་ཅན། གནས་
གང་དུ་སྤྱོད་ལམ་རི་ལྟ་བུས་བསྐྱོམ་པ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལས་དང་སོ་བས་
ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་བབ་རྟགས་ལེགས་པ་དང་། དམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ཡུལ་དགེ་བར་སྦྱབ་དགོས་པ་གང་ཞིག་ དེའི་ཆེ་ལུས་གཙང་
སྦྱ་དང་ཐུན་པས་ཆས་སུ་ཞུགས་ཏེ་རོའི་གདན་ལ་དངོས་སུ་འདུག་པའམ་འདུག་
པར་མོས་པའི་སྒོ་ནས་བདུད་ཅི་རིལ་བུས་ཁ་དག་པར་བུས་ཏེ་སྤྱོད་ལམ་ཚུལ་
མཐུན་གྱིས་སྐྱོམ་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་པའི་ཙ་རྒྱུད་ལས།
དགོན་པ་ཆེན་པོའི་ས་ཕྱོགས་སུ། །མེ་ཏོག་འབྲས་བུ་སོགས་ཀྱིས་བརྒྱན། །རི་
སོ་དབེན་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ། །དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེས་པ་བསྐྱུབ། །ཅེས་
དང་། མདོན་བཟོད་སྒྲ་མ་ལས། །རི་སུལ་དང་ནི་རི་ཅི་དང་། །ཆུ་སོ་ཆེན་པོའི་ངོགས་

དག་དང་། །རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་འགྲམ་དག་དང་། །ཤིང་གཅིག་དང་ནི་དགེ་བའི་
 གནས། །མ་མོའི་བྱིས་མམ་དུར་ཁྲོད་དང་། །སྤྲ་ཚོགས་དབེན་པའི་ས་ཕྱོགས་
 སམ། །ལྷ་ཁང་ངམ་ནི་མཚོད་རྟེན་ནས། །བྱིས་མམ་བཞི་མདོ་དག་ཏུ་ནི། །སྐྱུ་བ་
 པ་པོ་ཡིས་སྦྱོར་བསྐྱབས་ན། །འདོད་པ་ཀུན་གྱི་འགྲམ་བྱ་སྟེར། །ཞེས་དང་། ཡེ་
 ཤེས་ལྷ་ཡིན་བདུན་ཅིས་ནི། །ས་ནི་བྱུག་པ་བྱས་ནས་ཀྱང་། །བཟོད་པར་བྱས་
 པའི་མེ་རྟོག་གིས། །འབད་པ་ཡིས་ནི་གཏོར་བར་བྱ། །ཞེས་དང་། འདུས་པའི་
 ཅ་རྒྱུད་ལས། ས་ཕྱོགས་གཙང་ཞིང་རྣམ་པར་དབེན་པའས། །རྒྱལ་ཉིད་སྐྱེས་ཞི་
 ཞི་བའི་གནས་དག་ཏུ། །གཤམ་གཅི་ཚུ་ལ་སོགས་པས་བྱུགས་པའས། །རྒྱལ་
 བ་མཚོད་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བཏག་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །སྐྱུ་བ་ཐབས་སྒོམ་པའི་ཐོག་
 མར་ལྟར་བསྐྱེད་ནས་རྟོག་བྱིས་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་
 པ་ཡོད་དེ། །སྐྱུ་བ་ཐབས་ཀྱི་གོང་ལོག་ཀུན་ཏུ་དམ་ཆིག་གསུམ་དང་མ་བུལ་བ་
 ཅིག་དགོས་པའི་བྲན་པ་གསོས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚོད་གཏོར་བྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་ཕྱོགས་སྦྱོར་སོགས་ལ་འབྲལ་བ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་
 ཡོད་དེ། །སྐྱུ་བ་ཐབས་སྒོམ་པ་ལ་བགེགས་ཀྱི་བར་ཆད་མི་འབྱུང་བ་དང་མཐུན་
 རྒྱུན་ལེགས་ཆོགས་བསྐྱུ་བ་པའི་དོན་དུ་འཕྲིན་ལས་བཅོལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། མཐོན་རྣམས་སྐད་ཅིག་གིས་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་
 དེ། དེ་དག་ལ་ཕན་གདགས་པ་དང་ཕྱོགས་སྦྱོར་རྣམས་ལ་ཐ་མལ་གྱི་སྤྲང་ཞེན་
 སྤྲང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་ནང་གི་མཚོད་རྣམས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལ་
 ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལྷ་མ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་བའི་སྤྲ་ཚོགས་མཚོད་

པས་མཉེས་པར་བྱ་བ་དང་རང་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་ཡོན་གྱི་རང་བཞིན་ཤེས་པའི་
སྒོ་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པས་འབྲས་བུའི་ལོངས་སྤྱོད་ལོངས་སུ་དག་པ་འབྲུབ་པའི་
ལམ་བྱེད་བྱེད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟོར་སེམས་བསྐྱོམ་
བསྐྱེད་བྱས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐེག་ལུང་གི་འཕེལ་ཁ་གཙོ་ད་
ཅིང་དམ་ཆེག་ཉམས་ཆག་སྤྱོད་བ་དང་སྤྱབ་ཐབས་སྒོམ་པའི་ནང་གི་འགལ་ཁྱེན་
སེལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆོགས་ཞིང་གི་གཙོ་བོ་སྒྲ་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རི་
ལྟར་སྤྱན་བྱངས་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྒྲ་མ་ལ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་དུར་ཁྱོད་དུ་སེལ་བའི་ཁྱི་
སྤོང་ན་བཞུགས་པ་དེ་སྤྱན་འཕྲེན་པའི་ཚུལ་ཞིག་དང་། གཙོ་བོའི་རིགས་བདག་
གི་ཚུལ་དུ་སྤྱན་འཕྲེན་པ་དང་། གཙོ་བོ་དང་མ་མེད་དང་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱན་འཕྲེན་
པ་གསུམ་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་སྤྱན་འཕྲེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གནས་གང་ནས་
སྤྱན་འཕྲེན་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། ཆོས་སྐུ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རང་བཞིན་གྱི་གནས་ནས་
ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་སྤྱན་འཕྲེན་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་རང་བཞིན་གྱི་གནས་ནས་
སྤྱུལ་སྤྱིའི་རྣམས་པ་དང་། འོག་མིན་སོགས་གནས་བྱེ་བྲག་པ་ནས་དང་། གནས་
ངེས་པ་མེད་པ་མཐོན་ཐབས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྤྱན་འཕྲེན་པ་སྟེ་དེ་གང་རུང་གི་གནས་
ནས་སྤྱན་འཕྲེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྒྲ་མ་ཆོགས་ཞིང་གི་གཙོ་བོར་མཛད་པ་ལ་
ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་འདིར་སྒྲ་མ་ནི་དངོས་བྱུབ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཅ་བ་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་
ལྟར་མཛད་པའི་བྱིར། ཆོགས་ཞིང་མཆོད་པ་ལ་ཆོས་ཅན། ཆོས་མཐུན་ཡུལ་
དང་དགོས་པ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། སྤྱང་གཞི་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་མངལ་སྐྱེས་

ཁམས་དྲུག་ལྟན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་སྐྱེས་ནས་སྤྱིང་འགྲུར་གྱི་བསོད་ནམས་
 གྱི་ལས་གསོག་པ་དང་ཆོས་མཐུན་ཞིང་སྐྱབ་ཐབས་སྒོམ་པའི་མཐུན་ཁྱེན་བསོད་
 ནམས་གྱི་ཆོག་པ་བདེ་ལྷག་དུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོག་པ་
 ཞིང་མཆོད་པའི་རྗེས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྱིང་བ་ཉིད་གྱི་རང་དུ་སྦྱངས་
 ནས་མི་དམིགས་པར་བསམ་པ་དང་། རང་ལ་བསྐྱེམས་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
 པར་བསམ་པ་དང་། རང་གནས་སུ་གཤེགས་པར་མོས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ལས་
 གང་རུང་གཅིག་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགལ་ཁྱེན་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་བསྒོམ་
 རྒྱུའི་བསྐྱེད་འཁོར་ལ་དབྱེ་ན། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྐྱེད་འཁོར་
 གཉིས་ཡོད། ཐུན་མོང་པའི་བསྐྱེད་འཁོར་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་རི་ལྟར་བསྒོམ་ཚུལ་
 ཡོད་དེ། འོག་གཞི་ཐམས་ཅད་དོ་རྗེའི་ས་གཞི། འོགས་ཐམས་ཅད་དོ་རྗེའི་ར་བ།
 སྤྱིང་ཐམས་ཅད་དོ་རྗེའི་གྲར། གྲར་གྱི་འོག་དུ་དོ་རྗེའི་སྒྲ་རེ་སྟེ་དོ་རྗེ་ཆེ་བའི་བར་
 མཆོམས་རྣམས་རྒྱུང་བས་གཏམས་ཏེ་སྤྱིང་མཁྱེགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་
 ཕྱི་རོལ་དུ་བརྒྱ་དང་འཁོར་ལོ་དང་རྒྱ་དང་རྒྱུད་གི་ར་གྲར་དང་། མདའ་སོགས་
 མཆོན་ཆའི་ར་བ་པན་ཚུན་བསྟོལ་མར་འབྲུག་ཅིང་རྒྱག་པ་དང་། དེའི་ཕྱི་རོལ་དུ་
 མེ་ལྷེ་ཁ་དོག་སྒྲ་ལྔ་པ་ཅེ་མོ་རྣམས་ཕྱིར་འཕྲོ་ཞིང་རབ་དུ་འབར་བ་དབྱིབས་བྱ་
 བཞིའམ་རྒྱུ་ལོ་གང་རིགས་སུ་བསྒོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྟག་གཉིས་ལས།
 ཉི་དེར་རྒྱུ་རྒྱུར་སྒྲ་ཆོག་པ་དོ་རྗེ་དང་། །དོ་རྗེ་དེ་ཉིད་གྱིས་ནི་ར་བ་དང་། །གྲར་
 བཅིང་བ་ཡང་རྣམ་པར་བསམ་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། བདེ་མཆོག་ཙ་རྒྱུད་ལས།
 ར་བ་རྣམས་ནི་ཕྱོགས་སུ་དགོད། །འོག་དུ་མཆོན་ཆ་དགོད་པར་བྱ། །འཁོར་

ལོར་གནས་པའི་བདག་ཉིད་མཉམ། །སྟེང་དུ་མདའ་ཡི་བྲ་བ་བྲ། །མཁའ་སྤྱོད་
དུ་ནི་གྲུང་བྲ་སྟེ། །དེ་དག་གིས་ནི་གོ་ཆར་འགྱུར། །དེ་ལྟར་གོ་བཞོས་སུ་མ་ཅུ་
ནི། །ཅ་གསུམ་པས་ཀྱང་གཞིག་མི་བྱས། །ཞེས་སོ། །རྒྱ་དབངས་ཀྱི་ཆད་ལ་སྟེང་
འོག་མིན་ནས་འོག་གཞི་རྒྱུང་དགྱིལ་ལ་ཐུག་པའི་བར་དང་། ཆངས་པའི་འཛིག་
རྟེན་ནས་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་ཐུག་པའི་བར་དང་། རྒྱར་བྱིའི་ལྷགས་རི་ལ་ཐུག་
པའི་བར་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
སྐྱབ་པ་པོའི་སྟོ་ཡིས་རི་ཅམ་སྟོགས་པ་དེ་ཅམ་དུ་བསྐྱོམ་དགོས་པའི་བྱིར། ཐུན་
མོང་པའི་བསྐྱང་འཁོར་ཞེས་པའི་སྐྱ་བཤད་ཡོད་དེ། རྒྱུད་སྟེ་བཞི་ག་ལ་ཡོད་པའི་
དབང་གིས་ཐུན་མོང་པ་ཡིན་ལ། འཁོར་ལོའི་སྐད་དོད་གཅོད་པ་ལ་ཡང་འབྲུག་
པས། འགལ་རྒྱུན་ལས་བསྐྱང་ཞིང་གདོན་བགགས་ཀྱི་འཆེ་བ་གཅོད་པར་བྱེད་
པས་ན་བསྐྱང་འཁོར་ཞེས་བྱའོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྐྱང་འཁོར་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ལ་བཀའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། གཙོ་བོའི་བཀའ་ཡིས་ཁྱོ་
བོ་རྣམས་ལས་ལ་བསྐྱལ་ཏེ་བྲ་བ་མཛད་པས་དེ་ལྟར་བཛྲོད་པའི་བྱིར། བཀས་
རི་ལྟར་བསྐྱལ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཆར་འབབས་པར་འདོད་ན། རང་ཉིད་གཙོ་བོའི་
ང་རྒྱལ་གྱིས་སྟོབས་པོ་ཆེ་ལ་བོས་ཏེ་ལྷ་རྣམས་བསྐྱལ་ལ་ཆར་པོ་བ་ཅིག་ཅེས་
བཀའ་བསྐྱོས་པས། སྟོབས་པོ་ཆེའི་སྐྱལ་བ་གཉིས་པ་ཞིག་ཆར་འབབས་པའི་
ལས་མཛད་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་ལོ་ཅིབས་བརྩུ་དང་ཁྱོ་བོ་རྣམས་
རི་ལྟར་བསྐྱོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། མདུང་སྐྱབས་སྟོང་སོ་གཉིས་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས་
ཁ་སྤྱད་པའི་མཆམས་སུ་ཨ་ལོང་སྐོར་མོ་འདྲ་བ་ཞིང་གི་སྤྱོགས་མཆམས་བརྒྱད་

ནས་ཡིན་ཏུ་རྒྱ་བའི་མཆོན་ཆའི་འཁོར་ལོ་བརྒྱད་གཡས་བསྐྱོར་དུ་མགྲོགས་པར་
 འཁོར་བ་དང་། མངལ་ནས་འབྱེན་པའི་ཁོ་བོ་རྣམས་རང་རང་གི་ཕྱོགས་བརྒྱུང་
 ལྷེ་མི་གཡོ་བར་གནས་པའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུས་
 པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། གུན་ནས་མེར་བའི་འཁོར་ལོ་ནི། །ཅིབས་བརྩེ་ཉེ་དབུས་
 རྣམ་པར་བསྐྱོམ། །ཅིབས་གུན་ལ་ནི་ཁོ་བོ་བརྩ། །ཡེ་ལེས་བདག་ཉིད་བརྩེ་ལས་
 བྱུང་། །འགོག་པའི་རྩོམ་སྒྲིལ་བྱ་བྱིང་། །མཆོག་ཏུ་མངོས་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ། །རྩོ་
 རྩོ་འབར་བའི་སྤྲིན་སྤྲོས་པས། །མི་གཡོ་བ་དང་མཚུངས་པར་འཁོར། །ཞེས་
 སོ། །བཀྲག་པའི་བགོགས་ལ་ཕྱར་བྱ་བཏབ་སྟེ་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གཡོ་འགུལ་
 མེད་པར་འོད་གསལ་དུ་བརྩག་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བགོགས་རྣམས་ལ་ཐ་
 མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་སྤྱང་བ་དང་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་པན་གདགས་པར་བྱ་
 བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་ཆེན་འིལ་བྱ་པས། རོ་བས་བརྒྱུངས་ཏེ་ཕྱར་བྱས་
 བཏབ། །བགོགས་རྣམས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་འགྲུར། །ཞེས་སོ། །ཕྱན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་བསྐྱུང་འཁོར་ཞེས་པའི་སྐྱབ་བཤད་ཡོད་དེ། རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་གསུམ་
 དུ་མ་ཟད་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་པལ་ཆེར་ལ་མེད་པས་ཕྱན་མོང་མིན་པ་དང་། ཕྱིར་
 བརྒྱུག་པ་དང་བསྐྱབ་བྱ་སྤྲ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱུང་ཞིང་བགོགས་རྣམས་
 བཀྲག་སྟེ་འཁོར་ལོའི་ཅིབས་ལ་གཙོད་ཅིང་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་ན་བསྐྱུང་འཁོར་
 རོ། །ཆོ་ག་ཉིད་བསྐྱུ་བྱས་པའི་སྐྱབས་སུ་བསྐྱུང་འཁོར་བསྐྱུ་བ་དང་མི་བསྐྱུ་བའི་
 བྱག་ལེན་གཉིས་ལས་གང་གི་རྩིས་སུ་འབྱང་ཞེ་ན། བསྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་
 ཡིན་ན་བསྐྱུང་འཁོར་མི་བསྐྱུ་བ་ལེགས་ཏེ། བགོགས་ཀྱི་བར་ཆད་དང་འཚུབ་

སོགས་མི་འབྱུང་བའི་ཐབས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་གཞན་
པའི་སྐབས་སུ་ལས་དང་པོ་བ་བསྐྱུང་འཁོར་ཡང་བསྐྱུད་གོས་ཏེ། །རང་ཅག་
རྣམས་ཀྱི་སྒོས་བསྐྱུང་འཁོར་རྒྱ་ཆེ་བར་བསྐྱོམ་མི་ལུས་པས་བསྐྱོམ་བྱ་རྒྱ་ཆུང་
ལ་འགོ་འདུག་གི་སྒྱུད་པ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་མོས་པ་ལ་བྱན་པ་ཙམ་ཡང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་
བས་བསྐྱོམ་པའི་བསྐྱུང་འཁོར་ལས་རྒྱུང་རིང་དུ་འགོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲ་
ཡོད་པའི་དབང་ལས་བསྐྱུང་འཁོར་ཀྱང་བསྐྱུས་ཏེ་རང་ལ་ཐེམ་པས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པར་བསམ་ན་ལེགས་ཀྱི། བསྐྱུང་འཁོར་སྟོགས་གཅིག་དང་རང་ཉིད་
སྟོགས་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ལ་དོན་མེད་པར་མ་ཟད་དགོས་པའི་དུས་སུ་ལས་
བཙལ་ཏེ་བསྐྱུང་བསྐྱོག་གི་ལས་མཛད་བཞིན་དུ་རྒྱུ་རྒྱུར་བྱེད་པ་སྣ་སྟོང་པའི་
ཉེས་དམིགས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱུན་གྱི་ཉམས་ལེན་དུ་མངོན་
རྟོགས་སྟུན་རེ་ཙམ་སྐྱོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེར་བསྐྱུ་སྐབས་བསྐྱུང་འཁོར་བསྐྱུས་
པ་ཉིད་དགོས་པ་ཆེ་བར་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་(རྒྱན་དངོས་གཞི་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་)ལ་བཞི། གང་སྐྱུང་བ་གཞིའི་སྐྱ་གསུམ།
གང་གིས་སྐྱུང་བ་སྐྱ་གསུམ་ལམ་ཁྲེང་གི་རྣམ་གཞག་ ཚུལ་རི་ལྟར་སྐྱུང་བ་ཏིང་
རེ་འཛིན་རྣམ་གསུམ་འསྐྱོས་དང་བཅས་པ། བསྐྱེད་རིམ་ཐ་རགས་ཀྱི་དམིགས་
པ་དངོས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(གང་སྐྱུང་བ་གཞིའི་སྐྱ་གསུམ་)ནི། རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སུ་སྒྲང་བ་ལ་
སྟོན་དུ་སྐྱུང་གཞི་ལེགས་པར་ངོས་ཟེན་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་

ན། རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ལས། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་
 པའི་སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་མིའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་པར་ཞུགས་ཏེ་ཐམས་ཅད་
 བཞུགས་པའི་གོ་འཕང་གི་དངོས་གྲུབ་བརྟེན་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་དེས་
 ན་མིའི་སྲིད་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་པ་ལྟར། སྤྲུགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་སྤང་
 གཅིག་ལ་སངས་རྒྱུ་པའི་རྟེན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་འཛམ་བུ་སྤྱིང་གི་མིའི་རྟེན་
 ཁོ་ན་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་ཆེ་དེ་ལ་བསགས་པའི་
 ལས་ཆེ་དེ་ལ་འབྲས་བུ་སྤྲིན་དགོས་པ་དང་དབང་པོ་གཉིས་སྦྱར་ལ་བརྟེན་ནས་
 བདེ་ཆེན་ལམ་དུ་བྱེད་རུས་པའི་བྱད་ཆོས་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་
 གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྤྱིང་གཞན་གསུམ་ན་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་འདུ་
 འཛོད་ཡོད་ཀྱང་འོངས་སྦྱོད་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པས་དགེ་སྤྲུག་ལ་བྱེ་བྲག་འབྱེད་པའི་
 རྣམ་དཔྱོད་མེད་ཅིང་སྤྲིན་པ་དང་མོངས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ཞིང་མཐོང་ཆོས་ཆེ་འདི་
 ལ་སྦྱང་བ་མེད་པའང་ཡིན་ཏེ། སྤྲིན་འབྱུང་ལས། ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་པ་ལང་
 སྦྱོད། །དེ་བཞིན་བྱང་གི་སྤྲི་མི་སྟན། །སྤྱིང་གསུམ་པོ་ཡི་མི་རྣམས་ནི། །འོངས་
 སྦྱོད་ཆེན་པོས་ཡང་དག་འཆོ། །རྣམ་རྟོག་མེད་ཅིང་རྣམ་དཔྱོད་མེད། །སྤྲིན་མོངས་
 བྱེ་བྲག་མི་བྱེད་པའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་གྱི་ལུས་རྟེན་འདོད་སྟོབས་རྣམས་
 ལ་དབང་པོ་གཉིས་སྦྱར་ལ་བརྟེན་པའི་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་འདུ་འཛོད་མེད་
 ཅིང་། བོང་མའི་རྟེན་ལ་པོ་མའི་དབང་པོ་ཅན་ཡང་མེད་ན་འདུ་འཛོད་ལྟ་ཅི་སྟོས།
 ངན་སོང་གསུམ་ནི་སྤྲུགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྟེན་རྣམ་དག་ཏུ་ཡང་མི་རུང་བའི་བྱིར།
 དེས་ན་འཛམ་བུ་སྤྱིང་པ་ནི། སྤྲིན་འབྱུང་ལས། འཛམ་བུ་སྤྱིང་རྣམས་ལེགས་

སྐྱེས་པའི། །ལས་གྱི་ས་པར་རབ་ཏུ་གྲགས། །ལེགས་པར་བྱས་དང་ཉེས་བྱས་
ལས། །མཆོག་དང་འབྲིང་དང་ཐ་མ་ཡི། །སྐྱེ་བ་ལྔ་མའི་རྣམ་སྟོན་འདིར། །སྐྱེ་
པོ་ཀུན་ལ་མཐོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་རང་ཅག་མི་ཡི་ལུས་ཉེན་འདི་ཁམས་བྱག་
དང་ལྷན་ཞིང་ཆེ་སྟོད་ལ་བསགས་པའི་ལས་གྱི་རྣམ་སྟོན་ཆེ་སྟོད་ལ་སྟོན་ཅིང་
སྟོང་བར་འགྱུར་བས་ལས་གྱི་ས་པར་གྲགས་པ་དང་། ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་དཔལ་
པོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་འཛམ་བུ་སྤྱིང་ཁོ་ནར་བཞུགས་ནས་སྐྱབ་པ་པོའི་
རྒྱད་ཀྱིན་གྱིས་སྟོབ་པ་དང་ལམ་སྐྱབ་པའི་གྲོགས་མཛད་པ་སོགས་ཞིང་གི་མཐུ་
ལོན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། སྟོ་སྟོ་ཆོགས་ནས་སྐྱག་བསྐྱེད་མང་པོས་གཞིར་བས་ཡིད་
འབྱུང་གི་ཞེན་ལོག་སྐྱེ་སྐྱེ་ཞིང་ཆོས་སྐྱབ་པ་ལ་མཐུན་ཆེན་ཆང་ཞིང་སྤང་དོར་ལ་
སྟོ་མིག་གསལ་བར་ཕྱོགས་རུས་པ་དང་། བྱད་པར་སྟོན་པ་སྐྱེ་བྱིན་ཅན་གྱིས་རང་
གི་ཕྱག་མཆོན་དུ་བཞེས་ཏེ་མདོ་དང་སྟགས་གྱི་བསྟན་པའི་སྤྱིང་པོ་བྱབ་གདལ་
དུ་སྤེལ་བར་མཛད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་དཔལ་མགོན་པོ་སྐྱེ་སྐྱབ་ཡལ་
སྟེན་སོགས་འབགས་ཡུལ་གྱི་གྲུབ་ཆེན་རྣམས་དང་། རོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྷན་ཨ་
ཏི་ཤ་སོགས་དམ་པ་རྣམས་གྱི་བཀའ་བྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་སྟགས་ལམ་གྱི་
བརྒྱུད་པ་རྟོད་མ་ཡལ་བར་བྱིན་རྒྱབས་གྱི་ན་བྱུན་ཁྱིགས་སེ་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་
ཏུ་ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བའི་སྒྲ་མ་རྒྱལ་བ་འཛམ་དཔལ་སྤྱིང་པོའི་ཐུགས་བརྩུང་བྱི་
མ་མེད་པ་དབེན་ས་སྟོན་བརྒྱུད་དང་སྟད་བརྒྱུད་སྟོན་བརྒྱུད་ཅེས་སྐལ་ལྷན་སྟོན་
ཐོག་གཅིག་ཏུ་ཟུང་འཇུག་འགྱུར་པར་བྱེད་པའི་མདོ་སྟགས་གདམས་པའི་སྤྱིང་
བརྩུང་དེ་འབྲུ་བ་དང་དདོས་སྟེ་མཛལ་ཏེ་ལག་ལེན་བྱེད་རྒྱ་ཡོད་པ་འདི་ལ་བསམ་

ན། སྟིགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་སྤང་གཅིག་ལ་འཁོར་རྒྱ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། འཛམ་
བྱ་གླིང་པའི་མི་ཡིན་པའི་བྲབ་ཅེས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་གོ་བྱས་སོ། །

ད་ནི་སྤང་གཞི་དངོས་ལ། འབྲས་བུའི་སྐྱ་གསུམ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ་ལམ་
དུས་ཀྱི་སྐྱ་གསུམ་འབྲུབ་དགོས། དེ་ལ་གཞིའི་སྐྱ་གསུམ་ཤེས་དགོས་པའི་གནད་
ཀྱིས། རྩ་མཐུ་མཐུ་མཐུ་གཞག་རིམ་པའི་རྩ་མཐུ་བཤའ་དུ་ཞིབ་པར་གཏན་ལ་པལ་
པར་མཛད་དོ། །དེས་ན་སྐྱ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་རྩམས་ཀྱིས་དེར་ཞིབ་རྟོག་མཛད་
ནས་ངེས་པར་བྱའོ། །འདིར་རང་ཅག་འཛམ་བྱ་གླིང་པའི་མི་རྩམས་མངལ་ལས་
སྐྱེས་ཤིང་། བ་ལས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་རྒྱས་ཁམས་གསུམ། མ་ལས་ཐོབ་པའི་ཤ་
ཁག་པགས་གསུམ་སྟེ་དུག་གམ། ས་ཚུ་མེ་རླང་ནམ་མཁའ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་
དུག་ལྡན་པ་ཞིག་རིམ་ཀྱིས་འཆི་བའི་འཆི་བ་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ནི།
ཕྱང་པོ་ལྔ་དང་ཁམས་བཞི་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུག་དང་ཡུལ་ལྔ་དང་གཞི་དུས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ལྔ་སྟེ་རགས་པ་ཉེར་ལྔ་ཐེངས་དགོས་ཤིང་། ཐེངས་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་རྟེན་དང་
ལས་བྱེད་པའི་བྱས་པ་ཁྲིག་གི་ཟད་པ་ལ་བཤའ་བས། ཐོག་མར་གཟུགས་ཕྱང་
ཐེངས་པའི་ཕྱི་རྟགས་སུ་ལུས་ཉམས་རྒྱང་ཞིང་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་སྤར་ལས་སྤྲ་
རྒྱ་འགོ་བ་དང་། གཞི་དུས་ཀྱི་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ཐེངས་པས་མིག་མི་གསལ་བར་
རབ་རིབ་རྒྱ་འགོ། ས་ཁམས་ཐེངས་པས་ལུས་ས་ལ་བྱིང་བ་སྟམ་པའི་ཉམས་བྱུང་
ཞིང་ལུས་ཐམས་ཅད་སྐྱམས་པ་དང་ཡན་ལག་རྩམས་ལྟོད་ལྟོད་པར་འགོ། མིག་
དབང་ཐེངས་དུས་སུ་མིག་འབྱེད་འཇུགས་མི་བྱས། ཡུལ་གཟུགས་སྟེ་རང་གི་ལུས་

ཀྱི་གཞུགས་ཐེམ་པས་ལུས་ཀྱི་བཀྲག་མདངས་ཡལ་ཞིང་ཉམས་སྟོབས་ཟད་པར་
འབྱུང་ངོ། །དེ་ལྟ་ཐེམ་བཞིན་པའི་ནང་རྟགས་སུ་ཡིད་ངོའི་ཉམས་འཆར་ལ་སྒྲིག་
རྒྱ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འབྱུང་ངོ། །དེའི་རྗེས་སུ་ཆོར་བུང་ཐེམ་པའི་བྱི་རྟགས་སུ་རྒྱང་
མཁྲིས་བད་ཀན་འདུས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་
བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་མི་ཟླ། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཐེམ་དུས་ཡིད་ཤེས་
འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་མི་ཟླ། རྒྱ་ཁམས་ཐེམ་པས་
མཆུ་དང་ལྷེ་སོགས་སྐམས་ཤིང་རང་གི་ལུས་ལ་ཁུ་རྩལ་གཅིན་དང་ཁ་རྒྱ་སོགས་
སྐམ་པ་དང་སོ་ལ་རྟེག་པ་ཆགས། རྣ་དབང་ཐེམ་པས་བྱི་དང་ནང་དུ་བཅས་པའི་
སྒྲ་མི་ཐོས། རྒྱ་མ་རྣམས་ལ་ཐུགས་དམ་གསལ་འདེབས་དང་། གཞན་ལ་འཕོ་
བ་འདེབས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་བརྗོད་སོགས་བྱེད་
ཆེ་དེའི་གོང་དུ་བྱེད་དགོས། དུལ་སྒྲ་ཐེམ་པས་རྣ་བའི་ཕྱར་སྒྲ་མི་འབྱུང་། དེ་
རྣམས་ཐེམ་བཞིན་པའི་ནང་རྟགས་སུ་དུ་བ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འབྱུང་ངོ། །འདུ་ཤེས་
ཀྱི་ཕུང་པོ་ཐེམ་པའི་བྱི་རྟགས་སུ་གཉེན་ཉེ་དུ་སོགས་དགྲ་གཉེན་བར་མའི་སེམས་
ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་མི་ཟླ། སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཐེམ་པས་ཉེ་དུ་སོགས་དེ་རྣམས་
ཀྱི་མིང་ཡང་མི་ཟླ། མེ་ཁམས་ཐེམ་པས་ལུས་ཀྱི་ཐོད་མཐའ་ནས་སྤྱད་ཅིང་བཟའ་
བཏུང་མི་འཇུ། ལྷ་དབང་ཐེམ་པས་སྒྲ་སྟོར་རྒྱང་བྱིར་རིང་ལ་ཟླ་ཏུ་རྒྱ་ཞིང་ནང་
དུ་སྤྱད་དགའ། དུལ་བྱི་ཐེམ་པས་རང་གི་ལུས་ཀྱི་བྱི་ཆོར་མི་རུས། དེ་རྣམས་
ཐེམ་བཞིན་པའི་ནང་རྟགས་སུ་མཁའ་སྣང་མེ་ཁྲིར་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འབྱུང་ངོ། །དེ་
ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཐེམ་པའི་བྱི་རྟགས་སུ་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་བསྐྱལ་བསྟོན་

སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པར་མི་ལུས། བྱ་བྱུབ་ཡེ་ཤེས་ཐིམ་པས་འདྲིག་
 རྟེན་པའི་ཕྱིའི་བྱ་བ་དང་དགོས་པ་གང་ཡང་མི་བློ། རྒྱང་ཁམས་ཐིམ་པས་རྒྱང་
 བཅུ་རང་རང་གི་གནས་ནས་སྤྱིང་གར་འཕོ་བས་ཕྱིའི་དབུགས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཆད།
 ལྷེ་དབང་ཐིམ་པས་ལྷེ་སྒོམ་ཞིང་སྤང་ལ་ལྷེའི་ཅ་སྟོན་པོར་འགྱུར། དུལ་རོ་ཐིམ་
 པས་རོ་བྱག་མི་ཆོད། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ཐིམ་པས་ལུས་དབང་ཡང་ཐིམ་ཞིང་།
 དེག་བྱའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གི་རྒྱང་ངེས་པར་རྒྱ་བ་ཐིམ་པས་དུལ་དེག་
 བྱ་ཡང་ཐིམ་དགོས་པས་དེག་བྱ་འཇམ་རྩུབ་བར་མ་གང་ཡང་མི་སྤྱོད་རོ། །རྣམ་
 ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྐབས་གཞན་བཞིན་དུ་སྤང་པོ་སོགས་ལྷ་མི་སྟོན་པ་ཅི་ཡིན་
 ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ལྷ་མི། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་པོ། ཆོས་དབྱིངས་
 ཡེ་ཤེས། རྣམ་མཁའི་ཁམས། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ལྷ་ཡིན་
 ལ། དེ་ལས་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ནི་སྒོ་གསུམ་ཀྱི་སྤྱིབ་བ་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་
 ལས་ཉོན་ལས་གྲོལ་ཏེ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་རྣམ་ཏྲོག་གི་བག་ཆགས་སྤངས་
 བ་ལ་སྤྱོད་བསྐྱེད་ལས་གསུངས་པ་སྐབས་འདིར་ཆང་བ་མེད་ཀྱང་ལས་ཉོན་
 ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པས་ཆང་ལ། རྣམ་མཁའ་ལ་གཉིས་ལས་བྱ་
 ག་རྣམ་མཁའ་ནི་གསུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པས་ལྷ་ཆོན་དང་པོའི་སྐབས་སོང་
 ཟེན་ལ། འདུས་མ་བྱས་ཏེ་རྒྱན་རྣམ་མཁའ་ནི་ཐིམ་ནས་འགྲོ་རྒྱ་མེད་པའི་དབང་
 གིས་ཐིམ་རིམ་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་པས་འདིར་མ་བཤད་དོ། །དུལ་ཆོས་ཀྱི་
 སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཆོར་བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་གསུམ་ནི་སྤང་བཤད་ཟེན་
 ལ། རྣམ་མཁའ་ལ་སོགས་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྤང་བཤད་པ་

ལྷར་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ནི་འོད་གསལ་དུ་བེམ་པར་འགྱུར་བའི་ཁོངས་སུ་
མ་བགངས་སོ། །རྩེ་སྒྲ་མའི་རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་དུ། སྤང་སོགས་
དང་པོ་བཞི་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པའི་རྟགས། ལྷག་མ་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་
པའི་རིམ་པའོ། །ཞེས་ས་བཅད་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ། སྤང་
སོགས་དང་པོ་བཞི་ལ། རྒྱུད་རྩོར་གླེང་ལས། གཞུགས་སྤང་གཏོགས་དང་མེ་
ལོང་དང་། །ས་ཁམས་མིག་གི་དབང་པོ་དང་། །གཞུགས་དང་རྣམ་ལྷན་གྱུར་བ་
སྟེ། །ཁྲི་བོ་གཉིས་དང་ཡང་དག་ལྟ། །ཆོར་བའི་སྤང་པོ་མཉམ་ཉིད་དང་། །རྒྱ་
ཁམས་ན་བའི་དབང་པོ་དང་། །སྤང་དང་རྣམ་ལྷན་གྱུར་བ་སྟེ། །ཁྲི་བོ་གཉིས་དང་
ཡང་དག་ལྟ། །འདུ་ཤེས་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། །བྱིན་ཟ་སྒྲ་ཡི་དབང་པོ་དང་། །རི་
དང་རྣམ་ལྷན་གྱུར་བ་སྟེ། །ཁྲི་བོ་གཉིས་དང་ཡང་དག་ལྟ། །འདུ་བྱེད་བྱ་བ་
སྐྱབ་པ་དང་། །རྒྱང་ཁམས་ལྟེ་ཡི་དབང་པོ་དང་། །རོ་དང་རྣམ་ལྷན་གྱུར་བ་སྟེ། །ཁྲི་
བོ་གཉིས་དང་ཡང་དག་ལྟ། །ཞེས་བ་ལྟར། གཞུགས་ནི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་
ཀྱི་གཞུགས་ཡིན་ལ། གཞུགས་སྤང་གཏོགས་པ་ནི་འདི་རྣམས་རྣམ་སྤང་གི་
རིགས་ཅན་ཡིན་པའི་དོན་ཏེ་ཆོར་སྤང་སོགས་ལའང་སྤྱར་རོ། །མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་
ནི་མེ་ལོང་ལ་གཞུགས་བརྟན་སྤང་བ་བཞིན་དུ་ཡུལ་རྣམས་དུས་གཅིག་ཏུ་གསལ་
བར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་སྒྲིད་བསྐྱུས་ལས་གསུངས། ཡུལ་གཞུགས་ནི་
རང་གི་ལུས་ཀྱི་གཞུགས་ཡིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བེན་པའི་བྱི་རོལ་གྱིས་གཞུགས་
མིན་ནོ། །རྣམ་པ་ལྟ་ནི་གཞུགས་སྤང་གི་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ལྟ་སྟེ།
གཞུགས་སྤང་། གཞི་དུས་ཀྱི་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས། སའི་ཁམས། མིག་དབང་། རང་

རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་གཟུགས་རྣམས་སོ། །དེར་མ་ཟད་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱེད་
 པའི་བྱ་གཞུང་མཁའ་ཁམས་ཀྱང་ཡུལ་གཟུགས་འདིར་སྤྱད་དོ། །ཆོར་བ་ལ་
 ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆོར་བ་ནི་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་
 གསུམ་དང་ཡིད་ཅན་ཀྱི་ཆོར་བ་ནི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་
 གསུམ་ཡིན་ནོ། །མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ནི་རྒྱུ་མེད་དང་རྒྱུ་གཉིས་ལ་སོགས་
 པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སེམས་ཅན་མོ་ཞེས་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པ་ལ་སྤྱོད་
 བསྐྱེད་ལས་གསུངས། ཡུལ་སྐྱ་ནི་རང་གི་ལུས་ཀྱི་སྐྱ་ཉི་ཅན་བའི་འུར་སྤྱོད། །རྣམ་
 པ་ལྔ་ནི་སྤར་གྱི་རིགས་འགྲེས་སྤར་བས་གོ་སྤྱོད། ཆོས་ཀྱི་སྤྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཆོར་
 བ་འདུ་བྱས་ཀྱང་འདིར་སྤྱད་དོ། །འདུ་ཤེས་ནི་རྒྱུ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་སེམས་
 ཅན་ཀྱི་དོན་རྣམས་སོ་སོར་དཔྱོད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྤྱོད་བསྐྱེད་ལས་གསུངས།
 སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི་དབྱ་གཉིན་བར་མའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མིང་སོ་སོར་
 ཟན་པའི་ཤེས་པ་འོ། །ཡུལ་ངེ་ནི་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ངེ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱེ་མཆེད་
 ཀྱི་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱས་རྣམས་འདིར་སྤྱད་དོ། །འདུ་བྱེད་ནི་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་བསྐྱེད་
 བསྤྱོད་སོགས་ཡིན་ལ། བྱ་བ་སྐྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཕྱིའི་བྱ་བ་
 དང་དགོས་པ་སོགས་སྐྱབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་རོ་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་
 བསྐྱེད་པའི་རོ་སྤྱག་གོ། །སྐབས་འདིར་ལུས་དབང་དང་ཡུལ་རེག་བྱ་ཡང་ཐེམ་
 དགོས་ཤིང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱེ་མཆེད་འདུ་བྱེད་འདུ་བྱས་རྣམས་ཀྱང་འདིར་སྤྱད་
 དོ། །འབྱུང་བ་བཞེ་ཐེམ་ཚུལ་ནི། ས་རྒྱུད་གིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་རྒྱས་
 པ་ཉམས་ནས་རྒྱུད་གིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་གསལ་དུ་སོང་

བ་ལ་ས་ཚུ་ལ་ཐེམ་ཞེས་བཤད་པས། འབྲུང་བ་ལྷ་མའི་རང་རང་གི་རྣམ་ཤེས་
གི་རྟེན་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་བསྐྱུས་པ་ན། བྱི་མའི་རྣམ་པ་རྩེ་གསལ་དུ་སོང་བ་ལ་
གོ་བར་བྱ་ཡི། འབྲུང་བ་ལྷ་མ་དེ་བྱི་མའི་རང་བཞིན་དུ་སོང་བ་ག་ལ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་སྤང་སོགས་དང་པོ་བཞི་ལ་སྤང་པོ་ཡེ་ཤེས་ཁམས་དབང་པོ་ཡུལ་ཉེ་ལྷ་
ཚན་རེར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་རགས་པ་ཉི་ཤུའི་ཐེམ་ཚུལ་བཤད་པ་ན། རྣམ་ཤེས་
གིས་བསྐྱུས་པ་ལྷའི་ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་། ཡུལ་ཚོས་གི་སྤྱི་མཆེད་འདུ་བྱས་
རྣམས་ཀྱང་དེར་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པས་རྣམ་ཤེས་གི་སྤང་པོའི་སྐབས་སུ་བསྐྱུས་
པའམ་ལྷ་ཚན་མི་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཨ་ཀྲ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆའི་
གཞིའི་སྐྱ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རབ་གསལ་སྒྲོན་མེར། འབྲུང་བཞི་ཐེམ་རྩེས་
སུ་རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་རྟོག་པའི་སེམས། ལྷང་བ་དཀར་ལམ་པའི་སེམས།
མཆེད་པ་དམར་ལམ་པའི་སེམས། ཉེར་ཐོབ་ནག་ལམ་པའི་སེམས། འཆི་བ་
འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཉེ་རྣམ་ཤེས་གི་སྤང་པོའི་རིགས་གི་ཆོས་ལྷ་པོ་འདི་རྣམས་
རིམ་ཅན་དུ་འཆར་དགོས་སོ། །ཞེས་རྣམ་ཤེས་གིས་བསྐྱུས་པ་ལྷ་གསུངས་པ་
ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རྟོར་བྱེད་ལས། ལྷང་འོག་ཁྲོ་བོར་ཤིན་ཏུ་བཅས། །རང་བཞིན་
གི་ནི་སྤང་བ་ཉིད། །རྣམ་ཤེས་སྤང་པོར་ཞུགས་པ་སྟེ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ནི་འོད་
གསལ་བར། །ལྷ་དན་འདས་བཅས་ཀུན་སྟོང་དང་། །ཆོས་གི་སྐྱར་ཡང་བཤད་
པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར། རྣམ་ཤེས་གི་སྤང་པོ་ཐེམ་པའི་ཚུལ་ལ། ལྷང་བའི་རང་
བཞིན་རྟོག་པ་སོ་གསུམ། ལྷང་བ་མཆེད་པའི་རང་བཞིན་རྟོག་པ་བཞི་བཅུ། ལྷང་
བ་ཉེར་ཐོབ་གི་རང་བཞིན་རྟོག་པ་བདུན་ཉེ་རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་རྟོག་པའི་

སེམས་དང་། དེའི་བཞེན་པར་གྱུར་པའི་རྒྱུད་གཉིས་རགས་པས། སྤ་བ་སྤང་བ་
 དཀར་ལམ་པའི་སྡོན་དུ་སྤང་བའི་རང་བཞིན་རྟོག་པ་རྣམས་ཐིམ་དགོས་པ་ཆོས་
 གཅིག་དང་། སྤང་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་རྟོག་པ་ཐིམ་ཐེན་པའི་སྤང་བ་རང་དུས་
 སུ་སྤྱིང་ག་ཡན་ཆད་ཀྱི་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་དབྱུ་མའི་ཡར་སྤྲ་ནས་ཞུགས་
 པའི་སྟོབས་ཀྱིས། སྤྱི་བའི་ཅ་མདུད་གྲོལ་བའི་དབྱུས་ན་ས་ལས་ཐོབ་པའི་ཐིག་
 ལེ་དཀར་པོ་ཉི་ཡིག་མགོ་ཐུར་བསྟན་གྱི་རྣམ་པར་ཡོད་པ་ཆུའི་རང་བཞིན་ཅན་
 ཡིན་པས་ཐུར་ལ་འོངས་ཏེ། སྤྱིང་གའི་ཅ་མདུད་སུམ་རིམ་གྱི་སྤྱིང་དུ་སྤྱོད་པའི་
 བར་ལ་སྤྱོད་སང་དཀར་ལམ་པའི་སྤང་བ་འཆར་བ་ཆོས་གཅིག་དང་། སྤང་བ་
 བཞེན་པའི་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་མཆེད་པ་ལ་ཐིམ་པའི་ཆེ་སྤྱིང་ག་མན་ཆད་ཀྱི་རྒྱུད་
 ཐམས་ཅད་དབྱུ་མའི་མར་སྤྲ་ནས་ཞུགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱིང་བ་མན་ཆད་ཀྱི་
 ཅ་མདུད་རྣམས་གྲོལ་བས། སྤྱིང་བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབྱུས་སུ་མ་ལས་ཐོབ་པའི་
 ཐིག་ལེ་དམར་པོ་ཨ་ཐུང་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཡོད་པ་མེའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པ་
 ཡར་འོངས་ཏེ། སྤྱིང་གའི་ཅ་མདུད་གསུམ་རིམ་གྱི་འོག་དུ་སྤྱོད་པའི་བར་ལ་སྤྱོད་
 སང་དམར་ལམ་པའི་སྤང་བ་འཆར་བ་ཆོས་གཅིག་དང་། མཆེད་པ་བཞེན་པའི་
 རྒྱུད་དང་བཅས་པ་ཉེར་ཐོབ་ལ་ཐིམ་པའི་ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་སྤྱོད་ལ། དབྱུ་མའི་ནང་གི་
 སྤྱིང་འོག་གི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་སྤྱིང་གའི་ཐད་ཀྱི་དབྱུ་མའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་སྟོབས་
 ཀྱིས། སྤྱིང་གའི་ཅ་མདུད་སྤྱིང་འོག་དབྱུས་མ་གསུམ་རྫོགས་པར་གྲོལ་ཏེ། སྤྱིང་
 གི་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་མར་བབ། འོག་གི་ཐིག་ལེ་དམར་པོ་ཡར་འོངས་ཏེ། སྤྱིང་
 གའི་རྒྱ་རྒྱའི་དབྱུས་ན་གནས་པའི་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལ་ཐིམ་པ་ན་སྤྱོད་སང་

ནག་ལམ་པའི་སྤང་བ་འཆར་ལ། ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་སྟོད་ཡུལ་སྤང་དང་བཅས་བ་ཡིན་
ཡང་། འིན་རྟ་སྤ་བའི་རྒྱུང་སེམས་ལས་སྟོ་བྱུང་དུ་བྱུང་བའི་རྒྱུང་སེམས་ཐམས་
ཅད་འགགས་ཏེ། དང་པོ་ནས་གཞི་ལ་ཡོད་པའི་འིན་རྟ་སྤ་བའི་རྒྱུང་སེམས་ཀྱི་
འཛིན་པ་མ་གཤོ་བའི་བར་དེར་ཡུལ་གང་ཡང་མི་འཛིན་པར་འཛིན་མེད་དུ་བརྒྱལ་བ་
ལྟར་ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་སྟོད་འཛིན་དུ་འགྲོ་བ་ཆོས་གཅིག་དང་། ཉེར་ཐོབ་འོད་གསལ་
ལ་ཐེམ་པས་འཆི་བ་འོད་གསལ་རང་དུས་སྟུ། སྤྱི་པོ་དང་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་དབུས་
ན་ཡོད་པའི་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་གཉིས་མི་འཇགས་པའི་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་
གཉིས་ཀྱི་རྒྱུང་དུ་ཡོད་པ་ལ་ཐེམ། དབུ་མའི་ནང་གི་རྒྱུང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
འིན་རྟ་སྤ་བའི་སྟོག་འཛིན་ཀྱི་རྒྱུང་ལ་ཐེམ་པས། དང་པོ་ནས་གཞི་ལ་ཡོད་པའི་
འིན་རྟ་སྤ་བའི་རྒྱུང་སེམས་ཀྱི་འཛིན་པ་གཤོས་ཏེ་མཛོན་དུ་བྱུང་བ་ན། སྟོན་གནམ་
གཡའ་དག་པ་ལ་སྟོད་ལྗེད་ཀྱི་རྒྱུང་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ཐོ་རངས་ཀྱི་རྣམ་མཁའི་
རང་མདོག་རི་ལྟ་བ་བཞིན་སྟོང་སང་འིན་རྟ་བྱུངས་པའི་སྤང་བ་འཆར་བ་ཆོས་
གཅིག་སྟེ། རྟོ་རྩེའི་རིགས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོའི་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་
ལ་ཁུད་ཆོས་ལྟ་ཡོད་པར་གསུངས་ཀྱི། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བསྐྱུས་པ་ལྟ་གསུངས་པ་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་གཅོད་རིན་པོ་ཆེའི་སྟུ་གྲུ་ལས། རང་བཞིན་གྱི་ནི་སྤང་བ་
ཉིད། །ཅེས་པ་ནི་རྟོག་པ་རང་བཞིན་བརྒྱུད་ཅུ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱང་རྟ་སྤང་བ་གསུམ་
མོ། །རྣམ་ཤེས་སྤང་པོར་ཞུགས་པ་ནི་རང་བཞིན་སྤང་བ་ལ་ཐེམ་ཞིང་སྤང་བ་
གསུམ་ཡང་རིམ་བཤུ་བཞིན་སྤང་མ་གྱི་མ་ལ་ཐེམ་པའོ། །དེར་མ་ཟད་རྣམ་ཤེས་ཉེར་
ཐོབ་ཀྱང་འོད་གསལ་བར་འཇུག་གོ། །དེའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སྟོན་པ་ནི་སྤང་ན་

ལས་འདས་པ་དང་ཀུན་ཏེ་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་བ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱར་ཡང་རྒྱད་ལས་
 བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་གཞག་གི་རྣམ་བཤད་གསང་བ་འདུས་པའི་
 གནད་དོན་གསལ་བ་ལས། གང་ན་ལྷག་མ་ནི་ཕུང་པོ་བཞིའི་ལྷག་མ་ཡིན་ལ་
 དེས་ན་རིགས་བཞིའི་ལྷག་མ་རྫོང་མེའི་རིགས་སུ་དོན་གྱི་གོའོ། །དེ་ནི་རང་བཞིན་
 གྱི་རྟོག་པ་བརྒྱད་ཅུ་སྒྲང་བ་གསུམ་དུ་ཐིམ་པའི་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །འཇམ་
 དཔལ་ནི་ཡིད་སྒྲོང་བ་ཡིན་པས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་སྤྱད་གཞི་གཅིག་གོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་། སྐྱོད་བསྐྱུས་ལས། རིམ་པ་འདིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་
 དམིགས་པར་བྱའོ། །དེའི་རིམ་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཁམས་
 སྤྱ་བ་ལ་གཞུག་གོ། །ཁམས་སྤྱ་བ་ནི་སེམས་ལ་གཞུག་གོ། །སེམས་ནི་ཡང་སེམས་
 བ་ལ་གཞུག་གོ། །སེམས་པ་ནི་ཡང་མ་རིག་པ་ལ་གཞུག་སྟེ་དེ་ལྟར་སྐྱར་ནས་
 གཉིད་ལོག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་འགྲེལ་པའི་
 ཆོ། ཕུང་སོགས་དང་པོ་བཞིའི་བསྐྱུས་པ་ལྷ་རྣམས་ཐིམ་རིམ་དུས་མཉམས་ཡིན་
 པས་ལྷ་ཆེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཀྲལ་ནས། རྣམ་ཤེས་སྐྱབས་སུ་ཐིམ་རིམ་སྤྱ་རགས་
 གྱི་བྱད་པར་དང་རྟགས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་ལྷའི་སྒྲོ་ནས་བཀྲལ་བ་ཡིན་
 པས། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ལྷར་རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་རྟོག་པའི་སེམས་
 སོགས་ལྷ་བཞག་གོ། །ཞེས་ལོག་པར་རྟོག་པར་མི་བྱའོ། །ས་རྒྱ་ལ་ཐིམ་པ་སོགས་
 གྱི་ནང་རྟགས་སུ་སྒྲིག་རྒྱ་ལྷ་བྱའི་སྤང་བ་འཆར་གསུངས་པ་སོགས་ནི། རྒྱང་
 ཐིམ་ཕུལ་ཆེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་པོའི་ཡིད་དོར་དེ་འབྲའི་སྤང་བ་སྤྱ་མ་སྤྱ་
 མ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་རྩེ་གསལ་ལྷ་བྱའི་ཚུལ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། བྱི་རོལ་ནས་

སྤྲིག་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་སྤྱང་བ་ཤར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ལུགས་འབྱུང་སྤྱང་བའི་སྲ་རོལ་
དུ་རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུ་བཞོན་པའི་རྒྱང་དང་བཅས་པ་ཐེམ་ཐེན་ན། སྤྱང་མཆེད་
ཐོབ་གསུམ་གྱི་དུས་སུ་ཐེམ་རྒྱའི་རྒྱང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱིར་རྒྱང་ལ་སྤ་རགས་
མང་དུ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་རྣམས་ཀྱི་བཞོན་པའི་རྒྱང་རགས་པ་རྣམས་ཐེམ་
ཆར་བ་ན། རྒྱང་སྤ་བ་གཅིག་ཤུས་ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད་ནས་སྤང་མཆེད་ཐོབ་
གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་འཆར་རོ། །ལམ་མ་བསྐྱོམས་པའི་ཐ་མལ་བ་ལ་
སྤྱོད་པ་བཞིའི་སྐབས་སུ་ཤེས་པ་སྤ་མ་སྤ་མ་རྣམས་ཡུལ་སྤང་དང་བཅས་པ་
ལས། བྱི་མ་བྱི་མ་རྣམས་ཡུལ་སྤང་དང་བཅས་རེ་སྤ་རེ་སྤར་སོང་བའི་སྤོབས་
ཀྱིས། ཡིད་ངོར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤང་བ་རགས་པ་ལོག་ནས་སྤྱོད་སང་རེ་བ་ཞིག་
ཤར་བ་ཡིན་ཀྱི་སྤྱོད་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་
བདེན་གྲུབ་ཁོ་ན་ལས་བདེན་མེད་ཀྱི་སྤང་བ་མི་འཆར་ལ། འཆི་བ་འོད་གསལ་
དེ་ཡང་སྤང་ལ་མ་ངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱོད་བ་ལས་ངས་ཤེས་དང་བཅས་ཉེ་སྤྱོད་
བར་བྱས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྤང་སོགས་དང་པོ་བཞིའི་ཐེམ་ཚུལ་འཕྲོས་
དང་བཅས་པ་བཤད་ཐེན་ནས། དེ་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོའི་ཐེམ་ཚུལ་ནི། རང་
བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་ཀུན་རྟོག་བཞོན་པའི་རྒྱང་དང་བཅས་པ་སྤང་བ་ལ་ཐེམ་པར་
རྩོམ་པར་འགྱུར་ལ་དེ་རྣམས་ཐེམ་བཞིན་པའི་ཆེ་ནང་རྟགས་སུ་མར་མེ་འབར་
བ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་འབྱུང་ངོ། །ཡིད་དབང་ཐེམ་ཚུལ་ནི། ཀུན་རྟོག་རྒྱང་དང་བཅས་
པ་སྤང་བ་ལ་ཐེམ་པས་སྤང་བ་རང་དུས་སུ་སྤྱོན་གནམ་གཡའ་དག་པ་ལ་རྒྱ་འོད་
ཀྱིས་བྲབ་པ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་སང་དཀར་ལམ་པའི་སྤང་བ་འབྱུང་། སྤང་བ་བཞོན་པའི་

རྒྱུད་དང་བཅས་པ་མཆེད་པ་ལ་ཐེམ་པས་མཆེད་པ་རང་དུས་སུ་སྟོན་གནས་
 གཡལ་དག་པ་ལ་ཉི་འོད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ལྟ་བུའི་སྟོང་སང་དམར་ལམ་པའི་སྤང་བ་
 འབྱུང་། མཆེད་པ་བཞོན་པའི་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་ཉེར་ཐོབ་ལ་ཐེམ་པས་ཉེར་ཐོབ་
 རང་དུས་སུ་སྟོན་གནས་གཡལ་དག་པ་ལ་སྟོད་ཀྱི་སྒྲག་འབྲུག་པོས་བྱུང་བ་ལྟ་
 བུ་སྟོང་སང་ནག་ལམ་པའི་སྤང་བ་འབྱུང་ངོ་། ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་སྤྲད་བྲན་མེད་དེ་
 སངས་ནས་ཉེར་ཐོབ་འོད་གསལ་དུ་ཐེམ་པས་འོད་གསལ་རང་དུས་སུ་སྟོད་བྱེད་
 ཀྱི་སྟོན་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ཐོ་རངས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་གཡལ་དག་པ་ལྟ་བུའི་སྤང་
 བ་འཆར། དེའི་ཆེ་འཆི་བ་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་ཐ་མལ་
 བའི་མི་རྣམས་ཞག་གསུམ་ཀྱི་བར་དུ་གནས་ལ། དེ་ནས་ཁམས་དམར་པོ་སྟེང་
 ནས་དང་དཀར་པོ་འོག་ནས་འཕོས་པའི་རྟགས་འོང་ངོ་། རྟེན་གཞིའི་ཆོས་སྐྱེ་
 ཞེས་བྱ་ཞིང་། སྟོང་སང་དེ་ལ་གཞིའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་། དེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྟོ་
 དེ་ལ་གཞིའི་རྟགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ་དང་པོའི་སྤྱང་གཞི་ཡང་
 ཡིན་ནོ། རྟེན་པ་འཆི་བ་འོད་གསལ་ཀྱི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རྒྱུད་འོད་ཟེར་ལྷ་
 པ་དེ་བར་དོའི་ལུས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དང་སེམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་བྱེད་ལ། འཆི་
 བ་འོད་གསལ་ཀྱི་སེམས་དེ་བར་དོའི་ལུས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་དང་སེམས་
 ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་མིར་སྐྱེ་འགྱུར་ཀྱི་བར་དོ་ཡིད་ལུས་ཀྱི་རང་བཞི་ཅན་
 ལུང་པོ་རྟིང་པ་ལས་གོས་ལོགས་སུ་བྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་གནས་ལ་འབྲུབ་
 པོ། རྟེན་དང་དུས་མཉམ་དུ་ལུགས་ལྡོག་གི་ཉེར་ཐོབ་ནས་སྤྲིག་རྒྱུའི་བར་ཀྱི་རྟགས་
 རྣམས་འབྱུང་ལ། འཆི་བ་འོད་གསལ་འགག་པ། ལུགས་ལྡོག་གི་ཉེར་ཐོབ་སྐྱེས་

པ། བར་དོ་བྱུང་བ་གསུམ་དུས་མཉམ་མོ། །བར་དོའི་སྐྱོ་དོན་ཡང་ཆེ་སྒྲ་མའི་
འཆི་སྲིད་དང་ཆེ་བྱི་མའི་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་བར་ན་རང་གི་ངོ་བོ་མངོན་པར་བྱུང་ཅིང་
ད་དུང་ཡུལ་གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བས་ན་བར་དོ་དང་སྲིད་པ་བར་མ་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་ཡང་སྒྲིམ་འབྱུང་ལས། སྲིད་པ་བར་དོའི་སེམས་ཅན་ནི། །འགྲོན་པོ་
རྣམས་ཀྱི་བསྐྱོད་པ་བཞིན། །འདི་ལྟར་ལས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཡིས། །འགྲོ་བ་བྱུག་ཏུ་
རབ་ཏུ་རྒྱ། །ཞེས་དང་། མངོན་ལས། སྒྲིན་དུས་སྲིད་འབྱུང་ག་ཚུགས་ཅན། །དེ་
ནི་འཆི་བའི་སྒྲིན་ངོལ་ཏེ། །སྐྱེ་བའི་སྤྲད་ཅིག་པན་ཆད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
པ་ལྟར། བར་དོ་བ་དེ་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་སོགས་དབང་བོ་ཀྱན་ཆང་ཞིང་
ལས་ལས་བྱུང་བའི་རྩ་འབྱུལ་གྱི་བྱུགས་དང་ལྡན་པ། སྒྲིན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་ནི་
ཆེ་བྱི་མའི་འཆི་སྲིད་ལ་སྒྲིམ་པའི་སྒྲིན་ཡིན་པས་ཆེ་བྱི་མ་གང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་
ལུས་ཀྱི་ག་ཚུགས་དང་ལྡན་ཞིང་ཐོགས་མེད་དུ་རྒྱ་བ། བར་དོ་བྱུང་བར་བ་སྐྱེ་
བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་སེམས་དགའ་ལྡན་ནས་འཕོས་ནས་ཡུམ་གྱི་
སྦྱུམས་སུ་འཇུག་པའི་བར་དོ་ནི། གཞོན་ནུ་མཆན་དཔེས་སྤྲས་པ་འོད་གྱིས་བྱེ་
བ་སྤག་བརྒྱའི་སྤིང་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རྒྱལ་པོ་དོན་
ཀྱན་བྱུང་བ་སྤང་ཆེན་ཐལ་དཀར་མཆེ་བ་བྱུག་ལྡན་གྱི་རྣམ་པས་སྦྱུམས་སུ་ཞུགས་
པར་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཡུམ་གྱི་མི་ལམ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་ཅིམ་ཡིན་
གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བར་དོ་དུད་འགྲོའི་རྟེན་ཅན་དུ་བཤད་པ་མིན་ནོ། །འཛིགས་
པའི་སྐྱོ་བཞི། ཡང་བའི་གཡང་ས་གསུམ། དེས་པ་དང་མ་དེས་པའི་རྟགས་བྱུག་
སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དེས་དགའ་བ་དང་དེས་སྐྱོ་ཞིང་སྤུག་བསྐལ་བ་སོགས་

བརྒྱུད་མར་སྤྱོད་བ་དང་། ཆོ་ཆད་ནི་ཞག་བདུན་དུ་ངེས་ཤིང་། དེའི་བར་དུ་སྤྱི་
 བ་མ་རྙེད་ན་ཞག་བདུན་རེ་ནས་འཆི་ཚུང་རེ་བྱས་ཏེ་ཞག་ཞེ་དགུ་ཚུན་ཆད་སྤྱི་
 བ་ཞིག་ངེས་པར་རྙེད་པས་དེ་ཕན་ཆད་མི་གནས་སོ། །ཞག་བདུན་སོགས་སུ་
 གསུངས་པའང་མིའི་ཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལེགས་ཀྱི། རིགས་རྩག་རང་རང་
 གི་ཞག་དུ་བྱས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་སྤྱོན་ཡོད་དོ། །འཛམ་གླིང་མིར་སྤྱི་བའི་བར་
 དོའི་གཟུགས་ནི་བྱིས་པ་ལོ་ལྔ་རྩག་ལོན་བའི་པོངས་ཆོད་ཅན་དུ་གསུངས་པའང་
 བར་དོ་སྤྱི་ལ་དགོངས་ཤིང་། ལྷ་དང་མི་དང་དན་འགྲོའི་བར་སྤིད་རྣམས་ནི་རིམ་
 བཞིན་གྱིན་དུ་དང་ཐད་ཀར་དང་སྤྱི་ཕྱུ་ཚུགས་སུ་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། རིགས་
 མཐུན་བ་དང་། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དག་པས་མཐོང་བ་མ་གཏོགས་གཞན་
 གྱིས་མི་མཐོང་ངོ། །མངོན་བ་མངོད་ལས་དན་འགྲོའི་བར་དོ་གྲུབ་ནས་རྙེད་བཟང་
 པོར་མི་ལྟོག་པར་གསུངས་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་མངོན་བ་ཀྱན་བདུས་ལས་
 གསུངས་པ་བཞིན་དན་འགྲོའི་བར་དོ་བ་རྙེད་བཟང་པོ་འཛོལ་བུས་སོ། །བར་དོ་
 བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱི་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་མ་སྟོས་པར་ཡིད་ལས་
 སྤྱིས་པས་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་དང་དེའི་ཕྱིར་འགྲོ་ཞིང་དེས་རྟེན་པར་འབྱུང་བས་
 དེ་ཟ་དང་། སྤིད་པ་ཆོལ་བའི་དང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་པས་སྤིད་པ་འཆོལ་བ་དང་སྤྱི་
 བ་མངོན་པར་འབྱུབ་པ་ལ་ཕྱོགས་པས་མངོན་པར་འབྱུབ་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་
 འདྲ་བའི་བར་དོ་བ་སྤང་མདའི་མཐོ་དམན་བཞིན་དུ་གར་འགྲོ་དེར་འགྲོ་ལ་རང་
 དབང་མེད་པར་མཐོ་དམན་སྣ་ཆོགས་སུ་བསྐྱོད་དེ་སྤྱི་སྤིད་འཆོལ་བ་ལ་སྤྱོན་
 བསགས་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་དལ་བ་མེད་པར་རྒྱུ་བ་དེ་ལ་གཞིའི་པོངས་སྤྱི་ཞེས་

བྱ་ཞིང་ལམ་ཁྱེར་གཉིས་པའི་སྤྱང་གཞི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །བར་དོ་བ་དེ་སྐྱེ་བ་
ལེན་ཚུལ་ནི། རོ་མོ་གཉིས་ཅི་ཟ་དེའི་པ་མར་འགྱུར་བ་དང་ཅི་ཟ་དེས་རོ་མོ་གཉིས་
གྱི་བྱར་འགྱུར་པའི་ལས་མ་བསགས་པ་ལས་གྱི་ཉེས་བ་དང་། ཁུ་ཁྲག་པ་མ་
གཉིས་ཀ་ལས་མ་བྱུང་བའམ་སྤྱིར་འབབ་བའམ་རུལ་བ་ས་བོན་གྱི་ཉེས་བ་
དང་། མའི་མངལ་རྒྱུ་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་གྱི་བཀག་པ་དང་མོག་མའི་ཞེད་
བའང་རྩ་མོང་གི་ཁའམ་ནས་འབྱུ་ལྟ་བུ་མངལ་གྱི་ཉེས་བ་སྟེ་ཉེས་བ་གསུམ་དང་
བྲལ་ཞིང་། མ་ནད་མེད་ཅིང་རྒྱ་མཚན་དང་ལྷན་པའི་གནས་སྐབས་དང་། རོ་མོ་
གཉིས་ཆགས་ཤིང་འཕྲད་པའི་གནས་སྐབས་དང་། ཅི་ཟ་ཉེ་བར་འཁོར་ཞིང་འཇུག་
འདོད་པའི་ཆོས་གསུམ་མཛོན་གྱུར་དུ་ཆང་བ་ཞིག་དགོས་སོ། །སློ་གང་ནས་
འཇུག་ཚུལ་ཡང་། མན་སྟེ་ལས། དེ་ཉིད་གྱི་བྱིར་འདི་ལ་དགོངས་ནས་སྟེ་འགའ་
ཞིག་ལ་གསེར་གྱི་སློ་ནས་ཅི་ཟའི་སེམས་ཅན་འཇུག་པ་དང་འགའ་ཞིག་ལ་ཁ་
ནས་དང་འགའ་ཞིག་ལ་རྣམ་པ་གཞན་དུའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་སྤྱི་གཙུག་ནས་ཞུགས་
པའི་རྒྱ་ཤོ་མོ་གཉིས་པན་ཚུན་སྐྱེ་ནས་འཛིན་པ་དང་། ཁ་ནས་འཇུག་པའི་རྒྱ་མ་
མཚུའི་སྤྱང་ཅི་འཛིབ་པ་ལས་འཇུག་པར་བཤད་ཅིང་། གཞན་ནི་མངལ་སློ་ནས་
འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་འཇུག་ཚུལ་ནི། རོ་མོ་གཉིས་ཉལ་ཤོ་བྱེད་པ་མཐོང་
བ་ན་ཤོར་སྐྱེ་ན་མ་ལ་ཆགས་ཤིང་པ་ལ་སྤང་སེམས་དང་། མོར་སྐྱེ་ན་པ་ལ་ཆགས་
ཤིང་མ་ལ་སྤང་བའི་བསམ་བསམ་ཡིད་ཤིན་ཏུ་གཡོ་བའི་དབང་གིས་བར་དོ་ཤི་
བ་དང་རྒྱུང་སེམས་སྤྱི་གཙུག་ནས་ཞུགས་ཏེ་སྤྱི་གྱུ་སོགས་ཉལ་རྣམས་ཡུན་
རྒྱུང་ཞིག་ཤར་ཏེ་བྱང་སེམས་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་ནས་མའི་མངལ་དུ་ཁུ་ཁྲག་

གི་དབུས་སུ་སྐྱེ་བ་སྐྱེས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འོད་གསལ་འགགས་པ་ལུགས་
 རྟོག་གི་ཉེར་ཐོབ་སྐྱེས་ཤིང་། དེ་ནས་མཆེད་པ་ནས་སྒྲིག་རྒྱ་བར་གྱི་རྟགས་རྣམས་
 གྲང་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་ས་རྒྱུད་གིས་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་ཆ་རྒྱུད་གིས་སྤྱི་
 པར་བྱེད། མེ་རྒྱུད་གིས་མ་རུལ་ཅིང་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་རྒྱུད་རྒྱུད་གིས་རྒྱས་
 པར་བྱེད་པའི་མཐུས་མངལ་དུ་པ་མའི་ཁུ་ཁྲག་གཉིས་སྒྲིས་མ་ལྟ་བུ་ནང་ཤིན་
 ཏུ་སྤྲ་བ་མེར་མེར་པོ་དང་། བྱི་ནང་གཉིས་སྒྲ་བ་ཞོ་ལྟར་གྱུར་པ་ལྟར་ལྟར་པོ་དང་།
 ཤ་ལྟར་གྱུར་གྲང་མནན་མི་བཟོད་པས་གོར་གོར་པོ་དང་། ཤར་གྱུར་ཅིང་མནན་
 བཟོད་པས་མཁྲང་འགྱུར་བ་སྟེ་དེའི་ཁོངས་སུ་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་རྣམས་མདངས་
 སྟོགས་བྱེ་ནས་དཀར་པོ་ལས་ནང་དུ་པ་ལས་ཐོབ་པའི་མཛོད་གསུམ་དང་དམར་
 པོ་ལས་བྱི་རུ་མ་ལས་ཐོབ་པའི་མཛོད་གསུམ་འབྱུང་ཞིང་། རྣམ་ཤེས་ཐོག་མར་
 གང་དུ་ཞུགས་པའི་ཁུ་ཁྲག་སྟིང་གར་གནས་པ་དེར་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུད་སེམས་
 གཉིས་དང་ཁུ་ཁྲག་གི་དྲངས་མ་གཉིས་ཏེ་བཞི་འདུས་པའི་གོང་བུ་ཡུངས་དཀར་
 སྒོམ་པོའི་ཆད་ཅུམ་པ་དེ་དབུས་སུ་འཐུམས་ནས་རྩ་དབུ་མ་དང་། དེའི་གཡས་
 གཡོན་དུ་རྩ་རོ་མ་དང་རྒྱུད་མ་གཉིས་ཀྱིས་དབུ་མ་ལ་ལན་གསུམ་གསུམ་གྱིས་
 དཀྱིས་པ་སྟེ་མདུད་པ་བྱུག་སྒྲོར་དང་བཅས་པ་ཆགས་སོ། །དེ་ནས་སྤྲ་ཞིང་འཕེལ་
 པར་རྩོམ་པས་མཆན་མ་འབྱུང་བ་སྟེ་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྟ་རྟོགས་ནས་
 ཡན་ལག་འགྱུས་པར་གྱུར་ཆེ་རྒྱ་བ་གཅིག་སོང་བ་སྟོག་འཛིན་སྤྲ་བ་ལས་རགས་
 པ་སྐྱེས་པས་ལུས་ཉ་དབྱིབས་སུ་ཡོད། རྒྱ་བ་གཉིས་ན་ཐུར་སེལ་སྐྱེས་ཏེ་རུས་
 སྤལ་དབྱིབས་སུ་ཡོད། རྒྱ་བ་གསུམ་ན་མཉམ་གནས་སྐྱེ་ཤིང་པག་གོད་གྱི་

དབྱིབས་ཅན། རྩ་བ་བཞི་པར་གྱེན་རྒྱ་སྐྱེས་ཏེ་སེམས་དབྱིབས་སུ་ཡོད། རྩ་བ་
ལྷ་པར་བྱབ་བྱེད་སྐྱེས་ཤིང་མིའུ་མུང་གི་དབྱིབས་ཅན་ཡོད། རྩ་བ་དུག་པ་ནས་
བཅུ་པའི་བར་རིམ་བཞིན་ཡན་ལག་གི་རྒྱང་ནམས་སྐྱེས་ནས་རྩ་བ་བཅུ་སོང་
བའི་དུས་སུ་མངལ་ལ་མི་གཅང་ཞིང་བྱི་བའི་སྒོ་བྱང་ནས་ལས་རྒྱང་གིས་མགོ་
མཇུག་ཐོག་པ་འདུལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་དུ་བཅས་ནས། བྱིས་པ་གཞོན་ནུ་དར་བ་ཁྱས་
པ་སྟེ་གནས་སྐབས་བཞིར་གནས་པའོ། །དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་སྦངས་པ་ལ་གཞིའི་སྤྱལ་
སྐྱེ་ཞེས་བྱ་ཞིང་ལམ་བྱེད་གསུམ་པའི་སྤྱང་གཞི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གཞིའི་
སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་ཤི་
བར་དོ་གསུམ་ཚུའི་གཉེར་མ་བཞིན་གཅིག་རྗེས་གཅིག་གཞོན་གྱི་ཚུལ་དུ་རྒྱུན་
མི་ཆད་པས་འཁོར་བར་སྐྱེ་ཞིང་འབྲམས་པའི་ངང་ཚུལ་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལ་
བཞེན་ནས་སྤྱང་གཞིའི་རྒྱན་གཅད་པའི་ལམ་ལ་བཙོན་པ་བཏན་པ་དང་། རང་
རང་གི་སྤྱང་གཞི་གཞི་ལ་གང་ཡོད་པ་ངོས་ཟེན་ཏེ་སྤྱངས་པས་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་
ལ་ཐོགས་འབྱེན་ཏེ་རྒྱད་སྟོན་བྱེད་ཆུ་ན་མེད་པ་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

སྐྱས་པ། མི་བཟང་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སྤིང་པ་འདིར། །ཡང་ཡང་ཉིང་
མཆམས་སྤྱར་བའི་ལུས་སོ་འདིར། །ཤིན་དུ་བཟོད་དཀའི་སྤྱག་བསྐལ་མང་སོ་
ཡིས། །ཤིན་དུ་མནར་ཀྱང་མི་འཇིགས་པ་དེ་སྤྱ། །མརྗེས་པའི་གོས་དང་ཞིམ་པའི་
བཟའ་བཏུང་དང་། །སྤྱོད་པའི་གནས་གྱུར་མཐུན་པའི་མཛའ་སྟོགས་ཀྱིས། །གཅེས་

པར་བསྐྱེད་སྒྲིང་ཡུང་འབྱུང་བཞིའི་རྟེན་ཟད་ཆོ། །ཉམ་ཚུང་ལུས་པོ་བྱ་བྱིས་གྲོས་
 བའང་མཐོང་། །རྣམ་ཤེས་གཅིག་ལུས་སྤང་མདའ་ཇི་བཞིན་དུ། །ལེས་ལེས་
 འགོ་ཆེ་པན་གྲོགས་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །ཟས་བསྔོ་སྒྲིན་མཁན་ཅམ་ཡང་ཆེས་
 དགོན་ཅིང་། །གདུང་ཚུལ་བསམ་ན་མཆི་མ་འཆོར་སྤུང་བྱེད། །རེས་འགའ་མནོ་
 བསམ་གཏོང་ཆེ་སྤྱིང་འགྲུལ་སྤྲུལ། །བྱེད་ཀྱང་རྒྱན་དུ་ཉོན་མོངས་དང་འགྲོགས་
 བཞིན། །གཞན་ལ་བཞད་མཁས་སྒྲོས་པ་སྤྱར་ཆོད་དེ། །དོན་ལྡན་ཉམས་ལེན་
 ཚུལ་མཐུན་བྱེད་རེ་རན། །ཞེས་པ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ (གང་གིས་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་གསུམ་ལམ་ཁྲེང་གི་རྣམ་གཞག་ནི། རང་འབྲས་རྫོགས་རིམ་
 དཔེ་དང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུད་སྒྲིན་བྱེད་གང་ཞིག་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་
 རྒྱུ་འཆི་བ་འོད་གསལ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་ང་དང་ང་ཡི་བར་འདྲིན་པའི་གཞི་
 ལུང་སོགས་སྤྲ་རགས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་གྱི་རང་དུ་སྒྲོས་བརྟགས་ནས་བསྒྲོམ་
 པའི་རིམ་པ་དང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། འཆི་བ་ཆོས་སྤྱིའི་ལམ་ཁྲེང་གི་མཆོན་ཉིད།
 རང་འབྲས་རྫོགས་རིམ་དག་མ་དག་གི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་སྒྲིན་བྱེད་གང་
 ཞིག་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་རྒྱུ་སྤྱིད་པ་བར་དོ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་རང་སེམས་
 ལྷའི་སྤྱོད་གཞུགས་སམ་བྱག་མཆོན་ནམ་ས་པོན་དང་ནམ་མཁར་ན་ད་གང་རུང་
 གི་གཞུགས་སུ་སྒྲོས་བརྟགས་ནས་བསྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་དང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་དེ།
 བར་དོ་འོངས་སྤྱིའི་ལམ་ཁྲེང་གི་མཆོན་ཉིད། རང་འབྲའི་རྫོགས་རིམ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་
 གཉིས་རགས་པའི་སྤྱལ་སྤྱོད་འདྲིན་པའི་རྒྱུད་སྒྲིན་བྱེད་གང་ཞིག་མ་འོངས་པ་ན་

ལེན་རྒྱ་སྐྱེ་བ་དང་ནུ་པ་མཐུན་པར་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་
གཟུང་ནུ་འབྲས་བྱ་དོ་རྗེ་འཛིན་པའི་སྐྱུར་བཞེངས་པར་སྒོ་ས་བརྟགས་
ནས་བསྒོམ་པའི་རིམ་པ་དང་པོའི་ནུ་འབྱོར་དེ། སྐྱེ་བ་སྐྱུ་ལ་སྐྱུའི་ལམ་ཁྱེར་
གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

དང་པོའི་སྐྱ་བཤད་ཀྱང་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཐ་མལ་བའི་འཆི་བ་འོང་རྒྱུའི་
ཆབ་ལ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་བསྐྱེད་ཅིང་། དེ་བསྒོམས་
བས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་མངོན་དུ་འགྱུར་འོང་བ་དེ་ཉིད་ད་ལྟ་ནས་ལམ་དུ་བྱེད་པའི་
རྒྱལ་དུ་བྱས་ཏེ་བསྒོམ་པའི་ནུ་འབྱོར་ཡིན་པས་ན་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱུར་འབྱེར་བའི་
ལམ་ཁྱེར་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པའི་སྐྱ་བཤད་ཀྱང་ཡོད་དེ། འཆི་བ་འོད་གསལ་འགགས་པ་དང་
དུས་མཉམ་དུ་ཐ་མལ་བའི་བར་དོ་འགྲུབ་འོང་བའི་ཆབ་ལ་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཐབས་
མཁས་ལ་བརྟེན་ནས་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་ལུགས་སྟོག་གི་ཉིར་ཐོབ་
གྲུབ་པ་དང་བཞིན་ལག་གི་ནུ་པ་ཅན་གྱི་སྐྱ་ལུས་འགྲུབ་འོང་ཞིང་། དེའི་རྒྱན་
ལ་ལམ་བསྒོམ་པས་འབྲས་བྱ་ཆོས་སྐྱ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཁ་
སྐྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ལྔ་གྱི་ལོངས་སྐྱ་འགྲུབ་འོང་བ་དེ་ཉིད་ད་ལྟ་ནས་ལམ་
བྱེད་དུ་བྱས་ནས་བསྒོམ་པའི་ནུ་འབྱོར་ཡིན་པས་བར་དོ་ལོངས་སྐྱུར་འབྱེར་
བའི་ལམ་ཁྱེར་ཞེས་བྱའོ། །

གསུམ་པའི་སྐྱ་བཤད་ཀྱང་ཡོད་དེ། བར་དོ་བ་དེས་བར་དོའི་ལུས་རྟེན་ཅམ་

ལ་གནས་མི་ཁུས་པར་རགས་པའི་ལུས་སུ་སྐྱེ་བ་ཐ་མལ་བ་ལེན་པའི་ཚབ་ལ་
 བསྐྱོམ་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་ལུས་པ་རགས་པའི་ལུས་རྟེན་འཛིན་པར་བྱེད་ལ། དེ་
 བཞིན་དུ་ཡོངས་སྐྱེས་ཀྱང་ས་མ་ཐོབ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་མཛད་བ་ལ་སྐྱུལ་པའི་
 སྐྱེ་ཞིག་ངེས་པར་བསྟན་ཡོང་བས་དེ་འབྲའི་སྐྱུལ་སྐྱེ་དེ་ཉིད་ད་ལྟ་ནས་ལམ་བྱེད་
 ཀྱི་ཚུལ་དུ་བྱས་ནས་བསྐྱོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་ན་སྐྱེ་བ་སྐྱུལ་སྐྱར་འབྱེར་
 བའི་ལམ་ཁྱེར་ཞེས་བྱའོ། །

སྐྱེ་ལུས་འོག་མ་རགས་པའི་ལུས་རྟེན་བཟུང་བ་ལ་ཕྱང་པོ་རྣམས་པ་ལ་ངེས་
 པར་ཞུགས་དགོས་ཏེ་ཕྱང་པོ་དང་འབྲེལ་བ་མ་ཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེ་ལུས་གོང་
 མ་ནི་རང་གི་ཕྱང་པོ་དང་འབྲེལ་ཐག་ཆད་ཟེན་པས་ངེས་པར་ཞུགས་མི་དགོས་
 ཀྱང་། ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་པས་ལུས་སྐྱེ་མ་ལ་ཞུགས་པའང་ཡོད། དེར་མ་ཞུགས་
 ཀྱང་རགས་པའི་ལུས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ནི་ངེས་པར་འཛིན་དགོས་སོ། །ལམ་
 ཁྱེར་ཞེས་པའི་དོན་ནི། གང་སྤང་རྒྱ་དེ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་གནད་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་
 སྒྲོ་ནས་ལམ་གྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་བླངས་པའི་ཚུལ་
 ཀྱིས་སྤངས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་སྐྱེ་གི་བར་དོ་གསུམ་ལམ་དུ་འབྱེར་ཚུལ་
 བཤད་ཟེན་ལ། ཉོན་མོངས་ལམ་དུ་ཁྱེར་ཚུལ་ལ། ང་རྒྱལ་དང་སེར་སྣ་ལམ་དུ་མི་
 ཁྱེར་ཞིང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ཕྱག་ལམ་དུ་ཁྱེར་པའི་དབང་རྣོན་ཡང་དུ་མ་ཡོད་མོད་
 གཙོ་བོ་ནི་འདོད་ཆགས་ལམ་དུ་འབྱེར་བ་ཡིན། དེ་ཡང་རང་དང་རིག་མ་གཉིས་
 ཕན་ཚུན་བལྟ་བ་དང་མྱོད་བ་དང་འོ་བྱེད་བ་དང་སོ་དང་སེན་མོས་འདེབས་བ་

དང་མ་མཐུང་རོ་འཛིབ་པ་དང་འཁྱུད་པའི་སྦྱོར་བ་སོགས་བསྟེན་པ་ལས་ཁྱུད་
ལ་འདོད་ཆགས་ཞིག་ལྟང་གིས་སྦྱེ་ཡོང་བ་ན། དེ་མ་ཐག་དུ་ཆགས་པའི་ངར་
བཅག་སྟེ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བའི་ངང་དུ་རྒྱས་འདེབས་ཤིང་། ཆགས་པ་སྟོང་བ། སྟོང་
པ་བདེ་བ། བདེ་བ་བདེ་སྟོང་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་རོལ་དུ་འཆར་བ་ལ་
བསྐྱབ་ཅིང་ཡང་ཡང་གོམས་པར་བྱས་པ་མ་གཏོགས། འདོད་ཆགས་ལམ་བྱེད་
ཅེས་པའི་སྒྲ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆགས་པ་ཡུན་དུ་བསྟེན་པ་གཏན་ནས་མི་རུང་
ངོ་། །དེ་ལྟར་འདོད་ཡོན་ལམ་བྱེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལེགས་པར་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་ཤིང་
ལས་སྦྱེས་པའི་སློན་བྱས་ཤིང་ཟད་པར་བྱེད་པ་དང་མཐུངས་པར་འདོད་ཆགས་
ལས་སྦྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདོད་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཟད་
པར་བྱེད་པའོ། །འདོད་ཆགས་ལམ་བྱེད་ཀྱི་ས་མཆོམས་ཀྱང་མ་མཐའ་བསྐྱེད་
རིམ་ནས་ཡ་མཐའ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མ་ཐོབ་བར་དུ་འཛིག་དགོས་ཏེ། རོན་གྱི་
འོད་གསལ་ཐོབ་པ་ན་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་སྤངས་པས་འདོད་ཆགས་
རང་ཉིད་གཞི་མ་གྲུབ་ན་ལམ་དུ་འབྱེར་བྱུགས་མེད་པས་སོ། །དེས་ན་རོན་གྱི་
འོད་གསལ་ཐོབ་པ་ནས་འདོད་ཆགས་ལམ་བྱེད་ཞེས་མི་བརྟོག་པར་བདེ་སྟོང་
ལམ་བྱེད་ཞེས་བཤད་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་ (ཚུལ་རི་ལྟར་སྦྱོང་བ་ཉིང་དེ་འཛིན་རྣམ་གསུམ་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་)ནི། བསྐྱེད་རིམ་
སློམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གཞི་སློམ་པའི་ཐོག་
མར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་རི་ལྟར་སློམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྲགས་གཉིས་ཀྱི་རོན་ཐོན་པའི་

སྒྲིམ་ནས་སྒྲིམ་བཅུད་ཐམས་ཅད་རྗེས་གཞིག་གི་སྐྱེད་རིམ་གྱིས་འོད་གསལ་དུ་
 བསྐྱེད་ཏེ་ཡུལ་སྒྲིམ་བ་ཉིད་དང་། ཡུལ་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དབྱེར་མི་
 བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་དེ་རའོ་སྒྲིམ་དུ་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་ཆོས་སྐྱེ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་
 ནས་བསྒྲིམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བརྟག་གཉིས་ལས། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་གྱིས། །བརྟལ་ཞུགས་ཅན་གྱིས་སྒྲིམ་པ་བསྒྲིམ། །སྒྲིམ་པ་མི་ལམ་ལྟར་
 བྱས་ནས། །སྒྲིམ་པ་ཉིད་ཀྱང་སྒྲིམ་མེད་བྱ། །ཞེས་དང་། མདོར་བྱས་ལས། དམ་
 པའི་དོན་དུ་དངོས་པོ་རྣམས། །མིད་གསུམ་དངོས་པོ་མེད་པར་བསྒྲིམ། །དངོས་
 པོ་མེད་པས་སྒྲིམ་པ་མེད། །བསྒྲིམ་པར་བྱ་བ་སྒྲིམ་པ་མིན། །དེ་ལྟར་དངོས་པོ་
 དངོས་མེད་པས། །སྒྲིམ་པ་དམིགས་སུ་མེད་པའོ། །ཆོགས་བཅད་འདི་ཡིས་རྒྱ་
 མི་རྒྱུའི། །བདག་ཉིད་ཆེ་རྣམས་སྒྲིམ་པར་བསྒྲིམ། །ཆོ་གའི་སྦྱར་བ་འདི་ཡིས་
 བྱི། །ཡེ་ཤེས་ས་གཞིར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ། །ཅེས་སོ། །དེ་ལྟར་བསྒྲིམ་པ་དེ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། གཞི་ལ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་
 ཞིག་སྒྲིམ་པའི་ནམ་མཁའ་སྒྲིམ་སང་དེས་སྒྲིམ་བྱི་མ་ཆགས་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་
 བཞིན་དུ། དེ་ལྟར་སྒྲིམ་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་ཀྱང་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་རྟེན་བཞེན་
 པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་རྟེན་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲིམ་ཉིད་སྒྲིམ་པ་རྟོགས་པ་གསལ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། རྟོགས་
 ཟེན་བརྟན་བར་བྱས་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་འགྱུར་
 བ་དང་། ཆོགས་གཉིས་རྒྱང་འབྲེལ་དུ་འབྱུང་བ་དང་། དོན་དམ་པའི་བསྐྱེད་པ་
 མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། གཞི་ལ་སྒྲིམ་གྱི་འཛིན་རྟེན་ཞིག་པའི་རྗེས་ཀྱི་སྒྲིམ་སང་

དང་ཐ་མལ་བའི་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་འཆི་བ་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བ་དང་། ལམ་
དུས་སུ་རྒྱང་དབྱ་མར་ཞུགས་གནས་ཐེག་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དཔེའི་
ལྟ་སྤྱོད་དང་། ཉོན་སྤྱོད་ཀྱི་གཉེན་པོ་དང་ཤེས་སྤྱོད་ཀྱི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བའི་
དོན་གྱི་ལྟ་སྤྱོད་ཀྱི་འོད་གསལ་སྤྱོད་པའི་རྒྱད་སྟོན་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཆོས་སྦྱ་
དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ལམ་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། འོག་
ནས་འབྱུང་བའི་རྟེན་བརྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཐབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
རྣམ་རིལ་དུ་འཆར་བ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་བཞི་
རིམ་བཅེགས་སོགས་བསྟོམས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞི་ལ་
འབྱུང་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་རིམ་གྱིས་ཆགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་ཞིང་ཕྱི་དཀྱིལ་
དང་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། ལམ་དུས་སུ་རྟོ་རྟེ་ལུས་ཀྱི་གནས་ལུགས་་
རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་བསྐྱེད་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། རང་རང་གི་
ས་པོན་ལས་རྒྱ་ཆད་སོགས་བསྐྱུང་འཁོར་དང་བསྐྱུན་ཏེ་རྒྱང་མེ་ཆུ་སའི་དཀྱིལ་
འཁོར་དང་སྐབས་འགར་རི་རབ་དང་བཅད་པ་མས་རིམ་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།
ཉུང་དུའི་ཅ་རྒྱད་ལས། བ་སྒྲང་གནས་དང་སྟེང་ལྗིང་བ། །ལྷག་མ་བསྐྱམས་ཅ་
དེ་ནས་ནི། །དྲང་ཆེན་པོ་ཡི་རང་བཞིན་བྱ། །ཡང་ན་རུས་སྤལ་དག་གི་འོ། །ཞེས་
སོ། །ཆོས་འབྱུང་རི་ལྟར་བསྟོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དམར་གཏོར་ཟུར་གསུམ་ནང་
བྱས་པ་ཅེ་མོ་སྤར་དུ་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་ཟུར་གསུམ་བསྐྱང་
པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ནང་དུ་རྟེན་བརྟེན་པ་ཆུད་པར་བསྟོམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདུས་པ་ཕྱི་མ་ལས། སྦྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིས། །བྲུ་གསུམ་དུ་ནི་རྣམ་

བར་བསྒྲིམ། །ཞེས་དང་། འདུས་རྒྱུད་ལེའུ་གསུམ་པར། ཉམ་མཁའའི་དབྱིངས་
 གྱི་དབུས་གནས་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ལས་
 དང་པོ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡོན་ཏན་ཐ་ཞིང་མོས་སྦྱོད་གྱི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ་
 ས་གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་སུ་ཡོན་ཏན་རྗེ་རྒྱས་སུ་སོང་སྟེ་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་
 གྱི་སའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་མཆོན་པས་ཅེ་མོ་སྤྲ་བ་ཐུར་དུ་ཟུག་
 ཅིང་གདེངས་ཀ་ཆེ་བ་བྱེན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། སྤྲལས་སྒྲ་མེད་གྱི་ལམ་གྱི་སྟེང་
 བོ་བདེ་སྟོང་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་མཆོན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོག་གཞི་
 སྤྲ་ཆོགས་པསྒྲ་དང་སྤྲ་ཆོགས་རྩོུ་རྩོུ་བསྒྲིམས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞལ་
 ཡས་ཁང་གི་རྟེན་གཞི་བྱེད་པ་དང་། ཐ་མལ་བའི་རྩི་མ་མེད་ཅིང་བདེ་སྟོང་གི་རང་
 བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱངས་སོ་གཉིས་སུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 ཡོད་དེ། དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ལ་ཐེག་ལེ་རྒྱང་པའི་མཐེ་བོང་ནས་སྤྱི་བོའི་བར་ལུས་
 གྱི་གཡོན་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་པར་བྱེད་ཅིང་། ཉག་པོའི་ཕྱོགས་ལ་ནི་སྤྱི་བོ་
 ཉམ་རྒྱང་པའི་མཐེ་བོང་གི་བར་ལུས་ཀྱི་གཡས་ལ་བརྟེན་ནས་འབབ་པར་བྱེད་
 པས་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆ་བཅུ་དྲུག་ལ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་གནད་
 གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྟག་གཉིས་ལས། ཁུ་བའི་རྣམ་པ་བཅོམ་ལྡན་འབྱུང་། །དེ་
 ཡི་བདེ་བ་འདོད་མར་བཞད། །ཅེས་སོ། །གསལ་བྱེད་བརྒྱུད་ཅུར་བྱེད་པའི་རྒྱ་
 མཆོན་ཡང་ཡོད་དེ། ཀླ་ལི་རྣམས་ལ་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱང་ནས་མཁའའི་ཁམས་ལྷར་བསྐྱས་
 ཉམ་ཁམས་རེ་ལ་དགའ་བ་བཞི་རེ་བྱེ་བས་ཉི་ཤུ། ཉི་ཤུ་པོ་རེ་རེ་ཡང་ཁམས་
 དམར་པོའི་རྒྱལ་རེ་རེ་དང་ལྡན་པས་བཞི་བཅུ། དེ་ལ་ཡང་སྟོང་པ་དང་བདེ་བའི་

ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་གནས་ཀྱིས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྣོ་མ་འབྱུང་ལས།
གང་དུ་གཅིག་ནི་གནས་པ་དེར། །བཞི་པོ་དེ་ཀུན་ཉི་བར་གནས། །ཞེས་སོ། །གསལ་
བྱེད་ཁམས་ལྷར་སྤྱད་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། ཀ་ང་ཉ་ཏ་མ་ཉ་ཏཱ་བརྒྱད་ནམ་མཁའ་
དང་། མྱ་རྩྱ་མྱ་རྩྱ་མྱ་ཡ་ཡ་ཤ་དགུ་རྒྱུད་དང་། །ག་ཇ་ཏ་ཏ་ད་བ་ར་ར་ཏ་དགུ་
མེ་དང་། །ཁ་ཆ་ཇ་ཐ་པ་ཡུ་ཡུ་བདུན་རྒྱུད་དང་། ཅ་ཏ་ཉ་བ་ལ་ལ་ས་བདུན་སའི་ཁམས་
ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པས་སོ། །དེ་དག་ལ་ཡེ་ཤེས་ལྷར་འཛོག་ཚུལ་ཡང་ཡོད་
དེ། དབྱངས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་འབྲས་བྱ་ནི་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་དང་མཆོན་
སོ་གཉིས། གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡང་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དང་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ། བྱག་
མཆོན་ས་བོན་གྱིས་མཆོན་པ་སོར་རྟོག་སྒྲོས་བསྐྱུ་བྱས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་བ་
བྱ་སྐྱབ་སྐྱུ་རྫོགས་པ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་སུ་བཞག་པའི་བྱིར། སི་བྱུ་ཏ་ལས།
ཟླ་བ་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ལྷན། །དེ་བཞིན་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཉིད། །རང་སྣང་ས་
བོན་བྱག་མཆོན་ནི། །སོ་སོར་རྟོག་པར་བརྫོད་པར་བྱ། །ཐམས་ཅད་གཅིག་གྱུར་
བྱ་ནན་ཏན། །གཟུགས་བརྟན་རྫོགས་པ་དག་པའོ། །མཁས་པས་ཆོ་ག་གསུངས་
པ་ནི། །རྣམ་པ་ལྷ་པོ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །རྟེན་གཞིལ་ཡས་ཁང་རི་ལྷར་
བསྐྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཕུང་རྣམ་དག་རྣམ་སྤྲང་གི་སྐྱུ་དང་བྱག་མཆོན་
དང་ས་བོན་གང་རུང་ལས་གཞིལ་ཡས་ཁང་གྱུ་བཞི་སྟོ་བཞི་བ་སོགས་མཆོན་
ཉིད་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་པའི་
བྱིར། མདོར་བྱས་ལས། ཟུར་བཞི་དང་ནི་སྟོ་བཞི་དང་། །ཏ་བབས་བཞི་ཡིས་
མཛེས་བྱས་པ། །ཐིག་བཞི་དང་ནི་ཡང་དག་ལྷན། །ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཉི་བར་

མཛེས། །ཞེས་དང་། འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ལས། ཟུ་བཞི་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་
 ཡི། །མཆོད་ཏེན་རིན་ཆེན་སྣ་བཞི་པ། །གསལ་ཞིང་རང་བཞིན་བྲི་མ་མེད། །ཅེས་
 དང་། མངོན་བརྗོད་སྒྲ་མ་ལས། །ཁང་པ་བཅེགས་པ་རྣམ་པར་བསམ། །རྩར་བཞི་
 པ་ལ་སྒྲོ་བཞི་པ། །རྟ་བབས་བཞིས་ནི་རྣམ་པར་བརྒྱན། །འ་བ་འ་བྱེད་ཀྱིས་
 མཛེས་ཤིང་། །བ་དན་བྲེང་བས་རྣམ་པར་བརྒྱན། །རྩར་གྱི་ཆ་ནི་ཐམས་ཅད་
 དང་། །སྒྲོ་དང་སྒྲོ་ཁྱུང་མཚམས་རྣམས་སུ། །རྟོ་རྟོ་རིན་ཆེན་གྱིས་བརྒྱན་པ། །ཕྱི་
 ཡི་དགྱིལ་འཁོར་ཐིག་གདབ་པོ། །ཞེས་སོ། །གཞལ་ཡས་ཁང་ཞེས་པའི་སྒྲ་
 བཤད་ཡོད་དེ། །གཞལ་དུ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་མཐའ་ཡས་པའི་བཞུགས་གནས་
 གྱི་ཁང་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའོ། །ཕྱི་རོལ་ཏུ་དུར་ཁྲོད་རྩ་བ་བསྒྲིམ་
 པའི་དགོས་པ་ནི། །རོ་ཡི་སྒྲིད་ལམ་རྣམ་བཞི་བྱེད་པ་ལ་དུར་ཁྲོད་ཅེས་པ་ཡིན་
 པ། །བདག་མེད་པའི་སྒྲོང་པ་སོགས་ལྟ་བུ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་མཆོར་
 པ་དང་། །དེའི་དབུས་སུ་ཏེན་བཏེན་པ་བཞུགས་པ་ནི་སྟན་སྒྲིམ་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་
 པོས་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རོལ་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུའོ། །དེ་ཡང་དུར་
 ཁྲོད་དངོས་ནི། །སྒྲིམ་འབྱུང་ལས། །གཏུམ་འག་དེ་བཞིན་ཆང་ཆང་དང་། །རྟོ་རྟོ་
 འབར་བ་ཀེང་རུས་ཅན། །དབང་ལྡན་དུ་ནི་མི་བཟད་བཞད། །ཕྱིན་ཟ་རུ་ནི་བཟ་
 ཤིས་མཆོག། །ཐུན་པ་འག་པོ་བདེན་བཤམ་ཏུ། །རྒྱུང་ཕྱོགས་ཀི་མི་ཀི་མིའི་
 སྒྲ། །ཞེས་དང་། །ཀེང་རུས་དང་ནི་མདུང་གིས་ཕྱག་ །འཕྱང་དང་བྱེད་ཆོག་པ་
 དང་མགོ། །ཐོད་པ་ཕྱིན་པ་མགོ་རྩམ་དང་། །གཅིགས་པའི་མགོ་དང་རུས་པ་
 དང་། །ཞེས་པ་རྣམས་ཡིན་ལ་ལྷག་མ་ཤིང་དང་ཕྱོགས་སྒྲོང་དང་ཞིང་སྒྲོང་དང་

ཅུ་དང་སྐྱ་དང་སྒྲིན་དང་རི་དང་མཆོད་རྟེན་དང་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཆེན་རྣམས་ནི་
ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱོམས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་
དེ། གཞི་ལམ་དག་པའི་འཛིག་རྟེན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དགོས་པའི་རྣམས་པ་སྤྱོད་བ་
དང་། ལམ་དུས་སུ་སྒྱུ་ལུས་པ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་དངོས་སུ་སྐྱུ་ལ་
པའི་དགེ་ཅ་སྒྲིན་བར་བྱེད། །འབྲས་བུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་སྤྱང་ལས་གྲུབ་པའི་གཞལ་
ཡས་ཁང་འགྲུབ་ཡོང་བ་དེ་ལམ་བྱེད་དུ་བྱས་པས་བག་ཆགས་འཛོག་པའི་ཆེད་
ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །བསྐྱོད་རིམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སའི་ངང་ལ་མཉམ་བར་བཞག་
པའི་རྣམ་འབྱོར་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མཉམ་གཞག་དེ་ལས་ཇི་ལྟར་ལྟང་ཚུལ་ཡོད་
དེ། རང་གི་སེམས་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲའི་སྐྱེའམ་རྒྱ་ད་མོགས་
གང་དུང་གི་གཟུགས་སུ་ལངས་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་
རྒྱུ་རྒྱའི་རང་བཞིན་དེ་དངོས་སུ་བསྐྱོམས་ཤིང་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱུ་རྒྱའི་འཆང་ལ་ང་རྒྱལ་
ལྷགས་ཅན་འཛོག་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ལས། རྒྱུ་རྒྱའི་གསུམ་
ཡིག་སྐགས་ཀྱི་མཆོག་། བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྣམས་སྒྲིམ་པ། བྱང་ཆུབ་ཐམས་ཅད་
ཐོབ་བྱའི་བྱིར། །ཡེ་ཤེས་རྒྱུ་རྒྱའི་དག་གིས་བྱ། །ཞེས་དང་། མན་ངག་སྟེ་མ་ལས།
སྤིང་པ་བར་དོའི་གནས་སྐབས་དང་འབྲ་བར། ཁ་ཅིག་དུ་རྟོ་ཡིག་དམར་པོ་གཉིས་
ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱུད་པའི་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེའི་གནས་སྐབས་སམ་ཡི་གེ་གསུམ་ཀྱི་གནས་
སྐབས་སམ། ཁ་ཅིག་དུ་རྒྱ་ད་ཅམ་སྟེ། རྣམ་པ་གསུམ་ག་ཡང་ལུས་དང་ངག་
དང་སེམས་རྣམས་སྤྱོད་པའི་བྱིར་རོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛོན་ནི་འཆི་པའི་
རྒྱུ་ཐོགས་སུ་ཡི་གེའི་གཟུགས་དང་། དེ་བསྐྱུས་པ་རྒྱ་དའི་གཟུགས། བི་ཟ་ནི་

རྒྱུད་གཞན་ནམས་སུ་བསྟན་པ་ལས་སོ། །ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་ནམས་
 དང་ནྭ་དེ། རྣམ་པ་སྣ་ཚོ་གས་སུ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ལྷའི་འབྱུང་གནས་ཉིད་
 གྱི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་ངི་ཟ་ནམས་ཀྱང་ནམ་པ་སྣ་ཚོ་གས་པ་ནམས་ཏེ་འོང་
 བར་འགྱུར་བའི་སྲིད་པའི་ནམ་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་བསྒོམས་
 བ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་ལ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་བར་དོ་འགྲུབ་
 པའི་ཐ་མལ་བའི་རྒྱས་པ་སྤྱོད་བ་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྦྱ་མའི་སྦྱ་
 གཉིས་འགྲུབ་པའི་དགེ་ཅ་སྟོན་པ་དང་། འབྲས་བུ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྦྱ་
 དང་ནམ་པ་མཐུན་ཞིང་ད་ལྟ་ནས་འབྲས་བུ་ལམ་བུའི་གྱི་ཚུལ་དུ་བྲས་ནས་
 བསྒོམས་པས་ལོངས་སྤྱོད་སྦྱར་དུ་འགྲུབ་པའི་ཐབས་མཁས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་
 པ་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་གསུང་འགྲུབ་པའི་རྒྱས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་འཛོག་པའི་
 ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྤྱོད་པའི་ལུས་ཉེན་ལ་གནས་པའི་ནལ་འཁྱོར་
 པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རགས་པའི་སྦྱལ་སྦྱར་རིམ་ལྟར་བཞེངས་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་
 གི་སེམས་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་གཟུང་ནམ་དེ་ཉིད། བྲིས་
 སྦྱ་ལྟ་བུ་ལེབ་ལེབ་མོ་ཞིག་ཀྱང་མིན་ལ། འབྱར་སྦྱ་ལྟ་བུའི་ལྗེར་བོ་གདོས་བཅས་
 ཀྱང་མ་ཡིན་པར་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་ནམ་མཁའི་འཇའ་ཆོན་ལྟ་བུ་
 སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་དྲངས་གསལ་འོད་གྱི་རང་བཞིན་ཅན། དཀྱིལ་འཁོར་
 གྱི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་གྱི་སྦྱར་དངོས་སུ་བཞེངས་པར་མོས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཐམས་
 ཅད་གྱི་སྦྱ་དོན་རྗེ་འབྲས་དུས་གྱི་དོན་རྗེ་འཆང་དེ་རའོ་སྟམ་དུ་གསལ་སྤང་བསྒོམས་
 ཤིང་རྒྱལ་ལྷགས་ཅན་འཛོག་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མན་སྟེ་ལས། འབྲས་བུ་

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཉི་པར་བཟུང་ནས་སྦྱོད་ཡུལ་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་ཉམས་སུ་
སྦྱོང་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བཅས་པ་ནི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོད་ཡུལ་སོ་སོར་ཉམས་
སུ་སྦྱོང་བས་སོ། །དེ་ནས་བྱ་ལ་སོགས་པ་སྦྱིད་པར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་
དང་འབྲ་བ་ནི་སྦྱལ་པའི་སྦྱུ་ལྟ་སྟོབའི་གནས་སྐབས་སོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་
བསྐྱོམས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་ལ་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་རྒྱའི་
སྦྱི་བའི་ནུས་པ་སྦྱོང་བ་དང་། ལམ་དུས་སུ་སྦྱུ་ལུས་པ་གཉིས་པོས་རགས་པའི་
ལུས་ཉེན་བཟུང་བའི་དགོ་ཅ་སྤྲིན་པ་དང་། འབྲས་བུ་སྦྱལ་སྦྱུ་འབྲུབ་པའི་བག་
ཆགས་འཛོག་པ་དང་འབྲས་བུ་ལམ་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་བའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བསྦྱིད་རིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྟར་བསྦྱིད་པ་ལ་
སྦྱིད་ལུགས་དུ་ཞིག་ཡོད་པ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཉམ་མཁའ་ལས་སྤྲིན་ཕྱང་བརྗོལ་
བ་བཞིན་སྟོབྱར་དུ་བསྦྱིད་པ་སྐྱད་ཅིག་དཀྱོང་བསྦྱིད་དང་། ས་བོན་ལས་ཕྱག་
མཆན་དེ་ལས་སྦྱུ་རྫོགས་པར་བསྦྱིད་པའི་ཆོ་ག་གསུམ་བསྦྱིད་དང་། དེ་བཞིན་
ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་ཆེ་ཉི་གང་རུང་དང་ས་བོན་དང་ཕྱག་མཆན་དང་སྦྱུ་
རྫོགས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་ལྷ་པོ་རིམ་བཞིན་ཡེ་ཤེས་ལྷ་དང་སྦྱར་ནས་
བསྦྱིད་པ་མངོན་བྱང་ལྷ་བསྦྱིད་དང་། གཙོ་བོ་འོད་གསལ་དུ་གཞུག་པ་ན་ཆོད་
མེད་ལྟ་སོ་བཞིས་བསྦྱལ་བ་ལས་སྦྱར་ཡང་འོད་གསལ་ལས་བཞེངས་ཉེ་དཀྱིལ་
འཁོར་བ་ཀུན་གྱི་མཐོང་བ་ཞུ་བ་སྦྱས་བསྦྱུལ་གྱི་བསྦྱིད་ཚུལ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། མངོན་བྱང་ལྷ་བསྦྱིད་ལ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་
ལ་གསལ་བྱེད་ལས་ཉི་མ་བསྦྱིད་པ་དང་ཆེ་བ་གཉིས་པ་སྦྱིད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཞུ་

བ་སྐྱུ་ས་བསྐྱུ་ལ་ཡང་། གྲུང་ལས། རི་ཟ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ནི། །ལྷུང་སྟེ་ཞུ་བ་
 རྗེས་བྲན་པ། །མཆོམས་ཀྱི་ལྷ་མོ་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱུ་ལ། །ཞེས་པ་ལྟར། བར་སྲིད་
 མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་སོགས་ཞུགས་པས་རྒྱུན་གྱིས་ཆགས་པ་ཆེན་པོས་བཞུ་
 ནས་ཐེག་ལའི་གཞུགས་སུ་གནས་པ་ལ། རྒྱུན་སོགས་ལྷ་མོ་བཞེས་སྐྱུ་ས་བསྐྱུ་
 ནས་ཐེག་ལའི་ལས་ས་བོན་སོགས་ཆོ་ག་གསུམ་གྱིས་ལྷར་བསྐྱེད་པ་དང་། མངོན་
 བྱང་ལྷས་ལྷར་བསྐྱེད་ཚུལ་གཉིས་སུ་མཛད་དེ། དང་པོ་སྦྱར་བའི་སྐབས་སུ་ཞུ་
 ཚུལ་ཡིན་ལ། མདོར་བྱས་ལས་གསུངས་པ་ལྷར་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐབས་
 སུ་ཞུ་བ་ཡང་བར་སྲིད་ཀྱི་ཡི་གེ་སོགས་ཞུགས་ནས་ཞུ་བ་མིན་པས་འོད་གསལ་
 དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལུས་དཀྱིལ་རིམ་ལྷར་སྒོམ་པ་བཞག་
 ཏུ་ཡོད་དེ། འདུས་པ་ལས་གསུངས་པའི་ལུས་དཀྱིལ་དང་། མ་རྒྱུད་བདེ་མཆོག་
 ལས་གསུངས་པའི་ལུས་དཀྱིལ་བསྒོམ་ཚུལ་དང་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་གྲུབ་སྟེ། ཕྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་སྒྲུང་བ་མ་བསྐྱུས་པའི་ངང་ནས་རིམ་བུ་བཞེན་
 དུ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྒྱན་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ནམས་དང་། རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཆ་དེ་དང་
 དེ་འཕྲད་པ་ཡོངས་སུ་གྲུར་པ་ལས་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་འབྲུབ་པར་མོས་པ་
 བྱི་ཉེན་བསྒོམ་ཚུལ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་རང་གི་སྦྱི་པོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སོ་
 གཉིས་སུ་ཨོ་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་སོ་གཉིས་བཞོད་པ་གཞུགས་སོགས་ཕྱང་
 པོ་ལྷ་དང་། ས་སོགས་ཁམས་བཞི། མིག་དབང་སོགས་དབང་པོ་དྲུག་དང་ཆོགས་
 རྣམས་དང་ཅ་རྒྱས་སྟེ་བརྒྱད་དང་། གཞུགས་སོགས་ལུལ་ལྷ། ལག་པ་གཡས་
 སོགས་ཡན་ལག་བརྒྱ་སྟེ་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སོ་གཉིས་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་

བྱས་ནས། ལྷ་སོ་གཉིས་སུ་བསྐྱེད་ནས་ང་རྒྱལ་དང་གསལ་སྤང་བསྐྱོམ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དང་སོ་བྱུབ་སྟེ། རྩོམ་ཐོང་ལས། ལུས་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་
འགྱུར། །སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཡང་དག་བསྟེན། །ཟུར་བཞི་བ་ནི་མདུན་རྒྱལ་
དང་། །གཡས་དང་གཡོན་གྱིས་དབྱེ་བས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་བ་བྱུབ་སྟེ། འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ལས། ལུ་མའི་དབུས་བར་སྤྱི་གཙུག་མཐའ་
ཡི་བར། །ཆོ་གཤེས་བས་ཡང་ན་རྒྱུད་པའི་བར། །སྟེ་བ་རྟེན་བ་གསང་བར་
རྒྱལ་བའི་སྐྱས། །རིགས་ལྡན་ནམས་ནི་དགོད་བ་རབ་ཏུ་བྱ། །ཞེས་དང་། མདོར་
ན་ཡུང་སོ་ལྡན་ནམས་ནི། །སངས་རྒྱལ་ལྡར་ནི་རབ་ཏུ་བསྐྱབས། །ཞེས་དང་། ས་
ནི་སྤྱན་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་བ་
ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་བ་ཡོད་དེ། ཡུང་ཁམས་སྤྱི་མཆེད་སོགས་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་
བ་དང་། མིག་སོགས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ལྡན་འབྱུང་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་གནས་དེ་དག་
གི་ཅ་རྒྱུད་ཐེག་ལེ་ནམས་ལས་རུང་དུ་བྱས་པས་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྟོགས་བ་ཁྱད་
པར་ཅན་སྤྱི་བའི་རྒྱུད་སྤྱིན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་བ་
བྱུབ་སྟེ། ལུས་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན་སྤྲུལ་བའི་སྐད་
ཅིག་སྤྲ་མས་ཉེར་ལེན་དང་། རྒྱ་སྤྱེགས་སྐད་ཅིག་བྱི་མས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱེན་
བྱས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲུལ་བའི་སྐད་ཅིག་བྱི་མ་དམར་སོར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་
དུ། བྱི་དཀྱིལ་གྱི་རྒྱུད་དཀྱིལ་སོགས་བསྐྱོམ་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཉེར་ལེན་དང་། སྤྱུབ་
པ་སོ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་བ་གཉིས་བསྐྱེད་བ་སོགས་མཉམ་དུ་ཆོགས་པས་ལྟན་
ཅིག་བྱེད་རྒྱེན་བྱས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་དཀྱིལ་སྐད་ཅིག་བྱི་མ་སོགས་ལུས་

དཀྱིལ་གྱི་རྒྱུད་དཀྱིལ་སོགས་རྟེན་གཞི་དང་རྟེན་སོ་སོར་འགྲུར་བར་མོས་ཏེ་
 བསྒོམ་པ་གང་ཞིག་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་མིང་ཡིག་
 དང་པོ་ཐོག་ལེས་བརྒྱན་པ་ཡོངས་སུ་གྲུར་པ་ལས་ཅི་བས་ཁོག་སྟོང་ཅི་བས་ཤུན་
 གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་ནས་ཕྱིའི་ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་རང་བཞིན་དུ་མོས་ནས་
 བསྒོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། ཉུང་དུའི་ཅ་རྒྱུད་ལས། ཕྱི་
 རོལ་དེ་བཞིན་ནང་དེ་བཞིན། །ཞེས་དང་། མཐོ་རིས་ས་སྟོང་ས་འོག་ཏུ། །དཔའ་
 བོའི་ཡན་ལག་བརྟན་གཡོའི་བདག་། །བྱ་ལ་སོགས་པ་གང་བསྟན་པ། །ཕྱི་ནང་
 བདག་ཉིད་ཅན་དུ་གནས། །ཞེས་དང་། སྤྱི་ཁྱེད་ལས། རྒྱུད་པའི་མཐོལ་དུ་རྩ་
 ཆེན་རྒྱུད། །གཞུ་ཡི་དབྱིབས་སུ་རྣམ་པར་གནས། །སུམ་མདོ་ཡི་ནི་གནས་སུ་
 བེ། །དེ་བཞིན་གྲུ་གསུམ་འབར་བ་ཉིད། །རྒྱུ་པོའི་རྣམ་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་
 བེ། །རྒྱ་ནི་ལྟོ་བར་རྣམ་པར་གནས། །སྟོང་ཁར་ཡང་ནི་ས་ཉིད་དེ། །ཀྱན་ནས་
 གྲུ་བཞི་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། །

བརྟེན་པ་ལྟ་རྟེན་ལྟོམ་རྒྱུལ་ཡང་ཡོད་དེ། སྟོང་ག་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
 དབྱས་སུ་དབྱིད་རྒྱུ་ཡིག་ལས་གཙོ་བོ་དང་། ལྟེ་བ་སྤྱུལ་པའི་འཁོར་ལོའི་དབྱས་
 སུ་རྩལ་ཐོག་ལེ་ཡུམ་བསྐྱེད་དེ་སྟོང་གར་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་རྒྱལ་གྱིས་
 བཞུགས་པ་དང་། སྟོང་གའི་ཅ་འདབ་བརྒྱུད་ལས་མཁའ་འགྲོ་མ་བཞི་ཐོད་པ་བཞི་
 དང་བཅས་པ་བརྒྱུད་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། གནས་ཉེར་བཞིའི་ཁམས་རྣམས་ལས་
 དཔའ་བོ་རྣམས་དང་། ཅ་རྣམས་ལས་དཔའ་བོ་རྣམས་བསྐྱེད་ཅིང་། དབང་བོའི་

སྒོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཅ་རྣམས་སྒོ་མཆམས་མ་བརྒྱད་དུ་བསྒྲོམ་པའི་སྒོ་ནས་ང་རྒྱལ་དང་
གསལ་སྣང་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དབྱིད་ཐིག་ལས། དེ་ཡི་
དབུས་བཞུགས་དཔའ་བོ་ནི། །ཡུངས་ཀར་སྒྲོམ་པོའི་ཆད་ཅམ་སྟེ། །རྩྱ་ཡིག་ས་
བོན་མི་ཞིགས་པ། །ཁ་བ་ལྟ་བུ་འབབ་པ་ཡིན། །བ་སར་ཞེས་བྲ་བ་སྟེ། །ལུས་
ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་དགའ་བྱེད། །ཁོད་མ་ཁ་ནི་མེ་ཡི་གཟུགས། །ཕག་མོ་ཉི་
ལ་ཀ་ཞེས་བརྗོད། །ལས་ཀྱི་རྒྱུང་གིས་བསྐྱོད་ནས་སུ། །ཉེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་
ནས་ནི་འབར། །ཁ་སར་དང་མཉམ་པས་མཉེས། །སྒྲོམས་པར་འཇུག་པས་ཡང་
དག་བཞུགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། སྤྱི་བྱ་ཁ་ལས།
འདབ་མ་རྣམས་ཀྱི་བཞི་ལ་ཡང་། །འབྱུང་བ་བཞི་ཡི་རང་བཞིན་ཅ། །མར་མེའི་
རང་བཞིན་ལྟ་བུ་ནི། །སྤྱོགས་བཞི་ལ་ནི་རྣམ་པར་གནས། །ཅ་རྣམས་བཞི་ཡང་
མཆམས་རྣམས་སུ། །རྣམ་པར་གནས་ཤིང་དེར་སོན་པའང་། །བདུད་ཅི་ལྡན་
འབབ་པ་སྟེ། །དེ་མཆོད་རང་གི་གཟུགས་གནས་པས། །དེ་ཡི་དངོས་པོའི་ངོ་
བོ་ལས། །མཆོད་པ་བཞི་ཡི་རྣམ་པར་བཤད། །ཅེས་སོ། །

གསུམ་པ་དེར་ཐལ། རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། ཕྱི་དང་ནང་ན་ཡང་དག་
གནས། །ཉི་ཤུ་ཅ་བཞིར་བྱེ་བ་ཡིས། །སྤྱོ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན། །གནས་
རྣམས་དགའི་ཐམས་ཅད་དུ། །ཅ་རྣམས་ཀྱན་ནི་ཡང་དག་བཤད། །ཡུལ་འདི་
རྣམས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་། །ཅ་ཡི་གཟུགས་ཀྱིས་གནས་སོ་ཞེས། །ཞེས་དང་། ལ་
བ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། །ཞལ་དང་ཉེ་བ་དང་རྟགས་དང་བཤད་པའི་སྒྲོར་རིམ་

བ་བཞིན་དུ་ཁྱ་གདོང་མ་སོགས་སྒྲོ་སྒྲོང་མ་ནམས་སོ། །མཛོད་སྤྱད་ན་བ་དང་
 མིག་དང་སྤྱའི་སྒྲོར་གཤིན་ཟེ་བརྟན་མ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་སོ། །ལུས་དཀྲིལ་
 སྒྲོམ་པ་ལ། ཀླང་བ་གཉིས་བབྱད་བ་གཞུང་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་
 བ་ལས་འབྱུང་བཞི་ཅིང་བཅེགས་ཀྱི་རྒྱུད་དཀྲིལ་གཞུང་དབྱིབས་ཅན་དང་། ཞེས་
 སོགས་བརྗོད་པའི་ཆེས་སྤར་བསྐྱེད་པའི་བྱི་དཀྲིལ་གྱི་རྒྱུད་གི་དཀྲིལ་འཁོར་ད་
 དུང་གནས་པ། དེའི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་ལུས་ཀྱི་ཀླང་གཉིས་བབྱད་པའི་ཆ་ལས་
 ཅིགས་འདྲ་བྱི་མ་ལུས་དཀྲིལ་གྱི་རྒྱུད་དཀྲིལ་སྐྱེས་པར་སྒྲོམ་སྟེ་གཞན་ནམས་
 ལ་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་ནས་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །སྙིང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་ཀྱི་རྒྱ་
 རྒྱའི་ནང་གི་བྱང་སེམས་དང་རྩྱུ་ཡིག་བ་མོ་ལྟ་བུ་འཛག་བ་གཉིས་རོ་བོ་དབྱེར་
 མེད་དུ་བྱས་ལ་དེ་ལས་ཡབ་ཉེ་རུ་ཀ་བསྐྱེད་ཅིང་། ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་
 ཀྱི་རྒྱ་རྒྱའི་ནང་གི་དམར་ཆ་ཉི་ལ་ཀ་ཐིག་ལེ་ལས་ཡུམ་པག་མོ་བསྐྱེད་པ་དང་
 མཉམ་དུ་སྙིང་གའི་རྒྱ་རྒྱའི་ནང་དུ་འཕྲད་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་བཞིན་པའོ། །སྙིང་
 གའི་ཕྱོགས་བཞིའི་ཤར་གྱི་རྩ་སུམ་སྒྲོར་མ་དང་བྱང་གི་གཏུམ་མ་རུབ་ཀྱི་ཁྲིམ་
 མ་ལྟའི་འདོད་མ་ནམས་ལས་ཅིང་བ་བཞིན་ས་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་དང་མེ་རྒྱུད་
 དང་ཆུ་རྒྱུད་རྒྱ་བས་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྩ་ནམས་ལས་མཁའ་འཕྲོ་མ་སོགས་བཞི་
 དང་། ཕྱོགས་ཀྱི་རྩ་བཞི་ལས་ཤར་སྟོ་ལ་སོགས་པའི་མཆོམས་བཞིར་རྩ་བཞི་
 གྲེས་པ་ནས་བཤད་གཅི་ཁྱ་ཁྱག་བད་ཀན་ཉེ་བདུད་རྩི་ལྟ་འབབ་པའི་མཆོད་པའི་
 རྩ་བཞི་ལས་ཐོད་པ་བཞི་བསྐྱེད་དོ། །གནས་ཉེར་བཞིའི་རྩ་ཁམས་ནམས་བཤད་
 བ། སྤྱ་མཆོམས་བུམྱི་རར་རྩ་མི་བྱེད་མ་ཁམས་སོ་དང་སེན་མོ་འབབ་པ། སྤྱི་

གཙུག་ཇོ་ལྷ་རར་ཅ་སྒྲ་གཟུགས་མ་ཁམས་སྒྲ་དང་བ་སྦྱ་འབབ། རྣ་བ་གཡས་
བ་ཨོ་ལེ་ཡ་ནར་ཅ་ཅེ་བ་མ་ཁམས་བགས་བ་དང་བྱི་མ་འབབ། ལྷག་བ་ཨུ་ཏར་
ཅ་གཡོན་བ་མ་ཁམས་ཤ་འབབ། རྣ་བ་གཡོན་བ་གློ་དུ་བ་རིར་ཅ་ཐུང་དུ་མ་
ཁམས་ཚུ་རྒྱས་འབབ། སྤོན་མཆོམས་ར་མེ་ཤ་རར་ཅ་རུས་སྤལ་སྤྱེས་མ་ཁམས་
རུས་བ་འབབ། མིག་གཉིས་དེ་མི་གོ་ལྷ་རི་ཅ་སྤོམ་བ་མ་ཁམས་མཆོན་བ་འབབ་
སྟེ་མངོན་བཟློད་ལས་མཁལ་མ་འབབ་བར་གསུངས། སྤག་བ་གཉིས་སྤྲ་སྤྲ་སྤྲར་
ཅ་དབང་མ། ཁམས་མིག་འབབ་སྟེ་སྤོམ་འབྱུང་ལས་སྤྱིང་འབབ་བར་གསུངས།
མཆན་ཁུང་གཉིས་ཀྲ་མ་རྩ་བར་ཅ་སྤྱོན་ལྷན་མ། ཁམས་མིག་འབབ། ལུ་མ་
གཉིས་ཨོ་ཏར་ཅ་མཐུག་མ། ཁམས་མཁྲིས་བ་འབབ། ལྟེ་བ་ཏི་ཤ་ཀུན་ནར་ཅ་
མ་མོ། ཁམས་སྤོ་བ་འབབ། ལྷ་ཅེ་གོ་ས་ལར་ཅ་མཆོན་མོ། ཁམས་རྒྱ་མ་འབབ།
ཁ་ཀ་ལི་རྣར་ཅ་བསིལ་སྤོན་མ་ཁམས་ངོས་ཀྱི་ཚུ་རྒྱས་འབབ་སྟེ་སྤོམ་འབྱུང་ལས་
མཉེ་མ་འབབ་བར་གསུངས་ཤིང་རྟོ་རྟོ་མཁའ་འགྲོར་ཅིབས་ལོགས་ཀྱི་སྤལ་མ་
འབབ་བར་བཤད་དོ། །མགྲིན་བ་ལམ་བ་ཀར་ཅ་ཆ་བ་མ་ཁམས་ལྟོ་བ་འབབ།
སྤྱིང་ཀུམྱར་ཅ་གཞོལ་མ་ཁམས་བཤད་བ་འབབ། འབྲས་བུ་གཉིས་ཉི་མ་ལ་ཡར་
ཅ་དང་མ་ཁམས་ཆོགས་མའི་མཆོམས་འབབ། མཆོམས་མཐའི་ནང་ཞེས་བ་
ལ་སྤོམ་འབྱུང་ལས་འཆོགས་མའི་མཆོམས་ནས་འབབ་པའི་ཅ་ཞེས་བ་དང་།
ཀུན་སྤྱོད་དང་རྟོ་རྟོ་མཁའ་འགྲོ་ལས་འཆོགས་མའི་སྤྱབས་དང་མངོན་བཟློད་
ལས་སྤྱི་མཐའ་ཞེས་གསུངས། མཆན་མ་བྱེ་ཏ་བུ་རིར་ཅ་གཟུགས་ཅན་མ་ཁམས་
རྣག་འབབ། བཤད་ལམ་གྱི་ཏ་དེ་མ་ཏར་ཅ་སྤྱི་བ་མ་ཁམས་བད་ཀན་འབབ།

བརྒྱ་གཉིས་སོ་རྩ་ལྔ་ཙུ་སྒྲིལ་མ་ཁམས་དམར་པོ་སྟེ་ཁག་འབབ། གྲིན་པ་
 གཉིས་སུ་མཆདྱེ་པར་ཙུ་རྒྱུ་ལ་མ་ཁམས་རྩལ་འབབ། མོར་མོ་བཅུ་དྲུག་རྒྱ་
 ག་རར་ཙུ་གྲུ་མ་ཁམས་ཆེལ་དང་སྒྲིལ་བྱེད་འབབ། བོལ་གོང་སི་རྒྱ་རར་ཙུ་
 གྲུབ་པ་མ་ཁམས་མཆེལ་འབབ། མཐེ་བོང་བཞི་མ་རུར་ཙུ་འཆོད་པ་མ་ཁམས་
 ལུང་སྐམ་འབབ། ལུས་མོ་གཉིས་ཀྱི་ལུ་ཏར་ཙུ་ཡིད་བཟང་མ་ཁམས་བྱིས་པའི་
 སྐབས་འབབ་པའོ། །དེ་ལྟར་ལུས་ཀྱི་ཆལས་ཁམས་དེ་དང་དེ་ལས་དཔའ་མོ་
 ཉེར་བཞི་པོ་དེ་དང་དེར་བསྐྱེད་ཅིང་། ཁམས་གང་ན་གནས་པའི་ཙུ་དེ་དང་དེ་
 དཔའ་མོ་ཉེར་བཞིར་བསྐྱེད་པ་སྟེ། སྒོ་མཆམས་མ་བརྒྱད་རྣམས་སྒོ་བརྒྱད་ཀྱི་
 ཙུ་དེ་དང་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་འདི་རྣམས་ནི་ལུས་དཀྱིལ་ཡིན་གྱི། ལུས་ལ་ལྟ་བུ་གོད་
 པ་ཙམ་དང་ཙུ་དང་ཁམས་ལ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་ལུས་དཀྱིལ་དུ་མི་འགྱུར་
 རོ། །དེ་ལྟར་ལུས་དཀྱིལ་བསྒྲོམས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་བཞག་ཏུ་ཡོད་
 དེ། ལུས་ཉེན་གྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་བསྒྲོམས་པས་རྫོགས་རིམ་དང་འབྲས་བུའི་
 སྐབས་སུ་ལུས་ཀྱི་ཆ་དེ་དང་དེ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་དེ་དང་དེ་དག་
 ཏུ་དངོས་སུ་འགྱུར་བའི་དགེ་ཙུ་སྒྲིལ་པ་དང་། སྒོ་མཆམས་མ་བརྒྱད་དབང་པོ་
 བརྒྱད་ཀྱི་སྒོར་བསྒྲོམས་པས་དབང་པོའི་སྒོ་ནས་རྒྱ་བའི་ཐ་མལ་བའི་ལས་རྒྱང་
 རྣམས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། ཉེར་བཞི་ལུལ་གྱི་ཙུ་ཁམས་རྣམས་དཔའ་
 མོ་དང་དཔའ་མོར་བསྒྲོམས་པས་གནས་དེ་དག་གི་ཙུ་རྒྱང་ཐིག་ལེ་རྣམས་བྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལ་བཉེན་ནས་ཙུ་བདུན་ཁྱི་ཉིས་སྟོང་གི་ལས་རྒྱང་རྣམས་གནས་
 འགྱུར་ཏེ་གནས་ཉེར་བཞིར་འདུ་བ་དང་། བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོའི་ལྟ་རྣམས་བསྒྲོམས་

བས་གནས་ཉེར་བཞིར་འདུ་བའི་རྒྱང་ཁམས་སོགས་སྟོང་གི་ཅ་འདབ་བརྒྱད་དུ་
འདུ་བ་དང་། དེ་ནས་དབྱུས་གྱི་གཉིས་སྤངས་དབྱུས་གྱི་མི་ཤིགས་བ་ལ་ཐེམ་
བས་ལྟན་སྟེས་གྱི་བདེ་ཆེན་མཐར་ཐུག་འཆར་བའི་རྒྱད་སྟོན་བྱེད་བྱེད་པར་ཅན་
དུ་འགྲོ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
དབྱིད་ཅེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དབྱིད་དུས་དེས་ཅི་ཤིང་མེ་ཏྲོག་སོགས་རྒྱས་
བར་བྱས་ཏེ་མི་རྣམས་དགའ་བའི་ཡིད་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་བཞིན། ཁྱོད་གྱིས་
ལྟན་སྟེས་གྱི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་རྒྱས་པར་བྱས་ཏེ་སྐབ་པ་བོའི་ཡིད་བདེ་དགས་
ཆོམ་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུས་དཀྱིལ་
འདི་ཉིད་རྒྱད་སྟེ་གཞན་ལ་མེད་པའི་བྱེད་ཆོས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱུ་ཆེན་
འིལ་བྱ་བས། རི་མོར་གནས་པའི་ལས་དང་ནི། ཐིག་ལས་ཆོན་དགེའི་རིམ་བས་
བསྟན། །འགྲོ་བ་འདི་དག་རང་བཞིན་གྱིས། །བྱུ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་
མེད་པའོ། །བཙུག་མ་གཉིས་གྱི་ངོ་མོ་གང་། །དེ་ནི་གདུལ་བྱའི་དབང་ལས་
འདོད། །མཁས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་མིན་ཏེ། །ཡང་དག་དོན་མཐོང་གོལ་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་པ་ལྟར། །བཙུག་མ་རས་བྲིས་དང་རྩལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་
ནི་འདི་མཁན་གྱིས་གསར་དུ་སྐབ་དགོས་པར་མ་ཟད་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་
དེ་གཉིས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་ཚུལ་མེད་པས་དགོལ་བར་མི་རུས་ཤིང་། མ་བཙུག་
པ་རང་གི་ལུས་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་སྐབ་གཞི་ཅ་དང་ཁམས་རྣམས་ལུས་ཆགས་
ཅམ་ནས་བྱུ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུ་བ་པ་ཞེས་བྱ་ལ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་
ལུས་གྱི་ཅ་དང་ཁམས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པ་ལས་ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་ནས་

གྲོལ་བར་རྒྱས་པའོ། །དེ་ལྟར་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། རྡོ་རྗེ་སྒྲེང་བ་ལས། རིམ་
 བཞིན་རྒྱ་ཆེན་རྒྱད་ལས་ནི། །ལུས་ཀྱི་གནད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིས། །དེ་ནི་ཉི་ཤུ་ཙ་
 བཞིར་བརྗོད། །ཐིམ་དང་ལོངས་སྤྱོད་བདག་པོ་ཉིད། །གངས་ནི་བདུན་ཅུ་ཙ་
 བཞིན་བརྗོད། །རེ་རེའང་འཁོར་ནི་སྟོང་སྟོང་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར། ཙ་ཙམས་རིམ་
 ཀྱི་སྟོ་བ་དང་སྤྱད་པའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་དགོས་པས། དེ་ཉིད་ལས། ལ་
 ལ་རྒྱ་དང་ར་ས་ན། །ཨ་བ་རྒྱ་རྒྱ་ཞེས་བྱའི་མིང་། །དེ་ཙམས་སྟོ་བའི་སྟོར་བ་
 ཡིས། །རིམ་གྱིས་སྤྱན་ནི་བརྒྱད་དུ་འགྱུར། །གསུམ་པོ་ཉི་ཤུ་ཙ་བཞིར་འགྲོ། །ཞེས་
 དང་པོ་ཙ་ཙམགས་པའི་དུས་སུ་རོ་རྒྱུད་དབྱེ་མ་གསུམ་དང་དེ་ལས་སྟོང་གའི་
 ཙ་ཙམབ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལས་འཁོར་ལོ་གསུམ་དབྱེ་
 བས། །ཙ་ནི་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས། །སྟུ་གསུང་སྤྱགས་ཀྱི་སྤྱགས་ཀྱིས་ནི། །གསུམ་
 བྱེ་བདུན་ཅུ་ཙ་གཉིས་གསལ། །དེ་ནི་སྟོང་དུ་རབ་བྱེ་བའང་། །སོ་སོར་འཕྲོས་
 པའི་བདག་ཉིད་ཙན། །སྟོང་ཐག་བདུན་ཅུ་ཙ་གཉིས་ཀྱིས། །ཙ་ཙམས་ཀྱི་ནི་
 གངས་ཤེས་བྱ། །ཞེས་སྟོང་གའི་ཙ་བརྒྱད་ལས་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀྱི་ཙ་གསུམ་
 དུ་བྱེ་བས་ཉེར་བཞིར་འགྲོ། །དེ་རེ་རེ་ལ་སྤར་ཡང་སྟུ་གསུང་སྤྱགས་ཀྱི་ཙ་གསུམ་
 གསུམ་དུ་བྱེ་བས་དོན་གཉིས་དང་དེ་རེ་རེ་ལས་སྟོང་ཐག་རེ་གྲུས་པས་ཙ་བདུན་
 བྱེ་ཉིས་སྟོང་དུ་འགྱུར་རོ། །ཙ་བདུན་བྱེ་ཉིས་སྟོང་ལ་སྟོང་ཐག་ཉེར་བཞི་པ་ཆོན་
 པ་གསུམ་དུ་བྱས་ནས། གཅིག་ནས་བྱང་སེམས་གཅིག་ནས་ཁྲག་གཅིག་ནས་
 རྒྱུད་འབབ་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་བབས་པའི་རྒྱ་ཡང་ཙའི་གཙོ་བོ་ཉིར་
 བཞི་ལས་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་རྒྱ་བའི་ཙ་བརྒྱད་སྟུ་དང་། དམར་པོ་ཁྲག་འབབ་

པའི་ཙ་བརྒྱད་གསུང་དང་། སེམས་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་འབབ་པའི་ཙ་བརྒྱད་ལ་
ཐུགས་གྱི་ཙ་བསྟན་པས་ཡིན་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱང་ཙ་རྒྱུད་མ་ལས་སྤྱིང་སྟོབས་
དང་རོ་མ་ལས་རྒྱལ་དང་རྒྱ་རྒྱུ་ནས་ཐུན་པ་འབབ་པའི་གནད་གྱིས་ཡིན་ཏེ། ཁ་
སྟོར་ལས། སྤྱིང་སྟོབས་ལུས་ཏེ་རྒྱལ་ནི་དག །ཐུན་པ་སེམས་གྱི་རང་བཞིན་
ལས། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་རང་ལུས་རགས་པ་གནས་སྐབས་པའི་ལུས་གྲུབ་
པའི་ཆེ་ཙ་རྣམས་སྟོ་བ་སྟེ་གྲུབ་པའི་རིམ་པ་ལེགས་པར་ཤེས་པས། ཙ་རྣམས་
སྟོམ་པའང་སྤྱད་པའི་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལུས་དཀྱིལ་ལེགས་པར་བསྟོམ་
པའི་སྟོ་ནས་རྫོགས་རིམ་སྟེ་བའི་རྒྱུད་སྤིན་ཕྱེད་དུ་འགྲོ་ཚུལ་ཤེས་པ་གལ་ཤིན་
ཏུ་ཆེ་བས། དེ་ཡང་ཙ་བདུན་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་པོ་ཙ་དོན་གཉིས་སུ་འདུས་དགོས་ཏེ་
རང་རང་གི་གྲུས་གཞིའི་ཙ་རེ་རེར་འདུ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཙ་དོན་གཉིས་པོ་
ན་རྒྱ་བའི་རྒྱུད་རྣམས་དབང་པོ་རྣམས་གྱི་སྟོ་ནས་ལུལ་ལ་ལོངས་སྟོང་བ་གཙུ་
ཆེ་བའི་དབང་གིས། བྱེ་ཙ་བ་དང་ལྟེ་བ་དང་རྟགས་གྱི་སྟོ་དང་བཤའ་ལམ་གྱི་སྟོ་
དང་སྤིན་མཆོམས་དང་ན་བ་གཉིས་དང་མིག་གཉིས་དང་སྣ་བྲག་གཉིས་ཏེ་རྒྱུད་
འགོ་འོང་གི་ཙ་སྟོ་བཅུ་གཅིག་གི་ཙ་བརྒྱད་སྟོ་མཆོམས་མ་བརྒྱད་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་
བསྟོམས་པས་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཙ་བདུན་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་གི་ནང་ན་རྒྱ་བའི་
ལས་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྟོ་དབྱུ་དང་སྤིན་མཆོམས་དང་ལྟེ་བ་
ནས་རྒྱུད་ནང་དུ་ལྟོག་པའི་སྤིན་ཕྱེད་ཁྲད་པར་ཅན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་
དུ། རྟོར་ཐོང་ལས། སྤྱར་ཡང་བསྐྱེས་ནས་འགོ་བ་ནི། །གསུམ་དང་རྣམ་བརྒྱད་
དཔེ་བ་ཡིས། །ཐུན་ཆོད་སྐད་ཅིག་སྟོར་བ་ཡིས། །ཙ་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་

བློ། །ནང་དུ་འགྲོ་བར་ཞེས་པར་བྲ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཅ་དོན་གཉིས་པོ་དེའི་ཅ་གསུམ་
 གསུམ་རང་རང་གི་གྲེས་གཞི་ཅ་རེ་ལ་འདུས་པ་ན་ཉེར་བཞིར་འདུའོ། །ཅ་ཉེར་
 བཞི་པོ་དེའི་ཅ་གསུམ་གསུམ་རང་རང་གི་གྲེས་གཞི་ཉིན་མཆོད་རེ་རེ་ལ་ཐུན་
 ཆོད་བཞིར་བཞིར་ཕྱེ་བས་ཐུན་ཆོད་བརྒྱད་དམ་སྟོང་གའི་ཅ་འདབ་བརྒྱད་ལ་
 འདུས། བརྒྱད་པོ་དེ་ཅ་རོ་རྒྱུད་དབུ་མ་གསུམ་ལ་འདུས་པར་གསུངས་ནས། གཙོ་
 པོ་གསུམ་པོ་སྤར་ཡང་བློ། །སྤྱིར་བས་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་འགྲོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ་
 རྒྱུད་གཉིས་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་སྤྱིར་བས་གཅིག་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱ་བའི་
 རྒྱུད་ཐམས་ཅད་དོར་བརྒྱས་དང་སྟོག་ཅོལ་གྱི་སྤྱིར་བས་དབུ་མ་གཅིག་ཤར་
 རྒྱགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་ཕྱེད་པའོ། །དེ་ཕྱིར་གནས་ཉེར་བཞིའི་ཅ་རྣམས་དཔའ་
 མོ་ཉེར་བཞི་དང་ཅ་ནང་གི་ཁམས་རྣམས་དཔའ་མོ་ཉེར་བཞིར་བསྐྱེད་པ་དང་ཐུན་
 བརྒྱད་ཀྱི་ཅ་བརྒྱད་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་དང་ཐོད་པ་བཞིར་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆོས་
 འཁོར་དབུས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུའི་ནང་གི་རྒྱ་ཡིག་ལས་གཙོ་པོ་དང་སྟེ་བའི་དམར་ཆ་ལས་
 གཙོ་མོ་བསྐྱེད་དེ་སྟོང་གར་དབྱིད་དང་ཐེག་ལེ་སྟོམས་པར་རྒྱགས་པ་ལེགས་
 པར་བསྟོམས་པའི་རིམ་གྱིས། དབང་པོའི་སྟོ་ནས་ལྟོག་པའི་རྒྱུད་རྣམས་གནས་
 ཉེར་བཞིའི་ཅ་ནང་དུ་ལྟོག་པ་དང་དེ་རྣམས་ན་རྒྱ་བའི་རྒྱུད་རྣམས་སྟོང་གའི་ཅ་
 འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་དུ་ལྟོག་པ་དང་། ཐུན་བརྒྱད་ཀྱི་ཅ་ནང་དུ་རྒྱ་བའི་རྒྱུད་རྣམས་
 རོ་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་ལྟོག་པ་དང་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་རྒྱ་རྒྱུའི་ནང་དུ་
 སྤྱད་པའི་སྟོན་ཕྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་བསྟོམས་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས་འཇམ་སྒྲིང་གི་ཡུལ་ཉེར་བཞི་ན་བཞུགས་པའི་དཔའ་པོ་དང་རྣལ་

འབྱོར་མ་རྣམས་ཡིད་ལྟར་ཤིན་ཏུ་མགྲོགས་པའི་བྲག་གིས་བྱོན་ནས། གཞིགས་
བ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་སྐྱབ་བ་པོའི་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་མཐུ་ལས། ལམ་དུས་
སུ་རྒྱུད་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་བ་ལས་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་
དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་ནས་སྦྱ་གསུམ་གྱི་གོ་འཕང་ཆེས་སྦྱར་དུ་འབྱུབ་
བར་མཛད་བ་ཡིན་ཏེ། ཉུང་དུའི་ཙ་རྒྱུད་ལས། སུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་
ཡིས། །ཡུལ་འདི་དག་གི་བྱ་མོ་རྣམས། །དཔའ་མོ་གཉིས་མེད་རྣམ་འབྱོར་མ། །དེ་
ཀྱན་འདོད་པའི་གཞུགས་ཅན་ཏེ། །ཡིད་ཀྱི་བྲག་གིས་འཇུག་བ་ཡིན། །ཞེས་
སོ། །བུམྱི་ར་སོགས་ཉེར་བཞི་པོ་ཆོས་ཅན། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་བས་ཁྱོད་
རྣམས་ཡུལ་ཉེར་བཞིར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་དགོས་བ་ཡོད་དེ། ལམ་འདིའི་
གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རྒྱལ་ཞིང་བསོད་ནམས་དམན་བ་རྣམས་རང་ཡུལ་ལ་ཞེན་
བ་སྦངས་ཏེ་ཡུལ་དེ་དག་ཏུ་བྱག་དང་བསྐྱོར་བ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་གནས་འབྲེལ་
བཞག་པས། དེ་ན་གནས་པའི་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་ཡི་དམ་ཆོག་
གཉན་པོའི་བཅས་བ་བླན་ཏེ་སྦྱག་པའི་བྱ་དང་འབྲུ་བར་སྦྱགས་བཅེ་བས་དགོངས་
ཤིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་མཛད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་བརྗོད་ལས།
མཁའ་འགྲོ་མ་ཀྱན་འདི་ཉིད་དུ། །སྦྱགས་རྗེ་ལྷན་རྣམས་རྣམ་པར་གནས། །སངས་
རྒྱས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཀྱན། །འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་འང་འདི་ཉིད་དུ། །ཉི་ཤུ་
ཙ་བཞིའི་དབྱེ་བ་ཡིས། །གནས་སོགས་འདི་ཁོ་ན་ལ་གནས། །དེ་བས་དེ་བྱ་
བསྐྱོར་བ་ཡིས། །སྦྱོ་བྱ་དེ་ཉིད་ཅན་གྱིས་མིན། །གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་མེད་སྟུང་ན། །དེ་
རྣམས་བསྐྱོར་བས་ཅུང་ཟད་མིན། །གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་ལྷན་སྦྱར་ན། །དེ་རྣམས་

བསྐྱེད་བས་ཅི་ཞིག་དགོས། །ཕྱི་རོལ་རྣལ་འབྱོར་བ་དེ་རྣམས། །བསྐྱེད་བས་
 ཁམས་རྣམས་ཟད་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། །ཁྱོད་རྣམས་ཕྱི་
 བད་གི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་སྒྲ་དགོད་པའི་འཁོར་ལོའི་ཅིབས་སུ་བྱས་ཏེ་གནས་དང་
 ཉེ་བའི་གནས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཛད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཏུལ་བྱ་དབང་
 བོ་འབྱེད་རྣམས་ཏེན་བཏེན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་སྒྲིམ་པའི་ཆེ་ཕྱིད་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་
 སྒྲ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཕྱིའི་ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་ངོ་བོར་མོས་ཏེ་དཔའ་
 བོ་དང་དཔའ་ལོ་རྣམས་བསྐྱོམས་པས་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྒྱུད་སྤིན་ཅིང་། ལུས་
 དགྲིལ་གྱི་ཏེན་བཏེན་པ་བསྐྱོམས་པས་དཔའ་བོ་དང་མཁའ་འགྲོ་མའི་བྱིན་བརྒྱབས་
 ཀྱིས་ཅ་རྒྱུད་ཐེག་ལའི་བྱི་མ་ཐ་མལ་བའི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྦྱངས་ཏེ།
 རྒྱུད་ཐམས་ཅད་སྦྱང་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་ཐེམ་པའི་ཐབས་མཁས་བྱུང་པར་ཅན་
 དུ་འགྱུར་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དེ་བས་ཕྱི་རོལ་སྤངས་ནས་
 བློ། །རྣལ་འབྱོར་རོལ་པས་གནས་པར་བྱ། །དཔལ་ལྡན་དོ་རྩེ་རྣལ་འབྱོར་མ། །རྣམ་
 དག་ཡེ་ཤེས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས། །དོ་རྩེ་རྣལ་འབྱོར་ཅན་རྣམས་གཟིགས། །ཐུགས་
 རྩེས་བྱབ་པའི་ཐུགས་ཀྱིས་བློ། །དེ་རྣམས་དབྱེད་པས་དངོས་བྱུང་ཐོབ། །རི་
 ལྟར་འདོད་བཞིན་སྦྱོལ་བར་མཛད། །ཅེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་མཛད་
 པའི་མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། གཏུལ་བྱ་དབང་རྣོན་རྫོགས་རིམ་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་སྦྱོར་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་ལྷོག་
 ཆའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བའི་གནས་སོགས་ས་བཙུ་གཉིས་པོ་རིམ་གྱིས་བསྐྱོད་དེ་འབྲས་
 བྱ་དོ་རྩེ་འཛིན་པའི་སའི་དབང་ཐུག་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་

ཉིད་ལས། རང་གི་ལྷག་པའི་ལྷ་དམིགས་ཏེ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཅིག་ཏུ་བསམ། །སྐྱགས་
པའི་དངོས་པོར་རབ་གྱུར་པའི། །ཆེ་བྱག་ཙམ་གྱིས་ངེས་པར་ནི། །རྣལ་འབྱོར་
མ་ཡིས་ཉེར་བརྟེན་པའི། །རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་འདི་གསལ་འབྱུང་། །ཡེ་ཤེས་
འོད་ཟེར་མཆོག་མཐོང་ནས། །རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ལེགས་འདུ་སྟེ། །བསྐྱེད་
འབྱུང་གནས་ཉམས་དགའ་བར། །རང་པའི་ཆོགས་འདུ་ཇི་བཞིན་ནོ། །དཔལ་
ལྷན་རྟེན་ཇི་འཛིན་དངོས་སུ། །འགྱུར་བ་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད། །མིག་འབྲལ་མཁན་
བཞིན་འཛིག་རྟེན་དུ། །སེམས་ཙན་ཀུན་གྱི་དོན་བྱེད་རྣམས། །སེམས་ནི་དག་
པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས། །སེམས་ཙན་རྣམས་ལ་བདག་གསོལ་འདེབས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །ལྷ་རྣམས་འགོད་པའི་ཆེ་ཕྱོགས་གཡོན་བསྐྱོར་དང་
མཆོམས་གཡས་བསྐྱོར་བྱས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། །ལམ་དུས་སུ་ལྷན་སྐྱེས་
གྱི་དགའ་བ་བཞི་ལྷགས་འབྱུང་ལྷགས་ལྟོག་ཏུ་བྱངས་པ་ལས་འོད་གསལ་མཐར་
བྱག་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་མཆོན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། །སེམས་དཔའ་གསུམ་
བཅེགས་ཇི་ལྟར་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་དེ། །བསྐྱོམས་པའི་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའི་བྱགས་
ཀར་ལྟའི་སྐྱུང་མ་བྱག་མཆན་གང་རིགས་ཤིག་བསྐྱོམ་པ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་
དང་། དེའི་བྱགས་ཀར་ས་པོན་འོད་ཟེར་ལྷ་ལྷན་བསྐྱོམས་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་
དཔའ་ཡིན་པའི་བྱིར། །འདུས་པའི་ཙ་རྒྱུད་ལས། །སྟོང་གི་དབུས་ན་གནས་པ་
ཡི། །ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་རྣམ་པར་བསྐྱོམ། །ཉིང་འཛིན་སེམས་དཔའ་ཞེས་
བྱ་བའི། །ཡེ་གེ་རྩྱ་ནི་དེ་བུ་དགོད། །ཅེས་པ་སྟེ་རྩྱ་ནི་མཆོན་པ་ཙམ་མོ། །དམ་
ཆོག་སེམས་དཔའ་ཞེས་པའི་སྐྱ་བཤད་ཡོད་དེ། །ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་རྒྱུར་འདུ་བ་

དང་པར་ཡང་དག་པར་འགྲོ་བའི་གནས་ཡིན་པས་དམ་ཚིག་དང་སེམས་ཅན་
 གྱི་དོན་ལ་དཔའ་བས་ན་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའོ། །ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་སྐྱ་
 བཤད་ཡོད་དེ། ཡེ་ནས་དག་པའི་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སེམས་དཔའ་
 ཡིན་པས་སོ། །ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་སྐྱ་བཤད་ཡོད་དེ། གང་ལ་དམིགས་
 རས་བསྒོམ་ན་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ཉིང་རེ་སྟེ་མི་གཡོ་བར་འཛིན་པའི་བདེ་ཆེན་
 ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་འབར་བར་བྱེད་དེ་སེམས་ཉོན་མོངས་ལས་རྒྱལ་བར་
 བྱེད་པས་ནོ། །སེམས་དཔའ་གསུམ་བཅེགས་བསྒོམས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་
 པ་ཡོད་དེ། གཞིའི་སེམས་དཔའ་སུམ་བཅེགས་ཀྱི་བྱི་མ་རྣམས་སྤངས་ཏེ། ལམ་
 གྱི་སེམས་དཔའ་སུམ་བཅེགས་སུ་གནས་འགྱུར་ནས། འབྲས་བུ་སེམས་དཔའ་
 གསུམ་བཅེགས་སུ་རྩ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞིའི་སེམས་དཔའ་
 སུམ་བཅེགས་ཀྱང་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རགས་པ་གནས་སྐབས་པའི་ལུས་འདི་
 དང་ཐོ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱང་སེམས་ངོ་ཐོ་དབྱེར་མེད་ལ་ལྷོག་ཆའི་སྒོ་ནས་
 བྱེ་བའི་གཉུག་མའི་ལུས་རྒྱང་འོད་ཟེར་ལྡ་པ་དེ་གཉིས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་
 སེམས་གསལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དེ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་
 རྣལ་འབྱོར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐབས་འདིར་རིག་མ་དང་འདུ་བུ་བའི་རྒྱ་མཆོན་
 ཡོད་དེ། སྐྱ་གསུམ་གྱི་གོ་འཕང་ཡང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་འཛོལ་བར་བྱ་
 བ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། མདོ་བསྟེ་ལས། རི་ལྷར་བཅོམ་ལྷན་འདས་
 ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གོ་འཕང་ནི་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་རབ་ཏུ་བསྟན་
 པའི་བྱིར། ལེའུ་དང་ཐོར་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་

ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པར་མཛད་པ་བཞིན་དུ། སྐྱེ་བཞིན་པ་ལ་གནས་པས་དང་
པོ་སྦྱར་བ་བྱ་སྟེ་འདོད་ཆགས་ལ་སྦྱོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པས་
ཐར་པ་རབ་ཏུ་བསྟེན་པར་བྱ་བའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། རིག་
མ་རིམ་ལྟར་སྟོས་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་གི་སྦྱོར་ག་ནས་རང་གི་རིགས་ཀྱི་རིག་མ་སྟེ་
ལ་ཅན་སོགས་ལྡ་ལས་གང་རུང་ཞིག་མི་མོའི་རྣམ་པ་ཅན་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་
འོང་བ་སྟོས་ཏེ་གང་འབབ་ཀྱི་ལྷ་མོར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རིམ་ལྟར་འདུ་བྱ་
ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། གསང་གནས་གཉིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བས་
འདུ་ཤེས་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་སྟོན་ནས་པན་ཚུན་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་རྗེས་
ཆགས་ཀྱི་དགའ་བ་བཅམས་ནས་སྤྲུགས་བཅོད་ཅིང་། སྤྲུགས་དོན་ལྟར་ང་རྒྱལ་
འཛིག་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདུས་པའི་རྩ་རྒྱུད་ལས། དབང་པོ་གཉིས་ནི་མཉམ་
སྤྱར་བས། །སངས་རྒྱུ་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཡི་གེ་རྩྱུ་དང་ཨྱི་དག་
དང་། །སྤྱི་དང་པཌ་ཀྱང་རབ་བཏག་བྱ། །འོད་ཟེར་སྤྲ་ལྡས་ཁྲབ་པ་ཡིས། །བརྩོ་
རྩོ་རྩོ་བསྟོམས་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། མདོར་བྱས་ལས། དེ་འོག་སྤྱབ་པ་བཅུམ་པར་
བྱ། །ཨྱི་སཐ་ཏ་སྤྲ་ག་ཏ་ཨ་རུ་རྩ་ག་ཏ་བཟླ་སྤྲ་ཕྱ་ཨ་རྩ་གོ་ཉྱའི། རྩོ་རྩོ་འཛིན་
པའི་ང་རྒྱལ་ལེགས་འཆང་སྟེ། །རྩྱུ་གི་སྤྱུ་ཡིས་ཀྱང་ནི་བསྦྱོད་པར་བྱ། །རང་གི་
བྱང་ཚུབ་སེམས་ཉིད་ལྷུང་བའི་ཆོ། །དེས་ནི་པཌ་ཀྱི་གསང་སྤྲུགས་བཅོད་པར་
བྱ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་བསྟོམས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་འདོད་
ཡོན་ལམ་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོར་འགྱུར་བ་དང་། བདེན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་མཆོག་
ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་ཐོལ་ཏུ་འཆར་

བ་དང་། ལམ་དང་འབྲས་བུའི་སྐབས་ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་ཁྱད་པར་ཅན་
སྐྱེ་བའི་རྒྱད་སྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཆོག་གས་ཞིང་མཆོད་པ་ནས་དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཆོས་ཅན། དང་
པོ་སྦྱར་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཅེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྦྱབ་པ་པོའི་ཐ་མལ་བའི་
སྐྱེ་ལི་བར་དོ་གསུམ་སྦྱང་ནས་སྦྱ་གསུམ་དང་ཐོག་མའང་དང་པོ་སྦྱར་བར་གྱིང་
པའི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར།
བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཉིང་
རེ་འཛིན་རི་ལྟར་བསྒྲོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྒོ་བདུན་ནས་ལྷའི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་སྦྱོར་མཆོམས་ནས་སྦྱོས་
པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྟོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་གང་བསྒྲོམ་པའི་ལྷ་ཆོག་གས་
ཀྱི་རྣམ་པར་སྦྱན་པ་དང་ས་ཉེ་རང་གི་ཞལ་ནས་ཞུགས། སྟགས་ཀར་ཆགས་པ་ཆེན་
པོའི་མེས་ཞུ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཐེག་ལེ་དོ་རྗེའི་ལམ་བརྒྱུད་པར་ཡིག་
གི་ཟུར་ཅུང་ཟད་ཐེ་བའི་མཆོམས་ནས། ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་པལ་བ་གེན་དུ་བྲངས་ཉེ་
ཡུམ་གྱི་སྟགས་ཀར་སྟེབས་པ་ན། ཐེག་ལེ་ཆ་གཉིས་སུ་གྱུར་པའི་ཆ་གཅིག་ལྷོ་
དང་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་དང་བཅས་པར་གྱུར་པར་
བསམ། ཐེག་ལེ་ཆ་གཅིག་སྐབས་གང་ཡིན་གྱི་ལྷ་གྲངས་དང་མཉམས་པའི་གདན་
དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཆ་དེ་མཚུངས་སུ་གྱུར། དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས།
ལྷ་རང་རང་གི་བསྐྱེད་སྟགས་ཡི་གེ་གསུམ་དང་སྟེལ་བའམ་རང་རང་གི་ས་བོན་

ལས་ཕྱག་མཆན་དང་དེ་ལས་གཙོ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་སུ་བསྐྱེད་པ་ནི་བསྐྱེད་
 པའི་སྒོ་དང་། རང་རང་གི་སྒྲགས་བརྗོད་དེ་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་རྣམས་རིམ་བཤུགས་
 དུ་ཡུམ་གྱི་ཐུགས་ཀ་ནས་མར་པབ་དོ་རྗེའི་ལམ་ནས་རང་གི་སྦྱིང་གར་བྲངས་པ་
 ཕྱིར་སྒྲོས་པ་ནི་འབྲེན་པའི་སྒོ་དང་། སྒྲོས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་
 སོགས་སྤྱིའི་མཛད་པ་དང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཞེ་སྤང་སོགས་སྦྱོང་བ་སྒྲོས་ཀྱི་
 མཛད་པ་རྣམས་མཛད་པ་ནི་མཛད་པའི་སྒོ་དང་། རྣམ་མཁའ་གང་བར་སྒྲོས་པའི་
 ལྷ་རྣམས་ཚུར་བསྐྱུས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་ནི་བསྐྱུ་བའི་སྒོ་དང་། རང་རང་གི་
 ཡེ་ལེས་པ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་འབྲེས་པར་བསམ་པ་ནི་འབྲེས་པའི་སྒོ་དང་། ལྷ་
 སོ་སའི་རིགས་བདག་ཡབ་ཡུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱུར་བར་
 བསམ་པ་ནི་དབང་བསྐྱུར་བའི་སྒོ་དང་། སྤར་བྱོན་ནས་རང་རང་གི་གདན་ལ་
 འཁོད་པ་ནི་གནས་སུ་འཁོད་པའི་སྒོ་སྟེ་བདུན་ནམ། ཡང་ན་འབྲེས་པ་དང་དབང་
 བསྐྱུར་བའི་སྒོ་གཉིས་དོར་བས་སྒོ་ལྗེའི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཀྱིལ་
 འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་རྒྱས་གདབ་ཀྱང་ཆང་བ་
 ཡིན་ཏེ། ས་བོན་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་གསུང་ཆོས་རྒྱ། ཕྱག་མཆན་ལས་བྱང་ཆུབ་
 པ་ནི་ཐུགས་དམ་རྒྱ། སྐྱོར་གས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་སྐྱུ་ཕྱག་ཆེན། འོད་ཟེར་
 སྒོ་བསྐྱེད་པ་ནི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོར་བྲས་
 ལས། ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་རྒྱས་གདབ་པ་འདི་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བའི་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆོགས་
 གསོག་པ་དང་། ཞིང་སྦྱོང་བ་དང་། སེམས་ཅན་སྦྱིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལམ་

དུས་སུ་སྐྱུ་ལུས་པ་གཉིས་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་སྐུལ་ནས་འགྲོ་
 རྟོན་བྱེད་པའི་དགེ་ཅ་སྟེན་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཆགས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པས་གདུལ་
 བྱའི་དོན་དངོས་སུ་མཛད་པའི་རྟེན་བརྟེན་པ་དངོས་གནས་ལ་འབྱུང་བའི་རྟེན་
 འབྲེལ་བསྐྱེགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། སྐྱེ་མཆེད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཚུལ་ཡོད་
 དེ། གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་གྱི་མིག་གི་དབང་རྟེན་ཁོག་པའི་དབུས་ཀྱི་དབང་པོ་
 ལ་སོགས་པ་ནམས་ལ་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་བཞེན་དུ་ས་བོན་གཅིག་བྱུངས།
 ས་བོན་ལས་བྱུག་མཆོན་དང་དེ་ལས་རང་རང་གི་ལྷ་འོ་སྐྱེ་བསྐྱེད་དེ་གསལ་སྤང་
 དང་ང་རྒྱལ་བསྒྲོམ་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་དགོས་
 པ་ཡོད་དེ། ལུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ནམས་ལ་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་བསལ་ནས་
 བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། སྒོ་གསུམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཚུལ་ཡང་
 ཡོད་དེ། རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་མཆོན་པའི་སྤྱི་མགོན་སྤྱིང་ག་གསུམ་དུ་
 ཡི་གེ་གསུམ་ལས་བྱུག་མཆོན་འཁོར་ལོ་བསྐྱེད་དོ་ཇེ་གསུམ་གྱི་དབུས་སུ། ཆོ་
 ག་གསུམ་བསྐྱེད་ཀྱིས་དོ་ཇེ་གསུམ་གྱི་ལྷ་བསྐྱེད་དེ་སྐྱེ་གསུམ་དོ་ཇེ་གསུམ་གྱི་
 བདག་ཉིད་དུ་བལྟས་ཏེ་ང་རྒྱལ་འཛོག་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། མདོར་བྱས་ལས། དེ་
 ལྟར་རིགས་གསུམ་དབྱེ་བ་ཡིས། །སོ་སོར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་ནི། །ཞེས་
 སོ། །དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་དམ་ཆོག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 རུས་པ་བཅུག་པ་དང་རང་གི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་སྤང་ནས་བྱིན་
 ཀྱིས་བརྒྱབ་པ་དང་། ལམ་དང་འབྲས་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་བྱུགས་ཀྱི་དོ་ཇེ་གསུམ་
 ལྟར་དུ་འབྱུང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། བདག་ཉིད་ལྟར་གསལ་བ་ལ་གོ་ཆ་རི་

ལྟར་བགོ་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཙོ་བོ་ཡབ་ཀྱི་སྤྱིང་ག་སོགས་ཡན་ལག་དྲུག་ལ་དཔའ་
བོ་དྲུག་དང་གཙོ་མོ་ཡུམ་གྱི་ལྟེ་བ་སོགས་གནས་དྲུག་ལ་དཔའ་མོ་དྲུག་རང་རང་
གི་ས་བོན་ལས་དྲུག་ཆོན་གཉིས་སུ་སྐྱོ་རྒྱུ་གས་པར་བསྐྱེད་པའམ། ས་བོན་ཅམ་
བསྐྱེད་ནས་པན་ཚུན་ཞལ་སྐྱོར་གྱི་ནམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱོམ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཉུང་དུའི་ཅ་རྒྱུད་ལས། ཡ་སོགས་བརྒྱུད་པའི་ས་བོན་དང་། །དེ་བཞིན་གྲག་
གྱེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས། །ཡི་གེ་བར་མ་དོར་བྱས་པ། །ཡན་ལག་དྲུག་ཉེ་དུ་ཀར་
བཞོན། །དཔའ་བོ་དྲུག་དང་མཉམ་སྐྱོར་བ། །ཞེས་དང་། ཡི་གེ་བོ་དང་ཡོ་དང་
ཅི། །ཡི་གེ་མོ་དང་མོ་ཉིད་དང་། །རྩྱུ་དང་པཌ་ཅེས་སྐྱར་བ་ནི། །ནལ་འབྱོར་མ་ནི་
དྲུག་དུ་བཤད། །ཅེས་སོ། །དགོས་པ་ཡོད་དེ། པར་བགོགས་འབྲེགས་ཤིང་ཚུར་
བགོགས་ཀྱིས་མི་ཕྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་པ་སྐྱབ་འདྲེན་པའི་ཚུལ་
ཡོད་དེ། རང་གི་སྤྱགས་ཀའི་རྩྱུ་ལས་འོད་ཟེར་ལྷགས་ཀྱུ་ལྟ་བུ་མང་པོ་འབྲོས་ཏེ།
རང་བཞིན་གྱི་གནས་སོགས་ན་བཞུགས་པའི་སྣ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱགས་ཀའི་རྩྱུ་
ཡིག་ལ་བཏབ་སྟེ་བསྐྱོད་ཅིང་བསྐྱུལ་པའི་ཚུལ་གྱི་སྐྱབ་འདྲེན་ཞིང་། རང་རང་གི་
ཕྱག་རྒྱ་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་ཆོགས་བཅད་སྤགས་དང་བཅས་པ་བཞོན་དེ།
གང་བསྐྱོམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་སྣའི་ནམ་པར་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་ཁ་ལམ་
མེ་བཞུགས་པར་མོས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་གཞུག་པའི་ཚུལ་ཡང་ཡོད་
དེ། ལས་སྤྱགས་བཞོན་ཅིང་ཕྱི་འབྲང་གི་བགོགས་བསྐྱེད་དེ་མཆོད་པས་མཆོད་
པར་བྱས་ནས་དགྲུག་གཞུག་བཅིང་མཉེས་ཀྱི་སྤྱགས་རྒྱ་དང་བཅས་པས་དམ་ཡེ་
དབྱེར་མེད་པར་འདྲེས་པར་མོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས།

དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་འཇུག་པ་ན་དམ་ཆེག་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 དང་ཡེ་ཤེས་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྩལ་ལྷ་རབ་ཀྱི་བར་དུ་ཐ་མི་དད་དུ་
 འབྲེས་པར་བྱེད་པར་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ་མཉམ་དུ་སོང་
 བའི་མོས་པ་བརྟན་པོ་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

སྤྱིར་ཞུགས་པ་ལ། ཤར་སྒོ་ནས་ཞུགས་པ་དོ་རྗེ་སྒོ་བ་མའི་འཇུག་པ། སྤང་
 བས་ཐལ་བྱུང་དུ་ཞུགས་པ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་འཇུག་པ། འོག་ནས་འཇུག་
 ཏེ་ཞུགས་པ་དོ་རྗེ་ཕུགས་ཀྱིས་འཇུག་པ། རྩོགས་བཞི་ནས་ཐོགས་པ་མེད་པར་
 ཞུགས་པ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་འཇུག་པ་དང་བཞི་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱས་པའི་
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་དང་ཡེ་ཤེས་པ་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ་འགོག་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་
 པ་དང་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱ་བའི་ང་རྒྱལ་བརྟན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་པས་དམ་ཆེག་
 པའི་ཕྱང་ཁམས་སོགས་རྩལ་ལྷན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་
 བས་འབྲས་སྐྱབས་དོ་རྗེ་འཆང་འགྲུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་ལམ་བྱེད་བྱེད་པར་
 ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་བསྐྱར་རྒྱས་གདབ་བྱ་ཚུལ་ཡོད་
 དེ། རང་གི་ཕུགས་ཀ་ནས་སྒྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་དབང་གི་ལྷ་ནམ་མཁའ་གང་
 བར་སྐྱུན་བྱངས་ལ་མཆོད་ཅིང་གསོལ་བ་བཏབ་པས། དབང་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་
 མེ་ཉོག་གི་ཆར་འབབས། རོལ་མོའི་སྐྱ་སྐྱོག། ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་དབྱངས་བྱེར་
 བཞིན་དུ་བྱམ་པ་བདུད་ཅི་ལྷས་གང་བས་རྒྱ་རུབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གཙོ་འཁོར་ཐམས་
 ཅད་ལ་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐྱར་བས་ལུས་བདུད་ཅི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་གང་ཞིང་། སྒོ་

གསུམ་གྱི་ཐེག་སྒྲིབ་དམ་ཚིག་ཉམས་ཆགས་ཐམས་ཅད་སངས་ཉེ་དག་བདེ་བ་
ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་སྒྲིམ་ཤིང་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བར་མོས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེགས་བདག་གིས་རྒྱས་གདབ་ཚུལ་ལ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་དེ། མི་བསྐྱོད་
པས་ནམ་སྤང་སོགས་བཞི་ལ་རྒྱས་འདེབས་པ་ནི་མི་བསྐྱོད་པ་སེམས་ཡིན་ལ།
གཟུགས་ཆོར་འདུཤེས་འདུ་བྱེད་བཞི་པོ་ཡང་སེམས་ཅམ་གྱི་ལྷས་སུ་ཟད་པའི་
ཕྱིར་ནམ་སྤང་སོགས་བཞི་སེམས་སུ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་ཅན་ལ་རང་
བཞིན་གྱིས་རྒྱས་བཏབ་པ་དང་། མི་བསྐྱོད་པས་རྗེ་རྗེ་འཆང་ལ་རྒྱས་འདེབས་པ་
ནི། མི་བསྐྱོད་པ་སེམས་ཡིན་ལ། སེམས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་སྟོང་བ་དེ་ལས་
འབྱུང་བས་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུས་རྒྱས་བཏབ་པ་དང་། རྗེ་རྗེ་འཆང་གིས་མི་བསྐྱོད་པ་
ལ་རྒྱས་འདེབས་པ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱས་རྒྱས་བཏབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྲི་བོ་ནམས་
ལ་མི་བསྐྱོད་པས་རྒྱས་འདེབས་ཀྱང་རུང་བར་སེམས། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
མ་འདས་གྱི་ཆོས་སྟོང་བྲག་ལུལ་ཅན་ནམས་ལ་རྒྱས་འདེབས་བྱེད་དགོས་ན།
འཛིགས་བྱེད་དང་རྟ་མགིན་སོགས་ཁྲི་བོའི་རྩལ་ཅན་ཞིག་གིས་རྒྱས་འདེབས་
དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་ཁྲོན་པོ་རྩལ་སེ་བ་ཞིག་ལ་དཔོན་པོ་ཡང་རྩལ་སེ་བ་ཞིག་
མེད་ན་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་འབྲ་གསུངས་སོ། །དགོས་པ་ཡོད་དེ། བ་ལ་
སོགས་པས་རང་རིགས་གྱི་བྱ་ངོ་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་རྒྱས་གདབ་བྱ་དང་འདེབས་
བྱེད་གཉིས་རིགས་དང་རིགས་ཅན་དུ་ངོ་ཤེས་པ་དང་། རང་གི་སྒྲ་མ་གྲུས་པས་
སྤྱི་བོར་བསྟེན་ཏེ་མཆོད་དགོས་པ་ཤེས་པ་དང་། ད་ལྟ་མོས་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྱི་བོར་
བསྟེན་པ་ལས་འབྲས་བུས་སུ་སྒྲ་མ་རིགས་གྱི་བདག་པོར་དངོས་གནས་པ་འགྲུབ་

པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། ཆོས་སྐྱོང་རྣམས་ལ་རྒྱས་འདེབས་པ་ནི་དབང་དུ་སྤྱད་པ་དང་
 ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །རྣལ་འབྱོར་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 ལ་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཅེས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཉེན་
 བཞེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱལ་བའི་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་སྒྲོས་ཏེ་གཞན་དོན་
 མཛད་པའི་ཐབས་མཆོག་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་ཕྱིར། ཅིས་པ་དང་པོའི་
 རྣལ་འབྱོར་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཅི་ལྟར་བསྒྲོམ་
 ཚུལ་བཞག་དུ་ཡོད་དེ། དགྲིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་ཆོགས་ལ་རྒྱ་བཞི་ཉེར་སྐྱོད་འདོད་
 ཡོན་ལྷ་རྒྱལ་སྤིང་སྒྲ་བདུན་སོགས་དངོས་བཤམས་ཡིད་གྱིས་སྤྲུལ་པའི་མཆོད་
 པའི་ཆོགས་རྣམས་ཆོགས་བཅད་སྤྲུགས་དང་བཅས་པ་སོགས་གྱིས་འབྲུལ་བ་
 ཕྱིའི་མཆོད་པ་དང་། ཤ་ལྷ་བདུན་ཅི་ལྷ་སྤྲངས་ཉོགས་སྤར་བར་བྱས་ཏེ་ཟིན་ཅན་
 ཅ་བའི་སྒྲ་མ་དང་དངོས་བརྒྱད་གྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་དང་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཆོགས་དང་
 ཆོས་སྐྱོང་རྣམས་དང་དབའ་ལོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་ཕྱོགས་སྐྱོང་ཞིང་སྐྱོང་སྤྲུ་རྣམས་
 དང་ཡུལ་ལྷ་གཞི་བདག་དཀར་ཕྱོགས་སྐྱོང་བའི་ཆོགས་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་ལྟར་གསལ་བ་རྣམས་ལ་འབྲུལ་བ་ནང་གི་མཆོད་པ་དང་། ཡབ་ཡུམ་
 སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་འབབ་ལྷོག་གི་དགའ་བའི་བདེ་བ་དང་སྐྱོང་
 པ་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་སྐྱོར་བ་གསང་བ་དང་། མཆོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་བདེན་
 གཉིས་དབྱེར་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་རྒྱས་བཏབ་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 གྱི་མཆོད་པས་དབྱེས་པར་བྱས་ཏེ། སྤར་ཡང་རང་དང་དགྲིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་
 ཆོགས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོས་པའི་མཆོད་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་འཕྲིན་ལས་

དང་བཅས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སློན་ནས་བྲག་ཆའི་དབྱངས་བཞིན་བསྟོད་པ་
སོགས་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱན་འཛེན་སོགས་ལ་སྤྱགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་
སློམ་པ་དང་། མཆོད་ལྷ་རྣམས་སྟིང་ག་ནས་སློམ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཆོད་
པ་འབྲུལ་བ་པོའི་སེམས་ཀྱི་རང་རྩལ་ལས་མཆོད་ལུལ་རྣམས་དང་མཆོད་རྩས་
སོགས་སྣ་ཆོགས་པའི་རྣམ་པར་སྣང་བ་མ་གཏོགས་རང་སེམས་ལས་ཐ་དད་
གཞན་དུ་མེད་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་དང་། ལས་གང་དང་གང་བྱས་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ་
སྟིང་གར་བསྟར་བ་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་སྟིང་གའི་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་
ལ་རྒྱང་རྣམས་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་འོད་གསལ་ལྷན་སྦྲེས་
གྱི་ཡེ་ཤེས་འཆར་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། འདུས་པའི་རྩ་རྒྱད་ལས། བརྗོད་
ནས་རྗོ་རྗོ་སློན་ནས་ནི། །རྫོགས་ནས་རབ་ཏུ་བསྟར་བྲ། །ཞེས་སོ། །དག་པ་
རི་ལྟར་བྲན་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྱིའི་ཆ་ཤས་དང་རྒྱན་དང་བྲག་མཆོན་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་དག་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་མཆོན་པའི་བྱིར་དུ་བསྟན་
པར་འདུག་སྟུང་དུ་ཡིད་གྱིས་བསམ་ཞིང་བྲན་པའི་སློན་ནས་དམིགས་རྣམ་སྟོང་
བ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། བསྐྱེད་རིམ་ལ་གཞིལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
སློམ་པས་སྟོན་བཤེས་པ་རི་ལྟར་བྲན་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་རང་གི་ལས་མཐུན་གྱི་
བགྲང་ཐོང་བྱིན་གྱིས་བཤེས་ཏེ། ལས་མཐུན་གྱི་སོར་མོ་གང་ཡིན་ལ་བཀལ་
ནས་མཐེ་པོང་རྗོ་རྗོ་སྤྱགས་ཀྱས་ལྷ་རྣམས་འགྲུགས་པར་བསམ་ལ་སྟིང་གར་
བགྲང་ཞིང་། བཤེས་དམིགས་གང་འབབ་གསལ་བཏབ་སྟེ་སྟོན་དང་བལ་བར་
ཚུལ་བཞིན་དུ་བཤེས་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བཟླས་པ་ལ་དབྱེ་ན། རང་སྤྲུགས་བརྗོད་པ་དང་ལྷ་ཆོགས་སྒྲོམ་ཏེ་དོན་བྱས་
 ཞིང་རྒྱགས་པ་ན་ནང་དུ་བསྐྱེད་པས་སྒྲོམ་བསྐྱེད་པ་དམིགས་ནས་སྒྲོམ་བ་དམ་ཆེག་གི་
 བཟླས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ར་རྒྱལ་གྱིས་སྤྲུགས་སྤེང་རང་
 གི་ཞལ་ནས་ཞུགས་དེ་རྗེའི་ལམ་ནས་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་བརྒྱད་དེ་ཞལ་ནས་ཐོན་
 རང་གི་ཞལ་དུ་ཞུགས་པར་བསྐྱོམས་ཞིང་ཡི་གེ་རྣམས་ལྟོད་ལ་ཞི་བའི་རྣམ་པ་
 ཅན་དུ་དམིགས་ནས་སྒྲོམ་བ་དོ་ཡིའམ་ཁྱོགས་ཀྱི་བཟླས་པ་དང་། སྤྲུགས་སྤེང་དང་
 བོར་ཡུམ་གྱི་ཞལ་དུ་ཞུགས་པས་རྣམ་ནས་དེ་རྗེའི་ལམ་བརྒྱད་དེ་ཞལ་ནས་ཐོན་ཡུམ་
 གྱི་ཞལ་དུ་ཞུགས་པར་བསྐྱོམ་ཞིང་ཡི་གེ་དྲག་ཅིང་རྩལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མོས་
 རྣམ་སྒྲོམ་བ་ཁྱོས་པའི་བཟླས་པ་དང་། གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྱ་གཞན་གྱིས་ཐོས་པར་
 དྲག་དུ་སྒྲོམ་བ་ཁྱོ་བོའི་བཟླས་པ་དང་། སྤྲུགས་ཀའི་ས་བོན་ལ་སྤྲུགས་ཀྱིས་ལྷུམ་
 བོར་བསྐྱོར་བ་མགོ་གྲེན་དུ་བསྐྱར་བ་འོད་ཟེར་འབར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་དམིགས་
 རྣམ་སྒྲོམ་བ་གོང་བུའི་བཟླས་པ་དང་ལྷ་ཡོད། དེའི་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ནི་སྤེང་
 སྤྲུགས་འཇམ་རྩལ་གཉིས་དང་བཞི་པ་ནི་སྤེང་སྤྲུགས་སྤྱིང་བོ་ཉི་སྤྱིང་གསུམ་གའི་
 དང་། དང་བོ་ནི་སྤྱིང་བོ་དང་ཉི་སྤྱིང་གི་བཟླས་པར་གསུངས་སོ། །བཟླས་པ་དེ་
 རྣམས་གང་དང་གང་ལ་ཡང་གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞལ་དུ་ཡོད་ཀྱིས་འདོན་
 པར་མོས་ན་དེ་སྤྱིད་ཀྱི་འགྲུར་ཡོད་པར་གྲུབ་ཆེན་མང་བོས་གསུངས་སོ། །དེ་
 ལྟར་བཟླས་པ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་དག་
 གི་ལས་སྤྱིབ་ཟད་པར་བྱེད་ཅིང་དག་རྩས་ལྡན་དུ་བྱ་བ་དང་ལས་རབ་འབྱམས་
 ལྟར་དུ་འབྱུབ་པ་དང་ཁྱད་པར་དེ་རྗེ་བཟླས་པའི་རྒྱད་སྟོན་བྱེད་དུ་འགྲུར་བ་དང་

སྐྱུལ་པའི་སྐྱུས་ཆོས་སྟོན་པའི་གསུང་གི་མཛད་པ་དང་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་ལམ་
བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ལ་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཉིང་
རེ་འཛིན་ཅེས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། འཕྲིན་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པའི་
སྟོན་རྣམ་པར་རྒྱལ་པའི་ལས་རབ་འབྲས་འབྲུག་པའི་ཐབས་མཆོག་ཡིན་
པས་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་ཕྱིར། ལས་རྒྱང་བསྟེན་པ་བྱ་ཚུལ་སྤར་སྟོས་ཟིན་ལྟར་
དང་། སྐྱུལ་བསྟེན་གྱི་ཆད་རང་རང་གི་གཞུང་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་རམ། ཡང་ན་
གཙོ་བོའི་བསྟེན་པ་བྱེ་ཆེན་དང་ཡེ་ཤེས་འབེབས་སྤྲུགས་འབྲུམ་མམ་བཞི་འབྲུམ་
སོགས་ཡོང་བར་བྱས་ཏེ། ཆད་ལྷག་སྟོང་པའི་ཞི་བའི་སྦྱིན་སྲེག་གྲངས་ཅི་ཅམ་
ལྷུས་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་ནས་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་
སྐྱུལ་པའི་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཆོ་ག་བཞིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ། འཇིག་
ཉིན་པའི་མེ་ལྷའི་བསྟེན་པ་བཅུ་ཆའི་སྦྱིན་སྲེག་དང་བཅས་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས།
ཉེར་བསྟོགས་གྱི་བསྟེན་སྐྱབ་སྤྲུགས་མ་རྒྱ་བ་བྱལ་ལ་སོགས་པར་བསྟོམ་བཞས་
བྱ་ཞིང་། མཐུག་དུ་མཆན་ཐོག་ཐག་གི་བཞས་པ་དང་། དངོས་གྲུབ་གྱི་རྩིས་གྱི་
སྐྱུལ་པ་མཆན་ཐོག་ཐག་གཅིག་དུ་བཞས་པའམ། གཟའ་འཛིན་གྱི་མཆན་མ་ཡོད་
ན་དེ་གྲོལ་གྱི་བར་དུ་བཞས་པ་དང་དངོས་གྲུབ་ལེན་པའི་ཆོ་ག་རྣམས་རྫོགས་
པར་བྱས་ཟིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་ལྷུས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་དབང་ལས་
ཐམས་ཅད་པའི་ཐབ་དུ་མེ་ཉོག་དམར་པོས་ལྷ་དབང་དུ་བྱ་བའི་བཅུ་ཆའི་སྦྱིན་
སྲེག་དབུལ་བར་བྱ་དགོས་སོ། །

བཞི་པ་(བསྐྱེད་རིམ་ཐ་རགས་ཀྱི་དམིགས་པ་དངོས་བཤད་པ)ནི། བསྐྱེད་རིམ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་སྐྱེ་ལེ་བར་དོ་གསུམ་སྤྱང་ཞིང་རྫོགས་རིམ་གྱི་དགེ་ཅ་སྟེན་བྱེད་དུ་རི་ལྟར་
འགོ་ཚུལ་གཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་ལེ་བར་དོ་གསུམ་དངོས་སུ་མི་འབྱུང་བར་བྱས་
ནས་སྤྱང་བ་མ་ཡིན་ཡང་སྤྱང་གཞི་འདིའི་སྤྱང་བྱེད་འདི་ཡིན་པས་དེ་སྤྱང་བ་ལ་
འདི་བསྟོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་ཡིད་དོར་ཡང་ཡང་ངོ་འཕྲོད་པར་བྱས་ནས་བསྟོམ་
ཞིང་། གང་བསྟོམ་རྒྱ་དེ་ཡང་འབྲས་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུམ་ཞིང་དང་བཅས་པ་དངོས་
ཡིན་པར་ཐག་བཅད་ནས་སྟོ་ལ་ཡང་ཡང་གོམས་སུ་བཅུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
གཞིའི་སྐྱེ་ལེ་བར་དོ་གསུམ་འབྱུང་བ་དེའི་དོད་དུ་ལམ་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུམ་སྤྱར་
དུ་འབྲུབ་པའི་དགེ་ཅ་སྟེན་པར་བྱས་པའི་སྟོ་ནས་སྤྱང་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དངོས་འོད་
གསལ་སྐྱེ་ལུས་སྟོབ་པའི་ཟུང་འཇུག་གསུམ་འབྲུབ་པར་འབྱུར་བ་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བསྐྱེད་རིམ་རགས་པའི་ནལ་འཕྲོར་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རགས་པའི་ནལ་
འཕྲོར་བསྟོམ་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྐྱུ་བ་ཐབས་ཀྱི་ཐོག་མ་ནས་འདིར་མ་སྟེབས་
བར་གྱི་སྐབས་གང་ཡིན་གྱི་དམིགས་པ་ནམས་དལ་བྱར་གསལ་བཏབ་ནས་སྤྱ་
མ་སྤྱ་མ་མ་ཤར་བར་བྱི་མ་མི་བསྟོམ་ཞིང་། བྱི་མ་བྱི་མ་བསྟོམ་པའི་ཆེ་དམིགས་
པ་སྤྱ་མའི་སྟེང་དུ་སྟོན་གྱིན་བསྟོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བསྟོམས་
བཞིན་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དམིགས་ནམ་དངོས་སྟོམ་པའི་མཆམས་གང་ཡིན་འདིར་
སྟེབས་པ་ན། ཉེན་བཉེན་པ་ཡོངས་རྫོགས་སུ་སྟོ་ལ་ཆང་བར་སྤྱང་བ་དེ་ཉིད་ཡིད་
དོར་དམིགས་པ་མ་བརྟེན་པར་བྱས་པ་ལ་ནམ་རྟོག་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆད་
པར་བྱིང་ཆོད་ཀྱི་སྟོན་དང་བྲལ་བར་ཡིད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གཡེང་བའི་སྟོ་ནས་

མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པར་མི་རུས་པའི་གང་
ཟག་ལས་དང་པོ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་ཚུལ་ཡང་
ཡོད་དེ། སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་ཐོག་མ་ནས་འདི་བར་གྱི་ཆོ་གའི་ཆོག་རྣམས་ངག་ནས་
དལ་བུས་འདོན་བཞིན་དམིགས་པ་གང་ཡིན་རྣམས་དོན་སྤྱི་ལོལ་ཅམ་པ་རེ་ཡིད་
ངོར་ཤར་བར་བྱས་ཏེ་འདིར་སྐྱབས་པ་དང་། ཐོག་མར་གཙོ་བོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་
གཉིས་པ་རྒྱན་དང་ཕྱག་མཚན་སོགས་གང་ཡང་མེད་པ་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་
ཡིད་ངོར་མ་བརྟེན་པར་བྱས་ལ་གསལ་སྤང་ཅི་ཐོན་བྱ་ཞིང་། འབྲས་དུས་ཀྱི་ལྷ་
དངོས་ཡིན་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་མ་འབྲལ་བར་སྐྱོང་། ཡང་ཞབས་ནས་མས་རིམ་
གྱིས་གསལ་བཏབ་ཏེ་སྐྱོང་བ་དང་། དབུ་ནས་ཡས་རིམ་གྱིས་གསལ་རིམ་གྱིས་
བཏབ་ནས་སྐྱོང་བའི་མཐར་སྐྱ་སྐྱི་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱོང་ཞིང་། དེ་དག་གིས་ཀྱང་
དམིགས་པ་གསལ་བར་མི་རུས་ན། ཞལ་ལྷ་བྱ་དམིགས་པ་གང་ལ་གསལ་བ་དེ་
ལ་དམིགས་ནས་གསལ་སྤང་སྐྱབ་དགོས་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་རིང་ལྷ་བྱ་ལ་ཞལ་
ལ་དམིགས་ཏེ་སྐྱོམ་པས་གསལ་སྤང་ལེགས་རབ་འདྲ་ཡོད་ཀྱང་། སང་ཉིན་ཞལ་
ལ་དམིགས་ན་ཆེར་མི་གསལ་བར་ཕྱག་ལ་དམིགས་ན་གསལ་སྤང་བདེ་བ་འདྲ་
སྤང་ནའང་། དེའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་བར་ཞལ་ལ་དམིགས་ནས་གསལ་སྤང་སྐྱབ་
པ་ལ་འབད་དགོས། དེ་ལྟར་མིན་པར་གང་གསལ་གསལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
བཞིན་བསྐྱོམ་ན་མཐར་གང་དུ་ཡང་ངོས་གཞུང་མི་རུས་པའི་ཅབ་ཅུབ་ཀྱིས་སྒོ་
རྙེད་ནས་གང་གིས་ཀྱང་བཙོས་སུ་མི་ཉན་པ་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བས་དམིགས་པ་སྐྱོམ་
པའི་ཐད་འདིར་ཉམས་སྤྱོད་ཅན་གྱི་སྒྲ་མའི་ཞལ་གདམས་མཛུབ་ཁྱིད་རྗེན་གཅེར་

ཀྱི་ཁྱིད་དམིགས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །ཅ་བའི་དམིགས་ཉེན་སྐྱེ་
 མདོག་དཀར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་རང་གི་ལུས་ཆད་དང་མཉམ་པ་ཞིག་
 བསྐྱེམས་བཞིན་པའི་ཆེ། དེ་ལས་ཆེ་ཆུང་དང་ཁ་དོག་དང་དབྱེབས་སོགས་མི་
 མཐུན་པ་ཤར་བྱུང་ན་དེའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་བར་ཅ་བའི་དམིགས་ཉེན་དེ་ག་རང་
 ལ་དམིགས་པའི་གསལ་སྣང་དང་རྒྱལ་ཡ་མ་བྲལ་བའི་སེམས་གིམས་ཤིང་དམ་
 ཏུ་འཛིན་པའི་འཛིན་སྣངས་ཀྱི་ངར་དང་བཅས་པས། སྐབས་ཀྱི་དམིགས་པ་དེ་
 ལས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གང་ལ་ཡང་འཕྲོར་མི་འཇུག་པར་གནས་གང་
 ལུབ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཙམ་ལས་དམིགས་པའི་སེམས་ལྟོད་ན་བྱིང་བ་སྐྱེ་བར་འདུག་
 ལྷམ་ནས་ཅུང་ཟད་གིམས། དེ་ལས་གིམས་དྲག་ན་ཁོད་བ་སྐྱེ་བར་འདུག་སྣམ་
 ཏུ་ཅུང་ཟད་ལྟོད་པར་བྱས་ཏེ་གནས་ཆ་འཆོལ། གནས་ཆ་ནས་བྱུང་རེས་ཀྱིས་
 བྱིང་ཁོད་ཀྱི་ཐོན་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ་གསལ་སྣང་དང་གནས་པ་སྐྱབ། དེ་ཡང་འཛ་
 པས་དམིགས་པ་མ་བརྟེན་པར་བྱས་ལ་རང་སེམས་དེ་ལ་གཏད་བཞིན་པའི་སྒྲོའི་
 ཟུར་ཀྱི་ཤེས་བཞིན་སྐྱུང་བས་བྱིང་ཁོད་སོགས་སྐྱོན་གང་ལ་ཤོར་བྲལ་པས་འདུག་
 བྱ་ར་བྱས་ནས་དེ་ལས་སེམས་བྱིར་སྐྱན་དགོས་ཏེ། དབུ་མ་སྟོང་པོ་ལས། ཡིད་
 ཀྱི་སྒྲང་ཆེན་ལོག་འགྲོ་བ། །དམིགས་པའི་ཀ་བ་བཏན་པོ་ལ། །འཛ་བའི་ཐག་
 པས་རབ་བཅིང་སྟེ། །ཤེས་བཞིན་ལྷགས་ཀྱུས་རིམ་དབང་བྱ། །ཞེས་སོ། །དེ་
 ལྟར་སྐྱོང་བས་གསལ་སྣང་ལེགས་པར་ཐོན་པ་ན་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པ་ལྟ་
 ཏུ་བསྐྱེམ་ཞིང་དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཞལ་ཕྱག་དུ་ཡོད་ཀྱི་གངས་དང་རྒྱན་དང་ཕྱག་
 མཆན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། དེ་ལ་གསལ་སྣང་གྲུབ་ནས་ཡུམ་དང་འཁོར་

གྱི་ལྷ་གཅིག་གཉིས་སོགས་དང་། གཞལ་ཡས་ཁང་དོ་ར་མེ་རི་དུར་ཁྱོད་སོགས་
གྱི་བར་སྤ་མ་སྤ་མའི་ཐོག་དུ་སྟོན་གྱིན་གསལ་སྤང་བསྐྱབ། དེ་དག་གི་ཆེ་ཡང་
འབྲས་དུས་གྱི་ཉེན་བཟེན་པ་དང་བཅས་པ་སྟོན་ཀྱན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཡོངས་རྫོགས་
སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་དོ་རྩེའི་རང་བཞིན་དེ་དང་དེ་དངོས་ཡིན་པར་ཐག་བཅད་པའི་
ང་རྒྱལ་ལྷགས་ཅན་བསྐྱེད་པ་གཙོ་བོ་དང་དག་པའི་སྤང་བ་བསྐྱེད་པ་དེའི་ཡན་
ལག་ཡིན་པས། འདི་ཡང་གང་ལ་ང་རྒྱལ་བཟུང་བའི་ཆེ་དེའི་ང་རྒྱལ་དུ་འཕོ་བྱས་
པ་དང་གང་གསལ་བཏབ་པའི་ཆེ་དེའི་གསལ་སྤང་སྐྱེས་ནས་ཡིད་ངོའི་ཐ་མལ་
པའི་སྤང་ཞེན་གཉིས་ཅུང་ཟད་ཅམ་རེའི་བར་དུ་རྫོག་བྱས་པས་མི་ཆོག་གི་ཡིན་
དུ་བཟེན་པ་ཅིག་(ཞིག་དགོས་པས། བྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤང་བས་ཡིད་ངོའི་ཐ་མལ་
པའི་སྤང་བ་འགོག་བྱས་པ་དང་དངོས་པོ་ལ་ལྟར་མ་སོང་ཡང་ལྟའི་བཅོས་མིན་
གྱི་ང་རྒྱལ་སྐྱེས་བྱས་པ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དགོས་པའི་
གཙོ་བོ་ནི། སྤང་གཞི་ཐ་མལ་གྱི་སྟོན་བཅུད་སྟོང་པའི་ཉེན་དང་བཟེན་པའི་དཀྱིལ་
འཁོར་རྒྱད་འབྲེལ་གྱིས་བཀྲལ་བའི་དགོངས་པ་བཞིན་ལེགས་པར་བསྟོམས་
པས་སྤང་གཞི་དང་སྟོང་བྱེད་གྱི་ཉེན་འབྲེལ་བྱད་པར་ཅན་དུ་མ་ཞིག་འབྲིག་ནས་
རྫོགས་རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་དགེ་ཅ་སྟོན་པར་འགྱུར་བས་ན། རྒྱད་སྟོན་པར་
བྱེད་པའི་བྱས་པ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཐུན་བཞིར་སྟོམ་པ་ལ་ཡོད་པས་
སྐྱབ་ཐབས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ཆ་ཆང་བ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱབ་པའི་
གསལ་སྤང་ཆང་བ་དགོས་སོ། །རིམ་པ་དང་པོ་འདི་ལ་གསལ་སྤང་དང་ང་རྒྱལ་
སྟོན་ཐུགས་ཤིག་དང་དེ་བཟེན་པར་བྱེད་པའི་གནས་པ་སྐྱབ་ཐུགས་ཅིག་(ཞིག་)

སྟེ་གཉིས་སོ་སོར་ཤེས་དགོས་སོ། །

རིམ་བ་དང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཆོས་ཅན་། སྤྱི་མོ་སྒྲོམ་བའི་དུས་སྐབས་མི་
འབྲེལ་གཉིས་ཀྱང་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ལས་དང་པོ་བ་དང་ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་
བའི་དུས་སྐབས་གཅིག་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་དབང་བའི་དུས་སྐབས་གཅིག་
ཏེ་སྐབས་གཉིས་སུ་བསྒྲོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དགོས་བ་ཡང་ཡོད་དེ། དང་པོ་
གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱིང་ཆོད་ཀྱི་དབལ་གཙོག་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པའི་སྐབས་
སུ་ཞི་གནས་བྱུང་བར་ཅན་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་བསྒྲོམ་ཚུལ་
ཡང་ཡོད་དེ། མདོར་བྱས་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་ནས་ནི། །འཁོར་
པོའི་དབུས་སུ་གནས་ལྷུང་ནས། །དེ་ནས་སྤྱི་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བཅུམ། །ཞེས་དང་།
སྤྱི་གས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། འདི་ཡང་གནས་སྐབས་དང་པོ་གཉིས་སུ་ནི་ཕྱག་
མཆན་དང་ཐིག་ལེ་སྤྱི་མོ་ཉིད་སྒྲོམ་ལ། ཞེས་བ་ལྟར། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
སེམས་དམིགས་བ་ལ་གནས་ཀྱང་འཛིན་སྐྱངས་སྟོད་དེ་བྲན་པའི་ཕྱགས་ཞན་བ་
དང་གསལ་བའི་རང་སྟོད་བ་སོགས་བྱུང་ན་བྱིང་བ་སྐྱེས་འདུག་པས། དེ་གསལ་
བའི་ཆེད་དུ་རང་སྟོར་གསལ་བས་ཅ་ཞལ་གྱི་སྟེང་གི་སྤྱི་ཅེར་ཆེ་ཉི་གང་རུང་གི་
གདན་སྟན་མ་བྱེད་གཤགས་ཅམ་གྱི་སྟེང་དུ། ཕྱགས་ཀའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་
དཔལ་ལས་རྩོུ་མོ་ཅེ་ལྟ་བ་ཡུངས་ཀར་གྱི་ཆད་ཅམ་ཡར་སྒྲོས་ཏེ་གདན་
གྱི་སྟེང་དུ་གནས་བ་ལ་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པའི་འཛིན་སྐྱངས་དམ་སྤྱིང་དེ་བ་
འཕང་མཐོ་བར་བྱས་ནས་གཞན་དུ་མ་ཡིངས་བར་བསྒྲོམ། དེས་བྱིང་བ་སངས་བ་

དང་སྤར་གྱི་རགས་པའི་སྒྲོམ་འཕྲོ་གང་ཡིན་པ་ལ་བསྐྱབ། ཡང་སེམས་དམིགས་
བ་ལ་མི་གནས་པར་གཞན་ལ་འཕྲོ་བ་སོགས་ཀྟོད་པ་སྦྱིས་པར་སྤང་ན། ཡབ་
ཡུམ་སྤར་གསལ་བའི་བྱ་གས་ཀ་ནས་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་གྱི་ཐེག་ལེ་སྤ་
མོ་རེ་མར་སྒྲོམ་ཏེ་རྒྱ་ཁྲིའི་མར་སྤ་འབྲང་མཆམས་སུ་ཐེག་ལེ་རང་ཕྱོགས་དཀར་
པོ་དང་། ཡུམ་ཕྱོགས་དམར་པོ་གཏུ་ཁ་སྤྱོད་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡུངས་འབྲུ་ཅམ་ལ་
སེམས་ཀྱིས་དམིགས་ནས་འཛིན་སྤངས་གྱི་ངར་ཆ་དམ་སྤྱིང་རེ་བ་ཅུང་ཟད་སྟོད་
བྱས་ནས་གཞན་དུ་མ་ཡེངས་པར་འཛོག་བསྒྲོམ་བྱ། དེས་ཀྟོད་པ་གསལ་བ་དང་
སྤར་གྱི་རགས་པའི་སྒྲོམ་འཕྲོ་གང་ཡིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པོ། །དེ་ལྟར་ཀྟོད་པ་སྤར་གས་
དང་། བྱིང་བ་སྤར་གས་རྣམས་ངོས་ཟེན་པར་བྱས་ནས་དེའི་གཉེན་པོར་སྤ་མོ་
སྒྲོམ་པས་བྱིང་ཀྟོད་གྱི་དབལ་ཆོགས་ནས་རགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱར་དུ་མཐར་
བྱིན་པར་འཇུར་རོ། །སྤགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། དེས་ན་ལས་དང་པོ་བ་དང་
ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་པའི་སྐབས་གཉིས་སུ་སྤ་ཐེག་སྒྲོམ་པ་ནི་གཙོ་ཆེར་བྱན་
བཞིའི་མཛོན་རྟོགས་སྒྲོམ་པ་ལ་བྱིང་ཀྟོད་གཙོད་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། སྤ་ཐེག་ལ་
དེལ་ནས་སེམས་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་གནས་པ་སྐྱབ་ན་ནི་གནས་སྐབས་གསུམ་
བ་ནས་བྱེད་པའི་སྐབས་རྣམས་བྱེད་པར་བྱ་སྟེ། སྤ་ཐེག་བསྒྲོམས་པའི་དགོས་
བ་དང་ས་མཆམས་དང་རི་ལྟར་སྒྲོམ་པ་འདི་རྣམས་རིམ་བ་དང་པོའི་གདམས་
ངག་ཕུལ་བྱུང་དུ་སྤང་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར། སྤར་བཤད་པའི་གསལ་སྤང་
དང་ང་རྒྱལ་སྒྲོམ་པ་ལ་བྱིང་ཀྟོད་གྱིས་བར་དུ་གཙོད་པ་སེལ་ཆེད་སྟེང་ལོག་གི་
སྤ་ཅེ་གང་རུང་དུ་ཕྱག་མཆན་ནམ་ཐེག་ལེ་ཅམ་ཞིག་བསྒྲོམ་པ་དང་། བྱིང་པར་

ཅན་གྱི་སྤྱང་བ་དང་ར་རྒྱལ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཐ་མལ་པའི་སྤྱང་ཞེན་འགོག་ཀྱས་
པའི་གཉེན་པོར་མི་འབྱོར་བས་གསལ་སྤྱང་གཏན་ཆགས་པར་གནས་པའི་གནས་
པ་སྐྱབ་པ་དགོས་པས། དེ་ནི་གནས་སྐབས་གསུམ་པ་ནས་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པས་མི་
ཆོག་པར་སྤྱོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱོད་པ་དང་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱགས་
ཅིང་ཆེན་མོ་ལས། ལྷག་མཆན་སྤྱོད་པའི་ཐེག་ལེ་སྤྱོད་པའི་ནང་དུ་ཉེན་དང་བཞེན་
པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པར་སྤྱོད་པ་ནི་ལས་དང་པོ་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་
བབས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྤྱོད་པ་མིན་གྱི་གནས་སྐབས་གསུམ་པ་ནས་
སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །རྒྱལ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐྱིན་ནས་ཡེ་ཤེས་ལ་
ཅུང་ཟད་དབང་པའི་དུས་ནས་སྤྱོད་པའི་ཆེག་ཀྱིལ་བྱས་ནས་བསྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ།
བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་པ་ལས། ཡང་ན་རང་རྟགས་སྤྱོད་པ། །རིག་པའི་སྤྱོད་པ་
ཅེ་མོར་གནས། །ཐུབ་པའི་འཁོར་ལོ་རང་རིག་པ། །ཅེས་སོགས་དང་། སྤྱགས་
ཅིང་ཆེན་མོ་ལས། གནས་སྐབས་གསུམ་པ་ནས་སྤྱོད་པའི་ནང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་
གཉིས་ཀྱང་བསྤྱོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟར། དེ་ཡང་སྤྱོད་པའི་ལྷག་མཆན་སྤྱོད་
པའི་སྤྱོད་པའི་བྱས་པས་བསྤྱོད་པའི་དེ་རྗེ་སོགས་མི་འབྱོར་བར་
གནས་པའི་མཆན་པ་བཞེན་པོ་ཐུན་འཁྱོངས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱས་པ་ཐོབ་པ་ན། དེ་
ལས་རྗེ་རྗེ་གཉིས་པ་སྤྱོད། དེ་བཞེན་པ་ན་གསུམ་བཞི་སོགས་ནས་ཅིང་གིས་
ནས་མཁའ་ཁབ་པར་སྤྱོད། ཚུར་བསྐྱེད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཅིང་པ་རྗེ་ལྷ་བར་གོ་ཅིང་
མ་འཆོལ་བར་གཅིག་ལ་གཅིག་ཐེངས་ཀྱིས་ཅུ་བའི་དམིགས་ཉེན་ལ་བསྐྱེད་སྤྱོད་
ཡང་དེ་ལྟར་སྤྱོད་པའི་ཡང་ཡང་བྱས་ཏེ་གོམས་སུ་བཅུག་ཡང་འོག་སྤྱོད་ཐེག་ལེ་

སྤ་མོ་སྤར་བཞིན་བསྐྱོམས་ནས་བརྟན་པའི་མཆན་མ་མིག་གིས་མཐོང་བ་ལས་
ཆེས་གསལ་བ། ལག་པས་བརྩང་དུ་རྩང་བ་ལྟ་བུར་ཐོབ་པ་ན་ཐེག་ལའི་དབུས་
སུ་སྐབས་གང་ཡིན་གྱི་རྟེན་བརྟེན་པ་ཡོངས་རྫོགས་བསྐྱེད། དེ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་
པ་ན་ཐེག་ལའི་དབུས་གྱི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་གསང་གནས་འཕྲད་མཆོམས་
སུ་ཐེག་ལེ་སྤར་ལྟ་བུའི་ནང་དུ་རྟེན་བརྟེན་པ་བསྐྱེད། དེ་བརྟན་པ་ན་དེའི་གཙོ་
བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྒྱ་རྒྱའི་མར་སྤར་ཐེག་ལའི་དབུས་སུ་རྟེན་བརྟེན་པ་བསྐྱེད་པ་
སོགས་བྱ་དང་ཆ་བོ་ཡང་ཆའི་ཚུལ་དུ་ལེགས་པར་བསྐྱབ་པོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱེད་
རིམ་སྤ་རགས་ལ་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་ཞེ་ལྷག་གི་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་གནད་ཉེས་པ་ལྟ་སྐྱོང་
བ། འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བསྟེན་བ། སེམས་གནས་པ་དགུ་འཛོག་ཚུལ་དང་། ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་བཞི་དང་སྟོབས་རྒྱག་གིས་འབྱུབ་ཚུལ་སོགས་ཞིབ་པར་བྱང་ཚུབ་ལམ་
རིམ་དང་སྒྲ་མའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ལེགས་པར་
བསྐྱོམས་པས་དམིགས་པའི་གནད་སྒྲ་ན་མེད་པའི་འབྲུལ་འདེགས་ཀྱིས་པར་
བྱིན་ཐེག་པའི་སྟོམ་ཚུལ་ལས་ཆེས་སྤར་དུ་ཞེ་གནས་འབྲུབ་པ་དང་། སོ་སོར་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྟོ་བསྐྱུ་ལ་བསྐྱབས་པས་པར་བྱིན་ཐེག་པའི་དབྱེད་
སྟོམ་ཀྱིས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱབས་པ་ལས་ཆེས་སྤར་བར་ལྷག་མཐོང་འབྲུབ་པ་ནི།
ཐེག་པ་གཞན་ལ་མེད་པའི་གསང་སྤགས་དང་དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་
མེད་ཁོ་ནའི་བྱང་ཆོས་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་(ཐུན་གྱི་མཇུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་)ནི། བསྐྱེད་རིམ་སྟོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐུན་གྱི་མཐུག་ཏུ་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདིག་རྟེན་ལས་འདས་
མ་འདས་ཀྱི་མགོན་ལྷན་ལ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་གཏོར་མ་དང་མཆོད་པ་
སོགས་ཕྱལ་ཏེ་འཕྲིན་ལས་གསོལ་བ་དང་། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཐམས་ཅད་རང་
གཙོ་བོར་གསལ་བ་ལ་བསྐྱས་ཏེ་རང་གི་ཐུགས་ཀའི་འོད་གྱིས་སྣོད་བཅུད་ཐམས་
ཅད་ལ་སོགས་པས་མ་དག་ཉེས་སྦྱོན་ཐམས་ཅད་སྦྱངས་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཏུ་འགྱུར་བ་རྣམས་རང་ལ་ཐེམ་པ་འཇམ། རྗེས་གཞིག་དང་རིལ་འཛིན་གང་
རུང་གི་སྒོ་ནས་འོད་གསལ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ། སྤང་ཡང་རང་གཙོ་བོའི་
རྣམ་པར་བཞེངས་པར་བསྒོམས་ནས་དགེ་བ་བསྟོན་པ་སོགས་བྱས་པ་དེ་ཡིན་
པའི་བྱིར། ཐུན་མཚམས་སུ་ཡང་། ལུས་བརྟན་པར་བྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་།
ཟས་གོས་གནས་མལ་གསུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། །ཉལ་བ་དང་། ལྷང་བ་དང་།
ཁྱུས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། བསག་སྦྱངས་སོགས་ལ་འབད་པའི་ཐབས་ཚུལ་རྣམས་
ལ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བཙོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་(མཐར་ཐྱིན་པའི་ཆད་)ནི། བསྐྱེད་རིམ་བསྒོམ་པ་ལ་འཐུག་པའི་རྣལ་འབྱོར་
པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གནས་སྐྱབས་བཞིའི་རིམ་པས་རྟོགས་པ་བྱང་
ཞུགས་པར་ཐོབ་པའི་ཚུལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། བསྐྱེད་རིམ་ལ་ཐོག་མར་བསྐྱབ་
པ་ནས་རགས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཐམས་ཅད་དལ་བྱས་རིམ་གྱིས་གསལ་
བཅུབ་ན་ཡིད་ངོར་འཆར་ཡང་ཡུད་ཅོམ་གྱི་དུས་གཅིག་ཏུ་རགས་པའི་དཀྱིལ་
འཁོར་གསལ་བར་འཆར་མི་རུས་པའི་བར་ནི་ལས་དང་པོ་པའི་གནས་སྐྱབས་

དང་། རགས་པ་རྣམས་སྐད་ཅིག་གིས་ཅིག་ཆར་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་བར་སྤང་
ཡང་། རྩོུ་མིག་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་སྤྲ་བ་རྣམས་དེ་ལྟར་མི་རུས་བར་རིམ་གྱིས་
གསལ་འདེབས་དགོས་པའི་བར་ནི་ཡེ་ཤེས་རྒྱང་ཟད་བབས་པའི་གནས་སྐབས་
དང་། ལྷ་སྤྲ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐད་ཅིག་གིས་གསལ་བར་སྤང་བར་རུས་
བ་ནས་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་དག་པར་དབང་ཐོབ་པ་ལ་མ་སྤེབ་ཀྱི་བར་ནི་ཡེ་ཤེས་
ལ་རྒྱང་ཟད་དབང་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་དང་། སྤྱོད་བསྐྱོ་སོགས་མཐར་ཕྱིན་ནས་
རྩོགས་རིམ་ལ་རུས་བ་རྟེན་བ་ནས་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་དག་པར་དབང་བའི་གནས་
སྐབས་ཏེ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་དང་པོ་གཉིས་དང་གསུམ་པའི་ཕྱོགས་ཅིག་
བསྐྱེད་རིམ་དང་། །གསུམ་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་བཞི་བ་ནི་རྩོགས་རིམ་གྱི་
གནས་སྐབས་སུ་འཛོག་གོ། དེ་ཡང་མར་མེ་མཐུན་གྱིས། །ནང་པར་ལངས་ནས་
སྤར་བཞིན་ནི། །ལེགས་ལྡོས་དང་པོའི་ལས་ཅན་ཡིན། །ཡེ་ཤེས་རྒྱང་ཟད་བབས་
གྱུར་པས། །སྤྲགས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་ལྷན། །མིག་དང་སྤྱོད་སོགས་
ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབ། །ཐུན་མཆོམས་སུ་ནི་རབ་བསྐྱེམས་བཞུས། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་
རབ་རྩོགས་པར། །སྤྱོད་དང་བསྐྱོབ་བྱེད་པ་པོ། །ཡེ་ཤེས་དབང་བ་རྒྱང་ཟད་
ཐོབ། །ཉིན་མཆོན་རྣམ་འཕྱོར་ཡང་དག་བསྟེན། །ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་དབང་ཐོབ་
སྟོམ། །ཁམས་ཀྱི་རྟུལ་གང་འཁོར་གསུམ་མཆོག་། །གཟུགས་བརྟན་བདག་ཉིད་
སྤྱོད་ཅན་གྱིས། །འགྲོ་བའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད། །ཅེས་པ་ལྟར། །ལམ་སྟོམ་པའི་གང་
ཟག་གཅིག་ཉིད་ལམ་རྟུལ་ལ་སྤྱེས་པའི་གནས་སྐབས་བཞིར་བཤད་པ་དེའི་རྣམ་
དབྱེ་རྒྱང་ཟད་བཤད་ན། །གནས་སྐབས་དང་པོ་ལས་དང་པོ་པའི་དུས་སུ་ནི་རང་

རང་གི་སྐྱབ་ཐབས་ནས་འབྱུང་བའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཆོ་ག་སྦྱར་དངོས་མཐུག་
 གསུམ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་དགོས་ཏེ། རྒྱུ་ཉི་ཤ་དང་གྲུབ་ཆེན་
 དཔལ་འཛིན་དང་ཨ་རྒྱུ་ཡ་སོགས་ཀྱིས་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་བྲིན། དེ་ཡང་ཆོག་
 གི་ལཁར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་གྱི་ཆུན་པོ་ལྷང་བའི་དཔེ་ལྷར་ཐོག་མའི་སྐྱད་ཅིག་
 དགོང་བསྐྱེད་དང་རྩོམ་བྲིན་བརྒྱབ་ནས་བཟུང་ཆོ་གའི་ཉེ་བར་སྦྱད་པའི་བར་
 རྣམས་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྒྲོམས་པ་ནས་བརྒྱས་པ་ལ་སྐྱེབས་པའི་
 བར་གྱི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་རིམ་གྱིས་གསལ་བཟབ་ནས་སྒྲོམ་པ་ན། རྟེན་
 ཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཁྱད་ཆོས་རགས་པ་རྣམས་དང་བརྟེན་པ་ལྟའི་འཁོར་ལོའི་ལྷ་
 ཆོགས་གངས་དུ་ཡོད་ཀྱི་སྐྱ་རགས་པ་ཐམས་ཅད་རིམ་གྱིས་གསལ་བར་འཆར་
 རྒྱས་པ་ལ་གནས་སྐབས་དང་པོར་བཞག་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་པའི་འགྲེལ་བ་
 ལས། དང་པོ་སྒྲོམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་རགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡུད་ཅམ་རེས་
 ཐམས་ཅད་གསལ་བར་འཆར་མི་རྒྱས་པའི་བར་ཐམས་ཅད་ལས་དང་པོ་བར་
 བྱའོ། །ཞེས་དང་། དབྱ་ནག་གི་འགྲེལ་བ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མ་ལས། དེ་ཡང་ལས་
 དང་པོ་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཇི་སྲིད་ལྟའི་ཡན་ལག་རགས་པ་སྤང་བ་ཙམ་མངོན་
 སུམ་ལྷར་གྱུར་གྱི་བར་དུ་ནི་ཐུན་མཆོམས་གསུམ་དུ་རྣལ་འབྱོར་བཞི་ཆར་བསྒྲོམ་
 སྟེ། ཞེས་སོ། །འོ་ན་རིམ་ལྷ་དང་སྦྱོད་བསྐྱེད་སུ་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་བྱིན་པའི་
 བར་ཐམས་ཅད་ལས་དང་པོ་བར་བཞག་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྫོགས་རིམ་ལ་ལྟོས་
 པའི་ལས་པོ་བར་གསུངས་ལ་འདྲིར་བཤད་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་ཉིད་ལ་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་ཕྱེ་བའི་ལས་དང་པོ་བར་བཞག་པས་སྒྲོན་མེད་དོ། །གནས་སྐབས་

གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་པའི་དུས་སུ་མངོན་རྟོགས་སུན་བཞིར་བསྐྱོམ་
བ་ལ་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། དེས་ནི་
སུན་མཆམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡུད་ཅམ་གྱིས་དགྲིལ་འཁོར་མངོན་དུ་བྱས་ལ་དེ་
ལ་མིག་ལ་སོགས་པ་དང་སྒྲུ་ལ་སོགས་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་བྱས་ཏེ་རྗེས་སུ་
མཉེས་པར་བྱ་བ་དང་མཆོད་པ་དང་བསྟོད་པ་དང་བདུད་ཅི་སྤང་བ་སྡོན་དུ་འགྲོ་
བ་དང་བག་ཡོད་པས་བརྒྱས་པ་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟར། སུན་མཆམས་ཐམས་ཅད་
ལ་སྟེ་སུན་དངོས་དེ་ལ་འཇུག་པའི་དུས་སུ། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་རགས་པ་རྣམས་
སྐད་ཅིག་འཇོགས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་མི་བསྐྱོད་པ་ལྟ་བུ་སྐྱེད་པ་ན་ཆོ་གའི་ཆེག་
རིམ་གྱིས་བརྗོད་དེ་གསལ་འདེབས་མི་དགོས་པར་དེ་དག་དུས་གཅིག་ཏུ་ལམ་
གྱིས་འཇོག་པར་བྱེད་པས་ན། དག་ཏུ་བརྗོད་པའི་ཆོ་ག་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་
བའི་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ་མང་ཉུང་གི་བྱད་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་། མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་
བཀོད་པའི་སྣ་སྤྱོད་པ་སྒྲོམ་པ་ནི་ཆེག་དག་ཏུ་དལ་བྱས་བརྗོད་ཅིང་རིམ་ཅན་དུ་
གསལ་བཅའ་ནས་སྒྲོམ་དགོས་སོ། །དེས་ན་སྣ་སྤྱོད་རགས་གཉིས་ལ་སྒྲོམ་པ་
མང་ཉུང་བྱས་པ་མིན་ཡང་རགས་པ་འཆར་སྒྲ་ཞིང་སྤྱོད་པ་འཆར་དག་འབས་རགས་
པ་འཇོག་ཅམ་གྱིས་བསྐྱེད་པས་ཆོ་ག་ཉུང་བ་དང་སྤྱོད་པ་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པས་ཆོ་
ག་རྒྱས་པའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱོམ་པའོ། །རྟེན་དང་བརྟེན་པ་རགས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་
ཚུལ་ཡང་གནས་སྐབས་དང་པོའི་སྐབས་སུ་དེ་དག་རིམ་གྱིས་གསལ་བཅའ་ནས་
ན་འཆར་གྱི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་གསལ་བར་འཆར་མི་རུས་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར་སྟེ་
དེ་ནས་གསལ་བཅའ་ནས་ན་ཡན་ལག་ཉིང་ལག་སོགས་ཆ་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་

ཏུ་གསལ་བར་འཆར་ཐུབ་པ་མ་ཟད། ལྷ་རེ་ཅམ་ལ་དང་སྐབས་རེར་འབྲ་བས་
 མི་ཆོག་པར་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་དགོས་ཏེ། མན་ངག་སྟེ་མ་ལས། གང་ཞིག་རི་སྐད་
 བཤད་པའི་མཆན་མ་ཐོབ་པ་དང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སེམས་བརྟན་པ་དེ་དག་
 བྱི་ཅུང་ཟད་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བས་ཡུད་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་སྤུལ་ཏེ་བསྐྱོམ་
 མོ། །ཞེས་སོ། །གནས་སྐབས་གསུམ་པ་ཡེ་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་དབང་ཐོབ་པའི་
 དུས་སུ་ཐུན་མཆམས་སོ་སོར་གཙོད་མི་དགོས་པས་ཉིན་ཞག་རེ་ལ་མངོན་རྟོགས་
 གསར་དུ་མགོ་བཅུགས་ནས་སྐྱོམ་པ་མང་པོ་མི་བྱེད་པར་སྐྱེད་ཐེབས་རེས་ཆོག་
 རྟེ། དག་ནག་གི་འགྲེལ་པ་ལས། དེས་སྐྱོ་རྩེ་རྩེ་ལ་སོགས་པ་ལག་མཐེལ་གྱི་ཤིང་
 ཐོག་ལྟར་རང་དབང་དུ་མཐོང་བ་ན་དེ་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་ཐུན་
 མཆམས་རེས་པ་མེད་པར་བྱས་ལ་འཆད་པར་བྱེད་པའི་རྩོགས་པའི་རིམ་པ་
 བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པའི་ཆེ་རྒྱུན་ཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྩལ་
 ལ་རབ་ཚུན་ཆད་དང་ལྔ་བའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་སོགས་ཡུད་
 ཅམ་གསལ་བར་འཆར་བར་མ་ཟད་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་དང་སྟོབ་དང་སྤྱད་པ་ལས་
 འགོ་བའི་དོན་རྒྱས་པར་བྱེད་ཅིང་ཆོས་ཉིད་རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་དབང་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདིར་
 སྐབས་པ་ཅམ་ཀྱིས་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་མིན་པས་ལྷ་སྐྱ་ལྔ་རགས་ཐམས་
 ཅད་ཡུད་ཅམ་རེས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ཉིད་ད་དུང་ཡང་ཡང་བསྐྱོམས་
 པར་བྱས་ཏེ་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་དགོས་སོ། །སྐྱོམ་འབྱུང་ལས།
 བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ། །རྩལ་འབྱིང་ངག་(དག)གིས་བསམ་

པར་བྲ། །རྣོན་པོ་སྐད་ཅིག་རྣམ་པ་ཡིས། །སེམས་ཙམ་ཉིད་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་
ཏེ། །སྐད་ཅིག་རྣམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། །རྫོགས་པའི་རིམ་པ་བསྐྱོམ་པར་
བྲ། །ཞེས་པ་ཡང་། རྒྱུད་གཅིག་ལ་དང་པོའི་གནས་སྐབས་སུ་རིམ་ཙམ་དུ་གསལ་
འདེབས་དགོས་པ་དང་དབང་རྒྱལ་དང་གཉིས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་རགས་པ་
རྣམས་ལན་རེས་རྫོགས་པར་སྒྲུང་ཡང་སྤྱ་བ་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་དབང་འབྲིང་
དང་གསུམ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྤྱ་རགས་ཐམས་ཅད་ཡུད་ཙམ་གྱིས་གསལ་
བར་འཆར་ཞིང་བརྟན་པ་དབང་རྣོན་དུ་མཛད་པ་ནི། གང་ཟག་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་
བྱིས་པ་དང་དར་མ་དང་ཆན་པོའི་གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་བཞག་པ་བཞིན་རྣལ་
འབྱོར་པ་གཅིག་གི་གོམས་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རིམ་པས་དབང་པོ་རྒྱལ་འབྲིང་རྣོན་པོ་
གསུམ་དུ་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། ལས་དང་པོ་པའི་དབང་རྒྱལ་དབང་འབྲིང་གཉིས་
བསྐྱེད་རིམ་སྔོན་དུ་སྐྱོམ་དགོས་པ་དང་དབང་རྣོན་གྱིས་བསྐྱེད་རིམ་མི་བསྐྱོམ་
པར་དང་པོ་ནས་རྫོགས་རིམ་སྐྱོམ་པས་ཆོག་པར་གསུངས་པ་མིན་ནོ། །དེས་
ན་གང་ཟག་ཐ་དད་པའི་དབང་པོའི་རིམ་པའི་མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་
སྒྲུབ་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་གང་ཟག་གཅིག་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེས་རིམ་གྱི་དབང་
པོའི་རིམ་པ་སོ་སོར་བཞག་པའི་བྱད་པར་བྱེད་པ་གལ་ཆེ་ཞིང་གཟིངས་ཀྱི་དཔེ་
གསུངས་པ་ཡང་གནས་སྐབས་བཞིའི་བྱད་པར་ལེགས་པར་ཤེས་ན་མཐོ་ས་
ཞིག་དུ་སྐྱེབས་ནས་མ་གཏོགས་དེའི་ཚུན་ཆད་དུ་མིན་པའི་ཚུལ་ཡང་གོ་རྒྱས་
ཤིང་གོ་བར་ཡང་བྱ་དགོས་སོ། །གནས་སྐབས་བཞི་པ་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་དག་
པར་དབང་ཐོབ་པའི་དུས་ནི། དག་ནག་གི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ནས་དེས་སྟོང་པ་

ཉིད་ལ་ངེས་པར་གནས་ཤིང་ལངས་པ་ན་རི་ལྷར་འདོད་པར་སྤང་བ་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབ་ཀྱས་པ་ན་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་དག་པར་དབང་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་བྱ་བ་
 དེས་པ་ལས་གྲོལ་བ་དང་རང་དབང་དུ་གྱུར་བ་བྱུང་བའི་སྐྱེས་བྱ་ཞེས་བྱ་བར་
 གནས་པའོ། །ཞེས་རང་དོན་མཐར་ཐུག་པར་སོན་པ་བསམ་གཏན་ཅམ་གྱིས་
 འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པར་ཀྱས་ཤིང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་རྟོགས་པའི་སྐབས་
 ཡིན་ཏེ་གྲུབ་ཆེན་ཞེས་པའི་མཆན་དོན་ཡང་དེ་ནས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱེད་
 རིམ་རགས་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་ཆད་ཡོད་དེ། རགས་པའི་རྟོན་དང་བརྟོན་
 པ་ཐམས་ཅད་ནས་གསལ་བཏབ་རེས་ཀྱི་འཆར་བ་དང་། སྐྱ་བོངས་སོགས་ཆད་
 ལ་པབ་ནས་བསྐྱོམ་པ་ན་གང་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཆར་ཞིང་། དེ་ལ་ཡང་ཐ་
 མལ་གྱི་སྤང་བ་མེད་ཅིང་དག་པའི་ལྷ་དངོས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་བརྟན་ལོ་ལན་རེ་ཅམ་
 མ་ཡིན་པར་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་དུག་ཆའི་རིང་ལ་བྱིང་རྒྱུ་མེད་པར་འབྱོངས་
 ཐུབ་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། མཐར་བྱིན་པའི་ཆད་ཡོད་དེ། སྐྱེད་མཆེད་ཀྱི་ལྷ་སྤྱི་
 བ་རྣམས་ཀྱང་ནས་གསལ་བཏབ་པའི་ཆེ་གསལ་སྤང་དང་ང་རྒྱལ་སྤར་ལྷར་
 འཆར་ཞིང་ལོ་རྒྱ་སོགས་རིམ་འདོད་ཀྱི་བར་བྱིང་རྒྱུ་དང་བྲལ་བ་འཛོག་ཀྱས་
 པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱི་ལོ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་ཆད་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཐེག་ལེ་
 ཡོངས་འབྱུང་(ཡུངས་འབྱུང་)ཅམ་གྱི་ནང་དུ་རྟོན་དང་བརྟོན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རགས་
 པ་རྣམས་གསལ་འདེབས་པའི་ཆོ། །ཁབ་མིག་རྒྱུང་དུའི་ནང་ནས་པ་རོལ་གྱི་ཡུལ་
 ས་ཆེན་པོ་མཐོང་བ་བཞིན་ཆ་སྤྱི་རགས་ཐམས་ཅད་གསལ་སིང་རེ་བར་ཤར་བ་
 ལ་བྱིང་རྒྱུ་མེད་པར་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་དུག་ཆ་འབྱོངས་ཐུབ་པ་དེ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆད་ཡོད་དེ། དེའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལྷ་སྤྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
སྐད་ཅིག་དུས་གཅིག་ལ་གསལ་བར་སྤང་བ་ལ་རི་ཙམ་འདོད་འདོད་དུ་བྱིང་གོད་
མེད་པར་འཛོག་བྱས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་མཐར་
ཕྱིན་པས་སྤྱ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་པ་ལས་ལུས་སེམས་ཤིན་སྤང་བྱད་པར་
ཅན་སྐྱེས་པ་ན་ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་པ་འབྱུང་བ་ཅིང་། ལྷའི་སྐྱེ་དང་བྱུག་མཆོན་
སོགས་ལ་སྤྱོད་བསྟུ་ཡི་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱག་མཐོང་ཡང་འབྱུང་བས་
ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་གྲལ་དུ་རྒྱུད་དེ་མཆོག་དང་
ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱལ་འཕར་ཡང་ལེན་བྱས་པ་ལགས་སོ། །བསྐྱེད་
རིམ་ཐོག་མར་སྐྱོམ་པ་ནས་ནམ་ཡང་རྒྱན་ཆད་པ་མེད་པར་རང་གི་རང་ལ་ཁལ་
བཀལ་ཏེ་ལེགས་པར་སྦྱོང་དགོས་ཏེ། སྐྱོབ་དཔོན་དཔའ་བོས། རྒྱན་མི་ཆད་པའི་
རྣལ་འབྱོར་གྱི། །བསམ་གཏན་སྤྱབ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ། །ཡང་དང་ཡང་ཞིང་ངམ་
སོས་ན། །གཙུགས་པའི་མེ་ཕྱིན་མི་འགྱུར་ཏེ། །རྣལ་འབྱོར་རྩལ་ལའང་དེ་བཞིན་
དུ། །བྱད་པར་མ་ཐོབ་གཏང་མི་བྱ། །ཞེས་དཔེ་དང་བཅས་གསུངས་སོ། །དུས་
རི་ཙམ་ཞིག་དུ་བསྐྱོམས་ན་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྩལ་ཡོད་དེ། རྣམས་རིམ་ཆེན་མོ་
ལས། ཡུན་རི་ཙམ་ཞིག་གི་བར་དུ་བསྐྱོམས་ན་ལྷ་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་
བར་སྤང་བ་སྐྱེ་བ་ནི་དེ་ཉིད་བསྟུས་པའི་སྟོད་འབྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་རི་སྤྱིད་དོ་རི་
དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་སྤྱིད་ཀྱི་བར་དུ་ཉིན་
རེ་བཞིན་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཡང་ན་ཉིང་རེ་འཛོན་གསུམ་སྟོན་དུ་འགོ་བས་ཆོ་
བ་དུག་གས་ལོ་གཅིག་གི་བར་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་སྐྱོམ་

བའི་ཡུན་ཚད་བསྟན་པ་གཞན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ལོ་གཅིག་ལས་རིང་བ་མ་
བཤད་པས་སྐྱོང་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་ཤིང་དམ་ཚིག་དང་སྟོམ་པ་གནས་པའི་
བཅོན་པ་ཆེན་པོས་བར་མ་ཆད་དུ་འབད་ན་ཡུན་ཏ་ཅང་རིང་པོ་མི་དགོས་པར་
དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་གསལ་སྤང་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་
ལྟར་དབང་བསྐྱར་བ་ལེགས་པར་ཐོབ་ཅིང་དམ་ཚིག་དང་སྟོམ་པ་རྣམས་ཤིན་
ཏུ་དག་པས་རྣལ་འབྱོར་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་མན་ངག་གི་གནད་ལ་མཁས་པར་བྱས་
ཏེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྐྱོང་ན་ལོ་གཅིག་ལས་ཏ་ཅང་མི་རིང་བར་མཐར་ཕྱིན་པར་རྒྱད་
དང་དགོངས་འགྲེལ་རྣམས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྔ་པ་(བསྐྱེད་རིམ་ནས་རྫོགས་རིམ་དུ་འཕོས་ཚུལ་)ནི། བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་
བ་ལ་སྔ་མོ་ལེགས་པར་བསྟོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རིམ་པ་གཉིས་
པར་རི་ལྟར་པོ་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསྟོམས་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་དབུ་མར་ཁྱེགས་གནས་
ཐེམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱང་བའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱད་ལ་ནམ་
སྐྱེས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་བའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པ་དང་། ལྷགས་སྒྲ་མེད་
རང་ལམ་གྱི་སྐྱོར་ལམ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་ཡིན་ནོ། །

སྤྲུལ་པ། མ་དག་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་ལྷགས་ཀྱི་ཁམས། །ཟབ་མོ་ཉིང་འཛིན་རྣམ་
གསུམ་ཅི་བཟང་པོས། །དྲི་བལ་སྐྱ་གསུམ་གསེར་གྱི་ཁམས་མཆོག་ཏུ། །བསྐྱར་
བའི་ལམ་བཟང་འདི་འདྲ་ཤིན་ཏུ་མཆར། །གཉིང་མེད་སྤིད་མཆོར་སྤྲ་ཆོགས་
གདུང་བ་ཡིས། །ཉིན་མཆོན་བར་མེད་འོ་བརྒྱལ་ཚུལ་འདི་ལ། །བསམ་སྟེ་རང་

གིས་རང་ལ་ཕན་དགོངས་ན། །ལམ་མཆོག་འདི་འདྲར་བག་ཆགས་འཛོག་རེ་
རན། །རྒྱལ་གསུང་སྙིང་པོའི་ཡང་སྙིང་བདུད་ཅིའི་བཅུད། །ཉིང་ཁུར་བསྐྱས་པའི་
ཕན་དག་རྒྱན་བཟང་འདི། །བསྟེན་དང་རབ་ཀྱི་བཅུད་ལན་མི་འགྱུར་ཡང་། །འཆི་
ཆེ་བའི་གསལ་འདེབས་གསོས་སུ་འགྱུར། །ཞེས་པ་ནི་བསྐྱོད་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་རྫོགས་རིམ་རི་ལྟར་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ་གསུམ། རྫོགས་རིམ་སྤྱིའི་
རྣམ་གཞག་ཐོག་མར་སྒྲོམ་པའི་རྫོགས་རིམ་ངོས་གཟུང་བ། ལམ་བསྐྱོད་ཚུལ་
བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(རྫོགས་རིམ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག)ནི། སྤྱིར་རྫོགས་རིམ་སྒྲོམ་
ཚུལ་ལ་དབེན་པ་གསུམ་དང་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་བསྒྲོམ་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་
ཀྱང་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་དེ། འབགས་ལུགས་པའི་རྫོགས་རིམ་
ལ། འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ལས། བསྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་བདུད་ཅི། །ཐམས་ཅད་
དུ་ནི་བཀྲག་པར་བྱ། །འདི་ནི་སྤྲགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །སྤྲགས་ཀྱི་དེ་
ཉིད་དོན་སྦྱབ་པའོ། །ཞེས་དང་། །རྒྱུད་ཀྱི་མ་ལས། རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་བྱུག་
གིས་ནི། །བསྟེན་པར་བྱས་ནས་བསྦྱབ་པ་མཆོག་། །བསྦྱབ་པར་བྱ་སྟེ་གཞན་དུ་
ན། །དངོས་བྱུབ་མཆོག་ནི་ཐོབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར། མཆོག་གི་བསྟེན་པ་
ཡན་ལག་བྱུག་གིས་བསྦྱབ་པར་གསུངས་ལ། དེ་དང་རིམ་པ་ལྟ་ནི་དོན་ལ་མི་
འདྲ་བ་མེད་དོ། །ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ནི་དགའ་བ་བཞིའི་སྒྲོ་
ནས་དོན་ཆན་བཞེར་བསྐྱས་པའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྙིང་གའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་
དཔའི་མཆན་མའི་དབུས་སུ་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་སྤར་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་

སྐབས་བཞིན་སྐྱོམ་པའི་གཙོ་བོ་དེའི་ཐུགས་ཀའི་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལས་
 སྐྱོ་བ་སྤྱུ་བྱུང་བར་ཅན་མང་དུ་བྱས་ནས་ཐིག་ལེ་ལ་སེམས་འཛིན་བཞུགས་པའི་དགའ་
 བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྐྱོམ་ཚུལ་དང་། དེ་ནས་སྤྱིང་གའི་ཐིག་ལེ་
 གསང་གནས་སུ་ཕབ་ནས་ནོར་བུར་བཟུང་བའི་ནང་དུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་ཡོངས་རྒྱལ་ཁབ་སྐྱོམས་པའི་གཙོ་བོའི་ཐུགས་ཀར་ཐིག་ལེ་ལ་སེམས་
 འཛིན་དང་སྐྱོ་བ་སྤྱུ་བྱུང་བར་ཅན་མང་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་བསྐྱབས་པའི་རྟགས་
 ལྟ་སོགས་འཆར་བ་སོགས་ནི་ཆོ་གའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྐྱོམ་ཚུལ་
 ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་སྐྱུངས་པའི་སྐྱོ་ནས་ཐིག་ལེ་ལས་རུང་དུ་
 བྱས་པའོ། །དེའི་རྒྱུ་སྤྱེད་གི་སྤྱི་ཅེར་སྤྱུལ་པའི་ཐིག་ལེ་བསྐྱོམས་ནས་རྒྱུང་
 རྩོམ་འཛིན་བསྐྱུས་པ་སོགས་ཀྱིས་བྱུང་བར་མང་པོ་ལ་བསྐྱབས་པས་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་སྤྱི་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་རྟགས་བཞུགས་པའི་དགའ་བྱུང་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
 རྣལ་འབྱོར་སྐྱོམ་ཚུལ་ཏེ། དེ་ཡི་རྒྱུང་གི་རྣལ་འབྱོར་སྐྱུངས་ནས་རྒྱུང་ལས་རུང་
 དུ་བྱས་པའོ། །དེ་ལྟར་དགའ་བ་གསུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་རྒྱུང་དང་ཐིག་ལེ་
 ལས་རུང་དུ་བྱས་པ་ན། སྤྱིང་གའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་མཆན་མའི་དབུས་སུ་
 རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྒྱལ་ཁབ་སྐྱོམས་པའི་གཙོ་བོ་དེའི་ཐུགས་
 ཀའི་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལས་སྐྱེས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤོང་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་
 ཏེ་བཅུད་ལ་ཐིམ། བཅུད་རྣམས་ཀྱང་འོད་གསལ་བར་བྱས་ཏེ་རང་ལ་ཐིམ་པ་
 སོགས་རྒྱུ་གཞིག་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་རིམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་མཐར་ཐིག་ལེ་
 ལ་སེམས་རུས་ཆད་དུ་འཛིན་པ་སྤྱིང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཐིག་ལེ་ལས་

རིམ་གྱིས་སྤྱིང་གའི་དགྱིལ་འཁོར་དང་དེ་ལས་དམ་ཆེག་པའི་དགྱིལ་འཁོར་དང་
བཅུད་དང་སྟོད་ལ་སོགས་པ་སྤར་བསྐྱས་པའི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྤར་ཡང་གསལ་
ནས་སྤར་བྱེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྟོམ། དེ་ལྟར་འོད་གསལ་དུ་ལུགས་འབྱུང་
གིས་སྤྱད་པ་དང་ལུགས་བསྟོན་དུ་ལྷང་བ་ཡང་ཡང་གོམས་པས་སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་
སོགས་པའི་རྟགས་ལྡན་འཆར་ཞིང་། དེ་དག་གི་མཐར་ཐུག་གསལ་གཉིས་མེད་
གྱི་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྒྱུ་བསྐྱབས་པ་ནི་ལྷན་སྦྲེས་གྱི་དགའ་བའི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོམ་ཚུལ་ཏེ། དེའི་རིགས་འབྲུ་ཉིད་གྱིས་འབྲས་བྱ་ལ་ཉེ་བར་
སྦྱོར་བར་གསུངས་སོ། །བཤད་པ་འདི་དག་པ་རྒྱད་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་
གཞག་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། མ་རྒྱད་པའི་རྫོགས་རིམ་ལ་ཡང་། དུས་འཁོར་པའི་
ལུགས་རྩུང་ཐད་བཤད་ན། འདིར་རྫོགས་རིམ་ལ་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་དུ་གངས་
རེས་མཛད་པ་ཡིན་པས། དེ་ཡང་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བྱ་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་ཀྱིས་
ཐུགས་གསུམ་ཡོད་པས་དེ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་རྫོགས་རིམ་ཡང་ཡན་ལག་དུག་དུ་རེས་
གྱི་དེ་ལས་མང་ན་མི་དགོས་ཅུང་ན་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སོར་སྤྱད་དང་
བསམ་གཏན་གཉིས་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་གྲུབ་ཐོན་བཏན་པར་
བྱས་པའི་སྟོང་གཞུགས་གྱིས་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ཆོགས་པ་ཐད་ཅིང་དང་ཞིང་ཐོགས་
པ་མེད་པས་ནམ་མཁའ་དང་འབྲུ་བའི་སྟོང་གཞུགས་མཆོད་དཔེས་སྐྱས་པའི་སྐྱབ་
སྐྱབ་ལ། །སྟོག་ཅོལ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་གྱིས་དག་གི་ཅ་བ་རྒྱང་ལ་དབང་ལ་
ཐོབ་པར་བྱས་ནས་རྒྱལ་བའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གསུང་སྐྱབ་ཅིང་། རྗེས་
ཟན་ནི་མི་འགྱུར་བའི་དེ་བའི་ཉེ་རྒྱུ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་

འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཡིན་པས་སོ། །རྗེས་པོ་གྱི་ཡན་ལག་སྐྱེ་བ་ནི་འཛིན་པ་ལ་
རག་ལས་ཏེ་འཛིན་པས་དབུ་མའི་ནང་དུ་རྒྱང་གཡོ་མེད་དུ་འཛིན་པའི་མཐུས་
གཏུམ་མོ་སྤར་ནས་ཁམས་བཞུ་བར་བྱས་པའོ། །འཛིན་པའི་ཡན་ལག་དེ་ཡང་
སློག་ཚེ་ལ་གྱི་རྣམ་འབྱོར་གྱིས་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱང་དབུ་མར་ཚུད་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་
ཏེ་དབུ་མར་རྒྱང་མ་ཚུད་ན་དེའི་ནང་དུ་གཟུང་བར་མི་རུས་པས་སོ། །སློག་ཚེ་ལ་
གྱི་ཡན་ལག་སྐྱེས་པ་ནི་སོར་བསམ་གཉིས་ཀྱི་དབུ་མ་སྤངས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ། དེ་
ཡང་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྤྲིན་ལ་སོགས་པ་རྟགས་བཅུ་གཅིག་སོ་བསྐྱབས་པ་དེ། བསམ་
གཏན་གྱིས་བརྟན་པར་བྱས་པས་རྒྱང་ཅུང་ཟད་ལས་རུང་དུ་སོང་ནས་གཡས་
གཡོན་གྱི་རྒྱང་རང་ལྷགས་ཀྱིས་དབུ་མར་འགོ་བར་ཚུམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
སོར་བསམ་གཉིས་ཀྱི་དོ་རྗེའི་སྐྱེའི་རྒྱ་གཟུགས་བསྐྱབས་པའི་སློ་ནས་དབུ་མ་
སྤངས་པས་སྐྱ་དོ་རྗེའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་སློག་ཚེ་ལ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱིས་
རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱང་གཉིས་དབུ་མའི་ནང་དུ་བཅུག་པ་དང་བཅུག་པ་དེ་དེར་བྱི་ནང་
དུ་འབྱུང་འཇུག་མི་བྱེད་པར་བཟུང་བས་གསུང་དོ་རྗེ་ཡི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། རྗེས་
པོ་གྱི་ཉིང་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་རྒྱང་བཟུང་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་གང་
རུང་བསྐྱོམས་པས་བྱང་སེམས་བཞུས་ནས་པལ་བ་བྱིར་མ་འཕོས་པར་བཟུང་
བས་མི་གྱུར་བའི་བདེ་བ་བསྐྱབས་པ་དང་། སོར་བསམ་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་
གཟུགས་དེ་ལས་རང་འདོད་ལྟ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱར་བྱས་ཏེ་ཕྱག་
ཆེན་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་ནས་མི་གྱུར་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་པ་དེ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤེལ་
བའི་མཐར་བཅས་སོ་ཡི་ཕུང་སོགས་ཐམས་ཅད་ཟད་དེ། ལུས་སྟོང་གཟུགས་དོ་

གཟུགས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །བདེ་མཆོག་གི་རྫོགས་རིམ་ལ་ཡང་།
ལྷ་ཉི་པའི་ལུགས་ལ་ལྟེ་བའི་དབུས་སུ་སྤྲིན་སྦྲེལ་སེམས་བརྟན་བ་བྱས་ནས། །དེ་
ལ་སྤང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་དོ་རྗེའི་བསྐྱེད་པ་བྱ་བ་དང་། རྗེས་གཞིག་གི་
སྤྱོད་རིམ་བསྐྱོམ་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟན་བ་ཐོབ་པས་སྤྱིང་གར་གཞིལ་ཚུལ་རྣམས་
ནི་རྒྱང་དབུ་མར་སྤྱད་པའི་ཐབས་དང་། སྤང་ཕྱོགས་དང་སྤོང་ཕྱོགས་དང་རྒྱང་
འཇུག་གི་རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་བ་ནི་རྒྱང་དབུ་མར་སྤྱད་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྫོགས་
རིམ་བསྐྱོམ་ཚུལ་དངོས་ཡིན་ནོ། །དེལ་བྱ་བའི་ལུགས་ལ། བྱང་སེམས་དཀར་
པོ་རྒྱས་བྱེད་རང་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་རིམ་བ་དང་། ལྷ་ཆོགས་དོ་རྗེའི་རིམ་བ་དང་།
ནོར་བུ་འགོངས་པའི་རིམ་བ་གསུམ་དང་། བྱང་སེམས་དམར་པོ་རྒྱས་བྱེད་རྩ་
ལན་རྒྱ་རའི་རིམ་བ་དང་བཞི་ནི་རྒྱང་དབུ་མར་སྤྱད་ཐབས་དང་། བསམ་གྱིས་
མི་ཁྱབ་པའི་རིམ་བ་ནི་སྤྱད་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྫོགས་རིམ་དངོས་ཀྱི་བསྐྱོམ་ཚུལ་
དུ་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་འཁོར་ཆེན་ལ་རྫོགས་རིམ་བྱིན་རྒྱབས་བཞི་ལྟན་
དང་། འཛིགས་བྱེད་ལ་རྣལ་འབྱོར་བཞི་ལྟན་དང་། གྱི་དོར་ལ་རྫོགས་རིམ་དབང་
གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་བསྐྱེད་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཡང་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་
ན་རྫོགས་རིམ་གྱི་མཐར་ཐུག་རྒྱང་འཇུག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྲུ་སྦྲུབ་བ་ལ་ཡང་བསམ་
གཏན་གཉིས་གང་རུང་གིས་སྟོང་བཅུད་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱེད་ནས་འཇུག་ལྗང་
བྱེད་པའི་རིམ་བ་དང་། དེ་ལ་རྒྱང་དང་ཐིག་ལེ་ལས་རུང་དུ་བྱས་ནས་འོད་གསལ་
དུ་འཇུག་ལྗང་བྱ་དགོས་བ་དང་། དེ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཐིག་དགོས་བ་རྣམས་
ལ་མི་འབྲ་བ་མེད་མོད་ཀྱང་། རྒྱང་དང་ཐིག་ལེ་ལས་རུང་དུ་སྦྲུབ་ལུགས་ལ་སྟོ་

མི་འབྲ་བ་དུ་མ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ངག་དཔེན་ལྟ་བུ་ལ་དཔེར་མཆོན་ན། འདུས་
 བའི་སྐབས་སུ། །སྤྱིང་གའི་སྣ་ཅེར་སྒྲགས་དང་། གདོང་གི་སྣ་ཅེར་འོད་དང་།
 གསང་བའི་སྣ་ཅེར་རྫས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་བསྐྱོམ་བ་དང་། བདེ་མཆོག་ལ་དེའི་དོད་དུ་
 ལྟེ་བའི་རྒྱ་དུ་ལ་སེམས་བརྟན་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་ལས་རྒྱུ་བ་ལྟེ་བའི་རྒྱ་བ་དང་།
 ལྟེ་བའི་རྫས་གཞིག་གི་བསམ་གཏན་བསྐྱོམ་བ་ལྟ་བུ་ཉམས་ལེན་གྱི་ཚུལ་མི་འབྲ་
 བ་འདྲ་། དེ་གཉིས་གང་ལ་བརྟེན་ཀྱང་ངག་དཔེན་ཐོབ་པ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པ་
 བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱུད་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་བྱུང་པར་རྣམས་རང་རང་
 གི་ཐད་དུ་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་བཤད་ན་སློ་བྱོས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གོ་བ་ལ་པན་ཆབས་
 ཆེ་བར་སྒྲུང་ན་ཡང་། གཞུང་ཏ་ཅང་མངས་པར་འགྱུར་བས་འདྲིགས་ནས་མ་
 གྲིས་པས་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་འདིར་ནི་འདུས་པའི་ལམ་
 བསྐྱོད་ཚུལ་འཆད་པར་འགྱུར་བས་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་གོ་བ་ལེགས་པར་ལེན་
 དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་ཡང་རྒྱུད་དབྱེ་མར་སྤྱད་པའི་ཐབས་དང་། སྤྱད་པ་ལས་བྱུང་
 བའི་རྫོགས་རིམ་སྐྱོམ་ཚུལ་གཉིས་ཤེས་ན་གཞན་རྣམས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཤེས་པར་
 འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་(ཐོག་མར་སྐྱོམ་པའི་རྫོགས་རིམ་དོས་བརྩུང་བ་ནི། རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་
 འཇུག་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཆོས་ཅན། གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་གཏན་ལ་ཇི་
 ལྟར་འབེབས་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལུས་དང་སེམས་དང་ལུས་སེམས་སྤྱན་མོང་གནས་
 ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འབྱུང་བ་དང་

འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ལུས་ནི་ལུས་རགས་པ་དང་། ཅ་རྒྱུད་ཐེག་ལེ་གསུམ་ནི་ལུས་སྤ་
བ་དང་། སྟོང་པ་བཞིའི་བཞེན་པར་གྱུར་པའི་རྒྱུད་ནི་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤ་བ་དང་། སྟོ་
ལྗེའི་རྣམ་ཤེས་ནི་སེམས་རགས་པ་དང་། ཅ་ཉོན་དུག་ཉེ་ཉོན་ཉེ་ལུ་དང་རང་བཞིན་
བརྒྱད་བཅུའི་རྟོག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ནི་སེམས་སྤ་བ་དང་། སྟོང་
པ་བཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སེམས་ནི་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤ་བ་དང་། ལུས་སེམས་
རགས་པ་ཆོག་མཚན་ཅམ་པ་དེ་ལུས་སེམས་སྤུན་མོང་བའི་གནས་ཚུལ་རགས་པ་
དང་། འཁོར་འདས་ཀྱན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པ་ཤིན་ཏུ་སྤ་བའི་རྒྱུད་སེམས་དངོས་པོ་
དབྱེར་མེད་པ་དེ་ལུས་སེམས་སྤུན་མོང་བའི་སྤ་བའི་གནས་ཚུལ་ཡིན་པར་ཤེས་
པའི་སྟོན་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །རིམ་ལྔ་བསྐྱུས་པ་གསལ་བ་
ལས། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །ལུས་དང་སེམས་གྱི་གནས་
ཐབས་ལས། །རགས་དང་སྤ་དང་ཤིན་ཏུ་སྤ། །སྤུན་མོང་དབྱེར་མེད་རིམ་ཤེས་
བྱ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཐབས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཤིན་ཏུ་སྤ་བའི་རྒྱུད་
སེམས་རེ་རེ་བ་གཟུགས་སྐྱེ་དང་ཆོས་སྐྱེའི་སྐྱེ་བ་གཞི་དང་། །དངོས་པོ་གཅིག་པ་
དེ་རྒྱང་འཇུག་གི་སྐྱེ་བ་གཞི་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
ཁམས་དུག་ལྡན་གྱི་རྟོ་རྟེ་ལུས་གྱི་གནས་ཚུལ་གྱི་བྲག་ཏུ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་
ཡོད་དེ། གནས་པ་ཅུ། གཡོ་བ་རྒྱུད་། བཀོད་པ་བྱང་རྒྱུབ་གྱི་སེམས་གྱི་གནས་
ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་དང་ཁམས་སོགས་གནས་ཤིང་རྒྱ་
བ་དང་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟོན་གྱི་དང་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྤུབ་འདབ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་
པན་རྒྱུན་འབྲེལ་བའི་ལུས་གྱི་ཆ་ཤས་དེ། གནས་པ་ཅུའི་མཚན་ཉིད། ཆ་བཞག་

སྟེ་བརྒྱད་ལ་སྟོང་གའི་ཙུ་འདབ་བརྒྱད་ཟེར་རྟེ། ཁ་སྦྱོར་ལས། འདབ་མ་རྣམས་
གྱི་བཞི་ལ་ཡང་། །འབྱུང་བ་བཞི་ཡི་ཙུ་རྣམས་ནི། །མར་མའི་རང་བཞིན་ལྟ་བུར་
ནི། །སྤྱོད་པ་བཞི་ལ་ནི་རྣམ་པར་གནས། །ཙུ་རྣམས་བཞི་ཡང་མཆོམས་རྣམས་
སྟུ། །རྣམ་པར་གནས་ཤིང་དེར་སོན་པ། །བདུད་ཅི་ལྟ་ནི་འབབ་པ་སྟེ། །དེ་མཆོད་
རང་གི་གཞུགས་གནས་པས། །དེ་ཡི་དངོས་པོའི་ངོ་སོ་ལས། །མཆོད་པ་བཞི་
ནི་རྣམ་པར་བཤད། །ཅེས་སོ། །དེ་བརྒྱད་ལ་སྦྱུ་གསུང་ཐུགས་གྱིས་དབྱེ་བས་
རྒྱན་གསུམ་གསུམ་གྱིས་པས་གནས་ཉེར་བཞིའི་ཙུ་ཡིན་རྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ལུས་
གྱི་སྟོང་གའི་ནང་དུ་ནི། །ཙུ་རྣམས་ལྟ་ནི་རྣམ་པར་གནས། །སྦྱུ་གསུང་ཐུགས་གྱི་
དབྱེ་བ་ཡིས། །ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞིར་ཉེ་བར་བཞོད། །ཅེས་སོ། །དེ་སྟོང་དུ་སྟོང་གར་
ཐོག་མར་ཆགས་པའི་ཙུ་བརྒྱད་བསྐྱན་པས་བྱང་སེམས་འབབ་པའི་ཙུ་སོ་གཉིས་
ཟེར་བ་ཡིན་རྟེ། ཁ་སྦྱོར་ལས། བྱང་རྒྱུ་སེམས་གྱི་རང་བཞིན་ཅ། །སུམ་ཅུ་ཙུ་
གཉིས་དམ་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར། ཙུ་སོ་གཉིས་ལས་བྱང་སེམས་སོ་གཉིས་
འབབ་པར་གསུང་བ་ནི་སྤྱིའི་ཡིན་ལ་སོ་དང་སེན་སོ་སོགས་འབབ་པར་གསུངས་
པ་སོ་སོའི་དབང་དུ་བྱས་པས་སྐྱིབ་བྲལ་གྱི་ཆེ་བདུད་བྲལ་མ་ཡང་བྱང་སེམས་
གྱིས་གང་ངོ་། །གནས་ཉེར་བཞིའི་ཙུ་རེ་རེ་ལས་གསུམ་གསུམ་གྱིས་པས་ཙུ་
བདུན་བཅུ་ཙུ་གཉིས་དང་། དེ་རེ་རེ་ལས་སྟོང་སྟོང་གྱིས་པས་ཙུ་བདུན་ཁྱི་ཉིས་
སྟོང་ཡིན་ལ་དེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་ན་རོ་རྒྱུང་དབྱུ་མ་གསུམ་དུ་འདུ་བ་ཡིན་སྟེ། དབྱུ་
མའི་ནང་ནས་རྒྱུང་དང་། རྒྱུང་མའི་ནང་ནས་བྱང་སེམས་དཀར་སོ། རོ་མའི་ནང་
ནས་ཁྲག་བབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩོམ་འབྱུང་ལས། བདུན་ཅུ་གཉིས་གྱི་སྟོང་

ནས་ལུགས་འབྱུང་བསྐྱོག་གི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་གཙོ་བོར་སྐྱོང་བས་ན་བདེ་
 སྐྱོང་གི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བཤད་པའོ། །རྒྱུ་དང་བྱང་སེམས་འབབ་ཚུལ་ཡང་ཡོད་
 དེ། དབུ་མའི་ནང་ནས་གཞི་ལ་འཆི་དུས་མ་གཏོགས་རྒྱུ་རྒྱ་བ་མེད་དེ། རོ་རྒྱུང་
 གི་མདུད་པ་དམ་པོས་བསྐྱམས་པའི་ཕྱིར། རོ་མའི་ནང་ནས་མེ་རྒྱུ་རྒྱ་ཞིང་ཁག་
 འབབ། རྒྱུང་མའི་ནང་ནས་རྒྱུང་གི་རྒྱུ་རྒྱ་ཞིང་ཁ་བ་འབབ། ས་རྒྱུང་དང་ཚུ་རྒྱུང་
 གཉིས་རོ་རྒྱུང་གཉིས་ཀ་ནས་རྒྱ་ཞིང་འབབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཁ་སྐྱོར་ལས། མགྱིན་
 པ་ནས་བརྒྱམས་གཡོན་པའི་རྒྱུ། འཁོར་སྐྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་ཅན་མ། །ཉྱེ་
 བའི་ནང་དུ་ངལ་བསོས་ཤིང་། །ཁ་ནས་འོག་ཏུ་ཕྱིས་བྱེད་འབབ། །གང་ཞིག་ཉྱེ་
 བ་ལས་སྟེང་ཅ། །དེ་བཞིན་ཁ་ནི་སྟེང་དུ་འབབ། །མགྱིན་པའི་ནང་དུ་ངལ་བསོས་
 ཤིང་། །ཁག་འབབ་པར་ནི་རབ་ཏུ་གྲགས། །ཕྱིས་བྱེད་ཆ་བ་ཞེས་བྱར་བཤད། །ཁག་
 བེ་ཉི་མ་ཞེས་སུ་གསུངས། །ཞེས་དང་། ཅ་གཉིས་སྐྱེས་གནས་དབུས་སུ་ནི། །གཡོན་
 དང་གཡས་སུ་དེ་བཞིན་དུ། །གཡོན་དུ་ཁ་བ་རྣམ་ཤེས་བྱ། །གཡས་པ་ནས་ནི་
 ཁག་ཉིད་དེ། །དེ་ཡི་པན་ཚུན་བསྐྱེད་པ་ཡང་། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་སྐྱེད་པ་
 ཡིན། །སྟོང་སྟོང་སྐྱེད་དང་རྒྱལ་དག་བཅས། །ཐུན་པ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
 ལས། །སྟོང་སྟོང་སྐྱེད་ཁ་བ་རིན་ཆེན་རྒྱལ། །ཐུན་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད། །ཅེས་
 སོ། །རོ་རྒྱུང་གཉིས་ཀ་ལ་སྟེང་འོག་གི་བྱག་པའི་སྐྱོ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་འབྲ་
 ཡང་རྒྱུང་མ་ཁ་སྐྱར་ལྟ་དང་རོ་མ་ཁ་གྱེན་ལྟར་བཤད་པ་ནི་ཁ་ཁག་འཕེན་འཛིན་
 བྱེད་མི་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་སོ། །སྐྱོག་སེམས་དང་རྩིས་པ་རིང་དུ་བྱེད་ཅིང་རྒྱས་
 པར་བྱེད་པ་དང་སྐྱོག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་དབུགས་སུ་བྱེད་པ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱེས་

གྱི་ཁྱད་པར་ནི་དབང་པོ་ལྗེའི་སྒྲོར་རྒྱུང་འབྲུག་ལྡང་ཏྲག་ཏུ་བྱེད་པ་རྣམས་གཙོ་
བོར་དེའི་དབང་གིས་བྱེད་པ་དང་འདིས་འཆོ་བར་བྱེད་པས་ན་སློག་དང་དེ་རིང་
དུ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ཚུལ་བའི་དོན་ཡིན་པས་རིང་དུ་འཆོ་བར་བྱེད་པའི་ལས་
གཉིས་བྱེད་པའོ། །ཐུར་སེལ་གང་དུ་གནས་པའི་གནས་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་གསང་
གནས་ཡིན་ལ་མགོན་པོ་ལྗེའི་རིན་འབྲུང་གི་རྒྱང་དང་ས་ཁམས་དང་རང་དབང་
བའི་ཁ་དོག་སེར་པོ་སྣ་བྲུག་གཉིས་ཀ་ནས་བྲག་ཏུ་རྒྱ་བ། བྱེད་ལས་ནི་རི་རྩ་
དང་རྒྱང་དང་བཤའ་བ་དང་ཁུ་བ་སོགས་འོག་གི་ཕྱོགས་སུ་འབྲེན་པར་བྱེད་
པའོ། །མཉམ་གནས་གང་དུ་གནས་པའི་གནས་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་ལྷེ་བ་ཡིན་ཞིང་
མགོན་པོ་ལྗེའི་ལས་གྱི་མགོན་པོའི་རྒྱང་དང་རྒྱང་གི་ཁམས་དང་རང་དབང་བའི་
ཁ་དོག་ལྡང་སྒྲོན་སྣ་བྲུག་གཡོན་ཁོ་ན་ནས་རྒྱ་བ། བྱེད་ལས་ནི་བཟའ་བ་དང་
བརྟུང་བ་སོགས་ཁ་ཟས་ལ་ལོངས་སྟོང་པ་རྣམས་ལྷེ་བར་རོ་མཉམ་དུ་འབྲུ་བར་
བྱེད་པའོ། །བྱེན་རྒྱ་གང་དུ་གནས་པའི་གནས་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་མགྲིན་པ་ཡིན་ལ་
མགོན་པོ་ལྗེའི་བསྐྱེད་པ་མགོན་པོའི་རྒྱང་དང་མེ་ཁམས་དང་རང་དབང་བའི་ཁ་དོག་
དམར་པོ་སྣ་བྲུག་གཡམས་ཁོ་ན་ནས་རྒྱ་བ། བྱེད་ལས་ནི་ཁ་ཟས་ལོངས་སྟོང་པའི་
རྩལ་ཤེས་ནས་ལྷེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྦྱར་ཏེ་བལྟ་བ་དང་མིད་པ་སོགས་བྱེད་
པའོ། །ཁྱབ་བྱེད་གང་དུ་གནས་པའི་གནས་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་ལུས་གྱི་ཆོགས་རྣམས་
ཡིན་ལ་མགོན་པོ་ལྗེའི་ནང་ནས་རྣམ་སྤང་མགོན་པོའི་རྒྱང་དང་ནམ་མཁའི་ཁམས་
དང་རང་དབང་བའི་ཁ་དོག་སྒྲོ་བསངས་གཞི་ལ་འཆི་དུས་མ་གཏོགས་མི་རྒྱ་
ཞིང་། བྱེད་ལས་ནི་བསྐྱེད་པ་སྐྱོད་ལ་སོགས་པ་བྲ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡན་ལག་

གི་རྒྱུ་ལ་ཡང་རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟེ་གནས་ཀྱི་བྱེད་པར་ནི་ཤས་ཆེར་སོག་
 འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་འདི་ནམས་འཆར་བ་དང་བྱ་བ་པ་གཉིས་ཀ་གཙོ་
 བོའི་གནས་ནི་སྟོང་ག་ཡིན་ལ་རྒྱ་བའི་བྱེད་པར་མིག་ན་བ་སྒྲ་ལྟེ་ལུས་ཀྱི་དབང་
 བོ་གར་བྱུང་བར་རྒྱ་ནས་ཡུལ་ལ་སྟོད་པ་དང་ཁ་དོག་གི་བྱེད་པར་རིམ་བ་བཞིན་
 དམར་སྔ་སེར་དམར་ལྗང་གྱུ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལྟ་བོ་རེ་རེ་ཡང་འོད་ཟེར་ལྟ་བུའི་བདག་
 ཉིད་ཅན་དུ་གསུངས་སོ། །ཡང་དོར་ཕྱེད་ལས། སྟོང་གི་དབུས་གནས་བདེ་བའི་
 དངོས། །སངས་རྒྱས་ཉི་མ་གསལ་བའི་འོད། །གཟུང་དང་འཛིན་པའི་གཟུགས་
 གིས་ཀྱང་། །དེ་ནི་འོད་ཟེར་བརྒྱ་གཉིས་སོ། །འོད་འཕེལ་འོད་ཟེར་གཟེ་བཞིན་
 མ། །གསལ་བ་འབར་མ་འོད་འབར་མ། །མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །ཕྱི་
 རོལ་གཟུགས་སོགས་འཛིན་པའོ། །འོད་ཟེར་འོད་མ་སྤང་བ་མ། །གསལ་མཛེས་
 གསལ་འོད་ཉི་མ་གསལ། །ཕྱི་རོལ་གཟུགས་སོགས་ནས་པའོ། །བྱག་པོ་འདི་
 དག་འོད་དུ་འདོད། །ཅེས་སྟོང་ག་ནས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་དབང་པོ་བྱག་ལ་བརྟེན་
 ནས་ཆོགས་བྱག་གཡོ་བྱེད་འཛིན་པའི་རྒྱུ་དབང་གཟུགས་སོགས་གསལ་
 བྱེད་གཟུང་བའི་རྒྱུ་དབང་གསུངས་པ་ཡང་། སྟོང་གའི་སུམ་སྒྲོར་མ་སོགས་ཡུལ་
 ལྟ་བུའི་འབབ་པའི་རྩ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ལོ། །གཟུང་འཛིན་གྱི་ནམ་རྟོག་བསྐྱེད་པའི་
 ལྟོག་ཆས་ཕྱེ་བའི་ཉིན་བྱེད་ནས་མཆན་བྱེད་བར་ང་བཞི་དང་། མཆན་བྱེད་ནས་
 ཉིན་བྱེད་བར་ང་བཞི་སྟེ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ལ་བཏང་བཟུང་ལ་སོགས་པའི་མིང་དུ་
 གསུངས་པ་ཡང་རྒྱུ་བརྒྱུར་འདུའོ། །རྒྱུ་སེམས་གཉིས་དང་ཁྱེད་ཀྱི་དྲངས་
 མ་གཉིས་ཉེ་བཞི་པོ་ཡུངས་ཀར་སྟོམ་པའི་ཆད་ཅམ་དུ་འདུས་པའི་གོང་བུ་དེ།

བཀོད་པ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཐེག་ལེ་དཀར་དམར་
གཉིས་སམ། གཉིས་འབྲུག་མི་ལམ་སད་པ་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པའི་
ཐེག་ལེ་དང་བཞི་ཡང་ཡོད། བ་ལས་ཐོབ་པའི་ཐེག་ལེ་དཀར་པོ་གཙོ་ཆེར་སྤྱི་པོ་
དང་མ་ལས་ཐོབ་པའི་ཐེག་ལེ་དམར་པོ་གཙོ་ཆེར་ལྟེ་བར་གནས་པ་དང་། སྤྱིར་
ག་དང་ནོར་བུའི་དབྱུས་སུ་གཉིད་འབྲུག་གི་དང་མགོན་པ་དང་གསང་གནས་སུ་
མི་ལམ་གྱི་དང་སྤྱི་པོ་དང་ལྟེ་བ་ན་སད་པའི་དང་སྤྱི་པོ་དང་གསང་གནས་ན་བཞི་
པ་སྟོམས་འདུག་གི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པའི་ཐེག་ལེ་རྣམས་གནས་པའོ། །ལུས་
གྱི་གནས་ཚུལ་གྱི་བྲག་ཏུ་གཏན་ལ་པབ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྫོགས་རིམ་
གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་རྟོ་རྟེན་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་དགོས་པས་གང་དང་གང་
ལ་རྟེན་ལྟར་གནད་དུ་བསྐྱུན་ཚུལ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། རྫོགས་རིམ་སྒྲོམ་
པའི་རྟེན་ཅ་རྒྱུད་ཐེག་ལེ་རྣམས་གྱི་ངོ་པོ་དང་དབྱེ་བ་བྱང་ཆོས་སོགས་ཤེས་པ་
ཅམ་གྱིས་ཚོག་གས་སྐྱེས་ན་མི་ཆོག་སྟེ། དེ་ལ་རྟེན་ལྟར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ཚུལ་
ཤེས་དགོས་པས། རྟོར་སྐྱོང་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི། །མཉམ་
པར་བཞག་པས་ཉག་ཏུ་རྫོས། །སྤྲུགས་པ་བཟླས་པའི་གངས་གྱིས་ནི། །ཉིན་
དང་མཚན་དུ་ཉག་པར་རྫོས། །ཞེས་པ་ལྟར། གཞི་དུས་སུ་རྒྱུད་འབྱུང་འདུག་
གཉིས་ལ་དབྲུགས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ཞག་གཅིག་
ལ་རྒྱ་བ་ནི། གཞི་དུས་གྱི་རྟོར་བཟླས་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་པས་གནད་
དུ་བསྐྱུན་པ་ལ་དེའི་གནད་ཤེས་དགོས་པས། དེ་ཡང་སྤྱལ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུགས་
རྣམས་ནི་ལྷ་ལི་དང་ཀླ་ལི་ལས་ཡང་དག་པར་འབྱུང་ཞིང་། བྱུང་བ་རྣམས་གྱི་

གནས། །དཔའ་པོ་ལྷོ་ནི་ཉེ་རུ་ཀ། །འདི་ནི་དབྱིང་དང་ཐིག་ལེར་བརྗོད། །ཅེས་
 བ་ལྟར། ཅ་དབྱ་མ་ཁྱད་ཆོས་བཞི་ལྟན་གྱི་སྤྱིང་གའི་ཅ་མདུད་གྱི་དབྱས་སུ་མི་
 འིགས་པའི་ས་ཐོན་དབྱིང་རྩྱུ་ཡིག་ཡུངས་ཀར་སྒྲོམ་པའི་ཆད་ཅམ་བསེལ་བའི་
 འོད་ཅན་གྱི་བདུད་ཅི་འཛག་པ། རྒྱུད་མཁའི་མེས་རྒྱ་མཚོ་མ་ལུས་པའི་རྩ་བ་
 རྟེན་སྐུ་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ཕྱང་སོགས་གྱི་བྱུང་ཤིང་མ་ལུས་པ་སྟེག་པར་བྱེད་
 པའི་ལྟེ་བའི་མེའི་གཟུགས་བདག་མེད་མ་སྒྲོམ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ལྡོག་པའི་
 ཐིག་ལེའོ། །ཐིག་ལེ་དེ་ནི་ལྟེ་བའི་འོག་གི་རྒྱུང་གིས་བསྐྱེད་ཅིང་རྒྱས་པར་བྱས་
 པས་ལྟེ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་འབར་བས་དབྱིང་བྱང་སེམས་འཛག་པ་ཐོབ་པས་
 ཆོས་ཞིང་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་གཉིས་འཇུག་པ་ནི་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་
 པའོ། །དེ་ལྟར་གཏུམ་མོ་མེས་རྩྱུ་ཡིག་བཞུ་བའི་བདེ་བ་ལམ་དུ་བྱེད་ཚུལ་གང་
 ཟག་གི་དབང་གིས་བཞི་དང་གཉིས་སུ་འེམ་དགོས་ཏེ། དང་པོ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་
 གྱི་པ་ཐིག་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་འིན་ཏུ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་
 དབང་གིས་ལྟན་སྐྱེས་གྱི་འེམ་རབ་གཏུམ་མོ་ཨ་ཐུང་ཤད་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་རང་
 བཞིན་གྱིས་འབར་ནས་སྤྱི་ཅེ་མོ་བརྒྱ་སྟོང་གི་ལུས་ཡན་ལག་རྣམས་དང་འབྲ་
 བའི་སྒོག་གི་འོད་ལྟ་བུ་རྣམས་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་པའི་ཅ་རྣམས་བྱང་སེམས་
 ཞུ་བས་གང་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཅམ་མི་རུས་པས་ནི་དོར་བསྐྱས་གྱིས་སྟོག་
 ཅོལ་གྱི་རྒྱུང་བརྟན་པར་བྱས་ནས་ས་རྒྱུང་ལྟེ་བར་ཐེན་ནས་ལྟེ་བར་བྱག་རྒྱ་ཆེན་
 པོ་ལ་དམིགས་ནས་རྒྱུང་བསྐྱོག་པ་ན་གཏུམ་མོ་འབར་ཞིང་དེ་ལས་བདེ་ཆེན་
 འབྲེན་པ་དང་། དེ་ལ་མི་མོས་པས་ནི་དབྱགས་གྱིན་དུ་འབྱུང་བ་ན་ཨ་ཤད་བྱང་

བོར་འབར་བ་དང་རྒྱུད་ནང་དུ་འདུག་པ་ན་ཉི་ཡིག་བྱང་སེམས་འཛག་པ་ཐིག་
 ལེའི་གཟུགས་ཀྱིས་ལྟེ་བར་འོང་བར་བསམ་སྟེ་དེ་ཡང་རྫོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་
 དུ་རྒྱ་བ་ལོག་པའི་བར་དུ་ཡང་ཡང་བྱས་པས་བདེ་ཆེན་འབྲེན་པ་དང་། དེ་ལྟར་
 སྒྲིམ་པར་མི་རྒྱས་པས་ནི་ལྷག་པར་མོས་པ་ཙམ་ཁོ་ནས་འབར་འཛག་གི་དམིགས་
 པ་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་ཡི་གེ་སྒྲིམ་པའི་རིམ་པ་ལ་རྒྱས་པར་མོས་ན་ལྟེ་བ་དང་
 ལྷིང་ག་མགོན་པ་སྤྱི་བོ་རྣམས་སུ་ཡི་གེ་རྣམས་བཀོད་ཅིང་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
 རྒྱ་བྱེད་ཐིག་ལེ་རྒྱ་དང་དང་བཅས་པ་བྱང་སེམས་བ་མོ་ལྟ་བུ་འཛག་པ་རྣམས་སུ་
 བསྒྲིམ་ལ་(ས་)དང་། བསྐྱས་པ་ལ་མོས་ན་ལྟེ་བ་ནས་སྤྱི་བོའི་རྩ་འདབ་བཞིའི་ལྟེ་
 བར་ཡི་གེ་བཞི་བསྒྲིམ་ལ་ཨི་གི་རོ་བོ་གཏུམ་མོའི་མེ་འབར་བ་བྱེན་དུ་འགྲོ་ཞིང་
 ཡི་གེ་རྣམས་ཁྱ་བར་བྱེད་ཁྱ་བ་དང་རོ་གཅིག་པར་འོག་དུ་སོན་པ་ལྟེ་བར་གནས་
 པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུད་དང་གཏུམ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ལས་སུ་རུང་བས་བྱང་
 སེམས་བརྒྱས་པ་འཆིངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡས་བབས་དང་མས་བརྟན་གྱི་
 དགའ་བཞིའི་རྫོགས་པ་བསྐྱེད་ནས་དེ་དག་གི་མཐར་རང་རང་གི་ལྷའི་སྒྱུར་ལྷང་
 བར་བྱའོ། །རྒྱུད་དང་གཏུམ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ཁམས་དབབ་རྒླག་ལ་བརྟེན་
 པའི་དགའ་བཞིའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པ་སྐྱེད་རྒྱས་མོད་ཀྱང་དེ་
 ཙམ་གྱིས་སྲིད་པ་ལས་རྒྱལ་བར་མི་རྒྱས་པས་ན། བདག་མེད་པའི་དོན་གཏན་
 ལ་པབ་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཐབས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྒྱུང་དགོས་ཏེ། ཁ་སྐྱོར་ལས། དེ་ནས་བསམ་གཏན་གནས་འདུག་ནས། །ཆོས་
 རྣམས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ། །ཡང་དག་ཟེས་སུ་བལྟ་བར་བྱ། །ཞེས་དང་།

འདུས་པའི་རྩ་རྒྱུད་ལས། དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། །ཕུང་སོ་ཁམས་
དང་སྦྱི་མཆེད་དང་། །གཟུང་དང་འཛིན་པ་རྣམ་སྤངས་པ། །ཆོས་བདག་མེད་པ་
མཉམ་ཉིད་པས། །རང་སེམས་གདོད་ནས་མ་སྦྱིས་པ། །སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱང་རང་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་དགའ་བཞི་བྱངས་པའི་བྱང་སེམས་ཕྱིར་མ་འཕོས་
པར་བཟུང་བའི་མཐུས་གཉིས་སྤང་རགས་པ་ནི་བར་འགྱུར་ལ་དེའི་ཆེ་ཉྟེ་བ་བྲན་
པས་ལྷ་ཐོག་ཏུ་བཞག་བསྐྱངས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྩེ་ཉེར་སོང་ནས་མཐར་
ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་རོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ (ལམ་བཞོད་ཚུལ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཞད་པ་)ལ་**གསུམ།** རྫོགས་རིམ་གྱི་གཙོ་བོ་
ཨེ་ཨྲི་གྱི་དོན་བསྟན་པ། རྫོགས་རིམ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་གོ་རིམ་དང་བྱངས་རེས།
བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བསྟན་པའོ། །**དང་པོ་**(རྫོགས་རིམ་གྱི་གཙོ་བོ་ཨེ་ཨྲི་དོན་བསྟན་པ་)ནི། ལྷ་
མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དོན་གྱི་གནད་ཐམས་ཅད་ཨེ་ཨྲི་ལ་སོགས་པ་ཡི་གེ་བཞི་བཅུའི་དོན་
དུ་འདུས་ལ་དེའི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡང་ཐོག་མའི་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དུ་འདུ་སྟེ།
རྫོང་བྱང་ལས། རྒྱུད་དུ་ཐོག་མར་གསུངས་པ་ཡི། །འདི་སྐད་བདག་སོགས་རི་ལྷ་
བྱ། །འདི་སྐད་ཅེས་སོགས་དང་སོའི་དག །དོན་རྒྱས་པར་ནི་རི་ལྷར་འགྱུར། །ཞེས་
ཀྱང་པ་དང་སོ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེད་གཞིའི་དོན་ཨེ་ཨྲི་གཉིས་ཀྱི་དོན་དུ་རི་ལྷར་འགྱུར་
ཀྱི་རི་བ་མཛད་པའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་ནོ་བ་བྱ་འབྲས་བུའི་ཨེ་ཨྲི། མོ་བ་བྱེད་ལམ་གྱི་
ཨེ་ཨྲི། དེ་འཛིན་བྱེད་ཉགས་ཀྱི་ཨེ་ཨྲི་དང་གསུམ་ཡོད། དང་པོ་དེ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཨེ་ཨྲི་དང་། བདེན་

གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཨེ་ཨྱི་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོའི་མཆོད་གཞི་ཡོད་
དེ། སངས་འཇགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཨེ་ཡིག་གི་
མཆོད་དོན་དང་། དེའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཨེ་ཡིག་གི་
མཆོད་དོན་དང་། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པ་དེ་ཐེག་ལའི་མཆོད་དོན་ནོ། །

གཉིས་པའི་མཆོད་གཞི་ཡོད་དེ། སངས་འཇགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་རབ་བདེ་
སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཨེ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱུ་ནི་ཨེ་དང་། སྐྱུ་
ཐུགས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དེ་ཐེག་ལའི་མཆོད་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལས།
ཨེ་ཨྱི་དེ་བཞིན་བཤེགས་པའི་རྒྱ། །གཉིས་སུ་མེད་པའི་མཆོད་བྱེད་དང་། །སྟོང་
ཉིད་སྟོང་ཇི་དབྱེར་མེད་པ། །གང་ལ་དེ་ཉིད་མངོན་པར་བཟོད། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་རྒྱ། །གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་མཆོད་པ་ནི། །རྒྱུད་ཀྱང་ཀྱི་ནི་སྐྱེད་
གཞིར་གསུངས། །ཞེས་སོ། །གོང་གི་གཉིས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། །ཁྱོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་
ཡོད་དེ། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དང་། བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་གཉིས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ཨེ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་གསུངས། །དེ་བཞིན་ཨེ་ནི་ཐུགས་ཇི་
དང་། །ཐེག་ལའི་དེ་གཉིས་སྐྱེད་ལས་བྱུང་། །དེ་སྐྱེད་བ་ཡི་མད་མཆོག་གོ། །ཆོས་
ལུང་བརྒྱུད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ཁྱབ། །མདོར་བསྟུན་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་
པོའི་ཕྱག་རྒྱ་ཉིད། །རྒྱུད་རྣམས་སུ་ནི་ཐོག་མར་གསུངས། །ཞེས་སོ། །མཆོད་
གཞི་ཡང་གོང་གི་རིགས་འགྲེས་ལམ་དུས་ལ་སྐྱར་ཉེ་ཤེས་སྒྲ། །གོང་གི་གསུམ་
པ་དེ་ཆོས་ཅན། །ཁྱོད་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། ཕྱི་དང་ནང་གི་རྟགས་ཀྱི་ཨེ་ཨྱི་དང་

བདག་དང་བདག་གིར་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་དང་། བདེན་
ཞེན་གྱི་དངོས་འཛིན་ངེ་སྲིད་གནས་པ་དེ་སྲིད་དུ་འཁོར་བ་ལས་མི་སྐྱེ་ལོ། །དེའི་
ཕྱིར་འཁོར་པའི་ཅ་བ་བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་ཟད་པར་སྦྱང་བ་ལ་ཕྱང་པོ་
དང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པ་དང་། དེ་ཡང་
རིགས་པའི་དབང་ལྷག་གིས། འདི་ཡུལ་སུན་སྦྱང་མེད་པར་ནི། །དེ་སྦྱང་བར་
ནི་རྒྱས་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་བདེན་འཛིན་གྱི་ཡུལ་ལ་སེམས་མི་འསྐྱོ་བར་
བསྐྱས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་བདག་འཛིན་གྱིས་ངེ་ལྟར་བཟུང་བའི་ཡུལ་
སུན་སྦྱང་ནས་མེད་པར་རྟོགས་པ་མེད་དུ་མི་རུང་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་སྟོན་དུ་བདག་
མེད་པའི་ལྟ་བུའི་འཆོལ་ལུགས་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་གྱིས་བཀྲལ་བའི་དབུ་མ་རིགས་
ཆོགས་རྒྱག་ལ་སོགས་པ་དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཕྱང་
རིགས་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་བསྐྱོམ་པ་ལ་མདོ་སྐྱགས་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས་གང་
ལའང་བྱད་པར་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་ལྟས། ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་
ན་ནི། །སྲིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
འགྲེལ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གསང་སྐྱགས་ཀྱི་སྟོའི་སྦྱང་བ་སྦྱོང་བ་
རྣམས་གྱིས་དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོན་པའི་རང་བཞིན་
ཅན་བསྐྱེད་ནས། དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱོམས་པའི་
སྟོབས་གྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་རང་བཞིན་བརྟོག་པར་
བྱལ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་དང་ནང་གི་ལུས་
ལ་གནད་དུ་སྦྱུན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཅིག་(ཞིག)མེད་ན་མ་ཡིག་གི་

དོན་མ་ཚང་བས་སྐབས་འདིའི་བདེ་ཆེན་གྱི་དོན་ཤེས་དགོས་སོ། །འདི་ལ་ཕྱི་
 བོད་གཉིས་ཀ་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀ་དང་། མདོ་སྐབས་གཉིས་ཀའི་
 ཐུན་མོང་བ་སེམས་མི་རྟོག་པར་འཛིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱུངས་
 བ་ལས་སེམས་ཤིན་སྐྱེད་སྐྱེས་པ་ན་དེའི་མཐུས་ལུས་ཤིན་སྐྱེད་སྐྱེས་ནས་
 ལུས་ལ་བདེ་བ་དང་སེམས་ལ་དགའ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བའི་བདེ་བ་དང་། ཡང་ཕར་
 ཕྱིན་ཐེག་པར་བཤད་པའི་ཆུང་འབྱུང་རྒྱུ་སྒྲོམ་པ་དང་། ཆུད་སྤེལ་ལ་གསུམ་
 ལས་གསུངས་པའི་ཆུང་ཕྱིར་རྒྱ་བ་བཀག་ནས་ནང་དུ་བཟུང་སྟེ་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་
 སྒྲོམ་པའི་སྲོག་ཅོལ་བསྒྲོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་སེམས་ལ་སྐྱེས་པའི་བདེ་
 བ་ཆེན་པོ་སོགས། མདོར་ན་ཆུད་སྤེལ་ལ་གསུམ་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པར་
 ཉིང་རེ་འཛིན་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྒྲོམས་པའི་འཛིག་རྟེན་
 དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་བདེ་བ་
 ཆེན་པོ་རྗེ་སྟེད་ཅིག་བཤད་མོད་ཀྱང་། བོད་གྱི་ལུས་ཀྱི་ཅའི་འཁོར་ལོའི་གནད་
 རྣམས་སུ་གནད་དུ་སྦྱར་བའི་ཆུང་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་བདེ་བ་
 མིན་པས། ལྷ་མེད་ཀྱི་ཐེག་པར་བདེ་སྟོང་སྟོང་བར་གསུངས་པའི་བདེ་བ་ནི་ལྷན་
 སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་ནི་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆུང་ཨ་བ་རྒྱ་ལྷའི་
 བོད་དུ་བཅུད་པའི་དབང་གིས་ལྷེ་བའི་གཏུམ་མོ་སྤར་བས་སྐྱེ་བའི་བྱང་སེམས་
 བཞུས་པ་ལས་སྐྱེད་པའི་བདེ་བ་ཡིན་པས་འདི་ལ་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྟོང་རྗེ་
 ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། མན་ངག་སྟེ་མ་ལས། ཐབས་ནི་དམིགས་པ་མེད་པའི་

སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཐབས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་ཤེས་རབ་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་
ཡོད་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཞུ་བ་དེའི་ངོ་བོར་སྟེད་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་ཡུལ་དང་
བདེ་ཆེན་ཡུལ་ཅན་དུ་བྱས་ནས་དེས་དེ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་པའི་བདེ་སྟོང་
སྟོར་མི་ཤེས་ན་ཐིག་ལའི་དོན་མ་ཆང་བ་ཡིན་པས་བདེ་སྟོང་སྟར་བར་བྱའོ། །དེ་
ཡང་བདེ་བ་དང་དེའི་ཆས་ཉིད་ངོ་བོ་འབྱེར་མེད་ནི་ཆོས་ཅན་གྲུབ་ཙམ་ནས་རང་
གི་སྟོང་ཉིད་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་གྲུབ་ཟིན་པས་དེ་རྣམས་འབྱོར་དབྱེར་མེད་དུ་
བྱ་མི་དགོས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོ་གཞན་ཞིག་ལ་བདེ་བས་
རྒྱས་འདེབས་པ་དང་། བདེ་བ་སྟེད་པའི་འོག་དུ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་གཞན་ཞིག་
གིས་རྒྱས་འདེབས་པ་ཡང་མིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་དཔེར་ན་སྤྱིན་སོགས་བདག་མེད་
པའི་ལྟ་བས་ཟིན་ཡང་སྤྱིན་སོགས་དེ་ཉིད་ལྟ་བུ་དེའི་ངོ་བོར་མི་སྐྱེ་བ་ལྟར། སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་པ་དང་བདེ་བ་གཉིས་པན་ཚུན་གཅིག་གཅིག་གི་ངོ་བོར་མ་སོང་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རི་ལྟར་བྱེད་སྟམ་ན། ཁ་སྐྱོར་ལས། སྟོས་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་
ཉིད། །ཤེས་རབ་ཅེས་ནི་རབ་དུ་གྲགས། །ཡིད་བཞིན་ནོར་ལྟར་མ་ལུས་
པའི། །སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་སྟོང་རྩེ་ཉིད། །དམིགས་མེད་གནས་སུ་ཤེས་རབ་
དང་། །དམིགས་མེད་སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཉིད། །སྟོང་ལྷན་ཅིག་གཅིག་གྱུར་པ། །ནམ་
མཁའ་ནམ་མཁའ་ཇི་ལྟ་འོ། །ཞེས་པ་ལྟར། གཟུགས་དང་སེམས་སོ་སོར་བྱེ་
ནས་བརྟག་པས་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པ་ཤེས་རབ་དང་། ཐབས་གང་ལས་
འགྲོ་བའི་དོན་འབྱུང་བའི་ཆགས་པ་ཆེན་པོ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་

གྱི་ཟུང་འཇུག་གི་དོན་ཡང་དེ་ལ་འཆད་པ་ལས་ལྷག་པའི་ལྷག་ཁྲད་བཏོན་པ་མ་
ཟུང་བར་སྤང་མོད། ཡབ་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པས་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་
གྱི་མན་ངག་ལ་བརྟེན། དཔལ་མགོན་ལྷ་སྒྲུབ་ཞབས་གྱི་ལུང་རིགས་གྱི་ལམ་
སློལ་བྱི་མ་མེད་པ་ནས་བྱངས་ཏེ་དོན་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དེ་
ཅམ་ལ་ཟུང་འཇུག་ཏུ་མི་བྱེད་པར་ཐབས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་ཤེས་རབ་དོན་
དམ་བདེན་པ་གཉིས་སྟོར་བ་ཟུང་འཇུག་ཏུ་གསུངས་པ་ལྟར་བཞེད་ཅིང་གསལ་
བར་མཛད་དོ། །དེ་ཡང་འདུས་པའི་རྒྱུད་བྱི་མ་ལས། ཐོག་མ་ཐ་མ་མེད་ཞི་
བ། །དངོས་དང་དངོས་མེད་མི་ཟད་གཙོ། །སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེ་མི་བྱེད་བ། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། །ཞེས་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་
སྟོན་གསལ་གྱིས་རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་གཉིས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བཀྲལ་བ་ན་འོད་
གསལ་དང་ཟུང་འཇུག་གི་མཐར་ཐུག་གི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གཉིས་གསུངས་
པའི་སྲ་མ་ནི་དོན་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་དང་བྱི་མ་ནི་ཟུང་འཇུག་གི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་
ཡིན་པས་འདིར་བཤད་པ་ནི་བྱི་མ་དེའོ། །དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་ནི་དངོས་མེད་ཅེས་པ་
དང་། སྟོང་རྗེ་ནི་དངོས་དང་ཞེས་པས་སྟོན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱང་ཐབས་སམ་ལ་
དང་ཤེས་རབ་བམ་ཨེ་ཡིག་ཏུ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གང་ཞིག་དངོས་མེད་
ཤེས་རབ་སྟེ། །ཐབས་ནི་དངོས་པོའི་མཆན་ཉིད་དོ། །ཞེས་ཐབས་ཤེས་སྟོམས་
པར་འཇུག་པ་རྣམས་འབྱོར་རམ་ཐིག་ལའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །དོན་གྱིས་ལྷན་
སྐྱེས་གྱི་ཡེ་ཤེས་འདི་ལ་ཡང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་རྒྱུད་པའི་སྐབས་གཅིག་དང་།
ཟུང་འཇུག་གི་སྐབས་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི་རིམ་གྲའི་

རིམ་པ་བཞི་པར་བཤད་པའི་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་པ་འཕམ་དོན་གྱི་འོད་
གསལ་གྱི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པའི་མཐར་ཐུག་གི་བཤད་
པ་གཉིས་འོད་པའི་འོད་གསལ་གྱི་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཡང་། དེའི་གོང་ན་བྱང་འཇུག་
གི་མཐར་ཐུག་འོད་པས་ད་དུང་དེར་མ་སྟེབ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི་རིམ་ལྗེའི་རིམ་
པ་ལྟ་བུར་བཤད་པའི་བྱང་འཇུག་གི་རིམ་པའི་ཡ་གཅིག་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
ཆོས་ཉིད་ཉྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབྱ་མའི་ལམ་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་བདེན་པ་དེའི་ཡ་གཞན་ཀྱང་རྫོགས་བདེན་པ་ནི་
གཞུང་གཞན་དང་གཞན་ནས་བཤད་པ་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་ཅན་ཞིག་སྟེ།
དེ་ཡང་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་
འཇུག་པ་དེའི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱང་འོད་ཟེར་ལྟ་བུའི་ཉེར་ལེན་
ལས་གྲུབ་པའི་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྦྱ་མའི་སྦྱ་ལ་ཀྱན་
རྫོགས་བདེན་པ་ཞེས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་རྣམས་ལས་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་
ནོ། །སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་པ་གསུམ་གྱི་མཐར་ཡང་རྒྱང་འོད་ཟེར་ལྟ་བུའི་ལས་
གྲུབ་པའི་མ་དག་པའི་སྦྱ་མའི་སྦྱ་གྲུབ་པ་དེ་ནི་རིམ་ལྗེའི་རིམ་པ་གསུམ་པ་བདག་
ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་རིམ་པ་ཡིན་པས་ཀྱང་རྫོགས་བདེན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་བྱང་
འཇུག་གི་ཡའི་དོན་མི་ཐོབ་སྟེ། རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་
བྱས་པའི་ཆོས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ཆད་པའམ་དག་པ་མེད་ཀྱང་
ཉོན་སྤྱིའི་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སྦྱ་དེ་ནམ་
མཁའ་ལ་འཇུག་ཡལ་བ་ལྟར་དག་པར་གྱུར་པས་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྦྱ་ལུས་

དང་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཚུལ་དུ་
ཟུང་འཇུག་དུ་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤར་བཤད་པའི་དོན་དམ་
པའི་བདེན་པ་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཨེ་ཡིག་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཞིག་
དུ་མེད་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་ནི་ཨེ་ཡིག་དང་། འོད་གསལ་སྤྲུགས་དང་སྐྱུ་ལུས་སྐྱར་
རོ་བོ་གཅིག་དུ་སྦྱར་བ་ནི་ཐིག་ལའི་དོན་ཏེ་ཟུང་འཇུག་གི་མཐར་སྤྲུག་པ་ཡིན་ཏེ།
འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟའི་དབང་སོས་ཞུས་པ་ལས། ཨེ་ཨྲི་ཡིག་གཉིས་སྐྱུ་
མ་ལ། །ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་འདྲིར་བཞུགས་པས། །དམ་ཆོས་བསྟན་པའི་ཐོག་
མར་ནི། །ཨེ་ཨྲི་དེ་ཕྱིར་རབ་དུ་བཤད། །ཅེས་དང་། རིམ་ལྔ་ལས། ཤེས་རབ་
སྙིང་རྩེ་གཅིག་པར་ནི། །ཤེས་ནས་གང་ལ་འཇུག་གུར་པ། །ཟུང་འཇུག་ཅེས་
བྱར་བཤད་པ་སྟེ། །རིམ་འདི་སངས་རྒྱས་སྦྱོད་ཡུལ་སོ། །ཞེས་སོ། །སྤྲུལ་དོན་
གྱི་ཨེ་ཨྲི་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྐབས་ནས་ཀྱང་སྐྱུ་ལུས་
འོག་མ་དང་སྦྱང་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སྦྱར་བའི་ཨེ་ཨྲི་གྱི་དོན་ཡོད་པས་སྤྲུལ་
མཐར་གྱི་བཤད་པའི་སྐབས་སོ་སོར་བྱེད་པ་གཤམ་ཆེ་བའི་ཚུལ་ཡང་གོ་དགོས་
སོ། །སྤྲུལ་དོན་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་འབྲས་བུའི་གཞུགས་སྦྱའི་ཉེ་རྒྱའི་སྟོབ་
པའི་ཟུང་འཇུག་གི་སྐྱུ་དང་། དེའི་ཉེ་རྒྱུར་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་རྒྱང་ལས་
སྐྱབ་ཚུལ་བཤད་པས། ཟླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྟེ་གཞན་ལ་མེད་པའི་འདུས་པའི་ཁྱད་
ཆོས་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ནལ་འབྱོར་ཟླ་མེད་
ཀྱི་རྒྱུད་འདྲིར་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་སྐྱབ་ཚུལ་གདོན་མི་ཟ་བར་བཤད་དགོས་ན་བདེན་མོད་
ཀྱང་དེ་འདྲ་བའི་སྐྱུ་སྐྱབ་ཚུལ་ལ་ཡང་དག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཅིག་མེད་ན་ཉམས་

དགའ་བའི་བཤད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པས་དེ་ཙམ་མོ་སྟམ་ན། ཤིན་ཏུ་རྫོགས་པར་
 དགའ་བའི་གནས་ཀྱི་སྤྱིང་པོའི་དོན་སྟོམ་ཙམ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་ཐོག་
 མར་གཞུགས་སྐྱའི་རྒྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོན་ས་བསྟུབ་པ་ནི། པ་རོལ་ཏུ་
 ཕྱིན་པ་དང་ལྷགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་སེམས་ཅན་སྟུག་
 བསྐྱལ་གྱིས་མཁན་བ་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོས་ཡིད་བསྐྱོད་པའི་མཐུས་
 དོན་དུ་གཉེར་བའི་གཙུག་པོ་གཞན་དོན་ཡིན་ལ། དེའི་ཐབས་སུ་རྫོགས་པའི་སངས་
 རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་མེད་མི་རུང་དུ་མཐོང་ནས་འབྲས་བུའི་གོ་འཕང་དོན་དུ་
 གཉེར་བའོ། །དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་ལ་དངོས་སུ་སྤང་ནས་དེའི་དོན་སྟུབ་པ་ནི་
 སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཞུགས་སྐྱ་ཡིན་གྱི་ཆོས་སྐྱ་མེན་པས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་
 གཙུག་པོ་གཞུགས་སྐྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞུགས་སྐྱ་སྟུབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་དེའི་རིགས་
 འདྲའི་རྒྱ་བྱེད་པར་ཅན། ཐེག་པ་གཞན་དང་། རྒྱུད་ཕྱེ་གཞན་དང་། བསྐྱེད་རིམ་
 ལ་མེད་པའི་བྱེད་ཆོས་སྟོན་མེད་པ་ཅིག་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ངེས་པར་
 དགོས་སོ། །གཞུགས་སྐྱ་དེ་རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་མི་འབྱུང་ཞིང་།
 དེ་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྟེ་མ་ལ་བཞེན་ནས་བསྟུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་པར་ཕྱིན་
 ཐེག་པར་གཞུགས་སྐྱའི་རྒྱར་སྤྱིར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་བྱེད་པར་དུ་
 མཆན་དཔེ་སོགས་ཀྱི་རྒྱར་སྟོན་པ་བསུ་སྟེ་ལ་སོགས་པ་ཆེ་རབས་མང་པོར་
 ཆོགས་བསགས་པས་ས་ཐོབ་ནས་འབྲས་བུ་མཆན་དཔེ་དང་རྩེས་སུ་མཐུན་
 པའི་ལུས་ཐོབ་པ་དེ་ས་གོང་མ་གོང་མར་རྩེ་བཟང་དུ་སོང་ནས་སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པའི་
 དུས་སུ་སྟོན་པའི་མཆན་དཔེ་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པ་དེ་ཡང་། མ་རིགས་བག་

ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲངས་པ་ཡིན་པས། མ་དེགས་
བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ལ་དེས་བསྐྱེད་པའི་ལུས་དང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་
དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འོང་དོན་མེད་པས། དེའི་
སློབ་པའི་མཆན་དཔེ་མཐར་ཐུག་དང་རྒྱན་མཐའི་འོད་གསལ་གཞི་གཅིག་ཏུ་
ཆོགས་པ་དེ། འབྲས་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་ཆོགས་པའི་རིགས་
འདྲའི་རྒྱའི་གཙོ་བོར་མི་བྱུང་ངོ་། །རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་
དེ་ཡང་ལྷ་བསྐྱོམ་པའི་ཀྱན་སློང་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པས་དུས་
ལིན་ཏུ་རིང་བའི་གཟུགས་སྐྱའི་རྒྱ་ཅམ་ཡིན་གྱི་དེའི་རིགས་འདྲ་རྒྱའི་གཙོ་བོ་
མིན་ནོ། །རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རིམ་པ་དང་པོའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱང་
རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོགས་པ་སྐྱེ་བའི་དགེ་ཅ་སྟོན་བྱེད་ཅམ་ཡིན་གྱི་གཟུགས་སྐྱའི་
རིགས་འདྲའི་རྒྱའི་གཙོ་བོར་མི་འགྲོ་ངོ་། །སྒྲ་མེད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་བྱའི་
གང་ཟག་ལ་དང་པོ་རང་ནས་མཆན་དཔེ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་
པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་མཆན་དཔེ་སློ་བུར་དུ་འབྱུང་བར་ཡང་མི་འདོད་ཅིང་། རྣམ་
སྟོན་གྱི་ལུས་རགས་པ་འདི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་པས་མཆན་དཔེས་བརྒྱན་
པའི་ལུས་སུ་བསྐྱེད་པ་ཡང་མིན་ནོ། །དེས་ན་རྫོགས་རིམ་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་
སྦྱིར་གཟུགས་སྐྱའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཅིག་དང་ཁྱད་པར་དུ་སློབ་ལམ་གྱི་རྫོག་རིམ་གྱི་
མཐར་འབྲས་བྱའི་གཟུགས་སྐྱའི་ཉིར་ལེན་བྱེད་པའི་མཆན་དཔེའི་རིགས་འདྲའི་
རྒྱ་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་དགོས་ཏེ། དགོངས་པ་ལུས་སྟོན་ལས། སྦྱིར་བོར་གྱུར་
པ་རང་སྟོག་ལས། །ཁམས་གསུམ་ན་ནི་གཞན་མེད་དེ། །སྐྱེ་མ་རྒྱུད་གི་ཁམས་

གསུམ་པ། གཞི་ལ་ལྟར། གཞི་དུས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་ལ་གནས་སྐབས་
 བ་རགས་པའི་ལུས་གཅིག་དང་། རྒྱུ་སེམས་ཅན་ལས་བྱུང་བའི་གཉུག་མའི་
 ལུས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། གཉུག་མའི་ལུས་དེས་གཞི་དུས་སུ་འཁོར་བའི་རྒྱ་
 བྱེད་པ་དང་ལས་དུས་སུ་གཟུགས་སྐྱེའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། གཉུག་མ་ལྟ་
 ཅིག་སྐྱེས་པའི་སེམས་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེའི་ཉེར་ལེན་དུ་འདོད་པ་བཞིན་རྒྱུ་
 སེམས་ཅན་ལས་བྱུང་བའི་གཉུག་མའི་ལུས་དེ་གཟུགས་སྐྱེའི་ཉེར་ལེན་དུ་འདོད་
 དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་ན་བྱེད་མཉམ་དང་འཛོག་ན་འཛོག་
 མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བས་ན་གཟུགས་སྐྱེའི་ཉེར་ལེན་ཀྱང་རྒྱུ་ལས་
 གཞན་དུ་འབྱུང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ལས་བསྐྱབས་པའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་དེ་ཉིད་
 གཟུགས་སྐྱེའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་གཙུག་ལོ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་གཞིའི་གནད་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱབ་པ་ནི། རྒྱ་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་ནམས་ནས་རྟེན་དང་བརྟེན་
 བ་གཉིས་གསར་དུ་འཆགས་པའི་རིམ་པ་ཅིག་སྟོན་ལ། དེའི་སྟོང་ཆགས་པའི་
 རིམ་པ་ནི་གཞི་དུས་ཀྱི་སྟོང་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་འཛིག་ཆགས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་བསྐྱབ་
 བས་བྱེད་པར་འདོད་པ་བཞིན་བཟུང་ཀྱི་ལྟ་སྐྱེད་པ་སོགས་རིམ་པ་ཡང་གཞི་
 དུས་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བ་དང་བར་དོའི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱ་དགོས་
 ཞིང་། དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་ལས་འབྲེལ་ནས་གསུམ་བསྐྱོམ་པ་ཅན་
 ལ་མི་བྱ་བར་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྐྱེ་ཞི་བར་དོ་གསུམ་དངོས་སུ་འབྱུང་
 བ་འགོག་བྱས་པའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་བསྐྱོམ་དགོས་སོ། །དེའི་ཆེ་སེམས་
 དཔེན་དཔེའི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་འཆི་བའི་རིམ་པ་རིམ་པ་བཞིན་བྱས་

པའི་མཐར་ཕུང་པོ་རགས་པ་རྙིང་པ་ཤ་རུས་གདོས་བཅས་ཀྱི་ལུས་ལས་ལོགས་
སུ་སྤྱེན་ས། རྒྱུ་སེམས་ཅན་ལས་བར་དོ་གྲུབ་པའི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འོད་གསལ་
གྱི་མཐར་རྒྱུང་སེམས་ཅན་ལས་མ་དག་པའི་སྦྱ་མའི་སྦྱར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་
ཐ་མལ་པ་ལ་འཁོར་བའི་རྒྱུར་འབྱུར་བའི་སྦྱེ་ལི་བར་དོ་གསུམ་པོ་རྣམ་འཁྱོར་
པས་ལམ་ཉམས་སུ་རྒྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་དུས་ཀྱི་སྦྱ་གསུམ་དུ་འབྱུར་
བར་བྱེད་ཅིང་། ཁྱད་པར་ཐ་མལ་པ་ལ་བར་དོར་འབྱུར་རུང་གི་ལུས་དེ་རྣམ་
འཁྱོར་པ་ལ་སྦྱ་མའི་སྦྱར་གྲུབ་ནས་གཟུགས་སྦྱའི་རིགས་འབྲའི་རྒྱའི་གཙོ་བོར་
བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་ལྡེ་ལས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྦྱ་མ་ཉིད། །ལོངས་སྤྱོད་
རྫོགས་པའི་སྦྱ་ཡང་དེ། །དེ་ཉིད་འི་ཟའི་སེམས་ཅན་འབྱུར། །དོ་རྗེའི་སྦྱ་ཡང་དེ་
ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྷ་སྦྱེད་ཚུལ་གྱི་གནད་ལ་བརྟེན་ཏེ་བསྐྱེད་པ་ནི།
བྱ་རྒྱུད་ནས་བཅམས་ཏེ་རྒྱུད་སྤེ་བཞི་ཀར་ལྷའི་སྦྱེད་ཆོག་བྱེད་པ་ན། ཐོག་མར་
དོན་དམ་པའི་ལྷ་སོགས་སྦྱང་ཉིད་བསྐྱོམས་པའི་མཐར་ལྷའི་སྦྱར་ལྡང་བ་རེ་བཤད་
འདུག་པ་འདི་ལ་བརྟགས་ན་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་མཐོན་པོར་སོང་བའི་སྐབས་
ལྷིག་ན་མོས་མཐོ་ཅན་གྱིས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་མིན་པར་སྦྱང་པར་ཞུགས་པའི་མཐར་
རྣམ་འཁྱོར་པ་དེ་ལྷའི་སྦྱར་དངོས་གནས་ལ་ལྡང་བ་ཅིག་དགོས་ལ། དེ་ཡང་དཔེ་
དང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་མཐར་མ་དག་པའི་སྦྱ་མའི་སྦྱར་ལྡང་ཚུལ་ལོས་ན་
འབྱུང་བར་སྤང་ལ། དེ་ལྟར་མིན་ན་མི་འདུག་པའི་གནད་གྱིས་ཀྱང་འཆི་རིམ་
བཞིན་དུ་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པའི་མཐར་བར་དོ་བཞིན་དུ་རྒྱུང་སེམས་ལས་
གྲུབ་པའི་ལྷའི་སྦྱ་དངོས་གནས་པ་ཅིག་སྐྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་སྤྱོད་

བསྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ནས་བཅུ་ལྔ་ཉེ་ལུས་དབེན་དག་དབེན་སེམས་དབེན་
 གྱི་བར་ལ་ཡང་ལྟེན་སྒྲིལ་སྒྲིལ་བས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིལ་ལྟར་སྐྱེད་རིམ་པའི་ལན་
 གྲུ་སྐྱེད་མེད་པའི་སེམས་སྐྱེད་པ་ཡིན་ན་དེ་ལས་ཞལ་བྱག་སོགས་དང་ལྟན་
 པའི་ལྟེན་སྒྲིལ་མི་འགྲུབ་ཀྱང་། སྐྱེད་ལུས་གྲུབ་པའི་ཐུགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ནི་
 སེམས་སྒྲིལ་དང་ལྟན་ཅིག་གྱེད་རྒྱུ་ནི་སྐྱེད་པའི་ལྟན་པ། དེའི་སྐྱེད་ཉེར་ལེན་ནི་སྐྱེད་
 དང་ལྟན་ཅིག་གྱེད་རྒྱུ་ནི་སེམས་ཡིན་པས་འོད་ཟེར་ལྟ་བུའི་སྐྱེད་དང་སེམས་
 གཉིས་རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པས་ལྟེན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེད་ལུས་འགྲུབ་པར་གསུངས་
 པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཐབས་ཤེས་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གནད་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་
 པ་ནི། པར་ཕྱིན་ཐེག་པར་ས་བརྒྱད་པར་ཉོན་མོངས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཟད་
 པའི་ཆོ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་དོན་དམ་པའི་བཟོད་པ་
 ཉིད་ཁོ་ན་སྒྲིལ་བ་ན། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལས་བསྐྱེད་ནས་ངེད་ཀྱི་སྐྱེད་
 ཡེ་ཤེས་དང་ཞིང་ཆད་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་ལ་མེད་པས་དེ་རྣམས་སྐྱེད་པའི་
 བཅོམ་འགྲུས་ཅོམས་ཤིག་བཟོད་པའི་སྒོ་འདི་ཡང་མ་འདོར་ཅིག་ ཅེས་མཉམ་
 གཞག་ཏུ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་སྒྲིལ་པར་མི་བྱེད་པར་རྗེས་སོ་བ་ཏུ་གཟུགས་
 སྐྱེད་རྒྱུའི་བསྐྱེད་ནས་ཀྱི་ཆོགས་གསོག་པ་ལ་བསྐྱེད་དགོས་ཤིང་། ལྷ་མེད་
 ཀྱི་སྐྱེད་པས་འདིར་བསྐྱེད་རིམ་ལོགས་པར་མཐར་ཕྱིན་ནས་རྫོགས་རིམ་ལ་བསྐྱེད་པས་
 པས་ལམ་མཐོན་པོར་སྐྱེད་པས་པ་ན། ལམ་ལ་བོགས་འབྱེན་པའི་སྒོས་བཅས་ཀྱི་
 སྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་པས་བྱ་དགོས་པ་རྣམས་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་
 ཅིང་། རྗེས་སོ་བ་ཏུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་དབྱེད་པ་ལ་སོགས་

བ་མ་གཏོགས་པར་མཆོད་རྟེན་བྱེད་པ་དང་སྒྲེགས་བམ་སྒྲོག་པ་དང་མཐུལ་
འབྲུལ་བ་སོགས་འདུ་བྱས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་པ་རྗེས་སློབ་ཏུ་བྱེད་
པ། བར་བྱེན་ཐེག་པ་དང་རྒྱུད་སྡེ་ལོག་མ་ནས་གསུངས་པ་རྣམས་བྱེད་པ་བཀག་
སྟེ། གསང་བ་བྱུབ་པ་ལས། བེད་རྩོལ་ཡི་རང་བཞིན་གྱི། །སྟ་རྣམས་ལ་ཡང་
བྱག་མི་བྱ། །ལུས་ཉིད་ལ་ནི་མཆོད་པར་བྱ། །སྒྲ་མར་གྲུས་པས་བྱག་བྱའོ། །ས་
རྩོའི་རང་བཞིན་མཆོད་རྟེན་དང་། །སྒྲེགས་བམ་ལ་སོགས་མི་བྱ་ཞིང་། །མི་ལམ་
དུ་ཡང་དགྱིལ་འཁོར་སོགས། །ལག་པའི་བྱག་རྒྱ་ཡང་མི་བྱ། །ཐེག་པ་གསུམ་
ལ་ཞུགས་རྣམས་ལ། །བྱག་ལ་སོགས་པ་མི་བྱའོ། །ཞེས་སུངས་ཤིང་། ཁྱད་
པར་ཤིན་ཏུ་སྒྲོས་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་སྐབས་སུ་ཉལ་བ་དང་ཟ་བ་དང་བཤང་བཅི་
དོར་བའི་སྐབས་ཅམ་མ་གཏོགས་པར་སྒྲོས་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་དོར་ནས་འོད་
གསལ་དུ་འཇུག་པའི་རིམ་པས་འོད་གསལ་ཉིད་སྒྲོམ་པར་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་
གཉིས་ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་ན། བར་བྱེན་ཐེག་པའི་དག་སའི་སྐབས་ཀྱི་མཉམ་
གཞག་གི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་གཟུགས་སྐྱའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ཅམ་ཡོད་
ཀྱང་ཉར་ལེན་གྱི་རྒྱ་མ་ཚང་བའི་དབང་གིས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་
པ་ལ་བསྐྱལ་དགོས་བྱུང་ཞིང་། སྒྲ་མེད་ནས་བཤད་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་
དང་སྟོང་པ་བཞི་བ་འོད་གསལ་སྒྲོམ་པའི་སྟེང་ནས་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་འབྲའི་
རྒྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡོད་ཅིང་ཁྱད་པར་གཟུགས་སྐྱའི་ཉར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཡོད་
པའི་དབང་གིས། རྗེས་སློབ་ཏུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་པ་ལ་ལྟོས་མི་
དགོས་པར་མཉམ་གཞག་ཆེག་འི་དུ་བསྐྱངས་པས་ཚོག་པར་གསུངས་པའོ། །ཚུལ་

དེས་ན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བའམ་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེའི་
 ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་གོ་སྤྲོད་པ། གཞུགས་སྐྱེའི་ཉེར་ལེན་དུ་འབྱོར་ཆུང་ནི། སྟོང་པའི་
 ཡེ་ཤེས་དང་འོ་སོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་རྒྱུད་འོད་ཟེར་སྤྲོ་བ་ལས་སྤྱི་མའི་སྤྱི་བྱ་བ་
 བ་དེ་ཡིན་པར་ངེས་ན་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཐབས་ཤེས་
 འོ་སོ་དབྱེར་མེད་ལ་གོ་བ་གཉིད་ཆུགས་པར་ཡང་རྒྱས་ཀྱི་གཞན་དུ་ན་ཤིན་ཏུ་
 དགའ་བའི་གནས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་དེ་སྐྱེད་པ་ལ་རྟོགས་ཀྱི་ཨེ་ཨྱི་གྱི་སྒོ་ནས་
 ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་དགོས་པར་བསྟན་པའི་དོན་བཤད་ན། དེ་ལ་ཐོག་མར་
 དེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་སྐྱེད་པ་ལ་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་དགོས་པའི་
 ཆུལ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱིས་གཞུང་བའི་ཞེན་ཡུལ་རིགས་པས་བཀག་པས་བདག་
 མེད་པའི་དོན་རྟོག་པའི་དགག་བྱ་དབྱེར་མ་ཐལ་འགྱུར་པས་བཤད་པ་དེ་ལས་
 རགས་སུ་བཏང་ནས་ལྷ་བ་འཆོལ་ན་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་ལྷ་མོ་
 མི་ཁེགས་ལ། དེ་ལས་སྤྲོ་བ་དུ་བཏང་ནས་འགོག་ན་ནི་དོན་དེ་ལ་རྟོག་འབྲེལ་གྱི་
 རིམ་པ་ཆད་མའི་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་བྲངས་མེད་པས་ཆད་སྟོང་དུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར།
 བར་ཕྱིན་དང་སྤྲོ་བས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གཉིས་ཀར་བསྒྲོམ་བྱའི་སྟོང་ཉིད་ལ་བྱད་པར་
 མེད་ཀྱང་སྒྲོམ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ལ་བྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ། བར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྐྱབས་
 སུ་ཡིད་ཤེས་རགས་པས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུད་
 སྤེའོག་མ་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་ལས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་དངོས་སུ་ལྷ་ཞོག་དེ་ལ་དམིགས་
 བས་ཀྟོད་པ་དང་ལྷ་བ་སོགས་ཀྱང་ཆགས་སེམས་ཀྱིས་བྱས་པར་མ་གསུངས་
 ལ། རང་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་མིན་པའི་ལྷ་མོ་ལ་དམིགས་ནས་ལྷ་བ་དང་ཀྟོད་

པ་དང་ལག་པ་འཛིན་པར་བྱེད་པར་བཤད་པས། རྒྱུད་དེ་དག་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱུད་
སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཛད་དོ། །རྒྱུད་དེ་རྣམས་སུ་ལས་ཀྱི་དང་སྤྱད་ནས་བདེ་ཆེན་
འབྲེན་པའི་ཐབས་མ་གསུངས་པས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་
བ་ཡང་མི་སྟོན་ལ་ནང་གི་ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་བསྟོམས་ནས་བྱང་སེམས་ཞུ་བའི་བདེ་
བ་འབྲེན་པའི་ཐབས་ཀྱང་སྟོན་པར་མི་མཛད་དོ། །ནལ་འཁྱོར་སྒྲ་མེད་ལས་ནི་
ལས་རྒྱུད་ཡེ་རྒྱུད་ལྟ་མོ་གཉིས་ཀ་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བའི་ཐབས་གསུངས་
པས་རྒྱུད་དེ་ལ་གཉིས་སྦྱར་གྱི་རྒྱུད་ཅེས་ཐ་སྙད་མཛད་ཅིང་། ལས་དང་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་གསུངས་པར་མ་ཐད་ནང་གི་ལུས་ཀྱི་ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་སོགས་
ལ་གནད་དུ་སྦྱར་བའི་ཐབས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་ཡུལ་
ཅན་ཁྲད་པར་ཅན་ལྟན་སྦྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་སྤར་མ་སྦྱེས་པ་སྦྱེད་པ་དང་སྦྱེས་ཐིག་
གནས་པ་དང་འཕེལ་བའི་ཆེད་དུ། ཕྱི་ནང་གི་ཐབས་གཉིས་ཀྱི་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་
རྒྱ་ཁྲིར་བཅུད་ནས་དེར་ཐིམ་པའི་དབང་གིས་གཏུམ་མོ་འབར་བས་བྱང་སེམས་
བཞུས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྟོང་པའི་དོན་ངེས་ནས་སྟོམ་པའི་ལྟན་སྦྱེས་ཀྱིས་
སྦྱིབ་པའི་བག་ཆགས་སྦྱོང་སྦྱར་བའི་རུས་པ་འདྲ་བ་ཡུལ་ཅན་གཞན་གང་ལའང་
མེད་པས་ན་ངེས་པར་དུ་ཡུལ་ཅན་ལྟན་སྦྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་དེ་བསྦྱེད་དགོས་སོ། །དེ་
ཡང་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྦྱར་བ་མེད་ན་མི་སྦྱེ་བར་དགོངས་ནས་ལུས་ལ་གནད་
དུ་བསྦྱར་བའི་ཐབས་གཉིས་གསུངས་ཏེ། དེག་མའི་ཕྱག་རྒྱའི་ཐབས་ནི། མན་
ངག་སྟེ་མ་ལས། ཤེས་རབ་དང་བཅས་པའི་ཐབས་དག་སྟོམས་པར་འབྲུག་པས།
ལ་ལ་རྒྱ་དང་ར་ས་རྒྱའི་རྒྱུད་དག་ཨ་བ་རྒྱ་ཁྲིར་འབྲུག་པ་ན་གཏུམ་མོ་འབར་

དང་རྩྱེ་ཉེ་རུ་ཀའི་གཞུང་ལས་གཏུམ་མོ་སྒྲོམ་བ་སོགས་སྒྲོམ་པ་དུ་ཡོད་དོ། །དེ་
 ཡང་དུས་འཁོར་གྱི་སྒྲོར་རྣམས་སུ་ཉླེ་བར་བུམ་བ་ཅན་སྒྲོམ་བ་དང་། རྩྱེ་ཉེ་
 རུ་ཀ་ནག་པོ་སྒྲོད་པས་ཉླེ་བར་གཏུམ་མོ་བསྒྲོམ་པར་གསུངས་པས། ཐོག་མར་
 ཉླེ་བའི་འཁོར་ལོ་ལ་གནད་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། འདུས་བ་འཕགས་ལུགས་ཀྱིས་ཐོག་
 མར་གསང་གནས་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་དེ་ནས་སྒྲིང་གའི་འཁོར་ལོར་གནད་དུ་སྒྲུབ་
 བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཀྱིས་ཐོག་མར་སྒྲིང་ག་དང་དེ་ནས་གསང་གནས་
 དང་དེ་ནས་སྒྲར་ཡང་སྒྲིང་གར་གནད་དུ་སྒྲུབ་བ་དང་། ཇིལ་བུ་ཞབས་ཀྱིས་ཐོག་
 མར་སྒྲིང་གར་ཐིག་ལེ་སྒྲོམ་བ་དང་། ལུ་ཉེ་པས་ཐོག་མར་ཉླེ་བར་གནད་དུ་སྒྲུབ་
 བར་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུད་རྒྱུ་ཕྱིར་འཇུག་པའི་སྒྲོ་མི་འབྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་།
 ཐབས་དེ་དག་གང་ལ་བརྟེན་ཀྱང་དེས་གཏུམ་མོ་སྒྲར་ནས་ཀྱུན་བཞུས་བ་ལས་
 བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་དགའ་བ་བཞེའམ་སྒྲོང་བ་བཞེའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་ནས་ལྷན་
 སྐྱེས་དང་འོད་གསལ་གྱི་བདེ་སྒྲོང་སྒྲོར་བ་རྒྱུན་སྒྲོང་བ་ལ་བྱུང་བར་མེད་དོ། །དེས་
 ན་ལུས་གྱི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་སོགས་གནད་ཆེ་ས་རྣམས་སུ་ཡི་གེ་དང་ཐིག་
 ལེ་སོགས་ལ་དམིགས་བ་གཏད་ནས་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོམ་ལུགས་སོ་སོའི་གནད་བྱུན་
 མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དམིགས་བྱེད་པར་ཤེས་ནས་བསྒྲོམས་པས། དེ་དག་ཏུ་
 སེམས་ཟིན་ན་རྒྱུང་སེམས་འཇུག་པ་གཅིག་པའི་གནད་ཀྱིས་དངོས་སུ་རྒྱུང་
 བསྒྲོམ་བ་མེད་ཀྱང་། རྒྱུང་གཉིས་རྒྱུ་ཕྱིར་རྒྱུད་པའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ལེགས་པར་ཤེས་ན། ལྷན་སྐྱེས་སྐྱེད་པའི་སྒྲོ་སོ་སོ་བ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཏུ་མ་
 བྱུང་ན་པན་རྒྱུན་དགའ་བ་བཞུགས་སོ་སྐྱེས་བ་དང་། གདམས་ངག་པན་རྒྱུན་མི་

མཐུན་པ་ཐམས་ཅད་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་མི་འགྲིག་བཞིན་ཏུ་བྱེད་པ་དང་།
 རང་ཉིད་གང་ལ་ཞེན་ཆེ་བ་དེ་ལས་གཞན་པ་ནམས་མི་བདེན་ནོ་སྟུང་བའི་ལོག་
 རྟོག་ཐམས་ཅད་རང་འགགས་སུ་སོང་ནས། རྒྱངས་སྐྱབ་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་གཞུང་
 མང་པོ་ཞིག་གི་གནད་ནམས་ལ་ངེས་ཤེས་བྱུང་བར་ཅན་སྟེད་པས། གདམས་
 ངག་གི་འགག་སྒྲུལ་མི་འཆུག་པའི་གཟེར་ཐེབས་ཏེ་རྒྱུད་ཀྱི་ངེས་དོན་ལ་མི་
 འཇིགས་པ་འཛོལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྐྱབ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་
 མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་ལུས་ལ་གནད་ཏུ་བསྐྱབ་དགོས་པ་མ་ཟད། འདིར་
 བསྐྱབ་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བྱང་འཇུག་སྐྱེད་པ་ལ་དོ་ཚུལ་ལས་གནད་
 ཏུ་བསྐྱབ་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་ནམས་སྐྱེ་ཤི་བར་དོའི་རིམ་པ་
 བཞིན་ཏུ་སྐྱེད་དགོས་པའི་ཚུལ་ཤེས་པ་གཤམ་ཆེ་བས། དེ་ཡང་རིམ་པ་དང་པོར་
 ཉེན་དང་བཞེན་པའི་འཁོར་ལོ་སྐྱེད་པ་སྟོང་བཅུད་ཀྱི་སྲིད་པ་སྐྱེ་འཇིག་གི་རིམ་
 པ་དང་མཐུན་པ་ཅིག་མཛད་པ་དེ་རྒྱུད་སྡེ་ལོག་མ་ནམས་ལ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་
 གླེམ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་མེད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་མཛད་པ་ནི་ལམ་
 རྣམས་རིམ་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་སྐྱེད་པའི་ཆེད་ཏུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ནི་རྫོགས་
 རིམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བསྐྱོམས་ནས་རྫོགས་རིམ་སྐྱེ་བའི་དགེ་
 ཅ་སྒྲིན་བྱེད་ཅུང་ཡིན་པས། གཙུག་པོ་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་ནམས་སེམས་ཅན་
 སྐྱེ་འཆིའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་སྐྱེད་པའི་ཆེད་དོ། །དེ་ཡང་དོར་བྱེད་ལས། ཇི་
 ལྟར་མེས་བསྐྱེད་པ་དངོས་པོ་མེད། །རྒྱ་མེད་པ་ནི་ཐེམ་ནས་འགྲོ། །སྐར་ཡང་
 སྟོག་གི་རྒྱང་ཤར་ནས། །ལས་ཀྱི་རྒྱང་ནི་སྒྲ་ཆོགས་པ། །དེ་ནི་སྐྱབ་ཅིག་རྣམ་

ཤེས་དང་། །སྤར་ཡང་འདིག་རྟེན་གསུམ་དུ་གནས། །དེ་ལས་ལས་དང་དེ་ལས་
སྟེ། །དེ་ལས་ཆགས་སོགས་བག་ཆགས་དང་། །དེ་ལས་སྤར་ཡང་འཆི་དང་
སྟེ། །དེ་ལྟར་འཁོར་ལོ་སྒྲོར་བ་འདྲ། །སྟོན་བཞིན་དོ་རྩེ་བཟུངས་པ་སོགས། །རིམ་
གྱིས་དེ་ཡི་དབྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར། །འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་སྤྱང་འདིག་ཚུལ་
དེས་པའི་ལན་དུ། །རི་ལྟར་ཐེས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཤིང་གི་དངོས་པོ་མེད་པར་འགྲོ་
བ་ལྟར་འཆི་བའི་ཆེ་སྤྱང་རྣམས་སོག་འདྲིན་གྱི་བར་དུ་རིམ་གྱིས་ཐེམ་ནས་འཆི་
ཞིང་། །ཤི་བའི་འོད་གསལ་ལས་ལས་ཀྱི་སྤྱང་ཤར་ཏེ་དེ་དང་རྣམ་ཤེས་ལྷན་ཅིག་
དུ་འདིག་རྟེན་གསུམ་དུ་གནས་པའི་སྟེ་བ་ལེན་ནོ། །ལས་སྤྱང་དེ་ལས་ཆགས་
སོགས་ཀྱན་རྟོག་རྣམས་སྟེ་ལ་དེས་ལས་བཟང་ངན་གཉིས་བསགས་ནས་སྟེ་
འཆི་བརྟུན་མར་འབྱུང་ངོ་། །སྤར་བ་ཤད་པའི་དོར་བཟུངས་སོགས་རིམ་པ་ལྟ་ནི་
གཞི་དུས་ཀྱི་སྟེ་འཆིའི་རིམ་པ་དེའི་དབྱེ་བར་འགྱུར་ངོ་། །འགྱུར་ཚུལ་གང་ཞེ་
ན། །སྤྱང་འབྱུང་འདུག་རྒྱན་ལྷན་དུ་བྱེད་པ་ནི་གཞིའི་དོར་བཟུངས་སོ། །འཆི་བའི་
ཆེ་སྤྱང་བྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་ལོག་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཐེམ་སྟེ་སྤྱང་མཆེད་
ཐོབ་གསུམ་གྱི་ཉམས་འཆར་བ་ནི་སེམས་དབེན་ནོ། །འཆི་བ་འོད་གསལ་ལ་ནི་
འོད་གསལ་གྱི་རིམ་པ་སྟེ་གཞིའི་ཆོས་སྐྱེ་ཞེས་བྱའོ། །འོད་གསལ་གྱི་མཐར་སྤྱང་
སེམས་ཅམ་ལས་ལུས་རྟིང་པ་ལས་ལོགས་སུ་བྱེ་ནས་བར་དོའི་ལུས་བྱུབ་པ་
ནི་སྐྱེ་ལུས་ཏེ་གཞིའི་ལོང་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་ཞིང་དེས་ནི་དག་མ་དག་གི་སྐྱེ་ལུས་གཉིས་
ཀ་མཆོན་ནོ། །བར་དོ་བ་དེ་སྟེ་མིད་དུ་སྟེ་བ་སྤངས་པ་ན་མིག་ཐམས་པ་ཤེས་
མིག་གི་ལུས་དུ་འགྱུར་བ་ནི་གཞིའི་སྐྱེ་ལུས་སྟེ་འོ། །རིམ་ལྟ་ལས། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་

བ་སྐྱེ་མ་བ་ཉིད། །ཅེས་སོགས་དང་། སྤྱོད་བསྐྱེས་ལས། དེ་ལྟར་གྱིས་བ་སོ་སོའི་
 སྐྱེ་བོ་སྤྱད་བ་བར་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་ལྷ་མ་
 བརྒྱད་པའི་རིམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མན་ངག་ཐོབ་བ་
 རྣམས་ནི། བདག་ལ་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལྟར་ཅིག་བཤམ་རས་རིས་
 མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་ཉེ་བར་སྒར་བ་དེ་བཞིན་དུ། རྫོང་མེ་སྤྱེའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བདག་
 ཉིད་སྤྱུལ་ཏེ། རྣམ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྗན་བ་སྐྱེ་བལྟ་བས་ཆོག་མི་
 ཤེས་པ། སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཆོན་སུམ་ཅུ་ཙུག་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ལ་
 བརྒྱན་བ་སྟེ། ཞེས་རིམ་བ་གསུམ་པའི་སྐྱེ་ལུས་བྱི་ཟའི་སེམས་ཅན་བར་དོར་
 བཤད་པས་ལམ་གྱི་སྐྱེ་ལུས་ལ་བར་དོར་བཏགས་བ་དང་། གཞིའི་བར་དོ་ལ་
 ལམ་གྱི་སྐྱེ་མའི་སྐྱར་བཏགས་བ་གཉིས་ཀ་ཤེས་དགོས་སོ། །འཕགས་བ་ལ་བ་
 སྤྱིས་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གསུངས་བ་ནི་ཐབས་མཁས་པའི་མན་ངག་དང་བྲལ་
 བ་ལ་བར་དོ་རང་དགའ་བ་འོང་རྒྱའི་རྒྱུ་སེམས་དེ་ཉིད་ཐབས་མཁས་ཀྱི་མན་
 ངག་དང་ལྗན་བ་ལ་སྐྱེ་མའི་སྐྱར་འཆར་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡིན་ལ། བར་དོ་ལ་
 དེ་ལྟར་དམིགས་ལུག་པར་བཤད་པའི་གནད་གྱིས་འཆི་བ་དང་སྐྱེ་བ་ཡང་མན་
 ངག་མེད་པ་ལ་སྐྱེ་འཆི་རང་དགའ་བ་འོང་བ་དེ་མན་ངག་དང་ལྗན་བ་ལ་འཆི་བ་
 དེ་ཆོས་སྐྱེ་དང་སྐྱེ་བ་དེ་སྤྱུལ་སྐྱེ་འཆར་བས། གཞི་ལ་ལམ་གྱི་སྐྱེ་གཉིས་དང་།
 ལམ་གྱི་སྐྱེ་གཉིས་ལ་གཞིའི་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་བ་ཡང་འཛོལ་
 རོ། །གཞིའི་རིམ་ལྔ་དང་སྐྱེ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཉིན་
 ཞག་གཅིག་གི་རིམ་ལྔ་དང་སྐྱེ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གྲང་ཡོད་དེ་སང་དུས་ཀྱི་

རྒྱང་འདུང་འདུག་གྲེད་པ་ཞག་གཅིག་གི་དོར་བཞུས། གཉིད་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་
པའི་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་ནི་སེམས་དམིགས། གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་ནི་འོད་
གསལ་གྱི་རིམ་པ་སྟེ་ཞག་གཅིག་གི་ཆོས་སྒྲ། མི་ལམ་འབྱུང་བ་ཙམ་མིན་གྱི་
མི་ལམ་གྱི་ལུས་བྱང་པར་བ་ཅིག་ཡོད་པ་ནི་སྒྲ་ལུས་ཏེ་ཞག་གཅིག་གི་ལོངས་
སྒྲ། གཉིད་སང་ཙམ་མིན་པའི་སང་ལུགས་བྱང་པར་བ་དེ་ཞག་གཅིག་གི་སྒྲ་ལ་
སྒྲ་ཞེས་བྲ་སྟེ། རིམ་ལྔ་བསྐྱེས་གསལ་ལས། སྤིང་པ་སྒྲི་དང་ཉིན་ཞག་གཅིག་། སྟན་
གཅིག་སྟེང་དུ་སྦྲར་ཏེ་བཤད། །ཅེས་སོ། །དེ་ལྟར་རིམ་པ་གཉིས་པའི་ལམ་རྣམས་
སྒྲི་ལི་བར་དོའི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྒྲི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ལེགས་པར་ཤེས་
པས་མི་ཆོག་པར། དེ་ལྟར་དུ་སྒྲི་དཔེ་ཐབས་དོ་རྗེའི་ལུས་ལ་གནད་དུ་སྦྲུབ་ཏེ་
སྒྲིམ་དགོས་པས། དེ་ཡང་རྒྱང་སེམས་ཙམ་ལས་སྒྲི་མའི་སྒྲི་གཉིས་སྒྲི་བ་པ་དེ་
བར་དོ་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲི་བ་པས་ན། དེའི་སྦྲན་གྱི་སྟོང་པ་བཞི་ཡང་འཆི་བའི་
དུས་ཀྱི་སྟོང་པ་བཞི་བཞིན་དུ་སྒྲི་བ་དགོས་སོ། །དེ་ལ་ནི་དོར་ཕྱིང་ལས། རྒྱང་
རྣམས་མཆོག་ཏུ་བྱལ་བ་ནི། །གང་གི་ཡང་དག་ཤེས་པ་ནི། །འཆི་བའི་སྐད་ཅིག་
མཆན་ཉིད་ཤེས། །པན་ཚུན་དུ་ནི་ཡང་དག་སྟུང། །སྒྲི་བའི་རིམ་ལྟར་ཐེམ་པར་
འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར། མངལ་དུ་སྒྲི་བ་བྱངས་པའི་ལུས་ཐོག་མར་བྱལ་བའི་ཆེ་
སྟོག་འཛིན་ལིན་ཏུ་སྤྲ་བ་སྟོང་གར་ཆགས་ནས་དེ་ལས་རིམ་པ་བཞིན་ཐུར་སེལ་
ལ་སོགས་པའི་རྒྱང་རྣམས་འཆགས་པར་བཤད་པས། འཆི་བའི་ཆེ་ཡང་མས་
རིམ་ནས་ཐེམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱང་སེམས་རྣམས་སྟོང་གར་སྟུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་
དེ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་གནད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་

དང་དམ་པར་གྲུབ་པ་ནི་སྤྲོད་གཤིལ་ཅུང་མེད་ཀྱི་མཐུན་པ་ཐུག་སྐྱོར་གྱི་དབྱུང་མ་
 དེ་ཡིན་པས་དེ་ལ་གནད་དུ་སྦྱར་བའི་ཐབས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རང་ལ་རང་ཆས་
 སུ་གནས་པའི་རྒྱུ་འབྱུང་འབྱུག་གཉིས་ལ། འདུས་པའི་ཅ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་།
 འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གཞུང་ལས་གསུངས་པའི་མན་ངག་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་
 རོ་ལེགས་པར་སྤྲད་པས་ཆོག་པའི་སློག་ཅོལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྩོར་
 བཞུས་བྱས་པས། དེའི་མཐར་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་ལོག་ནས་སྤྲོད་གཤིལ་རིམ་གྱིས་
 ཐེམ་པ་ལས་བཞིའི་འཆི་རིམ་རི་ལྟ་བུའི་སྟོང་པ་དང་པོ་གསུམ་དང་ཁྱད་པར་སྟོང་
 བ་བཞི་པ་སེམས་དབེན་དཔེའི་འོད་གསལ་ཤར་བའི་འོག་ཏུ། རགས་པའི་ལུས་
 ཀྱི་ནང་ན་གནས་པའི་རྒྱུ་སེམས་ཅན་ལས་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བའི་སྦྱོར་མའི་སྦྱོར་འབྲུབ་
 གྱེ། དེ་ཡང་དཔེའི་འོད་གསལ་གྱི་མཐུག་ཏུ་མ་དག་པའི་སྦྱོར་མའི་སྦྱོར་དང་། རོན་
 ཀྱི་འོད་གསལ་གྱི་མཐུག་ཏུ་དག་པའི་སྦྱོར་མ་ཟུང་འབྲུག་གི་སྦྱོར་འབྲུབ་པ་ཡིན་
 བོ། །དེས་ན་གཞི་དུས་ཀྱི་སྦྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་གྱི་ཐེང་བས་འཁོར་བའི་འཁོར་
 ལོ་སྐྱོར་བ་འདི། འཆི་བ་ཆོས་སྦྱོར་བར་དོ་ལོངས་སྦྱོར་བ་སྦྱོར་སྦྱོར་སྦྱོར་བའི་
 ཐབས་མཁས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་འདི་ནི། རྩོམ་འཆང་ཆེན་པོ་སྦྱོར་སྦྱོར་ཞབས་ཀྱི་སྦྱོར་
 གསུམ་རོ་སྟོང་གྱི་མན་ངག་གསང་བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་གསང་བའི་གནས་སུ་གྱུར་
 བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(རྫོགས་རིམ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་གོ་རིམ་དང་གྲངས་རིམ་)ནི། རྫོགས་རིམ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ལ་དབྱེ་བསྐྱེད་སྟོན་དུ་ཞིག་ཡོད་པ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་

ལེའུ་བྱག་པ་དང་དེའི་སྒྲོན་གསལ་དང་སྒྲོད་བསྐྱས་རྣམས་ལས། ལུས་དབེན།
དག་དབེན། སེམས་དབེན། སྦྱ་ལུས། འོད་གསལ། ཟུང་འཇུག་སྟེ་རིམ་པ་བྱག་ཏུ་
དབྱེ་བ་དང་། ཡང་རྟོག་ཐོང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཕགས་པས་ལུས་དབེན་
དག་དབེན་དུ་བསྐྱས་ནས་དག་དབེན་དང་སོར་བྱས་པའི་རིམ་པ་ལྟ་དང་། ཡང་
སྒྲོན་གསལ་གྱི་ཐོག་མར་དབེན་པ་དང་སོ་གཉིས་སེམས་དབེན་དུ་བསྐྱས་ནས་
སེམས་དབེན་དང་སོ་བྱས་ན་རིམ་པ་བཞི་དང་། འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ལེའུ་བཙུ་
གཉིས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དེའི་རྒྱུད་ཕྱི་མར་སོར་སྤྱད། བསམ་གཏན།
སློག་ཅོལ། འཛིན་པ། རྗེས་བྲན། ཉིང་འཛིན་ཏེ་སྒྲོར་བ་ཡན་ལག་བྱག་ཏུ་འང་
དབྱེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཀྱང་པན་ཚུན་དབྱེ་བསྐྱེ་ཅམ་ལས་འགལ་བ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། སྦྱིར་ལུས་དབེན་ལ་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པའི་རྫོགས་རིམ་
ལུས་དབེན་འཕགས་པས་མ་གསུངས་པ་ནི་རྟོག་བཞུས་ཀྱི་རིམ་པར་བསྐྱས་པ་
ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །རྫོགས་རིམ་རིམ་པ་ལྟར་སྒྲོར་བ་ཡན་ལག་བྱག་འདུ་
བའི་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། ལུས་དབེན་གྱིས་སོར་སྤྱད་བསམ་གཏན་གཉིས། དག་
དབེན་གྱིས་སློག་ཅོལ། འོད་གསལ་གྱིས་འཛིན་པ། ཟུང་འཇུག་གིས་རྗེས་བྲན་
དང་ཉིང་འཛིན་ཏེ་འོད་གསལ་ལས་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་ལངས་པའི་སྤང་བ་རྗེས་
བྲན་དང་ཟུང་འཇུག་ཉིང་གི་ཉིང་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་བསྐྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གོ་རིམ་ངེས་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། རྣམ་འབྱོར་ཁྲ་མེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
བྱ་རིན་སོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་སྟོགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་མུང་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བར་
བྱེད་པའི་ཐབས་ལ། ལམ་སྟན་མོང་བའི་རྒྱུད་སྤངས་ནས་སྒྲོད་རུང་དུ་བྱེད་པ་

དབང་དང་དམ་ཚིག་དང་སྟོན་དུ་བྱུང་ནས་རྒྱུན་སྒྲིལ་བྱེད་རགས་པ་བཞུགས་པ་གཅིག་
 པ་དང་བྲ་བ་རྟོགས་པའི་ཞལ་འཁྱོར་གཉིས་དང་། སྒྲིལ་བ་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་རྫོགས་
 རིམ་ལུས་དབེན་ནས་བྱུང་འདུག་གི་བར་ལ་སྲ་མ་སྲ་མ་ལ་ལོབས་ནས་བྱི་མ་
 བྱི་མ་ལ་ལོབ་པའི་རྗེས་འགྲོའི་གོ་རིམ་དང་། ལུས་དབེན་ནས་བྱུང་སྟེ་སྲ་མ་
 མེད་ན་བྱི་མ་མི་འབྱུང་བའི་ལྟོག་པའི་གོ་རིམ་ཡང་སྟོན་བསྟུས་ལས་རྒྱས་བར་
 གསུངས་པ་བཞེན་མི་སྟོབ་པའི་བྱུང་འདུག་ཐོབ་པ་ལ་སྟོབ་པའི་བྱུང་འདུག་ཐོབ་
 པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ཐོབ་པ་ལ་བྱུང་དུ་འདུག་རྒྱུའི་ཡ་གཉིས་སྟབ་དགོས་
 པས་དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་དང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ཐོབ་པ་
 ལ་སྐྱུ་ལུས་འོག་མ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ་རིམ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
 དེ་གོགས་བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་པས་ཟིན་པའི་སྟོན་སྟོང་ཉིད་མཛོན་ལུ་
 དུ་གསར་དུ་རྟོགས་ཅིང་ཉིད་ནས་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱང་བཟགས་དང་ལྷན་སྒྲིལ་བག་
 ཆགས་དང་བཅས་པ་གཅིག་ཆར་དུ་འཛོམས་པ་གང་ཞིག་རིམ་བཞི་གསུམ་པའི་
 སྐྱུ་ལུས་དེ་བསྐྱལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་དོད་
 ལུབ་པས་སོ། །དེ་ཐོབ་པ་ལ་འཆི་རིམ་རིམ་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་རྒྱུང་ཐམས་ཅད་སྟོང་
 གའི་མི་ཞིགས་པ་ལ་ཐེམ་པའི་དཔེའི་འོད་གསལ་ཐོབ་དགོས། དེ་ལ་དག་དབེན་
 སྟོག་ཅོལ་གསུམ་གྱི་ཞལ་འཁྱོར་གྱིས་སྟོང་གའི་ཅ་མདུད་གྲོལ་དགོས། དེ་ལ་
 ལུས་དབེན་བྲ་མའི་ཞལ་འཁྱོར་གྱིས་རྒྱ་རྒྱའི་མར་སྐྱ་སོགས་ཅ་འཁོར་གཞན་དུ་
 རྒྱུང་སྟུང་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས། རྫོགས་རིམ་གྱི་ལུས་དབེན་ཐོབ་པ་ལ་བསྐྱེད་
 རིམ་ཡོངས་རྫོགས་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། དེ་རྣམས་སྲ་མ་སྲ་མ་སྟོན་དུ་མ་སོང་

བར་ཕྱི་མ་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གངས་ངེས་ཀྱང་ཡོད་དེ་
བསྐྱབ་བྱ་མཐར་སྟག་ལ་བཟོས་ནས་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་ལ་ངག་དབེན་སོགས་
རིམ་བ་ལྟར་གངས་ངེས་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་སྤྱད་ལས་ལམ་ལ་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲོབ་
ཚུལ་སྒར་ལྟར་བཤད་ནས་ཟུང་འཇུག་ཐོབ་ཕྱིན་ཆད་གསར་དུ་ལམ་གྱི་རིམ་བ་
ལ་བསྐྱབ་རྒྱ་མེད་བར་གསུངས་ཤིང་། རིམ་ལྡ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་བས་
ལམ་གྱི་རིམ་བ་དེ་ནམས་སུ་མི་འདུ་བ་མེད་བ་དང་དེ་ནམས་ལ་སྒྲོབ་དགོས་བར་
གསུངས་བས་དེར་མ་འདུས་པའི་ལམ་གཞན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་མང་
མི་དགོས་ཤིང་། དེ་ནམས་མེད་ན་མི་ལུས་བས་ཉུང་ན་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་བ་(ཕྱི་བ་སོ་སོའི་དོན་བསྟན་བ་)ལ་གཉིས། དབེན་བ་གསུམ་གྱི་རྫོགས་རིམ་
དང་། བདེན་བ་གཉིས་གྱི་རྫོགས་རིམ་མོ། །དང་པོ་(དབེན་བ་གསུམ་གྱི་རྫོགས་རིམ་)ལ་
གསུམ། ལུས་དབེན་སྐྱོ་རྩོམ་ཉིང་ངེ་འཛིན། ངག་དབེན་གསུང་རྩོམ་ཉིང་
ངེ་འཛིན། སེམས་དབེན་སྟགས་རྩོམ་ཉིང་ངེ་འཛིན་མོ། །དང་པོ་(ལུས་དབེན་སྐྱོ་
རྩོམ་ཉིང་ངེ་འཛིན་)ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྐྱ་བཤད། རི་ལྟར་སྒྲོམ་ཚུལ། ལམ་
གོང་མར་འཕོས་ཚུལ་དང་ལྟ།

དང་པོ་(མཆན་ཉིད་)ནི། དབེན་གཞིའི་ལུས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་སྤང་ཁངས་
སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ལ་མཉམ་གཞག་ཏུ་རྒྱུད་རྒྱུ་ཉིར་ཐེམ་བ་ལས་བྱུང་བའི་རྫོགས་
རིམ་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་བསྒྲོམ་ནས་དེ་ལས་ལངས་པའི་
དུས་སུ་ཡེ་ཤེས་དེས་གང་སྤང་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱས་བཏབ་ཅིང་ཡེ་ཤེས་དེའི་གཟུང་

ནམ་དོན་མཆང་ལ་སོགས་པའི་ནམ་མཁའ་དུ་འཆར་བར་བྱེད་པའི་སློབ་པའི་རྒྱད་
 གྱི་ནམ་འཕྱོར་དེ། རྫོགས་རིམ་ལུས་དབེན་གྱི་མཚན་ཉིད། སྤྱིར་སྤང་སོགས་
 ལྟར་སློབ་པའི་ལུས་དབེན་འདི་ལ་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་སློ་ཡི་གཟུང་ནམ་
 ལྟར་ཤར་བ་དང་། ལྷ་བདེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་སློའི་གཟུང་ནམ་ལྟར་ཤར་བ་དང་། རྒྱུ་རྒྱ་རྒྱུ་ལྟར་གནས་ཐིམ་གསུམ་
 བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་བདེ་ཙམ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སློའི་
 གཟུང་ནམ་ལྟར་ཤར་བ་དང་། རྒྱུ་དབྱུ་མར་ལྷགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱེད་
 པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷ་བདེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སློའི་གཟུང་ནམ་ལྟར་ཤར་བའི་
 ལུས་དབེན་དང་བཞི་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་གསུམ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་
 ཡང་ཡོད་པའི་ལུས་དབེན་ཡིན་ལ་ཕྱི་མ་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལུས་དབེན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(དཔྱེ་བ་)ནི། ལུས་དབེན་ལ། དམ་པ་རིགས་བརྒྱའི་ལུས་དབེན། དེ་
 ཉིད་རིགས་ལྗེའི་ལུས་དབེན། གསང་བ་རིགས་གསུམ་གྱི་ལུས་དབེན། གསང་
 ཆེན་རིགས་གཅིག་གི་ལུས་དབེན་དང་བཞི་ཡོད། དེའི་དང་པོ་(དམ་པ་རིགས་བརྒྱའི་
 ལུས་དབེན)ལ་སྤང་པོ་ལྗེའི་དང་། ཁམས་བཞིའི་དང་། དབང་པོ་དུག་གི་དང་། ལུས་
 ལྗེའི་ལུས་དབེན་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྤང་པོ་ལྗེའི་ལུས་དབེན་ནི། འདུས་
 པའི་རྩ་རྒྱུད་ལས། མདོར་ན་སྤང་པོ་ལྗེ་ནམས་ནི། །སངས་རྒྱས་ལྗེ་ནི་རབ་ཏུ་
 བསྐྱབས། །ཞེས་སྤང་པོའི་ལུས་དབེན་གྱི་དབེན་གཞིའི་ལུས་ནི་གཟུགས་སྤང་
 སོགས་ལྗེ་དང་དེ་ལྗེ་ནམ་སྤང་སོགས་སངས་རྒྱས་ལྗེ་སློབ་པ་སྤང་པོའི་ལུས་

དབེན་ནོ། །དེ་ལ་གཞུགས་པུང་རྣམ་སྤང་ལ་བྱེ་ན། བྱི་དང་ནང་དང་བྱི་ནང་གཉིས་
ཀའི་རིང་ཐུང་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་གཞུགས་དང་། བདག་དང་གཞན་དང་
གཉིས་ཀ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་དང་། བྱི་ནང་གི་སྤྲོན་པོ་སོགས་ཁ་དོག་གི་
དང་། བྱི་ནང་གི་ཉི་མེ་སོགས་སྤང་བའི་དང་། རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཞུགས་དང་ལྷ་
ནི་རིམ་བ་བཞིན། རྣམ་སྤང་གི་རྣམ་སྤང་དང་རིན་འབྱུང་དང་འོད་དཔག་མེད་དང་
དོན་གྲུབ་དང་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་ལྟོ། །ཆོར་ཕུང་རིན་འབྱུང་ལ་བྱེ་ན། བཏང་
སྟོམས་ཀྱི་ཆོར་བ་དང་། བད་རྒྱུང་ལས་བྱུང་བའི་དང་། བདེ་བའི་དང་། ལྷག་བསྐྱུ་
ཀྱི་དང་། འདུས་བ་དང་མཁྲིས་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་རྣམས་རིམ་བཞིན་རིན་
འབྱུང་གི་རྣམ་སྤང་སོགས་རིགས་ལྟོ། །འདུས་ཤེས་འོད་དཔག་མེད་ལ་བྱེ་ན།
མི་གཡོ་ཞིང་མི་འགྱུར་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཀྲང་བཞི་པའི་དང་། ཀྲང་མེད་པའི་
དང་། ཀྲང་མངས་ཀྱི་དང་། ཀྲང་གཉིས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམས་ནི་འོད་དཔག་མེད་
ཀྱི་རྣམ་སྤང་སོགས་ལྟོ། །འདུ་བྱེད་དོན་གྲུབ་ལ་བྱེ་ན། ལུས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་དང་།
ཁམས་གསུམ་ཀྱི་དང་། བག་གི་དང་། ཐར་པའི་དང་། ཡིད་ཀྱི་འདུ་བྱེད་རྣམས་
ནི་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་སྤང་སོགས་ལྟོ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མི་བསྐྱོད་བ་ལ་བྱེ་
ན། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་། རྣ་བ་དང་། ལྷ་དང་། ལྷེ་དང་། ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
རྣམས་ནི་རིམ་བ་བཞིན་མི་བསྐྱོད་པའི་རྣམ་སྤང་སོགས་རིགས་ལྷ་སྟེ་ཕུང་པོ་
ལྷ་པོ་ལྷ་ཆེན་རེ་རེ་བྱེ་བས་རིགས་ཉེར་ལྟོ། །ཁམས་བཞིའི་ལུས་དབེན་ནི། དེ་
ཉིད་ལས། ས་ནི་སྤྱན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། །རྒྱ་ཡི་ཁམས་ནི་སྤྱ་ས་གྱི། །མེ་ནི་གོས་
དཀར་མོ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུད་ནི་སྤྱོན་མར་རབ་ཏུ་བསྐྱགས། །ཞེས་དབེན་གཞིའི་ལུས་

ནི་ས་སོགས་བཞི་དང་དེ་ལྟ་མོ་བཞིར་སྒྲོམ་བ་དེའི་ལུས་དབེན་ཏེ། སའི་ཁམས་
 སྐྱུན་མ་ལ་ཕྱེ་ན་ཕྱེ་ན་དང་གཉིས་ལས་ནང་ལ་ནི་སྐྱེ་རུས་བ་ཕྱེ་ས་མཆིན་བ་སྦྱིང་
 དང་། སྐྱེ་སེན་མོ་ནག་སྦྱིང་དང་། སོ་བགས་བ་ཤ་སྦྱིང་དང་། རྒྱས་བ་ཤ་ཅིབ་
 མ་སྦྱིང་དང་། ཇི་མ་རྒྱུ་མ་མཁུས་བ་སྦྱིང་སྦྱེ་ལྟ་དང་། ཕྱིའི་ལ་ནི་རི་རབ་དང་སྟོ་
 དང་རྒྱབ་དང་བྱང་དང་ཤར་གྱི་སྒྲིང་ལྟ་སྦྱེ་ཕྱེ་ན་གི་ཆོན་བ་ལྟ་སོ་རིམ་བ་བཞིན་
 སྐྱུན་མའི་ནམ་སྤང་སོགས་ལྟའི་རིགས་སོ། །རྒྱ་ཁམས་སྤྲ་མ་གྱི་ལ་ཕྱེ་ན་ནང་
 གི་ནི་བད་ཀན་མཆི་མ་དང་བཅས་བ་དང་རྒྱལ་དང་ཁྲག་དང་ཁ་རྒྱ་དང་གཅིན་
 ཏེ་ལྟ་དང་། ཕྱི་ནི་འབབ་ཆུའི་རྒྱ་དང་རྒྱ་བོའི་དང་བཞོད་མའི་དང་སྦྱང་ཀའི་དང་
 རྒྱ་མཆོའི་རྒྱ་ལྟ་སྦྱེ་ཆོན་བ་ལྟ་ནི་སྤྲ་མ་གྱིའི་ནམ་སྤང་སོགས་ལྟའོ། །མེ་ཁམས་
 གོས་དཀར་མོ་ལ་ཕྱེ་ན། ནང་གི་ནི་མགོའི་ཐོད་དང་སྦྱེ་བའི་དང་ཡན་ལག་ཐམས་
 ཅད་གྱི་དང་སྟོ་བའི་དང་སྦྱང་ཁའི་ཐོད་ལྟ་དང་། ཕྱི་ནི་རྩོ་ལས་བྱང་བའི་མེ་དང་མེ་
 ཤེལ་དང་ཤིང་དང་ནགས་ཆལ་དང་རྒྱན་བཞག་ལས་བྱང་བའི་མེ་ལྟ་སྦྱེ་ཆོན་ལྟ་
 ནི་གོས་དཀར་མའི་ནམ་སྤང་སོགས་ལྟའོ། །རྒྱང་ཁམས་སྒྲོལ་མ་ལ་ཕྱེ་ན་ནང་
 གི་ནི་ཁྲབ་བྱེད་གྱི་རྒྱང་དང་ཐུར་སེལ་དང་གུན་རྒྱ་དང་མཉམ་གནས་དང་སྟོག་
 འཛིན་གྱི་རྒྱང་ལྟ་དང་། ཕྱི་ནི་སྦྱང་གི་རྒྱང་དང་སྟོ་དང་རྒྱབ་དང་བྱང་དང་ཤར་
 གྱི་རྒྱང་ལྟ་སྦྱེ་ཕྱེ་ན་གི་ཆོན་བ་ལྟ་ནི་སྒྲོལ་མའི་ནམ་སྤང་སོགས་ལྟའི་རིགས་
 ཏེ་ཁམས་བཞིར་ལྟ་ཆོན་རེར་ཕྱེ་བས་རིགས་ཉི་ཤེས། །དབང་སོ་རྒྱག་གི་ལུས་
 དབེན་ནི། དེ་ཉིད་ལས། རྩོད་རྗེའི་སྐྱེ་མཆེད་ཉིད་དག་ཀྱང་། །བྱང་རྒྱབ་སེམས་པའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་མཆོག་ །ཅེས་དབེན་གཞི་དབང་སོ་རྒྱག་དང་དེ་བྱང་སེམས་རྒྱག་

དུ་སྒྲོམ་པ་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལུས་དབེན་ཡིན་པས། དེ་ལ་མིག་ས་སྒྲིང་ལ་
སྤྲེལ། མིག་གིས་གཟུགས་གསུམ་འཛིན་པ་དང་མིག་འབྲས་ཀྱི་དཀར་པོ་དང་
རྩར་གྱིས་ལྟ་བའི་མིག་གི་གཟུགས་དང་མིག་གཡོ་བ་དང་རྒྱན་འབྲུའི་ཆད་ཅམ་
ཀྱི་མིག་དབང་དང་ལྡན་ཅི་ས་སྒྲིང་གི་རྣམ་སྒྲུང་སོགས་ལྟོ། །རྩ་བ་བྱུག་རྟོར་ལ་
སྤྲེལ། རྩ་བའི་རང་བཞིན་དང་སྒྲ་གསུམ་འཛིན་པ་དང་རྩ་བའི་བྱ་ག་དང་རྩ་བའི་
ཅ་བ་དང་གོ་ག་གཙུས་ཏེ་བཅད་པ་ལྟ་བུའི་རྩ་བའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་ཅི་བྱུག་རྟོར་
ཀྱི་རྣམ་སྒྲུང་སོགས་ལྟོ། །སྒྲ་ནམ་སྒྲིང་ལ་སྤྲེལ། སྒྲའི་རང་བཞིན་དང་སྒྲའི་ནང་
གི་དབུས་དང་རི་གསུམ་འཛིན་པ་དང་སྒྲའི་བྱ་ག་དང་མིག་སྒྲན་ཀྱི་བྱར་མ་སྤ་བ་
ལྟ་བུའི་སྒྲའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་ཅི་ནམ་སྒྲིང་གི་རྣམ་སྒྲུང་སོགས་ལྟོ། །ལྷེ་འཛིག་
རྟེན་དབང་སྒྲུག་ལ་སྤྲེལ། ལྷེའི་རང་བཞིན་དང་ལྷེའི་ཅ་བ་དང་ལྷེའི་ཅེ་མོ་དང་རོ་
གསུམ་འཛིན་པ་དང་ཆུ་བྱེད་ཀྱི་དབྱིབས་ལྟ་བུའི་ལྷེའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་ཅི་འཛིག་
རྟེན་དབང་སྒྲུག་གི་རྣམ་སྒྲུང་སོགས་ལྟོ། །ལུས་སྤྱིབ་སེལ་ལ་སྤྲེལ། ལུས་དབང་
དང་ལུས་ཀྱི་རུས་པ་དང་ཤའི་རང་བཞིན་སྤྲུགས་པའི་རང་བཞིན་དང་རེག་བྱ་
འཛིན་པ་དང་ལྡན་ཅི་སྤྱིབ་སེལ་ཀྱི་རྣམ་སྒྲུང་སོགས་ལྟོ། །སྒྲུང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་
གང་དུ་འདུ་བའི་ཡིད་དབང་འངམ་དཔལ་ལ་སྤྲེལ། མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་
གསལ་བ་ལྟར་ལུལ་རྣམས་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་དང་། ཆོར་
བ་བདེ་སྒྲུག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་སྟོང་བར་རིགས་གཅིག་པའི་མཉམ་ཉིད་ཡེ་
ཤེས་དང་། ཕ་མ་ལ་སོགས་པའི་འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་མིང་སོ་སོར་བྲན་པའི་སོར་
རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་བྱ་བ་དང་དགོས་པ་རྣམས་བྲན་པའི་བྱ་སྒྲུབ་

ཡེ་ཤེས་དང་། བྲི་མ་སྤངས་ན་གནས་འགྲུར་རུང་གི་ཡིད་དབང་གི་ངོ་མོ་ཆོས་
 དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ལྷ་ནི་རིམ་བཞིན་འཇམ་དཔལ་གྱི་རྣམ་སྤང་སོགས་ལྷའི་
 རིགས་ཏེ་དབང་པོ་བྱག་ལ་ལྷ་ཆན་རེར་བྱེ་བས་སུམ་ཅུའོ། །ཡང་མེ་ལོང་ལ་
 གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་བཞིན་དུ་དངོས་སོ་མ་ལུས་པ་ཅིག་ཆར་ཤེས་པ་དང་།
 རྒྱང་མེད་སོགས་གཞིའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་སེམས་ཅམ་མོ་ཞེས་རྣམ་པ་
 གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པ་དང་། བྱི་ནང་གི་དངོས་སོ་རྣམས་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་བརྟགས་ན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 ཆ་ཤས་འདི་དག་གོ་ཞེས་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་དྲོགས་པ་མེད་པར་གནས་པ་དང་།
 བདག་གཞན་གྱི་སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་རྣམས་རྫོགས་པར་སྦྱབ་པ་དང་། སྒོ་གསུམ་
 གྱི་སྦྱིབ་པ་དག་ཅིང་ལས་ཉོན་ལས་གོལ་ཏེ་དགེ་མི་དགའི་བག་ཆགས་རྣམས་
 སྤངས་པ་དང་ལྷ་ལ་འབྲས་བུའི་སྐབས་ཀྱི་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་སོགས་ཡེ་ཤེས་ལྷའི་
 དོན་དུ་སྦྱོང་བསྐྱུ་ལས་གསུངས་སོ། །ཡུལ་ལྷའི་ལུས་དབེན་ནི། དེ་ཉིད་ལས།
 གཟུགས་སྐྱ་ལ་སོགས་སྤྲུལ་པ་ཡིས། །ལྷ་ཉིད་དུ་ནི་རྟག་ཏུ་བསྒོམ། །ཞེས་
 དབེན་གཞི་ནི་ཡུལ་ལྷ་དང་དེ་རྗེ་རྗེ་མ་ལྷར་སྒོམ་པ་ཡུལ་ལྷའི་ལུས་དབེན་ཏེ། དེ་
 ལ་རྒྱ་བའི་རྒྱང་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་ལྷ་མཐོང་བའི་གྲོགས་བྱས་ཏེ་མཐོང་
 བའི་གཟུགས་གཟུགས་རྗོ་རྗེ་མ་ལ་བྱེ་ན། རྒྱུན་གསུམ་ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 མཐོང་བའི་གཟུགས་སྦྱི་ཅམ་པ་དང་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་དང་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་
 བར་མ་གསུམ་གྱི་དང་བྱ་བ་རྣམས་སྦྱབ་པའི་དང་འགྱིང་བག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲེག་
 པའི་གཟུགས་དང་ལྷ་ནི་གཟུགས་རྗོ་རྗེ་མའི་རྣམ་སྤང་སོགས་ལྷའོ། །རྣམ་པར་

རྒྱ་བའི་རྒྱང་ནམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲོ་ཐོས་པའི་གྲོགས་བྱས་ཏེ་ཐོས་པའི་སྤྲོ་སྤྲོ་
རྩོལ་མ་ལ་སྤྱེ་ན། རྒྱ་བའི་ནང་དང་མགོ་དང་སྤྲོའི་སྤྲོ་དང་། རྒྱ་དང་རྒྱན་གྱི་སྤྲོ་
དང་། ཀའ་དང་མཆུ་དང་དག་གི་སྤྲོ་དང་། འགས་ཆལ་དང་ཆུ་ལོ་དང་ཐལ་མོ་དང་
རྩེ་ལ་སོགས་པ་རོལ་མའི་སྤྲོ་དང་། རྒྱ་ཡིག་གི་ཞི་བྱག་གི་སྤྲོ་དང་ལྷ་ནི་སྤྲོ་
རྩོལ་མའི་ནམ་སྤང་སོགས་ལྟའོ། །ཡང་དག་པར་རྒྱ་བའི་རྒྱང་སྤྲོ་ལ་བརྟེན་ནས་བེ་
ཆོར་བའི་གྲོགས་བྱས་ཏེ་ཆོར་བའི་བི་བི་རྩོལ་མ་ལ་སྤྱེ་ན། བི་སྤྱི་དང་ཡན་ལག་
གི་བི་དང་བི་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་དང་རོའི་བི་དང་བི་མི་བཟད་པ་དང་ལྷ་ནི་རྩོལ་
མའི་ནམ་སྤང་སོགས་ལྟའོ། །རབ་ཏུ་རྒྱ་བའི་རྒྱང་ལྷེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྩོལ་བའི་
གྲོགས་བྱས་ཏེ་རྩོལ་བའི་རོ་རོ་རྩོལ་མ་ལ་སྤྱེ་ན། མངར་བའི་རོ་དང་སྤྲོ་བའི་དང་
ལན་མའི་དང་ཆུ་སྤྲོ་གྱི་དང་ཁ་བའི་རོ་དང་ལྷ་ནི་རོ་རྩོལ་མའི་ནམ་སྤང་སོགས་
ལྟའོ། །ངེས་པར་རྒྱ་བའི་རྒྱང་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་རེག་བྱ་རྩོལ་བའི་གྲོགས་བྱས་
ཏེ་རྩོལ་བའི་རེག་བྱ་རེག་བྱ་རྩོལ་མ་ལ་སྤྱེ་ན། སྤྲོ་གཅིག་ལ་གནས་པའི་རེག་
བྱ་དང་འཇུག་པའི་དང་འོ་བྱེད་པའི་དང་རྒྱབ་པའི་དང་དབང་པོ་གཉིས་སྤྲོར་བའི་
རེག་བྱ་དང་ལྷ་ནི་རེག་བྱ་རྩོལ་མའི་ནམ་སྤང་སོགས་ལྟའི་རེགས་ཏེ་ཡུལ་ལྟར་
ལྷ་ཆན་རེར་བྱེ་བས་ཉེར་ལྟའོ། །དེ་ལྟར་ཉེར་ལྷ་དང་ཉི་ཤུ་དང་སུམ་ཅུ་དང་ཉེར་
ལྷ་ནམས་བསྐྱོམས་པས་རེགས་བརྒྱར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། འདུས་པའི་རྒྱད་བྱི་མ་
ལས། དམ་པའི་རེགས་ནི་ནམ་པ་བརྒྱ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(དེ་ཉིད་རེགས་ལྟའི་ལུས་དཔེན་)ནི། རེགས་བརྒྱར་བྱེ་བ་དེ་དག་ཡུང་བསྐྱུ་

ན་དེ་ཉིད་རིགས་ལྔར་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། འདིར་དབེན་གཞིའི་ལུས་ཀྱི་རིགས་ལྔ་
 བློ། ས་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དང་ལྔ་ལོ། །དེ་ལ་
 གཞུགས་པུང་གི་རྣམ་སྒྲུབ་གི་རིགས་ནས་རེག་བྱ་དོན་རྗེ་མའི་རྣམ་སྒྲུབ་གི་རིགས་
 ཀྱི་བར་ཉི་ཤུ་ནི་སའི་ཁམས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རིན་འབྱུང་གི་རིགས་ཉི་ཤུ་རྩ་
 དང་། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཉི་ཤུ་མེད་དང་། དོན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཉི་ཤུ་རྩ་
 དང་། མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་ཉི་ཤུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་སུ་བསྐྱུས་པ་སྟེ་ཁམས་
 ལྔ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྔར་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཉིད་རྣམ་པ་ལྔ་
 ཏུ་བཤད། །ཅེས་སོ། །

གསུམ་པ་(གསང་བ་རིགས་གསུམ་ཀྱི་ལུས་དབེན)ནི། དེ་ཉིད་རིགས་ལྔར་བསྐྱུས་པ་
 དེ་ཡང་གསང་བ་རིགས་གསུམ་དུ་འདྲ་ལ། འདིར་དབེན་གཞིའི་ལུས་ནི་ལུས་
 ངག་ཡིད་གསུམ་དང་དེ་གསུམ་དོན་རྗེ་གསུམ་དུ་སྒྲོམ་པ་ལུས་དབེན་ཏེ། རིན་
 འབྱུང་སྐྱོད་རྗེ་རྣམ་སྒྲུབ་གི་རིགས་སུ་དང་དོན་གྲུབ་གསུང་དོན་རྗེ་འོད་དཔག་
 མེད་ཀྱི་རིགས་སུ་དང་དོན་རྗེ་འཆང་ཐུགས་དོན་རྗེ་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་ཀྱི་ནང་
 ཏུ་བསྐྱུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྒྲོམ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། གསང་བ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་
 བཤད། །ཅེས་སོ། །

བཞི་པ་(གསང་ཆེན་རིགས་གཅིག་གི་ལུས་དབེན)ནི། དབེན་གཞི་སྟོན་གསུམ་སྐྱུབ་པ་
 སོ་ལ་ལྡན་པ་དང་དབེན་བྱེད་དོན་རྗེ་གསུམ་དོན་རྗེ་འཆང་ལ་ལྡན་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 བསྐྱུས་ནས་ལུས་དབེན་གྱི་མཐར་ཐུག་དུག་པ་དོན་རྗེ་འཆང་གཅིག་ཏུ་བསྒྲོམ་པ་

ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ལྷག་པའི་ལྷ་ནི་གསང་ཆེན་ཏེ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་(རྒྱ་བཤད་ནི། ལུས་ཀྱི་སྐད་དོད་ཀྱི་ཡ་ཞེས་པ་ཆོག་གས་པ་དང་སྤངས་པ་དང་བསགས་པའི་དོན་ཡིན་པས་ཤིང་དུས་གདོས་བཅས་ཀྱི་ལུས་འདི་ཡང་ཤེའི་ཁམ་ཆད་བསགས་པ་དང་ལྡན་པ། རགས་པ་ཉེར་ལཱའི་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་རྣམས་འབྱུང་ལུང་པོ་བཞིན་ཆོག་གས་པའམ་སྤངས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། དེ་ནང་གི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་སྐད་ཅིག་སྤྱི་ཕྱི་ཆོག་གས་པའི་རྒྱན་དུ་མ་དང་ལྡན་པས་ན་ལུས་སུ་བརྗོད་ལ། དེ་ཉིད་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་ལས་དབེན་པར་བྱས་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་(དེ་ལྟར་སྐྱོམ་རྒྱུ་ནི། ལུས་དབེན་སྐྱོམ་པའི་ནལ་འབྱོར་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་པ་མོ་ཇི་ལྟར་སྐྱོམ་རྒྱུ་ཡོད་དེ། ལུས་ཀྱི་གནད་ཆོས་བདུན་ལྡན་དུས་ཀྱི་གནད་སྤྱིར་རྒྱན་པ་དང་བྱུང་པར་ཐོ་རངས་རིག་པ་དྲངས་པའི་དུས་དང་། ཕྱི་ཐོ་མའི་དུས་སུ་རྒྱུད་གནད་རང་བབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡུལ་གྱི་གནད་རྒྱ་ཁྲིའི་མར་སྒྲམ་ནོར་བུའི་ཅ་འཁོར་གྱི་རྒྱ་ཁྲིའི་དབུས་སུ་དམིགས་ཏེན་བྲག་མཆོན་ནམ་ཐིག་ལེ་པ་མོ་གང་རུང་ལ་སེམས་ཁྲུགས་པ་བཞིན་དུ་ཅེ་གཅིག་དུ་བསྐྱོམ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིམ་ལྡན་བསྐྱུས་གསལ་ལས། ལུས་དང་དུས་དང་ཡུལ་ལུང་གི་། གནད་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་ཤེས་བྱ། །ཞེས་དང་། འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ལས། རིན་ཆེན་ཆེན་པོ་ཁ་དོག་ལ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པའི་རྒྱུད་འདུ་རྒྱུ་ཡོད་དེ། རྒྱུད་སེམས་འབྲུག་པ་གཅིག་པའི་གནད་ཀྱིས་སེམས་རྒྱ་ཁྲིའི་དབུས་སམ་མར་སྒྲམ་

གནས་པས་རྒྱང་ཡང་དེར་འདུལིང་། དེ་ལ་བཞེན་ནས་རྒྱང་དབུ་མར་ཞུགས་པའི་
 ཉགས་སུ་སྒྲ་བྱག་ནས་མཉམ་རྒྱུ་ཤིང་མཚུངས་སུ་ངེས་ཅན་མེད་པ་འབྱུང་།
 གནས་ཉགས་སུ་སྒྲ་བྱག་གི་རྒྱ་བ་ཆད། ཐིམ་ཉགས་སུ་སྒྲིག་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་ཉགས་
 རྣམས་ཤར་བའི་བྱིར། ཞལ་ལུང་ལས། དེ་ནས་གསང་བའི་ཐིག་ལེ་ཆེ། །རབ་
 ཏུ་ཕྱ་བར་གོང་མ་བཞིན། །རང་སེམས་དལ་བྱ་དལ་བྱས་གཟུང་། །དངོས་པོ་
 མེད་པའི་གནས་སུ་འབྱུང། །དེ་ཡང་གཟུང་བ་གོམས་པ་ཡིས། །ཕྱིན་ལོག་ས་ནི་
 རྣམ་པར་ལྡོག་། སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་སྤང་བ་ནི། །ཉགས་ནི་དང་པོར་ཤེས་པར་བྱ། །དེ་
 བཞིན་དུ་ནི་རྒྱ་ལོག་པས། །དུ་བ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་ནི། །གཉིས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་
 པར་བྱ། །མེ་ནི་རྣམ་པར་ལོག་གྱུར་པས། །མཁའ་སྤང་འབྲ་བ་གསུམ་པ་ལོ། །རྒྱང་
 ནི་དེ་བཞིན་ལོག་པ་ན། །མར་མེ་ལྟ་བུ་རབ་སྤང་བ། །ཉགས་ནི་བཞི་པར་ཤེས་
 པར་བྱ། །དེ་བཞིན་ཕྱིན་ལོག་རྣམ་པར་ཤེས། །ལོག་པས་ཐབ་གསལ་གཉིས་མེད་
 གྱི། །དོན་འབྲས་ཕྱིན་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟར། །གསལ་བ་ཉགས་ནི་ལྟ་བུ་ལོ། །ཞེས་
 སོ། །དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་བླ་བ་གསུམ་ལྟར་དུ་སྐྱོད་དགོས་ཏེ། ས་ཁམས་རྒྱ་
 ལ་ཐིམ་པས་སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་འཆར་བ་ན། དེ་(དེའི་)ཕྱོད་དུ་རྒྱང་རགས་པ་
 རྣམས་པལ་ཆེར་ཐིམ་ཆར། དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་འབྱུང་ཡོང་བས་
 དེ་ངོ་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས། ད་ལྟ་སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་ཤར་འདུག་སྐུམ་དུ་
 སྐྱོད་། རྒྱ་མེ་ལ་ཐིམ་པས་དུ་བ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་འཆར་བ་ན། དེའི་ཕྱོད་དུ་སྒྲིག་རྒྱ་
 ལྟ་བུའི་སྤང་བ་སོང་ཆར། དེའི་རྗེས་སུ་མཁའ་སྤང་མེ་བྱིར་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་འབྱུང་
 ཡོང་དེ་ངོ་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས། ད་ལྟ་དུ་བ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་ཤར་འདུག་སྐུམ་པ་

སོགས་ཀྱིས་སྦྱོང་དགོས་སོ། །རྒྱུ་འདུ་ཞིང་ཐེམ་པ་ལས་ཁྱེད་སྦྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ།
 རྒྱུ་རྒྱ་ཏྲུང་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པ་དེའི་མཐུ་ལས་གཏུམ་མོ་འབར་
 ཏེ་སྦྱི་བོ་ནས་བྱང་སེམས་ཁྱེད་པ་རིམ་པ་བཞིན་མགྱིམ་པ། སྦྱིང་ག་སྦྱེ་བ། རོར་
 བྱར་སྦྱེ་བས་པ་ན་དགའ་བ་བཞིར་འཛོག་ལ། དགའ་བ་རེ་རེ་ལ་བཞི་བཞིར་བྱེ་
 བས་དགའ་བ་བཅུ་དྲུག་དང་། བྱང་སེམས་དམར་པོ་འབབ་པའི་ཆ་ནས་དགའ་
 བ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེ་ན་བཅུ་གཉིས་སུ་ཡང་ཡོད་དེ། བྱག་
 ཆེན་ཐེག་ལེ་ལས། རི་བོང་མཆན་མའི་ཆ་འདི་རྣམས། །དགའ་བའི་ཐེག་ལེ་བཅུ་
 དྲུག་སྟེ། །ལྷ་ལའི་རོ་བོར་ཤེས་པར་བྱ། །འཁོར་ལོ་བཞི་རུ་རིམ་པ་ལས། །རི་
 སྐད་བཤད་རྣམས་དེ་ལྟར་ནའང་། །ཉི་མ་བཅུ་གཉིས་རྣམས་སུ་བཤད། །ཅེས་
 སོ། །སྦྱིར་བྱང་སེམས་ཁྱེད་པ་ལ་གཏུམ་མོ་ངེས་པར་འབར་དགོས་ཤིང་། ཐ་མལ་
 པ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་སེམས་སྦྱི་བོ་ནས་ཁྱེ་སྦྱི་བོའི་ཅ་འདབ་ཀྱི་རྒྱབ་ནས་སྟོག་
 པ་ཅའི་ནང་བརྒྱུད་དེ་སྦྱེ་བའི་འོག་དུ་སྦྱེ་བས་པ་ན་དབུ་མའི་ནང་དུ་ཞུགས་ཕྱིར་
 འཕོ་བ་ཡིན་ལ་དེའི་གནད་ཀྱིས་འཁྲིག་པའི་བདེ་བ་ཡིད་(ལྟ་)ཅམ་བརྒྱལ་བ་
 ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འབྱུང་བ་ཡིན། ལམ་སྒོམ་པའི་ཆེ་ཐོག་མར་བྱང་སེམས་འབབ་
 ལུགས་སྒར་དང་འབྲེ་ཡང་དབུ་མའི་ནང་ནས་འབབ་པར་དམིགས་པས་བཙོས་
 བས་སྒོམ་པ་ལས། སྐབས་ཞིག་(ཞིག)ན་བྱང་སེམས་སྦྱི་བོའི་མདུན་གྱི་ཅ་འདབ་
 བས་འབབ་ཡོང་ལ། དེའི་ཆེ་འབད་དེ་སྒོམ་ན་ཅ་མདུད་སྟོལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁྱེ་
 བདེ་འབྲེན་པའི་ཆེ་རྒྱུ་རྒྱ་ཏྲུང་ཐེམ་པའི་དབང་གིས་བྱང་སེམས་ཁྱེད་པ་ཡིན་ན་
 བྱང་སེམས་གཡོ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྣམས་རིམ་གྱིས་གཡོ་བ་ཞན་དུ་སོང་ནས་བྱང་

སེམས་ཞོར་བྱར་སླེབ་པ་ན། བྱང་སེམས་ཕྱི་རྩལ་ཏུ་སྦྱོང་བའི་རྒྱུད་གི་འཇུག་
 པ་ཞི་བར་འགྱུར་བས་ཞོར་བྱའི་ཅེར་བཟུང་ཡང་ལྷན་སྦྲེས་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་
 མ་སྦྲེས་ཀྱི་བར་དུ་ཕྱིར་མི་འཕོ་མོད། རྒྱ་ཉིར་རྒྱུད་མ་ཐེམ་ཀྱི་བར་དུ་དབང་པོ་
 རབ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཞོར་བྱར་སླེབས་མ་ཐག་དང་། འབྲིང་གིས་སྙིང་
 ག་དང་། ཐ་མ་རྣམས་ཀྱིས་མགིན་བར་མ་སླེབ་ཅམ་ནས་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་འབྲེན་
 པ་ལ་གོམས་སུ་བརྟུག་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར་བྱང་སེམས་ཕྱི་རྩལ་ཏུ་
 འཕོ་བའི་འགྱུར་བ་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་ན་གོང་མའི་རྟོགས་པ་མི་སྦྲེ་བའི་
 །ཁར། སོ་ཐར་ཀྱི་ཕྱོམ་ལྷན་ཡིན་ན་ལྷག་མའི་ལྟང་བ་བསྐྱེད་ཅིང་། ལྷབས་ཉེས་
 ན་པམ་པར་ཡང་འགྱུར་བས་གིན་ཏུ་གཟབ་དགོས་སོ། །སྦྱིར་དགའ་བཞི་དང་
 རྟོང་པ་བཞི་བྱང་སྦྱོང་དུ་འབྱུང་བར་གསུངས་ཀྱང་ངེས་པ་མེད་དེ། བྱང་སེམས་
 འཇུག་ལ་རྒྱུད་ཐེམ་དགའ་བའི་རིགས་ལ་བྱང་སེམས་ཁྱེན་སྟེ་བ་སོགས་སུ་
 སླེབས་ཀྱང་རྟོང་པ་དང་པོ་མ་ཤར་བ་ཡང་ཡོད་ལ། དེ་ལས་ལྡོག་པའི་རིགས་ལ་
 རྟོང་པ་དང་པོ་ཤར་ཀྱང་ཀྱུར་སྦྱི་བོ་ནས་མ་ཁྱེན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཡས་བབས་ཀྱི་
 དགའ་བཞི་བྲངས་པའི་མཐར་ལུས་དབེན་ཀྱི་སྐབས་འདིར་མས་བརྟན་ཀྱི་དགའ་
 བཞི་རྣམ་འབྱོར་པ་རང་གི་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མན་ངག་གིས་བྱེན་དུ་འབྲེན་ཅིང་
 བྱང་སེམས་སྦྱི་བོའི་དབུ་མའི་ནང་དུ་བརྟན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་
 ནས་སློག་གི་སྙིང་དུ་ཡིད། །དེ་ཡིས་མཐུན་པའི་འབབ་པར་འགྱུར། །བརྒྱའི་ཉླ་
 བའི་དབུས་གནས་པ། །གང་དེ་ཕྱི་ནས་བརྟན་གྱུར་པ། །དེ་ཆེ་མགོན་པོ་འགྲོ་མི་
 འགྱུར། །རི་ལྟར་བྱ་ག་མེད་སྟོན་དུ། །རྩ་རྣམས་ཟད་པ་མེད་གནས་ལྟར། །དེ་ཆེ་

བདེ་བ་བརྟན་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེ་འབྲེལ་ཡེ་ཤེས་དེ་སྦྱོང་ཚུལ་ཡང་ཡོད་
དེ། སྤྱི་མོ་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུ་དབྱ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་
པ་ལས་ཀྱུར་དབྱ་མའི་ནང་དུ་འབབ་པའི་རེག་བྱས་དམིགས་རྒྱེན་བྱས་ནས་ལུས་
ཆོར་བདེ་བ་སྦྱེས། དེས་དེ་མ་ཐག་རྒྱེན་བྱས་ནས་ཡིད་བདེ་སྦྱེ། དེ་དང་སྦྱོང་ཉིད་
སྤྱི་མོ་གཉིས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དབྱེར་མེད་པར་སྦྱར་ནས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་
འཛོག་ཅིང་། དེ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པའི་སྦྱོང་ཡང་རྟོག་པས་བརྟགས་ཅམ་གྱི་ཆོས་ཅན་སྣ་ཆོག་གས་སུ་འཆར་
བ་རོ་གཅིག་དུ་མར་འཆར་ཚུལ་དང་། ཆོས་ཅན་སྣ་ཆོག་གས་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་
བཞིན་སྦྱོང་པའི་རང་དུ་རོ་གཅིག་པ་དུ་མ་རོ་གཅིག་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱོང་ཉིད་
ངེས་པའི་སྐབས་སུ་སྦྱར་གྱི་མཉམ་གཞག་གི་བདེ་བ་བྱལ་པར་བྱས་ཏེ་གང་ཤར་
བདེ་སྦྱོང་གི་རྣམ་རོལ་དུ་འཆར་བ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་བདེ་སྦྱོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་དེ་ཡང་རིགས་བརྒྱ་རིགས་ལྟ་རིགས་གསུམ་དང་བྱད་པར་
ལུས་དབེན་མཐར་སྐྱབས་གསལ་ཆེན་རིགས་གཅིག་ཏུ་སྒྲོམ་པའི་བསམ་གཏུན་
དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡུལ་དབང་དབང་ཤེས་ནི་གསལ་གསུམ་སྟེ་ལྟ་ཆེན་གསུམ་
པོ་ལྟའི་རྣམ་པར་སྒྲོམ་བ་སྟེ་རིགས་ལྟའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེས་རྟོག་པ་ནི་
རྟོག་པ་དང་། ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་ཞིབ་ཏུ་བྱེ་ནས་རྣམ་པར་དཔྱད་པས་གནས་པའི་
དཔྱད་པ་གཉིས་དང་། མཉམ་གཞག་ཏུ་དང་པོར་འོག་སྒྲོའི་སྤྱི་མོ་བསྐྱོམས་པའི་
དབང་གིས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ན་དེས་སྦྱོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ངེས་པར་བྱས་ཏེ་
བསྐྱོམས་པས་སྦྱོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡིད་བདེ་བྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་དགའ་བ་

དང་། ཡིད་བདེ་དེ་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་སེམས་བྱུང་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་
ལས་རུང་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་ཤིན་སྐྱེད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་། ཤེས་པ་
མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སོགས་དུག་དང་ཤེས་བྱ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དུག་བྱུང་ཟད་
གྱི་ཡེ་ཤེས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་རྣམས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུས་
དབེན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སོར་བསམ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལུས་
དབེན་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་བདེ་སྟོང་གི་(གིས་)རྒྱས་བཏབ་པའི་ཡུལ་ལྷ་ལ་དབང་ཤེས་ལྷས་
ཀྱང་མོངས་སྟོད་དུ་སོ་སོར་ཉེ་ཡང་ཡང་སྟེད་ཅིང་ལེན་པའི་རྒྱུན་གྱིས་གང་ཤར་
ཐམས་ཅད་ཡིད་ཤེས་གྱིས་བདེ་སྟོང་གི་ངོ་བོར་བལྟ་བ་ནི་སོར་སྟེད་དེ། འདུས་
པའི་རྒྱད་ཕྱི་མ་ལས། དབང་སོ་བཅུ་སོ་རྣམས་གྱི་ཡང་། །རང་གི་འཇུག་གནས་
ཐམས་ཅད་དུ། །འདོད་པ་སོ་སོར་སྟེད་པས་ན། །སོ་སོར་སྟེད་པ་ཞེས་བཤད་
དོ། །ཞེས་སོ། །རང་རྒྱ་སོར་སྟེད་གྱི་བདེ་སྟོང་གིས་རྒྱས་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་བྱུང་བ་འདོད་པའི་ཡུལ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ལྷའི་སྐྱོད་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བལྟ་
བའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་བསམ་གཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། འདོད་པ་ལྷ་ནི་
མདོར་བསྡུས་ནས། །སངས་རྒྱས་ལྷ་རུ་སྟོར་བ་ཡི། །བརྟག་པ་བསམ་གཏན་
ཞེས་བཤད་དེ། །བསམ་གཏན་དེ་ནི་རྣམ་ལྟར་འགྱུར། །རྟོག་དང་དཔྱད་དང་
དགའ་བ་དང་། །དེ་བཞིན་བདེ་བ་ཉིད་དང་ཡང་། །སེམས་ནི་ཅེ་གཅིག་ཉིད་དག་
སྟེ། །ལྷ་སོ་དེར་ནི་བསམ་གཏན་བསྟུ། །ཞེས་སོ། །

ལྷ་པ་(ལམ་གོང་མར་འཕོས་ཚུལ་)ནི། རྒྱུང་ལྡང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་རང་

གདངས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་རྫོང་བརྒྱས་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྤྱིང་གི་གོང་འོག་གི་ཅ་མདུད་སྟོང་པོར་སོང་སྟེ་སྟེང་འོག་གི་རྒྱང་ཐམས་ཅད་སྟེང་གི་རྒྱ་ཁྲིའི་ནང་དུ་ཐེམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤང་བའི་ཡེ་ཤེས་ནམ་སྦྱིས་པ་ན་ལུས་དབེན་ནས་དག་དབེན་དུ་འཕོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(དག་དབེན་གསུང་རྫོ་རྗེའི་ཉིང་འེ་འཛིན་)ལ་བདུན། མཆན་ཉིད། གྲྭ་བཤད། ཤེས་བྱ་རྒྱང་གི་དེ་ཉིད། རྒྱགས་གྱི་དེ་ཉིད། དབྱེ་བ། རི་ལྟར་སྒོམ་ཚུལ། གོང་མར་འཕོས་ཚུལ་ལོ། །**དང་པོ་**(མཆན་ཉིད་)ནི། དབེན་གཞིའི་དག་ཐ་མལ་པའི་ལྷང་འཇུག་གནས་གསུམ་རྫོང་བརྒྱས་དང་སྟོག་ཅོལ་གྱི་གནད་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱང་རྒྱགས་དབྱེར་མེ་བྱེད་པར་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཀུན་རྟོག་གཞོམ་པའི་སྒོ་བ་པའི་རྒྱད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དེ། དག་དབེན་གྱི་མཆན་ཉིད། །

གཉིས་པ་(རྒྱ་བཤད་)ནི། དག་གི་ཅ་བ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱང་ཐ་མལ་དུ་རྒྱ་བ་ལས་དབེན་པར་བྱས་ཏེ་རྒྱང་དག་དབྱེར་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། །

གསུམ་པ་(ཤེས་བྱ་རྒྱང་གི་དེ་ཉིད་)ནི། རྫོང་བརྒྱས་བྱ་བའི་གཞི་རྒྱང་གི་དེ་ཉིད་དང་རྒྱགས་གྱི་དེ་ཉིད་གཉིས་ཀ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་རྫོང་བརྒྱས་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། རིམ་ལྔ་ལས། རྒྱང་གི་དེ་ཉིད་རིམ་གྱིས་ནི། །རྒྱགས་གྱི་དེ་ཉིད་ཡང་དག་འཇུག །རྒྱགས་གྱི་བསྐྱེད་པ་རྟོགས་ནས་ནི། །རྫོ་རྗེ་བརྒྱས་པ་ལ་ནི་སྟོབ། །ཅེས་སོ། །ཅ་བའི་རྒྱང་ལྔ་པོ་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྤྲ་རགས་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། སྤྲ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུ་
 འོད་ཟེར་ལྷ་བ་དེ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་རགས་པ་ནི་སྤྲིང་ག་དང་། མགྱིན་པ། རྟེ་
 བ། གསང་གནས། ལུས་ཀྱི་ཆེགས་རྣམས་ལ་གནས་པའི་སྲོག་འཛིན། གྲེན་རྒྱ།
 མཉམ་གནས། སྤར་སེལ། འབྲེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལྷ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེད་
 མ་གཏོགས་པའི་རྒྱུ་གཞན་བཞི་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་ཉི་
 ཆེག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ཆང་བར་རྒྱ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉིན་ཞག་རེ་ལ་སྲོག་འཛིན་དགྲ་
 བརྒྱ་པ་སྤག་ལན་དུག་སྤྲ་དུག་གཉིས་ཀ་ནས་དལ་ཞིང་འཇམ་པར་རྒྱ། སྤར་སེལ་
 དགྲ་བརྒྱ་པ་སྤག་ལན་དུག་སྤྲ་དུག་གཉིས་ཀ་ནས་བྲག་ཅིང་རྩལ་བར་རྒྱ། གྲེན་རྒྱ་
 དགྲ་བརྒྱ་པ་སྤག་ལན་དུག་སྤྲ་དུག་གཉིས་ཁོ་ན་ནས་བྲག་ཏུ་རྒྱ། མཉམ་གནས་
 དགྲ་བརྒྱ་པ་སྤག་ལན་དུག་སྤྲ་དུག་གཉིས་ཁོ་ན་ནས་དལ་བར་རྒྱ་བ་དེ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྫོང་སྤེང་ལས། སངས་རྒྱས་ལྷ་ཡི་རིགས་གནས་པ། །སྤྲ་ཅེའི་བྲག་ལས་
 བྱུང་བ། །རྒྱུང་ལྷ་སྟེང་དུ་ཡང་དག་རྒྱ། །ལུས་ལ་ཉག་ཏུ་རྒྱ་བར་འགྱུར། །ཀྱུན་
 རྫོབ་སྤང་ནི་སྟོན་པ་ཡི། །སྟོ་དེ་ལས་ནི་རྣམ་པར་བྱུང་། །གཡོན་དང་གཡས་
 དང་གཉིས་ཀ་དང་། །དལ་བར་རྒྱ་དང་རྣམ་པ་བཞི། །གཡས་པ་ནས་ནི་འབྱུང་
 བའི་ཁམས། །མེ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །ཁ་དོག་དམར་བའི་མཆོག་འདི་
 བེ། །བརྒྱ་མགོན་པོ་རྒྱ་བ་འོ། །གཡོན་པ་ནས་ནི་འབྱུང་བའི་ཁམས། །རྒྱུང་གི་
 དཀྱིལ་འཁོར་བྱུང་བ་དག །ལྷང་སེར་དག་ཏུ་སྤང་བ་སྟེ། །ལས་ཀྱི་མགོན་པོ་
 རྒྱ་བ་འོ། །གཉིས་ཀ་ནས་ནི་འབྱུང་བའི་ཁམས། །གསེར་གྱི་མདོག་ཏུ་སྤང་བ་
 ཏེ། །དབང་ཆེན་གྱི་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད། །རིན་ཆེན་མགོན་པོ་རྒྱ་བ་འོ། །དལ་

ཞིང་རྒྱ་བ་མེད་པའི་ཁམས། །དག་པ་ཤེལ་ལྟར་སྤང་བ་སྟེ། །སྐད་ཅིག་རྩ་ཡི་
དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། །རྩི་རྩེ་མགོན་པོ་རྒྱ་བ་ལོ། །ཁམས་ཀྱི་ཡང་དག་འབྱུང་བ་
ལྟེ། །ཉེན་དང་བཞེན་པར་གཟུང་བ་ལྟེ། །རྣམ་སྤང་མཛད་ཆེན་སྐྱེ་ཡིན་ཏེ། །འཆི་
བའི་མཐར་ཉི་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །རྒྱུད་ལས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རྒྱུང་
ཐོག་མར་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་རྩོད་བརྒྱུས་གསུང་རྩི་རྩེའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་ཡིན་ཞེས་སྟོམ་འབྱུང་འགྲེལ་པར་བཤད་དེ་འདི་སྟོམ་པའི་རིམ་བཤ་ལ་དགོས་
ཞེས་སྟགས་རིམ་ཆེན་པོ་ལས་གསུངས་སོ། །འབྱུང་ཆེན་གྱི་རྒྱུང་དགུ་བརྒྱ་ཕྱག་
རེ་རྒྱ་བ་ན་ལྟ་མོ་བཞིའི་རྒྱུང་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་བཤག་བཞིར་རྒྱ་སྟེ། དགོངས་བ་
ལུང་སྟོན་ལས། གོས་དཀར་ལ་སོགས་བརྒྱས་བཤད་བཤ། །བརྒྱ་ཕྱག་གཉིས་དང་
ཉི་ཤུ་ལ། །བཞི་པོ་ལེགས་པར་བསྐྱེས་བ་ཡིས། །སྟོར་བཞིས་བསྐྱེས་པའི་བརྒྱ་
ཕྱག་དགུ་དགུ་བརྒྱ་དག་ཏུ་གང་བསྟན་བཤ། །ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་རིམ་གྱིས་ནི། །དེ་ནས་
སོ་སོར་འབྱུང་བ་ལས། །ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ལོ། །ཞེས་སོ། །སྟོག་འཛིན་
གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་རྒྱ་བ་ན་རང་དབང་བའི་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ཡིན་པས་དེའི་ཤར་
གྱིས་སྤར་སེལ་དཀར་སེལ། མཉམ་གནས་དཀར་ལྗང་། ལྷན་རྒྱ་དཀར་དམར་
གྱི་མདངས་ཅན་དུ་འོང་ལ། དེའི་ཡུན་ལ་ཐོག་མར་སྤྱན་མའི་རྒྱུང་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་
ལྔ་སྟག་གི་དབུས་བར་ཐད་ནས་རྒྱ། དེ་ནས་སྟ་མ་གྱི་རྒྱུང་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་སྟ་
ཕྱག་གི་འོག་མའི་རྒྱ་ལ་བདར་ནས་རྒྱ། དེ་ནས་གོས་དཀར་མའི་རྒྱུང་ཉིས་བརྒྱ་
ཉེར་ལྔ་སྟ་ཕྱག་གི་སྟེང་ལ་ཐེབས་ལ་བདར་ནས་རྒྱ། དེ་ནས་སྟོལ་མའི་རྒྱུང་ཉིས་
བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་སྟ་ཕྱག་གི་འོག་མ་ལ་བདར་ནས་རྒྱ་ཆར་བ་ན་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཕོ་

ལ་སྐྱེད་ཕྱེད་དུ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་བརྒྱ་མགོན་པོའི་རྒྱང་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
རྒྱ་བའི་ཆེ་མའི་མེ་དགོས་དཀར་མོ་དང་མའི་རྒྱང་སྐྱོལ་མ་དང་མའི་ས་སྐྱེན་མ་
དང་མའི་རྒྱ་སྐྱེན་གྱི་རྒྱང་རྣམས་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་རེ་རྒྱ་བ་རྫོགས་པ་དང་མཉམ་
དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཕོ་བ་དང་རྩ་འདབ་གྱི་འཕོ་བ་རེ་ཡང་བྱེད་པས་ན་ཞག་
གཅིག་ལ་སྐྱེད་ཕྱེད་བ་ཉེར་བཞི་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཕོ་བ་དང་རྩ་འདབ་གྱི་
འཕོ་བ་ཉེར་བཞི་ཞེས་བཤད་དོ། །དེས་ན་ཞག་གཅིག་ལ་འབྱུང་ཆེན་ཐབས་གྱི་
རྒྱང་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལན་བྲུག་བྲུག་དུ་འཕོ་བས་འཕོ་ཆེན་ཉེར་བཞི་དང་། དེ་རེ་རེ་
ལ་ཆ་བཞི་བཞིར་བགོས་པས་འབྱུང་རྒྱང་ཤེས་རབ་གྱི་རྒྱང་གི་འཕོ་རྒྱང་གོ་བྲུག་
དུ་འབྱུར་རོ། །བདེ་དབྱེས་གྱི་ལུགས་ལ། སྒོམ་འབྱུང་ལས། མེལ་ཆེ་སྐྱེད་དུ་
བརྫོད་པར་བྱ། །སྐྱེན་བཞི་ཉིན་མོར་རིག་བྱ་སྟེ། །དེ་བཞིན་མཆོན་མོའང་སྐྱེན་
བཞིའོ། །འཕོ་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་བྲུག་གི་རྒྱང་ནི་ཉིན་ཞག་གཅིག་གིས་འབྱུར། །སྒྲ་
ཡི་བྲུ་ག་ལ་ཉག་དུ། །སྐྱེན་ནི་བྱེད་ཕྱེད་ཡང་དག་རྒྱ། །ཞེས་ཞག་གཅིག་ལ་སྐྱེན་
ཕྱེད་པ་བཅུ་བྲུག་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཕོ་བ་དང་འཕོ་ཆེན་ཡང་བཅུ་བྲུག་དུ་
གསུངས་པ་ནི། མེལ་ཆེ་སྐྱེད་དུ་འདོད་པས་ཞག་གཅིག་ལ་སྐྱེན་བརྒྱད་དང་དེ་
ཆ་གཉིས་སུ་བྱེད་པའི་སྐྱེད་ཕྱེད་པ་བཅུ་བྲུག་ཡོད་དོ། །སྒྲ་བྲུག་དུ་སྐྱེན་ཕྱེད་རེར་
རྒྱ་བར་བཤད་པའི་འཕོ་བ་བཅུ་བྲུག་ནི་མེ་རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲ་བྲུག་གཡས་
གཡོན་རེ་རེ་བར་རྒྱ་བས་སྒྲ་བྲུག་གཡས་གཡོན་དུ་འཕོ་ཐེབས་བརྒྱད་དང་། ས་
རྒྱ་གཉིས་སྒྲ་བྲུག་ལས་མཉམ་དུ་རྒྱ་བས་སྒྲ་བྲུག་མི་འཕོ་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་འཕོ་
བའི་སྐྱེད་ཕྱེད་བརྒྱད་དེ་བཅུ་བྲུག་ལ་འཕོ་བ་བཅུ་བྲུག་དུ་བཞེད་དོ། །དེས་ན་འབྱུང་

ཅ་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་རེ་རེ་ལ་ནི་འཕོ་བ་རེའི་དབྱུགས་ཉིས་འགྱུར་རྒྱུད་ཉིས་སྟོང་
བདུན་བརྒྱ་རེ་རྒྱ་བ་སྟེ་དབྱུག་གུ་གཅིག་གི་བརྒྱད་འགྱུར་སྟེ་ཆོད་རེའི་དབྱུགས་
སོ། །དེ་ཡང་སྐར་ཅིས་པ་ནམས་ཀྱིས་ཞག་གཅིག་གི་བརྒྱད་ཆ་ལ་ཆུ་ཆོད་དུ་
བྲས་པས་སྟེ་ཆོད་བརྒྱད་དང་དེའི་སྟེད་ལ་འཕོ་བར་བྱེད་པའི་ཆེ་འཕོ་བ་བརྒྱ་
དྲུག་དང་ཞག་གཅིག་གི་བཞི་ཆ་ལ་ཆུ་ཆོད་དུ་བྲས་པའི་ཆེ་ཆུ་ཆོད་སོ་གཉིས་
དང་དེའི་སྟེད་ལ་དབྱུག་གུ་རེར་བྲས་པའི་ཆེ་དབྱུག་གུ་རེ་བཞིར་འགྱུར་བའི་སྟེར་
རོ། །དེ་ལྟར་ལྟེ་བ་སྟེ་བོ་མགོན་པ་སྟེ་གའི་ཅ་འདབ་དེའི་རྒྱུད་སྟེ་མ་སྟེ་མ་སྟེ་
མ་སྟེ་མ་ལ་ཉིས་འགྱུར་དུ་འབབ་པར་བཤད་ཀྱང་ཞག་གཅིག་ལ་ཅ་འཁོར་བཞིའི་
ཅ་འདབ་སོ་སོ་ནས་ཉི་མའི་ཆེ་གསལ་སྟོང་དབྱུག་བརྒྱ་རྒྱ་བ་ལ་ཁྲད་པར་མེད་དོ། །དེ་
ལྟར་ཅ་འདབ་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་འཕོས་ཀྱང་དཀྱིལ་འཁོར་དང་སྟེ་བྲུག་གི་
འཕོ་བ་དེ་མཆུངས་སུ་རེས་པ་མེད་དེ། དེ་ཡང་མེ་རྒྱུད་གྲེན་རྒྱ་གཙོ་བོར་བྲས་
ནས་ཐོག་མར་རྒྱ་བའི་ཆེ་འབྱུང་རྒྱུད་མེའི་མེའི་མེའི་རྒྱུད་མེའི་ས་མེའི་རྒྱུད་ནམས་
ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་སྟེ་འབྲངས་རིམ་གྱིས་འཕོ་ནས་བཟངས་ཐེན་པ་ན། རྒྱུད་གི་
རྒྱུད་མཉམ་གནས་སུ་འཕོས་ཏེ་དེ་གཙོ་བོར་བྲས་ནས་རྒྱ་བའི་ཆེ་འབྱུང་རྒྱུད་རྒྱུད་
གི་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་གི་ས་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་གི་མེ་རྒྱུད་དགུ་བརྒྱ་པ་སྟེ་བཞིན་
འཕོས་པས་བཟངས་ཐེན་པ་ནས་རྒྱུད་སྟེར་སེལ་དུ་འཕོས་ཏེ་དེ་གཙོ་བོར་བྲས་
ནས་རྒྱ་བའི་ཆེ་འབྱུང་རྒྱུད་སའི་ས་དང་སའི་རྒྱུད་སའི་མེ་དང་སའི་རྒྱུད་གིས་
རྒྱུད་ནམས་སྟེར་ལྟར་རིམ་གྱིས་འཕོ་བས་བཟངས་ཐེན་པ་ན། རྒྱུད་སྟོག་འཛིན་
དུ་འཕོས་ཏེ་དེ་གཙོ་བོར་བྲས་ནས་རྒྱ་བའི་ཆེ་འབྱུང་རྒྱུད་རྒྱུད་སྟེ་མེ་

དང་ཚུའི་རྒྱུད་དང་ཚུའི་ས་རྒྱུད་ནམས་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་རེའི་གྲངས་ཀྱིས་རིམ་
 གྱིས་འཕོས་ནས་བགྲང་བ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེ་བ་དང་རྒྱུད་བའི་
 འཕོ་ཚུལ་འདི་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །སྣ་བྱག་གི་འཕོ་བ་ནི་དེ་ནམས་དང་གཏུན་ནས་
 མི་རྒྱུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྣ་བྱག་གཡས་པ་ནས་འབྱུང་ཆེན་མེ་རྒྱུད་དགུ་བརྒྱ་བ་
 གྲག་གཅིག་རྫོགས་ནས། སྣ་བྱག་གཡོན་པར་འཕོས་ཏེ་འབྱུང་ཆེན་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་
 སྐར་ལྟར་རྒྱ་བ་རྫོགས་པ་དང་དེ་གཉིས་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་དང་སྣ་བྱག་གི་འཕོ་
 བ་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་ངོ། །དེ་མ་ཐག་དུ་སྣ་བྱག་གཉིས་ཀར་འཕོས་ཏེ་འབྱུང་
 ཆེན་ས་རྒྱུད་དགུ་བརྒྱ་བ་གྲག་གཅིག་དག་དུ་རྒྱ་བ་རྫོགས་མ་ཐག་དུ། སྐར་ཡང་
 སྣ་བྱག་གཉིས་ཀ་ནས་འབྱུང་ཆེན་རྒྱུད་སྐར་བཞེན་དལ་བར་རྒྱ་བ་རྫོགས་པ་
 དང་དེ་གཉིས་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཕོ་བ་ཡོད་ཀྱང་སྣ་བྱག་གི་འཕོ་བ་མེད་དེ་
 སྐ་མ་ལ་དག་པར་རྒྱ་བ་ལྷི་མ་ལ་དལ་བར་རྒྱ་བའི་བྱུང་པར་ཅན་ལས་སྣ་བྱག་
 གཉིས་ཀ་ནས་རྒྱ་བ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ངོ། །སྣ་བྱག་རེ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་
 གཉིས་དང་མཉམ་རྒྱ་བ་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་བཤད་པས་སྣ་བྱག་གཡས་གཡོན་
 རྒྱུད་པ་རེ་ལ་རྒྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་ཆེག་ཁྲི་བརྒྱད་བརྒྱས་ཞག་གཅིག་གི་རྒྱུད་གི་
 བྱེད་དང་། སྣ་བྱག་གཉིས་ཀ་ལ་མཉམ་པོར་རྒྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་ཆེག་ཁྲི་བརྒྱད་
 བརྒྱས་ཞག་གཅིག་གི་རྒྱུད་གི་བྱེད་བྱབ་པ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་མཉམ་
 རྒྱུའི་ཁྲག་པ་རེ་དང་གཡས་གཡོན་རེ་རེ་བའི་རྒྱུད་པ་རེ་ཡུན་མཉམ་པས། མཉམ་
 རྒྱུ་དགུ་བརྒྱ་བ་གྲག་རེའི་ཅི་ཚུལ་ནི། གཡས་གཡོན་རེ་རེ་བའི་ཅི་ཚུལ་དང་མི་
 འདྲ་བས་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀ་བསྐྱེམས་པའི་འབྱུང་འཕྱག་གཉིས་གཉིས་

ལ་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱང་གཉིས་དག་ཞན་མཚུངས་
པའི་མཉམ་རྒྱ་ནི་ཡུན་ཐུང་ཡང་། དག་ཞན་སྒེལ་བའི་མཉམ་རྒྱ་ནི་ཡུན་རིང་དུ་
འོང་བར་སྤང་བས་དེ་གཉིས་ཀ་མཉམ་རྒྱར་བས་བ་སྟེ་རྟོང་ཐེང་དང་སྟོམ་འབྱུང་
དང་ཞལ་ལུང་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པའོ། །དེས་ན་སྤྲ་བྱག་གཉིས་ནས་མཉམ་དུ་
རྒྱ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་གཉིས་ལ་སྤྲ་བྱག་འཕོ་བ་མེད་པས་ཞག་གཅིག་གི་རྒྱང་
ལ་སྤྲ་བྱག་གཡས་གཡོན་དུ་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་བྱེད་པ་མིན་འོ། །རྒྱང་གཡས་
གཡོན་དུ་འཕོ་མཚམས་སུ་མཉམ་རྒྱ་འོང་ཚུལ་ཡང་ཞིབ་དུ་བརྟག་ན་ངས་སྦྱ་སྟེ།
གཡས་ཀྱི་རྒྱང་གི་རྒྱ་བ་ཞན་དུ་སོང་བར་དེ་ཅམ་དུ་མི་མངོན་པའི་མཚམས་ཤིག་
ནས་སྤྲ་བྱག་གཡོན་དུ་རྒྱང་རྒྱ་བ་ཤིན་དུ་ཞན་པ་ཅིག་འོང་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་དེའི་
རྒྱ་བ་ཅུང་ཟད་རེས་ངེ་དག་དུ་འགྲོ་བ་ན། གཡས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ངེ་ཞན་དུ་སོང་བའི་
མཐར་ཤ་མོ་ཡང་རྒྱ་བ་མེད་པར་སོང་མ་ཐག་གཡོན་རྒྱང་ལ་རྒྱ་བའི་འགོ་འཇུགས་
པ་ཡིན་ཏེ་གཡོན་ནས་གཡས་སུ་འཕོ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་ཡིན་འོ། །ཆེ་བའི་རྒྱང་
ངེ་ལྟར་རྒྱ་བའི་ཚུལ་ཡང་། སྟོམ་འབྱུང་ལས། དཀར་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆེས་གཅིག་
ནས། །ཡང་དག་བཅམས་ཏེ་ཉིན་གསུམ་རྒྱང་། །ཆེ་བ་ལ་རྒྱ་ཐུན་བྱེད་ལ། །དེ་
ནས་ཉིན་གསུམ་ཉི་མ་ལ། །ཡོངས་རྒྱའི་ཚུལ་གྱིས་ངེ་སྟོང་རྒྱང་། །དཀར་པོའི་
ཆེས་ནི་བཙོ་ལུང་བར། །ནག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཆེས་གཅིག་ནས། །བཅམས་ཏེ་
ཉི་མ་གསུམ་དུ་རྒྱང་། །ཉི་མར་བརྗོད་ལས་སྤྱོད་རྒྱ། །ངེ་སྟོང་ཆེས་ནི་བཙོ་ལུང་
བར། །ཞེས་ཡར་ངོའི་ཆེས་གཅིག་གི་སྤྱོད་དང་མན་སྟེར་ཐོ་རངས་ལ་ཡང་བཞད་
པས། ཡར་ངོ་མར་ངོའི་རྒྱང་ཐོག་མར་ཆེ་བ་སྟེ་སྤྲ་བྱག་གཡོན་ནས་ཉི་མ་སྟེ་སྤྲ་

བྲག་གཡམས་ནས་བརྒྱུ་མཉམ་ཏེ་ཉིན་གསུམ་གསུམ་དུ་གོ་རིམ་བཞིན་རྒྱ་བ་ཡིན་
 བེང་། རོག་མའི་རྒྱ་ཚུལ་གྱི་རྒྱང་ལྟས་དེ་ཞག་བྲག་དང་ཕྱོགས་གཅིག་ཉེ་ཆ་བ་
 བྱེད་དང་། ཕྱོགས་གཉིས་ཏེ་ཆ་བ་གཅིག་དང་ཕྱོགས་གསུམ་ཉེ་ཆ་བ་བྱེད་དང་།
 གཉིས་སུ་གོ་རིམ་ལོག་ན་སྒྲིན་འབྱུང་བར་བཤད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། གཅིག་དང་།
 གཉིས་གསུམ་བཞི་དང་ལྷ། ཉི་མ་བྲག་ཏུ་བསྒྲོག་པ་ལས། །གལ་ཏེ་རྒྱང་ནི་རྒྱ་
 བ་ན། །དེ་ཆེ་ཙམ་བ་ཆེན་པོ་འབྱུང་། །ཕྱོགས་གཅིག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ལས། །ནད་
 བེ་ཆེན་པོ་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་། །ཕྱོགས་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ལས། །སྤོང་སྤྱག་
 གཉེན་རྣམས་རྒྱད་པར་འབྱུང་། །ཕྱོགས་གསུམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ལས། །ཆོ་བྲག་
 རྣམས་ཀྱིས་འཆི་བར་འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་ལྟར་ན་
 ཞག་གཅིག་གི་རྒྱང་གི་བྱེད་ལ་སྤྱ་བྲག་གི་འཕོ་བ་བརྒྱ་གཉིས་དང་། སྤྱོམ་འབྱུང་
 ལྟར་ན་སྤྱ་བྲག་གི་འཕོ་བ་བརྒྱད་དང་། དུས་འཁོར་ལྟར་ན་དབུ་མ་ནས་རྒྱ་བ་
 བྲག་བརྒྱ་དོན་ལྷ་མ་གཏོགས་ཞག་གཅིག་གི་རྒྱང་རིམ་པོ་ལ་སྤྱ་བྲག་འཕོ་བ་བརྒྱ་
 གཉིས་སུ་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་དང་ངེས་ཀྱི་བྱེད་པར་རི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་
 གསུམ་ག་སྤྱ་རི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་རྒྱང་
 རྒྱ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཤིང་། འབྲེལ་བྱེད་རྣམས་
 ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱ་རི་བཞིན་པར་བཀྲལ་བ་དང་། སྤྱ་བྲག་ཏུ་རྒྱ་བའི་རྒྱང་ལ་བརྟགས་
 པས་ཀྱང་ལུགས་འདི་མངོན་སུམ་གྱིས་འབྲུབ་ལ་གཞན་མི་འབྲུབ་པའི་བྱེད་པར་
 མེད་པར་ལུགས་གསུམ་གང་ལ་བརྟེན་པ་དེ་དང་འདྲ་བར་མཐུན་སྤྱང་ཆོད་མར་
 ལུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱང་རྣམས་རྣམ་འཕྱོར་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ནི། ཅ་བའི་རྒྱང་

ལ་དྲོར་བརྒྱས་བྱས་པས་འཕྲིན་ལས་བཞི་སོགས་སྟན་མོང་བ་དང་། སྤྱུ་ལུས་
སྤྱབ་ཅིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་སྒྱུང་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་འབྲུབ་
པ་ནི་སྟན་མོང་མིན་བ་དང་། ཡན་ལག་གི་རྒྱང་ལ་དྲོར་བརྒྱས་བྱས་པས་མངོན་
ཤེས་ལྷ་འབྲུབ་ཅིང་ཡུལ་སྤྲང་ཐམས་ཅད་བདེ་ཆེན་འབར་བའི་སྟོགས་བྱེད་པ་
ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་(སྟགས་ཀྱི་དེ་ཉིད)ནི། སྟགས་ལ་ཡང་། བཏུས་བ་དང་། སྤྱུ་ལ་དང་། མགོ་
མེད་དང་། མཐའ་མེད་དེ་བཞི་ཡོད་ཅིང་། སྟོང་པོ་དང་། ཉེ་སྟོང་དང་། ཅ་སྟགས་
སམ་སྤེང་སྟགས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད། འདིར་བསྟན་ཡིག་གསུམ་གྱི་དགོས་དོན་
ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱང་སྟགས་དབྱེར་མེད་པའི་དྲོར་བརྒྱས་བྱས་པས། མི་ཤེགས་
པའི་ཐིག་ལེ་ལ་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་གསལ་གྱི་
རྒྱང་འོད་ཟེར་ལྷ་བ་དེ་ཉིད་སྤྱུ་མའི་སྤྱར་བཞེངས་བ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དགོངས་
པ་ལུང་སྟོན་ལས། དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་གཟུགས། །ལྷ་རུ་ཉེ་བར་དམིགས་
པའོ། །ཞེས་སོ། །རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བཤལ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་སྟོན་སྤྱུས་ཀྱི་
བདེ་བ་ཆེན་པོས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་སྟགས་ཀྱི་
དོན་དམ་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་བ་(དབྱེ་བ)ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། གསང་བ་དང་སྟོང་ག་གདོང་གི་སྒྲ་ཅེ་གསུམ་
དུ་སྒྲོམ་པའི་སྟོག་ཚུལ་གྱི་དག་དབེན་གསུམ་ཡོད་དོ། །

དུག་བ་(རི་ལྟར་སྒྲོམ་ཚུལ)ནི། དག་དབེན་སྒྲོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཆོས་ཅན།

ཁྱོད་སྒྲིང་གར་སྒྲགས་ཀྱི་ཐིག་ལའི་སྟོག་ཚེལ་རི་ལྟར་བསྐྱོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྒྲིང་གར་ཅ་འདབ་བརྒྱད་པ་སུམ་རིམ་གྱི་ཕྱི་མ་ལ་སྤང་བ་མཆོན་པའི་དབྱངས་བརྒྱ་གཉིས་ཁ་མདོག་དཀར་པོ། བར་མ་ལ་མཆེད་པ་མཆོན་པའི་མ་ཡིག་དྲོར་བའི་གསལ་བྱེད་དམར་པོ། ཉང་མ་ལ་ཉེར་ཐོབ་མཆོན་པའི་རྩི་ལི་བཞི་ནག་པོ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོར་ཐིག་ལེས་མཆོན་པ་གསལ་བཏབ་ནས་སྤར་དབུས་ཀྱི་མི་ལོགས་པའི་ཐིག་ལེ་ཨ་ཐུང་དང་བཅས་པ་ལ་སེམས་འཛིན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིམ་ལྔ་བསྐྱས་པ་ལས། ཕྱི་རིམ་ལོས་རབ་དབྱངས་ཡིག་མཆོན། །བར་མ་གསལ་བྱེད་ཐབས་བཅས་པ། །གཉིས་སུ་མེད་པ་ནང་མར་གནས། །སྟོགས་མཆོམས་རིམ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན། །སྦྱར་བ་ནམ་པ་གསུམ་རང་བཞིན། །དབུས་སུ་མི་ལོགས་ཐིག་ལེ་སྟེ། །ཨ་ཡིག་དང་བཅས་སྟོག་ཐུར་གང། །ཀུན་གྱི་སྒྲིང་པོ་སྟོ་ཞིང་ཐུད། །ཅེས་སོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། སྟེང་གི་སྒྲ་ཅེར་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལའི་སྟོག་ཚེལ་དྲོར་བསྐྱས་རི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྒྲགས་ཐིག་ལ་བརྟན་པ་ལེགས་པར་ཐོབ་པའི་ཆེ་མི་ལོགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱང་ལྔ་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་གདངས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་སུ་འར་བ་དེ་ཉིད་ཡིད་ཀྱིས་ཉན་པའི་ཚུལ་ཏུ་སྟེང་གི་སྒྲ་སྟོན་ནས་དྲོར་བསྐྱས་བྱས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ལས། རིན་ཆེན་བརྟན་པར་གྱུར་ནས་སྟོ། །བརྟན་པར་མ་གྱུར་ཡོངས་མི་སྟོ། །ཞེས་དང་། རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན་ལས། འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སྟོམ་པ་ནི་སྒྲ་ཅེར་རྒྱང་འགོ་འོང་གི་དོ་རྩེའི་བསྐྱས་པ་ལ་གསུངས་པས་སྤར་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མའི་སྟོག་ཚེལ་དང་སྤར་རྒྱ་ཡིན་གྱི་སྐལ་ལྔན་གསལ་པ་ལ་

སོགས་པས་བཤད་པ་ནི་དོན་མིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །རྫོགས་རིམ་པས་རྫོང་བཟུངས་
བྱེད་པ་ན་ནི་རྒྱས་དབང་དག་གི་ལས་བཞི་སྐྱབ་པའི་དོན་དུ་ཅ་བའི་རྒྱང་བཞི་ལ་
རྫོང་བཟུངས་བྱས་པ་དང་མིག་གི་མངོན་ཤེས་སོགས་ལྟ་སྐྱབ་པའི་དོན་དུ་ཡན་
ལག་གི་རྒྱང་ལྟ་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལུས་དབེན་སྡོད་དུ་སོང་ནས་སེམས་དབེན་གྱི་
སྡོང་པ་ནམས་སྐྱེད་པའི་དོན་དུ་ཐོག་མར་ཅ་བའི་རྒྱང་བཞི་ལ་རྫོང་བཟུངས་བྱས་
ཏེ་བྱས་པ་རྟེན་པའི་མཆོམས་ཤིག་ནས་ཡན་ལག་གི་རྒྱང་ལྟ་ལ་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་
རྫོང་བཟུངས་བྱེད་པའི་སྐབས་གསུམ་གསུངས་པ་ལས་འདིར་ནི་བྱི་མའོ། །གནས་
གྱི་གནད་གང་ནས་བྱེད་པ་ཡང་སྟིང་གའི་དབུས་གྱི་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ཡི་
གེ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ལས་ལྡང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་རྫོང་བཟུངས་བྱ་དགོས་
ཏེ། སྟིང་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་རྒྱངས་བསྐྱས་པ་ལས་སྡོང་པ་བཞི་འབྱུང་ལ་རྫོང་
བཟུངས་ནི་མི་ཤིགས་པ་ལ་རྒྱང་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །རྒྱང་དང་སྐྱགས་
གཉིས་རིམ་ལྟར་སྦྲོར་ཚུལ་ལ། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ལས། ཐ་དད་ཡི་གེ་སྦྲོངས་
མོ་ཡིན། །དེ་འདོན་པ་ནི་ཟ་བ་སྟེ། །དེ་དག་སྦྲོངས་མོ་ཟ་བར་འདོད། །ཅེས་རྫོང་
བཟུངས་གྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་རྒྱང་དང་ཡི་གེ་སོ་སོར་བྱས་ནས་ཐ་དད་དུ་རྒྱ་བ་ནི་
སྦྲོངས་མོ་ཟ་བར་ཤེས་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་མི་དད་པར་འདོན་པར་ཤེས་
དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་རྒྱང་སྐྱགས་ཐ་མི་དད་དུ་བྱེད་པའང་སྐྱགས་གྱི་གདངས་
དང་ཐ་མི་དད་དུ་བྱ་དགོས་ལ། གདངས་ཀྱང་ཆེག་ཏུ་བཏོན་པ་ལྟ་བུ་དང་ཆེག་
ཏུ་མ་བཏོན་ཀྱང་ཆེག་ཏུ་བཏོན་པའི་ནམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་གདངས་ཀྱང་མ་
ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱང་འཇུག་གནས་ལྡང་གསུམ་གྱི་རང་གདངས་ནི་ཨོ་ལུ་རྩྱུ་

གསུམ་དུ་བྱ་བས་རྒྱང་གི་རང་གདངས་ཉིད་ལྔ་གས་ཀྱི་གདངས་སུ་དབྱེར་མེད་
 དུ་སྦྱོར་བ་དེ་ལ་རྒྱང་ལྔ་གས་དབྱེར་མེ་དུ་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱང་གིས་ཡི་གེ་
 གསུམ་ཀྱི་གདངས་དང་འབྲ་བར་སྦྱོག་བཞེན་བར་ཡོད་བ་དེ་ཉིད་རང་གིས་རོ་
 ཞེས་ནས་དེ་ལ་མ་ཡེངས་བར་ཡིད་གཏོད་བ་ཉིད་ནི་འདིའི་བརྒྱས་པ་བྱེད་བ་
 ཡིན་པས་རྒྱང་ལྔ་གས་དབྱེར་མེད་བར་སྦྱོར་བའི་དོན་དེ་ཡིད་ངོར་གཅིག་ཏུ་འཆར་
 བ་ཅིག་དགོས་སོ། །གཞི་ལ་རྒྱང་འབྲུག་ལྡང་གཉིས་མ་གཏོགས་གནས་པ་མེད་
 །ཀྱང་སྐབས་འདིར་མར་འགོས་གཉིས་ཀྱི་གདམས་ངག་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་འབྲུག་
 ལྡང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པ་རེ་ཆེད་དུ་བྱ་དགོས་ལ། ཅུལ་ཅུང་ཟད་ཐོན་བ་
 བ་ཆེད་གཉེར་མ་བྱས་ཀྱང་གནས་པ་རང་གི་རང་གིས་འབྱུང་ཞིང་མཐར་གནས་
 པ་རེ་རིང་དང་འབྲུག་ལྡང་རེ་ཐུང་དུ་སོང་ནས་གནས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འོང་
 འོ། །དོར་བརྒྱས་ལ་བརྒྱས་ལུལ་རྒྱང་གི་སྒོ་ནས་སྤེལ། ཅུ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་
 རྒྱང་གི་དོར་བརྒྱས་གཉིས་དང་། དེའི་དང་པོ་ལ་ཅུ་བའི་རྒྱང་བཞི་དང་གཉིས་པ་
 ལ་ལྟར་ཡང་དབྱེར་ཡོད་དོ། །ཡང་ངོ་པོའི་སྒོ་ནས་སྤེལ་བྱུ་རྩྱའི་ཡི་གེ་གཉིས་
 དང་ཡི་གེ་གསུམ་ཀྱི་དོར་བརྒྱས་གཉིས་ཡོད། རེ་གི་སྒོ་ནས་སྤེལ་བསྐྱེད་རིམ་
 པ་དང་ངག་དབེན་པ་དང་སེམས་དབེན་པ་དང་སྦྱ་ལུས་པ་དང་བྱུང་ཁུག་པའི་
 དོར་བརྒྱས་ཉེ་ལྟར་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་དབྱེ་བའི་སྒོ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་
 འདིའི་དོར་བརྒྱས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་དམིགས་ལུལ་གྱིས་སྤེལ་བའི་དོར་བརྒྱས་ཉིད་
 ཡིན་ཏེ། འདུས་པའི་ཅུ་རྒྱད་ལས། དོན་གྱི་རྗེས་འགྲོའི་བརྒྱས་པ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་
 བྱུང་བཟང་པོ་ཡིས། །དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་རྣམ་དབྱེད་པ། །དེ་ནི་རིན་ཆེན་

བཟླས་པར་བཤད། །ཅེས་འབྲུག་གསུམ་གྱི་དོན་འཇུག་གནས་ལྗང་གསུམ་གྱི་
རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཅ་བའི་རྒྱང་ལ་དམིགས་པའི་བཟླས་པ་མི་ཤིགས་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བཟླས་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་རྣམ་པར་
བགྱང་བའི་རྒྱ་དེས། ལྗང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་དུས་གསུམ་གྱི་དུས་གསུམ་
དུ་འབྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་དབྱེད་དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ངོ་བོའི་རྒྱང་རྣམས་མི་ཤིགས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་
བསྐྱུས་ཏེ་དེའི་ངོ་བོར་རྟོགས་པར་བྱས་པས་ན་རིན་ཆེན་བཟླས་པ་ཞེས་གྲང་བྱ་
ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སངས་རྒྱས་ཞིང་རྣམས་ཀྱང་ཏུ་ནི། །སྐྱུ་ཡི་སྤྱིན་རྣམས་
སྤྱོ་བ་དང། །བཞུད་ཅིང་ཕྱོན་པའི་རྩྭ་རྩེའི་དོན། །དེ་ནི་ཐོགས་མེད་བཟླས་པར་
བཤད། །ཅེས་ཅ་བའི་རྒྱང་སྤྱད་པའི་རུས་པ་ཐོབ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་མི་
ཤིགས་པ་ལས་ཡན་ལག་གི་རྒྱང་རྣམས་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྤྱོ་
རྣམས་སུ་སྐྱའི་སྤྱིན་རྣམས་བཞུད་པ་སྟེ་ལྗང་བ་དང་ཕྱོན་པ་སྟེ་འཇུག་པ་དང་རྩྭ་
རྩེའི་དོན་ཏེ་ནང་དུ་གནས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྤྱོ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དབང་
པོ་སོ་སོའི་སྤྱོར་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་བཟླས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཡིན་
ནོ། །དེས་ན་སྐྱུ་གསུང་བྲགས་རྩྭ་རྩེ་གསུམ་གྱི་ཡི་གེ་གསུམ་དང་འཇུག་ལྗང་
གནས་གསུམ་གྱི་རྒྱང་གི་གདངས་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་སྐྱར་བའི་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱི་བཟླས་པ་ཡིན་པས་ན་རྩྭ་རྩེ་བཟླས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཆོས་ཅན། གསང་བའི་
སྤྱ་ཅིང་རྩས་ཀྱི་ཐིག་ལའི་སྟོག་ཚུལ་སྟོན་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། སྟོག་ཚུལ་སྤྱ་མ་
གཉིས་ཀྱིས་སྤྱར་སྤྱིང་གར་སྤྱད་མ་རུས་པའི་རྒྱང་རྣམས་བསྐྱུས་པ་དེའི་ཐོགས་

འདྲོག་པའི་ཆེད་དུ་རང་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་རྒྱ་རྒྱའི་མར་སྤྲ་འབྲང་མཚམས་
 སུ་ཐིག་ལེ་སྤྲོ་མོ་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྙིང་ག་དང་གསང་
 གནས་ཀྱི་སྤྲ་ཅེར་ཐིག་ལེ་གཉིས་སྐྱོམ་བ་ལ་སྟོག་ཅོལ་རྒྱང་དངོས་སུ་སྐྱོམ་བ་
 མེད་ཀྱང་ལས་རྒྱང་རྒྱ་རྒྱའི་སྤྲ་པའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པས་སྟོག་ཅོལ་
 སྐྱོམ་པར་མི་འགལ་ལོ། །དག་དཔེན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྟོག་ཅོལ་གྱི་ཡན་ལག་
 དུ་འཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཞི་དུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་དང་། འབྱུང་བ་ལྟའི་རོལ་རྟུང་
 པའི་རྒྱང་ཐིག་ལའི་གཟུགས་སུ་ལྷུང་བ་དེ་ཉིད། རྒྱ་རྒྱའི་མར་སྤྲ། སྙིང་ག་གཞོང་
 གི་སྤྲ་ཅེ་གསུམ་དུ་རིམ་པ་བཞེན་དུ། ཐིག་ལེ་དང་། ཨ་རྒྱང་དང་། ཡི་གེ་གསུམ་
 ཀྱི་གདངས་སུ་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོག་སྟེ་རོ་རྒྱང་ལ་རྒྱ་པའི་རྒྱང་ཅོལ་
 བ་སྟེ་དབུ་མའི་ནང་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུས་པའི་རྒྱང་ཕྱི་
 མ་ལས། ཡེ་ཤེས་ལྟ་ཡི་རང་བཞེན་དབུགས། །འབྱུང་བ་ལྟ་ཡི་རོལ་ཉིད། །ཁོང་
 ལྟའི་གཟུགས་ཀྱིས་སྤྲང་ནས་ནི། །སྤྲ་ཡི་ཅེ་མོར་རབ་དུ་བརྟག་ཁིན་ཆེན་ཁ་
 དོག་སྤྲ་ལྟ་ལ། །སྟོག་དང་ཅོལ་བ་ཞེས་བྱུང་བཤད། །རང་སྤྲགས་སྙིང་གར་
 བསམས་ནས་ནི། །སྟོག་ནི་ཐིག་ལེར་ལྷུང་པར་གཞག་ཅེས་དང་། རྟོར་ཕྱོང་
 ལས། སྤྲ་ཆེ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། །གསང་བ་སྙིང་ག་གཞོང་སྤྲའི་མིང་། །རྒྱང་
 དང་སྤྲགས་དང་རྩས་ནམས་ཀྱི། ཐིག་ལེ་གསུམ་སྟེ་བླ་ན་མེད། ཅེས་སོ། །རྟོར་
 བཟམས་ཀྱི་སྙིང་གའི་ཅ་མདུད་འགྲོལ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྲག་སྤྲམས་འགག་བ་ཐུར་
 མ་རིང་པོའི་འབྱུང་འཇུག་གི་(གིས་)སེལ་བ་ལྟར། རྟོར་བཟམས་ཀྱིས་སྙིང་གའི་ཅ་
 མདུད་ཁད་ཀྱི་ཁད་ཀྱིས་བསྐྱལ་བསྐྱོད་གཞོང་སྟེ་འབྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོར་

སྐྱོང་ལས། མཛོད་སྤྱི་དབུས་ན་གནས་བ་ནི། བེག་ལེ་རྒྱང་དུ་ཡང་དག་
བཤད། །སྒགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་འབྱེད། །རྣལ་འབྱོར་མདུད་བ་བཞོལ་ནས་
ནི། །རྒྱང་གི་དེ་ཉིད་རིགས་བ་དེ། །བྱད་བར་དབྱེ་བའི་སྦྱོར་བ་ཡིས། །སྦྱོར་བ་
དེ་ཡང་མི་རིག་གོ། །ཞེས་དང་། །རྒྱང་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཕྱེ་ནས་ནི། །མ་རིག་མདུད་
བ་འབྱེད་བར་བྱེད། །ཅེས་སོ། །སྤྱིང་གར་མི་ཤིགས་བ་བསྐྱོམས་བས་ཉམས་
མྱོང་རི་ལྟར་སྦྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། །ཞལ་ལུང་ལས། །སེམས་ནི་ཐེག་ལེར་བཞག་བར་
བྱ། །རང་གི་དབང་པོ་དེར་བཟུང་ན། །ས་ཡི་དགྱིལ་འཁོར་ཚུ་ལ་ཁྱགས། །ཚུ་
དེ་མེ་ལ་དེ་རྗེས་ཁྱགས། །མེ་ཡང་རྒྱང་ལ་རབ་ཏུ་ཁྱགས། །རྒྱང་ཡང་སེམས་ལ་
ཁྱགས་བར་གྱུར། །སེམས་ནི་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་སུ། །ཅུང་ཟད་ཁྱགས་བས་
རྟགས་གནས་པ། །སྤྱིག་རྒྱ་འབྲང་དང་དུ་བ་དང་། །མར་མེ་མཁའ་སྤྱང་རབ་འབྲང་
བ། །སྤྱིན་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྤྱང་བའི། །མཚན་མ་ལྷ་པོ་འབྱུང་བར་འབྱུར། །རྡོ་
རྗེ་སེམས་དཔའ་ཁྱགས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྤྱིང་གར་མི་ཤིགས་བ་བསྐྱོམས་བ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ས་ལ་སོགས་བ་ལྟོག་ཏུ་རུང་བ་དང་ཅུང་ཟད་ལོག་
བ་དང་གཏན་ནས་ལོག་པའི་རྟགས་སུ་སྤྱིག་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་ལྷ་དང་།
རྒྱ་ཉི་མུན་བ་གསུམ་གྱི་སྤྱང་བ་དང་བཅས་བ་བརྒྱད་རྣམས་ཀྱང་མི་གསལ་བ་
དང་གསལ་བ་དང་བརྟན་བ་རྣམས་སྡེ་ལྟས་སུ་ཤར་ནས་སྤྱིན་དང་བྲལ་བའི་ནམ་
མཁའ་བཞིན་སྤྱང་བ་ནི་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའི་དུས་མཛོན་དུ་གྱུར་བར་བཤད་
པའོ། །རྡོར་བརྒྱས་བྱས་པའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་བ་སོ་སོ་ལ་ཉམས་མྱོང་
སྦྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། །རྒྱ་བ་དང་པོ་ལ་ཉི་མི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱའི་རྒྱང་རྣམས་ཉིན་

ཞག་གཅིག་ལ་ལྷག་ཆད་མེད་པར་རྒྱ་བས་ལུས་ཀྱི་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཆ་
སྟོང་མས་ཏེ་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སྦྱེ་སྦྱ། གླ་བ་གཉིས་པ་ལ་ཉིན་
ཞག་གཅིག་གི་རྒྱང་ལ་ཐུན་ཆོད་བརྒྱད་དུ་བྱས་པའི་སྤྱིང་གའི་ཅ་འདབ་བརྒྱད་
ནས་ཉིས་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་རེ་ཆ་མཉམ་དུ་རྒྱ་བ་བསྐྱབས་པས་ལུས་ལ་བརྟེན་
པའི་ཡོན་ཏན་འཕེལ། གླ་བ་གསུམ་པ་ལ་ཅ་འཁོར་གྱི་ཅ་རྣམས་སོ་སོར་གསལ་
པོར་མཐོང་། བཞི་པ་ལ་ཅ་ནང་ནས་རྒྱང་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་རྒྱ་ཚུལ་དང་རྒྱང་གི་ཁ་
དོག་གསལ་བར་མཐོང་། ལྷ་པ་ལ་རྒྱང་དབུ་མར་ཞུགས་ནས་མི་མིགས་པ་ལ་
ཐེམ་པར་ཚོམ། དུག་པ་ལ་སྤྱིང་གའི་ཅ་མདུད་རྫོགས་པར་གྲོལ་ནས་སེམས་
དཔེན་གྱི་རྫོགས་པ་དང་པོར་ཐོབ་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱང་ལ་བསྐྱབས་པ་
མཐར་ཐུན་པའི་ཆད་ཡོད་དེ། ལྷར་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་རང་གདངས་ཡི་གེ་
གསུམ་གྱི་རང་གདངས་སུ་རང་གི་རང་གིས་འཆར་བའི་གསུང་གི་ར་རྒྱལ་དུ་
འཕོ་བྱས་པ་དང་། རང་གི་ལུས་ཀྱི་ནང་གི་རྒྱང་ཕྱིར་བཏང་བས་ཕྱི་སྟོང་གསུམ་
ཐམས་ཅད་འགོངས་བྱས་ཤིང་། ཕྱིའི་སྟོང་གསུམ་གྱི་རྒྱང་ཐམས་ཅད་རང་གི་
ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་འཇུག་བྱས་ཤིང་འོང་བ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་རྒྱང་གཉིས་བསྐྱེ་བྱས་
པ། ས་རྒྱ་མེ་རྒྱང་གི་རྒྱང་བཟུང་ནས། བྱད་སྟོབས་ཆེན་གྱིས་ཁྱང་བསྐྱལ་མི་
བྱས་པ། མེ་དང་ཁྱང་བས་མི་གཞོད་པ། འཕུར་བ་སོགས་ཆོ་འཕྲུལ་ཡ་མ་བྱང་
སྟོན་པ་དང་། ཡན་ལག་གི་རྒྱང་ལ་དྲོར་བཞྌས་མཐར་ཐུན་ནས་མངོན་ཤེས་ལྷ་
ཐོབ་པར་མ་ཟད་དབང་པོ་སོ་སོའི་སྟོར་དབང་ཤེས་གཞན་སྟོ་བྱས་པ་ཡང་ཡིན་
ནོ། །དྲོར་བཞྌས་གྱིས་ཀླུ་བཅུ་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། ལུང་སེལ་གྱི་དྲོར་བཞྌས་

གྱིས་གཏུམ་མོ་བྱུང་པར་ཅན་སྤར་ཏེ། དེའི་མཐུས་བདེ་བ་སྦྱིད་ཅིང་ཀུན་རྟོག་
སྟེག་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞལ་ལུང་ལས། སྟོམ་བཙུན་གཞུ་དབྱིབས་གཡོ་བ་
ཡིས། །སྤུམ་མདོར་ཡེ་ཤེས་མེ་འབར་བས། །ཁམས་ཁྱུ་ནས་ནི། ཞེས་དང་།
རྟོར་སྤང་ལས། གང་བྱིར་མཁའ་འགྲོ་རྣམས་སྤྱད་པ། །དེ་བྱིར་བསྤུས་པའི་མཁའ་
འགྲོར་བརྟེན། །ཉྱེ་བའི་དབྱུས་ན་རྟག་བཞུགས་པ། །ཉི་མ་སྟོང་དང་མཚུངས་
པའི་འོད། །ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་མེ་འབྱུང་བས། །ཀུན་རྟོག་ཐམས་ཅད་འཛོམས་
པར་བྱེད། །འཆར་བས་ལུང་པོའི་རྣམ་རྟོག་ནི། །བསྟེག་བྱས་བར་ཆད་མེད་པའི་
ལུས། །དེ་རྗེས་ཁམས་གྱི་རྣམ་རྟོག་ནི། །བསྤུས་ནས་སྤར་ཡང་རང་བཞིན་
གྱིས། །གཟུང་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་ནི། །དེ་རྗེས་དེ་ནི་སྤར་ཡང་སྤྱད། །དེ་
ལྟར་གང་ལ་བྱེ་ལེབ་བཞིན། །འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་སྟེག་པར་བྱེད། །རླུང་གི་དེ་
ཉིད་མངོན་སྟོར་བས། །སྟགས་གྱི་དེ་ཉིད་རིག་བ་ཡིས། །རྣམ་པར་རྟོག་བ་ཅམ་
ཡང་ནི། །སྟེག་བ་ཅམ་དུ་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅེས་སོ། །

བདུན་པ་(གོང་མར་འཕོས་ཚུལ་)ནི། བྱི་ནང་གི་ཐབས་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་
གའི་རྩ་མདུད་རྫོགས་པར་གྲོལ་ཏེ་བྱུང་བྱེད་གྱི་རླུང་གི་ཆལས་དང་བཅས་པའི་
རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་རླུང་ཐམས་ཅད་སྟོང་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་ཐེམ་པའི་སྤྱང་
བའི་ཡེ་ཤེས་ནམ་སྦྱེས་པ་ན་ངག་དབེན་ནས་སེམས་དབེན་དུ་འཕོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་(སེམས་དབེན་ཐུགས་རྫོ་རྗེའི་ཉིང་དེ་འཛིན་)ལ་ལྟ། མཆན་ཉིད། སྤྱོད་བཤད།
སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་བ་བཞི་བཤད་པ། བྱི་ནང་གི་ཐབས་གཉིས་བཤད་པ། གོང་

མར་འཕོས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(མཚན་ཉིད་)ནི། ཕྱི་དང་ནང་གི་ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་
ལ་བརྟེན་ནས་ཅ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་རྒྱུ་བཟུ་སོགས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་སྦྱང་གཏི་
མི་ཤིགས་པ་ལ་འཆི་རིམ་རིམ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པ་
ལས་བྱུང་བའི་སྣང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སློབ་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་ནལ་
འབྱོར་དེ། སེམས་དབེན་གྱི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་(སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་)ནི། འཁོར་འདས་ཀྱན་གྱི་གཞི་ཅ་སེམས་ཀྱན་རྟོག་བཞོན་
པའི་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ལས་དབེན་པར་བྱས་ཏེ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་རོ་
བོར་ཤར་བའི་ནལ་འབྱོར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། སྤྱིར་རྫོང་རྗེ་ཐེག་པ་
དང་བྱུང་པར་རྟོར་བསྐྱས་ལ་བསྐྱབ་ཤིང་ལོ་བས་པ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་
པས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་རིམ་ལྟར་ཡིན་པ་བཅའ་དགོས་ཏེ། སྟོན་བསྐྱུས་
ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་ཡོངས་སུ་བྲིས་པའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་
དེའི་རོ་བོ་ཉིད་ནི། ཅ་བ་མེད་པ། གནས་མེད་པ། གཞི་མེད་པ། མཚན་མ་མེད་
པ། དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་མེད་པ། དབང་པོ་ལས་འདས་པ། རྟོག་གི་རྣམས་ཀྱི་
སྟོན་ཡུལ་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་བསྟན་
པའི་ཆོག་ལས་གསུངས་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར། ཅ་བ་ནི་ས་པོན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུའི་
རྒྱུ་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ། མིག་ལ་སོགས་པའི་སྟེ་
མཆེད་དང་འདུ་བྱེད་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་ཤིང་གནས་
པ་མེད་པ། གང་ཡང་དམིགས་སུ་མེད་པ་སྟེ་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་

བྱའི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་ནི་ཁྱ་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་
རྣམས་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་ལྷན་
ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་དེས་ཡུལ་དེ་རྟོགས་པ་ལ་ཁྱ་མེད་ཀྱི་
ལམ་ལ་འདུག་དགོས་ཏེ། ཁ་སྐྱོར་ལས། དེ་ཕྱིར་དེ་རྒྱས་ཅི་ཞིག་བྱ། མདོར་
བསྡུས་པས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད། བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་གངས་མེད་པས། ཁི་སྲིད་
སངས་རྒྱས་པས་ཐེག་པ། གང་གིས་དམ་པའི་བདེ་བས་ཁྱོད། སྐྱེ་བ་འདི་ནི་
ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་སོ། དེས་ན་ཉོན་ཐྱིབ་ཟད་ཅམ་དང་སྟོང་ཉིད་མདོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པ་སྤྱར་བ་ཅམ་གྱི་སྤྱར་ཁྱད་མ་ཡིན་པར་ཤེས་སྐྱིབ་ཟད་པ་ལ་
ཤིན་ཏུ་སྤྱར་བ་ཞིག་དགོས་པས། པར་ཕྱིན་ཐེག་པར་ཡང་ཚོགས་མཐའ་ཡས་
པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་སྐྱོབ་པ་ནི་ཤེས་སྐྱིབ་ཟད་པའི་ཆེད་
ཡིན་ལ། ཁྱ་མེད་ཀྱི་ལམ་དུ་དེ་ལྟར་ཚོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་མི་སྐྱོབ་
ཀྱང་། ཚོགས་ཀྱི་དོད་ཐུབ་ངོ་ཤེས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱ་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་
ཐུན་སོང་མ་ཡིན་པ་ནི་སྐྱ་མའི་སྐྱ་ལས་གཞན་དུ་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་། ཡུལ་
ཅན་ཁྱད་པར་ཅན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་སྟོང་བ་ཉིད་
མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས། གཉིས་སྤྱང་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཤེས་སྐྱིབ་
སྟོང་བ་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྤྱར་བར་སོང་བ་ཡིན་པས་ཁྱ་མེད་ཀྱི་སྤྱར་ལམ་ཀྱི་ཁྱད་
ཆོས་འདི་ལྟར་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་(སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་བ་བཞི་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱང་བ་བཤད་པ། རང་

བཞིན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(སྤང་བ་བཤད་པ་)ནི། ལུགས་འབྱུང་གི་སྟོང་པ་གསུམ་
 པོ་གང་རུང་གང་ཞིག་རང་རྒྱ་ཀུན་ཏོག་བཞོན་པའི་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཐེམ་པ་
 ལས་བྱུང་ཞིང་སྟོན་གནས་གཡའ་དག་པ་ལ་མཆོན་མོ་རྒྱ་འོད་ཀྱིས་བྲབ་པ་ལྟ་
 བུའི་སྟོང་ས་པ་དཀར་ལམ་པའི་སྤང་བ་འཆར་གྱི་དེ་ལས་གཞན་པའི་གཉིས་སྤང་
 རགས་པ་འགགས་པའི་ཡིད་ཤེས་དེ། ལུགས་འབྱུང་སྤང་བ་དང་པོའི་མཆོན་
 ཉིད། སྤྱ་བཤད་ཡོད་དེ། ཏགས་སྤྱ་མ་རྣམས་ལས་གསལ་ཞིང་བྲབ་པར་སྤང་
 བས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། ལུགས་འབྱུང་གི་སྟོང་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་
 གང་ཞིག་རང་རྒྱ་སྤང་བ་བཞོན་པའི་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཐེམ་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་
 སྟོན་གནས་གཡའ་དག་པ་ལ་ཉི་འོད་ཀྱིས་བྲབ་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་སང་དམར་ལམ་
 པའི་སྤང་བ་འཆར་གྱི་དེ་ལས་གཞན་པའི་གཉིས་སྤང་རགས་པ་འགགས་པའི་
 ཡིད་ཤེས་དེ། ལུགས་འབྱུང་སྤང་བ་མཆོད་པའི་མཆོན་ཉིད། སྤྱ་བཤད་ཡོད་དེ།
 ཉི་འོད་ཀྱིས་བྲབ་པ་ལྟར་སྤང་བ་ལས་ཆེས་གསལ་བར་མཆོད་པས་ན་
 དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། ལུགས་འབྱུང་གི་སྟོང་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག་
 རང་རྒྱ་མཆོད་པ་བཞོན་པའི་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཐེམ་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་སྟོན་གནས་
 གཡའ་དག་པ་ལ་སྤོང་གི་སྤྲུག་འཐུག་པོས་བྲབ་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་སང་ནག་ལམ་
 པའི་སྤང་བ་འཆར་གྱི་དེ་ལས་གཞན་པའི་གཉིས་སྤང་རགས་པ་འགགས་པའི་
 ཡིད་ཤེས་དེ། ལུགས་འབྱུང་སྤང་བ་ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། སྤྱ་དོན་ཡོད་དེ།
 འོད་གསལ་དང་ཉི་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་མི་གསལ་བར་ཐོབ་པའི་སྤྲུག་ཡིན་
 པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། སྤང་བ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་

པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་ཐུན་མོང་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱང་ཡོད་དེ། ལམ་དུས་
སུ་ཁྱོད་ཉམས་སུ་ཁྱོད་བའི་ཆེ་བདེ་སྟོང་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྟོང་ཤས་ཆེ་བ་དང་
བདེ་ཤས་ཆེ་བ་དང་བདེ་སྟོང་ཆ་མཉམ་པས་ན་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་དང་ཐབས་
ཤེས་འདྲེས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་བྱིར། སྤང་བ་ལ་སེམས་དང་མཆེད་པ་ལ་ཡིད་
དང་ཉེར་ཐོབ་ལ་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བྱ་སྟེ་སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་སྤྱིར་ཀུན་
བྱང་གི་ཆོས་ཀུན་གྱི་ཅ་བར་གསུངས་པ་ལ་འདིར་ཆོས་ཀུན་གྱི་ཅ་བར་འབྱུར་
བའི་སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་བྱེད་བ་ཅིག་བསྟན་པར་བཞེད་ནས་དེ་ལྟར་
ཐ་སྟད་མཛད་པ་དང་། གཞུང་འཛིན་རྒྱུ་ཆད་དུ་སྤང་བའི་སྤང་གཞི་གཞན་དབང་
དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུང་གའི་ན་རྩལ་ཐ་དད་དུ་སྟོོ་བཏགས་པ་ཀུན་བཏགས་
དང་འབྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་ངོར་དེ་གཉིས་མི་སྤང་བ་བཞིན་
དུ། ཁྱོད་ལ་ཡང་སྟོང་བ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མའི་གཞི་སྤང་བ་དང་དེ་ལས་མཆེད་པ་
འབྱུར་བ་དང་ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་ཆེ་དེ་གཉིས་ཀ་མི་སྤང་བའི་ཆོས་མཐུན་ལ་བརྟེན་ནས་
སྤང་བ་གཞན་དབང་མཆེད་པ་ཀུན་བཏགས་ཉེར་ཐོབ་ཡོངས་གྲུབ་དང་། བདེ་བ་
ཆུང་བ་དང་ཆེ་བ་དང་བར་མར་འཇུག་པའི་སྟོན་ནས་སྤང་བ་ཞེ་སྤང་དང་མཆེད་པ་
འདོད་ཆགས་དང་ཉེར་ཐོབ་ལ་གཉི་ཐུག་ཅེས་པ་དང་། སྤང་བ་སྟོང་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོ་
བོ་ཉིད་དང་ཕྱེད་པ་སྤང་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ཉེར་ཐོབ་ལ་གཉིས་ཀ་མཉམ་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་ཀྱང་བཤད་དོ། །པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་ནས་སྤང་བ་གསུམ་ལ་
མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་མེད་པས་གདགས་བྱའི་མིང་ནི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་གྱི་
མིང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྤང་བ་གསུམ་ལ་བཏགས་པ་ནི་ཐུན་མོང་བ་མིན་ནོ། །དེ་

གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་ལ་རྫོང་མེད་ཐུགས་པ་ཉིད་ལ་གྲགས་པའི་མིང་གི་
 རྣམ་ཀླངས་ལས། སྟོང་བ་གསུམ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ཀུན་
 ཉོག་བཞོན་པའི་རྒྱུད་དང་། སྤང་བ་བཞོན་པའི་རྒྱུད་དང་། མཆེད་བ་བཞོན་པའི་
 རྒྱུད་དང་བཅས་པས་སྟོང་པས་ན། སྟོང་བ་དང་། འིན་རྟ་སྟོང་བ་དང་། སྟོང་བ་
 ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། སེམས། སེམས་བྱུང་། མ་རིག་པ་ཞེས་པའི་དོན་
 ཡོད་དེ། དུལ་དང་པོ་སྤང་བས་སེམས། དེ་ལས་ཀྱང་བྱུང་བར་གསལ་བར་སྤང་
 བས་སེམས་བྱུང་། དེ་ལས་མཐར་ཡུལ་མི་གསལ་བར་སྤྲོད་པ་ལྟར་སྤང་བས་མ་
 རིག་པ་དང་། ཡང་བདེ་བ་ཤས་རྒྱུད་བས་ཆགས་བྲལ། བདེ་ཤས་ཆེ་བས་ཆགས་
 བ། བདེ་བ་བར་མར་གནས་པས་ཆགས་པ་བར་མ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། མིང་
 གི་རྣམ་ཀླངས་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དག་འབྱུང་བའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་
 པའི་ས་བོན་གསུམ་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡེ་ཤེས་གསུམ་རེས་པར་བྱ་བྱིར་
 མོས་པ་རྒྱུད་བ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོའི་མགོན་པོའི་རྒྱུར་མིང་བདས་མཆོན་པ་སྐྱོམ་
 དགོས་པས་ན་ཨྱི་ཨྱུཅ་དང་། ཨྱི་ཁླ་བ་སྤང་བ་ཨྱུཅ་ཉི་མ་མཆེད་པ་དང་ཨྱི་ཁླ་
 འབྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་ཐོབ་ཀྱི་དོད་དུ་ལྷའི་སྐྱར་བསྐྱེད་པས་ཁླ་བ་ཉི་མ་
 དེ་གཉིས་འབྲེས་པ་དང་། བསྐྱའི་དངོས་པོ་སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོགས་དང་རྫོང་མེད་
 རྣམ་པ་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོགས་ཀྱི་གཟུགས་བསལ་ནས་སེམས་སེམས་
 བྱུང་དབྱེར་མེད་པར་འབྲེས་པས་བསྐྱེད་རྫོང་མེད་དེ་གཉིས་འབྲེས་པ་དང་། ཤེས་རབ་
 དང་ཐབས་དང་ཐབས་ཤེས་ཆ་མཉམ་པའི་ཆ་ནས་གཡོན་གཡས་དབྱུས་མ་དང་།
 བྱུང་མེད་སྐྱེས་པ་མ་ནིང་ཞེས་པ་དང་། བདེ་བ་མི་དམན་པ་དང་དམན་པ་དང་

ཆ་མཉམ་པས་འཇམ་རྩྱབ་བར་མ་དང་། ཡུལ་སྤང་མི་རྒྱས་པ་དང་རྒྱས་པ་དང་
ཆ་མཉམ་པས་མཚན་མོ་ཉིན་མོ་སྤུན་མཚམས་ཞེས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་^{(རང་བཞིན་བཤད་པ་)ནི།} སྤང་བ་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་
རྟོག་པ་སོ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་མི་འདོད་པའི་རྣམ་
པ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་གསུམ་དང་། ཡིད་འོང་དང་བྲལ་བའི་གདུང་བའི་
སེམས་བྱུང་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་གསུམ། སེམས་ཞི་བ་རྣལ་དུ་གནས་པ་དང་། མི་གནས་
པ་རྟོན་པའི་སེམས་བྱུང་གཉིས། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ལ་སྒྲག་པའི་སེམས་བྱུང་ཆེ་
འབྲིང་རྒྱུད་གསུམ། ཡུལ་ལ་ཞེན་པའི་སྤོད་སེམས་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་གསུམ། འདོད་
ཡོན་ལེན་འདོད་པ་དང་འཇིན་འདོད་ཀྱི་སེམས་བྱུང་། །མི་དགེ་བ་སྟེ་དགེ་བ་ལ་
ཡིད་གཉིས་བ་བའི་སེམས་བྱུང་། ཟས་འདོད་པ་དང་། སྒྲིམ་འདོད་ཀྱི་སེམས་བྱུང་
གཉིས། བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་གྱི་ཆོར་བ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་གསུམ། རིག་
པ་སོ་དང་། རིག་པར་བྱེད་པ་དང་། རིག་བྱའི་ལས་གསུམ་ལ་རྟོག་པའི་སེམས་
བྱུང་གསུམ་དང་། རིགས་པ་དང་མི་རིགས་པ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སེམས་བྱུང་། ཁ་
ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འཇེམ་པའི་ངོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྤྱིང་
ཇེ་དང་། དམིགས་བྱ་སྤྱང་བའི་བཅེ་བ་དང་། སྤྱག་པར་འཇིན་པའི་སེམས་བྱུང་།
སྤང་བར་འདོད་པའི་སེམས་བྱུང་གསུམ་དང་། ཡིད་འཕྲིག་པའི་དོགས་པ་དང་།
ཡོ་བྱད་སྤྱད་འདོད་ཀྱི་སེམས་བྱུང་དང་། སྤག་དོག་སྟེ་རྟོག་པ་སོ་གསུམ་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རིམ་ལྔ་ལས། དེ་ཡི་རང་བཞིན་འཕྲོ་གསལ་བ། །ད་ནི་རབ་ཏུ་བཤད་

བར་བྱ། །ཆགས་བྲལ་དང་ནི་བར་མ་ཉིད། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཆེན་པོ་དག། །ཡིད་
 ལ་འགྲོ་ཞིང་འོང་བ་དང་། །ཐུང་ན་ལ་སོགས་གསུམ་དེ་བཞིན། །ཞི་དང་ནམ་
 རྟག་འཇིགས་པ་དང་། །འཇིགས་པ་བར་མ་ཞིན་ཏུ་འཇིགས། །སྲིད་དང་སྲིད་
 བ་བར་མ་དང་། །ཞིན་ཏུ་སྲིད་དང་ཉེར་ལེན་པ། །མི་དགོ་བཤེས་དང་སྐྱེས་ཉིད་
 དང་། །ཆོར་བ་ཆོར་བ་བར་མ་དང་། །ཞིན་ཏུ་ཆོར་བའི་སྐད་ཅིག་དང་། །རིག་
 པ་པོ་དང་རིག་འཛིན་གཞི། །སོ་སོར་རྟག་དང་ངོ་ཆ་ཞེས། །སྦྲང་རྗེ་དང་ནི་བཅེ་
 བ་གསུམ། །དྲོགས་དང་བསགས་པ་ཉིད་དང་ནི། །སྤག་དོག་ཅེས་ནི་བྱ་བར་
 གྲགས། །རང་བཞིན་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་གང་། །ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རང་རིག་
 རྟེ། །ཞེས་སོ། །སྤང་བ་མཆེད་པ་ཆོས་ཅན། །བྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་རྟག་པ་བཞི་བཅུ་
 ཡོད་དེ། མ་ཐོབ་པའི་ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་སེམས་བྱུང་དང་། ཐོབ་པའི་ཡུལ་ལ་
 ཞེན་པ་དང་། འདོད་ཡུལ་མཐོང་ན་དགའ་བ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་དང་། འདོད་
 དོན་གྲུབ་པ་ལ་ཡིད་བདེ་བའི་རངས་པ་དང་། དེའི་རྣམ་པ་སེམས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་
 མྱོང་བའི་མགུ་བ་དང་། སྤར་མེད་ཀྱི་དོན་མཐོང་བའི་ངོ་མཆར་དང་། ཡིད་དུ་
 འོང་བའི་ཡུལ་ལ་གཡེང་བའི་ཆོད་པ་དང་། ཡུལ་དེས་ངོམས་པའི་ཆེམ་པ་དང་།
 འབྲུད་པ་དང་། འོ་བྱེད་པ་དང་། འཇིབ་འདོད་ཀྱི་སེམས་དང་། རྒྱད་མི་འགྲུར་བའི་
 བརྟན་པ་དང་། དགོ་བ་ལ་བཙོན་པ་དང་། མཐོ་བར་སེམས་པའི་ང་རྒྱལ་དང་།
 རྟག་ཏུ་བྱེད་པའི་བྱ་བའམ་ལས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། དཔྱོག་པར་འདོད་པ་
 དང་། གཞན་ཀྱི་དབྱང་འཛོམས་འདོད་ཀྱི་སྟོབས་དང་། དགོ་བ་ལ་གོམས་པའི་
 སྟོབ་དང་། ལྷན་ཅིག་ནི་ཆོས་ཆོས་མེད་པར་བློགས་པས་མི་དགོ་བ་སྟོད་འདོད་

གྱི་སེམས་བྱུང་ཆེ་འབྱིང་ཚུང་གསུམ་དང་། རྒྱ་མེད་པར་ཡང་དམ་པ་རྣམས་དང་
ཅོད་འདོད་གྱི་བྲག་པ་དང་། ཅེ་འདོད་གྱི་སྒྲིག་པ་དང་། འཁོན་དུ་འཛིན་པའི་ཞེ་
འགས་དང་། དགོ་བ་ལ་ཚོལ་འདོད་དང་། ཆོག་གསལ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་མ་
བསྐྱར་བར་བདེན་པར་སྦྱ་འདོད་དང་། འདུ་ཤེས་བསྐྱར་ཏེ་སྦྱ་འདོད་གྱི་མི་བདེན་
པ་དང་། ཡི་དམ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའི་སེམས་དེས་པ་དང་། དུལ་འཛིན་པར་མི་
འདོད་པའི་ཉེ་བར་མི་ལེན་པ་དང་། བདོག་པ་གཏོང་བའི་སྦྱིན་པ་དང་། གཞན་
ལེ་ལོ་ཅན་བསྐྱལ་བར་འདོད་པ་དང་། དག་ལས་རྒྱལ་འདོད་གྱི་དཔའ་བོ་དང་།
འཛེམ་པ་མེད་པར་མི་དགོ་བ་ལ་འཇུག་འདོད་གྱི་ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་། བཅོས་མས་
བསྐྱ་འདོད་གྱི་སྦྱ་དང་། ལྟ་ངན་ལ་བྱང་བའི་གདུག་པའི་སེམས་དང་། གཞན་
ལ་ཐོ་འཆམ་པའི་མི་སྦྱན་པ་དང་། མི་བྲང་བའི་བྱ་བྱའི་སེམས་དང་བཞི་བརྩ་
ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ཆགས་དང་ཞེན་དང་དེ་བཞིན་དགལ། །དགལ་
བ་བར་མ་ཤིན་ཏུ་དགལ། །རངས་དང་ཤིན་ཏུ་མགུ་བ་དང་། །ངོ་མཆར་དེ་བཞིན་
ཁོད་པ་དང་། །ཆེས་དང་དེ་བཞིན་འཇུག་པ་དང་། །འོ་བྱེད་དེ་བཞིན་འཛིབ་པ་
དང་། །བརྟན་དང་བཅོན་དང་ང་རྒྱལ་དང་། །བྱ་དང་དཔྱོག་དང་སྟོབས་དང་
མི། །སྦྱོང་དང་ལྷན་ཅིག་སྦྱེས་ཉིད་དང་། །དེ་བཞིན་ལྷན་ཅིག་སྦྱེས་བར་མ། །ཤིན་
ཏུ་ལྷན་ཅིག་སྦྱེས་དང་བྲག། རྣམ་པར་སྒྲིག་དང་ཞེ་འགས་ཉིད། །དགོ་དང་ཆོག་
གསལ་བདེན་པ་དང་། །མི་བདེན་པ་དང་དེ་བཞིན་དེས། །ཉེ་བར་མི་ལེན་སྦྱིན་
པའོ། །སྦྱལ་དང་དེ་བཞིན་དཔའ་བོ་དང་། །ངོ་ཆ་མེད་དང་སྦྱ་དང་གདུག། །མི་
སྦྱན་པ་དང་བྱ་བྱའི་ཉིད། །མཆན་ཉིད་བཞི་བརྩ་གང་ཡིན་པ། །ཤིན་ཏུ་སྦྱོང་བའི་

སྐད་ཅིག་སྟེ། །ཞེས་སོ། །སྤང་བ་ཉེར་ཐོབ་ཆོས་ཅན། །བྱོད་ཀྱིས་རང་བཞིན་རྟོག་
བ་བདུན་ཡང་ཡོད་དེ། ཡུལ་འདོད་མི་འདོད་བར་མའི་རྣམ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་
དང་། དབྱ་བ་ཉམས་པའི་བརྗེད་ངེས་དང་། སྤྲིག་རྒྱུ་ལ་རྒྱུར་འཛིན་སོགས་འབྱུང་
བ་དང་། སྤྲི་མི་འདོད་པའི་སེམས་བྱུང་དང་། ཡིད་སྤྲུག་པའི་སྤྲོ་བ་དང་། ལེ་ལོ་
དང་། ཐེ་ཆོམ་སྟེ་བདུན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ཆགས་པ་བར་མའི་སྐད་
ཅིག་དང་། །བརྗེད་ངེས་པ་དང་འབྱུང་བ་དང་། །མི་སྤྲོ་བྱུང་དང་སྤྲོ་བ་དང་། །ལེ་
ལོ་དེ་བཞིན་ཐེ་ཆོམ་སྟེ། །ཞེས་སོ། །སྤྲོ་བ་དང་ཐེམ་རིམ་ཀྱང་(ཡང་)ཡོད་དེ། སྤྲོ་
བའི་ཆེ་སྤང་བ་རྣམས་སྤྲོ་བའི་རྗེས་སུ་རང་བཞིན་རྣམས་སྤྲོ་ལ། ཐེམ་པའི་ཆེ་
རང་བཞིན་རྣམས་ཐེམ་པའི་རྗེས་སུ་སྤང་བ་རྣམས་ཐེམ་པའི་བྱིར་རོ། །རྫོ་རྗེ་
སྤང་བ་ལས། རྫོ་རྗེ་བསྐྱེས་པ་རབ་སྤྱོད་བས། །རྒྱུད་གི་མཆན་ཉིད་ལེས་ནས་
ནི། །རྣམ་རྟོག་རྒྱུད་རྣམས་རྣམ་པར་གཅོད། །སེམས་ལ་དམིགས་པ་ཐོབ་པར་
འགྱུར། །ཞེས་རྫོར་བསྐྱེས་ཀྱིས་སེམས་དབེན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤྲོད་པ་རྣམས་
འབྲེན་པའི་མཆོམས་ནི། སྤྲོད་གའི་རྩ་མདུད་ལེགས་པར་གྲོལ་ནས་རྒྱུད་རྣམས་
མི་ལེགས་པ་ལ་སྤྱད་བྱས་པའི་མཆོམས་ནས་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་(ཕྱི་ནང་གི་ཐབས་གཉིས་བཤད་པ་)ནི། སེམས་དབེན་མཆན་ཉིད་པ་བསྐྱེད་
བ་ལ་བྱིའི་རྒྱུན་ཐུག་རྒྱུའི་སྟོག་ཚེལ་དང་། བྱང་གི་རྒྱུན་རྗེས་གཞིག་དང་རིལ་
འཛིན་གྱི་སྤྱད་རིམ་དང་ཁྱབ་བྱེད་ལ་དམིགས་པའི་རྫོར་བསྐྱེས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་
ངེས་པར་སྒྲོམ་དགོས་ཏེ། སྒྲོན་གསལ་ལས། འབྱུག་པ་དང་། གནས་པ་དག་

ལྷང་བ་དང་། ལྷང་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱིས་རྟག་པ་ཉིན་མཆན་དུ་བསྐྱོམ་པར་
བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀྱན་ལས་བརྟམ་པ་ལས། རི་ལྷར་འོ་མ་དང་
ཉིལ་དག་གི་ཡང་དག་པའི་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པ་མེད་པར་མར་དང་ཉིལ་མར་
མི་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། སྤགས་དང་ཕྱག་རྒྱས་མངོན་དུ་མངོན་པར་འདུ་བྱས་
པའི་རྡོ་རྗེ་དང་བསྐྱེམ་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་མེད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་ཉི་པར་
མཆོན་པར་མི་བྱས་སོ། །རྟ་ག་དང་ཡིང་ག་ཡང་དག་པར་སྦྱར་མི་བྱས་པ་དེས་
ནི། བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉིང་ངེ་འཛིན་མི་རྟེན་དོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཕྱག་རྒྱ་ལ།
ལམ་མཐོང་དམན་གྱི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་ན། ལྷན་སྦྱེས། ཞིང་སྦྱེས། སྤགས་སྦྱེས་གྱི་པོ་
ཉ་མོ་གསུམ་ཡོད། བྱེད་ལས་སམ་བརྟུང་བཅིང་པའི་རྟགས་གྱི་སྒྲོན་ནས་སྤགས་
སྦྱེས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་མ་ལ། བསྐྱེམ་ཅན་དང་། དུང་ཅན་མ། སྒྲང་པོ་ཅན་མ། རི་དྲགས་
ཅན་མ་སྦྱེ་བཞི་ཡོད། རིགས་ལྷའི་སྦྱབ་པ་པོ་སོ་སོས་གཙོ་པོར་བསྟན་བྱའི་སྒྲོ་
ནས། སྦྱེ་ཤ་ཅན། བྱེད་བརྟུང་མཁན། བཙོ་སྤགས་མཁན། གར་མཁན། བཙོ་བྱེད་
མཁན་གྱི་བྱ་མོ་དང་ལྷ་ཡོད། སྦྱས་བརྗོད་རིགས་གྱི་སྒྲོན་ནས། ལས་དང་ཡེ་ཤེས་
གྱི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་སུ་འཇུག་ཡོད་དོ། །འདིར་བསྟན་ཕྱག་རྒྱའི་སྒྲོན་དོན་ཡོད་དེ། ཕྱག་
གིས་མཆོན་པའི་ཐབས་ཡབ་གྱི་རྡོ་རྗེས་མཆོན་ལྷན་གྱི་ཤེས་རབ་མ་ལ་རྒྱ་གདབ་
པར་བྱ་བས་ན་དེ་ལྷར་བརྗོད་དེ། བརྟག་གཉིས་ལས། རྡོ་རྗེ་འདིས་ནི་གདབ་པ་
ཡིས། །དེས་ན་ཕྱག་རྒྱར་བརྗོད་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །ལས་རྒྱའི་དོན་ཡོད་དེ།
ལས་གྱིས་འཕངས་པའི་སྒྲོ་དང་བྱ་མ་སོགས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིན་པས་
དེ་ལྷར་བརྗོད་པའི་བྱིར། ཡེ་རྒྱའི་སྒྲོན་དོན་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཅན་གྱིས་མོས་པའི་

ཕྱག་རྒྱ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་དོ། །སྤྱིར་ཕྱག་རྒྱ་བསྟེན་པའི་སྐབས་ལ་དབང་གི་དུས་དང་། བསྐྱེད་རིམ་དང་། དབེན་གསུམ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟེན་དགོས་པ་གསུངས་ཀྱང་། རང་ཅག་རི་བོ་དགེ་ལུན་པའི་ལུགས་མཆོག་འདིར་དེ་དག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་ལས་རྒྱ་གཏན་ནས་བསྟེན་མི་རུང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་སྐབས་ལས་མཐོན་པོར་སོང་བའི་དུས་སུ་མཁས་པའི་བཞེད་ཚུལ་དུ་མ་སྤང་སྟེ། མཁས་དབང་སློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ས་ལམ་རྣམ་གཞག་ལས། སྐབས་འདིར་རང་སྤྱོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་རྣམས། སེམས་དབེན་བསྐྱེད་པ་ལ་ངེས་པར་ལས་རྒྱ་ལ་ལྟོས་དགོས་པར་བཞེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་སྐྱེད་པ་ལ་དེ་དགོས་ཀྱང་སེམས་དབེན་ཅམ་ལ་མི་དགོས་གསུང་། འགའ་ཞིག་གི་གསུང་ལས། སྐབས་སློ་མེད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཕྱིན་ཏུ་དབང་རྫོན་འགའ་ཞིག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་རྫོགས་པར་སྐྱེད་ཏུ་ས་པས་སྐབས་གང་དུ་ཡང་ལས་རྒྱ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་གསུངས་པ་སོགས་བཞེད་པ་མང་ཅམ་སྤང་བས་རྗེ་སློ་མའི་དགོངས་པར་གང་སོང་ལེགས་པར་བརྟག་དགོས་སོ། །ཞེས་གདམས་སོ། །དེ་ཡང་རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན་ལས། གལ་ཏེ་སློག་ཚུལ་གསུམ་སྟོམ་པ་དང་། སྤྱད་པའི་རྣམ་འབྱེད་ཀྱིས་སེམས་དབེན་འབྲེན་ཐབས་བྱས་ན། དེས་ཆོག་གམ་མི་ཆོག་སྟམ་ན། འདི་ལ་ཡེ་ཤེས་རྫོང་ཀྱང་ལས་བརྟུས་ལས། རྫོང་དང་བསྐྱེད་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བ་ནི། ཞེས་པ་ནས། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཐབས་སུ་གསུངས་པའི་བདེ་ཆེན་ནི། སྦྱོད་བསྐྱུས་ལས་སྦྱུ་ལུས་སུ་གསུངས་པས་སྦྱུ་ལུས་ཀྱི་སྦྱབ་གཞིའི་སེམས་དབེན་

གྱི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་རྫོགས་པར་སྐྱེད་པ་ལ་ཕྱིའི་ཕྱག་རྒྱ་དགོས་སོ། །ཞེས་སྐྱེ་
ལུས་ཀྱི་སྐྱབ་གཞི་མཐར་ཐུག་གི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབེན་དཔེའི་འོད་གསལ་སྐྱེད་
པ་ལ་ངེས་པར་ཕྱིའི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་སྟོན་པར་གསུངས་ལ། ཕྱིའི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་ཡང་།
ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་ལས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ལས། རོན་
དེ་ནི་རིམ་ལྔ་ལས་ཀྱང་། སྐྱེ་མ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ལས། །བྱད་མེད་སྐྱེ་མ་བྱང་
པར་འབགས། །ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ནི། །གསལ་བར་འདི་ལས་མཆོན་
པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་ལ་རྒྱབ་བརྟེན་མཛད་དེ་ལས་རྒྱ་ལ་གསུངས་
པས་སོ། །གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྩེ་འགོས་ཀྱིས་འབྱོར་བ་ཅན་རྒྱན་དུ་ཕྱིའི་
ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པ་སྟར་མ་འབྱོར་ན་ཡང་། ལན་གཅིག་དངོས་ལ་མཆོན་ནས།
ཕྱིས་དེ་ལས་གཞན་ལ་སྟོན་པ་བཅུན་མོ་ཅན་གྱི་ལུགས་སུ་འཆད་དེ་གཞུང་གི་
རོན་ནོ། །ཞེས་དང་། རིམ་ལྔ་ལས། གང་ཞིག་ཚུ་སྐྱེས་ནོ་རྩེ་སྟོར། །ཀྱུ་རྫོབ་
དུ་ཡང་མེད་གྱུར་ན། །ལན་ཅིག་ཅམ་ཞིག་སྟོང་ནས་ཀྱང་། །ནལ་འབྱོར་སྟོན་ས་
ཀྱིས་འགྲུབ་པ་(པར)འགྱུར། །ཞེས་སོ། །ལྷགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། །ཁམས་
འཛིན་བ་དང་འབྲེན་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱང་གི་མཐུས་(མཐུའི་)རྒྱས་པས་
ཕྱིའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྐྱར་བས་གཏུམ་མའི་མེ་འབར་ནས། བྱང་སེམས་བཞུ་བ་ཕྱིར་
མེ་འཕོ་བར་བཟུང་བ་ལས་རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་རྣམ་རྟོག་འགགས་ནས་སྟོང་
བ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་དེ་སྐྱགས་རྩོམ་རྩེའི་ཉིང་རེ་འཛིན་མཛོན་དུ་བྱེད་ལ།
དེའི་མཐར་སྐྱེ་མའི་སྐྱར་ལྡང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྐྱེ་ལུས་ཀྱི་བསྐྱབ་གཞིའི་སེམས་
དབེན་ལ་ཡང་ཡང་གསུངས་པས་ཆེ་འདིར་སེམས་དབེན་གྱི་རྟོགས་པ་མཐར་

ཐུག་འབྲེན་པ་ལ་ངེས་པར་ལས་རྒྱ་ལ་བསྟོས་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་ཆེ་འདིར་
 སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་འབྲེན་ལུས་པའི་གང་ཟག་ཞིག་གིས་སེམས་དབེན་གྱི་
 རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་འབྲུལ་པ་མེད་པར་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆེ། རང་གི་སྒྲ་མ་ལ་
 ཆོགས་ཀྱི་མཆོད་པ་མཐུལ་དང་བཅས་ཡང་ཡང་འབྲུལ་ཏེ་དགོངས་གསོལ་སྟོན་
 ཏུ་འགྲོ་བས། རང་གི་རྟོགས་པ་གང་སྐྱེས་ཉམས་རྟོགས་འབྲུལ་བའི་ཚུལ་ཏུ་
 བར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་ལུ་བ་ན་སྒྲ་མས་ཀྱང་སྟོང་པའི་ཏུས་ལ་བབ་ཡོད་པའི་ཆེ།
 འོད་གསལ་དང་སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་གདམས་པ་དང་། བྱུང་པར་ཐུག་རྒྱའི་སྟོག་ཅོལ་
 གྱི་གསང་བའི་གདམས་པ་ནམས་ཟེན་ཆར་ཏུ་བསྟན་ཏེ་སྟོང་བ་བྱ་བའི་དགོངས་
 པ་ཚུལ་བཞིན་གནང་བ་ན། རྣམ་འབྱོར་པ་དེ་ཏུར་ཁྱོད་དང་བས་མཐའ་སོགས་
 འཛིགས་ཤིང་སྐྱི་གཡའ་བ། མི་པལ་པ་སྐྱས་ཀྱང་འབྱོར་མི་གཏུབ་པའི་གནས་
 སུ་བྱིན་ཏེ། རྣམ་འབྱོར་རྣམས་སྟོང་བཞིན་ཐུག་རྒྱ་བཅའ་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་
 རྣམ་འབྱོར་པ་རང་གི་སྟོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། བསོད་ནམས་དང་རིགས་ཀྱི་ལུས་
 པ་ཆེ་ཆུང་དང་མཐོ་དམན་གྱིས་དབང་ལས། རབ་བྱུང་འཇུག་ལ་གནས་པའི་ལྷན་
 སྐྱེས་མ་དང་། འབྲིང་དབེན་གསུམ་སྒྱུ་ལུས་ཅི་རིགས་ལ་གནས་པའི་ཞིང་སྐྱེས་
 མ་དང་། ཐ་མ་བསྐྱེད་རིམ་ལ་གནས་པའི་སྐྱགས་སྐྱེས་མ་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་
 གིས་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་འགྱུར་ན་ཆེས་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པའི་དགོས་པའི་གཙོ་
 བོ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་མོད། དེ་འདྲའི་སྐྱལ་བ་དང་ལྷན་པའི་རྣམ་འབྱོར་བ་ཆེས་
 ཤིན་ཏུ་དཀོན་པས་ན། ཅ་རི་སོགས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་ལ་གནས་པའི་ཞིང་
 སྐྱེས་མ་སོགས་ཐུག་རྒྱ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ། བརྟག་ཐབས་སོགས་རྒྱུད་དང་སྒྲ་

མའི་མན་ངག་བཞིན་བྱ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས། དབང་གིས་སྟོན་པར་བྱས་ཏེ་སྟོན་
 མོང་དང་སྟོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་གྱིས་རྒྱུད་སྤངས་པ། ལྷའི་རྣམ་འབྱོར་གིན་
 ཏུ་བཏན་པའི་སྟོབས་གྱིས་བྱང་སེམས་འཕོ་མེད་དུ་འཛིན་ལུས་པ། ཆོས་རྣམས་
 གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་དོན་ལ་ངེས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པ། འདོད་པའི་སྦྱུ་ཅལ་
 ཟུག་ཅུ་ཅ་བཞི་ལ་མཁས་པ་སོགས་མཆན་ཉིད་ཀྱན་དང་ལྷན་པར་བྱས་པ་དེ་
 དང་ལྷན་ཅིག་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་བྱའི་སྟོག་ཅོལ་དང་ནང་གི་རྒྱུན་རྟོར་བཞས་
 དང་སྤྱད་རིམ་གྱི་སྟོག་ཅོལ་གཉིས་སྒྲགས་ཏེ་ཉམས་སྲུ་ལྷངས་པའི་སྟོན་ལ་རྒྱུང་
 དང་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ལུས་གྱི་སྟོད་སྤྱད་ནས་བསྐྱུས་ཏེ་སྟོང་གའི་མི་ཤིགས་
 པ་ལ་འཆི་རིམ་རྩི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཐེམ་པའི་སྟོང་པ་བཞི་དངོས་སུ་འཕྲེན་པར་བྱ་
 དགོས་ཏེ། སྟོད་བསྐྱུས་ལས། རང་གི་ཕྱག་རྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་རིམ་པོར་འཛིན་
 པ་དང་། གཞིག་པའི་རིམ་གྱིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་གོ། །ཞེས་
 སོ། །འདིའི་དོན་དམ་བདེན་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་དཔའི་
 འོད་གསལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཕྱག་རྒྱ་དང་ལན་གཅིག་སྤྱར་བས་ཡེ་ཤེས་གསལ་
 བར་མཆོན་པ་ན་བྱིས་སུ་ཡེ་རྒྱལ་བ་སྟེན་ཀྱང་གོང་མའི་རྟོགས་པ་ཆེ་འདིར་
 མཛོན་དུ་བྱ་རུས་ཤིང་། ཤིང་རྩ་འཁོར་ལོ་ཟུང་ལྷན་ཞིག་གར་ཡང་བཟོད་ལུས་
 པ་བཞིན་མཆན་ཉིད་ཆང་བའི་རྣམ་འབྱོར་པ་སྟོགས་ཕྱག་རྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་འདུས་
 པ་ལས་རྟོགས་པ་ཁྱད་དུ་སྟེན་ཏེ། ཐབས་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་ཤེས་རབ་སྟོལ་བ་དང་
 ཤེས་རབ་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་ཐབས་སྟོལ་བའི་ཁྱད་ཆོས་སྒྲ་ན་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་།
 རྩི་སྒྲ་མའི་སྒྲགས་གྱི་དགོངས་པའི་དོན་ལེགས་པར་ལག་དུ་འགེལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་

ལྷར་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་པོ་རང་ཉིད་མཆན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཆང་བ་
 དང་སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་འབྲེན་ལྷན་པའི་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ཀྱང་།
 བྱག་རྒྱ་མཆན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པའམ་ལྡན་ཡང་རང་རེའི་གནས་འདི་ལྟ་བུ་བསྟན་
 པའི་རྒྱལ་མཆན་འཛིན་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་མངོན་སུམ་དུ་གནས་ཤིང་བཞུགས་
 པ་དང་། སྐྱེ་བོ་པལ་པ་འདུས་པའི་གནས་ཁྲབ་གདལ་རྣམས་སུ་སྦྱོད་པ་བྱ་བ་
 དང་། བྱག་རྒྱ་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཡང་སྟེན་པ་པོ་རང་ལ་རྟོགས་པ་གོང་
 མ་སྐྱ་ཅེ་ཅམ་ཡང་མེད་བཞིན་དུ་ཚུལ་འཆོས་ཀྱིས་བསྟེན་པ་དང་། འཛག་བདེ་
 རོན་དུ་གཉེར་བ་སོགས་བྱས་ན། རང་ཉིད་ཕྱང་བར་གྱུར་ནས་དཔྱལ་བར་སྐྱག་
 བསྐལ་མི་བཟད་པ་སྤྱིང་བ་དེ་སྐྱག་གྱིང་ཡིན་པས་གལ་ཆུང་ཡང་བསྟན་པ་ལ་
 བསམ་བཞིན་མ་གཏོང་བ་ཡིན་པས་བསྟན་པའི་ཁུབ་རྒྱེན་དེ་ལས་ཆེ་བ་མེད་
 ཅིང་བསྟན་པ་བཞིག་པའི་དགྲ་པོ་དང་བསྟན་པའི་ཆོམ་རྒྱན་གྱི་དྲངས་མ་ཡང་
 དེ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་རུ་ཀ་མངོན་འབྱུང་ལས། རྣམ་འཕྱོར་མེད་པར་རྣལ་
 འཕྱོར་ཆོས། །བྱག་རྒྱ་ལ་ནི་བསྟོད་འགྱུར་དང་། །ཡེ་ཤེས་མེད་པར་ཡེ་ཤེས་
 ཚུལ། །དཔྱལ་བར་འགྲོ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅེས་སོ། །བདེ་མཆོག་ཉུང་དུའི་
 ཅ་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། པོ་ཉ་རལ་གྱིའི་སོ་འབྲ་ཞིང་། །ཞེས་རལ་གྱི་རྟོན་པོའི་སོ་ལ་
 ཆགས་པའི་སྤང་ཅི་དང་འབྲ་བར་བསྟེན་ལེགས་ན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་སྤྱོད་གཉིས་
 སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་ཅི་ལོངས་སྦྱོད་དུ་ཡོད་པ་ལས། བསྟེན་ཉེས་པས་
 ལུས་དང་སྟོག་ལ་གཞིན་ཅིང་གཅོད་པར་འགྱུར་བ་ཆེས་མང་ཞིང་། གོ་འཕང་
 མངོན་པོར་འགོད་པའི་ཁེ་བས་ངན་འགྲོ་དམན་པའི་སྐྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་མཆོར་

སྤྱང་བས་ཉེན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་དེར་དུས་སུ་གནས་འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་ནས་ཀྱང་གཟུབ་
དགོས་ཏེ། རྩེ་གསེར་ཁང་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བས། ལམ་མཐོན་པོའི་སྤྲུགས་
ལ་སྦྱང་བཏགས་ནས། །གཟུགས་ལང་ཆོ་མཛེས་པའི་གཞོན་ནུ་མར། །མ་མཁའ་
འགྲོའི་མིང་སྦྱན་བཏགས་བྱས་ཏེ། །ཁྱོད་མི་ཆངས་སྦྱོད་ལ་མ་རྩལ་ཅིག །ཅེས་
གསུངས་པས་སོ། །རིམ་བ་གསུམ་བ་མན་ཆད་དུ་འོད་གསལ་ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་ནང་
དུ་བསྐྱས་ནས་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དཔའི་འོད་གསལ་དང་དཔའི་སྤྲ་
ལོག་གྱི་ཉེར་ཐོབ་གཉིས་གཉིས་སྤང་ཅན་གྱི་ཤེས་པར་འབྲེལ་བའི་གནད་གྱིས་ཡིན་
ལ། རིམ་བ་བཞི་པར་འོད་གསལ་རྒྱུ་དུ་བསྟན་བ་ནི། རོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་
སྤྲ་ལོགས་གྱི་ཉེར་ཐོབ་གཉིས་སྤང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། རོན་གྱི་འོད་གསལ་
ནི་གཉིས་སྤང་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་བ་(གོང་མར་འཕོས་རྒྱལ་)ནི། སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་དཔའི་འོད་གསལ་ལས་
རྒྱུང་ཅུང་ཟད་གཡོས་ཏེ་ལྷགས་སྒྲོག་གི་ཉེར་ཐོབ་བྱུང་བ་དང་སེམས་དབེན་ནས་
རིམ་བ་གསུམ་པའི་སྤྱུ་ལུས་སུ་འཕོས་བ་ཡིན་ནོ། །

སྤྱས་པ། གང་ཤར་བདེ་སྟོང་རྣམ་འོལ་གྱིས། །ཐ་མལ་ལུས་གྱི་བྲི་མ་
སྤྱངས། །ལྷང་འཇུག་གནས་གསུམ་རང་གི་གདངས། །ཡིག་གསུམ་གསུང་
གིས་གདངས་སུ་བསྐྱབས། །རྒྱུང་སྤྲུགས་སོ་སོར་སྤང་བ་ཡི། །བག་ཆགས་
བྲི་མའི་སྤྲུག་སངས་ཏེ། །མི་ཤིགས་གཅེར་མཐོང་འོད་གསལ་གྱི། །ཉི་མ་སྟོང་
དུས་སྤྱམ་མེར་ཤར། །ཏ་ལའི་དུག་གིས་སྒོག་སྟོང་ཞིང་། །ལྷགས་ཐག་ཁྱིན་

ཟས་བསིལ་བསྐྱེད་བཞིན། །ཅུ་སྐྱེས་དབྱུས་ཀྱི་བདེ་བ་ཡི། །སྒྲ་མེད་གོ་འཕང་
སྐྱེན་འདི་མེད། །ཅེས་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་བ་(བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་)ལ་**གཉིས།** བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་རྫོགས་
རིམ་དང་། བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་མོ། །**དང་པོ་**(བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་
རྫོགས་རིམ་)ལ་**གཉིས།** ཀུན་རྫོབ་སྐྱུ་མའི་རྫོགས་རིམ་དང་། རོན་དམ་འོད་གསལ་
ཀྱི་རྫོགས་རིམ་མོ། །**དང་པོ་**(ཀུན་རྫོབ་སྐྱུ་མའི་རྫོགས་རིམ་)ལ་**བྱུག་མཆན་ཉིད།** སྐྱ་བཤད།
སྐྱ་ལུས་ཀྱི་གདམས་པའི་སྟོན་འགྲོ་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ། གདམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དངོས་
ཀྱི་དོན། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་གདམས་པ། གོང་མར་འཕོས་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་(མཆན་ཉིད་)ནི། སེམས་དཔེན་དཔེའི་སྣང་བ་གསུམ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལས་
བྱུང་ཞིང་། མཆན་དཔེ་དང་ལྗན་པའི་རྒྱང་སེམས་ཅན་ལས་བྱུང་བ་སྣའི་སྐྱ་སྐྱ་
མ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་ཟག་བཅས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་
དེ། རིམ་བ་གསུམ་པའི་སྐྱ་ལུས་ཀྱི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་བ་(སྐྱ་བཤད)ནི། སྐྱ་མ་སོགས་དཔེ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ལུས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་བ་(སྐྱ་ལུས་ཀྱི་གདམས་པའི་སྟོན་འགྲོ་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་)ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
སྐྱ་ལུས་ཀྱི་གདམས་པ་ཉན་པའི་སྟོན་དངོས་འཛིན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དབང་བསྐྱར་
བ་ཐོབ་སྟེ་བསྐྱེད་རིམ་སྒྲ་རགས་མཐར་ཕྱིན་པ། ལྷན་སྟེ་བཞིའི་དོན་ལ་མཁས་པ།

དབེན་གསུམ་གྱི་རྫོགས་རིམ་ལ་བསྐྱབས་པས་ལེགས་པར་ལོབས་པ། བདེན་པ་
གཉིས་དང་རྩུང་འཇུག་གི་རྫོགས་རིམ་ལ་མོས་པ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་སྟེ་ཁྱད་ཆོས་
བཞི་ལྡན་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲ་བའི་སྒྲོབ་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱེ་ལུས་
གྱི་གདམས་དག་ཉན་པའི་ཕྱིར་རིམ་ལྡར་བྱ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྒྲ་མ་ལ་ཕྱི་ནང་གསལ་
བའི་མཆོད་པ་ཆོགས་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་བཅས་པ་ལུལ་ནས། ཁོང་སྟོང་ཁྱོད་གྱི་སྐྱེ་
ལ་མེད། །ཅེས་སོགས་གྱིས་བསྟོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྒྲོ་ནས། ཀུན་མཁུན་ཡེ་
ཤེས་ལྷུང་པོ་ཅན། །ཞེས་སོགས་གྱིས་གསོལ་བ་ལན་གསུམ་དུ་འདེབས་དགོས་
པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་ལུས་གྱི་མན་དག་སྒྲ་མའི་ཞལ་ཁོ་ན་ལས་རྫོགས་དགོས་པའི་རྒྱ་
མཆན་ཡང་ཡོད་དེ། བསྐྱེད་རིམ་ནས་ལུས་དབེན་གྱི་བར་དུ་སྐྱབ་གཞི་འབྱུང་
ལུས་ལ་ལྷའི་སྐྱར་ལྷག་པར་མོས་པའི་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་དང་རྒྱལ་བཞག་པ་
ཅམ་དང་། དག་དབེན་གྱི་སྐབས་སུ་རྫོང་བཟམས་གྱིས་སྒྲགས་དང་རྒྱུང་དབྱེར་
མེད་པར་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་སྒྲ་བྲག་ཆ་ལྟ་བུར་སྒྲོག་པ་ཅམ་དང་། སེམས་དབེན་
གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ཤིན་ཏུ་སྒྲ་བའི་སེམས་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲ་བ་སྟོང་པ་གསུམ་དུ་
ཤེས་པས་རང་སེམས་ཀུན་རྫོག་གིས་སྟོང་བའི་སྟོང་སྒྲ་ཅམ་མ་གཏོགས་ལྷའི་
སྐྱེ་མཆན་ཉིད་པ་མེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་རང་སེམས་ཡེ་ཤེས་གྱི་ལྷའི་སྐྱར་དངོས་
གནས་ལ་བཞེངས་པ་ཞིག་མེད་ན་རྩུང་འཇུག་འབྱུབ་པ་ནམ་ཡང་མི་འབྱུང་བ་
ཡིན་ཞིང་། ཚུལ་དེས་རགས་པའི་ལུས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་སྒྲ་བའི་རྒྱུང་སེམས་
ལས་ལྷའི་སྐྱར་བཞེངས་ཚུལ་སྒྲ་མའི་ཞལ་གདམས་འབའ་ཞིག་ལས་རྫོགས་པ་
མ་གཏོགས་གཞན་གང་ལ་བརྟེན་ཀྱང་གོ་བར་མི་རུས་པའི་གནད་གྱིས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། སྤྱོད་བསྐྱུས་ལས། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ལུས་རྣམ་པར་
 དབེན་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དུ་རྗེ་རྗེ་གསུམ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་མཆོན་ཉིད་
 ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་ཅམ་ལགས་ཏེ། དེ་བས་ན་ལུས་རྣམ་པར་དབེན་པ་ལ་ལྷའི་
 གཞུགས་མེད་དེ་ལུས་ནི་རྒྱལ་ཤ་རབ་བསགས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངག་
 རྣམ་པར་དབེན་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡང་འབྲུག་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱིས་རྗེ་རྗེ་
 བཞུས་པ་ཅམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་ལྷའི་རྣམ་པ་མེད་དེ་སྤྱི་རྣམས་
 ནི་བྲག་ཆ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་རྣམ་པར་དབེན་པའི་མཐར་ཐུག་པ་
 ཡང་རང་བཞིན་གྱི་སྤང་བ་ཅམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཅམ་དུ་ཟད་པས། དེར་ཡང་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་ལྷའི་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཉིད་པར་མི་འགྱུར་
 ཏེ། སེམས་ནི་སྤང་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་འདིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་
 ལ་བརྟེན་ནས་གནས་པ་ཉིད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་ཡེ་ཤེས་ཅམ་གྱིས་
 ལྷ་ཉིད་དུ་སྤྱེད་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་སྤྱ་ནས་ལས་རྟོགས་པར་བགྱི་བར་འཆལ་
 ལོ། །ཞེས་དང་། བདག་བྱིན་རྒྱབས་ལས། མི་ལམ་སྤྱི་མ་ལྟ་བུའི་ཆོས། །སངས་
 རྒྱས་པ་ཀུན་སྤྱོད་པ་ནི། །བདེན་ཡང་དེས་ནི་ཤེས་པ་མིན། །བདག་བྱིན་བརྒྱབ་ལས་
 ཁ་ཕྱིར་བཏྲས། །རྣམ་ཤེས་རྒྱུད་དང་ལྡན་པ་ཡི། །ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གཞུ་འབྲ་
 བ། །རང་གི་ཡེ་ཤེས་དེས་མ་མཐོང་། །སྤྱི་མཐོང་དཔེ་ལ་མྱོངས་སྤྱར་པས། །བསྐྱེད་
 པ་དབག་ཏུ་མེད་པར་ནི། །ཐོས་པའི་པ་རོལ་བྱིན་པས་ཀྱང་། །ཁྲ་མའི་བཀའ་མེད་
 སྤྱི་མ་ནི། །མངོན་སུམ་བྱ་བར་མི་བྱས་སོ། །དེ་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་འབྲས་འདོད་
 པས། །ང་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་བཏང་བས་ལ། །རྗེ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་ཞོན་ནས། །འབད་

པས་སྒྲ་མ་མཉེས་པར་བྲ། །ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་(གདམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དངོས་ཀྱི་དོན)ནི། རྡོ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
སྟོབ་མས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལ་ངེ་ལྟར་བྱ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྟོབ་མས་གསོལ་བའི་
ཆོག་ཐོས་པས་ཤིན་ཏུ་སྦྱིང་ནས་བཅེ་བའི་སེམས་ཀྱིས། གསང་བའི་དབང་གིས་
རྒྱུད་སློན་ངེས་སུ་བྱས་ཏེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གདུལ་བྱ་
སྟོད་རུང་ལ་བཤད་པ་དང་། པར་བྱེན་ཐེག་པའི་ས་བཅུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་ལམ་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་མི་རུས་པ་དང་། དཔེན་
གསུམ་མན་ཆད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་
པ་དང་། རྒྲ་མ་བརྒྱུད་པའི་རིམ་པ་འབའ་ཞིག་ལས་འོངས་པའི་ཁྱད་ཆོས་བཞི་
ལྟ་བུའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱེའི་གདམས་པ། རིམ་ལྡ་དང་སྟོད་བསྐྱེས་གཉིས་ཀྱི་སྦྱང་ནས་
མན་ངག་གིས་རྒྱར་བརྒྱན་ཏེ་དམར་བཅང་གི་ཚུལ་དུ་ལེགས་པར་གདམས་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་ལུས་གང་ལ་བཏེན་ནས་བསྐྱེད་པའི་གཞི་
བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་སྤ་
བ་གཉུག་མའི་ལུས་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྣམ་སློན་ཀྱི་འབྱུང་ལུས་རགས་པ་གནས་
སྐབས་པའི་ལུས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱེ་ལུས་ཀྱི་བསྐྱེད་གཞིར་མི་རུང་བ་ཡིན་པར་
ཐལ། སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་བའི་ཆེ་ལེན་ལ་འཆི་བའི་ཆེ་འདོར་དགོས་པ་ཡིན་
པའི་བྱིར། དཔེར་ན་ཆུ་ལ་ཆ་བ་བཞིན་ནོ། །རྒྱུང་སེམས་ཅན་ལས་བྱུབ་པའི་སྤ་
བ་གཉུག་མའི་ལུས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱེ་ལུས་ཀྱི་བསྐྱེད་གཞིར་རུང་བར་ཐལ།

སྤྱི་འཆི་བྱེད་པའི་ཆོ་འདོར་ལེན་མི་བྱེད་པར་རྒྱན་ལྡན་དུ་གནས་པའི་བྱིར། དཔེར་
ན་རྒྱ་ལ་གཤེར་བ་བཞིན་ནོ། །ད་ལྟ་གཟུགས་ལུས་རགས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་
གཉུག་མའི་ལུས་ནི་རྒྱང་སེམས་ཅམ་ཞིག་གི་ལུས་ཡིན་པས་ལུས་རགས་བ་
ནི་དེའི་གནས་ཁང་དང་འདྲའོ། །སྤྱ་བ་གཉུག་མའི་ལུས་དེ་ནི་རྩ་བའི་རྒྱང་ལུའི་
ནང་ནས་སློག་འཛིན་དང་དེ་ལ་ཡང་སྤྱ་རགས་གཉིས་ལས་ཤིན་ཏུ་སྤྱ་བ་དང་།
གཉུག་མའི་སེམས་དེ་ཡང་དབང་ཤེས་མིན་གྱི་ཡིད་ཤེས་ཡིན་ལ་དེ་ལ་སྤྱ་རགས་
གཉིས་ལས་ཡིད་ཤེས་ཤིན་ཏུ་སྤྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྤྱ་བ་གཉུག་མའི་ལུས་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཐོག་མ་ནས་བརྒྱད་དེ་འོངས་པའི་གནས་ཀྱིས་སྤྱི་ལུས་ཀྱི་བསྐྱབ་
གཞིར་རུང་བར་ཐལ། གཞི་དུས་སུ་འཆི་བ་འོད་གསལ་ལས་ཁྱོད་བར་དོའི་ལུས་
སུ་ལྡང་བ་གང་ཞིག་ལས་དུས་སུ་ཐབས་མཁས་པའི་མན་ངག་གིས་སྤྱི་ལུས་སུ་
ལྡང་བའི་བྱིར། ཉགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། གཞི་དུས་སུ་སེམས་ཅན་རྣམས་འཆི་
བ་འོད་གསལ་སློན་དུ་སོང་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་དབང་དུ་མི་འབྱུང་བས། རང་
རྒྱ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱང་སེམས་ལས་བར་དོར་སྤྱེས་ཏེ་ལས་
ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་བ་མཐོ་དམན་སྣ་ཆོགས་སྤངས་ཏེ་འཁོར་
བར་འཁོར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། རིམ་ལྡེ་ལས། འགྲོ་ཀུན་རང་དབང་མེད་པ་སྟེ། །རང་
དབང་དུ་ནི་འབྱུང་མ་ཡིན། །དེ་ཡི་རྒྱ་ནི་འོད་གསལ་བ། །འོད་གསལ་ཐམས་
ཅད་སྟོང་བའོ། །སེམས་གང་གི་ནི་བྱིས་བ་རྣམས། །འཁོར་བའི་འཆིང་བས་
བཅིངས་གྱུར་པ། །ཞེས་སོ། །ཉགས་གཉིས་བ་དེར་ཐལ། ལམ་དུས་སུ་འཁོར་
བར་འཁོར་བའི་རྒྱང་སེམས་དེ་ཉིད་ཐབས་མཁས་པ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་འབྱོར་

བ་ལ་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་འཁོར་བའི་རྒྱ་སྤྱིད་བ་བར་དོ་དེ་སྐྱེ་མའི་སྐྱར་ཤར་ནས་མངོན་
བར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། སེམས་
དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་པ། །བདེ་གཤེགས་གནས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར། །ཞེས་
སོ། །དེར་མ་ཟད་མི་སྒོ་བ་པའི་རྩུང་འཇུག་དེ་རྒྱ་མེད་རྒྱེན་མེད་པར་འབྱུང་ཚུལ་
མེད་པས་སྤྱ་བའི་ལུས་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ལས་འབྱུང་བ་གང་ཞིག་རྒྱན་དེ་སྐྱེ་ལུས་
དང་འོད་གསལ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིས་ལས། དེ་ཉིད་རྒྱུད་དང་ཡང་དག་
ལྷན། །རྣམ་ཤེས་གསུམ་སོ་སྐྱར་ཡང་ནི། །རྣམ་འབྱོར་བ་ཡིས་ལུས་སུ་འབྱུང་། །སྐྱེ་
མའི་ལུས་ཞེས་དེ་ལ་བཤད། །ཅེས་སོ། །གང་ཟག་ཆོས་ཅན། །ཁྱོད་ལ་རགས་
བ་དང་སྤྱ་བའི་ལུས་གཉིས་སུ་ཡོད་བ་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རགས་
པའི་ལུས་དེ་སྤྱ་བའི་ལུས་སེམས་ཀྱི་རྒྱེན་བྱེད་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཡན་
ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་བཞིན་ནོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། །གང་ཟག་ལ་སྤྱ་རགས་
གཉིས་སུ་བཞག་དགོས་པར་ཐལ། ལམ་དུས་སུ་སྤྱ་རགས་གཉིས་སུ་བྱེད་གོས་
པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་དེར་ཐལ། །ཁྱོད་ཀྱི་གདགས་གཞི་སོ་སོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཤིན་ཏུ་སྤྱ་བའི་རྒྱུད་སེམས་ཆོགས་ཅམ་བ་དེ་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་
སྤྱ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། །གང་ཟག་ཏུ་ཐ་སྙད་འདོགས་
པའི་གཞིའི་གཙོ་སྤྱུང་སེམས་གཉིས་ཡིན་མོད་ཀྱང་། རགས་པའི་ལུས་ཀྱང་
དེའི་རྒྱེན་དུ་མི་འགལ་བ་སོགས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་སྐྱེ་ལུས་
སྐྱབ་ཚུལ་ལ། རིམ་ལྔ་ལས། དེ་ཉིད་རྒྱུད་དང་ཡང་དག་ལྷན། །རྣམ་ཤེས་གསུམ་
སོ་སྐྱར་ཡང་ནི། །རྣམ་འབྱོར་བ་ཡི་ལུས་སུ་བྱུང་། །སྐྱེ་མའི་ལུས་ཞེས་དེ་ལ་

བ་པོ་རྣམས་ཀྱང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུར་མོས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྟའི་སྐྱེ་རྒྱུ་གས་པར་འགྱུར་བ་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་འབྱོར་སྒྲ་ན་མེད་པ་འདུས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སྐྱེ་ལུས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་རྒྱུ་མེད་པའི་སེམས་རྒྱུ་བ་ཡིན་ན་དེ་ལས་ལྟའི་སྐྱེ་མི་འགྱུར་ཀྱང་འོད་ཟེར་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་དང་སེམས་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པས། སེམས་དཔེན་མཐར་ཐུག་གི་སྒྲ་བ་གསུམ་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་སྒྲ་བའི་རྒྱུ་གིས་བཅིངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་བ་གསུམ་པོ་རྒྱུ་གི་བཞོན་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དང་བཞོན་པའི་རྒྱུ་དེ་ཡང་ཐུན་མོང་བ་སྟེ་སྒྲ་བ་གསུམ་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་འབྲེས་པས་ཡང་བ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་སྒྲ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ལོ། །སྐྱེ་ལུས་གྲུབ་པའི་ཐུགས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ནི་སེམས་སྒྲ་མ་དང་རྒྱུ་ནི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ཡིན་ལ། དེའི་སྐྱེ་ཉིར་ལེན་ནི་རྒྱུ་དང་སེམས་ནི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ཡིན་ལོ། །དེས་ན་སྒྲ་བ་གསུམ་པའི་རྒྱུ་སེམས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་གནས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སེམས་དཔེན་གྱི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་དང་ཐབས་ཤེས་འབྲེས་མ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་དང་། དེའི་བཞོན་པ་རྒྱུ་འོད་ཟེར་ལྟ་བུ་དང་བཅས་པ་སྐྱེ་ལུས་ཀྱི་བསྐྱུབ་གཞི་ཡིན་ཞེས་ངོ་སྤྱོད་མཛད་པ་ལགས་སོ། །དེ་ལྟར་ལུང་དང་རིགས་པའི་སྐྱོ་ནས་སྐྱེ་ལུས་གང་ལས་བསྐྱུབ་པའི་གཞི་ལེགས་པར་བཏིང་བ་སྐྱུབ་ཚུལ་དང་བཅས་པ་ཤེས་པ་མེད་མི་རུང་བ་ཡིན་པས། རྗེ་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་ལེགས་བཤད་རྣམས་ལས་(ལ་)རིང་དུ་འབྲེས་པར་བྱས་པའི་སྐྱོ་ནས་ཞིབ་ཅིང་མཐའ་ཆོད་པར་ཤེས་པ་ལ་བརྩོན་པར་གྱིས་ཤིག རིམ་རྒྱུབ་པའི་རྒྱུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ནི་བསྐྱོམས་

སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་སྤྲ་རགས་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་ཀྱས་པ་ཞིག་དགོས་ལ། དེ་
ལ་ཡང་འཕོ་བ་དང་གོང་འཇུག་གི་རྣམ་འབྱོར་གྱིས་འབྱེད་པ་ལྟ་བུས་མི་ཆོག་
པར། གཞི་ལ་ས་ཆུ་ལ་ཐིམ་པ་སོགས་འཆི་རིམ་བྱུང་ན་རགས་སྤའི་ལུས་གཉིས་
རང་གིས་འབྱེད་བྱེད་དུ་འགོ་བ་དེ་བཞིན་དུ། རྟོར་བསྐྱེས་སྟོག་ཅོལ་སོགས་མཐར་
ཕྱིན་པས་ས་ཆུ་ལ་ཐིམ་པ་སོགས་འཆི་རིམ་ཇི་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་
སེམས་དབེན་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་གཉིས་སོ་སོ་སོར་བྱེད་ནས།
སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་སེམས་ཅན་ལས་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་
ཚུལ་དེ་ཉིད་རྣམ་འབྱོར་པས་བསྐྱོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་རགས་པ་ལས་
གོ་ས་ལོགས་སུ་བྱེད་ནས་སྤྲ་བའི་ལུས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་ཡོངས་
རྫོགས་སུ་དངོས་གནས་ལ་བཞེངས་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་བཞེངས་པའི་
སྐྱུ་ལུས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེད་པར་ཡང་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་
བྱེད་པར་སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་དཔེའི་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུད་སེམས་ཅན་ལས་
བྱུང་བ་དང་། དུས་ཀྱི་བྱེད་པར་སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གི་ལུགས་ལྗོགས་གི་
ཉེར་ཐོབ་དང་དུས་མཉམས་དུ་བྱུབ་པ་དང་། གནས་ཀྱི་བྱེད་པར་རྣལ་འབྱོར་པའི་
བཞེད་པའི་དབང་གིས་མི་ཞིགས་པའི་ཐིག་ལའི་ནང་དང་བྱི་རོལ་ཅི་རིགས་པར་
ལྷང་བ་རོ་བོའི་བྱེད་པར་རྒྱུད་སེམས་ཅན་ལས་བྱུབ་པ་དྲུངས་ཤིང་ཐོགས་པ་མེད་
པའི་འཇུག་ལུས། ཁ་དོག་གི་བྱེད་པར་བསྐྱབ་གཞི་སྟོག་འཛིན་སྤྲ་བའི་རང་བཞིན་
གྱིས་གཙོ་བོ་སྐྱུ་མདོག་དཀར་པོ། དབྱིབས་ཀྱི་བྱེད་པར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་
བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་མཚུངས་པ། མཐོང་ཚུལ་གྱི་བྱེད་པར་སྐྱུ་ལུས་མ་ཐོབ་པ་

ལུས་ཀྱང་མདོན་ལུས་དུ་མི་མཐོང་བ། འོད་ཟེར་འཕྲོ་བའི་བྱང་པར་སྐྱའི་འོད་ཟེར་
གྱིས་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་གངས་མེད་པ་གསལ་བར་སྤང་བར་བྱེད་བ། ཡུལ་
ལ་འོངས་སྐྱོད་པའི་བྱང་པར་དབང་ཤེས་ཀྱན་ཆང་ཞིང་ཡན་ལག་གི་རྒྱང་ལྔ་དང་
ལྔན་བ། འཕེན་པའི་བྱང་པར་འོད་གསལ་གྱི་ངང་ནས་འཕེན་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱུང་
བ། ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་ཆེ་དེ་ལ་འཆང་རྒྱ་བ་དང་ནམ་མཁའ་མཛོད་ལ་མངའ་
བརྟེས་བ་དང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་བ་དང་ལམ་གྱི་མཆོན་
དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་རྣམས་དང་། དཔེས་མཆོན་པའི་བྱང་པར་ནི་སྐྱེ་
ལུས་བ་དེ་རྒྱང་སེམས་ཅམ་ལས་བྱུབ་བས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་སོགས་ཀྱང་
རྒྱང་སེམས་ཅམ་ལས་མེད་བས་སྐྱེ་མའི་མི་ལྟ་བུ་དང་། རོ་བོ་གཅིག་ཉིད་གདུལ་
བྱའི་མོས་བ་གར་ཡོད་ལ་བྱུབ་པར་སྤང་བས་ཚུ་ཆུ་དང་། ཤ་རུས་གདོས་ཅས་
སོགས་བཅ་ཆོས་དང་བྲལ་བས་མིག་ཡོར་ཉེ་མའི་གྲིབ་མ་དང་། རྐྱང་ཅིག་གིས་
གཡོ་བས་སྒྲིག་རྒྱ་དང་། མི་ལམ་གྱི་དུས་སུ་ང་འདི་དང་འདི་བྱའོ་སྐྱམ་པའི་ངར་
འཛིན་སྐྱེས་དུས་ཀྱི་གདགས་གཞིའི་ལུས་དང་འབྲ་བ་མི་ལམ་གྱི་ལུས་ལྟ་བུ་
དང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ལུས་དང་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་ཀྱང་ཐ་དད་ལྟར་སྤང་བས་
བྲག་ཆ་དང་། ཉེན་བཉེན་པ་ཡོངས་ཚྗགས་སུ་སྤང་བས་བྲི་བའི་གྲོང་བྱེད་དང་།
གཅིག་ཡིན་ཡང་དུ་མར་སྤང་བས་མི་འཕྱལ་དང་། སྐྱའི་ཁ་དོག་རྣམ་པ་ལྔ་ཐོགས་
པ་མེད་ཅིང་མ་འབྲེས་པར་སྤང་བས་འཇའ་ཆོན་དང་། རགས་པའི་ལུས་ཀྱི་ནང་
ན་གནས་པ་སྤྲིན་གསེབ་ཀྱི་སྟོག་འབྱུ་བ་དང་། འོད་གསལ་གྱི་ངང་ལས་ཐོལ་
གྱིས་བཞེངས་པས་ཚུ་བྱར་དང་། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཡོངས་སུ་ཚྗགས་པས་

མེ་ལོང་ནང་གི་དོར་སེམས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་ཡོད། དག་
 པའི་སྐྱུ་ལུས་པ་ནི་ཕྱང་པོ་ཉིད་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཆད་ཟིན་ཡང་། ཕྱང་པོ་དེ་དེའི་
 རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པར་བྱས་ན་མ་གཏོགས་བྲག་ཆའི་དཔེ་སྐྱར་ཚུལ་མེད་དམ་
 ལྷན་ཞིང་། དཔེ་བཅུ་པ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱུ་ཙམ་ལ་སྐྱར་ན་མ་གཏོགས་
 རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕྱང་པོ་ནང་ན་གནས་པ་ཞེས་སྐྱར་ན་མེད་དམ་སྟུམ་ཡང་། རིམ་
 ལྷ་གསལ་སྟོན་ལས། དེ་རྣམས་ནི་སྟོབ་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་མཆོན་ཚུལ་ཡིན་གྱི། མི་
 སྟོབ་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་མཆོན་པ་ལ་སྐྱུར་བའི་ཆེ་དཔེ་དྲུག་པ་དང་བཅུ་པ་ནི་དེའི་
 སྐབས་དང་མཐུན་པར་སྐྱར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས། རགས་པའི་ལུས་གང་
 འཛིན་པ་དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་ཀྱང་གཞན་དུ་སྐར་བ་དང་ཞེས་དཔེ་
 དྲུག་པར་སྐྱར་ན་རུང་རོ། །མིང་གི་རྣམ་གངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བདག་བྱིན་ཆུབས་
 དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་སྐྱུ་དང་བྱི་ཟའི་སེམས་ཅན་དང་
 རྫོང་མའི་སྐྱུ་དང་རྫོང་མའི་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཏེ། རིམ་ལྷ་ལས། བདག་བྱིན་ཆུབས་
 ཅེས་(ཞེས་)དེ་བཤད་དོ། །སྐྱུ་མར་བསྟན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས། །འདི་ཉིད་ངེས་
 པར་མཆོན་པ་སྟེ། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྐྱུ་མ་ཉིད། །ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་
 ཡང་དེ། །དེ་ཉིད་བྱི་ཟའི་སེམས་ཅན་གྱུར། །རྫོང་མའི་སྐྱུ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན། །རྫོང་
 སེམས་དཔའ་བདག་ཉིད་ཆེ། །ཞེས་སོ། །ངེས་ཆོག་གི་ཁྱད་པར་བདག་ནི་རའོ་
 ལྷན་དུ་ཐ་སྐད་དུ་འདོགས་པའི་གཞི་ཤིན་ཏུ་ཐ་བའི་རྒྱང་སེམས་དེ་ཉིད་བྱིན་གྱིས་
 བཞུབས་ཏེ་ལྷའི་སྐྱར་བསྐྱེད་པས་ན་བདག་བྱིན་ཆུབས་དང་བདེན་གཉིས་དབྱེར་
 མེད་པའི་ཟུང་འཇུག་གི་ཡ་གྲུལ་སྐྱང་སྟོགས་ཐབས་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པས་ཀུན་

རྫོག་བདེན་པ་དང་། རྫོགས་རིམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷའི་སྐྱར་དངོས་གནས་ལ་
བཞེངས་པས་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱ་དང་། གཞིའི་བར་དོའི་དོན་དུ་ལམ་གྱི་
ལྷའི་སྐྱར་དངོས་སུ་བཞེངས་པས་ངེ་ཟའི་སེམས་ཅན་ཉེ་དེ་རྣམས་སྐྱ་ལུས་འོག་
མའི་ངེས་ཆིག་གི་གཙོ་བོ་དང་། རང་གི་རིགས་འབྲའི་རྒྱན་ནམ་ཡང་ཆད་པ་མེད་
པས་རྫོ་རྫེའི་སྐྱ་དང་རྫོ་རྫེ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་སྟེ་སྐྱ་ལུས་གོང་མའོ། །ཡུན་ཆད་
ཀྱི་བྱད་པར་ཐོག་མར་གྲུབ་པ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་རིམ་པ་བཞི་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
མ་སྐྱེས་བར་དུ་གནས་པ་སྟེ་བྱད་པར་བཙོ་ལྷ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་ལུས་སྐྱབ་
པའི་ཚུལ་ལ་གོ་བ་ཆགས་པ་ཅམ་ལ་ཡང་པན་ཡོན་ཆད་མེད་པ་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་
རྫོ་རྫེ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་ལས། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་ལྷག་པར་མོས་
པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་། ལས་དང་བོ་པའི་ས་ལ་གནས་པར་གྱུར་ཉེ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་
པ་ལ་ཡང་སློབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྐྱ་ལུས་ཀྱི་དོན་ལ་གོ་བ་ཆགས་ནས་མོས་
པས་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་རིགས་ངེས་ཀྱི་ས་ལ་སློབ་པའི་པན་ཡོན་
འབྱུང་བར་གསུངས་པས་ཚུལ་འདི་ལ་རབ་དུ་འབད་པར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་(དེ་དང་འབྲེལ་བའི་གདམས་པ་)ནི། འདུས་པའི་ཅ་བཤད་ཀྱི་རྒྱད་དང་། མགོན་
པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་སུ་དོན་དང་ཐབས་ཀྱི་རྒྱར་ཅམ་བསྟན་པ་མ་གཏོགས་
བསྟེ་བ་དངོས་རྣམས་ཆིག་ཟིན་ལ་མི་གསལ་མོད། སློབ་དཔོན་སྐྱའི་བྱང་རྒྱལ་
ཀྱིས་གཞིའི་སྐྱ་གསུམ་དང་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐྱ་གསུམ་བསྟེ་བར་བཤད་པ་ནི།
སྐྱ་གསུམ་དང་བསྟེ་བའི་མན་ངག་གི་གཞི་བཏིང་བར་མཛད་པའོ། །དཔལ་ལྷན་

ལྷ་བས་བར་དོར་འཆང་རྒྱ་བའི་འཆི་བ་དང་བར་དོའི་བསྐྱེ་བ་གཉིས་བཤད་པས་
 སྐྱེ་བ་ཡང་ལྷགས་ལ་གོ་བས་འགྲེལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལས་ཀྱང་དེ་ཅུམ་མ་
 གཏོགས་གསལ་བར་མ་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་སྐྱུ་གསུམ་གྱི་བསྐྱེ་བ་གསུམ་ལ་
 བསྐྱེ་བ་སྒྲོར་དགྲུང་བྱེ་བའི་མན་ངག་གི་གཞན་དམ་པ་ནི་སྤྱོད་བསྐྱུས་ལས་ཤེས་
 བར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་གཉིད་དང་སྟོང་བ་གཉིས་བསྐྱེ་བའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཉིད་
 ལས། དེ་ནས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་གོམས་པས་བདག་མེད་པའི་ཆོས་
 ལ་བསྐྱབ་པས་རྣམ་པར་བསྐྱེས་པའི་སྤྱོར་བ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་རང་བཞིན་གྱི་སྤྱང་
 བ་དང་གཅིག་ཏུ་འདྲེ་བར་བྱ་སྟེ། རིམ་བཤེས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་
 དམིགས་པར་བྱའོ། །དེའི་རིམ་བཤེས་པའི་ཡིན་ཏེ། སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཁམས་
 སྤང་བ་ལ་གཞུག་གོ། །ཁམས་སྤང་བ་ནི་སེམས་ལ་གཞུག་གོ། །སེམས་ནི་ཡང་སེམས་
 བ་ལ་གཞུག་གོ། །སེམས་བཤེས་པའི་ཡང་མ་རིག་པ་ལ་གཞུག་སྟེ་དེ་ལྟར་སྤྱང་ནས་
 གཉིད་ལོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་དུས་འདིར་ནི་སེམས་དང་སེམས་བཤེས་རིག་
 བ་ལ་ཞུགས་པའི་སྐྱད་ཅིག་ལ་བྲན་པ་བཟུང་བའོ། །བྱིས་ནི་བཟུང་བ་ཡང་མེད་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་འོད་གསལ་པའོ། །ཡང་གྲོལ་བ་ནི་རྒྱུད་གི་རང་
 བཞིན་རྟེན་དེ་གང་གི་མི་ལམ་གཞན་དག་འབྱུང་བ་ནི། རི་སྤྱོད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་
 བ་མི་གཡོ་བ་དེ་སྤྱོད་དུ་གཉིད་ལོག་ནས་འོད་གསལ་བ་ལ་བལྟ་སྟེ། དེ་ནི་སོ་
 སོར་རང་གིས་རིག་པའི་ལུས་དང་ངག་དང་སེམས་དང་བྲལ་བའི་དོན་དམ་པའི་
 བདེན་པ་ནང་གི་མངོན་པར་བྱང་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །རིམ་བཤེས་ལུས་ཀྱི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གནས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོགས་རྣམས་གསལ་བར་

བྱ་ཞིང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གཞུག་པར་བྱས་ན་སྒྲིལ་བ་བཟང་པོའི་དངོས་སྒྲུབ་ཐོབ་
པར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲོས་པ་དང་བཅས་པ་དང་སྒྲོས་པ་མེད་པའི་སྒྲོད་པ་ལ་ལྟོས་པ་
མེད་པར་ཤིན་ཏུ་སྒྱུར་བར་འདིར་རང་གི་གཞུགས་ཡོངས་སུ་བརྟེན་བར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར་གཉིད་སྟོང་པ་བཞིའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རོ་
པོར་བསྐྱེད་པ་པོ་ནི་ལྷ་སྒྱུ་ཀྱ་སྟེ་བཟའ་བརྒྱུད་དང་བཤད་གཅི་འདོར་བ་དང་ཉལ་
བའི་སྒྲོར་གྱི་བྱ་བ་ཅམ་མ་གཏོགས་པའི་བྱ་བྱེད་གཞན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་
ཤིན་ཏུ་སྒྲོས་མེད་གྱི་སྒྲོད་པ་ལ་སྒྲོད་པའི་རྣམ་འབྱོར་བར་གསུངས་ཤིང་། རྟེན་
དེས་གཉིད་ལོག་པ་དང་སད་པའི་དུས་ཀྱི་སྟོང་པ་བཞི་སྐྱེད་ཚུལ་གཉིས་སུ་བྱས་
ནས་དང་པོའི་སྐྱེད་ཚུལ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་སྟོང་པ་བཞི་སྐྱེད་པ་ན་དེ་ལྟར་
སྐྱེད་པར་གསུངས་སོ། །དེ་འདྲའི་གཉིད་གྱི་འོད་གསལ་འཛིན་པ་ནི་ཆེ་དེ་ལ་
འཆང་བྱ་བའི་སྒྲོད་པ་ཡིན་ཡང་བར་དོར་འཆང་བྱ་བ་དང་སྐྱེ་བ་བརྒྱད་ནས་
འཆང་བྱ་བ་ལ་ཡང་དེ་དགོས་པར་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་མན་ངག་ལས་འབྱུང་
བར་ཤེས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྒྲོས་མེད་པས་གཉིད་ལོག་པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་
འོད་གསལ་སྒྲོམ་པ་མེད་པར་བཤད་པའི་གནད་གཉིས་ལེགས་པར་ཤེས་ན།
བསྐྱེད་གཞན་རྣམས་ཀྱི་གནད་ཐར་ཐུག་པ་རྣམས་སོ་སོར་བྱེད་ཤེས་པར་འགྱུར་
རོ། །མི་ལམ་དང་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་། སྒྲོད་བསྐྱུས་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་ཡུན་རིང་
པོར་གཉིད་ལོག་ནས། ཅིའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་ཁོག་པ་པོར་ཏེ་མི་ལམ་དུ་སྐྱུམ་ཅུ་ཙུ་
གསུམ་པའི་གནས་སམ་ཡུལ་ཕྱོགས་གཞན་དག་ཏུ་སོང་ནས་འདོད་པའི་ཡོན་
ཏན་ལྷ་ཉམས་སུ་སྒྲོང་སྟེ། ཡང་ལུས་འདིར་འོངས་ནས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་ལམ་དགག་

བ་དང་མི་དགེ་བར་མཐོང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འགྱུར། དེ་བཞིན་དུ་གཉིད་
ལོག་པ་འཇམ་གཉིད་མ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་དག་ཅི་ཐ་དང་པར་མཆིས་སམ་
འོན་ཏེ་མ་མཆིས། ཞེས་མི་ལམ་མ་ཤར་བའི་གཉིད་འཇམ་གྱི་ཡུན་རིང་བའི་རྒྱ་དང་།
མི་ལམ་གྱི་ལུས་ལོགས་སུ་བྱེན་ས་ཡུལ་གཞན་དུ་བྱིན་ཏེ་བདེ་སྤྱག་སྤྱོད་ནས་
སྤར་ཡང་ལུས་སྤར་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་དང་། མི་ལམ་དུ་མཐོང་བའི་ལྟས་བཟང་
ངན་གྱི་འབྲས་བུ་སད་དུས་སུ་སྤྱོད་བའི་རྒྱ་ཅི་ཡིན་དང་། མི་ལམ་བརྟན་ལ་སད་
པའི་ཡུལ་སྤར་ནམས་བདེན་པའི་བྱད་པར་ཡོད་མེད་དེ་བྱི་བ་བཞི་མཛད་དོ། །དེའི་
ལན་དུ། བྱང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེད་མཆེད་དབང་སོགས་པ། །ཤེས་པ་གཉིས་པོ་
དེ་འདྲིར་རབ་འདུས་ནས། །སྟོང་ཆེན་གྱུར་བས་གང་ཞིག་གཉིད་ལོག་པ། །རྒྱུང་
གི་འཁྲུགས་ཀྱིས་མི་ལམ་མཐོང་བར་འགྱུར། །མི་ལམ་སད་ལ་བྱེ་བྲག་གཞན་མེད་
པར། །ཀུན་དུ་རྟོག་པས་མི་ལམ་འབྲས་འདོད་པ། །འཕྲོ་བ་ཉིན་མཚན་ཉི་ལེར་
གཉིད་ལོག་ཅིང་། །ས་འཇུག་གྱུར་པས་རབ་དུ་རང་ཉིད་ལོག་པ། །འབྲས་བུ་མ་སློན་
བུས་པའི་ལས་ནམས་ཀྱིས། །སྐྱེ་འདྲིར་རྒྱུང་ནི་སྤར་ཡང་འཇུག་པར་འགྱུར། །འབྲས་
བུ་སློན་པར་གྱུར་ན་རྒྱུང་འདི་ཉིད། །འཇིག་རྟེན་འཆི་བ་གཞན་དུ་སྤྱར་འཕྲོར་
འགྱུར། །རི་ལྗར་སྤྲོགས་བཅུར་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་དབང་པོ། །དེ་ཡི་ལུས་ལ་
རྐང་རུས་ཤི་མེད་ཀྱང་། །སེམས་ཅན་པན་བྱིར་ཁམས་ལ་འཇུག་མཛད་ཅིང་། །སྤྱི་ལ་
པའི་སྐྱེ་ཡིས་བྱ་བ་མཛད་པ་ཡིན། །རིམ་བཤེས་ཏེ་གཉིད་གཉིད་ལོག་སད་པའི་
སེམས། །འབྲས་བུ་འདོད་པའི་ནམ་རྟོག་བྱ་བ་ཅན། །དེ་བས་ཆོས་ཀུན་མི་ལམ་
ལྟ་བུ་སྟེ། །བདེན་དང་བརྟན་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར། བྱང་

ཁམས་སྐྱེད་མཆེད་དབང་པོ་སོགས་རག་བ་ཉེར་ལྔ་རིམ་གྱིས་ཐེམ་ནས་སྤང་བ་
 དང་མཆེད་པའི་ཤེས་བ་གཉིས་སྐྱེ་བ་ཡང་སྤྲ་མ་བྱི་མར་འདུས་ནས་ཉེར་ཐོབ་ཏུ་
 ཐེམ་བ་ནི་སྤྲང་བ་ཆེན་པོར་གྱུར་ལ་དེ་ནམས་སྤྲིང་གའི་སར་འདུས་བ་འཐུག་
 བས་གཉིད་འཐུག་ལོག་པའོ། །ཞེས་ངེས་བ་དང་པོ་སྤྱིར་གཉིད་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་
 དང་གྲེ་བྲག་ཏུ་གཉིད་འཐུག་རྒྱུན་རིང་བའི་རྒྱའི་ལན་ནོ། །རྒྱང་གིས་བྱགས་གྱིས་
 ཉེར་ཐོབ་དྲན་མེད་སངས་མ་ཐག་གཉིད་གྱི་འོད་གསལ་འཆར་ལ། དེ་གྲོལ་བ་
 ན་གཉིད་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་བཞོན་པའི་རྒྱང་ཅུང་ཟད་གཡོས་པས་འོད་གསལ་
 དེའི་རྒྱང་སེམས་ཅམ་ལས་སྤྲ་བའི་ཆི་ལམ་གྱི་ལུས་སུ་ལངས་ནས་ལུལ་གཞན་
 དུ་ཕྱིན་ཏེ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་སོགས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའོ། །དེ་ལྟར་སྤྱད་
 ནས་སྤྲང་ཡང་རགས་པའི་ལུས་སྤྲ་མ་ལ་ངེས་བར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་
 རགས་བ་དང་ཉེན་དང་བཞེན་པའི་འབྲས་བུ་སྟེ་འབྲེལ་བ་མ་སྤྲིན་བ་སྟེ་མ་ཟད་
 པའི་དབང་གིས་སྤྲང་ཅེས་ཀྱང་འཇུག་པར་འགྱུར་ལ། ལས་གྱི་འབྲས་བུའི་བྱས་
 བ་སྤྲིན་བ་སྟེ་ཟད་པའི་ཆེ་ཆི་ལམ་གྱི་ལུས་སུ་ལངས་པའི་དོད་དུ་བར་དོ་བྱུབ་
 བས་རགས་པའི་ལུས་སྤྲ་མ་ལ་མི་འཇུག་གོ། །ཞེས་ཆི་ལམ་གྱི་ལུས་ལོགས་སུ་
 བྱེ་ཡང་འབྱུང་ལུས་རགས་བ་དང་འབྲེལ་བ་མ་ཆད་པའི་རྒྱས་སྤྲང་ཡང་དེ་ལ་
 འཇུག་པ་ཡིན་ཞེས་ངེས་བ་གཉིས་པའི་ལན་ནོ། །ཆི་ལམ་གྱི་ལུས་སྤྲ་བ་དང་
 སད་པའི་དུས་གྱི་འབྱུང་ལུས་རགས་བ་གཉིས་རྒྱད་གཅིག་པའི་གནད་གྱི་སྤྲ་བའི་
 ལུས་ལ་མཐོང་བའི་ལྟས་བཟང་ངན་ནམས་རགས་པའི་ལུས་སེམས་ལ་སྤྱོད་བ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་ངེས་བ་གསུམ་བ་ཆི་ལྟས་སད་དུས་སུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱའི་ལན་

ནོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ལེན་བཅོ་ལྔ་པར་གཏན་
ལ་པ་བ་བ་བཞིན་མི་ལམ་དང་སད་བ་གཉིས་ཀ་བདེན་བརྒྱན་གྱི་བྱང་པར་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཞེས་ངེས་པ་བཞི་པའི་ལན་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཕྱོགས་
བཅུའི་ལོངས་སྐྱ་རྣམས་ལ་ཤ་རུས་ལ་སོགས་པ་མེད་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱིས་
མཐོང་བའི་དོན་དུ་ཁམས་རགས་པའི་ལུས་ལ་ཞུགས་ནས་སྤྱལ་སྤྱའི་ཚུལ་གྱིས་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་ཡིན། ཞེས་མི་ལམ་གྱི་ལུས་ལོངས་སྐྱ་དང་འབྲ་
བས་སྐྱ་ལུས་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། ལུས་དེ་རགས་པའི་ལུས་ལ་སྤྱལ་སྐྱ་དང་
འབྲ་བས་སྐྱ་ལུས་ལོངས་སྐྱས་རགས་པའི་སྤྱལ་སྐྱ་བཟུང་བཤེས་པར་བྱ་བ་
བརྟན་ནོ། །དེས་ན་མི་ལམ་གྱི་སྔོན་དུ་བྱུང་བའི་གཉིད་གྱི་སྟོང་པ་བཞི་རྣམ་འཁྱོར་
པས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ངོ་བོར་སྦྱེད་པར་བརྟན་པ་ནི་གཉིད་འོད་གསལ་དང་བསྐྱེ་
བའི་གདམས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་མཐར་འབྱུང་བའི་མི་ལམ་གྱི་ལུས་སྐྱ་ལུས་དང་
བསྐྱེ་བ་དང་། དེ་ལྟར་མི་ལམ་གྱི་ལུས་སྐྱར་ཡང་རགས་པའི་ལུས་ལ་འཇུག་པ་
ནི་སད་པ་སྤྱལ་སྐྱ་དང་བསྐྱེ་བའི་གདམས་པ་གཉིས་པོ་འོས་མེད་ཀྱི་རིགས་པས་
ཤེས་པས། སྤང་གཞིའི་སྐྱ་གསུམ་བཤད་པ་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ལ་ལམ་
གྱི་སྐྱ་གསུམ་བཤད་པའི་གནད་ཀྱི་ཀྱང་ངེས་པར་ཤེས་སོ། །ཚུལ་དེ་ལ་དགོངས་
ནས་རྩེ་ཐུ་མས། སྐྱ་མ་ལོངས་སྐྱ་འོད་གསལ་ཆོས་སྐྱ་དང་། །སྤྱ་ཆོགས་སྤྱལ་
སྐྱ་གསུམ་ལ་རེ་རེ་བཞིན། །རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་བསྐྱེ་བ་རྣམ་པ་དགུ་ཡོངས་
རྫོགས་མན་ངག་གནད་ལ་མཁས་སྤྱར་ཏེ། །ཞེས་བཀའ་སྤྱལ་ཏེ། །བསྐྱེ་བ་ཞེས་
པའི་དོན་ནི། ཅམ་པ་དཀར་ནག་བསྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་མིན་ཏེ། །འཆི་བ་འོད་གསལ་དང་།

བར་དོ་དང་། སྐྱེ་བ་ཡོངས་ལ་གྲགས་པ་རྣམས་ལམ་གྱི་འོད་གསལ་དང་སྐྱེ་ལུས་
སོགས་སུ་བསྐྱར་བའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བསྐྱར་བ་ལ་གང་ཟག་མཆོག་དམན་
ཡང་ཡོད་དོ། །བསྐྱེ་བ་ལ་དབྱེ་ན། ཆོས་ཡོངས་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་གསུམ་དང་།
དེ་རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་ན་དགུ་ཡང་ཡོད་དེ། སྐྱེ་གསུམ་གྱི་བསྐྱེ་བ་ནི་འཆི་
བ་ཆོས་སྐྱེ་དང་བར་དོ་ཡོངས་སྐྱེ་དང་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་དང་བསྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་
གསུམ་ལ་ནང་གསེས་གྱིས་གསུམ་རེར་སྟེ་བ་ནི། རིམ་ལྡན་བསྐྱེས་གསལ་ལས།
བར་དོ་རྣམ་གསུམ་བསྐྱེ་བར་བྱ། །ཞེས་བཤད་པས་ནི་དེས་མཆོན་ནས་འཆི་
བ་གསུམ་དང་སྐྱེ་བ་གསུམ་བསྐྱེ་བ་ཡང་གོ་དགོས་སོ། །དེ་ལ་བར་དོ་གསུམ་
ནི་སྤྱི་བ་བར་དོ་དང་མི་ལམ་གྱི་བར་དོ་གཉིས་སོ་གཞིའི་བར་དོ་ཡིན་ལ་སྐྱེ་
ལུས་དངོས་དང་རྗེས་མཐུན་པ་ནི་ལམ་གྱི་བར་དོ་སྟེ་གསུམ་སོ། །འཆི་བ་གསུམ་
ནི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་འཆི་བ་དང་མི་ལམ་གྱི་ལུས་བར་དོར་བཤད་པའི་གནད་
གྱི་དེའི་སྔ་རོལ་གྱི་གཉིད་གྱི་སྟོང་པ་རྣམས་ལ་གཉིད་གྱི་འཆི་བར་བྱས་པ་གཉིས་
སོ་གཞིའི་འཆི་བར་བྱས་པ་གཉིས་དང་། རྗེས་རིམ་དུ་སྟོང་པ་བཞི་འཆི་རིམ་
བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པའི་ལམ་གྱི་འཆི་བ་གཅིག་སྟེ་གསུམ་སོ། །སྐྱེ་བ་གསུམ་ནི་
སྤྱི་བ་བར་དོས་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་བཟུང་བའི་སྐྱེ་བ་དང་མི་ལམ་གྱི་བར་དོ་ཕྱང་
སོ་རགས་པ་ལ་སྐྱར་ཞུགས་པའི་སང་དུས་གྱི་སྐྱེ་བ་གཉིས་སོ་གཞིའི་སྐྱེ་བ་གཉིས་
དང་། སྐྱེ་ལུས་གྱི་བར་དོས་ཕྱང་སོ་རགས་པ་བཟུང་བའི་ལམ་དུས་གྱི་སྐྱེ་བ་
གཅིག་སྟེ་གསུམ་རེར་ཡོད་པས། དེའི་དང་སོ་གསུམ་ནི་བར་དོ་ཡོངས་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་
བ་སྟེ་སྐྱེ་ལུས་གྱི་བསྐྱེ་བ་དང་བར་མ་གསུམ་ནི་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་སྟེ་འོད་

རྣམས་དང་ཁྱད་པར་སྟོང་བ་བཞི་པའི་ཉམས་ཤར་བའི་ཆོ་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་འདུ་འཕྲོད་ལས་བདེ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱང་བ་ཉམས་སུ་སྟོང་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིད་རྒྱང་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་མི་རུས་ཤིང་ལྟ་བ་རྟེན་ཅིང་གོམས་པར་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཉིད་འདུན་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་ཚུལ་ཡོད་དེ། མི་ལམ་གྱི་ལུས་འདུན་པས་ལྟ་སྒྲུང་ལྟ་བུ་པའི་མཆོམས་ནས་མན་ངག་བཞིན་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་སྒྲིག་རྒྱ་སོགས་ཉགས་རྣམས་གསལ་བར་འཆར་ཉེ་སྟོང་བ་བཞི་པའི་དུས་སུ་བདེ་ཆེན་མི་སྦྱེས་ཀྱང་ལྟ་བ་བྲན་པར་བྱས་ནས་སྟོང་རྒྱང་བསྐྱོམ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིད་རྒྱང་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་མི་རུས་ཤིང་། ལྟ་བ་མ་རྟེན་བའམ་རྟེན་ཀྱང་གོམས་པར་མ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཉིད་འདུན་པས་འཛིན་ཚུལ་ཡོད་དེ། མན་ངག་གི་སྟོན་པས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་ཉགས་རྣམས་གསལ་མི་གསལ་ཅི་རིགས་ཤིག་ཤར་ཡང་སྟོང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་དཀའ་མོད་ཡིད་ངོར་དེ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཅམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོམ་བ་ལས་བདེ་སྟོང་གང་ཡང་སྟོར་རྒྱ་མེད་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་འཛིན་བ་ལ་ཉིན་པར་རིགས་བ་དྲངས་བ་དང་། ཁམས་སྟོམས་པའི་དུས་སུ་འདུན་པ་ཤུགས་བྲག་ཡང་ཡང་སྟོང་བ་དང་། གཉིད་འཛིན་པའི་མན་ངག་ལ་མཁས་པ་བྱ་བ་གལ་ཆེའོ། །གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་འཛིན་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། གོགས་བྱུང་ན་ངེ་ལྟར་སེལ་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཉིད་འཕུག་བྲགས་ནས་འོད་གསལ་མི་ཟེན་ན་འཕུག་འབྲམ་གཅོད་པ། གཉིད་མེད་ན་དགོ་སྟོར་གྱི་གཞི་སྟོར་བས་སྟོང་འབྲམ་གཅོད་པ། གཉིད་ཡང་ཡང་སང་ན་

གཉིད་ཀྱི་དགོས་ལྗོངས་རྒྱ་རིང་དུ་བྱེད་མི་རྒྱས་པས་སད་འབྲུམ་གཙོད་པའི་མན་
 ངག་གིས་སེལ་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མི་ལམ་རྒྱུད་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་པ་ལ།
 གཉིད་རྒྱུད་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་ཚུལ་གོང་ལྟར་བྱས་ནས་གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་
 རྒྱུད་ཞིང་། དེ་ལས་མི་ལམ་གྱི་ལུས་ལྟའི་རྣམ་པར་ལྡང་བ་ལས་མན་ངག་གཞན་
 མི་དགོས་སོ། །མི་ལམ་འདུན་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་པ་ལ། གཙང་ཞིང་དཔེན་པའི་
 གནས་སུ་ལུས་ངལ་དུ་བ་དང་ཟས་གོས་གི་བ་ཅན་སོགས་སྤངས་ཏེ་སྤྲོ་མའི་རྣམ་
 འཁྱོར་སོགས་ལ་ལེགས་པར་འབད་བཞིན། ད་ལྟར་གྱི་སྤྲང་བ་འདི་ཐམས་ཅད་
 མི་ལམ་ཡིན་སྟེ་དུ་འཕེན་པ་ཡང་ཡང་གཏོང་བཞིན། ངག་གི་གདངས་དང་
 མཐུན་པར་སྦྱར་བ་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་གཉིད་འཐུག་ཏེ་ཅང་ཆེན་མི་ལམ་
 མི་འབྱུང་བས་འཐུག་འབྲུམ་གཙོད་པ། ཡང་ཡང་སད་ན་མི་ལམ་མི་བརྟན་པས་
 སད་འབྲུམ་གཙོད་པ་དང་། མི་ལམ་བྱུང་ཡང་མ་ཟིན་ན་དགོས་པའི་མི་ཟིན་
 པས་སྤྱད་འབྲུམ་གཙོད་པ་དང་། སྤྲོ་གཏམ་ལོར་བུའི་དབྱས་བསམ་མགིན་པ་
 སོགས་སུ་དམིགས་པས་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་མན་ངག་སོགས་གོགས་སེལ་
 བོགས་འདོན་ལ་མཁས་པར་བྱས་ཏེ། ཐོ་རངས་ལྟ་བུ་རིགས་པ་དྲངས་པའི་དུས་
 སུ་མི་ལམ་ལ་མི་ལམ་དུ་ངོ་ཤེས་པར་བྱའོ་སྟེ་མི་ལམ་འཕེན་པ་དང་བཅས། མགིན་
 པ་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་མན་ངག་བསྐྱོམས་ཏེ་ཉལ་ན་མི་ལམ་ཟིན་པར་འབྱུར་
 ཞིང་། དེ་ཡང་ལན་ཁ་ཤས་ཟིན་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་འཐོར་ཉེན་མེད་པར་
 རྒྱན་ལྡན་དུ་འོང་བ་ཅམ་ནས་མི་ལམ་གྱི་བསྐྱེད་པ་དངོས་བསྐྱོར་པ་ཡིན་པས། དེ་
 ལ་ཐོག་མར་མི་ལམ་རང་ག་བ་འཆར་བ་ན། དེ་མ་ཐག་དུ་མི་ལམ་ལ་མི་ལམ་དུ་

ངོ་ཤེས་ནས་ལྷ་ཡའ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པར་དམིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལངས་ནས་
ཕྱག་རྒྱ་དང་སྦྱར་བས་དགའ་བཞི་བྲངས་ཏེ་བདེ་བ་དེ་དང་སྦྱང་ཉིད་གཉིས་དབྱེར་
མེད་པར་ཅི་ཉུས་སུ་སྦྱར་བ་དང་། དེ་ལ་བྱང་བ་ན་སྦྱང་བཅུད་ཐམས་ཅད་རྟོ་རྟེ་
འཆར་གི་རྣམ་རོལ་དུ་རྒྱས་བཏབ་ཏེ་བསྒྲོམ་པའི་ཆེབསམ་ཉན་གཉིས་ཀྱི་སྦྱང་
རིམ་དང་སྒྲགས་ན་ཉིན་པར་ལས་ཀྱང་ལྷག་པའི་འོད་གསལ་དུ་སོང་བའི་ཉམས་
འཆར་ལ། དེའི་མཐར་སྐྱར་ཡང་གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་ཤར་ནས་དགེ་སྦྱར་རྣམས་
ཉིན་པ་ལས་ཆེས་ལྷག་པ་འབྱུང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་མི་ལམ་འདུན་སྟོབས་ཀྱིས་ཟིན་
པ་ན། ཉམས་ཀྱི་སྦྱང་བ་དབྱུང་བཟོད་སྒྲ་ཆོགས་པ་དང་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་
ཉུས་པ་སོགས་འབྱུང་ཡང་དེ་ལ་འཆེལ་བར་མི་བྱ་བ་དགེ་སྦྱར་ཉིད་ལ་འབད་
ན་སོགས་འབྱིན་ཏེ་གོང་མའི་རྟོགས་པ་འཁྲུལ་མེད་སྟེ་ཡི། ཡིད་བརྟན་མི་རུང་
བའི་ཐོག་མའི་ཉམས་སྦྱང་སོགས་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ངོམ་ན་ལྷའི་བྱའི་བདུད་འབྲུག་
ཏེ་རང་རྒྱུད་བརྒྱུག་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ལ་ཤིན་ཏུ་བག་ཡོད་པར་བྱོས་ཤིག་ཆེ་
འདིར་སེམས་དབེན་གྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་ཀྱང་སྦྱོང་པ་བྱེད་རྒྱ་མ་བྱུང་བའི་རྣལ་
འབྱོར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བར་དོ་དང་བསྐྱེད་བ་སྒྲོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། འཆི་བའི་དུས་
ལ་བབ་ནས་རྒྱུད་རྒྱུད་པར་ཚོམ་པ་དང་མཉམ་དུ་རྟོར་བརྒྱས་སོགས་ཀྱི་དམིགས་
པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་བཞིན་རགས་པ་ཉེར་ལྷ་ཐེམ་པའི་རྟོགས་སྒྲ་མ་རྣམས་
དང་སྦྱང་ཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པའི་རྟོགས་རྣམས་འཆར་བའི་
ཆེ་རེ་རེ་ནས་ངས་པར་བྱས་ཏེ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་ན་བདེ་སྦྱང་སྦྱར་ཏེ་བསྒྲོམས་
ནས་འཆི་བ་འོད་གསལ་ལམ་གྱི་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱར་བ་དེས་སྦྱོང་བའི་དོད་

ཐུབ་ཏུ་སོང་ནས་དེ་ལས་ལངས་པ་ན་བར་དོ་འགྲུབ་པའི་ཆབ་ལ་སྐྱུ་ལུས་འགྲུབ་
 པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དབང་ཐོབ་ནས་དམ་སྒྲོམ་བསྐྱུང་བ་གཞིར་བཅས་ཏེ་ལམ་
 ཆེར་མ་བསྐྱོམ་པའམ་བསྐྱོམས་ཀྱང་བསྐྱེད་རིམ་ནས་ངག་དབེན་བར་གྱི་ཉོགས་
 པ་གང་ཡིན་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས། བར་དོ་དང་སྐྱེ་བའི་བསྐྱེ་བ་སྐྱོམ་
 ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། རྣམ་ཞིག་འཆི་ལྟས་བརྟན་པོ་བྱུང་བ་ན་བསགས་པའི་ཡོ་བྱང་
 གང་ཡོད་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་བཏང་། གཉེན་ཉེ་འདྲུ་མཛའ་བློགས་རྣམས་
 ལ་ཞེན་པ་ཆོད། དམ་ཆོགས་དང་སྒྲོམ་པ་ཉམས་ཆག་ཅི་ཡོད་བདག་འཇུག་གིས་
 གསོ་ཞིང་སོར་ཆུད་པར་བྱས། འདི་དང་འདི་བྱ་དགོས་སྟམ་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོས་
 པ་ཐམས་ཅད་བཅན་ཐབས་སུ་དོར། ཅ་བའི་སྒྲ་མ་བཀའ་དྲིན་ཅན་ལ་སྙིང་ཁོང་
 རུས་པའི་གཉིང་ནས་གསོལ་བ་ཤུགས་བྲག་ཏུ་འདེབས་བཞིན་འཆི་བ་ནམ་འོང་
 སྟམ་དུ་འགྱོད་པ་མེད་པར་སྐྱག་པར་བྱའོ། །དེའི་ཆེ་ས་ཆུ་ལ་ཐེམ་པས་སྒྲིག་གྱུ་
 ལྟ་བུའི་སྤང་བ་ཤར་བ་ནས་མཆེད་པ་ཉེར་ཐོབ་ལ་ཐེམ་པས་སྐྱག་འཇུག་པོ་ནག་
 ལམ་པའི་སྤང་བ་རྣམས་འཆར་བའི་བར་བྲན་པ་གསུམ་ལྟན་དུ་བྱས་ནས་རེས་
 པར་བྱ་ཞིང་། བྱད་པར་འཆི་བ་འོད་གསལ་ངོས་ཟེན་པར་བྱ་ཞིང་བར་དོའི་དོད་
 སྐྱུ་ལུས་སུ་ལྡང་ལ་ཉེན་བྱད་པར་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་སྤང་བར་བྱའོ་སྟམ་པའི་སྤར་
 གོམས་པར་བྱས་པའི་འཕེན་པ་ལེགས་པར་བཏང་ནས། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་
 གིས་སྙིང་གའི་ཅ་མདུད་རྫོགས་པར་གྲོལ་ཏེ་འཆི་བ་འོད་གསལ་དངོས་སུ་ཤར་
 བ་ན། འོད་གསལ་མ་བྱ་འཕྲོད་པར་བྱས་ཏེ། འོད་གསལ་ལས་ལུགས་སྒྲོག་གི་
 ཉེར་ཐོབ་བྱུབ་པ་དང་མཉམ་དུ་བར་དོའི་ལུས་སུ་དངོས་སུ་ལྡང་ཡང་། ཡིད་ངོར་

རྟོ་རྟེ་འཆང་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པར་ལངས་ཏེ་དགོ་སྦྱོར་སྦྱོར་ཞིང་། བར་དོར་འཆི་
བ་མཐོང་བ་ན་ཆགས་སྤང་གི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱས་འདེབས་ཤིང་།
ཁྱད་པར་པ་མ་གཉིས་ཉལ་པོ་བྱེད་པའི་མཆན་མ་ཅམ་མཐོང་ཆེ་ཆགས་སྤང་
གཉིས་བཀག་ཏེ་ལྟ་བའི་ཅིས་ཟེན་པར་བྱས་པའི་ངང་ནས། པ་མ་གཉིས་ལྟ་ཡབ་
ཡུམ་གྱི་རྣམ་པར་མོས་ཏེ་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་ལྟའི་སྤྱི་མི་བསྐྱོད་པ་སོགས་སུ་
སྦྱེ་བ་སྤང་བར་བྱའོ་སྟམ་པའི་སྒོ་ནས་འཆི་ཚུད་བྱས་ནས་སྦྱི་གཙུག་ནས་ཞུགས་
ཏེ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ལམ་སྤྱ་མ་ཟེན་པའི་གང་ཟག་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་འཕོ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོ་འཕོ་བ་ཚུལ་
བཞིན་སྤངས་པར་བྱས་ཏེ་བྱིས་འཆི་ལྟས་མི་བསྐྱུ་བར་མཐོང་བའི་ཆེ་སྒྲ་བ་དུག་
གི་སྤྱ་རོལ་ནས་ལས་ལ་སྦྱར་ཏེ་སྦྱི་གཙུག་གསེར་གྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་ཤེས་གྲེན་དུ་
འཕང་ནས་མཁའ་སྦྱོད་དང་རིག་འཛིན་གྱི་གནས་སུ་ཉེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པ་
དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཕོ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་བྱེད་པ་ལ་རྒྱུད་རྒྱུ་རྒྱུར་ཞུགས་གནས་
ཐེམ་གསུམ་བྱེད་ཀྱས་པ་དང་། རྒྱུ་རྒྱུར་མར་སྤར་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡང་སྤྱད་ཀྱས་
པའི་བྱམ་པ་ཅན་རབ་ཏུ་བྱང་བ་དང་། གཞི་དུས་ཀྱི་སྙིང་གའི་ཅ་འཁོར་ཁ་བྱར་
དུ་བསྟན་ཡོད་པ་དེ་ལམ་སྟོབས་ཀྱིས་གྲེན་དུ་བསྐྱར་ཀྱས་པ་ལ་ལེགས་པར་བྱང་
བ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཆང་བ་དང་དུས་ཤིན་ཏུ་དགོན་ནོ། །འོན་
ཀྱང་འཆི་བཞིན་པའི་དུས་སུ་རང་གི་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་བཀའ་འཛིན་ཅན་དེ་ཉིད་ཡིད་
ལ་བྱན་ཏེ་འོ་དོད་འཕོད་པའི་གསོལ་འདེབས་ཀྱས་ན་རྣམ་ཤེས་གྲེན་དུ་འཕར་
བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་དེ། ཁ་སྦྱོར་ལས། སྒྲ་མ་སྐད་ཅིག་བྱར་གྱུར་ན། །དེ་ནི་འཕོ་

བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་། ཅེས་སོ། ། ཁྲིང་འཇུག་ནི། འཕོ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གོམས་
 བར་བྱས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མན་ངག་བཞིན་རྫོང་བསྐྱས་ལ་བརྟེན་
 རས་ལུས་སྤྲ་རགས་སོ་སོར་བྱེ་ནས་སྤྲ་བའི་ལུས་དེ། ལུས་རགས་པ་གཞན་
 གང་ཡང་རུང་བ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་བསྐྱེ་བ་དང་འཕོ་བའི་
 སྐྱོར་འདི་རྣམས་རང་ཅག་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁོ་ཞིང་གལ་ཆེ་བ་ཡང་ཡོད་དེ།
 ད་ལྟ་གསོན་པའི་དུས་སུ་རར་རར་པོ་དང་སྐྱེན་སྐྱེན་པོ་ངེ་རྟེན་ཅིག་བྱས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་དཔའ་དང་ཁ་འབྲེར་འཆི་དུས་སུ་འདོན་དགོས་ཤིང་། དེའི་ཆེ་གོང་གི་
 གདམས་པ་ལ་ཉམས་ལེན་མཐིལ་ཕྱིན་པ་དགའ་ཡལ་ལེར་སྤྲོ་སིང་དེ་བའི་རང་
 རས་འཆི་བ་འདྲ་ཡང་འཆི་ལུགས་མི་གཅིག་པའི་བྱང་ཆོས་ངོ་མཆར་བ་ཉམས་
 སུ་སྤྱོད་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འཆི་བའི་ཆེ་སྤྱག་
 ལྟང་དར་སྤྱོད་དེ་བའི་རང་རྣམས་འཛིག་ཤིང་སྤྱི་གཡའ་བའི་སྤང་ཚུལ་དང་བཅས་
 འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེའི་བྱིར་རང་མཉམ་རྣམས་ལ་ཕན་པའི་
 ཆེད་དུ་བསྐྱེ་འཕོའི་མན་ངག་གི་ཚུལ་ཞིབ་པར་འབྲི་འདོད་ཀྱང་ཡི་གཤེ་ཁུར་གྱིས་
 འཛིགས་ནས་འདིར་མ་སྤྲོས་པར་གཞན་དུ་བཤད་པར་འདོད་དེ་བཞག་གོ། །

རྒྱག་པ་(གོང་མར་འཕོས་ཚུལ་)ནི། མ་དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་པ་དེས་སྤྱོད་པ་གསུམ་པོ་
 གང་རུང་ཆེ་བ་རྒྱག་ལ་སོགས་པར་སྤྱད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འོད་གསལ་གྲུབ་པའི་
 མཆོན་མ་མཐོང་བ་ན་ཕྱི་ནང་གི་ཐབས་གཉིས་ཀྱིས་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་
 གསལ་དང་བཅས་པ་ཤར། དེའི་ཆེ་འོད་གསལ་སྤྲན་སྤྲེས་ཀྱི་བདེ་བས་སྤྱོད་པ་

ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ནམ་རྟོགས་པ་ན་སྐྱུ་ལུས་ནས་རིམ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་
གསལ་དུ་འཕོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་རྫོགས་རིམ་)ལ་བདུན། མཆན་ཉིད། སྐྱ་བཤད།
དབྱེ་བ། ཕྱི་ནང་གི་སྒྲིབ་བྱང་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་བཤད་བ། འོད་གསལ་
མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་དངོས། ལམ་དེ་ལམ་གཞན་གྱི་མཐར་འོང་ཚུལ། གོང་མར་
འཕོས་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་(མཆན་ཉིད་ནི། ལུལ་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལུལ་སྟོང་བ་
ཉིད་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྟོབ་པའི་རྒྱུད་
གྱི་རྣལ་འབྱོར་དེ། རིམ་བཞི་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་(སྐྱ་བཤད་ནི། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་དོན་དམ་བདེན་པ་
འོད་གསལ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱན་རྫོབ་སྟོས་པའི་གཉིས་སྤང་མ་ལུས་
བ་རྒྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྟུན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(དབྱེ་བ་ནི། སྐྱིར་འོད་གསལ་ལ་སྐྱས་བརྟུན་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས།
ལུལ་འོད་གསལ་དང་། ལུལ་ཅན་འོད་གསལ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་དང་ཆོས་
ཉིད་དོན་གཅིག་གཉིས་པ་ལ་སྐྱས་བརྟུན་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས། སྐྱི་དོན་དང་། སྐས་
དོན་དང་། མཐར་ཐུག་གི་འོད་གསལ་གསུམ་ཡོད། སྐྱིར་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་
དབྱེ་བ། ཉོན་སྐྱེབ་དང་ཤེས་སྐྱེབ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་དེ་དང་།

དེ་གཉིས་སྤངས་པའི་དེ་གཉིས་ཉེ་བཞི་ཡོད།

བཞི་པ་(ཕྱི་ནང་གི་ཐོན་པུང་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་བཤད་པ་)ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་
ནང་གི་མངོན་བྱང་གཉིས་ཀྱི་དོན་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཉིན་ཞག་སྤྲུག་གཅིག་ལ་
ཉི་འོད་གྱིས་ཁྲབ་པའི་སྤང་བ་དང་། རྒྱ་འོད་གྱིས་ཁྲབ་པ་དང་། ལུས་ནག་གིས་
ཁྲབ་པ་དང་། དེ་གསུམ་གང་གིས་ཡང་མ་སྤྲད་པའི་ཐོ་རངས་ཀྱི་ཆ་སྟེ་བཞི་ཡོད་
པ་ལ་དང་པོ་གསུམ་འདས་ནས་སྐྱུ་རེངས་འཆར་བའི་དྲུས་ཁོ་ནར་དོན་གྱི་འོད་
གསལ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་འོད་གྱི་དེ་ལས་སྤྱི་གང་དུ་ཡང་མི་འབྱུང་བའི་ཆ་
ནས་ཕྱིའི་མངོན་བྱང་དང་ནང་གི་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་རིམ་གྱིས་འདས་ནས་
ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་འོད་གསལ་གཉིས་སྤང་བ་རགས་གང་ཡང་མེད་པའི་རིམ་པ་
མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཆ་ནས་ནང་གི་མངོན་བྱང་དུ་འཛོག་པའི་བྱིར། རིམ་པ་བཞི་
པ་ལས། མཚན་མོ་སྤང་བའི་ཆ་སྟེ་གསལ་བ་ཉི་མའི་ཟེར་འབྱུང་སྤང་བ་མཆེད་
པ་ཡིན། །མཚན་མོ་སྤང་བ་ཐོབ་པ་རང་གི་རང་བཞིན་རྣམས་ཀྱིས་ལན་ཅིག་
མིན་པར་འགྲོ། །མཚན་མིན་ཉིན་པར་མ་ཡིན་མཚན་མིན་གང་ཞིག་རང་བཞིན་
རྣམས་དང་རྣམ་བཤམ་བ། །དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སྐྱད་ཅིག་ཡིན་པར་སྒྲ་མ་མཆོག་བཞེད་
རྣལ་འབྱོར་བ་ཉིད་ཡུལ། །མཚན་མོ་ཉི་མཐའ་ནི་འཛིག་མིན་ལུས་ནག་ཆོག་གས་ནི་
མ་ལུས་གང་དུ་འདས་པ་དང་། །རི་སྒྲིད་ཉི་མ་མ་ཤར་སྐྱད་ཅིག་འདིར་ནི་བྱི་མེད་
ཡང་དག་མཐའ་རུ་བཤད། །སྟོབ་དཔོན་མཆོག་ནི་རབ་རིབ་བཤམ་བས་སྟོབ་མ་
ལ་ནི་བྱི་རོལ་བྱང་ཆུབ་བསྟན། །ནང་གི་བདེ་བ་རྟོག་བཤམ་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་

སྐད་ཅིག་དག་གིས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །མངོན་བྱང་གཉིས་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་བསམ་གཏན་གཉིས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རང་གི་
ལུས་ཀྱི་མགོ་པོ་ནས་མར་སྤྱད། ཀླང་བ་ནས་ཡར་བསྐྱས་ལ། །གཡས་གཡོན་
མདུན་རྒྱབ་ནས་ནང་དུ་སྦྱང་གར་བསྐྱས་ནས་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་
ལ་འབྲུག་པ་ནི་རིལ་འཛིན་ཏེ་ལུས་རིལ་པོ་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱས་ནས་འཛིན་པའི་
ཚུལ་དང་། མི་རྒྱ་བ་སྣོད་ཐམས་ཅད་འོད་ཀྱི་གོང་བྱར་བྱས་ནས་རྒྱ་བ་བཅུད་ལ་
བསྐྱས། བཅུད་རྣམས་རང་ལ་བསྐྱས་པའི་རྗེས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་སྤར་ལྟར་
འོད་གསལ་དུ་གཞིག་པའི་ཚུལ་ཏེ་རིལ་འཛིན་དང་རྗེས་གཞིག་གི་བསམ་གཏན་
གཉིས་པོ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཉིད་ལས། མན་ངག་ཐོབ་པའི་སྣོབ་མ་ཡིས། །དེ་
ནས་རྣལ་འབྱོར་རྣམ་གཉིས་བསྐྱབ། །རིལ་པོར་འཛིན་པའི་རིམ་པ་དང་། །དེ་
བཞིན་རྗེས་སུ་གཞིག་པའོ། །མགོ་པོ་ནས་ནི་རྒྱང་པའི་བར། །རི་སྒྲིང་སྦྱང་གར་
བྱིན་པའི་བར། །རྣལ་འབྱོར་ཡང་དག་མཐའ་ལ་འབྲུག་ །རིལ་པོར་འཛིན་པ་ཞེས་
བཤད་དོ། །རྒྱ་བ་དང་ནི་མི་རྒྱ་ཉིད། །དང་པོ་འོད་གསལ་བར་བྱས་ཏེ། །བྱིན་ས་
དེ་བཞིན་བདག་ཉིད་བྱེད། །རྗེས་སུ་གཞིག་པའི་རིམ་པ་ཡིན། །དབུགས་ཀྱི་རྒྱུང་
ནི་མེ་ལོང་ལ། །རི་ལྟར་ཀུན་ཏུ་ཐིམ་འགྱུར་བ། །དེ་བཞིན་རྣལ་འབྱོར་ཡང་དག་
མཐར། །ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྲུག་པར་བྱེད། །ཅེས་སོ། །སྤྱད་རིམ་གྱི་དམིགས་
པ་འདི་ལ་དངོས་སུ་རྒྱུང་སྤྱད་པ་གསལ་བར་མ་བཤད་ཀྱང་། ལྷ་མོ་བཞིས་ཁྱུས་
ལས། ཏྲག་ཏུ་སྦྱང་གི་དབུས་གནས་པ། །འོད་ཟེར་ཆེན་པོ་འབར་བ་ཅན། །རི་
སྦྱང་དགུ་ཡི་བར་དུ་ནི། །དབུལ་བ་ལ་གནས་རྒྱང་མཐིལ་བར། །ཐིག་ལེ་དེ་ཁོ་

ནང་བསྐྱུས་ཏེ། །ཉེ་བའི་དབྱུས་སུ་ནམ་པར་གནས། །ཞེས་པ་ལྟར་དབྱལ་བ་ཉེ་
མགོ་ནས་རྒྱུ་མཐེལ་གྱི་བར་ནམས་སྟིང་གའི་ཐིག་ལེར་བསྐྱུས་ནས་སྟིང་གའི་
བསྐྱེད་ཉེ་བར་གནས་པར་གསུངས་པས་དམིགས་པ་དེ་བྱས་ན་དོན་ལ་རྒྱུད་གི་
སྤྱད་རིམ་སྒྲ་ན་མེད་པར་འགྲོ་འོ། །དེས་ན་དག་དབེན་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོག་ཚེ་ལ་
གསུམ་སྟོམ་པར་སྟིང་གར་རྒྱུད་དང་བྱང་སེམས་བསྐྱུས་ནས་སེམས་དབེན་
གྱི་སྟིང་པ་བཞི་འདྲེན་པའི་ཐབས་སུ་འགྲོ་བ་བཞིན། སྐྱུ་ལུས་པས་ཀྱང་སྐབས་
འདིར་བསམ་གཏན་གཉིས་གྱི་དམིགས་པའི་བསྐྱུད་རིམ་ཡང་ཡང་བསྟོམས་
པས་རྒྱུད་དང་བྱང་སེམས་སྟིང་གར་བསྐྱུས་ནས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཛོན་ཏུ་
འགྱུར་བའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་ཏུ་འགྲོ་བའི་གནད་ཀྱིས། སྐྱུ་ལུས་ཉམས་ལེན་ལ་
བསམ་གཏན་གཉིས་གྱི་སྤྱད་རིམ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཡིན་ནོ། །བསམ་
གཏན་གཉིས་སྟོམ་པའི་ཆེ་སེམས་དཔལ་ལྷན་བཅེགས་སུ་སྟོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ།
སྐྱུ་ལུས་པ་རང་གི་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་དག་
ཡིད་གསུམ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཏུ་བྱས་ཏེ་དོ་རྩེ་གསུམ་ཏུ་བསྟོམ་པ་ནི། སྐྱུ་
གསུང་ཐུགས་གྱི་དམ་ཆོག་སེམས་དཔལ་གསུམ་དང་། དེ་ནམས་གྱི་ཐུགས་
ཀར་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་ཡི་གེ་གསུམ་བསྟོམ་པ་ནི། སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་གྱི་ཡེ་ཤེས་
སེམས་དཔལ་གསུམ། ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་ཐིག་ལེའི་ནང་ཏུ་ཨ་ཐུང་བསྟོམ་པ་ནི།
སྐྱུ་གསུང་ཐུག་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔལ་སྟོམ་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུས་
པའི་ཅ་རྒྱུད་ལས། སངས་རྒྱས་དཀྱིལ་འཁོར་དབྱུས་གནས་པར། །བདག་གི་
ལུས་ལ་སྤང་མཛད་བཞག །སྟིང་གར་ཡི་གེ་ཨོ་བསམ་ལ། །ཐུགས་ལ་ནམ་པར་

ཤེས་པ་བསྐྱོམ། །ཞེས་དང་། སངས་རྒྱལ་དཀྱིལ་འཁོར་དབུས་གནས་པར། །རྡོ་
རྩེ་མི་བསྐྱོད་རབ་ཏུ་བསྐྱོམ། །སྤྱིང་གར་ཡི་གེ་རྩྱུ་བསྐྱོམས་ནས། །སེམས་ནི་
ཐེག་ལེར་གྱུར་བ་གཞག །སངས་རྒྱལ་དཀྱིལ་འཁོར་དབུས་གནས་པར། །རྡོ་
རྩེ་དབག་མེད་རབ་ཏུ་བསྐྱོམ། །སྤྱིང་གར་ཡི་གེ་ལྷུང་བསམས་ཏེ། །རྡོ་རྩེ་ཐེག་
ལེར་གྱུར་བ་གཞག །ཅེས་སོ། །

ལྷ་བ་(འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་)ནི། ལྷ་ལུས་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འོད་གསལ་གྱི་
གདམས་པ་རི་ལྟར་ཉན་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྡོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་
ཆེས་ལྷག་པར་བལྟས་ནས་བྱི་ནང་གསང་བའི་མཆོད་བ་ཆོད་མེད་པས་མཆོད་
དེ། ཁམས་གསུམ་ལས་ནི་རྣམ་གྲོལ་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟོད་བ་སྟོན་
དུ་འགྲོ་བས། ལས་དང་སྐྱེ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསོལ་བ་
ཡང་ཡང་འདེབས་དགོས་པའི་བྱིར། རིམ་བ་བཞི་བ་ལས། དེ་ནི་ཡང་དག་མཉེས་
བྱས་ཏེ། །ལོ་འམ་ཡང་ན་རྩེ་བ་ལ། །ལྷ་མ་དེ་ནི་མཉེས་བྱས་ལ། །ཅི་རུས་པས་
ནི་མཆོད་པར་བྱ། ཅི་འགྲོར་བ་ཡི་བྱག་རྒྱ་ནི། །ལེགས་པར་བསྐྱབས་པ་དབུལ་
བྱ་ཞིང་། །ཆོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དབུས་སུ་ནི། །ཆོ་ག་རི་བཞིན་མཆོད་པར་
བྱ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ན་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོས་མཆོན་བྱེད་
ཀྱི་དུས་སུ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དངོས་དབང་དུ་བསྐྱར་ཏེ་འོད་གསལ་གྱི་
གདམས་པ་མཐར་ཐུག་པ་གནང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ལྷ་ལུས་ཐོབ་མ་ཐག་ནས་
དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་པས་ཐབས་གཉིས་དང་སྟེན་རིམ་ཡང་

ཡང་བསྐྱོམས་ཏེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་པའི་མཆན་མ་རྟེན་པ་
 བ། ཉི་མ་རྒྱབ་ནས་དམར་ཐག་ཆད་པའི་ཐུན་མཆོམས་གྱི་དུས་འདས་པ་ན་ཡོ་
 བྱད་ཅི་རྟེན་པས་སྒྲ་མ་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ། རྟོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་མཆོག་གི་ཁྱིམ་གྱི་
 མཆན་བྱེད་ལ་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་དབང་མན་དག་ཐོབ་པས་སྤང་བ་མཆོན་
 པའི་མཆན་མའི་ཆ་འདས་ཤིང་མཆེད་པ་མཆོན་པའི་ཉི་མ་མཤམ་པའི་ཐོ་རངས་
 གྱི་དུས་སུ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་གདམས་པ་ཐོག་པ་བསྐྱོམས་པས་ཐོ་རངས་
 བྱི་མ་སྐྱུ་རངས་འཆར་ཀའི་དུས་སུ་བྱི་ནང་གི་ཐབས་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་
 ཐམས་ཅད་མི་ཤིགས་པ་ལ་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་སྤང་མཆེད་
 ཐོབ་གསུམ་རིམ་པར་འཆར་པའི་སློ་ནས་སྐྱུ་ལུས་པ་ནམ་མཁའ་ལ་འཇའ་ཡལ་
 བ་ལྟར་དག་ནས་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ།
 རྟོར་བྱེད་ལས། སྤྱི་བའི་རིམ་ལྟར་ཐིམ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་དཔའི་
 འོད་གསལ་གྱིས་སྤངས་པའི་རྒྱང་གིས་བསྐྱབས་པའི་མ་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་ནི་
 དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ་དག་པར་འགྱུར་ལ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་
 གྱིས་སྤངས་པའི་རྒྱང་གིས་བསྐྱབས་པའི་དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་ནི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
 མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ་ཡང་མི་ལྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དང་། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་
 པ་དང་། ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་འོད་གསལ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གང་ཡིན་ནོ། །དེ་
 དང་དུས་མཉམ་དུ་ཡུལ་ཅན་ལྟན་སྤྱིས་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་
 སུམ་དུ་ཉོགས་པ། སྤགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ། ཉོན་སྤྱིབ་ཀྱན་བཏགས་
 དང་ལྟན་སྤྱིས་ས་པོན་དང་བཅས་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པ།

སྒྲིབ་ལམ་ནས་མཐོང་ལམ་དུ་འཕོས་པ་རྣམས་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟ་
བུའི་འོད་གསལ་གྱི་གདམས་པ་སྟོན་པའི་སྒྲ་མ་དོ་རྩེ་སྒྲོབ་དཔོན་དང་ཆོས་ལ་
དམིགས་པའི་ཆེད་བརྟུན་སྒྲོབ་མས་རི་ལྟར་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཨེ་མ་རྟོ་སངས་
རྒྱས་ཨེ་མ་རྟོ། ཞེས་སོགས་འདུས་པའི་རྩ་རྒྱད་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས་གསུངས་
པའི་ཆོགས་བཅད་བཞིན་རབ་དུ་དྲངས་ཤིང་གྲུས་པ་དང་བཅས་ཐལ་མོ་སྦྱར་
ནས་བཀའ་བློན་བླ་པས་བརྟུན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ངོ། །

དུག་པ་(ལམ་དེ་ལམ་གཞག་གྱི་མཐར་ཐོང་ཚུལ་)ནི། པར་བྱིན་ཐེག་པའི་ས་བཅུ་སྟོད་པ་
ཐ་མ་བ་དེ་དཔེན་གསུམ་སྒྲུ་ལུས་ནས་སྒྲགས་ལ་མི་འཇུག་སྟེ་རང་ལམ་གྱིས་
དེ་རྣམས་ཀྱི་དོད་སྐབས་བྱས་ཐེན་པའི་བྱིར། དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རིམ་པ་ནས་
ངེས་པར་འཇུག་དགོས་ཏེ། འཆང་རྒྱ་བ་ལ་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་གཉིས་
སྤང་གི་འབྲུལ་བའི་བག་ཆགས་གཏན་འཛིན་པའི་བྱེད་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་
ལ་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་རྟོགས་དགོས་པའི་བྱིར།
ལས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ལས། བསྐྱལ་བ་མཐའ་ཡས་རྣམས་སུ་ཡང་། །མགོ་དང་
རིན་ཆེན་སྒྲིབ་ལ་སོགས། །སྤང་བ་རྣམ་པར་མ་དག་བྱིར། །བྱང་ཆུབ་འབྲས་བུ་
ཐོབ་མི་འགྱུར། །མཐའ་ཡས་བསྐྱལ་བ་རྣམས་སུ་ཡང་། །དེ་བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་
བཟོད་སོགས་ཀྱིས། །སྤང་བ་རྣམ་པར་མ་དག་བྱིར། །བྱང་ཆུབ་འབྲས་བུ་ཐོབ་
མི་འགྱུར། །མཐའ་ཡས་བསྐྱལ་བ་རྣམས་སུ་ཡང་། །སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲ་ཡི་ཉིང་འཛིན་
ཀྱིས། །སྤང་བ་རྣམ་པར་མ་དག་བྱིར། །བྱང་ཆུབ་འབྲས་བུ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །སྤང་

བ་གསུམ་པོ་དག་པ་ནི། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ཐེ་ཆོས་མེད། །ཅེས་པ་ལྟར་
 བར་བྱིན་ཐེག་པའི་རང་ལམ་རྒྱུད་པ་དང་རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཅམ་
 དང་། གླ་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་ཅམ་གྱིས་སྤང་བ་གསུམ་དག་པར་བྱེད་མི་བྱས་
 ཤིང་། སྤང་བ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་སྤང་གི་འབྲུལ་བ་ཡོད་ལ་གཉིས་སྤང་
 འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་གཏན་ནས་ལྡོག་པ་ལ། ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བས་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ཀྱི་དོན་རྫོགས་ནས་སྒོམ་པ་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། རིམ་སྡུགས་ལ་སྒོམ་
 ལས། དེས་ནི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་
 དུ་རྫོགས་པ་མ་བསྒོམས་བར་དུ། ཤེས་སྤྱིབ་རྫོགས་པར་སྤངས་པའི་ཆོས་སྐྱུ་
 མི་ཐོབ་པ་དང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱིས་སྤངས་པའི་རྒྱུད་སེམས་ཅམ་ལས་སྐྱུ་
 མའི་སྐྱུ་མ་བསྐྱབས་བར་དུ། མི་སྒོམ་པའི་ཟུང་འཇུག་གི་སྐྱུ་མི་ཐོབ་པར་བསྟན་
 པས། བདེ་སྟོང་སྟོར་བ་དང་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་སྐྱབ་པ་ནི། གླ་མེད་པའི་ཐེག་པའི་སྤྱིང་
 པོ་མཐར་ཐུག་པ་དང་། སྐྱུ་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་གཉིས་དེ་གཉིས་
 ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །ཅེས་སོ། །དེ་ཡང་པར་བྱིན་ཐེག་པའི་རིགས་ངེས་བྱང་
 སེམས་ས་བརྩའི་སྤིང་པ་ཐ་མ་པ་དེ་སྤྲགས་ལ་འཇུག་པའི་མཆོམས་ནི་ས་བརྩ་
 པ་ནས་ཡིན་ཞིང་། དེ་སྤྲགས་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་རང་ལམ་དོར་ནས་ཞུགས་པ་
 མ་ཡིན་པར་རང་ལམ་དེ་ལ་སྤྲགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྒོན་པ་བཏབས་པའོ། །སྒོན་པ་
 གང་ཞེ་ན། དབང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གཉིས་བསྐྱར་དགོས་པས་དབང་གསུམ་
 པ་བསྐྱར་བས་རྒྱལ་སྤྲས་འདིས་ས་དང་པོ་ནས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་
 མོད་ཀྱང་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པ་སྤང་

མེད་པས། འདིར་དེའི་སྤྲིན་བྱེད་དུ་སོང་ནས་དོན་དེ་བསྐྱོམས་པས་སྡོན་དུ་སྤང་
མཆེད་ཐོབ་གསུམ་དང་དེ་ནས་ཉེར་ཐོབ་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་ཏེ་གཉིས་སྤང་བ་
མོ་ཡང་དག་ནས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ། བར་ཕྱིན་ཐེག་པར་
ས་དང་པོ་ནས་མཆོད་གྱིས་བརྒྱན་པའི་ལུས་ཐོབ་པ་དང་། དེ་ས་རྣམས་ལ་ཇེ་
བཟང་དུ་སོང་བའི་མཐར་སློབ་པའི་མཆོད་མཐར་སྟག་པ་ཐོབ་པ་དེ་ནི་མ་རིགས་
བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པའི་ལུས་དེ་ནས་མཁའ་ལ་འཇུག་པ་
བཞིན་དག་པར་འགྱུར་བ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་
དེའི་བཞོན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་འོད་ཟེར་ལྔ་པ་ཅམ་ལས་མི་སློབ་པའི་རྩུང་འཇུག་
ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མཆོད་བྱེད་ཀྱི་དུས་
སུ་དབང་གསུམ་པ་དངོས་དབང་དུ་སྤྲིན་བྱེད་དང་གོལ་བྱེད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་དུ་
བྱས་ཏེ་བསྐྱར་བས་སྡོད་པས་དོད་ཐུབ་ཏུ་འང་སོང་ནས་འོད་གསལ་མཆོད་པར་
བྱས། ཐོ་རངས་འཆར་ཀའི་དུས་སུ་དབང་བཞི་པ་རྩུང་འཇུག་གིས་གདམས་པ་
བསྟན་པའི་སློ་ནས་ཆེག་དབང་བསྐྱར་ཏེ་དོན་དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞགས་པས་
སྐྱེ་རངས་འཆར་བའི་དུས་སུ་མི་སློབ་པའི་རྩུང་འཇུག་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
ཏེ། རིམ་ལྔ་གསལ་སློན་ལས། མཆོད་བྱེད་ན་སྒྲ་མས་ལས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པའི་
དངོས་དབང་བསྐྱར་ཏེ་འོད་གསལ་མཆོད་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ནས་ཐོ་རངས་འོད་
གསལ་སློམ་ཚུལ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་རྩུང་འཇུག་སྐྱབ་ལུགས་ཀྱི་གདམས་པ་ཐོག་
པས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་ཅིང་། དེའི་འོག་ཏུ་རྩུང་འཇུག་འགྲུབ་པའོ། །ཞེས་
དང་། སྤྲིན་གསལ་ལས། དེ་ནས་སྒྲ་མའི་རིན་གྱིས་མཆོད་བྱེད་ན་དབང་བསྐྱར་བ་

མོ་བ་ནས་སྐྱ་རངས་འཆར་བའི་དུས་སུ་སྟེ། ཞེས་སོ། །དོན་དེ་རྣམས་བསྐྱུས་ན།
 མཆན་བྱེད་ཀྱི་དུས་སུ་སྐྱ་མས་དབང་གསུམ་པ་བསྐྱར་ཏེ་འོད་གསལ་མཆོན་པར་
 བྱས་པ་སྟེ་གདམས་པ་རྣམས་ཐོག་པ་དང་། མོ་རངས་འཆར་ཀར་དབང་བཞི་པ་
 དང་བྱང་འཇུག་གི་གདམས་པ་གནང་སྟེ། མོ་རངས་ཀྱི་དུས་སུ་དོན་དེ་བསྐྱོམས་
 པས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཆོན་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལས་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་དག་
 པའི་སྐྱ་ལུས་སུ་བཞེངས། སྐར་ཡང་འོད་གསལ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་སྐྱ་
 རངས་འཆར་བའི་དུས་སུ་སློབ་པ་མཐའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཆོན་དུ་བྱས་ནས་
 མི་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་འབྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་།
 རིམ་ལྔ་གསལ་སློན་ལས། དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཆོན་དུ་འབྱུར་བ་མོ་རངས་ཀྱི་
 དུས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་སྟོས་པའི་སློན་ནས། ཞེས་དང་། མི་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་
 གྲང་སྟོང་བསྐྱུས་དང་རིམ་ལྔར་མོ་རངས་གི་དུས་སུ་ཐོབ་པར་གསུངས་སོ་ཞེས་
 དང་། མཆན་མོ་གཅིག་ལ་འཆར་རྒྱ་བར་གསུངས་པས་ཞེས་སོ། །ཞེས་པའི་
 དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཨ་ཁྱ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་ས་ལམ་རྣམ་
 གཞག་ལས། མོ་རངས་ལ་སྐྱ་བྱི་གཉིས་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་གསུམ་པ་ལ་
 དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པ་དང་། རྫོགས་རིམ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་སྟོན་
 དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པ་དང་། རིམ་པ་བྱི་མ་གཉིས་ལ་དང་པོ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་
 མི་དགོས་པ་འདི་རྣམས་ནི་སྐྱབས་འདེའི་དམིགས་བསལ་ཡིན་པས། མོ་རངས་
 གཅིག་ལ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་མི་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་གཉིས་ཀ་མཆོན་དུ་
 བྱ་དགོས་པ་ཡང་དམིགས་བསལ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང་། རིགས་ངེས་བྱང་སེམས་

སྤྱི་དེ་བ་ཐ་མ་པའི་ལུས་དེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དུ་མ་དག་གི་བར་དུ་གཟུགས་
སྤྱི་རིགས་འབྲའི་དངོས་རྒྱ་མེད་པའི་དབང་གིས་ཐོ་རངས་ཀྱི་དུས་སུ་དོན་གྱི་
འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་ལས་བཞེངས་པའི་དག་པའི་སྤྱུ་ལུས་
དེ་གཟུགས་སྤྱི་རིགས་འབྲའི་དངོས་རྒྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་
སྤྱར་ཡང་སློབ་པ་མཐའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་དུས་ཀྱང་ཐོ་རངས་
ཡིན་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཐོ་རངས་ལ་སྤྱི་གཉིས་དམིགས་བསལ་དབང་
བཅན་པར་བྱས་ཏེ་བཞག་པ་མ་གཏོགས། སྤྱིར་བཏང་ཐོ་རངས་ལ་གཉིས་ཡོད་
ཅེས་གསུངས་པ་མིན་ནོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་དག་གི་དོན་རྣམས་རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན་
ལས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བྱམ་དབང་དང་གསང་དབང་སྟོན་དུ་
མ་བསྐྱར་བར་དབང་ཐ་མ་གཉིས་བསྐྱར་བ་དང་། རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྤྱུ་ལུས་
མན་ཆད་སྟོན་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་རིམ་པ་ཐ་མ་གཉིས་ནས་བསྐྱེད་པ་འདི་ནི་དམིགས་
བསལ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་གྲངས་
ངེས་བསྟན་པ་དང་། སྤྱགས་ཀྱི་ལམ་ལ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་པ་དང་། དབང་པོ་
གཉིས་སྟོར་གྱི་ཆགས་ཅན་སོགས་དགོས་པར་བཤད་པ་ནི། དང་པོ་ནས་སྤྱི་
མེད་ཀྱི་ལམ་དུ་འབྲུག་པའི་རིགས་ངེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། འདོད་
ལྟ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཀུན་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འབྱུང་བ་མེད་པ་སོགས་
གསུངས་པ་ནི། འདོད་ལྟ་དང་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྟ་ཐ་མལ་པ་ལ་དགོངས་
ཀྱི། བྱང་སེམས་སྤྱི་དེ་བ་ཐ་མ་པ་ལྟ་བུའི་རྟེན་བྱེད་པར་ཅན་ལ་དགོངས་པ་མིན་
ནོ། །མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ངེས་པ་མི་འདོད་ཀྱང་གནས་སྐབས་

གྱི་རིགས་གསུམ་ངེས་པར་འདོད་པ་བཞིན་དུ། བ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ལ་
 ཡང་མཐར་ཐྲ་མེད་དུ་འཇུག་ཀྱང་ས་བཅུ་བ་ཚུན་ཆོད་དུ་རང་གི་ལམ་དུ་རིགས་
 ངེས་པ་འོང་བ་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་དང་། ལམ་གཞན་གྱི་མཐར་ལུགས་འདིའི་
 རྫོགས་རིམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམས་འོང་ཚུལ་དཔྱོད་པ་འདི་ནི་རང་གི་ལམ་གྱི་ཁྱད་
 ཆོས་གཙོ་བོ་རྣམས་ལ་ངེས་པ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྟེན་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་
 རྣམ་ལམ་འདིའི་རིགས་གྱི་རྣམ་པ་ངེས་པར་བྱས་པས་ལམ་གཞན་དུ་མི་ལྷོག་
 པའི་ཐབས་སྐད་དུ་བྱུང་བའི་རྒྱར་སྤང་ཞིང་། རྫོགས་ཀྱང་ཤིན་དུ་དཀའ་བར་སྤང་
 བས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 ལ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། གཞུགས་སོགས་
 ཡུལ་དང་། མིག་སོགས་དབང་བོ་སྟེ་དེ་གཉིས་དགག་པ་སྟེ་ཐེམ་ནས་སེམས་
 སྟོག་རྒྱུང་དང་བཅས་པ་བཀག་ཅིང་རྒྱབ་པར་གྱུར་པའི་གཞུང་བ་ནི་འཛིན་པ་སྟེ་
 ཡང་དག་པའི་མཐའ་འགོག་པའི་རྫོ་རྫེ་འོད་གསལ་ཡིན་ལ་སེམས་དེར་གྱུར་པ་
 ནི་དེར་སོང་བའོ། །དེར་འཇུག་པ་ལ་སྟོག་རྒྱ་སོགས་ཁམས་སྤྱ་བས་མཆན་མ་
 བཞི་དང་དཀར་ལམ་པ་སོགས་སེམས་ལ་འཇུག་པའི་མཆན་མ་གསུམ་རྣམས་
 གྱི་ཉི་བར་འཛིན་པའི་སྤང་བཤད་པའི་མཐར་སྦྱིན་བྲལ་ནས་མཁའ་བཞིན་གཉིས་
 སྤང་སྤྱ་སོ་ཡང་རྒྱབ་པའི་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྫོད་པའི་
 བྱིར། འདུས་པའི་རྒྱད་བྱི་མ་ལས། རང་དབང་རིན་ཆེན་དགག་པ་ཡི། །གཞུང་
 བ་འཛིན་པ་ཡིན་པར་བཤད། །སེམས་ནི་འགོག་པའི་རྫོ་རྫེར་འགྱུར། །མཆན་
 མ་ཉེར་འཛིན་འབྱུང་བར་འགྱུར། །མཆན་མའི་ཁམས་ནི་རྣམ་པ་ལྡར། །བྱང་

ལུ་རྩོམ་གསུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

བདུན་པ་(གོང་མར་འཕྲོ་ལྟ་ཞེས་)ནི། རོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་ལས་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་
ལྷང་སྟེ་ཉེར་ཐོབ་བྱེད་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་རིམ་བཞེས་ནས་གཟུང་འཇུག་
ཏུ་འཕྲོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྩོགས་རིམ་)ལ་གསུམ། མཆན་ཉིད། རིམ་
བཟུང་དང་སྟོན་བསྟུས་ལས་གསུངས་པའི་དོན་བསྟན་བ། སྦྱབ་ཚུལ་དངོས་
བཤད་བའོ། །དང་པོ་(མཆན་ཉིད་)ནི། གཞིག་ཏུ་མེད་པའི་རྩོམ་སྦྱང་དོན་དམ་
པའི་བདེན་པ་གཉིས་དབྱེར་མེད་རྩོག་ཅིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་
རྩོམ་ལ་མངོན་རྟགས་སུ་གྱུར་པའི་སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་རྣལ་འབྱོར་
དེ། རིམ་བཟུང་བ་ཟུང་འཇུག་གི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། སྤངས་པ་དང་། རྟགས་
བཟུང་འཇུག་གཉིས་ཡོད།

གཉིས་པ་(རིམ་བཟུང་དང་སྟོན་བསྟུས་ལས་གསུངས་པའི་དོན་བསྟན་བ་)ནི། སྟོན་བསྟུས་སུ།
སྟོབ་མས་རྩོམ་སྟོབ་དཔོན་ལ་ཟུང་འཇུག་གི་གདམས་པ་ལ་བྱི་བ་བྱུག་ཞུས་པ་
ན། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ལན་བྱུག་མཇུག་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱང་པོ་བསྟུས་ཏེ་བཤད་
ན། རིམ་བཟུང་པའི་སྦྱ་ལུས་དེ་རིམ་བཞེས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་པའི་
ཆེ་རིགས་འབྲེལ་རྒྱུ་ཆད་སོང་བས་སྤངས་ཡང་ཟུང་འཇུག་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་རི་
ལྟར་ལགས། ཞེས་བྱིས་པ་ན། སྟོབ་དཔོན་གྱིས། རིམ་བཞེས་ལས་ལངས་མ་
ཐག་ཏུ་རྒྱུང་སེམས་ཅན་ལས་སྟོབ་པའི་ཟུང་འཇུག་གི་སྤྱར་བཞེངས་པ་ཡིན་ཞེས་

དང་། ལམ་བཟོད་ཚུལ་གྱི་རིམ་བ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་བ་ལ། སྲགས་ཀྱི་སྐབས་
འདིར་ས་བཅུ་ལམ་ལྟ་འཛོག་ཚུལ་དབྱེ་བསྐྱེད་དང་བཅས་བ་གསུངས། འཁོར་བ་
ལས་ལྷོག་མ་ལྷོག་གི་ས་མཆོམས་གང་ལ་ཁྱས་བས། རྟོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་
དུ་མ་བྱས་ན། སྐྱུ་ལུས་ཐོབ་ཀྱང་འཁོར་བར་ལྷོག་བ་ཡིན་ཏེ་རྟོན་དམ་བདེན་བ་
མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ན་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་འགའ་ཡང་ཟད་བར་སྤོང་མི་རུས་
བས། ཉོན་མོངས་ཀྱི་བགས་ཆགས་ཀྱི་རྒྱན་གྱིས་ཡང་སྤིད་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་
ཞིང་། དེ་མངོན་དུ་བྱས་ན་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཡང་སྤིད་བར་མི་འགྱུར་བས་
འཁོར་བར་མི་ལྷོག་གོ། ཐར་བའི་རྟོན་གང་ལ་ཁྱས་བས། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་
སྤངས་བའི་སྤངས་བ་རྩང་འབྱུག་ཐོག་མར་ཐོབ་བ་ནས་ཐར་བ་ཞེས་རྟོན་འབྱུག་
སྟེ་འཆིང་བྱེད་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ས་བོན་དང་བཅས་བ་སྤངས་བའི་བྲལ་བ་
དེ་ཐར་བ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། ཐར་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཡིན་དེས་བས།
མདོ་སྲགས་གཉིས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བ་གཉིས་པོ་འདི་འཁོར་བར་ལྷོག་
མི་ལྷོག་གི་བྱད་བར་མེད་ཀྱང་ཐབས་མཁས་པས་ཟིན་མ་ཟིན་གྱིས་འཁོར་བའི་
ཅ་བ་ཉོན་མོངས་ས་བོན་དང་བཅས་བ་སྤོང་རུས་མི་རུས་བ་ནི། སྤྱིབ་བ་སྤོང་
བའི་གཉེན་པོའི་གྲོགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མཐའ་ཡས་བའི་དོད་ཐུབ་སྐྱུ་
ལུས་ལ་གནས་ནས་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་བ་
ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཐེག་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་བར་ཕྱིན་ཐེག་
བ་དང་སྲགས་བླ་མེད་ཀྱི་ཐེག་བ་བས་རྟོགས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བྱད་བར་མེད་
ཀྱང་ཡུལ་ཅན་གྱི་རུས་བ་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་གི་བྱད་བར་ཡོད་དེ། བར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་

ཆེན་མཐོང་ལམ་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ནས་ལས་དབང་གིས་
འཁོར་བར་ལྷོག་པ་འགོག་ཅུས་པ་དང་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཐག་བཅུ་གཉིས་སོགས་
འབྱུང་ལ། ཐེག་དམན་པས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་དག་བཅོམ་པ་
མ་ཐོབ་བར་དུ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྦྱེ་བ་མི་ལྷོག་ཅིང་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཐག་
བཅུ་གཉིས་སོགས་ཀྱང་མི་འབྱུང་བ་ནི། ཆོགས་དང་མོས་སྦྱོང་གི་སར་བསོད་
ནམས་གྱི་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་ལ་བསྐྱབས་མ་བསྐྱབས་གྱི་དབང་གིས་རྟོགས་
པ་དེ་ཅུས་པ་དེ་ལྟ་བུར་སྦྱེས་མི་སྦྱེས་བྱུང་བ་ཡིན་པས། ཐེག་ཆེན་པས་ཉན་ཐོས་
ལྟར་སྒྲུང་པོར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་ཡིན་ནོ། །པར་
བྱིན་ཐེག་པར་ཉོན་སྤིབ་ལ་ཀུན་བཏགས་དང་ལྟན་སྦྱེས་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་མཐོང་
ལམ་དུ་ཀུན་བཏགས་དང་། ལྟན་སྦྱེས་སྟོང་བ་སྟོམ་ལམ་ནས་བྱ་དགོས་པའི་ནུས་
གཞག་གསུངས་པ་མ་ཟད། ཤེས་སྤྱི་བ་ཀྱང་སྟོར་དགུ་སོགས་སུ་བྱེ་ནས་སྟོམ་
ལམ་ས་དགུས་མ་མཐའ་བསྐྱལ་ཆེན་གངས་མེད་གསུམ་ལ་སོགས་པར་བཅོན་
འགྲུས་དྲག་པོས་སྟོང་བར་གསུངས་སོ། །པར་བྱིན་ལྟར་ན་ཐེག་དམན་པ་ཉོན་
མོངས་སྟོང་བ་སྒྲུང་བ་ནི་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པའི་ཐབས་དང་བྲལ་བས་ཡིན་པས་
ཡོན་ཏན་དང་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མི་འབྱུང་ཞིང་། ཐེག་ཆེན་གྱིས་མཐའ་ཡས་
པའི་ཆོགས་ལ་ཡོངས་སུ་བསྐྱབས་པས་སྒྲུང་དུ་ཉོན་མོངས་མི་སྟོང་པ་ལྟར་སྒྲུང་
ཡང་ནམ་ཞིག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ན་ཡོན་ཏན་དང་གཞན་དོན་
རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་རྒྱལ་ལེགས་པར་ཤེས་དགོས་སོ། །སྤྲུགས་གྱི་ཐེག་ཆེན་
འདིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཐེག་དམན་ལས་ཆེས་སྒྲུང་ཞིང་དེ་

ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གཞན་ལས་ཆེས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་
 རོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དཔེའི་འོད་གསལ་གྱིས་སྤངས་པའི་རྒྱུ་མེས་ཅམ་
 ལས་བྱུང་པའི་སྤྱུ་མའི་སྤྱུ་དེས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པའི་དོད་
 ཟུབ་ཅིང་། སྤྱུ་ལུས་བྱུང་པས་བསམ་གཏན་གཉིས་དང་ཕྱིའི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་
 རས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པའི་ཐབས་བྱས་པས། ལུས་ཅན་བྱང་པར་ཅན་ལྷན་
 སྤྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རིམ་བ་བཞི་
 པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཉམ་གཞག་སྤུན་གཅིག་གིས། གུན་བཏགས་དང་
 ལྷན་སྤྱེས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང་ལུགས་གཞན་གྱིས་ཤེས་སྤྱིབ་ཏུ་བཤད་པའི་ཆོས་
 ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་དེ་ལས་ཕྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྤྱེས་ཀྱང་ཉོན་
 མོངས་ཡིན་པས་དེ་ཐམས་ཅད་བག་ཆགས་ཏེ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་གཅིག་ཅར་
 དུ་སྤངས་པ་ཡིན་ལ། ཟུང་འཇུག་ཏུ་བཞེངས་པ་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་ཉོན་མོངས་
 པའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བ་ཞེས་པའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་གསུངས་
 སོ། །དེ་འབྲེལ་ཟུང་འཇུག་པ་དེའི་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་བའི་རྒྱུ་དེ་ཟག་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་དུ་གྱུར་
 རས་གཞུགས་སྤྱིའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་ཅིང་། དེ་དང་ངོ་མོ་གཅིག་པའི་སེམས་དེ་ཟག་
 མེད་ཀྱི་སེམས་སུ་གྱུར་ནས་ཆོས་སྤྱིའི་ཉེར་ལེན་བྱས་པས། སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་རིགས་
 འབྲེལ་རྒྱ་མཉམ་གཞག་ཆེག་བསྐྱེལ་དུ་བསྐྱངས་པས་བསྐྱེལ་ཆེན་གངས་མེད་
 གསུམ་སོགས་ལ་སྟོས་མི་དགོས་པར་སྟོགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་མུང་གཅིག་གི་ཡུན་
 ཅམ་ལ། སྟོབ་པ་མཐའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཤེས་
 སྤྱིབ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་དུ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན་ལས། དེ་

ཡང་ལམ་གཞན་ལ་མེད་པའི་སྒྲིབ་པ་སྐྱོང་བ་ལ་རུས་པ་ལྷག་པའི་བྱང་པར་གྱི་
ཆོས་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་གནད་ཀྱིས་གཞན་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་
མཐོང་ལམ་དུ་ཀུན་བརྟགས་དང་ལྟན་སྒྲིམ་སྐྱོང་བ་སྐྱོམ་ལམ་ནས་བྱ་དགོས་པའི་
རྣམ་གཞག་མཐུན་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ལུགས་གཞན་པར་བྱིན་ཐེག་
པར་ཉོན་སྒྲིབ་ཀུན་བརྟགས་དང་ལྟན་སྒྲིམ་སོ་སོར་སྐྱོང་བའི་རྣམ་གཞག་ལམ་
འདིར་མཐུན་མི་དགོས་པར་ཅིག་ཆར་དུ་སྐྱོང་བར་གསུངས་པའི་ལུགས་ལ། ཤེས་
སྒྲིབ་ཀྱང་སྐྱོར་དགུ་སོགས་སུ་བྱེ་སྟེ་སྐྱོང་བའི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་མཐུན་མི་དགོས་
པར་ཅིག་ཆར་དུ་སྐྱང་བར་བཞེད་པའི་ཚུལ་འདི་ངེས་པར་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་
སྟེ། གཞན་ལ་མེད་པའི་སྒྲིབ་པ་སྐྱོང་བ་ལ་རུས་པ་ལྷག་པའི། ཞེས་ཉོན་ཤེས་ཀྱི་
སྒྲིབ་པ་གཉིས་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་སྒྲིབ་པ་ཞེས་གསུངས་པས། ཉོན་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིབ་
པ་གང་ཡིན་ཡང་བྱང་མེད་པར་ཅིག་ཆར་དུ་སྐྱང་བ་ཡིན་པར་གོ་སྒྲ་ཞིང་། སྒྲིབ་
པ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་ལ་རིམ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་སྒྲོབ་པ་
མཐའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་སུ། ཅ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་ལྷེ་རྣམས་དང་དགོངས་
འབྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་བྱངས་ངེས་སུ་མཛད་པ་ལས་གཞན་པའི་
སྐྱང་གཉེན་གྱི་རིམ་བཞི་པ་ན་དང་དུ་བྱེ་བ་མེད་པའི་གནད་ཀྱིས། མ་དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་
པ་དེ་རིམ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཛོན་དུ་བྱས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་
ཉོན་སྒྲིབ་སྤྲ་རགས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་དུ་སྐྱངས་པ་དང་། དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་པ་
དེ་སྒྲོབ་པ་མཐའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཛོན་དུ་བྱས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཤེས་
བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་དུ་སྐྱངས་ནས་འབྲས་བྱ་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་

ཚུལ་འདི། ཡབ་ཟླ་ཚུལ་བ་གཉིས་བ་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་དགོངས་བཞེད་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བདག་གིས་མགིན་བ་གསངས་ནས་སྤྲོས་བ་ཡིན་
 བོ། །འོ་ན་དབུས་ཀྱི་རྒྱུད་སྟོང་པའི་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན། མཁས་བླ་མེད་ཀླུ་འབྲུང་
 རོལ་པའི་དགའ་སྟོན་དུ། མཆོན་བྱ་དོན་ཀྱི་དོ་རྗེ་འཆད་པའི་གཞུང་ཁུངས་སུ་
 མཛད་དེ་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་སྒྲོམ་ལམ་ས་དགུས་ཤེས་སྤྱིབ་ལ་ཆེ་འབྲིང་
 རྒྱུང་གསུམ་སྒྲོར་དགུར་བྱས་ཏེ་རིམ་གྱིས་སྤང་བར་བཞེད་བ་མི་འཐད་དམ་
 ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། རིམ་ལྡན་གསལ་སྒྲོན་ལས།
 རྗེ་འཕྱོས་ཀྱིས་སྤར་གསུངས་པའི་ལུགས་ལྟོག་གི་སྟོང་བ་རྣམས་བཤད་པ་ལ་
 བཏེན་ནས་འོད་གསལ་ལས་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་ཤར་བའི་སྤང་བ་གསུམ་རྒྱུང་དང་
 བཅས་བ་ལས་བྱང་འཇུག་གི་སྒྲུ་འབྲུབ་པར་བཤད་པ་དང་། ལཱ་སྤྱིས་ལུགས་
 ལྟོག་ཏུ་ཤར་བའི་སྟོང་བ་ལས་རྒྱ་ལུས་སྤྱབ་པའི་ཚུལ་ཅིག་བཤད་པ་ལྟར། བདག་
 གིས་ཀྱང་གཞུང་གཞན་དུ་ཚུལ་དེ་བཀོད་དོ། །ཞེས་སྤྲུགས་རིམ་ཆེན་མོ་དང་།
 རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་དང་། དབང་དོན་དེ་ཉིད་རབ་གསལ་སོགས་
 སུ་མཁས་བ་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་དང་བསྐྱུན་ནས། ལུགས་ལྟོག་གི་སྤང་བའི་
 མཇུག་ཏུ་རྒྱ་ལུས་འབྲུབ་པའི་ཚུལ་དེ་བཀོད་པར་མཛད་ཀྱང་། རང་གི་ལུགས་
 ཀྱི་བཞེད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་བ་ནི། གཞི་ལ་འཆི་བ་འོད་གསལ་འགག་པ་དང་
 བར་དོ་བྱུབ་བ་དུས་མཉམ་བ་ལྟར་ལམ་དུས་སུ་འང་འོད་གསལ་འགག་པ་དང་རྒྱ་
 ལུས་བྱུབ་བ་དུས་མཉམ་པར་རིམ་ལྡན་གསལ་སྒྲོན་ལས་གསུངས་བ་བཞིན་དུ།
 འདིར་ཡང་རྒྱུད་སྟོང་པའི་ཡིག་ཆར་གསུངས་བ་ནི། གཞུང་གཞན་དང་མཁས་བ་

སྤྲུམ་ནམས་གྱི་བཞེད་པ་དང་བསྐྱེད་ནས་ཤེས་སྤྲིབ་ལ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སོགས་
སྐོར་དགུང་བྱས་ཏེ་སྤོམ་ལམ་ས་དགུས་རིམ་གྱིས་སྤོང་བར་གསུངས་པ་ཡིན་
གྱི། རང་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོངས་བཞེད་ནི། རིམ་ལྡན་གསལ་སྤོམ་
ལས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་སྤར་བ་ཤད་ཟིན་ལྟར་དངོས་གཉེན་འོད་གསལ་གཉིས་
གྱིས་ཐ་མལ་པའི་ཉོན་སྤྲིབ་དང་ཤེས་སྤྲིབ་གཉིས་པོ་ཅིག་ཆར་དུ་སྤར་བར་བཞེད་
པ་ལ། ཟུང་སྟོད་སྤྲད་གཉིས་བྱུང་བར་མེད་པ་ཡིན་པར་ངེས་དགོས་སོ། །གྲོལ་
བ་པོ་སྤྲུམ་ཡིན་ཞུས་པས། ཟུང་སེམས་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་སྤངས་པ་ཟུང་འཇུག་
པ་དེ་ཡིན་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་(སྤྲུབ་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ་)ནི། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་
ཡེ་ཤེས་ལས་ལྷང་བར་ཚོམ་པ་ན། ཟུང་ཅུང་ཟད་གཡོས་ཏེ་འོད་གསལ་དེའི་བཞོན་
པའི་ཟུང་འོད་ཟེར་ལྡན་པས་ཉེར་ལེན་དང་། སེམས་གྱིས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་བྱས་
པ་ལ་བཞེད་ནས་དག་པའི་སྤྲུམ་མའི་སྤྲུང་དང་། ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་
སྤངས་པ་གཉིས་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་སྤྲུང་། ལུས་རགས་པ་ལས་ལོགས་སུ་བྱེ་
ནས་དངོས་གནས་ལ་བཞེངས་པ་དེ་འབྱུང་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ལུགས་ལྡོག་
གི་ཉེར་ཐོབ་བྱུང་བ། ཉོན་སྤྲིབ་སྤངས་པའི་ནམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་བ། དག་བཅོམ་
པར་བྱུར་བ། ལུགས་རང་ལམ་གྱི་སྤོམ་ལམ་ཐོབ་པ་བཞི་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་
ཞིང་རྗེས་ཐོབ་དུ་བཞེངས་སོ། །སྤངས་པ་ཟུང་འཇུག་པ་དེ་སྤར་ཡང་དོན་གྱི་འོད་
གསལ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྤྲུང་དག་པ་སྤྲུམ་མའི་སྤྲུང་དང་། ལུགས་

དག་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྫོགས་པ་བྱང་འཇུག་ཐོབ་
 པ་ཡིན་ནོ། །སྤངས་པ་བྱང་འཇུག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྗེས་བློ་བ་ཞེས་པའི་
 དོན་ཡོད་དེ། སྤང་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་ལུགས་
 ལྟོག་ཏུ་ཉིང་ཐོབ་ནས་རིམ་མིན་གྱི་མཆེད་སྤང་འབྱུང་བ་དེ་རྗེས་བློ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདུས་པའི་རྒྱུ་ཕྱི་མ་ལས། རྗེས་བློ་གང་ཞིག་ནམ་བསྐྱོམ་པ། །དེ་དང་
 འབྲེལ་བར་སྒྲོ་བར་བྱ། །རྗེས་སུ་བློ་བ་ཞེས་བཤད་དེ། །སོ་སོར་སྤང་བ་དེ་ལས་
 སྒྲེ། །ཞེས་སོ། །རྫོགས་པ་བྱང་འཇུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉིང་འཛིན་གྱི་ཡན་
 ལག་ཏུ་འཛིན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐབས་ཀྱན་རྫོགས་བདེན་པ་དང་། ཞེས་རབ་དོན་
 དམ་བདེན་པ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཡེ་ཞེས་དབྱེར་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོ་ནས་
 སྐད་ཅིག་ཅམ་གྱིས་ཡེ་ཞེས་ཀྱི་སྒྲུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ཐབས་དང་ཞེས་རབ་སྒྲོ་མས་འཇུག་པས། །དངོས་སོ་ཐམས་
 ཅད་མདོར་བསྟུས་པ། །གོང་བུ་ཚུལ་གྱིས་བསྟུས་ནས་ནི། །དབྱུས་སུ་གཟུགས་
 བྱི་ནམ་པར་བསྐྱོམ། །ཡུད་གྱིས་ཡེ་ཞེས་རྫོགས་བྱེད་པ། །ཉིང་འཛིན་ཅེས་
 གསལ་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེ་འབྲེལ་བའི་བྱང་འཇུག་པ་དེ་གསལ་དུ་བསྐྱབ་རྒྱའི་
 ལམ་གཞན་མེད་ཀྱང་སྤང་བསྐྱབས་ཐེན་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱ་དགོས་
 ཉེ། རིམ་ལྡེ་ལས། ལུག་འཇུག་ཉིང་འཛིན་ལ་གནས་པ། །སྤང་ཞིང་ཅི་ལའང་མི་
 སྒྲོ་བ་སོ། །ཞེས་དང་། བྱང་འཇུག་གོ་འཕང་ལ་གནས་པའི། །སྒྲོ་བ་བཞིན་པ་ཡི་
 རྣལ་འབྱོར་ཆེ། །བྱང་དུ་འཇུག་པ་སྒྲོམ་གྱུར་པས། །སྒྲིད་པའང་དེ་དང་གཉིས་
 སུ་མེད། །ཅེས་པ་ལྟར། བྱང་འཇུག་པ་དེ་རགས་པའི་ལུས་རྟེན་གང་ཡང་བྱང་

བ་ཞིག་ལ་གནས་ནས། རི་དྲགས་གཤོར་བ་དང་། ཆོས་འཆད་བ་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱད་རིམ་ཡང་ཡང་སྒོམ་བ་སོགས་མཉམ་རྗེས་ཀྱི་དགོས་ཤིང་ལ་ལེགས་པར་འབད་བས་ཤེས་སྤྱིབ་སྤྱོད་བའི་ཁུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་ཏེ་ལམ་ལ་སོགས་དབྱུང་བའི་དུས་ལ་བབས་པའི་ཆེ། སྤྱོད་པ་གསུམ་གང་རུང་ལ་བསྐྱབ་པས་སྐྱབ་བ་པོའི་དབང་སོ་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་བྱད་པར་གྱིས་ཆེ་བ་ཕྱེད་དམ་ཆེ་བ་གཅིག་གམ་དུག་ཚུན་ཆད་ལ་མི་སྒྲོབ་པའི་ཟུང་འཇུག་འབྲུབ་པའི་མཆོད་མ་རྣམས་འབྱུང་ངོ། །

གོང་གི་ས་བཅད་གསུམ་པ་རིམ་གཉིས་ལ་སོགས་འབྱིན་པའི་ཐབས་སྤྱོད་བ་བྱ་ཚུལ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་བ་དང་། ཆགས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(སྤྱིར་བསྟན་པ་)ནི། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ་སྤྱི་བྱིན་ཅན་གྱིས། དམན་པ་ལ་མོས་པ་ཐེག་དམན་པ་རྣམས་ལ་བདེན་པ་བཞི་རྟོགས་པར་མཛད་ཅིང་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྤྱོད་པ་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པ་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་མཛད་ཅིང་ས་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྤྱོད་པ་དང་། ཟབ་མོ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་སྤྲགས་ཆུ་མེད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་མཆོག་གི་རིགས་ཅན་ལ་ཐབས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་སྤྱི་མའི་སྤྱོད་པ་ཤེས་རབ་དོན་དམ་བདེན་པ་འོད་གསལ་གཉིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་བར་དུ་ཆགས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་གསུམ་བསྟན་པའོ། །དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་གསུམ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་གཙོ་བོ་ཡང་། གདུལ་བྱ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འབྲིང་པ་ལ་དབང་པོའི་རིམ་པ་མི་

འབྲ་བ་གསུམ་ཡོད་པས། དབང་པོ་ཐ་མ་རྣམས་ལ་ཆགས་ཅན་གྱི་སྒྲིང་བ་བསྟན་
ན་ཆོས་མི་འཆུན་ཞིང་ལག་ཏུ་སྒྲང་བར་མི་རུས་སམ་རུས་ཀྱང་གྲོལ་བའི་རྒྱར་
འགྱུར་བ་ལས་འཆིང་བའི་རྒྱར་འགྱུར་ཉེན་ཆེ་བས་ན་ཆགས་བྲལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་
གང་དང་གང་སྐྱེ་བའི་ཆོ། དེ་དང་དེའི་གཉེན་པོ་བསྟན་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཟད་པར་
འགྱུར་བའི་ཚུལ་གསུངས། དེ་ལས་དབང་པོ་འབྲིང་རྣམས་ལ་ས་དང་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཆེས་མང་པོ་བསྟན་ནས་རང་གཞན་སྦྲིན་པར་བྱེད་
པའི་ཆེད་དུ་ཕྱིན་བྱུག་སྤྱོད་བཞིའི་ཉམས་ལེན་ལ་སྒྲིང་ཚུལ་གསུངས། ཚུལ་གཉིས་
པོ་དེ་གནས་སྐབས་གདུལ་བྱ་བ་གི་བའི་ཐབས་སུ་འགྲོ་བའི་སློ་ནས་མཐར་ཐུག་
ཆགས་ཅན་གྱི་སྒྲིང་བའི་སློང་དུ་རུང་བར་བྱས་ནས་མཐར་ཆགས་ཅན་སྒྲིང་བས་
འཆང་བྱ་བར་འགྱུར་བ་མ་གཏོགས་ཐབས་གཞན་གྱིས་འཆང་བྱ་མི་རུས་པའི་
ཕྱིར་དུ་སྒྲིང་བ་གསུམ་བསྟན་དགོས་པ་བྱུང་བ་ཡིན། དེ་ཡང་སྐགས་སྒྲ་མེད་གྱི་
ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པའམ་དེའི་སློན་པ་མ་གདབ་པར་ཤེས་སྦྱིབ་པ་མོ་ཐ་མལ་གྱི་
སྤང་བ་སློང་མི་རུས། དེ་སློང་བ་ལ་ལྟན་སྤྱེས་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་
སློང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཆོགས་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་བདེ་བའི་ཉེན་ཀྱུར་ལྟ་བུའི་བྱང་
སེམས་རྒྱས་པ་ཞིག་དགོས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཅ་དང་རྒྱུང་སོགས་ཀྱང་ལས་སུ་
རུང་བར་འགྱུར་བའི་གནད་གྱིས། ཐོག་མར་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྒྲིང་བ་བསྟན་ལ།
དེ་ལ་གང་ཟག་པལ་བ་བྲིམ་པ་རྣམས་ལ་མི་དགེ་བཅུ་སློང་གི་བསྐྱབ་བྱ་མཛད་
ཅིང་། བྱད་པར་ལོག་གཡེམ་སློང་བའི་སློ་ནས་བརྒྱུད་ཆེས་ཉམས་པ་ལས་ལྡོག་
པ་ཅམ་མཛད། དགེ་ཚུལ་སོགས་ལ་མི་ཆངས་སྒྲིང་བ་ལ་སོགས་པ་སློང་བའི་

བཅས་པ་མཛད་དེ་བཅུད་མི་ཉམས་པའི་ཐབས་སྒྲ་ན་མེད་པ་མཛད། དེས་ཀྱང་མ་
ཆོག་པར་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་བསམ་བཞིན་དུ་ཁྱ་བ་འབྱིན་པའི་ལྷག་མའི་བཅས་
པ་སོགས་མཛད་ནས་བཅུད་གཏན་ནས་མི་ཉམས་ཤིང་བསྐྱང་ཚུལ་མཛད་ནས།
སྒྲགས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་བྱང་སེམས་མི་འཕོ་བའི་ཆེད་དུ་ཡི་གེ་དང་རྒྱས་དང་
རྒྱང་སོགས་ཀྱིས་འཛིན་ཚུལ་རྗེན་པར་བསྟན་ནས་འདོད་ཡོན་ལ་སྦྱོད་པའི་སྒོ་
ནས་བྱང་སེམས་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པའི་ཐབས་མད་དུ་བྱང་བ་འདི་འབྲམ་མཛད་
པས་མཆོན། བཅས་པ་གང་དང་གང་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་དམའ་མོ་ནས་རིམ་
གྱིས་བྱངས་ཏེ་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ་སྒྲགས་ཀྱི་ཚུལ་འདིར་གཏུགས་པ་ཞིག་ཤེས་
དགོས་ཏེ། རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། སྦྱ་མ་ལྟ་བུའི་འོས་དག་ནི། །འོངས་སྦྱོད་
ཁྱད་འཕགས་སྦྱེ་འགྱུར་བར། །བདེ་བ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བཞིན་པས། །འབྲས་
བྱ་ཁྱད་འཕགས་ཐོབ་འགྱུར་བར། །ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་འདོད་མི་བྱ། །བརྟན་གཡའི་
དངོས་པོ་ཡོད་མིན་ཏེ། །འོན་ཀྱང་སྤང་བ་ཅམ་མཆན་ཉིད། །སྒྲིམ་པ་ཁྱད་པར་
ཅན་གང་ཞིག །ཡིད་འོང་བདེ་བའི་འབྲས་བྱ་ནི། །སྒྲ་མེད་གསལ་བའི་སྒོ་ཡི་
མཐུ། །འབྲས་བྱ་དོན་གཉེར་རྒྱ་བསྐྱབས་ན། །དེར་ནི་ལྷ་མོ་སུ་ཞིག་འགོག་ །དེ་
བས་འབད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་མཆོད་པར་བྱ། །དགའ་ཐུབ་
སྒོམ་པ་མི་བཟད་པས། །ལུས་ནི་སྐམས་ཤིང་སྒྲག་བསྐལ་འགྱུར། །སྒྲག་བསྐལ་
གྱིས་ནི་སེམས་གཡེངས་ན། །གཡེངས་པས་དངོས་གྲུབ་གཞན་དུ་འགྱུར། །ལུས་
དང་སེམས་ནི་བརྟན་བྱས་ན། །བདེ་བ་ཐམས་ཅད་བརྟན་པར་འགྱུར། །ཞེས་
དང་། འདུས་པའི་རྩ་རྒྱུད་ལས། དགའ་ཐུབ་སྒོམ་པ་མི་བཟད་པ། །བརྟེན་པས་

འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་གྱི། །འདོད་པ་ཀུན་ལ་ལོངས་སྟོན་པས། །བསྟེན་ན་སྦྱར་
 ཏུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐྱོང་གི་ལུང་མི་གཙང་བ་རྣམས་
 ཞིང་ལ་ཕན་པ་ལྟར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་དུག་ཐབས་མཁས་པས་བདུད་ཅིར་བསྦྱར་
 བ་འདི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཁོ་ནའི་བྱད་ཆོས་ཡིན་ཏེ། དཔལ་མཆོག་དང་པོ་
 ལས། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྒྲ་གཏི་ཟུག་གསུམ། །འཛིན་པས་དུག་ཏུ་འགྱུར་བ་
 ཡིན། །དུག་འདི་ཉི་ལྔ་ཞེ་གྱུར་ན། །དུག་ནི་དུག་མེད་བྱས་པ་ཡིན། །བདུད་ཅི་
 རིམ་གྱིས་བསྟེན་ན་ནི། །བདུད་ཅི་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། གྱེ་རྩེ་
 ལས་ཀྱང་། ཆགས་པས་འཛིན་རྟེན་འཆིང་འགྱུར་བ། །འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ནི་
 རྣམ་གྲོལ་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །འདོད་ཆགས་ལམ་བྱེད་ཀྱི་གཞི་འདོད་ཆགས་དེ་
 འདོད་ཆགས་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་དང་འཛིན་སྦྱངས་འགལ་བའི་སྒྲོ་ནས་
 འདོད་ཆགས་ཟད་པར་མི་བྱེད་པར། དེའི་རྒྱ་བདེན་འཛིན་ཟད་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོ་
 ནས་འབྲས་བྱ་འདོད་ཆགས་ཟད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བཙན་དུག་དེ་
 བྱ་རོག་གིས་ཐོས་ན་འཆི་བ་ལས་འོས་མེད་ཀྱང་། མ་བྱས་ཐོས་ན་མི་འཆི་བའི་
 །ཁར་སྒྲོ་མདོངས་སོགས་ཀྱང་ལྷག་པར་མཛེས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(ཆགས་ཅན་གྱི་སྟོན་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་)ལ་**གཉིས།** དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་
 ལ་སྒྲོབ་པའི་ཚུལ་ལོ། **།དང་པོ་**(དངོས་ཀྱི་དོན་)ནི། ལམ་སྒྲར་མེད་གསར་དུ་ཐོབ་ཕྱིར་
 དང་ཐོབ་ཟིན་སོགས་འབྱེན་པའི་ཆེད་གང་རུང་གང་ཞིག་འདོད་ཡོན་སྦྱི་དང་བྱད་
 པར་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་རང་བཞིན་ཤེས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོས་པ་དང་བཙས་

མ་བཅས་ཅི་རིགས་སུ་ཡོངས་སུ་སྐྱོད་པ་དེ། འདིར་བསྟན་སྐྱོད་པ་སྤྱིའི་མཆོན་
ཉིད། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། སྒྲོས་བཅས། སྒྲོས་མེད། འིན་ཏུ་སྒྲོས་མེད་
གྱི་སྐྱོད་པ་གསུམ་དང་། ཉེན་གྱི་སྒྲོ་ནས། བསྐྱེད་རིམ་དང་། རྫོགས་རིམ་པའི་
སྐྱོད་པ་གཉིས་དང་། དུས་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོད་རུང་དུ་བྱེད་པ་དབང་གི་དུས་དང་།
སྤྱིན་ཅིང་སྐྱོལ་བ་ལམ་དུས་གྱི་སྐྱོད་པ་གཉིས་ཡོད། བསྐྱེད་རྫོགས་པའི་སྐྱོད་
པ་གཉིས་ལ་སྒྲོས་བཅས་སོགས་གསུམ་རེ་དབྱེར་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་མ་ལམ་དུས་
གྱི་སྐྱོད་པ་ལ་ཡང་ལམ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་ཕྱིར་དང་། ཐོབ་ཐེན་སོགས་འབྱིན་པའི་
སྐྱོད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད། ཕྱི་མ་དེ་ལ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་པས་ཐུན་མོང་གི་དངོས་
བྱུང་བསྐྱུང་ཕྱིར་དང་། སེམས་དཔེན་པས་སྐྱུ་ལུས་དང་། སྐྱུ་ལུས་པས་མངོན་
པར་བྱང་ཆུབ་དང་། སྒྲོབ་པའི་ཟུང་འཇུག་པས་མི་སྒྲོབ་པའི་ཟུང་འཇུག་ཐོབ་ཕྱིར་
ལ་སོགས་འབྱིན་པའི་སྐྱོད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད། མིང་གི་རྣམ་གངས་ཀྱང་ཡོད་དེ།
རང་གཞན་གྱི་དོན་ཀྱན་སྐྱབ་པས་ཀྱན་ཏུ་སྐྱོད་པ་མཆོག་དང་། སྤྲུགས་རྫོས་པ་
པའི་སྐྱོད་པས་སྤྲུགས་གྱི་སྐྱོད་པ་མཆོག་དང་། རྣམ་པ་གང་གིས་སེམས་ཅན་
གྱི་དོན་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་དེས་སྐྱོད་ཅིང་འཇུག་པས་བྱང་སེམས་གྱི་སྐྱོད་པ་
དང་། རྫོགས་རིམ་རྟོགས་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སྐྱོར་པའི་སྐྱོད་པས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱོད་པ་དང་། རང་དང་རིག་མ་སྤྱིའི་འབྲ་འབག་ཏུ་ཆ་
ལུགས་བསྐྱར་ནས་སྐྱོད་པས་རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཡང་དག་པའི་ལེན་པའི་
སྐྱོད་པ་ཞེས་པ་རྣམས་སོ། །ལས་རྒྱ་དང་འབྲ་འབག་ཆས་གོས་སོགས་ཡོད་
པ་གང་ཞིག་བདེ་དང་བདེའི་ལན་སོགས་བྱ་བའི་སྒྲོས་པ་དང་བཅས་པའི་སྐྱོད་

པ་དེ། སློས་བཅས་ཀྱི་སྐྱོད་པའི་མཆན་ཉིད། ལས་རྒྱ་དང་འདྲ་འབག་ཆས་གོས་
 སོགས་ཡོད་པ་གང་ཞིག་བརྟེན་དང་བརྟེན་ལན་སོགས་བྱ་བའི་སློས་པ་དང་བྲལ་
 བའི་སྐྱོད་པ་དེ། སློས་མེད་ཀྱི་སྐྱོད་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྒྱས་འབྲིང་
 བསྐྱུས་གསུམ་ཡོད་དེ། འབྱོར་བའི་ཡོ་བྲས་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུང་གསུམ་དང་ན་ཆོད་
 ཆེ་འབྲིང་རྒྱུང་གསུམ་དང་སློས་པ་ལ་དགའ་བའི་བསམ་པ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུང་གསུམ་
 ཀྱི་དབང་དུ་བྲས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཡོ་བྲད་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུང་གསུམ་སོགས་ནི་སྐྱུ་
 ལུས་འོག་མ་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྲས་པ་འོ། །ཕྱིའི་སློས་པ་ཐམས་ཅད་
 སྤངས་ཏེ་ཡེ་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་སྐྱོང་བ་བྱུང་
 དུ་སྒྲེལ་ནས་བདེ་སྟོང་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆེག་སྒྲིལ་དུ་བསྐྱོམ་པའི་སྐྱོད་པ་
 དེ། ལེན་ཏུ་སློས་མེད་ཀྱི་སྐྱོད་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(དེ་ལ་སློབ་པའི་རྒྱལ་)ནི། སྐྱེ་བོ་པལ་པའི་འགྲིམ་འབྲལ་དང་འདྲུ་འཛིས་
 དཔེན་ཅིང་ཉམས་དགའ་བ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་གནས་སུ་སོ་བཅག་གི་ཁང་བ་སུམ་
 བཅེགས་ཁྱད་མཆར་དང་ལྡན་པའི་འོག་ཏུ་ཆང་མང་དང་། བར་ཁང་ལ་རོལ་མོ་
 དང་ཆས་གོས་སོགས་འཛོགས་དང་། སྟེང་དུ་སྒྲ་བྲེ་དང་། རྒྱལ་མཆན། བ་དན་
 སོགས་མཆོད་རྩིས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་མཛེས་པར་བསྐྱོར་བའི་དབུས་སུ། སྐལ་ས་
 གང་ཡིན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་ཆོན་ཀྱིས་ལེགས་པར་བྲི། ལྷ་རང་རང་གི་གནས་
 སུ་སྒྲ་ཆོགས་བསྒྲའི་གདན་རས་ཀྱིས་གཡོགས། སྐལ་བ་པོ་རང་དང་བཅས་པའི་
 གོགས་སྐལ་ས་ཀྱི་ལྷ་པོའི་གངས་དང་མཉམ་པའི་སྐྱེས་པ་དང་། ལྷ་པོའི་གངས་

མཉམ་གྱི་བྱད་མེད་རྣམས་རང་གི་ལྷ་དེ་དང་དེའི་འབྲ་བཅའ་དང་ཆས་གོས་སོགས་
གྱོན། རང་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་གཙོ་བོའི་གདན་དང་། སྦྱབ་གྲོགས་གཞན་རྣམས་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཇི་ལྷ་བར་རིགས་སོ་སོའི་ལྷའི་གདན་ལ་འཁོད་དེ། བསྐྱར་
འཁོར་ནས་བཅའ་ས་ཉེ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་བར་སྟོན་དུ་བཏང་། ལས་
རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡང་དག་པའི་ཚུལ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་བླ་
པ་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ་རང་གི་སྦྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གནས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་རྣམས་ཆོས་པར་བྱའོ་སྟེ་དུ་བསམ་ནས། ཐོག་མར་གཟུགས་དང་སྦྱ་དང་བི་
ཡི་ཡུལ་གསུམ་ལ་སྦྱོད་པ་དང་དེ་ནས་བཟའ་བཏུང་རྣམས་སྦྱངས་རྟོགས་སྤར་
བར་བྱས་ནས་ནང་གི་སྦྱོན་སྟེག་གི་ཚུལ་གྱིས་རོ་ལ་ལོངས་སྦྱོད་ཅིང་སྦྱོར་རྟོ་རྟོ་
ལུས་གྱི་བྱུང་ཁམས་སོགས་ཆོས་པར་བྱས་ནས། མཐར་ལྷན་ཅིག་སྦྱོད་པ་དང་
རྟོ་སྦྱོད་པའི་ལྷ་མོའི་ནང་ནས་ཇི་ལྷར་འདོད་པའི་བྲག་རྒྱ་ཞིག་མྱངས་ཉེ་བར་
བར་བཞག་འདི་ལ་བཞེན་ནས་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་བྲལ་རྟོགས་པར་བྱའོ་
སྟེ་པས་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་སྦྱི་བོ་ནས་ལྷ་ལི་དང་ཀླ་ལི་ཞུ་ནས་
སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་གྱིས་འབབ་ཅིང་དེའི་མཐར་ཐམས་ཅད་
སྦྱང་པ་འོད་གསལ་ལྷན་སྦྱེས་བསྐྱེད་པ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱངས། མཉམ་གཞག་དེ་
ལས་ལངས་པའི་རྟོ་སྦྱོར་དུ་གཟུགས་ནས་རིག་བྱའི་བར་གྱི་འདོད་ཡོན་ལྷར་
བསྟོམས་ནས་རང་རིགས་གྱི་ལྷ་སྟེམ་སྦྱང་སོགས་གྱིས་གཙོ་བོར་བྱས་པ་དེ་དང་
དེ་ལ་འབྲལ་བར་བསམ་པས་དངོས་སུ་ལོངས་སྦྱོད་པའི་སྟོམ་བསམ་གྱིས་གཙོ་
བོའི་བྲག་རྒྱ་སྟོན་པ་དང་རིག་མས་བྲག་རྒྱ་དེའི་ལན་སྟོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་

ཕྱག་དང་ཕྱག་གི་ལན། མཆོད་པ་དང་མཆོད་པའི་ལན། གར་དང་གར་གྱི་ལན།
 ལྷ་དང་ལྷའི་ལན། ལུས་དང་རག་གི་བརྟ་དང་བརྟའི་ལན་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲུགས་གཞན་
 ཏུ་མི་འབྱུང་བ་དང་། བན་ཚུན་རབ་ཏུ་དགའ་བར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་དུ་འདོད་ཡོན་
 ལ་སྒྲིང་བ་ཉིན་མཆོན་ཀྱང་ཏུ་སྒྲིང་བ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོས་མེད་ཀྱི་སྒྲིང་བ་ཡིན་ན།
 རྒྱས་པའི་སྐབས་སུ་རང་དང་སྐྱབ་ཐོགས་སོ་མོའི་གངས་དང་སྐྱབ་ཚུལ་སོགས་
 སྤར་བཞིན་ལ། འབྲིང་གི་སྐབས་སུ། དབུས་དང་ཐོགས་བཞི་བསྐྱའི་གདན་རས་
 ཀྱིས་གཡོགས་པ་ལ། རང་དང་སྐྱབ་ཐོགས་ཕྱག་རྒྱ་ལྷ་དང་བཅས་པས་རང་ཡབ་
 ཡུམ་དབུས་དང་། ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ཐོགས་བཞིར་ཡུམ་བཞིའི་ཆས་གོས་སོགས་
 དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། བསྐྱས་པ་ལ། རང་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་དབུས་ཀྱི་གདན་ལ་
 འཁོད། དེ་གསུམ་གར་ཆོ་ག་སྐྱབ་ཚུལ་སོགས་སྤར་རྩེ་ལྷ་བ་བཞིན་ཡིན་ཡང་།
 བརྟ་དང་བརྟའི་ལན་སོགས་མི་བྱེད་པ་ནི་བྱུང་བར་རོ། །འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་
 སྒྲིང་པའི་དུས་ཀྱི་སྒྲོམ་བསམ་ནི་རང་རྩོམ་འཆང་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་འདོད་ཡོན་ལ་
 སྒྲིང་བ་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲིང་བ་གསུམ་ཀྱིས་རྒྱས་བཏབ་ནས་རྩོམ་འཆང་ལ་འབྲུལ་
 བའི་ཚུལ་ཀྱིས་ལོངས་སྒྲིང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྒྲོས་བཅས་ལ་བཟོས་ན་མཆོན་
 འཛིན་ཀྱི་སྒྲོས་པ་རྒྱང་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོན་(སྤྱི)དུ་རྟོགས་པ་འང་མིན་ནོ། །འཁོན་
 ཏུ་སྒྲོས་མེད་ཀྱི་སྒྲིང་པ་ནི། འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་ཕུན་ཆོགས་དང་ཐུན་མོང་གི་
 དངོས་སྤྱབ་གང་ཡང་དོན་དུ་མི་གཉེར་བ། རང་དོན་དུ་དངོས་སོ་ཉིལ་འབྱུ་ཅམ་
 ཡང་མི་འཆང་བ། ཟས་ཟ་བ་དང་བཤང་གཅིའི་སྤྱིར་འགྲོ་བ་དང་ཉལ་བ་གསུམ་
 མ་གཏོགས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་བྱུང་བར་གསུམ་ལྡན་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་

བས། བསྐྱེད་འཁོར་ནས་སྐྱབ་ཐབས་ཡོངས་རྫོགས་བསྐྱེད་པའི་དུང་། རིག་མ་
བསྐྱེད་པའི་ཆེ་སྙིང་གནས་རང་རིགས་ཀྱི་ལྷ་མོ་ལྷུང་སྟེ་བསྐྱེད་ཅིང་། ཡེ་རྒྱ་དེ་
དང་སྙིང་མས་པར་འཇུག་ཅིང་གཉིད་ལོག་པ་དང་སྐྱགས་ནས་གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་
ཁོར་ཡུག་དུ་སྐྱོང་བར་བྱེད་ཅིང་དེ་ལས་ཡངས་པའི་རྗེས་སྐོབ་དུ་འདོད་ཡོན་ལ་
སྐྱོད་པ་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པ་བྲན་ནས་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་སྐྱོད་པ་
ནི་བདེན་ཞེན་གྱི་མཆན་འཛིན་གྱི་སྒྲིས་པའི་ས་བོན་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བས་
སྒྲིས་མེད་པའི་སྐྱེས་བསམ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཅ་བའི་ས་བཅད་བཞི་བ་བསྐྱོད་པ་མཐར་ཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་མངོན་དུ་བྱེད་
ཚུལ་ལ་གཉིས། སྤྱི་འོད་དང་། དངོས་ཀྱི་འོད་ནོ། །དང་པོ་(སྤྱི་འོད་)ནི། སྒྲིན་
གསལ་ལས། དགོས་པ་ཡང་ནི་བཤད་བྱ་སྟེ། །ཞི་སོགས་བྱ་བའི་ཆོ་ག་དང་། །དེ་
བཞིན་བྱུང་བ་བརྒྱད་དང་ནི། །སངས་རྒྱས་ཀྱང་ནི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་
ལྟར། བྱད་དང་བགལས་ལ་སོགས་པ་ཞི་བ་དང་ཆེ་དང་ཤེས་རབ་སོགས་རྒྱས་
བར་བྱེད་པ་དང་བསྐྱེད་པ་ལ་མི་མོས་པ་རྣམས་དབང་དུ་བྱ་བ་དང་བྲག་པོ་མིན་
པས་འདུལ་བར་མི་རྩས་པ་རྣམས་མངོན་སྐྱོད་ཀྱིས་ཆར་གཙོད་པ་སོགས་འཕྲིན་
ལས་རྣམ་པ་བཞི་ནི་དངོས་བྱུང་བམ་འབྲས་བྱ་ཐ་མ་དང་། རི་ལུ་དང་མི་སྤྲན་དང་
རལ་གྱི་དང་ས་ལོག་དང་མཁའ་སྐྱོད་དེ་ནམ་མཁའ་འཕྱར་བ་དང་མི་སྤྲང་བ་དང་
ནད་འཛོམས་ཉེ་བཅུད་ལེན་དང་རྐང་མཁྱོགས་དང་བརྒྱད་ནི་བྱུང་བ་བརྒྱད་ཀྱི་
དངོས་བྱུང་སྟེ་དངོས་བྱུང་བམ་འབྲས་བྱ་འབྲིང་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ལ་སྐྱེན་མོང་

གི་དངོས་གྲུབ་ཅེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། འདུས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། མི་སྣང་ལ་སོགས་
 དངོས་གྲུབ་ནི། །ཐ་མལ་བ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །ལྷ་མོ་བཞིས་ཞུས་
 པ་ལས། ཤི་བ་མེད་པ་ཞེས་དངོས་གྲུབ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པས། རོན་ལ་སྤར་
 བཤད་པའི་བཅུད་ལེན་གྱི་དངོས་གྲུབ་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བར་སྤང་ངོ་། །སྤྱན་མོང་
 གི་དངོས་གྲུབ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པས་དེ་དག་རི་ལྷ་བ་བཞེན་འབྲུབ་
 རྒྱས་པ་ལ་དགོངས་པས་རི་བཞེན་བསྐྱབ་མ་རྒྱས་ཀྱང་། ལས་དང་པོ་པའི་སྤྲལས་
 པས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་གཅིག་ལ་བཞྭས་བསྐྱོམ་ཆད་ལྷན་སོང་ན། དེ་
 རས་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ཉིད་ལ་ལས་ཆོགས་ཀྱི་དམིགས་པའི་རྒྱུར་ལུགས་རེ་
 བྲས་པས་ལེགས་པར་བསྐྱབས་ན་ཆ་མཐུན་འབྲུབ་པ་མང་དུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་
 དག་ཀྱང་སྐབས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་ན་དེ་དང་བསྟུན་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་
 གཏོགས། བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཅིས་ཀྱང་སྐྱབ་
 པར་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་མིན་ནོ། །དངོས་གྲུབ་བམ་འབྲས་བུ་མཆོག་ནི། འདུས་
 པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། སངས་རྒྱས་ཉིད་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །དངོས་གྲུབ་
 མཆོག་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྷར་རྣལ་འབྱོར་སྤྲོ་མེད་ཀྱི་ལམ་ཐམས་
 ཅད་གདུལ་བྲས་འབྲས་བུ་མཆོག་འབྲུབ་པའི་རིམ་པ་དང་བསྟུན་ན། རབ་ཆེ་
 འདི་ལ་འཆང་རྒྱ་བ། འབྲིང་བར་དོ། ཐ་མ་སྐྱེ་བ་བརྒྱུད་ནས་འཆང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་
 གསུམ་ཡོད་དོ། །

དེ་ལས་དང་པོ་(རབ་ཆེ་འདི་ལ་འཆང་རྒྱ་བ་)ནི། ལམ་སྤྱན་མོང་བས་རང་རྒྱུད་

ལེགས་པར་སྦྱངས་པ་དང་སྣོད་རྒྱང་དབང་ཐོབ་པ་ནས་བརྒྱང་སྟེ་ལམ་བསྐྱོད་
རྫོགས་གཉིས་སྟོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བཅས་པ་ལ་སྟོབ་རྒྱས་པ་ཡིན་ཞིང་།
དེ་ཡང་སྦྱ་ལུས་ཐོབ་ན་ཆེ་དེ་ལ་འཁོར་རྒྱ་བར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་ལྔ་ལས།
བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་རིམ། །གང་གིས་རྟེན་པར་མ་གྱུར་པ། །མདོ་
སྟེ་རྒྱད་དང་རྟོག་པ་ལ། །དེ་ཡི་ངལ་བ་དོན་མེད་འགྱུར། །བདག་ལ་བྱིན་ཆབས་
རིམ་ཐོབ་པའི། །གཙོ་མོ་སངས་རྒྱས་ཀྱན་བདག་ཉིད། །ཆེ་འདི་ཉིད་དུ་སངས་
རྒྱས་ནི། །ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(འཕྲིང་བར་དོར་འཁོར་རྒྱ་བ།) ནི། བསྐྱོད་རིམ་གྱི་ལམ་ནས་རྫོགས་རིམ་
སེམས་དབེན་གྱི་བར་མཐར་བྱིན་གྱང་སྟོད་པ་བྱེད་རྒྱ་མ་བྱུང་བས་ཆེ་འདིར་འཁོར་
རྒྱ་མི་རྒྱས་མོད། འཆི་བའི་དུས་སུ་འཆི་བ་འོད་གསལ་དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་
དུ་བྱ་ལ་གི་བའི་མཐར་སྦྱ་མའི་སྦྱར་ལྗང་བར་བྱའོ་སྦྱམ་པའི་འཕེན་པ་བཏང་ནས་
འཆི་བའི་ཐེམ་རིམ་རྣམས་འབྱུང་བ་ན་ལམ་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པའི་
རིམ་གྱིས་འཆི་བ་འོད་གསལ་དངོས་གནས་པ་འཁོར་བར་འགྱུར་ལ་དེའི་མཐུས་
གཞན་ལ་བར་དོ་གྲུབ་པའི་དོད་དུ་བར་དོ་རང་ག་བར་མ་ལངས་པར་སྦྱ་ལུས་
སུ་དངོས་གནས་ལ་ལངས་ཏེ། རྟེན་འདི་ལ་ལམ་ལྷག་མ་རྣམས་མངོན་དུ་བྱས་
ནས་འཁོར་རྒྱའོ། །དེ་ཡང་ཆེ་འདིར་འཁོར་རྒྱ་བ་ལ་སྦྱ་ལུས་འོག་མ་ཐོབ་པ་ངེས་
པར་དགོས་ལ། བར་དོ་འཁོར་རྒྱ་བ་ལ་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྦྱ་ལུས་མ་ཐོབ་པ་
ཞིག་དགོས་པས། གང་ཟག་དེ་གཉིས་ཀྱི་དང་མོ་ནི་སྟོད་པ་བྱེད་རྒྱ་བྱུང་བས་

སྐྱུ་ལུས་འོག་མ་གྲུབ་ཡོད་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཞིང་ལས་དང་ཆོང་དང་བསྟེན་
བཀྲུང་ལ་སོགས་པས་གཡེངས་བ་དང་ཡོ་བྱད་མ་འབྱོར་བའི་དབང་ལས། རྒྱད་
ལས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་ཆོ་ག་རྫོགས་པར་བྱ་མ་རྣམས་སྦྱོད་པ་བྱེད་རྒྱུ་མ་
བྱུང་བས་སྐྱུ་ལུས་མ་འབྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེས་སེམས་དབེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྫོགས་པར་མ་ཟད་འཆི་བའི་དུས་སུ་འོད་གསལ་
མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་མངོན་དུ་བྱས་པ་མིན་ནོ། །དེས་
ན་ཆེ་འདི་དང་བར་དོ་འཆང་རྒྱ་བའི་གང་ཟག་གཉིས་སོ་སྦྱོད་པ་བྱེད་རྒྱུ་བྱུང་མ་
བྱུང་ཅམ་མ་གཏོགས་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་གཞན་མེད་ཅིང་། འདིའི་སྦྱོད་པ་ཡང་
རྫོགས་འེམ་པའི་སྦྱོད་པ་དང་དེའི་ནང་ནས་སེམས་དབེན་པའི་སྦྱོད་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ཡང་སྒྲིར་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་རགས་པ་དང་གཉུག་མའི་ལུས་གཉིས་སོ་
སོར་འབྲལ་བ་ལ་སྦྱོད་པ་མི་དགོས་ཏེ་འཕོ་བ་དང་གྲོང་འཇུག་གི་ནལ་འབྱོར་གྱིས་
ཀྱང་བྱེད་པར་རུས་མོད། སྐབས་འདིར་སྟོང་གའི་རྒྱ་རྒྱུ་འདི་དབུས་ཀྱི་མི་ཤིགས་པ་
ལ་འཆི་རིམ་རྩི་ལྟ་བ་བཞིན་རྒྱང་སེམས་བསྐྱུས་ནས་ཐིམ་པའི་རིམ་པ་ལས་སྟོང་
པ་བཞི་བསྐྱེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས་ལུས་གཉིས་སོ་སོར་
འབྱེད་པ་དང་། བྱེ་བའི་གཉུག་མའི་ལུས་དེ་ཡང་མཆོན་ཀྱང་གྱིས་བརྒྱན་པའི་སྐྱུ་
ལུས་ནོ་རྩེ་འཆང་གི་སྐྱར་སྐྱེ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་བསྐྱུབ་དཀའ་བས་དེའི་དོན་དུ་སྦྱོད་པ་
བྱེད་རྒྱུ་བྱུང་མ་བྱུང་ཡིན་ནོ། །སྦྱོད་པ་བྱེད་རྒྱུ་མ་བྱུང་བ་དེས་འཆི་བ་འོད་གསལ་
མངོན་དུ་བྱས་པ་དེའི་ཆེ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་རྩ་མདུད་རྫོགས་པར་གྲོལ་བ་
དེ་སྦྱོད་པའི་དོན་ཐུབ་དུ་སོང་ནས་ཆེ་དེའི་སྟོང་པ་བཞི་དང་འཆི་བའི་སྟོང་པ་བཞི་

གཅིག་དུ་བྱས་པའི་འོད་གསལ་ལས་ལུགས་ལྡོག་གི་ཉེར་ཐོབ་གྲུབ་པ་དང་མཉམ་
དུ་འཆི་བའི་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱང་སེམས་དེ་ཉིད་སྦྱུ་མའི་སྐྱར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་
ལ་བར་དོར་འགྲོ་རྒྱའི་རྒྱང་སེམས་དེ་འདི་ལ་སྦྱུ་ལུས་དོ་རྩེ་འཆང་གི་སྐྱར་འབྱུང་
བཤོ། །དེ་འབྲེལ་བ་ལ་ནི་བར་དོའི་ཆོ་ཆད་ཞག་ཞེ་དགྲུ་ལས་མི་སྤུབ་པ་ཡང་ཅི་དོན་
མེད་ཅིང་སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་སྤར་བསྐྱོད་ནས་གདམས་ངག་ཉན་ལུས་
པ་དང་། ཤེའི་མིག་གི་ཡུལ་དུ་མཐོང་བའི་རགས་པའི་སྦྱལ་སྦྱུ་ཡང་འདོན་ལུས་
པས་ན། རགས་པའི་སྦྱལ་སྦྱུ་གང་ཡང་རུང་བ་བཟུང་ནས་རྟེན་དེ་ལ་རིམ་བ་བཞི་
པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཛོན་དུ་བྱས་ནས་དག་པའི་སྦྱུ་ལུས་སུ་བཞེངས་ནས་
འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞལ་ལུང་ལས། བདག་སེམས་དབྱིངས་སུ་
ཞུགས་པའི་ཆོ། །གསལ་ཞིང་རབ་དགའ་མཁའ་འབྲུལ་ཏྟིགས། །དེ་ནས་རྩུ་འབྲུལ་
ཤུགས་དང་ལྡན། །ལོ་ལྔ་ལོན་པའི་བྱིས་པའི་གཟུགས། །འབྲུབ་ཆེ་དཔེ་མེད་
བདེ་རྫོགས་རྟིགས། །དེ་ནས་སྦྱེ་གནས་གཞན་དུ་ནི། །འཕེན་པར་བྱེད་ཆོ་སྦྱལ་
པའི་གཟུགས། །ཡང་དག་དུ་ནི་རྟིགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །འདིའི་ཆོག་རྒྱང་
དུག་པ་དང་བདུན་པའི་དོན་ནི། བར་དོ་གྲུབ་པའི་དོད་ཀྱི་སྦྱུ་ལུས་པ་དེ་སྦྱེ་གནས་
གཞན་རགས་པའི་ལུས་གང་རུང་ལ་གནས་ནས་ལམ་ལྷག་མ་རྣམས་བསྐྱོད་པར་
གསུངས་ཀྱི། སྦྱེ་སྤིང་གཞན་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྐྱར་བའི་རགས་པའི་སྦྱལ་སྐྱར་
གསུངས་པ་མིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་བཤད་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོ་འདིར་འཆང་རྒྱ་
བའི་གང་ཟག་གིས་སྦྱོད་པ་བྱས་ཏེ་རིམ་བ་གསུམ་པའི་སྦྱུ་མའི་སྦྱུ་གྲུབ་པ་ན་མ་
བའི་ལུས་ཁོ་ནར་མི་གནས་པར་རགས་པའི་ལུས་སྤྲ་མ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་དང་།

དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་པ་ཡང་རགས་པའི་ལུས་རྟེན་གང་རུང་ལ་གནས་ནས་དག་
སྒྲོར་བསྐྱངས་པ་བཞིན། བར་དོར་འཆང་བྱ་བའི་སྐྱུ་ལུས་པ་དེས་ཀྱང་རགས་
པའི་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་འཛིན་དགོས་པ་ལགས་སོ། །

གསུམ་པ་(ཐམ་སྐྱེ་བ་བརྒྱད་ནས་འཆང་བྱ་བ་)ནི། རྫོགས་རིམ་དབེན་པ་དང་པོ་གཉིས་
མཁ། བསྐྱེད་རིམ་ཙམ་མཁ། མ་མཐའ་དབང་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་ཅིང་དམ་
སྒྲོམ་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱང་བ་གཞིར་བྱས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་དག་
ཀྱང་ལམ་བསྐྱོམས་པ་དང་བསྐྱེ་འཕྲོའི་མན་ངག་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གྱི་དབང་གིས་
རྟེན་མཐོ་དམན་གྱི་སྐྱེ་བ་བརྒྱད་ཚུལ་མི་འདྲ་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆང་བྱ་བ་
ལ་ཡང་སྐྱར་བུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོ་ནི། ཞལ་ལུང་
ལས། གལ་ཏེ་སྐྱུ་གསུམ་མ་གྲུབ་ན། །རིག་པ་འཛིན་པའི་གཙོར་སྐྱར་ཏེ། །རིམ་
གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྲུབ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ནི། །དངོས་གྲུབ་དེ་ནི་
འབྲུབ་པར་བཤད། །ཅེས་པ་ལྟར་སེམས་དབེན་གྱི་རྫོགས་པ་མ་ཐོབ་ཚུན་ཆད་པ་
རྣམས་གྱིས། འཆི་བའི་དུས་སུ་ཁྱེ་མའི་མན་ངག་གི་གནད་གང་ལ་ཐོས་བསམ་
གོམས་པ་ཤས་ཆེར་བསྐྱངས་པ་དེའི་བྱེད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འཆི་བ་འོད་གསལ་
ངོས་ཟིན་ནས་དེ་དང་བསྐྱེ་བྱས་པ་དང་། བར་དོའི་དུས་སུ་མན་ངག་གིས་རྒྱས་
བཏབ་ནས་བར་དོར་ངོ་ཤེས་པས་དེའི་གདམས་ངག་སྒྲོར་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ལེན་
པའི་དུས་སུ་པོ་མོ་སྒྲོར་བར་བྱེད་པ་ལ་ཆགས་སྤངས་སྐྱེ་བ་བཀག་ནས་རྩི་རྩེ་འཆང་
ཡབ་ལུས་དུ་གསལ་བར་མོས་པས་སྐྱི་གཙུག་ནས་ཁྱེ་བ་སྐྱངས་པའི་

རྟེན་ལ་ལམ་ལྷག་མ་རྣམས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པའོ། །དེས་ན་ཐོག་མ་ཉིད་
ནས་སྒྲགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་སྒྲགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་སྒྲ་གཅིག་ལ་
འཆང་རྒྱ་བཤམ། བར་དོར་འཆང་རྒྱ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། འཇམ་བུ་སྒྲིང་གི་
མིའི་རྟེན་ཅན་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ངེ་མེད་འོད་ལས། སྐྱེ་བ་
འདི་ལ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་རབ་དུ་སྟེར། །ཞེས་བ་ནི་སྐྱེ་བ་འདི་མིའི་
སྐྱེ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་རབ་དུ་སྟེར་བ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའོ། །སྐྱ་ལ་
སོགས་པ་འགྲོ་བ་ལྟེན་སྐྱེ་བ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འཆང་
རྒྱ་ངེས་ཀྱི་བར་དོ་བ་དེ་མིའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྐྱར་བར་དོ་བ་འགྲོ་བ་
རིགས་དུག་གང་དུ་ཡང་མ་གཏོགས་ཀྱང་། འདིའི་བར་དོ་བ་ནི་མིའི་རྟེན་ཅན་
དུ་འདོད་དགོས་ཏེ། རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན་ལས། མིའི་རྟེན་གྱིས་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་ཐོབ་
པའི་སྐྱུ་ལུས་ཀྱི་གང་ཟག་དེའི་རྟེན་ལ་འཆང་རྒྱ་བ་ནི་མིའི་རྟེན་ལ་འཆང་རྒྱ་བ་
ཉིད་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་སྒྲ་ལ། མིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྣམ་འབྱོར་པས་སྐྱུ་ཆེ་བཏང་
བ་ན་བར་དོ་འོང་བའི་དོད་ལ་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་སྐྱུ་ནས་རྟེན་དེ་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་རྟེན་
ནི། འགྲོ་བ་དུག་དུ་མ་གཏོགས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དེ། དཔེར་ན་བར་དོ་འགྲོ་བ་
དུག་དུ་མ་གཏོགས་པར་བཤད་ཀྱང་། སྐྱར་མི་འོང་བར་བར་དོར་འདའ་བས་རྟེན་
དེ་ལ་དབྱ་བཅོམ་ཐོབ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་དོན་ནི། མིའི་
རྟེན་ལ་འཆང་རྒྱ་བར་རྟོགས་སྒྲ་ཞེས་པའི་རྒྱས་པས་བར་དོའི་དོད་ཀྱི་སྐྱུ་ལུས་པ་
དེ་མིའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་མིན་གྱི་དྲོགས་གཅོད་མཛད་བཞེད་ཡིན་ལ་སྐྱུ་ལུས་པ་དེ་
བར་དོའི་དོད་ཡིན་ཡང་མིའི་རྟེན་དུ་འགལ་བ་མེད་དེ་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཀྱང་སྐྱའི་

རྒྱས་པས་མིའི་འགྲོ་བར་སྤྱད་དགོས་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་མཁས་པ་འགས་འགྲོ་
བ་རིགས་བླག་གང་ཡང་མིན་ཞེས་དགོངས་པ་ལེན་པའང་ཡོད་པས་གཅིག་ཏུ་
ཁ་ཆོན་མི་གཙོད་དོ། །

སྲགས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་གསར་དུ་འབྱུང་བའི་རྟེན་ལ་གཟུགས་
ཁམས་ཀྱི་ལྷ་དང་འདྲོད་པའི་མིའི་རྟེན་ཅན་གཉིས་དང་འདྲོད་པའི་རྟེན་ལ་སྡོན་
སངས་རྒྱས་ཟེན་པ་འཆང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་གཅིག་སྟེ་གསུམ་ཡོད་པས་དང་
པོ་ནི་ལམ་གཞན་ཀྱི་མཐར་སྲགས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་སྟོན་པ་བཏབ་ནས་འོག་མིན་དུ་
འཆང་རྒྱ་བ་ལྷ་བྱ་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་
ནས་ཆེ་མུང་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བ་ལྷ་བྱ་དང་། གསུམ་པ་ནི། བདག་ཅག་གི་སྟོན་
པས་རྫོང་མེད་གདན་དུ་འཆང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ནི། སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་པ་དེས་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་
སྟོད་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ན་མཆོག་འབྱུང་བའི་མཚན་མ་བརྒྱད་སོགས་འབྱུང་བ་ཡིན་
ཏེ། སྟོད་བཟུས་ཆག་འགྱུར་ལས། གཟུགས་སྤར་བ་དང་རེག་པ་ཡང་། །ཁྲབ་པ་
ཡང་དག་ཐོབ་པ་ཉིད། །རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཉིད་བརྟན་པ། །དབང་ལྷག་ཉིད་དང་
འདྲོད་དགྱར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར། དབང་ལྷག་གིས་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་སྟེ་
འཛིག་བྱེད་པ་སྤར་བ་དང་། སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་སྟེ་འཛིག་བྱེད་པ་ཡང་བ། དེ་གཉིས་
ཀ་སྟེ་འཛིག་བྱེད་པ་བདག་པོར་གྱུར་པ་བཞིན། རྣམ་འབྱོར་པས་དེ་རྣམས་སྤྲུལ་
པ་དང་སྤྱད་པར་རྒྱས་པའི་སྤར་བ་དང་། ཡང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་

བདག་པོར་གྱུར་པས་ཡང་དག་པར་གནས་པ་དང་། ཡིད་གྱིས་གང་བསམས་པར་
སྤྱོན་པས་གར་ཡང་བྱལ་བ་དང་། འོད་དང་གཟེ་བཟིང་གིས་གཞན་རྣམས་ཐེམ་
གྱིས་གཞོན་པའི་རབ་ཏུ་གསལ་བ་དང་། གང་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་དོན་དེ་ལྟར་
ཐོབ་ཀྱས་པས་བརྟན་པ་དང་། ཆར་གཙོད་རྗེས་འཛིན་གྱི་དབང་ཡོད་པས་དབང་
ལྷག་དང་། ཡོན་ཏན་ལ་འདོད་དགུར་དབང་བསྐྱུར་བས་འདོད་དགུར་ལྡན་པ་སྟེ་
དབང་ལྷག་གི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ཐོབ་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྤྱི་ཁྱེད་ལས། དེ་ནས་
གང་དུ་རིག་མའི་སྐྱེས་བུ་གྲུབ་པ་དེར་འདི་ལྟ་བུའི་ཕྱན་སྐྱེས་ཆོག་པ་འབྱུང་བ་
སྟེ། ས་འདི་དགའ་ཞིང་མགུ་ལ་རངས་པས་རྣམ་པ་བྱུག་ཏུ་གཡོས་ནས། བདུན་
གྱི་གནས་སུ་ཆ་ལང་ལྟ་བུའི་སྐྱ་གཤམ་པ་དང་། རྩྱགས་བཅུར་བསྐྱལ་པའི་མེ་
ལྟ་བུ་སྐར་མདའ་ལྟར་བ་དང་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་འབྲུགས་པའི་སྐྱ་དང་། ཐམས་
ཅད་དུ་གནས་ཤོད་ལྟར་བ་དང་། དེ་ཉིད་དུ་བསྐྱལ་པའི་མེའི་གཟུགས་ལྟ་བུའི་ཡེ་
ཤེས་གྱི་སྣང་བ་འབར་བ་དང་། རྩྱག་རྒྱའི་སྐྱེ་གནས་གྱི་སྣང་པོར་ཁམས་གསུམ་
ཐམས་ཅད་སྣང་བ་དང་། ཆངས་པ་དང་བྲལ་འཇུག་དང་རྩ་བདག་དང་བརྒྱ་བྱིན་
དང་བྲག་པོ་དང་མེ་དང་སྟོབས་བཟང་པོ་དང་ཉི་མ་དང་ཁྲ་བ་དང་། གཞོད་སྤྱོན་
དང་གྲུབ་པ་དང་བྱི་ཟ་དང་མིའམ་ཅི་དང་སྟོད་དང་ལྟའི་མཆོག་དང་རིག་པ་
འཛིན་པ་དང་རྩལ་བྱུང་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་གཞན་ཡང་སྐྱེས་ཏུ་ཅ་གསུམ་
དུ་གནས་པའི་ལྟ་རྣམས་དེར་འོངས་ནས་ཡང་དག་པར་དགའ་བས་མེ་ཉོག་གིས་
མཆོད་པར་བྱེད་དོ། །པི་ཡང་དང་། སྤིང་བུ་དང་། གྱུ་སྐྱོན་ཆ་དང་། ཏུང་ར་དང་།
དུང་དང་བངས་དུང་གི་སྐྱ་དང་། བན་ཉི་དང་། པ་ཀ་ཉ་དང་། རྩ་རྩས་ནས་མཁར་

གནས་ཏེ་དེས་ཉག་ཏུ་མཆོད་པར་བྱེད་དོ། །ལྷའི་བྱ་མོ་དང་རིག་པ་འཛིན་པའི་
རྒྱལ་པའི་བྱ་མོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གར་བྱེད་པ་དང་སིལ་སྟན་དུ་མ་བྱེད་པ་དང་།
མིའམ་ཅི་དང་གཞོད་སྦྱིན་གྱིས་སྦྱ་ལེན་པར་བྱེད་ཅིང་གར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་
དགའ་བ་དང་བཅས་པས་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་བ་ཞེས་ཉག་ཏུ་རོལ་བར་བྱེད་པ་དང་།
གང་ཞིག་གྲུབ་པ་ནས་མཁར་གནས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ལེགས་སའི་རྣམ་
པ་རབ་ཏུ་གསོལ་བར་མཛད་དོ། །གང་ཞིག་དགའ་ལྡན་དུ་གནས་པའི་ལྷ་རབ་
མཆོག་དང་། གང་ཞིག་ལྷའི་བྱ་མོ་དང་རིག་པ་འཛིན་པ་དང་འོག་མིན་གྱི་བར་དུ་
འོངས་ནས་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་མེ་ཏོག་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་བྱི་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་བྱིའི་
ཆ་དང་། བདུག་པ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་གྱིས་གྲུས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་མཆོད་པར་
བྱེད་དོ། །གཞན་ཡང་ཁྱོད་ལ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་རྒྱལ་གྱི་ཅི་ཞིག་དགོས་ཏེ།
བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་དུ་སྦྱེས་པའི་མཆོད་པ་དེ་
རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་སོགས་ལས་
གསུངས་པའི་ལྷས་རྣམས་ཀྱང་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་མཆོན་མ་ཤིན་ཏུ་
གསལ་ཞིང་བཟན་པར་མཐོང་བའི་ཆོ། རྩོམ་གྲུང་ལས། རྩོམ་ཉི་མ་རྒྱབ་ནས་
འོ། །སྦྱར་བ་འདི་ནི་རབ་བཅའ་མ་ན། །སྦྱ་རེངས་འཆར་བའི་དུས་སུ་འོ། །འབྲུབ་
འགྱུར་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལམ་གྱི་བཞོད་པ་ཡོངས་
སུ་རྩོགས་པའི་སྦྱོབ་པའི་བྱུང་འབྱུང་ག་དེས། རྩོམ་ཉི་མ་སྦྱེ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཉི་
མ་རྒྱབ་ནས་དམར་ཐག་ཆད་པའི་མཆོམས་སུ་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱང་ཅི་རྩེད་པས་
སྦྱ་མ་ལ་ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་ཕྱལ་ཏེ་མཉེས་པར་བྱས། མཆོན་བྱེད་ན་

སྒྲ་མའི་རིན་གྱིས་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་ཅིང་ཐོ་རངས་སྒོ་བ་
མཐའི་འོད་གསལ་གྱི་རིས་པའི་ལུང་ཕོག་པས་དོན་དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ཏེ་
ཕྱི་ནང་གི་མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་བཅུམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
སྐྱེ་རངས་འཆར་བའི་དུས་སུ་སྒོ་བ་པ་མཐའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱས།
འོད་གསལ་དེའི་སྐད་ཅིག་དང་པོས་གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་པ་ཤེས་སྒྲིབ་བག་ཆགས་
དང་བཅས་པ་མཐའ་དག་གི་དངོས་གཉེན་བྱས་ཏེ་ཅིག་ཆར་དུ་སྤངས་ནས་དེའི་
སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཐ་མལ་གྱི་སྒྲུང་བ་གཏན་ཟད་དུ་སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་སྐྱེ་མཐར་ཐུག་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྒོ་བ་པའི་རྒྱུ་འབྲུག་གི་
རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མི་སྒོ་བ་པའི་རྒྱུ་འབྲུག་གི་སྐྱར་གྱུར་ཏེ་མཆན་དཔེས་སྐྱས་
པའི་གཞུགས་སྐྱེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་དེ་དང་ངོ་ཐོར་དབྱེར་མེད་པའི་ཇི་ལྟ་བ་དང་
ཇི་ཉིད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ལ་མངའ་དབང་འབྱོར་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཆར་རྒྱ་བས་
ནམ་མཁའ་ཇི་སྟེང་བར་དུ་སྐྱེ་དེ་གཉིས་ལས་ནམ་ཡང་གཡོ་བ་མེད་པར་བཞུགས་
པ་ལགས་སོ། །དེ་འདྲ་བའི་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཡུལ་གྱི་འོད་གསལ་ནི་འདུས་
མ་བྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་འོད་གསལ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་
དང་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེའི་རྟེན་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་རྒྱུང་སེམས་
ཅམ་ལས་གྲུབ་པ་ནི་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ཡང་མཆན་དཔེའི་ལོངས་
སྟོང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པའི་རིག་མའི་འཁོར་
དུ་མ་དང་མཉམ་པར་སྒྱུར་བ་དང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་བསྐྱར་བས་ཀྱན་ཏུ་
རྒྱས་པ་མཛད་པ་དང་། སྒྲིས་པའི་རི་མས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བསྐྱད་པ་མེད་པའི་འོད་

གསལ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་གཡོ་བ་མེད་པ་དང་འགོག་པ་མེད་པའི་སྤྲུལ་པའི་
 རྫོས་གར་ཅི་ཡང་སྟོན་པ་དང་། ཐུགས་རྗེའི་རྒྱན་ནས་ཡང་ཆད་པ་མེད་པ་དང་
 དམིགས་པ་མེད་པའི་སྤྲིང་རྗེས་ཡོངས་སུ་གང་བ་དང་བཅས་ཁ་སྐྱོར་ཡན་ལག་
 བདུན་ལྟན་དུ་བཞུགས་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་དེ་གཉིས་རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དང་
 ཅམ་ཡིན་པས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་ལ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་
 གསུངས་ཤིང་། དེ་འབྲས་བུའི་བྱུང་འབྱུག་གི་སྐྱེ་དེས་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐྱེ་ལ་
 སོགས་པའི་སྤྲུལ་པ་དུ་མ་ཞིག་མཛད་དོ། །དེས་ན་སྐྱེ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
 ལ་འབགས་པ་ཡབ་སྐས་ཀྱི་བཞེད་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་པས་མཆོན་དཔེས་སྤྲས་
 པའི་ལོངས་སྐྱེ་ནི། བུམ་དབང་གིས་སྤྲུལ་སྐྱེ་འབྱུག་པར་གསུངས་པའི་སྤྲུལ་སྐྱེ་
 ཡིན་ཡང་། སྐྱེ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་སྤྲུལ་སྐྱེར་མི་འདོད་དེ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་སྐྱེའི་གཟུགས་སྐྱེ་བུམ་དབང་དང་ཆོས་སྐྱེ་ཤེར་དབང་དང་དེ་གཉིས་རོ་
 བོ་དབྱེར་མེད་པ་ཆོག་དབང་དང་གསུང་ལོངས་སྐྱེ་གསང་དབང་གིས་འབྱུག་ཅིང་
 རུས་པ་འཛོག་པར་གསུངས་པས་སོ། །ཐུགས་ཀྱི་གཞུང་གཞན་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 ཉེན་གྱི་གཟུགས་སྐྱེ་སྤྲུལ་སྐྱེ་དང་ཐུགས་ཆོས་སྐྱེ་དང་གསུང་ལོངས་སྐྱེར་བཤད་
 པའི་ལུགས་ལ་ཡང་སྤྲུལ་པ་ལ་འདིས་སྤྲུལ་པ་དང་། འདི་སྤྲུལ་པའི་བྱེད་པ་ཐོ་དང་
 ལས་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། བྱེད་པ་ཐོའི་སྐྱེ་འདིས་ཆོས་ལ་རྫོགས་པར་ལོངས་སྐྱོད་
 པའི་བྱེད་པ་ཐོའི་ལོངས་སྐྱེ་དང་། བྱ་བའི་ཐབས་འདིས་ལོངས་སྐྱོད་པའི་གསུང་
 ལ་ལོངས་སྐྱེར་བཤད་པ་གཉིས་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྐྱུས་པ། མང་མང་བསྐལ་བར་མཆན་ཅམ་ཡང་། །ལྷང་ལྷང་ཐོས་པ་ཆེས་དཀའ་
བའི། །ཟབ་ཟབ་བདེན་པ་བྱང་གི་དོན། །ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་འདིས་བར་བྱོས། །རྩོ་
རྩོ་འཆང་དངོས་སྒྲ་མ་ཡི། །གདམས་པས་མ་དག་ཉོན་མོངས་པ། །ལམ་དུ་འཁྱེར་
བཞིན་བྱང་གོ་ལ་དུ། །ཆེ་འདིར་བཟོད་པའི་ཆད་བྱང་ཐབས། །སྒྲ་ལྷག་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་
ཉིད་དང་། །བདེ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དབྱེར་མེད་པ། །ལག་ཅེར་མངོན་སུམ་གཏོད་པའི་
དིན། །བསྐལ་བར་གཞལ་ཡང་ག་ལ་རྩོགས། །ཞེས་པ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་བའོ། །

ད་ནི་དོན་བསྐྱུ་བར་བྱ་སྟེ། །གདུལ་བྱའི་དོན་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་བྱེད་པའི་
འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འོད་ཟེར་ཕྱོགས་བཅུར་སྟོ་བར་མཛད་པའི་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་ཏེ། དེའི་དངོས་ཀྱི་
རིགས་འདྲའི་སྐྱུ་མཆན་ཉིད་པ་ཐུགས་དོན་དམ་འོད་གསལ་དང་། སྐྱུ་དག་པའི་
སྐྱུ་ལུས་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་ཆོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་བྱང་འཇུག་འགྲུབ་པ་ལ་ཡ་གཉིས་སོ་སོར་མ་འགྲུབ་བར་དུ་བྱང་དུ་འཇུག་
ལུགས་མེད་པས། ལུལ་ལུལ་ཅན་གཉིས་གཉིས་སྤང་པ་མའི་(མས་)ཀྱང་བར་མ་
ཆོད་པར་རོ་གཅིག་ཏུ་ཁྱེགས་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་་
སྟེས་དགོས། དེ་སྟེ་བ་ལ་བསམ་ཏེན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱད་རིམ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་
སྤྱོད་མཁན་གྱིས་མ་དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་བསྐྱུབ་དགོས་ཏེ་བརྟེན་པ་མེད་པར་རྟེན་
ཆོས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སྐྱུ་ལུས་དེ་འགྲུབ་པ་ལ་རྒྱང་ཐམས་ཅད་འཆི་རིམ་ངེ་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟོང་གར་བསྐྱུས་པ་ལས་བྱང་པའི་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་དཔེ་

འོད་གསལ་དང་བཅས་པའི་སེམས་དཔེན་ཐོབ་དགོས། དེ་ལ་རྒྱང་ཐམས་ཅད་
 སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པའི་ཐབས་སྟོག་ཅན་
 རྟོག་བསྐྱེད་སྟོགས་ཀྱི་ངག་དཔེན་ཐོབ་ཕྱིན་དགོས། དེ་ལྟར་རྟོག་བསྐྱེད་ཀྱིས་
 སྙིང་གའི་ཅ་མདུད་ཁོལ་བ་ལ་རྒྱ་ཁྲིའི་མར་སྒྲ་སྟོགས་ཅ་འཁོར་གཞག་རྣམས་
 ལ་རྒྱང་སྤྱད་པ་བྱང་བ་དགོས་ཤིང་དེ་ལྟས་དཔེན་ཀྱིས་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་
 རྟོགས་རིམ་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་རྒྱད་ལ་སྟེ་བ་ལ་བསྟེད་རིམ་པ་མོ་མཐར་ཕྱིན་
 པ་མེད་མི་རུང་ཞིང་། དེ་ལ་རགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས། སློན་
 ཁོལ་གྱི་རྟོགས་པ་སྟེ་བ་རིགས་ལྟ་སྟེ་དང་སོ་སོའི་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པའི་བཅས་
 མཆོམས་མིག་འབྲས་བཞིན་བསྐྱང་བའི་རོས་ནས་རྒྱད་གཅང་སེང་དེ་བ་རས་
 དཀར་པོ་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་ཞིང་ས་གཤིན་སོ་ལ་ལོ་རྟོག་བཏབ་
 ན་སྟེ་ཡི། ཚུ་སྟོ་ཅན་དང་ཟུང་མ་གྱི་ཐང་ལ་བཏབ་ན་མི་སྟེ་བ་བཞིན་ནོ། །དམ་
 སྟོམ་བསྐྱང་བ་ལ་ཐོག་མར་སྤྱགས་སྟོམ་ལེན་དགོས་ཤིང་། དེ་ལེན་པ་ལ་སློན་
 བྱེད་རྒྱའི་དབང་ལེགས་པར་ཐོབ་དགོས། དེ་ལ་དབང་དང་རྒྱད་མན་ངག་འཆད་
 པར་བྱེད་པའི་རྟོ་རྟོ་སྟོབ་དཔོན་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་མཉམས་པ་གསུམ་གྱི་སྟོ་
 ནས་བསྟེན་ཅིང་མཉམས་ལ་རྟེན་སྟེ་བསྐྱང་བ་ཞིག་ཤིན་ཏུ་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བ་
 ཡིན། དེ་ཡང་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་མདོ་སྤྱགས་གང་གི་སྐབས་སྟེ་ཡང་ཅ་
 བ་གཞི་དང་གཞུང་ཤིང་ལྟ་བུར་ཡང་ཡང་བསྐྱགས་པའི་ཚུལ་སྟོགས་ཤེས་པར་
 བྱ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་བསྟེན་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་བཀའ་བྲིན་
 རྟེན་སྟེ་བྱེད་པའི་གྲས་པ་དང་དད་པ་དང་བཀའ་བཞིན་སྐྱབ་པ་གསུམ་འབྲེལ་དུ་

བྱས་ནས་བསྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱལ་བྱང་སེམས་པལ་ཆེར་གྱིས་ཡལ་བར་
མོར་ཏེ་མགོན་སྐྱབས་དང་བྲལ་བར་ངན་སོང་གཡང་སའི་དོང་དུ་སྤྱང་ལ་ཁད་
པ། གང་ཡང་མི་བྱིན་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པའི་སྟེན་པ་གྱིས་བ་རྒྱུད་དེ་དུས་སུ། སྒྲ་
མ་བཀའ་བྲིན་ཅན་གྱིས་སྐྱེ་ཆགས་(སྐྱེ་ཆགས་)འོ་བརྒྱལ་གང་ལ་ཡང་ལྟོས་པ་མེད་
པར། ཀུམ་མུམ་ཅུ་ཐམ་པ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་སྟོག་ཆོས་སྟོན་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་
འཛིན་དུ་བཅུག་ནས་སོ་ཐར་གྱི་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་གནང་སྟེ། བྱིས་
པའི་བྲལ་ནས་སྒྲངས་ཏེ་དགོ་འདུན་གྱི་བྲལ་དུ་རྒྱུད་པར་བྱས། དེ་ནས་ཁ་དོག་
དང་བྲལ་མཐའ་སོགས་ནས་བརྒྱུད་ཏེ་རིམ་གྱི་དགོ་བཤེས་གྱི་བྲལ་དུ་བཞག་
བཀའ་པོད་ལྗེའི་དགོངས་དོན་དབྱིས་བྱིན་པར་སྟོབ་དུ་བཅུག་ནས་ལྷ་རམས་པ་
སོགས་གྱི་གོ་སར་བཞག་དེ་ནས་རང་ངོས་ནས་ཆོག་ན་སྒྲ་མའི་གོ་སར་བཞག་
པར་མཛད་པ་སོགས་གྱིས་མཆོན་སྒྲ་མས་རང་ལ་གཅེས་གཅེས་རི་ལྟར་མཛད་
པའི་སྐྱེ་བྱིན་རྣམས་བྲན་པར་བྱས་པ་ཅམ་གྱིས་ལུས་གྱི་སྤྱོད་གཡོ་ཞིང་། མིག་
ནས་མཆི་མ་བྱུང་བའི་དད་པ་བརྟན་པོ་སྐྱེད་པ་དང་། བྱུང་པར་སྒྲ་མས་རང་ལ་
གདམས་པའི་མདོ་སྒྲགས་གྱི་ཆོས་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཐོས་ལོ་དང་ཤེས་ལོ་ཅམ་
དུ་མ་ལུས་པ་རྒྱུད་སྟེ་ཏེ་སྐྱབ་པ་སྟོང་པོར་བྱེད་པ་ནི་གནད་གྱི་དོན་
པོ་ཡིན་ནོ། །བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་འདིས་མཆོན་ནས་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་
གྱིས་རྒྱུད་སྟེན་པ་ནི་མེད་མི་རུང་བའི་ཚུལ་ལ་ངེས་ཤེས་འབྲེན་པར་འགྱུར་བས་
ན་མདོ་སྒྲགས་གྱི་གནད་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཚུལ་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་གྱི་སྟོང་པོ་བསྐྱེད་ནས་འདིར་མདོ་ཅམ་བཤམ་བྱེད་ཀྱང་། དེ་ཅམ་གྱིས་ཆེམ་

པར་མི་བྱེད་པར་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་བཏུ་རྟོག་ལེགས་པར་བྱས་ནས་ཡོངས་
རྫོགས་མན་ངག་གནད་ལ་མཁས་པའི་སྤྲེས་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བྲལ་དུ་ཅི་ནས་ཀྱང་
ཅུད་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་ཆོས་མེད་དབང་བརྩལ་བདག་གིས་ཀུན་ལ་གསོལ་
བ་འདེབས་པ་ལགས་སོ། །

འདིར་སྤྲེས་པ། རྣམ་འབྲེན་དབང་པོའི་ཞལ་ལུང་ཀུན་གྱི་ཕྱལ། །རྣམ་མང་
མདོ་སྤེ་ཀུན་གྱི་ཟ་མཉོག། རྣམ་དག་རྒྱུད་སྤེ་ཡོངས་ཀྱི་ཅ་བ་མཆོག། རྣམ་གཉིས་
རྒྱུད་རྒྱལ་སྟན་པའི་བྲགས་པ་འབར། །རྫོ་ཤའི་མཁས་བྱུ་མང་པོའི་རྣམ་དཔྱོད་
ཀྱིས། །བྲང་ངེས་འབྱེད་པར་མ་རུས་འོལ་སྤྱི་ཅམ། །ཁྱད་པར་སྤྱུ་མའི་སྤྱུ་དང་
ཟུང་འབྲུག་གི། །གནད་ཀྱི་སྤྲང་མཛོད་ནམ་ཡང་གསལ་མ་འབྱུར། །རྒྱབས་ཆེན་
སྤྱིང་སྟོབས་སྤྱུ་རེངས་ཀྱིས་བྲངས་པའི། །འཇམ་མགོན་འགྲོ་བའི་སྤྱོན་མེ་གངས་
སྤྱོངས་མཁར། །གསལ་ཉེ་མདོ་སྤྲེས་བསྟན་པའི་བད་ཆའ་མཆོག། ཟབ་གནད་
སྤྱང་ཅིའི་བཅུད་ལྡན་ཆེར་བཞད་མཛད། །དུས་ཀྱི་དབང་གིས་ཉིན་བྱེད་ལུབ་
རིར་གཞོལ། །སྤང་དོར་གནས་ལ་སྤྱོངས་པའི་སྤྲེས་འབྲུག་ཁྲལ། །སྤྲེས་ལས་
ཆེར་སྤྲེས་མཁའ་ལས་ཡང་འཁོག་འདིར། །བདག་འབྲུང་མང་པོས་ཅི་བྱ་གཏོལ་
མེད་ཆོ། །འཇམ་མགོན་ཐུགས་རྗེའི་འོད་ཟེར་ཆ་གས་ཉིད། །གསུམ་ལྡན་ཅུར་
སྤྲེས་གང་ཀྱིས་རྣམ་རོལ་ཉེ། །སྟན་བརྒྱུད་གདམས་པའི་མཆོད་སྤྱོང་འོད་སྤྲང་
ཅན། །ལག་ཏུ་གཏོད་མཛད་ཅིན་ཅན་སྤྲེས་ཉིད། །ཁྱོད་ཀྱི་གསང་གསུམ་བྱིན་
རྒྱབས་སྤྱིང་ལ་ཞུགས། །ཟབ་གསང་མན་ངག་བདུད་ཅི་བདག་སྤྱོ་ཡི། །ཡོལ་

གོར་འབྲིལ་བའི་ལེགས་གསུང་རྒྱ་མཚོ་ལས། །སྐལ་ལྷན་གསོས་སུ་མཚོད་ཡོན་
རྒྱན་འདི་སྤེལ། །རང་ཉིད་ཐ་མལ་གྱི་བའི་སྒོ་སྒོས་ཀྱི། །གཞལ་ཕྱིར་རྣོང་འཁྲལ་
སྒོས་སོགས་ལོངས་པའི་ཚོགས། །གང་མཆིས་དེ་ཀྱན་ཚད་བྱབ་མཁས་རྣམས་
དང་། །འིན་ཅན་སྒྲ་མ་ཁྱིད་ལ་སྙིང་ནས་བཤགས། །འདི་ལས་འོང་བའི་རབ་
དཀར་དགེ་བ་ཡི། །ཆང་ལ་མ་རྣོང་བཀའ་གདམས་རིང་ལུགས་མཚོག། །ཆེས་
ཆེར་རྒྱས་ཤིང་ལུས་ཅན་མཐའ་དག་པ། །ཐར་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་པ་ཉིད་
འགྱུར་ཅིག། །བདག་ཀྱང་ཆེ་ཡི་འདུ་བྱེད་བཏང་མ་ཐག། །མི་ཡི་མཁའ་སྤྱོད་ཆ་
བསགས་པོ་བྱང་དུ། །འིན་ཅན་སྒྲ་མ་ཁྱིད་ཀྱི་ཐུགས་སྤྲོས་སུ། །སྦྱེན་ས་བཀའ་
བཞེན་སྦྱབ་པས་མཉེས་བྱེད་ཤོག། །ཅེས་གསང་ཆེན་རྩི་རྩེ་ཐེག་པའི་ས་ལམ་གྱི་
རྣམ་པར་གཞག་པ་རྒྱུ་འཇུག་ཁང་བཟང་དུ་བཞོད་པའི་རིན་ཆེན་ཐེམ་སྐྱས་ཞེས་
བྱ་བ་འདི་ནི། དམ་ཆོག་གཙང་བའི་རྩི་སྤྱོད་མ་དགེ་སྤོང་ཡི་ཤེས་ཐབས་མཁས་
ཀྱིས་ཁ་ཞེ་མེད་པའི་གསོལ་བ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཏབ་པའི་དོར། མཁས་ཤིང་བྱབ་
པ་བརྟེས་པའི་འིན་ཅན་སྒྲ་མ་དུ་མའི་ཞབས་པད་སྦྱི་བོར་བསྟེན་ཅིང་། བྱང་པར་
བསམ་གཏན་ལ་གཞོལ་བའི་རྩི་སྤྱོད་དཔོན་བཀའ་འིན་གསུམ་ལྷན་གྱི་འིན་
ཅན་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་མཚན་བརྩོད་པར་དཀའ་བ་རྩི་བཅུན་བྱང་ཆུབ་རིན་ཆེན་གྱི་
ཞལ་སྤྲོས། དཔེན་ས་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་མང་དུ་ཐོས་ཤིང་དགེ་སྤོང་
གི་གཟུགས་བརྙན་ཅམ་འཆང་བ། །ལྟོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་འཇམ། གསེར་
ཏྲག་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་འཕོད་པས་རང་ལོ་བཅུ་ལྷག་གསུམ་དང་ཉག་མ་གསུམ་
ཀྱི་སྤྱིང་དུ་སྤེབས་པའི་སྤྱིན་དུག་སྒྲ་བའི་ཡར་ཆོས་རྒྱལ་བ་དང་པོའི་ཉིན་ནས་མགོ་

བཅུམས་ཏེ། དམར་ཕྱོགས་སྟོང་པ་གསུམ་པའི་ཕྱ་བོའི་དུས་སུ་མཐུག་གྲུབ་པར་
 སྟག་བྱིས་སུ་བགྱིས་པ་ན། བྱིས་སུ་མདོ་སྟགས་རིག་གནས་ཀྱན་ལ་ནང་བྱན་
 རྒྱུ་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཆ་ཉར་རི་ཁྲོད་པ་སྟོ་བཟང་རིན་ཆེན་
 རས་ལྟ་ཐུང་དང་བཅས། འདི་ནི་རྒྱུད་སྡེ་སྤྱི་རྣམ་ཡིན་པས་དུས་འཁོར་གྱི་རྫོགས་
 རིམ་ཡང་ས་བཅས་ཅམ་དང་། ཁྱད་པར་གཞིའི་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་སྐབས་རྣམ་ཤེས་
 གྱིས་བསྟུས་པ་ལྟ་ནི། རྫོགས་མས་རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་དང་། མཐའ་
 གཅོད་རིན་པོ་ཆེ་སྟུ་གྲུ་གཉིས་སུ་བྱུར་ཅམ་ལས་མི་གསལ་བས། དེའི་སྟོར་ཁ་
 གསལ་ཞིང་གོ་བདེ་བ་ཞིག་ཁ་སྟོང་གི་ཚུལ་དུ་ཅིས་ཀྱང་ཅོམས་ཤིག་ཅིས་ནན་
 ཏན་དུ་བསྟུལ་བ་དང་། དེའི་རྫོགས་སུ་བདག་གི་བྲིན་ཅན་སྤྲུལ་ལུང་ཆོས་གྱི་མངའ་
 བདག་ཀྱན་སྤངས་འདུལ་འཛིན་ཆེན་པོ་རྫོགས་དབྱངས་ཚུལ་ཁྲིམ་རྒྱ་མཆོའི་
 ཞལ་སྟུ་ནས། ས་ལམ་རྣམ་གཞག་འདི་ཉིད། སྟགས་རིམ་ཆེན་པོ་དང་། རིམ་ལྟ་
 གསལ་སྟོན་གཉིས་གྱི་བསྟུས་འགྲེལ་ལམ་དོན་བསྟུས་ལྟ་བུར་སྤང་བས། ད་དུང་
 ཡིག་ཆོགས་ལ་མ་འཛོམས་པར་རང་རང་ཐད་སོར་གནད་འགག་གལ་ཆེ་བའི་དོན་
 དང་། དམ་པའི་མན་ངག་བྱུར་ཅམ་ལས་ཆེག་ཏུ་མ་ཐོན་པ་རྣམས། རང་རང་གི་
 རྒྱབ་བརྟེན་གྱི་གཞུང་དང་སྤྱར་ཏེ་ཆེ་ལོང་ཅམ་རེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཁ་སྟོང་གིས་ཤིག་
 ཅིས་གསུང་ནན་ཆེན་པོས་ལྟ་ཐུང་སྤྱོད་དང་བཅས་པ་སྟུལ་མ་མཛད་པའི་དོན་
 ཡིད་ལ་བཅངས་ཏེ། བཀའ་བྲིན་གསུམ་ལྟན་གྱི་ཅ་བའི་སྤྲུལ་པ་རྫོགས་འཆང་དང་ཡི་
 དམ་བཅུད་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དབྱེར་མེད་པ་ལ་གསོལ་བ་ཡུན་རིང་དུ་བཏབ་པའི་
 རོས་ནས། སྟགས་འཆང་རྒན་པོ་རང་ལོང་གཅིག་ཏུ་སོན་པའི་ནག་སྒྲའི་དམར་

ཕྱོགས་ཇོགས་པ་གཉིས་པ་ནས་སྤར་ཡང་ཁ་སྐྱོང་གི་འགོ་བཅའ་ས་ཏེ། ས་ག་
ཟླ་བའི་དཀར་ཕྱོགས་རྒྱལ་བ་གསུམ་པའི་ཉིན་མཇུག་གྲུབ་པར་ཡབ་ཇེ་རྒྱལ་བ་
གཉིས་པའི་འབྲངས་གནས་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་སྤྱད་འབྲུམ་བྱམས་པ་སྤྱིང་གི་གསེར་
ཏོག་ཟླ་བར་བདེ་ཆེན། བསམ་གཏན་སྤྱིང་གི་གཟིམ་རྒྱུང་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད་
དུ་སྤྱག་བྲིས་སུ་ཁ་སྐྱོང་བགྱིས་པའོ། ། ། སར་མཁྱེལ། ། །

རྒྱལ་འདི་ཁལ་ཁ་མེ་ཆེན་རྒྱལ་ཁག་གི། བསྐྱན་པའི་སྤྱིན་བདག་ཆེན་པོ་ཏུ་ཅང་རྒྱན། སེ་ཆེན་སྡེ་མི་ཆེ་
རིང་བསམ་གྲུབ་དང་། གཡུང་བྱང་རྡོ་རྗེ་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོ་བཅས། མཐུན་རྒྱུན་སྤར་ཏེ་དཔར་དུ་བསྐྱབས་པའི་
དགེས། སྤྱེ་བའི་ཐེངས་དལ་འཕྱོར་རྟེན་བཟང་ཐོབ། ཁྲིན་ཅན་ཟླ་མ་མཆོག་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། ས་ལམ་ཡོན་
ཏན་ཡོངས་སུ་མཐར་ཕྱིན་ཤོག ། །

གཞལ་འདེབས་འབྲུལ་མི་མི་མཆོན་གཞུང་།

- ༡༽ ཆེ་འདས་པ་རྣམས་གཡུ་སྤྱོན་གྱི་ཆེད་ཉིན་སྟོར། ༡༠༠༠༠།
༢༽ དགེ་སྟོང་དག་དབང་ལེགས་ལྷན་ལགས་ནས་ཉིན་སྟོར། ༥༠༠༠།
༣༽ ཆེ་འདས་དབྱངས་ཅན་སྟོལ་དཀར་གྱི་ཆེད་ཉིན་སྟོར། ༥༠༠༠།
༤༽ པ་རྣམས་དྲུག་ནང་མི་ནས་ཉིན་སྟོར། ༥༠༠༠།
༥༽ བཙུན་འབྲུམ་བཟང་པོ་ནས་ཉིན་སྟོར། ༥༠༠།
༦༽ Mrs, Tran Thi Hoai Phuong ནས་ཨ་སྟོར། ༥༠༠།
༧༽ འབྲི་གུང་ཕྱི་མ་ཁའི་ས་སངས་རྒྱས་དང་མ་སྟོལ་དཀར་གཉིས་གྱི་ཆེད་ཨ་སྟོར། ༡༠༠།
གོང་གསལ་ཞལ་འདེབས་འབྲུལ་མཁན་ཡོངས་ལ་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་
ཆེ་ལུ་རྒྱ་དང་། ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་བསམ་དོན་ལྟན་གྱིས་འབྲུབ་པའི་སྟོན་འདུན་ལུ།

དབར་བྱང་སྒྲིབ་ཆིག

རྣམ་གྲོལ་ནི་བའི་རྒྱ་མཆོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
 གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྤྱང་། །
 ཆིག་གི་ཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །
 བྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི། །
 དབར་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་དཀར་བྱང་པོའི་མཐུས། །
 ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྒྲོང་ཐག་བརྒྱ། །
 གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལཱའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ། །
 དེས་ལེགས་ནོར་བྱའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་བ་འདི་ཡང་ནང་བསྐྱེད་བྱུང་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དབར་
 དུ་བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་འགྱུར་གང་ལའང་སྐྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྡེའི་སྒྲིབ་ཆིག་ཏུ་
 རྒྱུའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྤྱོད་བཤད་དབང་སྒྲོ་བཟང་བསྐྱེད་འཛིན་རྒྱ་མཆོས་སྐྱར་
 བའོ། ། ། སྐུ་མཁྱེན་ཡོ།

